JULES VERNE

JULES VERNE

SFINXUL GHEŢARILOR

Le Sphinx des Glaces – Collection HetzelParis 1897

CUPRINS:

PARTEA I-a 3
1.1. INSULELE KERGUELEN 3
1.2. GOELETA HALBRANE 9
1.3. CĂPITANUL LEN GUY 16
1.4. DIN INSULELE KERGUELEN LA INSULA PRINŢUL EDUARD 23
1.5. ROMANUL LUI EDGAR POE 33
1.6. CEAŢA NEÎNCREDERII SE RISIPEŞTE 43
1.7. TRISTAN-DA-CUNHA 50
1.8. SPRE INSULELE FALKLAND 57
1.9. PREGĂTIREA HALBRANEI 63
1.10. ÎNCEPUTUL CAMPANIEI 71
1.11. DE LA INSULELE SANDWICH LA CERCUL POLAR 79
1.12. DE-A LUNGUL BANCHIZEI 86
1.13. INTRE CERCUL POLAR ŞI BANCHIZA 93
1.14. VOCEA DIN VIS 101
1.15. INSULA BENNET 107
1.16. INSULA TSALAL 113
PARTEA A II-a 120
2.1. DAR PYM? 120
2.2. SE IA O HOTĂRÂRE 127
2.3. ARHIPELAGUL DISPĂRUT 134
2.4. DE LA 29 DECEMBRIE LA 9 IANUARIE 141
2.5. O ZGUDUITURA PUTERNICA 146
2.6. PĂMÂNT? 154
2.7. ROSTOGOLIREA GHEŢARULUI 162
2.8. LOVITURA DE GRAŢIE 167

2.9. CE-I DE FĂCUT? 174
2.10. HALUCINAŢII 180
2.11. ÎN MIJLOCUL NEGURILOR 185
2.12 TABĂRA 194
2.13. DIRK PETERS PE MARE 205
2.14. UNSPREZECE ANI IN CÂTEVA PAGINI 215
2.15. SFINXUL GHEŢARILOR 225
2.16. DOISPREZECE DIN ŞAPTEZECI 240

PARTEA I-a

1.1. INSULELE KERGUELEN.

Fără îndoială că se vor găsi mulţi care nu vor da crezare acestei povestiri, intitulată „Sfinxul Gheţarilor”, dar acest lucru n-are importanţă; eu cred că nu strică să fie cunoscută de public. Şi apoi, fiecare este liber să creadă ce vrea.

Ar fi greu, pentru începutul acestor minunate, şi în acelaşi timp extraordinare aventuri, să se găsească un loc mai potrivit decât „Insulele Dezolării”, denumire care le-a fost dată în 1779 decăpitanul Cook. Ei bine, după cele ce-am văzut în răstimpul celor câteva săptămâni petrecute acolo, vă asigur că nu există nume mai potrivit ca cel ce le-a fost datde celebrul navigator englez. Zici „Insulele Dezolării” şi cu asta ai spus totul. Ştiu că în nomenclatura geografică sunt cunoscute sub denumirea de arhipelagul Kerguelen, denumire adoptată în general pentru acest grup deinsule situat la 49 de grade şi 54 de minute latitudine sudică şi 69 de grade şi 6 minute longitudine estică.

Denumirea de Kerguelen le-a fost dată în anul 1772 după numele baronului francez Kerguelen, care a semnalat primul existenţa acestor insule, în partea meridională a Oceanului Indian. În timpul unei călătorii prin aceste locuri, şeful de escadră crezu că a descoperit un nou continent la limita mărilor antarctice, dar, după cea de-a doua expediţie

îşi dădu seama că se înşelase. Pretinsul continent nu era decât un arhipelag. După mine, „Insulele Dezolării” este singurul nume potrivit pentru acest grup de trei sute de insule sau insuliţe, pierdute în imensele singurătăţi ale oceanului, ale cărui ape sunt tulburate aproape fără încetare de marile furtuni australe.

Cu toate acestea, arhipelagul este locuit, iar de două luni, mai exact de la 2 august 1839, de când mă aflu la Christmas-Harbour, numărul celor câţiva europeni şi americani, care formează marea majoritate a populaţiei de pe insulele Kerguelen, a mai crescut cu unul.

E drept că eu nu aşteptam decât prilejul să plec, fiindcă terminasem studiile geologice şi mineralogice pe care le făcusem în timpul acestei călătorii.

Portul Christmas-Harbour se află pe cea mai importantă insulă a arhipelagului, care are o supra faţă de 4500 km2, ca jumătate din suprafaţa Corsicei. Este un port accesibil, în care vasele pot pătrunde fără mari greutăţi şi pot ancora foarte aproape de coastă. Ocolind pe la nord capul Francois, pe care piscul Table-Mount îl domină cu înălţimea sa de o mie două sute de picioare, poţi privi nestingherit prin scobitura unei arcade de bazalt. Vei zări un golf îngust, adăpostit de insuliţe, care îl apără de furia vânturilor dinspre est şi vest. În fund, apare Christmas-Harbour. Vasul dumneavoastră să ia această direcţie la tribord. Ajuns în rada portului de escală, va putea, ancora cu uşurinţă, folosind o singură ancoră, în cazul când golful nu va fi prins de gheţuri.

De altfel, insulele Kerguelen au sute de asemenea fiorduri. Coastele lor sunt crestate, zdrenţuite, ca poalele fustei unei cerşetoare, mai ales în partea cuprinsă între nord şi sud-est. În această parte, insulele şi ostroavele se îndesesc.

Relieful lor, deorigine vulcanică, se compune din cuarţ amestecat cu o piatră albăstruie. În timpul verii, solul se acoperă cu un muşchi verzui, cu pete de lichen ce nuşiu şi diferite plante fanerogame, în special saxífraga sau laptele

stâncii, cum i se mai spune. Un singur arbust creşte acolo un soi de varză cu gust foarte acru, pe care zadarnic ai căuta-o în alte ţări.

Acestea sunt locurile preferate îndeosebi de pinguinii regali şi de alte specii, care populează în cârduri mari regiunea. Gătiţi în alb şi galben, cu capul dat pe spate, cu aripile întinse în lături, asemenea mânecilor unei rochii, aceste stupide zburătoare seamănă din depărtare cu o adunare de călugări, care merg în procesiune de-a lungul plajei.

Mai trebuie adăugat că insulele Kerguelen oferă multe posibilităţi de refugiu viţeilor de mare cu blană, focilor cu trompă şi elefanţilor de mare. Vânătoarea bogată şi pescuitul abundent al acestor amfibii au dus la dezvoltarea unui comerţ, care atrăgea încoace numeroase corăbii. Într-una din zile, mă plimbam prin port, când hangiul meu mă opri şi-mi spuse:

— Dacă nu mă-nşel, timpul a început să vi se pară cam lung, domnule Jeorling?

Era un american înalt şi voinic, instalat la Christ-mas-Harbour de vreo douăzeci de ani, unde ţinea unicul han din port.

— Într-adevăr, lung, ţi-aş răspunde, jupâne Atkins, în cazul când răspunsul meu nu te-ar supăra.

— Nicidecum, răspunse acest om de treabă. Vă închipuiţi că sunt obişnuit cu astfel de răspunsuri ca stâncile capului Francois cu furia valurilor oceanului.

— Ii rezişti ca şi ele.

— Fără îndoială! Din ziua în care aţi debarcat la Christmas-Harbour şi aţi tras la firma Cormoranul Verde a lui Fenimore Atkins, mi-am zis: în cel mult cincisprezece zile, sau poate chiar peste opt, oaspetele meu va fi sătul până în gât şi va regreta că a debarcat în insulele Kerguelen.

— Nu, jupân Atkins, niciodată nu regret nimic din ceea ce fac.

— Bun obicei, domnule.

— De altfel, cutreierând acest grup de insule, am avut prilejul să observ multe lucruri interesante. Am străbătut câmpii întinse, îmbrăcate într-un muşchi tare, întrerupt pe alocuri de zăcăminte de turbă şi duc cu mine ciudate mostre mineralogice şi geologice. Am luat parte la vânătoarea viţeilor de mare şi a focilor. Arn vizitat ţărmurile stâncoase, unde pinguinii şi albatroşii trăiesc în cea mai deplină armonie, şi asta mi s-a părut demn de a fi reţinut. Din când în când mi-ai servit petrel-balthazard preparat de mâna dumitale, mâncare destul de gustoasă când foamea e mare. La Cormoranul Verde am fost foarte bine primit şi îţi sunt foarte recunoscător. Dar dacă ştiu să număr bine, iată, au trecut două luni de când corabia ciliană cu trei catarge, Penas, m-a lăsat în plină iarnă, la Christmas-Harbour.

— Şi aţi vrea, zise hangiul să vă întoarceţi în patria dumneavoastră, care este şi a mea, domnule Jeorling, să ajungeţi din nou în Connecticut, să revedeţi Hartford-ul, capitala noastră dragă.

— Ai ghicit, jupân Atkins, căci iată, sunt aproape trei ani de când cutreier lumea. Într-o bună zi tot va trebui să mă opresc, să prind rădăcini undeva.

— Ehei! Când ai prins rădăcini undeva răspunse americanul clipind şiret din ochi în care îţi cresc şi ramuri

— E foarte adevărat, jupân Atkins. Totuşi, cum nu mai am familie, este foarte probabil că eu voi închide neamul strămoşilor mei. Şi la patruzeci de ani nu mai poţi lăsa să-ţi crească ramuri, aşa cum ai făcut dumneata, scumpul meu hangiu, pentru că dumneata eşti un adevărat arbore, şi încă unul frumos.

— Un stejar, un stejar verde chiar, dacă vreţi, domnule Jeorling.

— Şi bine ai făcut că te-ai supus legilor naturii. Dacă natura ne-a dat picioare pentru a merge.

— Ne-a dăruit şi pe ce să stăm, întregi râzând cu hohote Fenimore Atkins. Din această cauzăm-am stabilit definitiv la

Christmas-Harbour. Cumătra Betsey mi-a dăruit o duzină de copii, care la rândul lor îmi vor dărui nepoţi, ce se vor căţărape genunchii mei ca pisicuţele.

— Nu te vei reîntoarce niciodată în patrie?

— Ce să fac acolo, domnule Jeorling, şi ce-aş fi făcut acolo? Mizerie! Aici, dimpotrivă, în aceste insule ale dezolării, unde de altfel nu am fost niciodată dezolat, mi-am înjghebat o stare destul de bună pentru mine şi ai mei.

— Fără îndoială, jupân Atkins, şi te felicit chiar că poţi fi aşa de mulţumit. Totuşi, nu este exclus ca într-o bună zi să doreşti.

— Să mă dezrădăcinez, domnule Jeorling? Ai-da-de, v-am spus că sunt ca un stejar; încercaţi să smulgeţi un stejar când el este înrădăcinat până la jumătatea trunchiului în piatra Insulelor Kerguelen.

Simţeai o deosebită plăcere ascultându-l pe acest vrednic american, complet aclimatizat în arhipelagul Kerguelen, atât de călit în lupta cu intemperiile climatice ale acestui ţinut neprimitor. Trăia aici, cu familia lui, ca pinguinii pe stâncile de pe coastă; mama, o matroană voinică, fiii, toţi zdraveni, sănătoşi, necunoscând sufocările anghinei sau durerile de stomac. Treburile mergeau bine. Cormoranul Verde era căutat de clienţi şi se obişnuise cu tot felul de oameni de pe corăbiile şi balenierele care făceau popas în insulele Kerguelen. El le furniza seu, grăsimi, gudron, răşină de brad, plante aromate, zahăr, ceai, conserve, whisky, gin, rachiu de vin. Zadarnic ai fi căutat alt han la Christmas-Harbor. Cât despre fiii lui Fenimore Atkins, ei erau dulgheri, făceau pânze de corăbii, pescuiau şi vânau amfibiile pe fundul mării, în golfurile şi strâmtorile arhipelagului, pe timpul sezonului călduros. Erau nişte oameni de treabă, care se supuseseră acestei vieţi fără a cârti împotriva sorţii lor.

— In sfârşit, jupân Atkins, spusei pentru a încheia, sunt încântat că am venit în insulele Kerguelen şi voi păstra

zilelor petrecute aici o amintire frumoasă. Totuşi, nu m-aş supăra de loc dacă m-aş putea întoarce pe mare.

— Puţină răbdare, domnule Jeorling, îmi răspunse acest filosof. Niciodată nu trebuie să doreşti sau să grăbeşti ora despărţirii şi nu uitaţi că timpul frumos nu va întârzia să revină. Peste cinci sau şase săptămâni.

— In aşteptare, răspunsei, munţii şi câmpiile, stâncile şi prundişul continuă să zacă sub un strat gros de zăpadă, iar soarele n-a prins destulă putere ca să împrăştie negurile de la orizont.

— Nu aveţi dreptate, domnule Jeorling! Se văd de pe acum firişoarele de iarbă străpungând covorul alb. Priviţi cu atenţie!

— Poate cu lupa, între noi fie zis, poţi pretinde că gheţurile nu mai stau îngrămădite în golfuri, acum în luna august, care corespunde lunii februarie din emisfera noastră nordică.

— Fiţi liniştit, domnule Jeorling, şi aveţi răbdare. Vă repet, anul acesta iarna a fost blândă. In scurtă vreme vasele se vor arăta în larg, la est sau la vest, pentru că se apropie timpul pescuitului.

— Cerul să te audă, jupân Atkins, şi dea domnul să călăuzească spre noi corabia care nu cred că va întârzia Goeleta Halbrane.

— Căpitanul Len Guy, răspunse hangiul, un marinar îndrăzneţ şi cumsecade, cu toate că este englez, dar oameni de treabă sunt peste tot

— E unul din cei care se aprovizionează la Cormoranul Verde.

— Dumneata crezi că Halbrane…

— Va fi semnalată peste cel mult opt zile, în dreptul capului Francois, domnule Jeorling, sau n-ar mai exista căpitanul Len Guy, şi dacă nu mai există căpitanul Len Guy, atunci Halbrane se va fi scufundat cu siguranţă, între capul Bunei Speranţe şi insulele Kerguelen.

Spunând aceasta, cu un gest care voia să arate că o astfel de eventualitate nu era cu putinţă, Fenimore Atkins mă părăsi. De altfel, nutream speranţa că previziunile hangiului meu nu vor întârzia să se realizeze, pentru că într-adevăr, timpul începuse să-mi pară lung. Dacă ar fi trebuit să-l cred, semnele timpului frumos începuseră să se arate, bineînţeles frumos pentru aceste locuri.

Este drept că aşezarea insulei principale a arhipelagului este aproape la aceeaşi latitudine cu Parisul în Europa şi Quebecul în Canada. Dar, aici este vorba de emisfera meridională şi, după cum se ştie, în orbita elipticei pe care o descrie pământul, în care soarele ocupă unul din centre, această emisferă este mai rece în timpul iernii decât emisfera septentrională şi totodată mai caldă decât ea în timpul verii. Un lucru este sigur însă, că din cauza furtunilor, în insulele Kerguelen, perioada rece de iarnă este îngrozitoare, iar marea stă îngheţată multe luni, cu toate că temperatura nu e chiar atât de aspră, fiind în medie de 2° centigrade în timpul iernii şi 7° centigrade în timpul verii, ca în insulele Falkland sau la capul Horn, depildă.

Este de la sine înţeles că în această perioadă Christmas-Harbour şi celelalte porturi ale arhipe-lagului nu adăpostesc nici un vas.

La epoca despre care vorbesc, vasele cu aburi erau încă rare. Cât despre corăbiile cu pânze, grijulii să nu se lase blocate de gheţuri, plecau spre porturile Americii de Sud, pe coasta occidentală a Chiliului sau Africei, mai ales la Capetown sau capul Bunei Speranţe. Câteva şalupe, unele prinse de apele îngheţate, iar altele trase pe plajă şi acoperite de chiciură până în vârful catargului, era tot ce panorama Christmas-Harbour-ului oferea privirilor mele.

Totuşi, în insulele Kerguelen diferenţele de temperatură nu sunt prea mari, iar climatul lor este în general umed şi rece. Foarte des, mai ales în partea occidentală, grupul de insule este supus asaltului vijeliilor de la nord sau vest,

aducătoare de grindină şi averse. Spre est, cerul se mai limpezeşte, cu toate că în această parte lumina este pe jumătate voalată, iar limita zăpezilor de pe crestele munţilor începe la cincizeci de stânjeni1 deasupra nivelului mării.

Înţelegeţi deci, că după cele două luni pe care le petrecusem în arhipelagul Kerguelen, nu mai aşteptam decât ocazia să plec la bordul goeletei Halbrane, ale cărei calităţi maritime nu înceta să mi le laude entuziastul meu hangiu.

— Ceva mai bun nici n-aţi putea găsi, îmi repeta el de dimineaţă până seara. Dintre toţi căpitanii de cursă lungă ai marinei engleze, niciunul nu se aseamănă cu prietenul meu Len Cuy, nici.ca îndrăzneală, nici ca pricepere! Dacă ar fi ceva mai vorbăreţ, mai comunicativ, ar fi perfect...

Mă hotărâsem să ţin seama de recomandările jupânului Atkins. Locul îmi va fi reţinut de îndată ce goeleta ar fi ancorat la Christmas-Harbour. După un popas de şase-şapte zile, şi-ar relua drumul, îndreptându-se spre Tristan-da-Cunha, unde ducea o încărcătură de minereu de aramă şi cositor.

Intenţia mea era să rămân câteva săptămâni din anotimpul frumos, în această insulă. De acolo, mă gândeam să plec spre Connecticut, având totuşi grijă să rezerv partea care revine hazardului, în ceea ce îşi propune omul, căci este bine, după cum a spus Edgar Poe, „să pui la socoteală totdeauna neprevăzutul, neaşteptatul, ceea ce pare cât mai de neînţeles, fiindcă împrejurările colaterale, contingente, accidentale, merită să aibă o parte însemnată în planurile cuiva, iar întâmplarea, în asemenea ocazii, trebuie să constituie întotdeauna materia de bază a unui riguros calcul”.

Dacă citez pe marele nostru scriitor Edgar Poe, o fac pentru că deşi sunt un spirit practic, o fire foarte sobră, de natură puţin imaginativă, nu mă pot opri să nu admir pe acest genial poet al ciudăţeniilor umane.

De altfel, pentru a reveni la Halbrane, sau mai exact, la ocaziile care mi s-ar prezenta de a mă îmbarca la Christmas-Harbour, nu-mi făceam prea mari griji.

La această epocă, insulele Kerguelem erau vizitate anual de o mulţime de corăbii, cel puţin cinci sute.

Pescuitul cetaceelor era foarte bogat în perioada de care vorbesc şi fiecare îşi poate da seama de acest lucru, dacă socoteşte că un singur elefant de mare poate furniza o tonă de untură, adică echivalentul cantităţii pe care-o pot da o mie de pinguini. Este drept că în ultimii ani n-au mai rămas decât vreo douăsprezece vase, care vin în acest arhipelag, datorită faptului că vânătoarea abuzivă a cetaceelor le-a împuţinat numărul.

Prin urmare, nu trebuia să-mi fac nici o grijă asupra posibilităţilor care mi-ar fi permis să părăsesc Christmas-Harbour-ul, chiar dacă Halbrane ar lipsi de la întâlnire şi căpitanul Len Guy n-arveni să strângă mina jupânului Atkins.

Continuai liniştit să-mi fac zilnic plimbările obişnuite prin împrejurimile portului. Soarele începea să prindă putere, stâncile, terasele sau şirurile de coloane vulcanice se scuturau puţin câte puţin de veşmântul alb al iernii. Pe plajă, de-a lungul falezelor bazaltice, se ţesea o spumă ca de şampanie, iar mai încolo, în larg, ondulau panglici lungi de alge de câte cincizeci-şaizeci de yarzi2 în câmp, către fundul golfului, câteva graminee îşi ridicau timid capul – phanerogama lyella, originară de prin munţii Anzi, apoi multe (din cele care constituie flora Ţării de Foc şi în sfârşit micul arbust, care creşte pe aceste locuri şi despre care am mai vorbit, varza aceea uriaşă, atât de preţioasă pentru însuşirile ei antiscorbutice.

În ceea ce priveşte mamiferele terestre, căci mamiferele marine mişună în aceste locuri, n-am întâlnit niciunul, nici cel puţin batraciene sau reptile. Numai câteva insecte, între altele fluturi, dar şi aceştia fără aripi, din cauză că, înainte

de a putea să se servească de ele, curenţii atmosferici i-ar târî în valurile oceanului.

O dată sau de două ori m-am îmbarcat pe una din acele luntre, solide, pe care pescarii înfruntă vânturile ce bat ca nişte catapulte coastele insulelor Kerguelen. Cu aceste luntre s-ar putea încerca traversarea Capetown-ului şi s-ar ajunge sigur în acest port, dar o asemenea călătorie cere mult timp. Vă pot asigura însă că n-aveam de loc intenţia să părăsesc Christmas-Harbour-ul în aceste condiţii… Nu! Îmi pusesem speranţa în goelela Halbrane şi goeleta Halbrane nu putea să întârzie.

În decursul plimbărilor mele de la un golf la altul, am urmărit cu o vie curiozitate diversitatea formelor acestei coaste chinuite, a acestei osaturi bizare, uimitoare, de origine vulcanică, care străpungând giulgiul imaculat al iernii, scotea la lumină membrele scheletului său vineţiu… Câteodată, nerăbdarea punea stăpânire pe mine, cu toate încurajările înţeleptului meu hangiu, atât de fericit de existenţa pe care o ducea la Christmas-Harbour.

În acest colţ de lume, sunt rari aceia pe care viaţa i-a făcut filosofi. De altfel, şi la Fenirn-ore Atkins muşchii aveau mai multă importanţă decât inteligenţa. Se poate, de asemenea, să fi avut şi mai puţină inteligenţă decât instinct. Aceşti oameni sunt mai bine înarmaţi împotriva loviturilor vieţii şi la urma urmei este posibil ca norocul lor de a întâlni fericirea aici, să fie mai mare ca al celorlalţi.

— Şi Halbrane?! Repetam în fiecare dimineaţă.

— Halbrane, domnule Jeorling? Îmi răspundea Atkins, şi în tonul lui se distingea încrederea cu care făcea această afirmaţie. Cu siguranţă că va sosi azi, sau dacă nu azi, mâine! Va veni desigur o zi, nu-i aşa, care va fi ajunul aceleia în care pavilionul căpitanului Len Guy se va înălţa în largul Christmas-Harbour-ului!

Pentru a-mi lărgi câmpul vizual, nu trebuia decât să fac ascensiunea lui Table-Mount. La o altitudine de una mie două sute de picioare, poţi cuprinde cu privirea pe o rază

de treizeci şi patru până la treizeci şi cinci de mile3, şi chiar prin negură, goeleta putea fi zărită cu douăzeci şi patru de ore mai devreme. Dar ca să urce acest munte, ale cărui coaste erau încă acoperite de zăpadă până în vârf, trebuia să fie cineva pe jumătate nebun.

Colindând plăjile, mi se întâmpla să pun pe fugă o grămadă de amfibii, care se cufundau speriate în apele mării. Numai pinguinii, nepăsători şi greoi, nici nu se sinchiseau de apropierea mea. Dacă n-ar avea aerul acela stupid şi bleg, care îi caracterizează, ai fi tentat să stai cu ei de vorbă, cu condiţia să le vorbeşti în limba lor ţipătoare şi asurzitoare. Cât priveşte pescăruşii negri, raţele negre şi albe, fugeau ca vântul, la apropierea mea.

Într-o zi am avut prilejul să asist la plecarea unui albatros, pe care pinguinii îl salutară cu cele mai grozave ţipete, ca pe un prieten bun care, fără îndoială, îi părăsea pentru totdeauna. Aceste puternice zburătoare pot străbate distanţe de două sute de leghe4 fără oprire şi cu asemenea iuţeală, încât aceste drumuri le fac numai în câteva ore.

Albatrosul sta nemişcat pe o stâncă înaltă, care străjuia intrarea golfului Christmas-Harbour, privind marea, ale cărei talazuri se izbeau cu putere de stânci.

Deodată pasărea îşi luă avânt, se ridică în aer cu aripile întinse, cu labele îndoite, cu capul întins mult înainte, ca etrava unei corăbii, şi dând un ţipăt ascuţit de rămas bun sau de adio, se înălţă în spaţiile albastre şi în scurtă vreme, abia se mai zărea ca un punct negru, gonind spre ameninţătoarea perdea înnegurată a pâclelor din sud.

1.2. GOELETA HALBRANE.

Imaginaţi-vă un vas cu o deplasare de trei sute de tone, cu catargele puţin înclinate spre a putea prinde vântul de aproape, cu o suprafaţă de velatură compusă din catargul din faţă, pe care se aflau pânza mare, pânza de furtună, huna şi papagalul, catargul mare, cu tarigantina şi săgeata, prevăzută pe bompres cu trinchete, focul mare şi focul mic

şi veţi avea imaginea schooner-ului aşteptat la Christmas-Harbour, goeleta Halbrane.

La bord se aflau căpitanul vasului, secundul, un şef de echipaj, un bucătar, plus opt mateloţi, în total doisprezece oameni care alcătuiau echipajul necesar navigaţiei.

Solid construită, având toată lemnăria coastelor şi bordajelor ferecată cu aramă, cu pânze multe, cu teuga zveltă, degajată, acest vas foarte uşor de manevrat, potrivit navigării între a patruzecea şi cincizecea. Paralelă sudică, făcea onoare şantierelor din Birkenhead. Aceste amănunte mi-au fost date de jupân Atkins şi cu ce acompaniament, de elogii!

Căpitanul Len Guy, din Liverpool, era proprietarul a trei cincimi din goeleta pe care o comanda cam de vreo şase ani. Făcea negoţ în mările meridionale ale Africei şi Americii, mergând din insulă în insulă şi de la un continent la altul.' Dacă goeleta lui nu avea decât doisprezece oameni, aceasta se datora faptului că el se dedicase exclusiv comerţului.

Pentru vânătoarea amfibiilor, foci şi viţei de mare, ar fi fost nevoie de un echipaj mult mai numeros, înzestrat cu unelte speciale, harpoane, cängi şi undiţe atât de necesare acestor grele întreprinderi.

Mai adaug că orice agresiune din partea cuiva, mai ales a piraţilor care cutreierau nestingheriţi, la acea epocă, mările Sudului, nu ar fi găsit vasul Halbrane nepregătit Patru tunuri, o cantitate îndestulătoare de ghiulele şi bucăţi de fier cu care se încărcau la nevoie tunurile, o încăpere plină cu butoiaşe de praf de puşcă, puşti, pistoale şi carabine pregătite în rastele, oricând la îndemâna echipajului, şi în sfârşit plase de bastingaj asigurau securitatea navigaţiei. În plus, oamenii de cart erau veşnic treji, la posturile lor. Să navighezi pe aceste mări fără asemenea măsuri de apărare, ar fi fost o greşeală de neiertat.

În dimineaţa aceea de 7 august, mai dormeam încă, când lovituri puternice în uşă şi vocea groasă a hangiului mă

treziră brusc din somn.

— Domnule Jeorling, v-aţi trezit?

— Bineînţeles, jupân Atkins, cum crezi că aş mai putea dormi când faci atâta gălăgie! Ce s-a întâmplat?

— La şase mile în larg, spre nord-est, o corabie se îndreaptă spre Christmas!

— S-ar putea să fie Halbrane? Strigai, aruncând păturile de pe mine şi sărind din pat.

— Asta vom şti peste câteva ore, domnule Jeorling. În orice caz, este prima corabie care ne vizitează în acest an şi ar fi drept să-i facem o primire frumoasă.

Mă îmbrăcai la repezeală şi îl ajunsei din urmă pe Fenimore Atkins, pe chei, într-un loc unde orizontul se deschidea privirilor noastre într-un unghi foarte larg, între cele două coaste ale golfuleţului de la Christmas-Harbour.

Dimineaţa era limpede şi luminoasă, în larg se împrăştiau ultimele neguri, marea era liniştită, iar briza adia uşor. De altfel, cerul, datorită vânturilor care bat cu regularitate, este mai curat în aceasta parte a insulelor Kerguelen, decât în partea opusă.

Vreo douăzeci de locuitori, în majoritate pescari, înconjurau pe jupân Atkins, care era, fără îndoială, personajul cel mai însemnat şi, bucurându-se de cea mai mare consideraţie în tot arhipelagul, era şi cel mai ascultat. Vântul favoriza intrarea vasului în golf. Dar din cauza refluxului corabia semnalată, un schooner, se apropia încet cu pânzele strânse, aşteptând fluxul.

Oamenii de pe chei discutau aprins, iar eu le urmăream nerăbdător discuţia, fără să mă amestec. Părerile erau împărţite şi fiecare îşi apăra punctul de vedere cu aceeaşi încăpăţânare. Ce mă necăjea în discuţia lor, era părerea majorităţii, care susţinea că acest schooner n-ar fi goeleta Halbrane. Numai doi sau trei erau de altă părere şi bineînţeles, printre ei se afla şi stăpânul „Cormoranului Verde”.

— Este Halbrane! Repeta el. Căpitanul Leu Guy să nu ajungă primul în insulele Kerguelen! Ăsta-i bună! El este, sunt tot atât de sigur ca şi cum ar fi aici, cu mâna lui într-a mea, tocmindu-se să cumpere o sută de baniţe de cartofi, ca să-şi reînnoiască provizia.

— Ai ceaţă pe ochi, domnule Atkins! Îi zise unul din pescari.

— Nu atâta cât ai tu pe creier! Răspunse acru hangiul.

— Acest vas nu are forma obişnuită vaselor englezeşti, interveni altul. Cu prova asta subţire şi lungă, şi etrava bine marcată, aş crede mai degrabă că este de construcţie americană.

— Nu… este englezesc, răspunse iute domnul Atkins, şi aş fi în stare să spun şi din care şantier a ieşit… Da… şantierele Birkenhead din Liverpool, de unde a fost lansată Halbrane.

— Ba de loc! Se amestecă un marinar bătrân. Acest schooner a fost fabricat la Baltimore pe şantierele navale Nipper şi Stronge şi apele de la Chesapeake au făcut safteaua tălpoaiei vasului.

— Spune mai bine că apele fluviului Mersey, găgăuţă ticăloasă ce eşti! Se înfierbântă jupân Atkins. Uite, şterge-ţi ochelarii şi priveşte puţin pavilionul care se urcă acum în vârful catargului.

— Englez! Strigă întregul grup.

Şi într-adevăr, pavilionul RegatuluiUnit îşi desfăşură pânza roşie, prinsă în vârful catargului goeletei britanice.

Nu mai încăpea nici o îndoială, era o corabie engleză care se îndrepta spre trecătoarea Christmas-Harbour-ului. Dar cu acest punct stabilit, nu însemna neapărat că vasul este goeleta căpitanului Len Guy. Două ore mai târziu toată lumea era lămurită, înainte de amiază Halbrane ancora în rada Christmas-Harbour-ului.

Gălăgioasa primire pe care i-o făcu jupânul Atkins căpitanului HalbraneI nu impresiona cu nimic pe acest brav

marinar, care mi se păru a fi mai puţin expansiv decât mi-l închipuisem.

Era un om cam de vreo patruzeci şi cinci de ani, de o constituţie sangvină, statură solidă ca aceea a goeletei sale, capul cu părul încărunţit fixat bine pe un gât puternic, ochii negri ca tăciunele, umbriţi de sprâncene groase, faţa arsă de soare, buze strânse care descopereau o dantură bine înfiptă în maxilarele puternice, bărbia prelungită cu un barbişon des şi roşu, braţe şi picioare puternice, astfel îmi apăru căpitanul Len Guy. Fizionomia lui nu era de loc aspră, mai degrabă nepăsătoare, indiferentă, figura unui om foarte închis, care nu-şidezvăluie cu uşurinţă gândurile, după cum aflai în aceeaşi zi de la cineva mai bine informat ca jupân Atkins, cu toate că hangiul meu pretindea că este foarte bun prieten cu căpitanul. Adevărul e că nimeni nu se putea lăuda să fi pătruns vreodată această fire atât de închisă.

Trebuie să mai adaug că individul de la care am căpătat aceste informaţii era şeful de echipaj al vasului Halbrane, un oarecare Hurliguerly, născut în insula Wight, în vârstă de vreo patruzeci şi patru de ani, de talie mijlocie, îndesat şi viguros, cu braţele depărtate de corp, picioarele arcuite, cu capul ca o ghiulea de tun aşezat zdravăn pe un gât de taur, cu pieptul atât de larg, încât ar fi putut cuprinde două perechi de plămâni şi mă întrebam dacă nu cumva le are, după cât aer consuma, respirând, suflând, vorbind tot timpul, cu o privire ironică şi şugubeaţă pe faţa-i zâmbitoare, împânzită sub ochi de o adevărată plasă de riduri, produse de neîncetata contracţie a pometilor. În afară de aceste particularităţi, omul meu mai avea un cercel, unul singur, atârnând de lobul urechii stângi. Ce contrast între el şi comandantul goeletei, şi cum de se puteau înţelege două firi atât de deosebite! Şi totuşi se înţelegeau, de vreme ce de vreo cincisprezece ani navigau împreună, mai întâi pe bricul POWER, apoi de şase ani încoace pe schooner-ul Halbrane.

Incă de la sosire, Hurliguerly află de la Fenimore Atkins că în cazul când căpitanul Len Guy s-ar învoi, aş vrea să mă îmbarc pe vasul lor. Aşa se făcu că, în aceeaşi după amiază, şeful de echipaj veni spre mine, cu aerul cel mai natural. Din lume. Îmi cunoştea se vede numele şi mi se adresă foarte direct:

— Domnule Jeorling, vă salut!

— Şi eu vă salut, prietene, răspunsei, puţin surprins de această interpelare. Ce doriţi?

— Nimic altceva, decât să vă ofer serviciile mele

— Serviciile dumneavoastră? În legătură cu?

— În legătură cu intenţia de a vă îmbarca pe Halbrane

— Dar cine sunteţi?

— Şeful de echipaj. Hurliguerly, 'astfel, numit şi înscris în apelul nominal al echipajului şi mai ales tovarăşul credincios şi prietenul căpitanului Len Guy, care mă ascultă în toate, deşi îi merge vestea că nu ascultă de nimeni.

Atunci mă fulgeră gândul că aş face bine să folosesc un om atât de îndatoritor şi care părea că nu se îndoieşte câtuşi de puţin de influenţa pe care o exercită asupra căpitanului Len Guy. Îi răspunsei deci:

— Bine, prietene, să stăm de vorbă, dacă ocupaţiile îţi dau puţin răgaz.

— Am două ore libere, domnule Jeorling. De altfel, azi e puţin de lucru. Mâine o să fie de descărcat ceva marfă şi de împrospătat stocul de provizii... Dar toate acestea sunt treburi uşoare pentru echipaj... Dacă sunteţi liber... cum sunt şi eu... Şi spunând acestea, îşi agită mâna spre port, într-o direcţie care părea să-i fie foarte cunoscută.

— Nu putem sta aici de vorbă? Încercai să-l reţin eu.

— Cum, domnule Jeorling, să stăm de vorbă în picioare şi cu gâtlejul uscat... când este aşa de uşor să găsim un colţ la „Cormoranul Verde”, cu un pahar de whisky în faţă.

— Numai că eu nu beau, bosseman5.

— Fie... voi bea eu pentru amândoi. O! Să nu credeţi că aveţi de-a face cu un beţiv... Nu beau niciodată mai mult

decât trebuie, dar întotdeauna atât cât e nevoie!

Urmai pe acest marinar, obişnuit desigur să înoate în „apele” cârciumilor, şi în timp ce jupân Atkins era ocupat pe puntea goeletei cu fixarea preţurilor de vânzare sau cumpărare a mărfurilor, ne instalarăm la o masă în sala mare a hanului. După ce ne aşezarăm, îi spusei bosseman-ului:

— Eu mă bizuiam pe Atkins, să mă pună în legătură cu căpitanul Len Guy, fiindcă după câte am înţeles, ar fi buni prieteni…

— Pfui! Făcu Hurliguerly. E drept că Fenimore Atkins e un om de treabă şi se bucură de stima căpitanului. Dar, oricum, nu poate avea trecerea mea pe lângă el! Lasă că voi încerca eu, domnule Jeorling…

— Este o afacere chiar atât de grea, bosseman, şi nu există nici o cabină liberă pe Halbrane? M-aş mulţumi şi cu cea mai mică şi o voi plăti.

— Atunci e foarte bine, domnule Jeorling! Este o cabină chiar lângă copastie, de care nu s-a folosit nimeni până acum şi dacă nu te uiţi la preţ… în cazul când, bineînţeles, va trebui să plăteşti… Dar, între noi fie zis, trebuie să fii mai şiret decât crezi şi decât este bătrânul Atkins, pentru a hotărî pe căpitanul Len Guy să ia un pasager la bord. Da! Da! Nu e prea multă toată şiretenia băiatului de treabă, care tocmai bea în sănătatea dumitale, regretând că nu faci şi dumneata la fel!

Hurliguerly însoţi această declaraţie de o privire străpungătoare a ochiului drept, închizând în acelaşi timp pe stângul, încât se părea că toată vioiciunea ochilor săi se scurgea prin pupila unuia singur. Cred că e de prisos să mai adaug că sfârşitu'l acestui frumos discurs fu înecat într-un. Pahar de whisky, al cărui gust nu păru să-l impresioneze prea mult pe bosseman, întrucât „Cormoranul Verde” se aproviziona din cambuza HalbraneL.

Apoi, acest drac de om scoase dintr-un buzunar al vestei o pipă neagră şi scurtă, o îndopă bine cu tutun, o aprinse,

după ce şi-o implântă cu putere în colţul gurii şi trăgând din ea, se învolbură de atâta fum, încât părea un vapor sub presiune, iar capul aproape că-i dispăru în acest nor cenuşiu.

— Domnule Hurliguerly?

— Vă ascult, domnule Jeorling…

— De ce s-ar împotrivi, căpitanul dumitale să mă ia pe bord?

— Pentru că nu intră în vederile lui acest lucru şi până acum a refuzat toate propunerile care i s-au făcut.

— Dar te întreb, care-i raţiunea?

— Eh! Nu-i place să fie stingherit în călătoriile sale; el vrea să meargă unde-i vine, să se întoarcă din drum, dacă aşa are el chef, să se ducă spre nord sau spre sud, la apus sau la răsărit, fără să dea socoteală nimănui. Nu părăseşte niciodată aceste blestemate mări ale Sudului, domnule Jeorling, şi iată, sunt atâţi ani de când le colindăm împreună, între Australia la est şi America la vest, mergând de la Hobart-Town la insulele Kerguelen, la Tristan-da-Cunha sau la insulele Falkland, nepoposind decât timpul necesar vânzării mărfurilor sau aprovizionării şi câteodată în drumurile noastreni s-a întâmplat să mergem până la marea antarctică, în aceste condiţii, înţelegeţi că un pasager ne-ar incomoda şi apoi cine ar risca să se îmbarce pe Halbrane, pentru că ei nu-i prea place să înfrunte briza şi merge cam încotro o duce vântul.

Mă întrebam dacă nu cumva bosseman-ul încerca să facă din goeleta lui un vas misterios, navigând la întâmplare, neoprindu-se decât foarte rar, un fel de corabie fantomă, rătăcind la latitudini mari, comandată de un căpitan la fel de misterios ca şi vasul său. Oricum ar fi fost, îndrăznii:

— In sfârşit, Halbrane va părăsi insulele Kerguelen peste patru sau cinci zile? Sigur…

— Şi se va îndrepta spre vest, pentru a merge la Tristan-da-Cunha?

— Probabil.

— Ei bine, prietene, această probabilitate îmi ajunge şi dacă dumneata vrei într-adevăr să-mi fii de folos, hotărăşte pe căpitanul Len Guy să mă ia ca pasager.

— S-a făcut!

— Foarte bine, Hurliguerly, şi te asigur că n-o să-ţi pară rău.

— Ei, domnule Jeorling! Răspunse acest ciudat şef de echipaj, scuturându-şi capul ca şi cum atunci ar fi ieşit din apă. Nu-mi pare niciodată rău de ceea ce fac şi sunt sigur că servindu-vă, nu voi regreta de loc. Acum, dacă-mi permiteţi, vă voi părăsi, fără să mai aştept pe jupân Atkins, şi mă voi întoarce pe bord.

După ce goli dintr-o sorbitură ultimul pahar de whisky, de credeam că o dată cu băutura va dispare pe gâtlej şi paharul, Hurliguerly se ridică, adresându-mi un surâs care voia să fie protector şi încurajator în acelaşi timp… Apoi, trupul său greoi, legănându-se pe dublul arc al picioarelor, învăluit în norii de fum acru al lulelei, părăsi „Cormoranul Verde”.

Rămăsei la masă frământat de gânduri şi foarte nedumerit. In fond, ce era cu acest căpitan Len Guy? Jupân Atkins mi l-a descris ca pe un marinar bun şi om de treabă. Nimic nu mă îndreptăţea să pun la îndoială cele ce aflasem, dar oricum, era totuşi un original, după câte înţelesesem de la şeful echipajului. Mărturisesc că niciodată nu mi-a dat prin gând că propunerea de-a mă îmbarca pe Halbrane ar putea întâmpina vreo dificultate din moment ce eram dispus să nu mă uit la preţ, şi în plus să mă mulţumesc cu viaţa de pe bord. Ce motive ar avea căpitanul Len Guy să-mi refuze acest lucru? Poate că nu voia să se lege printr-un angajament, care l-ar obliga să meargă într-un anumit loc, deşi în cursul navigării sale ar avea fantezia să se ducă în altul? Sau poate avea motive personale să se teamă de un străin, dat fiind felul său bizar de a naviga? Făcea oare contrabandă sau comerţ de sclavi, îndeletnicire care se practica mult în acea epocă în mările Sudului? La urma

urmelor, presupunerea aceasta mi se păru plauzibilă, cu toate că vrednicul meu hangiu era în stare să bage mâna în foc pentru Halbrane şi căpitanul său.

Şi când Fenimore Atkins garantează de onestitatea vasului şi a comandantului… Dar dacă hangiul îşi făcea iluzii degeaba pe socoteala lor?! În definitiv, nu-l cunoştea pe căpitanul Len Guy decât din scurtele vizite anuale când acesta poposea în insulele Kerguelen, unde îşi făcea cumpărăturile obişnuite, care nu puteau da loc la nici o bănuială… Pe de altă parte, mă întrebam dacă nu cumva bosseman-ul exagerase într-adins, ca să dea serviciului pe care mi-l făcea, o importanţă cu mult mai mare…

Poate că din contra, căpitanul Len Guy ar fi bucuros şi fericit să aibă la bord un pasager atât de îngăduitor, cum aveam pretenţia că sunt eu şi care nici nu discuta preţul călătoriei?

O oră mai târziu dădui în port de hangiu şi-i vorbii despre întâlnirea şi discuţia ce-o avusesem cu şeful de echipaj.

— Ah, afurisitul ăsta de Hurliguerly, înjură el, nu s-a schimbat de loc. Dacă ar fi să-l crezi, căpitanul Len Guy nu-şi şterge nici nasul fără să-l consulte. Vedeţi, e un caraghios acest bosseman, domnule Jeorling, cu toate că nu-i rău şi nici prost, dar îi plac al dracului dolarii şi guińéele… Dacă-i cazi în mână, păzeşte-ţi punga. Încheie-ţi bine buzunarele şi nu te lăsa dus de nas.

— Iţi mulţumesc pentru sfat, Atkins. Spune-mi, ai stat de vorbă cu căpitanul Len Guy. I-ai spus ceva de mine.

— Incă nu, domnule Jeorling, mai avem timp, Halbrane de-abia a sosit.

— Fie, însă înţelegi, aş vrea să aranjăm cât mai repede cu putinţă.

— Puţină răbdare!

— Sunt nerăbdător să ştiu cum stau…

— Ei, nu-ţi face griji, domnule Jeorling! Lucrurile se vor aranja cum e mai bine! De altfel, chiar dacă n-o fi Halbrane, tot vei ieşi din încurcătură… Cum va începe sezonul de

pescuit, Christmas-Harbour va adăposti mai multe corăbii decât sunt case în jurul „Cormoranului Verde”! Aveţi încredere în mine. Am eu grijă de îmbarcarea dumneavoastră!

Dar toate astea erau numai vorbe, cu care încercau să mă liniştească bosseman-ul de o parte, jupân Atkins de alta. Cu toate promisiunile lor, mă hotărâi să mă adresez direct căpitanului Len Guy, oricât de greu m-aş fi apropiat de el, şi să-i vorbesc de proiectul meu, de îndată ce-l voi întâlni singur.

Ocazia nu mi se oferi decât a doua zi. Până atunci hoinărisem de-a lungul cheiului, examinând schooner-ul, o corabie de o construcţie remarcabilă şi de o mare soliditate. Soliditatea construcţiei este calitatea de căpetenie a unui vas care navighează în aceste mări, unde gheţarii trec câteodată dincolo de paralela-cincizeci.

Era la amiază. Când mă apropial de căpitanul Len Guy, înţelesei că ar fi preferat să nu mă întâlnească. Se înţelege că această mică populaţie de la Christmas-Harbour, formată în majoritate din pescari, rămâne cam întotdeauna aceeaşi. Uneori, în epoca pescuitului, unii kergueleni lucrau pe diferite vase, destul de numeroase în acest timp la Christmas-Harbour, înlocuind pe cei absenţi sau dispăruţi. Dar asta nu înseamnă că populaţia semodifica şi căpitanul Len Guy cunoştea desigur pe fiecare în parte. Peste câteva săptămâni, ar fi fost poate mai greu să-i deosebească pe băştinaşi, în Crucât cheiurile ar fi fost năpădite de echipajele vaselor de comerţ, sosite aici o dată cu începutul sezonului de pescuit, când ar fi început forfota obişnuită din fiecare' an şi care nu ia sfârşit decât o dată cu terminarea sezonului. Acum, însă, în august, Halbrane, profitând de o iarnă excepţional de blândă, era singură în rada portului. Mi se părea deci cu neputinţă ca Len Guy să nu fi ghicit că sunt străin, chiar dacă bosseman-ul sau hangiul nu i-ar fi vorbit încă despre mine.

Atitudinea lui nu putea însemna decât una din două: sau propunerea mea i-a fost comunicată, şi nu înţelegea să-i dea curs, sau nici Hurliguerly, nici Atkins nu i-au vorbit, şi atunci de ce se ferea de mine? În acest caz se îndepărta de mine, pentru că se supunea firii sale, puţin comunicative, neconvenindu-i să intre în vorbă cu un necunoscut.

Mă cuprinse totuşi nerăbdarea. Dacă acest arici mă refuza de la început, să-i fie de bine! Voi suporta refuzul. Să-l oblig să mă ia pe bord fără voia lui, nu aveam pretenţia. Nu-i eram nici cel puţin compatriot. De altfel, în insulele Kerguelen nu-şi avea reşedinţa nici un consul sau măcar vreun agent american, căruia m-aş fi putut plânge. Înainte de toate era important să fiu eu hotărât, şi dacă mă loveam de un „nu," al căpitanului Len Guy, voi fi liber să aştept sosirea altei corăbii mai binevoitoare ceea ce nu m-ar întârzia decât cu două sau trei săptămâni.

Tocmai în clipa când mă decisesem să-i vorbesc, secundul său se apropie de el. Len Guy profită de această ocazie pentru a se îndepărta şi făcând semn ofiţerului să-l urmeze, ocoli prin fundul portului şi dispăru după colţul unei stânci.

— Luând-o în susul golfului, pe ţărmul septentrional.

, La dracu'! Gândii. Am toate motivele să cred că-mi va fi destul de greu s-o scot la capăt. Dar nu-i decât o partidă amânată. Mâine, în cursul dimineţii, mă voi duce pe bordul HalbraneI şi cu sau fără voia lui va trebui ca acest Len Guy să mă asculte şi să-mi răspundă prin da sau nu!"

De altfel, s-ar fi putut ca la ora cinci căpitanul Len Guy să vie la „CormoranulVerde", unde de, obicei marinarii care poposeau aici îşi luau mesele de prânz şi de seară. După luni de zile petrecute pe mare, e foarte plăcut să schimbi un meniu, compus, în general, din biscuiţi şi carne conservată. Chiar sănătatea te obligă la acest lucru, şi în timp ce echipajul are la dispoziţie alimente proaspete, ofiţerilor le place să mănânce la han. Nu mă îndoiam de loc că prietenul meu Atkins va fi pregătit să primească cum se cuvine pe căpitan, pe locotenent şi pe bosseman-ul goeletei.

Aşteptai deci şi nu mă dusei la masă decât. Foarte târziu, încercai o mare dezamăgire. Nu! Nici căpitanul Len Guy şi nici altcineva de pe bord nu veni să onoreze cu prezenţa „Cormoranul Verde”. Fusei nevoit să cinez de unul singur, cum făceam de altfel în fiecare seară, de două luni încoace, fiindcă clienţii jupânului Atkins nu se prea vedeau prin han în timpul sezonului mort.

După masă, De la ora şapte şi jumătate, cu tot întunericul de afară, plecai să mă plimb prin port, în partea unde se aflau casele. Cheiul era pustiu, doar la ferestrele hanului licărea o lumină slabă. Din echipajul HalbraneI, nici un om nu rămăsese pe uscat. Luntrele adunate la un loc se legănau în pripoanele lor, în clipocitul valurilor care creşteau o dată cu începutul fluxului.

Acest schooner făcea impresia unei cazărmi, în care mateloţii erau consemnaţi de la apusul soarelui până a doua zi dimineaţa. Cred că această măsură îl necăjea foarte mult pe vorbăreţul şi chefliul Hurliguerly, atât de amator să colinde de la un cabaret la altul, în timpul escalelor.

Nu-l mai zării nici pe el şi nici pe căpitanul său prin împrejurimile „Cormoranului Verde”. Întârziai până pe la ora nouă pe chei, plimbându-mă încoace şi încolo de-a lungul goeletei. Treptat, corabia se cufundă în întuneric. Apele golfului-abia mai reflectau firişoarele de lumină ale felinarului de la pupa, suspendat pe odgonul catargului din faţă. Mă întorsei la han, lângă uşa căruia îl găsii pe Fenimore Atkins, fumându-şi pipa.

— Atkins, îi spusei, s-ar părea că lui Leu Guy nu-i prea place să-ţi frecventeze hanul!

— Vine câteodată aici, duminica, ori azi e sâmbătă, domnule Jeorling…

— Nu i-ai vorbit V…

— Ba da… îmi răspunse hangiul, vădit încurcat.

— I-ai spus că o cunoştinţă a dumitaie ar vrea să se îmbarce pe Halbrane?

— Da.

— Şi ce ţi-a răspuns?

— Nici ce-aş fi vrut eu şi nici cum ai fi dorit dumneata, domnule Jeorling…

— Refuză?

— Aproape, dacă bineînţeles răspunsul lui poate semăna cu un refuz: „Atkins mi-a zis Goeleta mea nu-i făcută să primească pasageri. N-am luat pe nimeni niciodată şi nici nu cred că voi lua vreodată”.

1.3. CĂPITANUL LEN GUY.

Noaptea aceea dormii prost. În câteva rânduri visai că visez. Ori, cum a observat Edgar Poe când te visezi visând, te trezeşti aproape imediat. Mă deşteptai şi încă foarte pornit împotriva acestui căpitan Len Guy. Ideea de a mă îmbarca pe Halbrane, la plecarea sa din insulele Kerguelen, se înrădăcinase puternic în capul meu. Jupânul Atkins nu încetase aproape două luni să-mi laude corabia, care întotdeauna ajungea prima la Christmas-Harbour. Începusem să număr zilele şi ceasurile până la sosirea ei. Şi de câte ori nu m-am închipuit pe bordul acestei goelete, plutind în largul arhipelagului, îndreptându-ne către vest, cu direcţia spre coasta americană! Hangiul meu nu punea pentru nimic în lume la îndoială bunăvoinţa căpitanului Len Guy, privitoare la. Îmbarcarea mea. Mai ales că nu se întâmpla niciodată ca o corabie comercială să refuze un pasager, dacă bineînţeles acest” lucru n-o obliga să-şi modifice itinerarul şi dacă putea scoate un preţ bun de la călător.

Simţeam, cum mocneşte în mine o mânie surdă împotriva acestui om. Atât de puţin binevoitor. Aveam impresia că plesneşte fierea în mine, iar nervii îmi erau încordaţi la extrem. Un asemenea obstacol, apărut în drumul meu tocmai când eram mai aproape de ţintă, mă scotea din sărite. Avusei o noapte grea, agitată. Şi indignarea nu mă părăsi decât către revărsatul zorilor, când încet-încet mă liniştii.

Luai hotărârea să cer o explicaţie căpitanului Len Guy, asupra procedeului său nejustificat. Poate că n-am să obţin nimic, dar cel puţin îi voi spune ceea ce aveam pe inimă.

Jupân Atkins primise răspunsul pe care-l cunoaştem, în ceea ce priveşte pe serviabilul Hurliguerly, atât de grăbit să-şi ofere influenţa şi serviciile sale, încercase oare să-şi ţină promisiunea? Nu ştiam nimic, fiindcă nu-l mai întâlnisem de loc de atunci, în orice caz, nu credeam să fi fost mai norocos decât hangiul de la „Cormoranul Verde”.

Plecai de acasă pe la opt dimineaţa. Era o vreme câmoasă, cum spun francezii, sau, ca să folosesc o expresie mai potrivită, un câine de timp. Cădea de sus o lapoviţă rece, învârtejită de rafalele unei vijelii păgâne, dezlănţuită dinspre munţii înneguraţi din fund, aducând cu ea avalanşe de nori grei şi ameninţători. Nu se putea de loc bănui că pe o asemenea vreme, Len Guy ar fi coborât pe uscat, riscând să fie udat până la piele. Şi într-adevăr, pe chei nu se vedea nici ţipenie de om. Cele câteva bărci de pescuit, care părăsiseră portul înainte de vijelie, se retrăseseră probabil în golfuleţe, la adăpost de valuri şi de vânt.

În ceea ce priveşte intenţia mea de a mă duce pe bordul goeletei, nu o puteam realiza decât cu ajutorul uneia dintre luntrele ei, dar cred că bosseman-ul nu s-ar fi încumetat să mi-o trimită. De altfel, gândeam eu, pe puntea goeletei căpitanul este la el acasă, şi pentru ceea ce intenţionam eu să-i răspund, dacă se încăpăţâna în refuzul său de a mă lua pe bord, era mai bine să fiu pe teren neutru. Mai bine îl voi pândi de la fereastră. Şi dacă luntrea lui îl debarcă pe uscat, voi face în aşa fel încât să nu mă poată evita. Întorcându-mă la „Cormoranul Verde”, mă postai la geamul şiroind de apă, pe care îl ştersei cu grijă, fără să-mi pese de vijelia care pătrundea cu furie prin cămin, spulberând cenuşa din vatră.

Aşteptai nerăbdător, într-o stare de enervare crescândă. Se scurseră aşa aproape două ore. Şi după cum se întâmplă deseori din cauza instabilităţii vânturilor din insulele

Kerguelen, vremea se linişti înaintea mea. Către ora unsprezece, norii înălţaţi de la est biruiră şi vijelia slăbi, depărtându-se dincolo de munţi.

Deschisei fereastra. In aceeaşi clipă, una din luntrele HalbraneI se pregătea să-şi întindă pânzele. Un matelot coborî, pregăti două perechi de vâsle, în timp ce, pe locul din spate al bărcii, se aşeză un om, fără să ţină seama de cârmă. De altfel, între schooner şi chei, nu erau mai mult de vreo cincizeci de stânjeni.

Luntrea se opri. Omul sări pe uscat. Văzându-l, nu-mi putui opri o exclamaţie. Era căpitanul Len Guy. In câteva secunde, trecui pragul hanului şi mă înfipsei în faţa lui, în aşa fel încât orice-ar fi făcut, nu mai putea da înapoi.

— Domnule, începui eu, cu un ton sec şi rece, rece ca vremea de afară, îngheţată de vântul care sufla de la est.

Căpitanul Len Guy mă privi fix şi în răstimpul unei clipe, fui izbit de tristeţea ochilor săi negri ca de cerneală. Apoi mă întrebă cu o voce scăzută, aproape şoptită:

— Sunteţi străin?

— La Kerguelen… da, răspunsei eu.

— De naţionalitate engleză?

— Nu… americană.

Mă salută cu un gest scurt şi răspunsei la fel.

— Domnule, reluai eu. Am motive să cred că jupân Atkins, de la „Cormoranul Verde”, v-a spus ceva în legătură cu o propunere pe care voiam să v-o fac. Aş fi bucuros ca această propunere să primească un răspuns pozitiv din partea unui…

— Propunerea de a vă îmbarca pe goeleta mea?

— Întocmai.

— Regret, domnule, că n-am putut da urmare acestei cereri…

— Mi-aţi putea spune de ce?

— Pentru că nu obişnuiesc să iau pasageri la bord, primul argument.

— Şi al doilea, căpitane?

— Pentru că itinerarul HalbraneI nu este niciodată hotărât dinainte. Pleacă spre un port şi ajunge la altul, după cum mă mână interesele mele. Şi să mai ştiţi, domnule, că nu sunt în serviciul vreunui armator. Goeleta îmi aparţine în mare parte, şi pentru călătoriile pe care le fac, n-am de dat socoteală nimănui.

— Atunci nu depinde decât de dumneavoastră, domnule, ca să mă luaţi pe bord…

— E adevărat, dar, spre marele meu regret, nu vă pot răspunde decât tot printr-un refuz.

— Poate vă veţi schimba hotărârea, căpitane, aflând că puţin mă interesează destinaţia goeletei dumneavoastră… Şi nu cred că greşesc de loc, presupunând că ea va ajunge undeva…

— Undeva, într-adevăr…

Şi în această clipă, mi se păru că Len Guy aruncă o privire îngândurată spre orizontul îndepărtat al Sudului.

— Ei bine, domnule – reluai – voi merge oriunde, îmi este aproape indiferent… Ceea ce doresc înainte de toate, este să părăsesc insulele Kerguelen cu prima ocazie ce mi s-ar oferi…

Căpitanul nu răspunse şi rămase gânditor, dar nici nu încercă să plece.

— Îmi faceţi onoarea să mă ascultaţi, domnule?

— Il întrebai pe un ton destul de insistent.

— Da, domnule.

— Voi adăuga, prin urmare, în cazul când nu greşesc şi itinerarul goeletei dumneavoastră nu a fost modificat, că aveţi intenţia să plecaţi de la Christmas-Harbour spre Tristan-da-Cunha…

— Poate la Tristan-da-Cunha… poate la Cap… poate… la insulele Falkland… poate în altă parte…

— Ei bine, căpitane Guy, tocmai în această „altă parte” doresc eu să plec! Răspunsei ironic, făcând eforturi pentru a-mi stăpâni enervarea.

Atunci, în atitudinea căpitanului Len Guy avu loc o transformare ciudată. Vocea i se schimbă, deveni mai aspră, mai tăioasă. În termeni clari şi precişi, mă făcu să înţeleg că orice insistenţă era inutilă, că convorbirea noastră a durat cam prea mult, că se grăbea, că afacerile îl chemau la căpitănia portului… în fine, că ne spusesem, în mod foarte complet, tot ceea ce am fi avut să ne spunem.

Întinsei mâna pentru a-l reţine să-l apuc, ar fi cuvântul potrivit şi conversaţia, începută rău, risca să se termine şi mai rău, când acest bizar personaj se întoarse spre mine şi, cu un ton îmblânzit, începu:

— Credeţi-mă, domnule, sunt necăjit de faptul că nu vă pot ajuta şi că sunt nevoit să arăt atât de puţină bunăvoinţă unui american. Însă nu-mi pot schimba purtarea. În cursul navigării mele survin fel de fel de întâmplări neprevăzute, care ar face ca prezenţa unui pasager să fie supărătoare, chiar aşa îngăduitor cum sunteţi dumneavoastră… ar însemna să mă expun degeaba, fără să pot profita de şansele care mi s-ar oferi în drum.

— V-am spus, căpitane, şi vă repet că deşi intenţia mea este de a mă înapoia în America la Connecticut, îmi este indiferent dacă întoarcerea va dura trei luni sau şase luni, pe un' drum sau pe altul, sau dacă goeleta dumneavoastră, pe care m-aş afla, s-ar scufunda în mijlocul mărilor anarctice…

— Mările antarctice! Strigă căpitanul Len Guy cu o voce plină de uimire, în timp ce privirea lui îmi sfredelea inima ca un pumnal. De ce vorbiţi de mările antarctice repetă el, apucându-mi mâna.

— Aşa, ca şi cum aş fi vorbit de mările boreale…

— Sau de polul nord, la fel de bine ca de polul sud…

Căpitanul Len Guy nu răspunse, dar mi se păru că văd o lacrimă lucindu-i în ochi. Apoi, înţelesei că voit schimbă discuţia, dornic să puie capăt vreunei amintiri chinuitoare, evocată de răspunsul meu:

— La polul sud, începu el, cine ar îndrăzni să se aventureze?

— Să ajungi acolo e greu… şi ar fi şi fără folos, răspunsei eu. Se întâlnesc totuşi firi destul de aventuroase, care se aruncă în astfel de întreprinderi.

— Da, aventuroase, murmură căpitanul Len Guy.

— Şi iată că Statele Unite mai fac o tentativă cu divizia lui Charles Wilkes, Vincennes-ul, Peacock-ul, Porpoise-ul, Flying-Fish şi alte vase însoţitoare…

— Statele Unite, domnule Jeorling? Susţineţi că a fost trimisă de către guvernul federal o expediţie în mările australe?

— Faptul este sigur şi încă de anul trecut, înaintea plecării mele din America, am aflat că această divizie tocmai se îmbarcase. Se împlineşte un an de atunci şi este foarte posibil ca îndrăzneţul Wilkes să fi mers cu cercetările mai departe decât au făcut ceilalţi descoperitori dinaintea lui.

Căpitanul Len Guy redeveni tăcut şi nu-şi ieşi din această inexplicabilă muţenie decât pentru a spune:

— In orice caz, chiar dacă Wilkes izbuteşte să treacă de cercul polar şi banchiză, mă îndoiesc că va depăşi latitudini mai mari decât…

— Decât predecesorii săi Bellingshausen, Forster, Kendall, Biscoe, Morrell, Kemp, Balleny, răspunsei eu.

— Şi decât… adăugă căpitanul.

— De cine vreţi să vorbiţi? Întrebai.

— Sunteţi originar din Connecticut, domnule?

— Întrebă el deodată.

— Din Connecticut.

— Şi mai exact?

— Din Hartford.

— Cunoaşteţi insula Nantucket?

— Am vizitat-o de mai multe ori.

— Ştiţi, cred spuse Len Guy, privindu-mă drept în ochi că acolo a dat naştere Edgar Poe eroului său Arthur Gordon Pym.

— Într-adevăr răspunsei îmi amintesc, începutul acestui roman se petrece în insula Nantucket.

— Spuneţi roman? Acesta este cuvântul pe care l-aţi folosit?

— Fără îndoială, căpitane.

— Da şi dumneavoastră vorbiţi ca toată lumea. Dar, iertaţi-mă, domnule, nu mai pot aştepta.

— Regret sincer că nu vă pot face acest serviciu. Să nu credeţi că insistenţele ar putea schimba hotărârea mea cu privire la propunerea dumneavoastră… De altfel, nu veţi mai avea decât câteva zile de aşteptat. Sezonul va începe curând. Corăbiile comerciale, balenierele, vor poposi la Christmas-Harbour şi veţi putea să vă îmbarcaţi pe una din ele… cu siguranţă că veţi ajunge acolo unde vă cheamă interesele. Regret, domnule, regret foarte mult şi vă salut.

Cu aceste cuvinte, căpitanul Len Guy se retrase şi convorbirea luă sfârşit cu totul altfel decât aş fi bănuit.

Cum n-are nici un rost să te încăpăţânezi împotriva imposibilului, părăsii speranţa de-a naviga la bordul Halbrane, urându-l din toată inima pe afurisitul ei comandant. Şi de ce n-aş mărturisi deschis? Îmi stârnise curiozitatea, păcătosul. Simţeam un mister în adâncul acestui suflet de marinar, şi mi-ar fi plăcut să-l pătrund. Întorsătura neprevăzută a conversaţiei noastre, numele acestui Arthur Pym, pronunţat aşa, pe neaşteptate, întrebările despre insula Nantucket, efectul produs de ştirea că se pornise o expediţie prin mările australe, sub comanda lui Wilkes, afirmaţia că navigatorul american nu „va înainta la sud, mai mult decât…

Dar de cine voia să vorbească căpitanul Len Guy? Toate acestea dădeau de gândit, chiar unui spirit atât de practic ca al meu. In aceeaşi zi, jupân Atkins mă întrebă dacăLen Guy se arătase mai binevoitor. Obţinusem autorizaţia să ocup una din cabinele goeletei. Trebui să-i mărturisesc hangiului meu că n-am fost mai norocos decât dânsul în negocierile pe care le-am dus cu căpitanul. Acest lucru îl

miră la culme. Nu înţelegea de loc refuzul căpitanului şi încăpăţânarea lui. Nu-l mai recunoştea. De unde venea această schimbare? Şi ce-l intriga mai direct, era faptul că, spre deosebire de ceea ce se obişnuia în timpul popasurilor, „Cormoranul Verde” nu fusese frecventat de data aceasta nici de oamenii de pe Halbrane, nici de ofiţerii vasului. Se părea că echipajul se supunea unui ordin dat în acest sens. Numai de două sau de trei ori, bosseman-ul veni să se instaleze în sala hanului şi „asta fu tot. De aici, marea dezamăgire a jupânului Atkins.

În ce-l priveşte pe Hurliguerly, după ce înaintase cu imprudenţă, înţelesei că nu mai ţine să păstreze cu mine nici un fel de relaţii. Dacă încercase să-şi înduioşeze şeful pentru soarta mea, n-aş putea să spun, dar dacă o făcuse, cu siguranţă că-şi primise porţia pentru insistenţa lui. In timpul celor trei zile care urmară, 10, 11 şi 12 august, lucrările de reaprovizionare şi reparare a goeletei fură zorite. Se vedea echipajul alergând grăbit încolo şi încoace pe punte, mateloţi verificând catargurile, schimbând semnalele obişnuite, întinzând odgoanele care se slăbiseră în timpul ultimei traversări, revopsind catargele şi bastingajul, spălate de talazurile mării, întinzând pânze noi, reparând pe cele vechi, de care se mai puteau servi pe timp frumos, astupând găurile bordului şi ale punţii, în zgomotul loviturilor de ciocan.

Lucrul acesta se îndeplinea în linişte, fără acele strigăte, interpelări, acele certuri atât de obişnuite marinarilor, în timpul escalelor. Halbrane trebuie să fi fost bine comandată, echipajul ei bine stăpânit şi disciplinat, chiar tăcut. Se poate ca bosseman-ul să nu fi semănat cu camarazii săi, căci el îmi păruse pornit pe râs, pe glume, mai ales pe flecăreală, afară de cazul când şi pe acesta nu l-ar fi mâncat. Limba doar atunci când cobora pe uscat. In sfârşit, se află că plecarea goeletei era fixată pentru ziua de 15 august şi în ajun, nu aveam motive să presupun, cel

puţin, că Len Guy ar fi revenit asupra refuzului său atât de categoric.

De altfel, nu mă mai gândeam aproape de loc la această întâmplare. Îmi trecuse orice dorinţă de-a acuza. N-aş fi permis nici jupânului Atkins să încerce un nou demers. Când mă întâlneam pe chei cu căpitanul Len Guy, păream doi oameni care nu se cunosc, care nici nu s-au văzut vreodată. El trecea pe o parte, eu pe cealaltă. Trebuie să adaug totuşi, că o dată sau de două ori, în atitudinea lui se manifestă o oarecare ezitare… Se părea că vrea să-mi vorbească, părea mânat de o pornire intimă… N-a făcut-o însă şi eu nu eram omul care să provoace o nouă explicaţie… Cu toate acestea, fusei informat, tot în aceeaşi zi, că Fenimore Atkins, contrar interzicerii mele formale, solicitase din nou pe căpitanul Len Guy, cu privire la îmbarcarea mea. Fără a obţine ceva. Era o afacere „clasată”, cum s-ar spune, dar cu toate acestea, bossemanul era de altă părere. Într-adevăr, Hurliguerly, interpelat de hangiul de la „Cormoranul Verde”, contesta că partida ar fi complet pierdută.

— Este foarte posibil – se încăpăţâna el, ca Len Guy să nu-şi fi spus ultimul cuvânt.

Dar să te bizui pe spusele acestui palavragiu, ar fi însemnat să introduci un termen fals într-o ecuaţie şi vă asigur că apropiata plecare, a schooner-ului începuse să-mi fie indiferentă. Nu mă mai gândeam decât să pândesc apariţia în larg a altei corăbii.

— Incă o săptămână sau două, îmi repeta hangiul, şi veţi fi mai norocos decât aţi fost cu căpitanul Len Guy, domnule Jeorling. Se vor găsi destui care doar atât aşteaptă.

— Fără îndoială, Atkins, dar nu uita că cea mai mare parte a vaselor, care au ca scop pescuitul în insulele Kerguelen, stau cinci sau şase luni aici şi trebuie să aştept un astfel de termen, pentru a mă îmbarca din nou.

— Nu toate, domnule Jeorling, nu toate! Bâritunele care se apropie numai de Christmas-Harbour. Se va prezenta o

ocazie bună şi n-o să mai fiţi necăjit de loc că aţi scăpat îmbarcarea pe Halbrane.

Nu ştiu dacă aş fi avut motive să-mi pară rău sau nu, dar un lucru este cert, mi-a fost scris să părăsesc insula Kerguelen tot ca pasager al goeletei, şi să fiu atras într-o aventură extraordinară, care a avut un mare răsunet în analele maritime ale epocii.

În seara de 14 august, pe la ora şapte şi jumătate, când noaptea învăluia de-acum insula, hoinăream pe chei, către partea de nord a golfului. Vremea era frumoasă, cerul ţintat din belşug cu stele, aerul plăcut, dar frigul era destul de înţepător. În aceste condiţii, plimbarea mea nu se putea prelungi.

După vreo jumătate de oră, mă întorceam la Cormoranul Verde, când drumul mi se încrucişa cu un individ care şovăi, se întoarse spre mine şi se opri. Întunericul era destul de mare şi-mi fu greu să-l recunosc imediat. După vocea, lui însă, după şuşotitul ei caracteristic, o eroare nu era cu putinţă, în faţa mea se afla căpitanul Len Guy.

— Domnule Jeorling, spuse el, mâine Halbrane ridică ancora. Mâine dimineaţă odată cu refluxul.

— La ce bun să mai ştiu, răspunsei, din moment ce refuzaţi.

— Domnule, m-am gândit bine şi dacă nu v-aţi schimbat hotărârea, să fiţi pe bord la ora şapte.

— Pe legea mea, căpitane, răspunsei eu dacă mă aşteptam la o asemenea schimbare din partea dumneavoastră.

— M-am gândit bine, v-o repet, şi adaug că Halbrane va pleca direct spre Tristan-da-Cunha, ceea ce vă convine bănuiesc?

— Este cât se poate de bine, căpitane. Mâine dimineaţă, la ora şapte, voi fi pe bord.

— Cabina dumneavoastră este pregătită.

— Cât despre preţul traversării, spusei.

— Îl vom fixa mai târziu, răspunse căpitanul Len Guy, şi voi face în aşa fel ca să fiţi mulţumit. Pe mâine deci.

— Pe mâine.

Întinsei mâna acestui om ciudat, pentru a pecetlui angajamentul nostru. Fără îndoială, întunericul îl împiedică să observe acest gest, căci nu răspunse la fel şi îndepărtându-se grăbit, ajunse la luntrea lui, care se depărta din câteva lovituri de vâslă.

Eram foarte surprins de întorsătura pe care o luaseră lucrurile şi jupân Atkins fu şi mai mirat.

Când, întorcându-mă la „Cormoranul Verde”, îl pusei la curent cu cele întâmplate.

— Vezi, îmi spuse el, vulpea asta bătrână de Hurliguerly avea desigur dreptate. Asta nu înseamnă că îndrăcitul căpitan nu e mai capricios decât o fetiţă rău crescută. Numai să nu-şi schimbe gândul în momentul plecării!

Era o ipoteză greu de admis şi reflectând mai serios asupra ei, ajunsei la concluzia că purtarea căpitanului nu dovedea nici fantezie, nici capriciu. Dacă Len Guy revenise asupra refuzului său, asta însemna că avea vreun interes deosebit să mă ia ca pasager. Poate că această schimbare se datora celor ce i-am spus despre Connecticut şi despre insula Nantucket. Întrucât îl interesau aceste lucruri, lăsam viitorului grija să-mi dezlege misterul.

Pregătirile mele se terminară repede. De altfel, fac parte din acei călători practici care nu se încarcă niciodată cu bagaje multe şi ar face înconjurul pământului cu un sac pe umăr şi o valiză în mână. Cel mai mare bagaj consta în acele haine îmblănite, de care nu se poate lipsi oricine navighează la latitudini mari. Când traversezi Atlanticul meridional, astfel de precauţiuni sunt luate cel puţin din prudenţă.

A doua zi, la 15 august, înainte de revărsatul, zorilor, îmi luai rămas bun de la acest cumsecade Atkins. Îi eram foarte recunoscător pentru toate atenţiile şi bunăvoinţa sa, compatriotului meu, exilat în aceste insule ale „Dezolării”, unde el şi ai lui se simţeau atât de fericiţi. Îndatoritorul meu hangiu iu foarte înduioşat de mulţumirile pe carei le

adresai. Purtându-mi de grijă ca un frate, era grăbit să mă vadă pe bord, temându-se după cum se exprima el ca Len Guy să „nu-şi schimbe bunele intenţii din ajun”. Îmi repetă-chiar cu insistenţă şi-mi mărturisi că în timpul nopţii se dusese de mai multe ori la fereastră, pentru a se asigura că Halbrane mai era ancorată în rada Christmas-Harbour-ului. Nu scăpă de neliniştea lui pe care de altfel eu n-o împărtăşeam de loc decât în clipa când mijiră zorile.

Jupân Atkins ţinu să mă conducă pe bord, pentru a-şi lua rămas bun de la căpitanul Len Guy şi de la bosseman. Ne urcarăm în luntrea care aştepta la chei şi ajunserăm la scara goeletei, săltată acum, pentru a nu fi luată de reflux.

Primul om de care dădui pe punte fu Huriguerly. Îmi aruncă o privire triumfătoare. Era aşa de clară privirea aceasta, de parcă mi-ar fi spus: Hei, vezi! Dificilul nostru căpitan a sfârşit prin a capitula. Şi cui datoraţi această victorie, dacă nu acestui de treabă bosseman, care v-a servit cum a putut mai bine şi nu şi-a precupeţit influenţa?” Acesta era adevărul? Aveam motive puternice să nu-l admit, fără anumite rezerve. La urma urmelor, puţin mă interesa cine influenţase pe căpitan. Important este că Halbrane ridica ancora şi eu eram pe bord.

Căpitanul Len Guy se ivi aproape imediat pe punte. Şi nu mă miră de loc faptul că părea să nici nu-mi fi observat prezenţa. Pregătirile începuseră, pânzele fură scoase din tocurile lor, cârma pregătită, odgoanele şi parâmele strânse. La pupa, secundul supraveghea scripetele ancorei, care nu va întârzia să iasă din apă.

Jupân Atkins se apropie atunci de căpitanul Len Guy şi cu o voce în care stăruia emoţia, îi spuse:

— La anul viitor!

— Cu voia lui Dumnezeu, domnule Atkins!

Îşi strânseră mâinile. Apoi bosseman-ul veni la rândul său să-şi ia rămas bun de la patronul „Cormoranului Verde”, pe care aceeaşi luntre îl duse înapoi pe chei.

Către ora opt, când refluxul crescu, Halbrane îşi flutură pânzele în adierea vântului care creştea uşor, se întoarse, scoborî golful de la Chrisfmas Harbour şi o dată ieşit în larg, luă direcţia spre nord-vest.

Amiaza era spre sfârşite, când ochii noştri nu mai putură pătrunde distanţa până la culmile albe ale Table-Mount-ului şi Havergal-ului, care se pierdură în ceaţa depărtărilor, cu piscurile lor ascuţite, care se înalţă, primul până la două mii, iar celălalt până la, trei mii de picioare deasupra nivelului mării.

1.4. DIN INSULELE KERGUELEN LA INSULA PRINŢUL EDUARD.

Nu-mi amintesc ca vreuna din călătoriile mele pe apă să fi avut un început mai fericit ca cel de-acum. Şi printr-un noroc neaşteptat, în loc ca refuzul de neînţeles al căpitanului Len Guy să mă condamne la încă vreo câteva săptămâni de şedere la Christmas-Harbour, o briză bună mă ducea departe de acest arhipelag, cu vântul sub vintrele, pe o mare care abia fremăta, cu o viteză de opt până la nouă mile pe oră.

Interiorul HalbraneI corespundea perfect imaginei pe care ţi-o făceai, privind-o din exterior. Ţinută perfectă, curăţenie exagerată ca pe o galiotă olandeză, în ruf, ca şi în postul echipajului. In faţa rufului, la babord, se afla cabina căpitanului Len Guy, prevăzută cu o ferestruie ce putea fi lăsată în jos, prin care comandantul supraveghea puntea şi la nevoie transmitea ordinele sale oamenilor de cart, postaţi între catargul mare şi catargul din faţă.

La tribord, cabina locotenentului era rânduită la fel. Amândoi aveau câte o încăpere îngustă, în care se aflau un dulap nu prea încăpător, un fotoliu împletit din paie, o masă fixată în duşumea, o lampă agăţată în plafon, care pendula la legănarea corăbiei, diverse instrumente nautice, barometru, termometru cu mercur, sextant6 şi ceasul marin închis în rumeguşul cutiei de stejar, care nu era scos decât în clipa în care căpitanul se hotăra să facă punctul.

Alte două cabine erau pregătite în spatele rufului, formând un careu cu partea mijlocie a acestuia, fiecare având câte o masă fixată între două bănci, cu spătarul demontabil. Una din aceste cabine fusese pregătită pentru mine. Era luminată de două ferestrui, care se deschideau una pe partea laterală a rufului, iar alta în spate. În acest loc, cârmaciul stătea în picioare, ţinând roata cârmei, deasupra căreia trecea ghiul şi brigantina, prelungite cu râteva picioare dincolo de coamă, fapt care ajuta goeletei să înainteze foarte rapid.

Cabina mea măsura opt picioare pe cinci. Obişnuit cu greutăţile navigaţiei, nu-mi trebuia spaţiu mai mult, nici mobilă: o masă, un dulap, un fotoliu de trestie, o toaletă cu picior de fier, un pat cu saltea subţire, ar fi provocat fără îndoială reproşuri din partea unui pasager mai pretenţios. De altfel, nu era vorba decât de o călătorie relativ scurtă, din moment ce Halbrane mă va debarca la Tristan-da-Cunha. Intrai deci în posesia acestei cabine pe care n-aveam s-o ocup mai mult de patru sau cinci săptămâni.

Pe partea din faţă a catargului mare, destul de apropiat de centru, fapt care lungea marginea trinchetei era legată cu odgoane puternice, bucătăria. Dincolo se deschidea învelitoarea dublată cu pânză groasă ceruită. Printr-o scăriţă ajungeai la cabinele echipajului şi la puntea mică. Pe vreme rea, această învelitoare se închidea ermetic şi postul era ferit de talazurile mării care, izbindu-se de coastele corăbiei, treceau peste bordaj.

Cei opt oameni ai echipajului se numeau: Martin Hoit, maistru velier, Hardie, maistru calafagiu, Rogers, Drap, Francis, Gratian, Burry, Stern, mateloţi în vârstă de douăzeci şi cinci până la treizeci şi cinci de ani, toţi engleji de pe coastele Mânecii şi ale canalului Sfântul Gheorghe, foarte pricepuţi în meseria lor şi foarte disciplinaţi, supunându-se unei mâini de fier.

Trebuie să precizez de la început: omul acela, de o energie excepţională, la semnul căruia i se supunea fără a crâcni

întregul echipaj, nu era căpitanul HalbraneI, ci ofiţerul secund, locotenentul Jem West, pe vremea aceea în al treizeci şi doilea an al vieţii sale, In decursul călătoriilor mele pe oceane, n-am întâlnit niciodată un caracter atât de oţelit. Jem West se născuse pe mare şi toată copilăria şi-o petrecuse la bordul unei corăbioare de comerţ, al cărei stăpân era tatăl său, şi pe care trăia cu toată familia. Niciodată în viaţa sa n-a respirat alt aer decât aerul sărat al Mânecii, al Atlanticului sau al Pacificului. În timpul popasurilor, el nu debarca decât pentru interesele serviciului său, indiferent dacă se afla în serviciul statului sau al vreunui armator. Dacă îşi schimba slujba de pe o corabie pe alta, îşi ducea acolo sacul său de pânză şi acolo rămânea. Marinar cu trup şi suflet, această meserie era însăşi viaţa lui. Când nu naviga în realitate, naviga în imaginaţie. A fost rând pe rând, mus, novice, matelot şi deveni cu timpul caporal de marină, şef de echipaj, apoi locotenent, şi acum îndeplinea funcţia de secund pe Halbrane. Sub comanda căpitanului Len Guy.

Jem West n-avea ambiţia să ajungă mai sus; nu căuta să se îmbogăţească; nu se ocupa nici cu cumpărarea sau vânzarea unei încărcături. Să aşeze încărcătura da, pentru că acest lucru este de primă importanţă în folosirea cât mai bună a pânzelor vasului, în schimb, în organizarea unei bune navigaţii, după toate regulile ştiinţei maritime, a asigurării echipamentului, a folosirii energiei velelor şi manevrării lor pe orice vreme, a ancorărilor şi luptelor contra elementelor naturii, a observaţiilor de longitudine şi latitudine, pe scurt, în tot ceea ce priveşte manevrarea acestui minunat instrument, care este corabia cu pânze, Jem West se pricepea ca nimeni altul.

Iată acum celălalt aspect al locotenentului: era de statură mijlocie, mai degrabă slab, numai nervi şi muşchi, cu mâini şi picioare puternice, suplu totuşi, de o agilitate de gimnast, cu privire de marinar de o agerime nemaipomenită şi foarte pătrunzătoare, cu faţa arsă de soare, cu părul des şi tuns

scurt, obrajii şi bărbia rase, cu trăsăturile regulate, avea o fizionomie care denota energie, îndrăzneală şi o extraordinară forţă fizică la un loc.

Jem' West vorbea puţin, de obicei numai când era întrebat. Împărţea ordine cu o voce clară, în fraze scurte, fără să repete ordinul, făcându-se înţeles de prima dată şi reuşind întotdeauna.

Observam cu mult interes acest tip de ofiţer al marinei comerciale, devotat cu trup şi suflet căpitanului Len Guy, ca şi goeletei Halbrane. Se părea că ar fi unul din organele esenţiale ale corăbiei, că această înjghebare de lemn, fier, pânză, aramă şi cânepă, de la el îşi trage forţa vitală. Părea o identificare completă între aceste două construcţii, prima făcută de om şi cealaltă făcută de Dumnezeu. Şi dacă Halbrane avea o inimă, ea bătea în pieptul lui Jem West.

Voi completa relatările asupra personalului amintind de bucătarul vasului, un negru de pe coasta Africei, numit Endicott, în vârstă de vreo treizeci de ani, care îndeplinea de opt ani funcţiunile de coy sau cog7 sub ordinele căpitanului Len Guy. Se înţelegea de minune cu bosseman-ul şi adeseori stăteau amândoi de vorbă ca nişte adevăraţi prieteni.

Trebuie spus că Hurliguerly se pretindea posesorul unor minunate reţete culinare, pe care Endicott le încerca uneori, fără ca aceste încerări să atragă însă vreodată atenţia indiferenţilor comeseni.

Halbrane naviga în condiţii excelente. Era un frig puternic, fiindcă Ia sud de paralela patruzeci şi opt, chiar în luna august, iarna mai stăpâneşte. Incă această parte a Pacificului. Dar marea era frumoasă şi briza stabilită la sud-est adia uşor. Dacă acest timp va ţine mai mult ceea ce se presupunea şi era de dorit nu va trebui să schimbăm nici măcar o singură dată arboradele8, ci numai să slăbim uşor parâmele, pentru a ajunge aşa până la jumătatea drumului spre Tristan-da-Cunha.

Viaţa pe bord era foarte regulată, foarte simplă şi ceea ce este destul de agreabil pe mare de o monotonie care nu era totuşi lipsită de farmec. Navigarea este odihna în mişcare, legănatul în vis şi nu mă plângeam de izolarea mea. Poate numai curiozitatea mea ar fi cerut să fie satisfăcută şi aceasta doar asupra unui singur punct: de ce căpitanul Len Guy revenise asupra primului său refuz cu privire la îmbarcarea mea? Să-l întreb pe locotenent, ar fi însemnat să mă ostenesc zadarnic. De altfel, putea el cunoaşte secretele şefului său? Asta nu făcea parte din îndatoririle serviciului şi am observat că nu se ocupa de nimic altceva, decât de treburile lui. Şi apoi, din răspunsurile monosilabice ale lui Jem West, ce puteam înţelege? Între noi fie zis, în timpul celor două mese de dimineaţă şi de seară, nu se schimbau zece cuvinte. Totuşi, surprinsei în câteva rânduri privirea căpitanului Len Guy fixată insistent asupra mea, de parcă ar fi vrut să mă întrebe ceva. Părea că aşteaptă să afle ceva de la mine, pe când eu, dimpotrivă, credeam că el trebuie să-mi dea o explicaţie.

Cu toate acestea, continuam să rămânem muţi şi unul şi celălalt. Dacă aş fi avut chef de pălăvrăgeală, ar fi fost de ajuns să mă adresez bosseman-ului. El era gata întotdeauna să macine care întregi de vorbe. Dar ce lucruri interesante mi-ar fi putut spune? E de prisos să mai adaug că niciodată nu uita să-mi zică bună ziua sau bună seara, lungind întotdeauna vorba. Eram mulţumit de viaţa de pe bord? Bucătăria era pe placul meu? Doream să-i comand anumite mâncăruri, după reţeta lui, tuciuriului Endicott?”

— Mulţumesc, Hurliguerly, îi răspunsei într-o zi. Ceea ce se serveşte în mod obişnuit îmi ajunge. Meniul este foarte bun. Nici la prietenul dumitale de la Cormoranul Verde nu eram mai bine tratat.

— Ah! Diavolul acela de Atkins, în fond, e un om de treabă.

— Sunt de aceeaşi părere.

— E de conceput, domnule Jeorling, că un american ca el a consimţit să se surghiunească de bună voie în insulele

Kerguelen, cu toată familia?

— Şi de ce nu?

— Şi că e fericit acolo.

— Asta nu e rău de loc, bosseman.

— Aşa o fi, dar dacă Atkins mi-ar propune un schimb, n-ar nimeri-o, pentru că spre deosebire de el, eu mă pot lăuda cu o viaţă mult mai plăcută.

— Felicitările mele, Hurliguerly.

— Ehei! Domnule Jeorling, să pui piciorul pe bordul unei corăbii ca Halbrane este un noroc cu care nu te întâlneşti de două ori în viaţă. Căpitanul nostru nu-i prea vorbăreţ, e adevărat, iar locotenentul îşi întrebuinţează încă şi mai puţin limba.

— Am băgat de seama, spusei.

— Asta n-are importanţă, domnule Jeorling, amândoi sunt marinari îndrăzneţi, vă asigur o să-i regretaţi după ce veţi debarca la Tristan.

— Sunt fericit să te aud vorbind aşa, bosseman.

— Şi băgaţi de seamă că acest lucru nu va întârzia, cu briza asta de la sud-est care ne-a prins din spate şi cu o mare ca asta, care nu se tulbură decât atunci când caşaloţii şi balenele binevoiesc s-o gâdile pe dedesubt. Vedeţi, domnule Jeorling, nu vom avea nevoie nici de zece zile pentru a înghiţi cele o mie trei sute de mile, care despart insulele Kerguelen de insulele Prinţului Eduard, nici cincisprezece, pentru cele două mii trei sute, care despart pe acestea din urmă de Tristan-da-Cunha.

— Inutil să te pronunţi de pe acum, bosseman. Singur timpul poate să decidă, şi cine vrea să mintă, n-are decât să prezică timpul. Este o veche zicătoare marinărească şi nu strică s-o ţii minte.

Oricum, timpul nu se schimbă de loc. Astfel, în după-amiaza zilei de optsprezece august, santinela de pe catarg semnală în faţa tribordului munţii din grupul Crozet, la 49°59' latitudine sudică şi 48° longitudine estică, înălţându-

se până la şase-şapte sute de stânjeni deasupra nivelului mării.

A doua zi, lăsarăm la babord insulele Possession şi Schweine, vizitate numai în timpul sezonului de pescuit. Unicii locuitori în această epocă erau doară păsările, cârduri de pinguini, bande de chionişi9 al căror zbor seamănă cu al porumbelului, din care cauză pescuitorii de balene i-au numit, white pigeons”10. Peste ciudatele golfuleţe ale muntelui Crozet, se revărsau din gheţari pânze de apă dese, domoale şi reci, şi timp de câteva ore îi privii conturul proiectat pe cerul ca sticla. Apoi totul se reduse la o pată alburie, trasată pe linia orizontului pe care se rotunjeau căciulile de omăt ale grupului de insule. Apropierea de uscat este întotdeauna un incident maritim plăcut şi interesant. Mă gândii că Len Guy ar fi avut acum ocazia să rupă tăcerea care se aşternuse între el şi pasagerul său, dar n-o făcu.

Dacă pronosticurile bosseman-ului se adevereau, nu vor trece nici trei zile până când vor apărea spre nord-vest înălţimile piscurilor de pe insulele Marion şi Prinsul Eduard. De altfel, nici nu ne opream acolo. De-abia la izvoarele cu apă dulce de la Tristan-da-Cunha îşi va reîmprospăta Halbrane provizia de apă. Prin urmare, aveam toate motivele să cred că monotonia călătoriei noastre nu va fi tulburată de nici un incident maritim sau de altă natură. Dar în dimineaţa zilei de douăzeci, pe când era de cart Jem West, căpitanul Len Guy, spre marea mea surprindere, urcă pe punte, privi atent unghiul orar, apoi mergând pe una din cursivele laterale ale rufului, se postă în faţa habitaclului11 pe cadranul căruia îşi aruncă ochii mai mult din obişnuinţă decât dintr-o nevoie oarecare. Pentru că eram în apropiere, să fi fost oare zărit de căpitan? N-aş putea spune şi e aproape sigur că prezenţa mea nici nu-i atrase atenţia. In ceea ce mă privea, eram foarte hotărât să nu mă ocup de el mai mult decât se ocupa el de mine. Şi gândind aşa, continuai să rămân rezemat de balustrada punţii.

Căpitanul făcu câţiva paşi, se aplecă peste bastingaj şi privi dâra lungă şi înspumată pe care o lăsa corabia în urmă, semănând cu o dantelă albă, fină şi moale, într-atât de repede se sustrăgeau mişcările goeletei rezistenţei undelor. In acel loc nu puteai fi auzit decât de omul de la cârmă, matelotul Stern, care, cu mâinile pe roată, menţinea corabia împotriva zguduirilor provocate de vântul potrivnic, care bătea din larg. Asta nu păru să-l îngrijoreze de loc pe căpitan, şi cu vocea aceea şuşotindă îmi zise:

— Domnule, aş vrea să vă vorbesc.

— Sunt gata să vă ascult, căpitane.

— N-am făcut-o până azi, fiind o mărturisesc foarte puţin vorbăreţ din fire. Şi apoi, v-ar fi interesat o convorbire cu mine?

— Nu aveţi dreptul să vă îndoiţi răspunsei eu, o convorbire cu dumneavoastră nu poate fi decât foarte interesantă.

Cred că n-a văzut nimic ironic în acest răspuns, sau, cel puţin, nu arătă acest lucru.

— Vă ascult, adăugai, Căpitanul Len Guy păru că ezită, având atitudinea unui om care, pe punctul de a face o mărturisire, se mai întreabă o dată dacă n-ar fi mai bine să tacă.

— Domnule Jeorling, începu el, n-aţi căutat să aflaţi din ce cauză mi-am schimbat hotărârea cu privire Ia îmbarcarea dumneavoastră?

— Am căutat, într-adevăr, o explicaţie, dar n-am găsit niciuna, căpitane. Poate dumneavoastră, ca englez… neavând de-a face cu un compatriot… n-aţi fi vrut…

— Domnule Jeorling, tocmai pentru că sunteţi american m-am hotărât, în cele din urmă, să vă ofer un loc pe Halbrane…

— Pentru că sunt american? Răspunsei foarte surprins de această mărturisire.

— Şi de asemenea… pentru că sunteţi din Connecticut…

— Mărturisesc că nu înţeleg…

— Veţi înţelege dacă adaug că, deoarece sunteţi din Connecticut, şi aţi vizitat insula Nantucket, ar fi posibil să fi cunoscut familia lui Arthur Gordon Pym…

— Acest erou, ale cărui aventuri extraordinare au fost povestite de romancierul nostru Edgar Poe?

— Chiar el, domnule, povestire pe care a făcut-o însă după manuscrisul în care erau relatate detaliile acestei extraordinare şi dezastruoase călătorii în mările antarctice!

Credeam că visez auzind pe căpitanul Len Guy vorbind în felul acesta… Cum… eh credea în existenţa unui manuscris al lui Arthur Pym? Dar romanul lui Edgar Poe ce era altceva decât o ficţiune, o operă a imaginaţiei celui mai uimitor dintre scriitorii noştri din America. Şi iată că un om de bun simţ admite această ficţiune ca pe o realitate.”

Rămăsei o clipă gânditor, fără să-i răspund, întrebându-mă cu cine aveam de-a face.

— Aţi auzit întrebarea mea? Reluă Len Guy cu insistenţă.

— Da… fără îndoială… căpitane… fără îndoială, dar nu ştiu dacă am înţeles bine…

— Voi repeta cele spuse în termeni ceva mai limpezi, domnule Jeorling, pentru că doresc un răspuns hotărât.

— Voi fi fericit să vă fiu de folos.

— Vă întreb, deci, dacă la Connecticut aţi cunoscut personal familia Pym, care locuia în insula Nantucket şi era înrudită cu unul din cei mai onorabili „attorney”12 ai statului. Tatăl lui Arthur Pym era furnizor al marinei şi trecea drept unul din principalii neguţători ai insulei. Fiul său este acela care s-a aruncat în aventurile pe care Edgar Poe le-a redat în acea stranie povestire…

— Şi putea fi şi mai stranie, căpitane, din moment ce toată această poveste a ieşit din puternica imaginaţie a marelui nostru poet… în fond, este curată născocire.

— Curată născocire!

Căpitanul pronunţă aceste cuvinte înălţând de trei ori din umeri şi făcu din fiecare silabă nota unei game ascendente.

— Prin urmare – reluă el nu credeţi, domnule Jeorling…

— Nici eu şi nici altcineva n-ar crede, căpitane Guy, şi dumneavoastră sunteţi primul pe care l-am auzit susţ. Inând că n-ar fi vorba de un simplu roman.

— Atunci ascultaţi-mă, domnule Jeorling, că deşi acest, roman" cum îl numiţi n-a apărut decât anul trecut, el nu este mai puţin adevărat. Dacă s-au scurs unsprezece ani de la întâmplările pe care le povesteşte, ele nu sunt mai puţin adevărate, dar întotdeauna pot interveni surprize sau pot rămâne enigme care nu vor fi dezlegate niciodată!

Cu siguranţă că Len Guy era nebun sau se afla sub influenţa unei crize care-i producea un dezechilibru mintal! Din fericire, în cazul când şi-ar fi pierdut minţile, lui Jem West nu-i va fi prea greu să-l înlocuiască la comanda goeletei! Pe de altă parte, n-aveam altceva de făcut decât să-l ascult şi, cum cunoşteam romanul lui Edgar Poe, fiindcă-l citisem şi recitisem, eram curios s-aud ce va mai spune căpitanul.

— Şi acum, domnule Jeorling, reluă el cu un ton maj accentuat şi un tremur în voce, care de nota o anumită iritaţie, se poate să nu fi cunoscut familia Pym şi să n-o fi întâlnit nici la Hartford, nici la Nantucket.

— Nici în altă parte, adăugai.

— Fie! Dar abţineţi-vă să afirmaţi că această familie n-a existat, că Arthur Gordon Pym nu este decât o ficţiune, că voiajul lui n-ar fi decât o călătorie imaginară. Da, abţineţi-vă de la aceasta, aşa cum vă abţineţi să negaţi dogmele sfintei noastre religii. Ar fi putut un om, fie el chiar Edgar Poe al dumitale, să născocească, să creeze.

Văzând violenţa crescândă a căpitanului Len Guy, îmi dădui seama de necesitatea de-a respecta monomania lui şi mă hotărâi să accept, fără discuţie, tot ce-mi va spune. Şi acum, domnule spuse el reţineţi bine cele ce vă voi povesti. Acestea sunt fapte şi nu încape nici o îndoială asupra adevărului lor. Veţi trage concluziile pe care le veţi crede de cuviinţă… Sper că nu mă veţi face să regret faptul că am acceptat călătoria dumneavoastră pe bordul HalbraneI!

Eram avertizat, bine avertizat şi făcui un semn care însemna că suntem înţeleşi. Fapte, fapte ieşite dintr-un creier pe jumătate scrântit. Asta promitea să fie interesant.

— In 1838, când apăru povestirea lui Edgar Poe, eu eram la New-York – începu căpitanul Len Guy. Imediat plecai spre Baltimore, unde locuia familia scriitorului, al cărui bunic fusese caporal de marină în timpul războiului pentru Independenţă. Admiteţi, cred, existenţa familiei Poe, chiar dacă negaţi pe aceea a familiei Pym?

Rămăsei mut, preferind să nu întrerup aiurelile interlocutorului meu.

— Mă informai continuă el asupra anumitor detalii referitoare la Edgar Poe. Mi s-a dat adresa locuinţei lui. M-am prezentat acolo. Prima mea dezamăgire: părăsise America în acea vreme şi nu reuşii să-l văd.

Mă gândii cu necaz la eşecul căpitanului, căci, dată fiind minunata aplicaţie a lui Edgar Poe pentru studiul diverselor forme de nebunie, marele scriitor ar fi găsit în căpitanul nostru unul din tipurile cele mal interesante!

— Din nenorocire, urmă Len Guy, dacă n-am putut să-l întâlnesc pe Edgar Poe, îmi fu imposibil să aflu ceva despre Arthur Gordon Pym.

Acest îndrăzneţ pionier al pământurilor antarctice era mort. După cum declarase poetul american, la sfârşitul cărţii, această moarte era cunoscută de public, datorită informaţiilor apărute în presă.

Ceea ce spunea căpitanul Len Guy era adevărat, însă, de acord cu toţi cititorii romanului, credeam că această declaraţie nu era decât un artificiu de formă al romancierului. După părerea mea, neputând sau neîndrăznind să descurce o atât de extraordinară operă a imaginaţiei, autorul dădea să înţeleagă că ultimele trei capitole nu i-au fost predate de Arthur Pym, care şi-a sfârşit viaţa în împrejurări năprasnice şi vrednice de plâns, pe care, de altfel, nu le făcea cunoscute.

— Prin urmare continuă căpitanul Len Guy, Edgar Poe lipsind, iar Arthur Pym fiind mort nu-mi rămânea de făcut decât un singur lucru: să regăsesc pe omul care fusese tovarăşul de călătorie al lui Arthur Pym, acel Dirk Peters, care l-a urmat până la ultima barieră a latitudinilor înalte, de unde se întorseseră amândoi. Cum? Nu se ştie! Arthur Pym şi Dirk Peters făcuseră drumul de întoarcere împreună? Povestirea nu dădea amănunte în această privinţă, şi aici, ca şi în alte locuri, existau puncte nebuloase, nelămurite. Totuşi, Edgar” Poe declara că Dirk Peters ar fi singurul în măsură să furnizeze informaţii privind capitolele care rămăseseră necunoscute, şi că acest om ar locui în Illinois. Plecai fără întârziere în Illinois. Sosii la Springfield. Mă informai de acest om, care era un metis de origine indiană. Locuia în târguşorul Vandalia. Mă dusei acolo.

— Şi nu era acolo? Nu mă putui reţine să-l întreb, surâzând.

— A doua dezamăgire: nu era acolo, sau mai degrabă nu mai era acolo, domnule Jeorling. De câţiva ani, acest Dirk Peters părăsise Illinois-ul şi chiar Statele Unite, pentru a merge… Dumnezeu ştie unde. Am stat de vorbă însă la Vandalia cu oameni care-l cunoscuseră şi la care locuise în ultimul timp, cărora le-a povestit aventurile lui fără a da însă vreo explicaţie asupra deznodărnântului lor, al căror secret îl ţine numai pentru el.

— Cum? Acest Dirk Peters a existat… şi mai există încă? Eram pe punctul de a mă lăsa furat de povestirea atât de veridică a comandantului HalbraneI! Da, încă puţin şi mă ambalam la rândul meu!

Iată deci ce istorie absurdă stăpânea creierul căpitanului Len Guy şi în ce stare de sminteală ajunsese! Işi închipuia că făcuse călătoria în Illinois, că vorbise în Vandalia cu oameni care-l cunoscuseră pe Dirk Peters. Că acest personaj dispăruse, cred, pentru că el nu existase niciodată… decât în imaginaţia romancierului. Cu toate

acestea, nu doream de loc să-l contrazic pe căpitan, nici să-i provoc o a doua criză. Aveam aerul că dau crezare la tot ce spunea, chiar când adăuga:

— Ştiţi, desigur, domnule Jeorling, că în povestire este vorba de o sticlă, în care se afla închisă o scrisoare sigilată, depusă de căpitanul goeletei pe care se îmbarcase Arthur Pym, la poalele unuia din piscurile insulelor Kerguelen.

— Într-adevăr, se povesteşte despre această sticlă, răspunsei.

— Ei bine, într-una din ultimele mele călătorii, am căutat locul unde după indicaţiile din carte trebuia să fie această sticlă… Am găsit-o şi, bineînţeles, şi scrisoarea… Iar în această scrisoare se spunea că pasagerul Arthur Pym şi căpitanul îşi vor da toată silinţa să atingă limitele extreme ale mării antarctice.

— Aţi găsit această sticlă? Întrebai repede.

— Da.

— Şi scrisoarea?

— Şi.

Privii pe căpitanul Len Guy. Părea foarte sigur de ceea ce spune, ca de altfel toţi monomanii dispuşi să creadă propriile lor născociri. Eram gata să-l întreb dacă pot să văd această scrisoare… dar mă răzgândii… un asemenea om nu era în stare s-o fi scris el însuşi.

Şi atunci răspunsei:

— Este într-adevăr regretabil, căpitane, că n-aţi putut întâlni la Vandalia pe Dirk Peters!

Aţi fi aflat cel puţin cum reuşiseră el şi Arthur Pym să revină de la atâta depărtare. Amintiţi-vă în penultimul capitol amândoi sunt acolo, luntrea lor este în faţa perdelei de pâcle albe; căderea în prăpastia cataractei chiar în clipa când apare un chip omenesc acoperit de un văl. Apoi, nu mai e nimic… nimic decât două linii de puncte.

— Într-adevăr, domnule, este foarte neplăcut că n-am putut da de Dirk Peters! Aş fi vrut să aflu care a fost deznodământul acestei aventuri! Dar, după părerea mea,

mi s-ar fi părut mult mai interesant să ştiu care a fost soarta celorlalţi.

— Ceilalţi?

— Strigai aproape fără să vreau. De cine vreţi să vorbiţi?

— De căpitan şi de echipajul goeletei engleze care salvase pe Arthur Pym şi pe Dirk Peters, după îngrozitorul naufragiu al vasului Grampus şi ducându-i de-a latul oceanului polar până în insula Tsalal.

— Căpitane îi atrasei eu atenţia, ca şi cum n-aş mai. fi pus la îndoială nici un moment realitatea romanuluui lui Edgar Poe, aceşti oameni n-au pierit cu toţii, unii când a fost atacată goeleta, iar ceilalţi în cutremurul artificial provocat de indigenii din Tsalal?

— Cine poate şti, domnule Jeorling! Răspunse căpitanul Len Guy, cu un glas gâtuit de emoţie, cine ştie dacă câţiva din aceşti nenorociţi n-au supravieţuit, fie masacrului, fie prăbuşirii, dacă unul sau mai mulţi n-au putut scăpa de indigeni?

— In orice caz, răspunsei, ar fi greu de admis că cei care au scăpat ar mai putea supravieţui.

— Şi ce vă face să credeţi asta?

— Faptul că întâmplările despre care vorbim s-au petrecut cu mai bine de unsprezece ani în urmă…

— Domnule, răspunse căpitanul Len Guy, dacă Arthur Pym şi Dirk Peters au putut înainta până dincolo de insula Tsalal, depăşind chiar paralela optzeci şi trei, şi dacă au găsit în aceste locuri posibilităţi de trai, de ce tovarăşii lor, în cazul când n-au căzut sub loviturile indigenilor şi au avut destul noroc să ajungă în insulele mai apropiate întâlnite de ei în cursul călătoriei. Zic, de ce aceşti nefericiţi compatrioţi ai mei n-ar fi izbutit să trăiască acolo? De ce n-aţi admite că unii din ei ar mai aştepta încă mântuirea lor?

— Mila pentru ei vă tulbură mintea, căpitane, răspunsei, încercând să-l liniştesc. Asta e imposibil…

— Imposibil, domnule! Şi dacă se descoperă ceva, dacă, să zicem, o mărturie demnă să fie crezută ar solicita lumea

civilizată, ori s-ar găsi o dovadă materială a existenţei acestor nenorociţi părăsiţi la capătul pământului, care ne-ar obliga să mergem în ajutorul lor, ar mai îndrăzni cineva să strige: Imposibil?

Şi în clipa următoare mă abţinui să-i răspund, căci desigur nu m-ar fi auzit, fiindcă Len Guy, al cărui piept se înăbuşea de un hohot de plâns, îşi întoarse faţa spre sud, iar ochii săi parcă încercau să străpungă, prin pânza lacrimilor, depărtările orizontului. Mă întrebam ce împrejurare de viaţă îi provo case căpitanului Len Guy acest dezechilibru mintal. Se datora unui sentiment de omenie dus la exces, interesul pentru nişte naufragiaţi, care nu naufragiaseră niciodată, pentru bunul mot. Iv că nu existaseră niciodată.

Deodată, parcă ghicindu-mi gândurile, căpitanul len Guy se apropie de mine, îmi puse mâna pe umăr şi-mi şopti la ureche:

— Nu, domnule Jeorling, nu! Nu s-a spus încă ultimul cuvânt în ceea ce priveşte echipajul Janei şi se retrase.

Jane era, în romanul lui Edgar Poe, numele goeletei care a cules pe Arthur Pym şi pe Dirk Petres de pe sfărâmăturile lui Grampus, şi pentru prima dată căpitanul Len Guy pronunţa acest nume în timpul convorbirii noastre. De fapt, gândii eu, tot Guy se numea şi comandantul Janei, şi era tot o corabie englezească! Bine, bine, dar ce poate dovedi asta şi ce concluzii s-ar putea trage? Căpitanul Janei n-a existat decât în imaginaţia lui Edgar Poe, pe când căpitanul HalbraneI trăieşte… cu adevărat… Amândoi n-au comun decât numele şi Guy este un nume foarte răspândit în Marea Britanie. Mă gândeam însă că poate tocmai această asemănare de nume să-i fi tulburat mintea nefericitului nostru căpitan! Îşi închipuia poate că aparţinea familiei comandantului Janei. Da! Iată ce l-a adus unde este acum şi iată de ce se înduioşa de soarta naufragiaţilor închipuiţi.

Ar fi fost interesant să aflu dacă Jem West era la curent cu această scrânteală, dacă şeful lui îi vorbise vreodată de această „nebunie” despre care îmi vorbise mie. Chestiunea

era foarte delicată, pentru că se referea la starea mintală a căpitanului Len Guy. De altfel, cu locotenentul orice convorbire era dificilă şi pe lângă asta abordarea unui asemenea subiect prezenta anumite primejdii.

Mă hotărâi să aştept. La urma urmelor, nu trebuia să debarc la Tristan-da-Cunha şi călătoria mea pe bordul goeletei nu se va termina peste câteva zile? Dar ca într-o zi să mă întâlnesc cu un om, care lua drept realitate ficţiunile romanului lui Edgar Poe, niciodată nu mi-aş fi închipuit.

A treia zi, douăzeci şi două august, la ivirea zorilor, lăsând la babord insula Marion cu vulcanul care se înălţa la extremitatea sa meridională până la patru mii de picioare, zărirăm slab contururile insulei Prinţului Eduard, situată la 46'53' latitudine sudică şi 37°46' longitudine estică. Lăsarăm la tribord şi această insulă, apoi, după douăsprezece ore de mers, ultimele sale înălţimi dispărură în fumurile înserării.

A doua zi, Halbrane luă direcţia nord-vest spre paralela cea mai septentrională a emisferei sudice, pe care trebuia se atingă în cursul acestei campanii.

1.5. ROMANUL LUI EDGAR POE.

Iată, foarte pe scurt, subiectul celebrei opere a romancierului american, care a fost publicată la Richmond, sub acest titlu: „Aventurile lui Arthur Gordon Pym”. Pentru lămurirea cititorilor este absolut necesar să-l rezum în acest capitol. Se va vedea dacă mai poate exista vreo îndoială că aventurile acestui erou de roman ar fi imaginare. De altfel, printre numeroşii cititori ai romanului, se va găsi cel puţin unul care să fi crezut vreodată în realitatea acestei povestiri, în afară de căpitanul Len Guy?

Edgar Poe a povestit prin gura personajului său principal. În prefaţa cărţii, Arthur Pym spune că la reîntoarcerea sa din călătoria în mările antarctice, a întâlnit printre gentlemenii din Virginia, care se interesau de descoperirile geografice, pe Edgar Poe, pe atunci editor al ziarului „Southern Literary Messenger”, din Richmond. Cu această

ocazie, Edgar Poe ar fi primit de la el autorizaţia să publice în ziarul său, „sub haina ficţiunii”, prima parte a aventurilor lui Arthur Pym.

Aceste povestiri, fiind bine primite de public, fură strânse într-un volum care cuprindea totalitatea întâmplărilor călătoriei şi apăru sub semnătura lui Edgar Poe. După cum reieşea din convorbirea mea cu căpitanul Len Guy, Arthur Gordon Pym s-a născut la Nantucket şi a învăţat la şcoala de la New-Bedfort, până la vârsta de şaisprezece ani. Plecând de la această şcoală, merse la Academia lui M. E. Ronald, unde se împrieteni cu fiul unui căpitan de corabie, pe nume Auguste Barnard, cu doi ani mai în vârstă decât el. Acest tânăr întovărăşise în câteva rânduri pe tatăl său, pe o balenieră care naviga în mările Sudului, şi povestindu-i călătoriile sale maritime, îi înflăcăra neîncetat imaginaţia lui Arthur Pym. S-ar părea că din această prietenie a celor doi tineri s-a născut puternica chemare a lui Pym spre călătoriile aventuroase şi acel instinct care-l atrăgea mai ales către regiunile îndepărtate ale Antarcticii.

Prima ispravă a lui Auguste Barnard şi Arthur Pym a fost o excursie pe bordul unui mic sloop, numit ARIEL, o luntre cu puntea îngustă, care aparţinea familiei celui din urmă. Într-o seară de octombrie, ameţiţi de băutură, pe un timp destul de friguros, se îmbarcară pe furiş, înălţară focul şi pânza mare şi se avântară în larg, cu toată viteza, minaţi de o briză puternică de la sud-vest. Ajutat de reflux, ARIEL se depărtase bine uscatul nu se mai vedea – când izbucni o furtună puternică. Cei doi imprudenţi mai erau încă sub stăpânirea beţiei. Nimeni la cârmă, nimeni la pânze. Sub loviturile rafalelor furioase, catargul luntrei fu smuls de vânt. Puţin mai târziu apăru o corabie de mare tonaj care trecu peste ARIEL, cum ar fi trecut luntrea peste o pană plutitoare. In urma acestei ciocniri, Arthur Pym dădu cele mai precise detalii asupra salvării tovarăşului său şi a lui însuşi, salvare care se făcu în condiţii nespus de grele. In sfârşit, datorită ofiţerului secund de pe vasul PINGUIN din

New-London, care sosi la locul catastrofei, cei doi naufragiaţi fură pescuiţi din valurile oceanului, pe jumătate morţi, şi aduşi la Nantucket.

Că această aventură ar fi adevărată sau nu, rămâne la aprecierea fiecăruia. Era însă o introducere îndemânatică a scriitorului la capitolele care aveau să urmeze. Tot aşa, de la aceste întâlniri şi până în ziua când Arthur Pym trecu cercul polar, povestea poate oricum să treacă drept adevărată.

Se petrec aici o serie de fapte care pot fi admise fără să intre în contradicţie cu verosimilul. Dincolo de cercul polar însă, trecând banchiza australă, este cu totul altceva, şi dacă autorul n-a făcut o operă de pură imaginaţie… Dar să continuăm.

Această primă aventură nu-i descurajă de loc pe cei doi tineri. Arthur Pym se entuziasma din ce în ce mai mult ascultând poveştile despre mare ale amicului său, chiar dacă bănuia în ele şi multă exagerare. Opt luni după întâmplarea cu ARIEL, în iunie o mie opt sute douăzeci şi şapte, bricul Grampus fu echipat de casa Lloyd şi Vredenburg, pentru pescuitul balenelor în mările Sudului. Acest bric, a cărui comandă fu încredinţată domnului Barnard, tatăl lui Auguste, nu era decât o corăbioară veche, reparată de mântuială. Auguste, care trebuia să-şi însoţească tatăl în această călătorie, îl invită pe Arthur Pym să meargă cu ei. „Acesta atât aştepta, dar familia, mai ales mama lui, nu s-ar fi învoit niciodată la o faptă atât de necugetată a fiului ei. Asta însă nu constituia un motiv destul de puternic, pentru a opri un băiat întreprinzător, căruia nu-i prea păsa de sfaturile părinteşti. Stăruinţele lui Auguste îi înfierbmtau creierul. Astfel, el hotărî să se îmbarce în ascuns pe Grampus, căci domnul Barnard n-ar fi încuviinţat acest lucru, riscând să înfrunte reproşurile familiei Pym. Spunând acasă că este invitat de un prieten să petreacă câteva zile la New-Bedfort, îşi luă rămas bun de la părinţi şi porni la drum.

Cu patruzeci şi opt de ore înainte de plecarea bricului, se strecură pe bord şi ocupă o ascunzătoare, care-i fusese pregătită de Auguste, pe ascuns de tatăl său şi de oamenii echipajului. Cabina lui Auguste Barnard comunica printr-un chepeng cu cala Grampus-ului, plină cu butoaie, saci, baloturi şi tot felul de lucruri care se încarcă de obicei' pe corăbii. Prin acest chepeng a intrat Arthur Pym în ascunzătoarea lui – o simplă ladă, care avea. Unul din pereţi mobil şi se putea deschide într-o parte. În această, ladă se aflau: o saltea, pături, un ulcior cu apă şi în ceea ce priveşte hrana, biscuiţi, cârnaţi, o bucată, de berbec fript, câteva sticle de întăritoare, băuturi tari şi cele trebuincioase pentru scris.

Arthur Pym, având un felinar şi o provizie bună de lumînări şi fosfor, stătu trei zile şi trei nopţi în ascunzătoarea lui. Auguste Barnard nu putu veni să-l vadă decât în clipa când Grampus se pregătea de plecare. După o oră, Arthur Pym simţi legănatul corăbiei şi tangajul bricului. Cum nu se simţea prea bine în fundul lăzii înguste, ieşi din ea şi, călăuzindu-se prin întuneric de-o frânghie întinsă de-a latul calei până la chepengul cabinei prietenului său, reuşi să se descurce destul de uşor în harababura din cală. După această recunoaştere, se întoarse la lada lui, mâncă bine şi adormi tun.

Trecură câteva zile, fără ca Auguste Barnard să fi dat vreun semn de viaţă. Sau n-a putut să coboare din nou în cală, sau n-a îndrăznit, de teamă să nu-i trădeze prezenţa, socotind că n-ar fi sosit momentul să mărturisească totul domnului Barnard.

Arthur Pym începea să sufere în această atmosferă înăbuşitoare şi viciată. Mintea îi era tulburată de coşmaruri puternice. Începea să aiureze. Degeaba căuta el prin grămădeala din cală vreun loc pe unde ar fi putut să respire mai bine. O dată prins într-un coşmar, i se păru că e apucat în gheare de un leu de la tropice şi, în culmea groazei, era

să se trădeze printr-un ţipăt, dar frica îi paraliza graiul şi-şi pierdu cunoştinţa.

Adevărul este că el nu visa cu adevărat. Ceea ce simţea Arthur Pym pe piept nu era un leu, ci câinele lui, Tigru, de rasa Terra-Nova, care fusese adus pe bord de Auguste Barnard, fără ştirea cuiva. In clipa aceea, credinciosul animal, de bucurie că-şi întâlnise prietenul, îl lingea pe faţă şi pe mâini, arătându-şi prin aceasta marea dragoste pentru stăpânul lui. Prizonierul avea deci un tovarăş. Din nenorocire, în timpul leşinului său, câinele băuse toată apa din ulcior şi când Arthur Pym vru să-şi potolească setea, nu mai găsi nici o picătură. Felinarul se stinsese – căci leşinul durase mai multe zile şi nemaigăsind nici fosforul, nici luminările, hotărî să ia legătura cu Auguste Barnard. Ieşi din ascunzătoarea lui şi frânghia îl conduse spre chepeng, cu toate că era foarte slăbit de nemâncare şi de lipsa de apă. Dar până să ajungă acolo, o ladă din cele depozitate în cală, din cauza clătinatului corăbiei, căzu de pe stiva unde era aşezată, şi-i închise trecerea. Toate eforturile pe care le făcu, ca să treacă peste acest obstacol, fură zadarnice, fiindcă ajuns la chepengul de sub cabina lui Auguste Barnard, nu-l putu ridica. Introducând cuţitul printr-una din crăpături, simţi că pe chepeng se află o greutate prea mare pentru a putea fi dată la o parte. Trebui să renunţe la proiectul său şi târându-se cu greutate, se întoarse la ladă, unde căzu epuizat, în timp ce Tigru îl acoperea cu dezmierdări.

Om şi câine mureau de sete şi când Arthur Pym întinse mâna, dădu de Tigru întins pe spate, cu labele în sus, cu părul uşor zbârlit. Mângâindu-l astfel, mâna sa dădu de o sfoară legată în jurul gâtului sărmanului animal. De sfoară era legat un petic de hârtie aproape de umărul stâng al câinelui.

Arthur Pym se simţea complet epuizat. Simţea cum îşi pierde încet-încet cunoştinţa. Un ultim efort şi după câteva încercări zadarnice, pentru a-şi procura lumină, reuşi să

frece hârtia de o bucăţică de fosfor şi atunci e greu de închipuit ce amănunte se succed în această povestire a lui Edgar Poe. Apărură cuvintele înspăimântătoare... ultimele şapte cuvinte ale unei fraze, pe care o licărire slabă le lumină, timp de o clipă: sânge... stai ascuns... viaţa ta depinde de asta...

Imaginaţi-vă situaţia lui Arthur Pym, în fundul calei, sufocându-se între pereţii unei lăzi, fără lumină, fără apă, neavând pentru a-şi potoli setea decât băuturi tari! Şi această recomandaţie de a rămâne ascuns, care sosea în cele mai grele clipe, precedată de cuvântul sânge, acest cuvânt suprem, acest rege al cuvintelor, atât de bogat în mistere, în suferinţă, în teroare.

Prin urmare, a fost o luptă pe bordul lui Grampus? Bricul a fost atacat de piraţi? S-a revoltatechipajul? De cât timp durează această stare de lucruri?

S-ar putea crede că în descrierea grozăviilor acestei situaţii, uimitorul poet şi-a epuizat resursele sale imaginative; nici vorbă de aşa ceva. Genialitatea lui copleşitoare l-a dus şi mai departe. Într-adevăr, iată-l pe Îrthur Pym întins pe salteaua lui, pradă unui fel de letargie, auzind un şuierat ciudat, o răsuflare pripită... Este Tigru care gâfâie... Tigru, ai cărui ochi lucesc din întuneric, este Tigru, care clănţăne şi scrâşneşte din dinţi... care a turbat. In culmea groazei, adunându-şi ultimele puteri, Arthur Pym reuşi să scape de muşcăturile animalului, care se repezise asupra lui. Cu forţa pe care ţi-o dă numai deznădejdea, se înfăşură cât putu de repede într-o pătură, pe care colţii albi ai animalului o sfâşiară în câteva locuri şi sări afară din ladă, închizând înăuntru pe nefericitul animal care se zbătea între pereţii înguşti. Arthur Pym abia putu să se strecoare prin hara babura calei. Ameţi însă, se împletici şi căzu lângă un cufăr, scăpând cuţitul din mână. In clipa când credea că e gata să-şi dea sufletul, auzi ca. Prin vis cum cineva îl striga pe nume; simţi cum i se umezesc buzele, şi gustul atât de dorit al apei înviorându-i trupul său chinuit.

Reveni la viaţă, după ce sorbi lung, fără să răsufle, această băutură minunată, cea mai bună din câte băuturi există.

Câteva clipe mai târziu, într-un colţ al calei, la lumina unui felinar, cu ajutorul căruia poţi să vezi fără să fii văzut, Auguste Barnard povestea prietenului său ce se petrecuse pe bord de la plecarea bricului. Până aici, repet, această poveste este verosimilă, dar n-am ajuns încă la evenimentele al căror „extraordinar" desfide orice adevăr. Echipajul lui Grampus se compunea din treizeci şi şase de oameni, în care erau socotiţi şi cei doi Barnard, tatăl şi fiul. De la 20 iunie, de când bricul pornise în larg cu toate pânzele întinse, Auguste Bamard încercase de câteva ori să se strecoare în ascunzătoarea lui Arthur Pym, dar nu reuşise. După vreo trei sau patru zile de la plecare, pe bordul vasului izbucni o revoltă. Conducătorul răsculaţilor era bucătarul-şef, un negru ca Endicott al nostru de pe Halbrane, care însă, spre deosebire de primul, nu era în stare să se revolte niciodată.

În carte sunt descrise numeroase ciocniri, adevărate masacre, care au costat viaţa majorităţii mateloţilor rămaşi credincioşi căpitanului Barnard, apoi oprirea în arhipelagul Bermudelor şi părăsirea în larg a căpitanului şi a patru oameni, într-una din micile baleniere, despre care nu se mai ştia nimic.

Nici Auguste Barnard n-ar fi fost cruţat, fără intervenţia maistrului velier de pe Crampus, un anume Dirk Peters, un metis din tribul Upsarokas, fiul unui negustor de blănuri şi al unei indiene din Munţii Negri, acelaşi pe care căpitanul Len Guy pretindea că-l căutase în Illinois.

Grampus luă direcţia spre sud-vest, sub comanda ofiţerului secund, care intenţiona să se apuce de piraterie, în mările Sudului. In urma acestor întâmplări, Auguste Barnard ar fi dorit mult să-şi întâlnească prietenul, dar n-a fost chip. Legat cu lanţuri de mâini şi de picioare, a fost aruncat într-o cabină întunecoasă, şi şeful rebelilor îi spuse

că nu va ieşi de acolo decât atunci „când bricul nu va mai fi un bric”.

După câteva zile însă, tânărul Barnard reuşi să-şi rupă cătuşele, sparse peretele subţire care-l despărţea de cală şi urmat de Tigru, încercă să ajungă la ascunzătoarea prietenului său. Dacă nu reuşi să se descurce, din fericire câinele îl simţi pe Arthur Pym, ceea ce-i dădu lui Barnard ideea să lege de gâtul lui Tigru un bileţel cu următoarele cuvinte: Scriu în grabă, cu sânge… rămâi ascuns… viaţa ta depinde de asta…”

După cum se ştie, Arthur Pym primise bileţelul. Abia în clipa când acesta, simţind că moare de foame şi de sete, încercă să iasă din cală şi leşinând scăpă cuţitul, el fu auzit de prietenul său, care-i sări în ajutor în ultimul moment.

După ce îi povesti toate întâmplările prin care trecuse de la plecarea bricului, Auguste Barnard mai adăugă că revoltaţii sunt împărţiţi în două tabere. Unii voiau să îndrepte vasul spre insulele Capului Verde, iar ceilalţi, printre care se afla şi Dirk Peters voiau să meargă spre insulele Pacificului.

În ceea ce priveşte câinele, el nu era turbat, după cum credea stăpânul său. Setea mistuitoare care-i ardea gâtul îl adusese într-o stare de supraexcitaţie, şi până la urmă ar fi turbat cu siguranţă, dacă Auguste Barnard nu l-ar fi dus înspre prova corăbiei.

Urmează o amănunţită expunere asupra aşezării încărcăturii în corăbiile comerciale încărcătură de care depinde în bună măsură siguranţa navigaţiei, în cala bricului Grampus, încărcătura era foarte neglijent aşezată, şi la fiecare oscilaţie a vasului Arthur Pym se expunea să fie strivit de materialele depozitate în ascunzătoarea sa. Din fericire, cu ajutorul lui Auguste Barnard putu să ajungă sub scara dintre punţi, în apropiere de cabinele echipajului.

Pe măsură ce trecea timpul, metisul arăta tot mai multă prietenie faţă de fiul căpitanului Barnard. Acesta din urmă începu să se întrebe dacă nu s-ar putea bizui pe şeful velier,

pentru a încerca să reia în stăpânire corabia. După treisprezece zile de la plecarea din Nantucket, pe la 4 iulie, izbucni o discuţie violentă între revoltaţi cu privire la un bric de tonaj mic, semnalat în larg, pe care unii vroiau să-l atace, iar alţii să-l lase în pace.

Cearta se soldă cu moartea unui matelot din tabăra bucătarului-şef, căruia i se alipise şi Dirk Peters, şi care era în contradicţie cu aceea a ofiţerului secund. Socotindu-l şi pe Arthur Pym, pe bord mai rămăseseră treisprezece oameni. Când situaţia era mai încordată, o furtună puternică bântui acele locuri. Bricul sălta ca o jucărie pe coamele valurilor înspumate şi apa pătrundea prin cusăturile lui în cală. Tot timpul s-a manevrat pompa de scoatere a apei şi a fost nevoie să se pună o pânză peste bordul de la prova corăbiei, pentru a salva bricul care începuse să ia apă.

În dimineaţa zilei de 9 iulie, furtuna se potoli şi tot în această zi, Dirk Peters îşi mărturisi intenţia de a se descotorosi şi de secund, ceea ce Auguste Barnard încuviinţă, asigurându-l de concursul său, fără a-i vorbi totuşi de prezenţa pe borda lui Arthur Pym.

A doua zi, unul din mateloţii credincioşi bucătarului-şef, pe nume Rogers, muri în spasme, şi din clipa aceea nimeni nu se mai îndoi că secundul l-a otrăvit. Şeful bucătar nu se mai bizuia decât pe patru oameni, printre care era şi Dirk Peters. Secundul avea de partea lui cinci, şi probabil până la urmă îi va atrage la sine şi pe ceilalţi.

Nu era timp de pierdut. Şi în timp ce metisul îi spunea că trebuie făcut ceva, şi cât mai neîntârziat, Auguste îi dezvălui taina lui Arthur Pym. Pe când se sfătuiau amândoi asupra mijloacelor pe care le-ar putea folosi pentru a reintra în stăpânirea corăbiei, o răbufnire de vânt aruncă vasul pe o coastă. Când se. Redresa, Grampus era plin de apă; datorită acestui incident, fură nevoiţi să întindă pânza mare de la catargul principal.

Acum ar fi fost ocazia cea mai nimerită să înceapă lupta, cu toate că revoltaţii se împăcaseră între timp.

La posturi însă, nu erau decât trei oameni, Dirk Peters, Auguste Barnard şi Arthur Pym, pe când în cabină se aflau închişi nouă. Apoi, doar maistrul velier avea arme, două pistoale şi un cuţit marinăresc. In aceste condiţii, se impunea să lucreze cu multă prudenţă.

Arthur Pym, a cărui prezenţă pe bord nu putea fi bănuită de revoltaţi, avu ideea unui şiretlic, care părea să aibă oarecare şanse de reuşită.

Cum cadavrul matelotului otrăvit mai zăcea încă pe punte, îşi spuse că, îmbrăcând hainele lui şi apărând în mijlocul acestor mateloţi superstiţioşi, poate că groaza i-ar paraliza, fiindu-i mai uşor lui Dirk Peters să-i supună.

Era noapte neagră când metisul se îndreptă spre pupa. Înzestrat cu o putere uimitoare, el sări asupra omului de la cârmă şi dintr-o singură lovitură îl aruncă peste bastingaj. Auguste Barnard şi Arthur Pym îl ajunseră imediat, înarmaţi cu câte un drug de fier. Lăsând pe Dirk Peters în locul timonierului, Arthur Pym, deghizat în hainele mortului, se duse împreună cu camaradul său să se posteze lângă acoperişul scării, care ducea la sala echipajului.

Secundul, bucătarul-şef şi toţi ceilalţi erau acolo, unii dormind, alţii bând sau stând de vorbă, cu pistoalele şi puştile la îndemână. Furtuna făcea prăpăd şi era cu neputinţă să stai în picioare pe punte.

Deodată, secundul dădu ordin să fie căutat Auguste Barnard şi Dirk Peters, şi ordinul său fu transmis omului de la cârmă, care nu era altul decât maistru velier. Acesta şi Barnard coborâră în sală, unde apăru aproape imediat şi Arthur Pym. Efectul acestei apariţii fu uimitor. Îngrozit la vederea matelotului înviat, secundul se ridică, bătu aerul cu mâinile şi căzu mort. În aceeaşi clipă, Dirk Peters se aruncă asupra celorlalţi, împreună cu Auguste Barnard, Arthur Pym şi câinele.

În scurtă vreme, rebelii fură înjunghiaţi sau sugrumaţi, afară de matelotul Richard Parker, căruia îi cruţară viaţa. Şi în această încleştare a elementelor dezlănţuite, patru oameni, ultimii, se străduiau să conducă bricul care începea să obosească rău, tras la fund de cantitatea de apă care pătrunsese în cală. Au fost nevoiţi să taie catargul mare, iar la revărsatul zorilor să doboare şi pe cel din faţă. Urmă o zi îngrozitoare, şi o noapte şi mai îngrozitoare. Dacă Dirk Peters şi cei trei tovarăşi ai lui nu s-ar fi prins solid de rămăşiţele macaralei, ar fi fost luaţi de talaz, care se abătea peste chepengurile scărilor lui Grampus.

Urmează apoi descrierea incidentelor care se desfăşuram în perioada de la 14 iulie la 7 august: pescuitul proviziilor de alimente în cala inundată, sosirea unui bric misterios, încărcat cu cadavre, care lăsa un miros greu şi trecu mai depsrte ca un sicriu enorm, mânat de un vânt al morţii chinurile foamei şi ale setei; imposibilitatea de a ajungela magazia cu provizii; sinistra tragere la sorţi care hotărăşte ca Richard Parker să fie sacrificat pentru a salva viaţa celorlalţi trei; moartea acestui nenorocit, ucis de Dirk Peters… şi devorarea cadavrului, în sfârşit, scoaterea din cală a câtorva alimente, o şuncă, un urcior cu măsline, apoi prinderea broaştei ţestoase… Sub deplasarea încărcăturii sale, Grampus oferea un adăpost din ce în ce mai stabil.

Din cauza căldurii îngrozitoare, care încinge aceste locuri, chinurile setei ajung la ultima limită a suferinţei pe care o poate suporta un om. Auguste Barnard moare la 1 August, în noaptea de 3 spre 4, bricul se lăsă pe o coastă. Arthur Pym şi metisul, refugiaţi pe carena răsturnată, sunt nevoiţi să se hrănească cu cymhopodele13 cu care era acoperită coca vasului, în mijlocul hoardelor de rechini care le dau târcoale. In sfârşit, apare goeleta Jane din Liverpool, comandată de căpitanul William Guy, tocmai în momentul când naufragiaţii de pe Grampus se depărtaseră de ţărm cu nu mai puţin de douăzeci şi cinci de grade spre sud.

Desigur, nu e greu să admiţi realitatea acestor fapte, cu toate că înverşunarea situaţiilor este dusă la ultimele limite, ceea ce n-ar fi surprinzător la uimitorul poet american. De-acum încolo, însă, să vedem dacă se mai poate face o cât de neînsemnată apropiere între cele întâmplate şi succesiunea logică a întâmplărilor care urmează.

Arthur Pym şi Dirk Peters fură luaţi pe bordul goeletei engleze, unde li se dădu o atentă îngrijire. După cincisprezece zile, restabiliţi complet, aproape că nu-şi mai aminteau de suferinţele prin care trecuseră, într-atât este de mare puterea de a uita, când îţi găseşti izvorul în forţa contrastului. La 13 octombrie, pe un timp relativ frumos, Jane ajunse în dreptul insulei Prinţul Eduard, depăşi insulele Crozet într-o direcţie opusă celei urmate acum de Halbrane, apoi se opri în insulele Kerguelen, pe care noi le părăsisem acum unspre zece zile.

Trei săptămâni echipajul Janei se ocupă de pescuitul viţeilor de mare, cu care încărcară bine goeleta. În timpul acestui popas depuse căpitanul Janei sticla în care omonimul său de pe Halbrane pretindea a fi găsit scrisoarea prin care WilliamGuy îşi mărturisea intenţia de-a vizita mările australe.

La 12 noiembrie, goeleta părăsi insulele Kerguelen cu direcţia vest, spre Tristan-da-Cunha, aşa cum făceam şi noi în momentul de faţă. Ajunseră la insulă cincisprezece zile mai târziu, rămaseră acolo o săptămână şi la 5 decembrie plecară în recunoaştere spre arhipelagul Auroras, situat la 53°15' latitudine sudică şi 47°58' longitudine vestică; insule a căror existenţă o bănuiau, dar pe care nu le găsiră.

La 12 decembrie, Jane se îndreptă spre polul antarctic. La 26 întâlniră primele aisberguri, dincolo de gradul şaptezeci şi trei şi ajunseră la banchiză. De la. 1 la 14 ianuarie 1828, avură loc incursiuni dificile, trecerea cercului polar printre gheţari, apoi înconjurul banchizei şi navigarea pe suprafaţa unei mări libere, faimoasa mare liberă descoperită la 81°21' latitudine sudică şi 42° longitudine vestică, a cărei

temperatură în aer era de 47° Fahrenheit (plus 8°33 Celsius), iar temperatura apei de 34° (respectiv plus 1 grad şi 11 Celsius).

Trebuie să recunoaştem că Edgar Poe şi-a dat aici frâu liber fanteziei. Niciodată un navigator n-a ajuns la asemenea latitudini, nici chiar căpitanul James Weddell din marina britanică, care în 1822, cu toate încercările sale, nu putu depăşi paralela şaptezeci şi patru. Dacă această ţintă a Janei începea să fie greu de admis, cu atât mai inadmisibile sunt întâmplările care urmează. Şi aceste întâmplări extraordinare, Arthur Pym, prin intermediul lui Edgar Poe le povesteşte cu o copilărească naivitate, asupra căreia nu te poţi înşela.

Într-adevăr, nimeni nu; se îndoia că se poate ajunge până la pol. Şi de la început nu se vede un singur aisberg pe această mare fantastică. Stoluri de păsări zboară deasupra ei, între altele un soi de pelicani uşor de doborât, cu o singură împuşcătură. Pe un sloi de gheaţă întâlnesc, mai există prin urmare şi sloiuri, un urs de Arctica de dimensiuni ultra-gigantice. Spre tribord, în faţă, se semnalează pământ. E o insuliţă cu circumferinţa de o leghe, căreia i se dădu numele de Bennet, în onoarea asociatului căpitanului, coproprietarul vasului Jane. Această insuliţă este situată la 82°50' latitudine sudică şi 42°20' longitudine vestică", scrie Arthur Pym în jurnalul său. Sfătuiesc totuşi pe hidrografi să nu întocmească o hartă pe date atât de fanteziste. Pe măsură ce goeleta înainta spre sud, variaţia busolei scădea, temperatura aerului şi apei se îndulcea, iar cerul era veşnic limpede, doar o briză adia uşor dinspre depărtările nordului.

Din nenorocire, se declarară simptome de scorbut printre membrii echipajului şi poate că fără insistenţa lui Arthur Pym, căpitanul William Guy ar fi făcut cale întoarsă. Este de la sine înţeles că la această latitudine, chiar în luna ianuarie, era zi continuă şi Jane a făcut bine că şi-a continuat campania sa aventuroasă, din moment ce Ia 18

ianuarie, la 83°20' latitudine şi 43°5' longitudine se zări pământul.

Era o insulă care aparţinea unu grup numeros risipit spre vest. Goeleta se apropie şi ancoră la şase brasse14 lingă coastă. Bărcile fură lăsate pe apă. Arthur Pym şi Dirk Peters coborâră în una din ele şi nu se opriră decât în faţa a patru luntre, încărcate cu oameni înarmaţi, „oameni noi”, se spune în povestire. Noi, într-adevăr, aceşti indigeni, negri ca tăciunele, îmbrăcaţi în blana unui animal negru, având o groază nemaipomenită de „culoarea albă”.

Mă întreb, până unde poate merge groaza asta în timpul iernii? Oare zăpada era neagră şi sloiurile de gheaţă de asemenea, dacă se formau? Toate acestea însă nu erau decât pură imaginaţie. Pe scurt, aceşti insulari, fără să pară a manifesta intenţiuni ostile, strigau neîncetat: anamoo-moo şi lama-lama”. Când luntrele acostară lângă goeletă, şeful ambarcaţiilor, Too-Wit, urcă pe bord cu vreo douăzeci din tovarăşii săi. Mirarea lor fu mare, şi din manifestările, din felul cum mângâiau legăturile corăbiei, catargul şi bastingajele, se părea că iau goeleta drept o creatură vie.

Condusă de ei printre stâncile care scoteau vârfuri ameninţătoare deasupra apei, navigară de-a lungul unui golf, al cărui fund era căptuşit cu nisip negru, aruncă ancora la o milă de plajă şi căpitanul William Guy, după ce reţinu pe bord câţiva ostatici, debarcă pe ţărmul stâncos al insulei.

Dacă ar fi să-l crezi pe Arthur Pym, ce insulă minunată este această insulă Tsalal! Arborii de pe Tsalal nu seamănă cu niciunul din cei care cresc în celelalte zone ale globului. În compoziţia lor, rocile prezentau o stratificare necunoscută de geologii moderni. Pe albiile rios-urilor curgea o substanţă lichidă, fără aparenţă de limpezime, brăzdată de vinişoare distincte, care nu se reuneau printr-o coeziune spontană, când erau separate de lama unui cuţit.

Trebuia să parcurgi trei mile până la Klock-Klock, principala aşezare a insulei.

Băştinaşii trăiau în locuinţe mizerabile, făcute din piei negre: peste tot mişunau nişte animale domestice, semănând cu porcul, un fel de berbeci cu lâna neagră, păsări de curte, peste douăzeci de specii de albatroşi domesticiţi, raţe şi numeroasebroaşte ţestoase din neamul Galapagos.

Ajungând la Klock-Klock, căpitanul William Guy şi tovarăşii săi găsiră o populaţie pe care Arthur Pym o socoti cam la zece mii de suflete, bărbaţi, femei şi copii, care, dacă nu erau periculoşi, trebuiau totuşi ţinuţi la respect, fiind foarte zgomotoşi şi îndrăzneţi. In sfârşit, după un popas destul de îndelungat la casa lui Too-Wit, reveniră la ţărm, unde melcul de mare, această moluscă atât de apreciată de chinezi, mai abundentă ca în oricare parte a regiunilor australe, trebuia să formeze principala încărcătură a vasului.

Asupra acestui lucru urma să se înţeleagă cu Too-Wit. Căpitanul William Guy îi ceru să autorizeze construirea unei barăci pe insulă, unde câţiva din oamenii echipajului trebuiau să prepare melcul de mare, în timp ce goeleta îşi va continua drumul spre pol.

Too-Wit acceptă bucuros această propunere şi încheie o învoială în urma căreia indigenii erau obligaţi să-i ajute la strângerea preţioasei moluşte. După o lună, pregătirile erau terminate; trei oameni fură desemnaţi să rămână la Tsalal. Atitudinea băştinaşilor faţă de cei de pe Jane era prietenoasă şi nu putea da loc la cea mai mică bănuială. Înainte de a-şi lua rămas bun, căpitanul William Guy dori să se întoarcă în satul KlockKlock, după ce avusese grijă să lase pe bord şase oameni cu tunurile încărcate, plasele bastingajului la locurile lor şi ancora ridicată. Aveau ordin să oprească orice încercare a indigenilor de a se apropia de vas.

În ziua aceea Too-Wit, escortat de vreo sută de războinici, veni în întâmpinarea vizitatorilor. Urcară printr-o trecătoare îngustă între munţi şi coline cu un relief format

dintr-o piatră asemănătoare săpunului, un fel de steatită, cum Arthur Pym nu mai văzuse până atunci. Apoi făcură un drum plin de cotituri, de-a lungul unui povârniş, înalt de şaizeci până la optzeci de picioare şi larg de patruzeci.

Căpitanul William Guy şi oamenii săi mergeau în grup strâns şi fără ca teama să fi pus stăpânire pe ei, erau totuşi prudenţi, mai ales că prin asemenea locuri puteau fi atacaţi cu uşurinţă. La dreapta grupului, puţin mai înainte, mergea Arthur Pym, Dirk Peters şi un matelot numit Allen. Ajuns în faţa unei crăpături care se deschidea în stâncile de pe coasta colinei, lui Arthur Pym îi veni ideea să intre înăuntru pentru a culege câteva alune, care atârnau de crengile unor aluni piperniciţi. Terminând această treabă, dădu să se întoarcă dar, spre mirarea lui, văzu că metisul şi Allen îl însoţiseră.

Porniră împreună spre intrarea crăpăturii, când o zguduitură puternică îi aruncă la pământ. In clipa aceea, masele de piatră ca săpunul ale colinei se prăbuşiră şi o clipă cei trei oameni crezură că vor fi îngropaţi de vii. Mai trăiau toţi trei? Nu! Allen fu îngropat atât de adânc sub dărâmături, încât nu mai respira. Târându-se pe brânci, deschizâhdu-şi drum cu cuţitul, mânuind cu îndemânare aşa numitul bowieknife15 Arthur Pym şi Dirk Peters ajunseră cu mare greutate la nişte straturi de argilă şistoase, mai rezistentă, apoi dădură de un platou natural, la capătul unei prăpăstii împădurite, deasupra căruia se întindea cupola unui cer albastru, senin.

De acolo, privirile lor putură cuprinde tot ţinutul înconjurător. Se produsese o prăbuşire, un cutremur artificial, provocat de aceşti indigeni. Căpitanul William Guy şi cei douăzeci şi opt de tovarăşi ai săi dispăruseră îngropaţi sub greutatea unui milion de tone de pământ şi piatră.

De pe acest platou observau insula care mişuna de oameni negri, veniţi fără îndoială şi din insulele vecine, atraşi de perspectiva jefuirii goeletei Jane. Şaptezeci de luntre cu cumpănă se îndreptau spre corabie. Cei şase oameni rămaşi

pe bord trimiseră spre năvălitori o salvă de tun, dar ochiră prost, apoi a doua salvă de mitralii, trasă mai bine, făcu adevărate ravagii printre năvălitori. Cu toate acestea, Jane fu ocupată, apoi lăsată pradă flăcărilor şi apărătorii săi măcelăriţi până la unul. In sfârşit, se produse o explozie puternică pe vasul incendiat, când praful de puşcă luă foc, explozie în care muriră vreo mie de indigeni şi cam tot atâţia fură mutilaţi, iar ceilalţi o luară la fugă, scoţând strigătul lor tékéli-li! Tékéli-H.

În cursul săptămânii care urmă, Arthur Pym şi Dirk Peters, hrănindu-se cu alune şi cu carne de bâtlan, statură ascunşi, scăpând astfel de băştinaşi, care n-aveau de unde bănui prezenţa lor pe insulă. Ei se aflau în fundul unui fel de prăpastie întunecoasă, fără ieşire, săpată în steatită şi un fel de marnă16 cu grăunţe metalice.

Tot umblând prin fundul prăpastiei, ei descoperiră o serie de viroage săpate de viitori. Edgar Poe face schiţa acestei închisori naturale după planul lor geometral, a cărui cheie era un cuvânt de origină arabă, care înseamnă, a fi alb„şi un cuvânt egiptean, care înseamnă „regiunea sudului”.

Se vede că autorul american a ajuns aici la ultimele limite ale neverosimilului. Eu nu numai c-am citit şi recitit acest roman despre Arthur Gordon Pym, dar cunoşteam şi alte lucrări ale lui Edgar Poe. Ştiam ce trebuie să gândesc despre acest geniu mai mult senzitiv decât intelectual. Oare n-a avut dreptate unul din criticii lui când a spus: „La el, imaginaţia este regina aptitudinilor sale o facultate aproape divină, care percepe raporturile intime şi secretul lucrurilor, corespondenţele şi analogiile.”

Un lucru este sigur, că nimeni n-a văzut în aceste cărţi altceva decât opere ale imaginaţiei. Prin urmare, trebuia să fie cineva pe jumătate nebun, sau să-l cheme Len Guy, pentru ca să admită realitatea unor întâmplări total ireale. Dar să continui: Arthur Pym şi Dirk Peters nu puteau rămâne la infinit în fundul acestei prăpăstii şi după nenumărate încercări, reuşiră să se strecoare spre

marginea uneia din pantele colinei, când deodată cinci sălbatici se repeziră asupra lor. Folosindu-se de pistoalele pe care le aveau şi mai ales datorită puterii extraordinare a metisului, patru indigeni fură omorâţi. Al cincilea fu luat de fugari, care săriră într-o luntre, priponită de ţărm, în interiorul căreia găsiră trei broaşte ţestoase mari.

Vreo douăzeci de insulari, puşi pe urmele lor, încercară zadarnic să-i oprească. Fugarii respinseră toate atacurile şi luntrea, minată de lovituri puternice de vâslă, porni cu iuţeală pe mare, îndreptându-se spre sud. Arthur Pym naviga atunci dincolo de nouăzeci şi trei de grade latitudine australă. Era pe la începutul lui martie, adică se aflau în apropierea iernii antarctice. Spre vest se zăreau cinci sau şase insule, pe care din prudenţă le ocoliră.

Părerea lui Arthur Pym era că temperatura se va îmblânzi treptat la apropierea de pol. La capul celor două vâsle, fixate de marginea luntrei, fu legată o pânză făcută din cămăşile lui Dirk Peters şi a tovarăşului său, cămăşi albe, a căror culoare îngrozi pe indigenul prizonier, care răspundea la numele de Nu-Nu. Această stranie navigare favorizată de o briză uşoară de la nord, continuă timp de opt zile, şi după cum se ştie, la această epocă ziua este permanentă aici, iar datorită temperaturii constante care emană din apă, de la paralela insulei Bennet nu mai întâlniră nici un sloi de gheaţă.

Arthur Pym şi Dirk Peters ajunseră într-o regiune plină de noutăţi şi pitoresc. La orizont se ridica o barieră imensă de abur cenuşiu şi uşor, brăzdată de dâre luminoase, ca cele ale aurorelor polare. Un curent puternic venea în ajutorul brizei. Luntrea luneca pe suprafaţa unei mări excesiv de calde, cu aspect lăptos, care părea să fie agitată pe dedesubt. Începu să cadă o ploaie de cenuşă albicioasă, ceea ce mări groaza lui Nu-Nu, ale cărei buze se întredeschideau, descoperind două şiruri de dinţi negricioşi.

La 9 martie, ploaia aceasta se înteţi şi temperatura apei crescu atât de mult, încât nu se mai putea ţine mâna în ea. Imensa perdea de aburi, întinsă pe îndepărtatul perimetru al orizontului meridional, semăna cu o cădere de apă fără hotar, rostogolindu-se molcom clin înălţimea unui val imens, pierdut în tăriile cerului.

După douăsprezece zile, venea să se aştearnă asupra acestor locuri întunericul adânc al nopţii polare, brăzdat de efluviile luminoase zbucnite din adâncurile lăptoase ale oceanului antarctic, în care se topea neîncetata ploaie de cenuşă. Luntrea se apropia de o cascadă, cu o repeziciune uimitoare, a cărei cauză nu este explicată în povestirea lui Arthur Pym. Câteodată, perdeaua părea că se dă la o parte, lăsând să se zărească în depărtare mirajul unor imagini tremurătoare şi nelămurite, zgâlţâite de puternici curenţi de aer. In mijlocul acestei întunecimi înspăimântătoare, săgetau în zbor stoluri de păsări uriaşe, de o culoare albă-vineţie, scoţând veşnicul lor ţipăt, „teke-li-li”, care-l îngrozi aşa de tare pe sălbaticul din barcă încât, sufocat de spaimă, îşi dădu sufletul.

Deodată, cuprinsă parcă de o nebunie a vitezei, luntrea se năpusti în strâmtoarea cataractei care se deschise ca o prăpastie, gata să ne înghită. Dar iată că de-a latul ei se ridică o formă omenească, cu trăsăturile nedefinite. Era de proporţii mult mai mari decât acelea ale unui pământean obişnuit, şi de-o albeaţă care nu se deosebea cu nimic de a zăpezii.

Astfel este scris acest bizar roman, zămislit de geniul aproape supraomenesc al celui mai mare poet al Lumii Noi. Astfel se sfârşeşte, sau, mai bine zis, nu se sfârşeşte.

După părerea mea, în neputinţa de a imagina un deznodământ al acestor aventuri atât de extraordinare, se înţelege că Edgar Poe şi-a întrerupt povestirea prin „moartea năprasnică a eroului său”, lăsând totuşi să se spere că în cazul când se vor găsi vreodată cele două sau trei capitole care lipsesc, ele vor fi dezvăluite cititorilor.

1.6. CEAŢA NEÎNCREDERII SE RISIPEŞTE.

Halbrane naviga fără nici un fel de piedici, minată de curenţi şi de vântul care sufla uşor, dar cu destulă putere în pânzele sale. Dacă navigaţia continua în aceleaşi condiţii, în cel mult cincisprezece zile am fi străbătut distanţa dintre insula Prinţul Eduard şi Tristan-da-Cunha – cam două mii trei sute de mile – şi, după cum susţinea bosseman-ul, în acest caz n-ar fi fost nevoie să se schimbe nici cel puţin o singură dată arborada.

Briza de la sud-est, deşi cam rece, era destul de constantă şi nu ne obliga la alte manevre, fiind suficientă doar o uşoară slăbire a pânzelor. Căpitanul Len Guy lăsa în grija lui Jem West toată manevrarea vasului şi îndrăzneţul „purtător de pânze” dacă mi-e îngăduit să-l numesc astfel

— Nu se hotăra să strĕnga din ele, decât în momentul când catargele ameninţau să se prăbuşească. Pe mine, asemenea manevre nu mă impresionau prea mult, fiindcă, cu un astfel de conducător, vasul nu putea suferi nici o avarie. Era de o atenţie desăvârşită.

— Locotenentul nostru n-are pereche îmi spuse. Într-o zi Murliguerly, şi ar merita să comande un vas amiral!

— Într-adevăr i-am răspuns, Jem West pare a fi un adevărat lup de mare.

— Şi Halbrane a noastră, ce goeletă! Felieitaţi-vă, domnule Jeorling, şi felicitaţi-mă pentru că am putut face pe căpitanul Len Guy să-şi schimbe părerea cu privire la dumneavoastră!

— Dacă dumneata ai obţinut acest rezultat, bosseman, îţi mulţumesc.

— Şi aveţi de ce, pentru că e al dracului de îndărătnic căpitanul nostru. Şi s-a lăsat destul de greu convins, cu toate insistenţele cumătrului Atkins! Dar tot eu am reuşit până la urmă să-l fac să înţeleagă,.

— Nu voi uita acest lucru, bosseman, nu voi uita, pentru că, datorită intervenţiei dumitale, în loc să-mi pierd vremea

aşteptând în insulele Kerguelen, acum sunt pe vas şi în curând voi ajunge la Tristan-da-Cunha.

— Peste câteva zile, domnule Jeorling. Am auzit spunându-se că în Anglia şi America se lucrează la nişte corăbii mari, care au în pântece maşini şi roţi de care se servesc, cum se servesc raţele de labele lor,. Bine, vom vedea la navigare cât valorează asta. Părerea mea este că aceste vase nu vor putea lupta cu o fregată frumoasă de şaizeci, alergând nebuneşte cu o briză răcoroasă în pânze. Vântul, domnule Jeorling, chiar când îl prinzi greu, tot e de ajuns să te ducă bine şi un marinar adevărat nu are nevoie de rotiţe la coca lui.

N-aveam nici un motiv să-l contrazic pe bosseman sau să încerc a-i schimba convingerile cu privire la întrebuinţarea aburului în navigaţie. Deocamdată, abia se făceau încercări şi elicea nu înlocuise încă roţile cu zbaturi. În ceea ce privea viitorul, cine-ar fi putut să-l prevadă.

Şi în clipa aceea îmi amintii că Jane – această Jane de care căpitanul Len Guy îmi vorbise ca şi cum ar fi existat aievea, ca şi cum ar fi văzut-o cu ochii lui – parcursese ca şi noi acuma, tot în cincisprezece zile, acelaşi drum de la insula Prinţul Eduard la Tristan-da-Cunha. Singura deosebire era că Edgar Poe dispunea după bunul lui plac de vânturi şi de mare.

În timpul celor cincisprezece zile care urmară, căpitanul Len Guy nu-mi mai pomeni nimic de Arthur Pym. Parcă nici n-ar fi vorbit vreodată despre acest erou al mărilor australe. Dacă sperase să mă convingă de autenticitatea întâmplărilor din cartea lui Edgar Poe, înseamnă că avea o inteligenţă mediocră. Şi, vă repet, cum putea un om cu bun simţ să discute serios asupra unui subiect ca acesta? Numai în cazul când şi-ar fi pierdut minţile, sau ar fi fost cel puţin un monoman, cum era Len Guy, nimeni o repet pentru a zecea oară nimeni nu putea să vadă în povestirea lui Edgar Poe altceva decât produsul imaginaţiei.

Ia gândiţi-vă! După sus-amintita povestire, o goeletă engleză ar fi înaintat până la optzeci şi patru de grade latitudine sudică, fără ca această călătorie să capete importanţa unui mare eveniment geografic. Arthur Pym, revenit din depărtările Antarctidei, n-ar fi fost pus deasupra lui Cook, Weddell, Biscoe? Lui şi lui Dirk Peters, singurii supravieţuitori de pe Jane, care s-ar fi întors de la pol, nu li s-ar fi făcut onoruri publice. Şi ce să crezi despre acea mare liberă, descoperită de ei de curenţii care îi târau cu o viteză extraordinară spre pol; de temperatura anormală a apei, încălzită atât de tare încât nici mâna n-o putea suporta, de această perdea de vapori întinsă pe orizont, de această cataractă gazoasă care se deschidea ameninţătoare, descoperind figuri de o mărime supraomenească.

Şi fără să mai vorbim de aceste întâmplări ne maipomenite, cum au reuşit Arthur Pym şi metisul să revină de la capătul pământului, de dincolo de cercul polar, în luntrea lor din Tsalal, şi aş mai fi dorit să ştiu cum, în sfârşit, au fost salvaţi şi repatriaţi.

Să parcurgi aproape douăzeci de grade cu o biată luntre cu vâsle, să treci de banchiză pentru a putea ajunge la pământul cel mai apropiat! Şi cum se face că Arthur Pym n-a pomenit în jurnalul său nimic despre incidentele întoarcerii.

Se putea presupune că Arthur Pym murise înainte de a-şi putea preda ultimele capitole ale povestirii sale… Fie I Este oare verosimil totuşi să nu-i fi spus nici un cuvânt editorului gazetei „Southern Literary Messenger”? Şi de ce Dirk Peters, care locuise timp de mai mulţi ani în Illinois, a tăcut şi n-a vorbit nimănui despre deznodământul acestor aventuri? Avea oare vreun motiv destul de puternic să nu vorbească nimănui nimic. Căpitanul Len Guy s-a dus la Vandalia, unde, după cum se spune în roman, locuia acest Dirk Peters, care însă tot după declaraţia căpitanului n-a putut fi găsit. E firesc, Dirk Peters nu existase, după cum nici Arthur Pym, o repet, nu existase decât în extraordinara

imaginaţie a poetului american. Şi veţi fi de acord că în asta constă nemaipomenita forţă creatoare a marelui poet, care a reuşit să impună unor spirite mai slabe, o ficţiune îmbrăcată în cea mai autentică haină a realităţii. Înţelegeam totuşi că nu era indicat să reîncep discuţia cu căpitanul Len Guy, ştiindu-l obsedat de această idee fixă, şi n-aveam, de loc poftă să reiau o argumentaţie care, sigur, nu l-ar fi putut convinge de adevăr.

Mai întunecat şi mai închis în sine ca de obicei, nu. Apărea decât foarte rar pe puntea goeletei, şi numai atunci când era absolută nevoie. În aceste ocazii, privirile sale fixau orizontul meridional cu atâta insistenţă, de parcă ar fi vrut să-l străpungă. Poate, în clipele acelea i se părea că vede o pânză de aburi, întreruptă de crăpături imense, iar înălţimile cerului îi apăreau îngroşate de întunecimi de nepătruns ori de minunate străluciri ţişnind din adâncurile lăptoase ale mării şi pe uriaşul alb arătându-i calea spre prăpăstiile înfricoşătoarei cataracte.

Ciudat monoman căpitanul nostru! Din fericire, raţiunea sa îşi păstra luciditatea, când discuta despre oricare chestiune, în afară de aceasta. Calităţile sale de vechi marinar rămâneau însă nealterate de obsesia care-l tortura şi teama pe care o încercasem la început se dovedi neîntemeiată. Trebuie să adaug că ceea ce mi se părea mai interesant, era faptul că începeam să înţeleg motivul pentru care Len Guy purta atâta interes pretinşilor naufragiaţi de pe Jane. Chiar dacă luam drept adevărată povestirea lui Arthur Pym şi admiteam că goeleta engleză ar fi traversat aceste locuri aproape de netrecut, ce rost aveau atâtea regrete inutile? Chiar dacă o parte din mateloţii de pe Jane, comandantul sau ofiţerii, ar fi supravieţuit cutremurului urmat de prăbuşirea provocată de băştinaşii din insula Tsalal, raţional vorbind, se mai putea spera ca ei să fie în viaţă acum?

Aceste întâmplări se petrecuseră cu unsprezece ani în urmă, după datele indicate de Arthur Pym şi de atunci,

admiţând că aceşti nenorociţi ar fi scăpat de insulari, cum ar fi făcut faţă nevoilor de trai în condiţiile pe care le cunoaştem şi n-ar fi pierit până la unul.

Iată-mă începând să dezbat serios asemenea ipoteze, cu toate că n-am nici un temei demn de luat în seamă. Încă puţin, şi voi începe să cred în existenţa lui Arthur Pym, a lui Dirk Peters, a tovarăşilor lor şi a Janei, pierdută dincolo de banchizamării australe. Oare nebunia căpitanului Len Guy mă cuprindea şi pe mine? Şi de fapt, cu câteva clipe în urmă, nu mă surprinsei stabilind o comparaţie între drumul Janei spre vest şi acela pe care-l urma Halbrane acum, mergând spre insulele Tristan-da-Cunha.

Era în 3 septembrie. Dacă nu aveam nici o întârziere, şi nu ni se putea întâmpla decât vreun incident marin, goeleta noastră va fi peste trei zile în apropierea portului. De altfel, altitudinea insulei principale a grupului face ca pe timp frumos să poată fi zărită de la o mare distanţă. In ziua aceea, între orele zece şi unsprezece dimineaţa, mă plimbam de la pupa la prora, în partea dinspre care adia briza. Lunecam uşor pe suprafaţa unei mări ondulată de mici valuri fremătânde. Halbrane părea o pasăre enormă, unul din acei albatroşi uriaşi, semnalaţi de Arthur Pym care, desfăcându-şi larg aripile sale de pânze, ducea prin spaţiu întregul echipaj. Da! Pentru o fire cât de puţin imaginativă, asta nu mai era navigaţie, era pur şi simplu zbor şi bătaia pânzelor părea bătaia unor aripi. In picioare, lângă scripetele macaralei, adăpostit de trincheta, cu ocheanul la ochi, Jern West privea în direcţia babordului, de unde bătea vântul, un obiect plutind la două sau trei mile de noi, pe care câţiva marinari, aplecaţi deasupra bastingajului, îl arătau cu degetul.

Era ceva ciudat, cu o suprafaţă de zece până la douăzeci de yarzi, de o formă curioasă, bombată la mijloc de o umflătură care strălucea puternic. Acest ceva urca şi cobora în voia talazurilor, dus de curenţi, spre nord-vest. Mă îndreptai spre puntea din faţă să observ mai cu atenţie

acest obiect. Îmi ajungeau la urechi vorbele marinarilor, pe care îi pasionau cele mai neînsemnate întâmplări care se iveau în timpul navigaţiei.

— Nu este o balenă, spuse şeful velier Martin Hoit. Ar fi respirat o dată sau de două ori, de când ne tot uităm la ea.

— Sigur, nu este vorba de o balenă, spuse Hardie, meşterul calafagiu. Pare să fie mai curând epava vreunei corăbii părăsite.

— Dracu s-o ia! Înjură Rogers. Dă peste ea în timpul nopţii! Ai ocazia să crapi înainte de-a-ţi da seama ce se întâmplă!

— Te cred, adăugă Drap, epavele astea sunt mai periculoase decât stâncile, pentru că se tot mişcă de colo-colo şi cum dracu să te fereşti de ele.

În acest timp, se apropie de mine Hurliguerly.

— Dumneata ce crezi, bosseman? Îl întrebai, după ce se rezemă de balustradă.

Hurliguerly privi cu atenţie şi cum goeleta minată de o briză bună se îndrepta cu repeziciunespre obiectul atenţiei noastre, îi veni mai uşor să se pronunţe.

— După părerea mea, domnule Jeorling răspunse el, ceea ce vedem noi acolo nu este nici un souffleur17, nici o epavă, ci pur şi simplu ungheţar.

— Un gheţar?! Exclamai eu.

— Hurliguerly are dreptate, interveni Jem West. Este într-adevăr un gheţar, o bucată dintr-un aisberg, pe care l-a minat încoace curentul.

— Cum, reluai eu, surprins pot ajunge până la paralela patruzeci şi cinci?

— Desigur, se întâmplă deseori, domnul, răspunse secundul. Ba uneori, gheţarii urcă până în apropierea Capului, dacă ar îi să crezi un navigator francez, căpitanul Blosseville, care i-ar fi întâlnit pe acolo, prin 1828.

— Deci înseamnă că acesta se va topi destul de curând spusei, oarecum mirat că locotenentul a avut bunăvoinţa să mă onoreze cu un răspuns, şi încă aşa de lung.

— Poate că e gata topit, spuse locotenentul şi ceea ce vedem noi este ce-a mai rămas dintr-un munte de gheaţă, care trebuie să fi avut peste un milion de tone.

Căpitanul Len Guy apăru pe dunetă. Când zări grupul de mateloţi grămădiţi în jurul lui Jem West, se îndreptă spre ei. După ce schimbară în şoaptă câteva cuvinte, locotenentul îi trecu ocheanul său. Len Guy îl îndreptă spre obiectul plutitor, de care goeleta se apropiase cam Ia o milă, şi după ce privi cu atenţie, spuse:

— Este un gheţar, şi din fericire, unul care se topeşte. Halbrane putea fi grav avariată izbindu-se de el în timpul nopţii.

Mă uimi grija pe care căpitanul Len Guy o punea în observarea lucrurilor. Părea că privirile sale nu se îndurau să părăsească lentilele ocheanului, de, venit parcă pupila ochiului său. Stătea nemişcat, ca şi cum ar fi fost pironit de punte. Indiferent la clătinatul corăbiei şi al tangajului, cu braţele înţepenite, datorită îndelungatei sale obişnuinţe, ţinea neclintit gheţarul în câmpul vizual al ocheanului. Obrazul său pârlit de soare, pătat pe alocuri, rămase neschimbat, doar buzele murmurau cuvinte slabe, neînţelese.

Trecură aşa câteva minute. Halbrane mergea repede şi era pe punctul de a depăşi gheţarul, care se depărta târât de valuri. Când, deodată, se auzi yocea căpitanului:

— Viteza la sfert, cârmiţi la un cart! Ordonă el, fără să lase jos ocheanul.

Încercam să ghicesc ce se petrece în mintea acestui om, subjugat de o idee fixă. Această bucată de gheaţă, smulsă din banchiza australă, venea din acele locuri, unde gândul său îl ducea fără încetare. Poate vroia s-o vadă mai de aproape sau s-o oprească. Să ia câteva bucăţi din ea. In acest timp, la ordinul lui Jem West, bossemanul slăbise uşor frânghiile şi goeleta, cârmind încet, se îndreptă spre gheţar. Curând nu ne mai despărţeau de el decât vreo patru sute de metri, şi putui să-l examinez bine.

După cum remarcase locotenentul, umflătura din mijloc se topea văzând cu ochii. Apa se scurgea în pârâiaşe subţiri de-a lungul pereţilor lui. În luna septembrie a acestui an atât de timpuriu, soarele avea încă destulă putere să provoace topirea, s-o întreţină şi chiar s-o grăbească.

Cu siguranţă că la sfârşitul zilei nu va mai rămâne nimic din acest gheţar, dus de curent până la paralela patruzeci şi cinci. Căpitanul Len Guy îl cerceta acum fără ajutorul ocheanului. Începea chiar să se distingă cu ochiul liber un corp străin, pe gheaţa care se topea, o formă negricioasă în stratul alb şi surpriza noastră, amestecată cu groază, crescu şi mai mult, când se văzu apărând un braţ, apoi un picior, bustul, apoi corpul întreg al unui om îmbrăcat în haine de culoare închisă. O clipă, crezui chiar că se mişcă, că mâinile se întindeau spre noi. Oamenii echipajului nu-şi putură reţine un strigăt de surpriză.

Nu! Acest corp nu se mişca, dar luneca încetişor pe suprafaţa îngheţată. Privii spre căpitanul Len Guy. Faţa îi era tot” atât de pământie ca a cadavrului târât de valuri din latitudinile îndepărtate ale zonei australe, până aici!

Ceea ce trebuia făcut, se făcu repede, pentru pescuirea acestui nenorocit, care, cine ştie, poate că mai trăia încă. În cel mai rău caz, puteam găsi în buzunarele lui vreun document care ne-ar fi ajutat să-i stabilim identitatea. Apoi, însoţite de o ultimă rugăciune, aceste resturi vor fi date adâncimilor oceanului, acestui imens cimitir al marinarilor morţi pe mare. Fu coborâtă o luntre. În ea luară loc bosse'man-ul cu mateloţii Gratian şi Francis, care apucară vâslele. Printr-o manevră meşteşugită a pânzelor, focurile şi trincheta fură coborâte, iar brigantina înfăşurată pe scotă şi Jem West opri goeleta aproape în loc, legănată de talazurile mării.

Urmăream cu toţii luntrea, care se opri la marginea gheţarului ros de şuvoaie. Hurliguerly puse piciorul pe gheţar, într-un loc care i se păru să aibă mai multă rezistenţă. Gratian debarcă imediat după el, în timp ce

Francis ţinea luntrea de lanţul ancorei. Amândoi se căţărară până la cadavru, îl traseră, unul de picioare, iar celălalt de mâini, şi-l îmbarcară. Din câteva lovituri de vâsle, bosseman-ul ajunse la goeletă. Cadavrul, congelat complet, fu depus la piciorul catargului din faţă.

Căpitanul Len Guy grăbi spre el şi-l privi multă vreme cu atenţie, ca şi cum ar fi vrut să descopere în trăsăturile lui, un chip cunoscut. Cadavrul era al unui marinar, îmbrăcat într-o haină grosolană, pantalon de lână, o bluză de pânză groasă, cârpită pe alocuri, cămaşă de molton gros, încins cu o curea care-i înconjura de două ori mijlocul. Nu încăpea nici o îndoială că era mort de câteva luni, probabil puţin timp după ce nenorocitul fusese târât de valuri. Omul nu părea să aibă mai mult de vreo patruzeci de ani, cu toate că părul începuse să-i încărunţească. Era de o slăbiciune înspăimântătoare, un schelet ale cărui oase împungeau pielea. Îndurase probabil îngrozitoarele chinuri ale foamei, în timpul acestei călătorii de cel puţin douăzeci de grade de la cercul polar antarctic, până aici.

Căpitanul dădu la o parte părul cadavrului, conservat de frig. Îi săltă capul, îi căută privirea sub pleoapele lipite, şi un strigăt sfâşietor îi scăpă din piept:

— Patterson! Patterson!

— Patterson? Strigai eu.

Mi se părea că acest nume, oricât de comun era, îmi amintea de ceva. Când l-am mai auzit eu pronunţându-se, sau nu-l citisem oare undeva. Căpitanul Len Guy, în picioare, îşi aţinti din nou privirea pe orizont, aşa cum mai făcuse altădată, acum însă părea că se pregăteşte să dea ordin de schimbarea direcţiei spre sud.

La un semnal al lui Jem West, bosseman-ul băgă mâna într-unui din buzunarele cadavrului. De acolo scoase un cuţit, o bucată de sfoară, o cutie de tutun, goală, un carnet îmbrăcat în piele şi un creion de metal.

Căpitanul Len Guy îşi întoarse faţa spre noi tocmai în clipa când Hurliguerly întindea carnetul lui Jem West:

— Dă-mi-l! Ceru el.

Câteva file acoperite cu un scris pe care umezeala îl ştersese aproape în întregime. Pe ultima pagină însă, erau cuvinte care se mai puteau descifra şi se poate uşor imagina ce emoţie mă cuprinse când auzii pe Len Guy citind, cu o voce tremurătoare: Jane… insula Tsalal… pe la optzeci şi trei… Acolo… de unsprezece ani… Căpitanul… cinci mateloţi supravieţuitori… Grăbiţi-vă să-i salvaţi cât mai repede…” Şi sub aceste cuvinte, un singur nume… o semnătură… numele lui Patterson…

Patterson! Atunci îmi amintii! Era ofiţerul secund de pe Jane, secundul acelei goelete care salvase pe Arthur Pym şi pe Dirk Peters de pe epava lui Grampus… Jane, condusă până la această latitudine a insulei Tsalal… Jane, atacată de insulari şi nimicită de explozie. Prin urmare, toate cele ce ştiam despre această corabie erau adevărate. Edgar Poe făcuse deci operă de istoric, nu de romancier. Romanul lui avea deci o legătură directă cu jurnalul lui Arthur Gordon Pym.

Atunci între ei se stabiliseră relaţii directe. Arthur Pym exista sau mai bine zis, existase el o fiinţă reală şi murise de omoarte năprasnică, în împrejurări necunoscute, înainte de a fi terminat povestirea extraordinarei sale călătorii. Şi până la ce paralelă ajunsese părăsind insula Tsalal, împreună cu tovarăşul său Dirk Peters, şi cum au putut fi aduşi amândoi în America. Credeam că-mi plesneşte capul, că înnebunesc pe loc, eu, care-l acuzasem pe căpitanul Len Guy de nebunie. Nu! Nu auzisem bine; n-am înţeles eu bine. Asta nu era decât o pură halucinaţie a creierului meu. Şi totuşi, cum să conteşti această mărturie găsită asupra secundului Janei, a acestui Patterson, ale cărui spuse atât de sigure erau sprijinite de date precise. Şi cum să te mai îndoieşti, după ce Jem West, mai stăpân pe el, reuşise să descifreze aceste frânturi de fraze: „Izolaţi de la 3 iunie în nordul insulei Tsalal… Acolo… încă… căpitanul William Guy şi cinci din oamenii de pe Jane… Gheţarul meu e dus de

derivă de-a lungul banchizei… îmi va lipsi hrana.,. De la 13 iunie… epuizat ultimele resurse şi sleit de puteri… Azi… 16 iunie., nimic…”

Prin urmare, trecuseră aproape trei luni de când zăcea corpul lui Patterson pe acest gheţar întâlnit pe drumul de la Kerguelen la Tristan-da-Cunha. Ah! De ce n-am salvat pe secundul Janei! Îr fi putut spune ceea ce nu se ştia, ceva ce nu se va şti niciodată, poate secretul acestei înspăimântătoare aventuri!

În sfârşit, trebuia să mă închin în faţă adevărului. Căpitanul Len Guy, care-l cunoştea pe Patterson, găsise cadavrul îngheţat. El era acela care întovărăşise pe căpitanul Janei, când, în timpul unui popas, îngropase în insulele Kerguelen sticla care conţinea scrisoarea în a cărei autenticitate refuzasem să cred! Da! De unsprezece ani supravieţuitorii echipajului goeletei franceze erau acolo, fără speranţa de a fi salvaţi vreodată.

Atunci, mintea, mea înfierbântată făcu. Apropierea între cele două nume, care-mi lămuri definitiv interesul pe care-l purta căpitanul nostru pentru tot ceea ce avea vreo legătură cu afacerea Arthur Pym.

Len Guy se întoarse spre mine şi privindu-mă fix îmi spuse doar două cuvinte:

— Acum, credeţi?

— Da, cred… cred! Bâiguii eu. Dar căpitanul William Guy de pe Jane…

— Şi căpitanul Len Guy de pe Halbrane sunt fraţi! Strigă el cu o voce tunătoare, care fu auzită de tot echipajul.

Când privirile noastre se îndreptară din nou spre locul unde plutea gheţarul, soarele şi apa acestei latitudini îşi făcuseră datoria şi din el nu mai rămăsese nici urmă pe suprafaţa liniştită a mării.

1.7. TRISTAN-DA-CUNHA.

După patru zile, Halbrane se apropia de ciudata insulă Tristan-da-Cunha, despre care se spune că este cazanul mărilor africane. Desigur că era o întâmplare extraordinară

această întâlnire cu cadavrul lui Patterson, la mai mult de cinci sute de leghe de cercul antarctic! Iată cum. Se făcu din nou legătura între căpitanul HalbraneI şi fratele său, căpitanul Janei, care acum erau uniţi unul cu celălalt prin stafia expediţiei lui Arthur Pym. Da! Asta ar putea să pară neverosimil. Dar ce s-a întâmplat până acum e nimica toată, pe lângă ceea ce mai am încă de povestit.

Excesiv de exagerat, mergând până la limitele neverosimilului, mi se părea faptul că romanul poetului american începea să apară ca o realitate evidentă. La început, mă revolta pur şi. Simplu. Vroiam să rămân orb şi surd în fata realităţii.

Până la urmă, trebui să mă dau bătut şi ultimele îndoieli dispărură, înmormântate o dată cu corpul lui Patterson, în adâncimile oceanului, şi nu numai căpitanul Len Guy era legat prin legături de sânge de această adevărată şi dramatică poveste, ci, după cum aflai tot atunci, ea privea direct şi pe şeful velier. Martin Hoit era fratele unuia din cei mai buni mateloţi de pe Grampus, unul din cei care pieriseră probabil înainte ca Arthur Pym şi Dirk Peters să fie salvaţi de goeleta Jane.

Prin urmare, între paralela optzeci şi trei şi optzeci, şi patru sud, un grup de şapte marinari englezi, redus acum la şase, trăiseră unsprezece ani pe insula Tsalal: căpitanul William Guy, secundul Patterson şi cei cinci mateloţi de pe Jane, care scăpaseră prin ce minune de indigenii de la Klock-Klock. Şi acum, ce va face căpitanul Len Guy? Nu mai încape îndoială în această privinţă, va face totul pentru salvarea supravieţuitorilor de pe Jane. Va îndrepta pe Halbrane a noastră spre meridianul menţionat de Arthur Pym… Va merge până la insula Tsalal, indicată în carnetul lui Patterson… Locotenentul, Jem West, e sigur că va merge unde îi va ordona căpitanul său… Echipajul de asemenea nu va şovăi o clipă să-şi urmeze comandantul, şi e sigur că teama de pericolele unei asemenea expediţii, care cerea eforturi peste puterile omeneşti, nu-i va putea opri! Sufletul

căpitanului va fi sufletul lor. Braţul locotenentului va conduce braţele lor. Înţelegeam abia acum de ce căpitanul Len Guy refuza întotdeauna să ia pasageri pe bordul corăbiei sale, şi iată. De ce îmi spusese că itinerariile sale nu erau niciodată hotărâte dinainte, sperâncl mereu că într-o zi i se va oferi prilejul să se aventureze spre mările îngheţate.

Sunt sigur că în ceasul când Halbrane ar fi fost pregătită să întreprindă această campanie, căpitanul Len Guy ar fi dat pe loc ordin de plecare spre sud! Şi în condiţiile în care m-am îmbarcat, puteam eu să-l oblig să-şi continue drumul pentru a mă debarca la Tristan-da-Cunha? Dar trebuia să ne refacem proviziile de apă dulce în această insulă, de care nu eram prea departe. De asemenea, era absolut necesar să se pregătească goeleta pentru lupta contra aisbergurilor, să poată ajunge la marea liberă, care începea dincolo de paralela optzeci şi doi şi să meargă mai departe decât reuşiseră Cook, Weddell, Biscoe, Kemp, pentru ca, în sfârşit, să ajungă acolo unde încerca pe atunci locotenentul Wilkes, din marina americană.

O dată ajuns la Tristan-da-Cunha, voi aştepta să treacă altă corabie. De altfel, chiar dacă Halbrane ar fi fost gata pentru această expediţie, neaflam încă într-o perioadă a anului când timpul nefavorabil ar fi îngreunat, făcând aproape imposibilă, trecerea cercului polar. Ne aflam în prima săptămână a lunii septembrie şi mai trebuiau să treacă cel puţin două luni până când vara australă va sparge banchiza, provocând dezgheţul aisbergurilor.

Navigatorii ştiau acest lucru şi numai de la jumătatea lui noiembrie până la începutul lui martie, asemenea îndrăzneţe tentative pot avea oarecare sorţi de izbândă. În această perioadă a anului, temperatura este mai blinda, furtunile mai rare.

— Aisbergurile se desprind de masă, bariera se sparge şi o zi continuă scaldă în lumină acest ţinut îndepărtat. Existau anumite reguli de care Halbrane ar face bine să nu se

îndepărteze. Astfel, în cazul când era nece sar, goeleta noastră, după ce şi-ar fi împrospătat proviziile de apă la Tristan-da-Cunha şi s-ar fi aprovizionat cu merinde proaspete, ar fi avut destul timp să ajungă fie la insulele Falkland, fie la un' port de pe coasta americană, unde se puteau face reparaţiile şi pregătirile de care avea nevoie, mult mai bine decât în grupul de insule, izolat undeva, în apele Atlanticului de sud.

Când atmosfera e liniştită, insula cea mai mare a arhipelagului se vede de la o depărtare de optzeci şicinci până la nouăzeci de mile. Aceste informaţii despre Tristan-da-Cunha le obţinui de la bosseman. El trecuse pe aici în câteva rânduri şi nu mă îndoiam că era sigur de ceea ce spune.

Tristan-da-Cunha se afla spre sud de zona vuiturilor regulate de la sud-vest. Climatul său blând şi umed are o temperatură în genere moderată, care nu scade sub douăzeci şi cinci de grade Fahrenheit (cam minus patru grade Celsius) şi nu se ridică peste şaizeci şi opt (plus douăzeci de grade Celsius). Vânturile care domină aici sunt cele de la vest şi nord-vest, iar în timpul iernii prin august şi septembrie – cele de la sud.

Insula a fost locuită începând de pe la 1811, de americanul Lambert şi de mulţi alţii de aceeaşi origine, atraşi de pescuitul abundent al mamiferelor marine. După ei veniră să se instaleze acolo soldaţi englezi, însărcinaţi cu supravegherea apelor de la Sfânta Elena şi nu plecară decât în 1821, după moartea lui Napoleon.

Că mai târziu, cu treizeci sau patruzeci de ani, Tristan-da-Cunha ar fi avut cam o sută de locuitori cu chipuri frumoase, născuţi din europeni, americani şi olandezi de la Cap, că se stabilise aci o republică condusă de un bărbat mai în vârstă, ales dintre taţii de familie care aveau cei mai mulţi copii – că, în sfârşit, arhipelagul a terminat prin a recunoaşte suzeranitatea Marii Britanii, toate acestea nu se

puteau bănui în anul 1839, când Halbrane se pregătea să poposească acolo.

Cu toate acestea, aveam să constat în curând că posesiunea insulei Tristan-da-Cunha nu merita să fie disputată. Totuşi, în secolul al XVI-lea nu înţeleg de ce era numită „Pământul vieţii”. E drept că avea o floră interesantă, deşi era formată mai mult din ferigi, lycopode, o graminee picantă cu gust înţepător, spartina, care creşte la poalele munţilor. Cât priveşte fauna, nu găseai aici decât animale domestice, boi, porci şi oi, singura sa bogăţie care făcea obiectul unui mic comerţ cu insula Sfânta Elena. Nu trăia aici nici o reptilă, nici o insectă, şi pădurile nu adăposteau decât un soi de felină aproape inofensivă o pisică pe jumătate sălbatică.

Singurul arbore de pe această insulă este un nerprun, care creşte de la optsprezece până la douăzeci ele picioare înălţime. De altfel, curenţii aduc destul lemn pe insulă, care ajunge pentru încălzitul locuitorilor. Ca legume n-am găsit decât varză, sfeclă, ceapă, napi, dovleci, iar fructe, în afară de pere, piersici şi struguri de calitate inferioară, nu se găsesc aici.

Mai adaug că vânătorul de păsări nu va găsi pe insulă decât câteva feluri de zburătoare: pescărelul, petrelul, pinguinul şi albatrosul. Ornitologia insulei Tristan-da-Cunha nu-i poate oferi mai mult. In dimineaţa de 5 septembrie, fu semnalat vulcanul de pe insula principală un masiv pietros acoperit cu zăpadă, înalt de două sute de stânjeni, al cărui crater stins formează căldarea unui mic lac închis.

A doua zi, apropiindu-ne mai mult, am putut distinge veehi straturi de lavă încreţite ca masele de morene18. Ficuşi acvatici, de dimensiuni uriaşe, brăzdau suprafaţa mării ca nişte adevărate cabluri vegetale de lungimi care variază între şase sute şi o mie două sute de picioare, a căror grosime ajunge până la aceea a unui butoi.

În timpul celor trei zile care urmară întâlnirii cu gheţarul, căpitanul Len Guy nu ieşea pe punte decât pentru a

supraveghea manevrarea pânzelor. După ce operaţia era terminată, se ducea înapoi în cabină şi nu-l mai revedeam decât la ora mesei. Nu-l puteai scoate cu nici un chip din tăcerea lui, care semăna a muţenie. Nici chiar Jem West nu reuşi. La rândul meu, păstrai o rezervă absolută. Eram sigur că va veni ceasul când Len Guy îmi va vorbi din nou de fratele său William, de încercările pe care intenţiona să le facă pentru a-i salva pe el şi pe tovarăşii lui.

Din cauza anotimpului în care ne aflam, această clipă nu sosise încă, când, la 6. Septembrie goeleta aruncă ancora la optsprezece brasse adâncime, pe coasta de nord-vest a insulei mari, la Ansiedlung, în fundul Falmouth-Bay-ului – în acelaşi loc unde povesteşte Arthur Pym că ancorase Jane.

Spun insula mare, pentru că grupul Tristan-da-Cunha mai cuprinde două insule de mai mică importanţă. La vreo opt leghe spre sud-vest, se află insula Inaccesible şi la sud-est, la numai cinci leghe de ea, insula Nightingale. Întregul arhipelag se găseşte la 37°5' latitudine meridională şi 13°4' longitudine occidentală.

Aceste insule sunt aproximativ de formă circulară. Ridicată în plan, Tristan-da-Cunha seamănă cu o umbrelă deschisă cu o circumferinţă de cinci sprezece mile, a cărei armătură asemănătoare unor raze, formate din creste, se adună spre centru, ajungând până la vulcanul central.

Acest grup constituie un ţinut oceanic aproape independent. A fost descoperit de un portughez, care i-a dat numele său. După explorarea olandezilor în 1643 şi apoi a francezilor prin 1767, câţiva americani veniră să se instaleze aci, atraşi de pescuitul viţeilor de mare, care se găsesc din belşug prin aceste locuri.

În sfârşit, englezii nu întârziară să le urmeze primilor, în timpul când Jane poposise aci, un fost caporal. În armata engleză, anume Glass, era stăpânul unei mici colonii de douăzeci şi şase de oameni, care făceau negoţ cu Cap-ul, folosindu-se de unicul vas, o goeletă de tonaj relativ mic.

La sosirea noastră, Glass stăpânea cam cincizeci de suflete şi, după cum indica Arthur Pym, „fără nici un ajutor din partea guvernului britanic”. O mare, a cărei adâncime variază între o mie două sute şi o mie cinci sute brasse, scaldă acest, arhipelag de-a lungul căruia trece curentul ecuatorial, deviind apoi spre vest. Arhipelagul este aşezat în calea vânturilor regulate, care bat de la sud-vest. Furtunile bântuie rar aceste locuri. În timpul iernii, gheţurile luate de valuri depăşesc uneori această paralelă cu vreo zece grade, dar nu coboară niciodată mai jos de Sfânta Elena – nici cât marile cetacee, care nu caută ape atât de calde.

Cele trei insule, aşezate în triunghi, sunt despărţite unele de altele prin canale largi de aproape zece mile, pe care se poate naviga cu uşurinţă. Coastele lor sunt deschise în jurul insulei Tristan-da-Cunha şi în aceste locuri marea are o adâncime de o sută de brasse. Chiar de la sosirea HalbraneI luarăm legătura cu ex-caporalul. De la început ne arătă multă bunăvoinţă. Jem West, căruia căpitanul Len Guy îi lăsă în grijă umplerea butoaielor cu apă şi aprovizionarea cu carne proaspătă şi diferite legume, nu înceta cu laudele la adresa lui Glass, care de altfel urmărea doar să câştige bine din această afacere, lucru care se şi întâmplă.

Înţeleserăm de la început că Halbrane nu va putea găsi la Tristan-da-Cunha resursele necesare ca să întreprindă campania proiectată în oceanul Antarctic. Din punct de vedere al resurselor alimentare însă, insula poate fi vizitată cu mult folos de navigatori. Locuitorii insulelor creşteau acum berbeci, porci, boi şi păsări, în timp ce căpitanul american Patten, comandantul lui Industry, care trecuse prin insule spre sfârşitul secolului trecut, relată că nu văzuse aci decât câteva capre sălbatice. După el, căpitanul Colguhouin, de pe bricul american Betsey, cultivă acolo ceapă, cartofi şi alte feluri de legume, cărora solul fertil al insulelor le asigura o bună dezvoltare. Cel puţin aşa susţinea Arthur Pym în povestirea sa şi n-aveam nici un motiv să nu-l cred.

Aţi observat poate, că acum vorbesc de eroul lui Edgar Poe ca de un om viu, a cărui existenţă n-o mai pun la îndoială. Mă miram că Len Guy nu m-a interpelat din nou cu privire la acest subiect. Este evident că informaţiile atât de precise, descifrate în carnetul lui Patterson, nu erau de loc plăsmuite fi n-ar fi fost cinstit -să nu-mi recunosc greşeala.

Şi dacă aş mai fi avut vreo îndoială, o altă mărturie, care nu putea fi contestată, veni să se adauge la mesajul secundului de pe Jane.

A doua zi de la sosirea noastră, debarcasem la Ansiedlung, pe o plajă frumoasă, cu nisip negricios. Făcui chiar o reflecţie spunându-mi că o astfel de plajă n-ar fi fost câtuşi de puţin nelalocul ei la Tsalal, unde întâlneai peste tot această culoare de doliu, iar culoarea albă cauza insularilor o spaimă atât de mare, urmată de stări de prostraţie şi de amorţeală. Vorbind atâta de efectele acestea extraordinare ale culorii albe asupra băştinaşilor, Arthur Pym nu putea fi, la rândul său, victima unei iluzii. De altfel, vom şti care e realitatea dacă Halbrane va ajunge vreodată în insula Tsalal.

Am întâlnit pe ex-caporalul Glass – un om voinic, viguros, bine conservat, cu o figură destul de vicleană, şi trebuie să recunosc că cei şaizeci de ani pe care-i împlinise nu-i micşoraseră aproape de loc vioiciunea. Independent de negoţul cu Cap-ul şi cu insulele Falkland, mai făcea un important trafic cu piei de focă, cu untură de elefanţi de mare şi afacerile îi mergeau bine.

Cum părea foarte dornic de flecăreală, acest guvernator numit de el însuşi şi recunoscut ca singurul stăpân al micii colonii începu, fără greutate, încă de la prima noastră întrevedere, o conversaţie care avea să fie interesantă din mai multe puncte de vedere.

— Se opresc des corăbii la Tristan-da-Cunha? Îl întrebai eu.

— Destul de des, pentru cât avem noi nevoie, domnule îmi răspunse, frecându-şi mâinile la spate, obicei care se părea

a fi foarte vechi la el.
— In anotimpul frumos? Adăugai.
— Da… In anotimpul frumos, deşi nu s-ar puteaspune că avem şi un anotimp urât prin aceste locuri.
— Vă felicit, domnule Glass. Este regretabil însă că Tristan-da-Cunha nu are nici un port şi o corabie este obligată să ancoreze în larg.
— In larg, domnule?! Ce înţelegeţi prin larg? Se înfierbântă ex-caporalul şi înţelegeam, din însufleţirea cu care vorbea, cât amor propriu avea omul acesta.
— Înţeleg prin asta, că dacă aţi avea cheiuri unde să se poată acosta.
— Şi la ce ar folosi cheiurile, când natura ne-a dăruit un golf în care eşti adăpostit de vijelii şi când este atât de uşor să acostezi cu nasul în stânci! Nu! Tristan nu are port şi Tristan se poate lipsi de el!
De ce-aş fi contrazis pe acest om de treabă? Era la fel de mândru de insula sa, după cum e mândru prinţul de Monaco de minusculul său principat. Nu mai insistai de loc asupra acestei chestiuni şi vorbirăm mai de una, mai de alta. Se oferi să organizeze o excursie în pădurile dese care urcă până la jumătatea coastei piscului central.
Ii mulţumii, scuzându-mă că nu pot primi invitaţia. Voi şti să întrebuinţez cât mai cu folos orele libere, făcând studii mineralogice. De altfel, Halbrane trebuia să ridice ancora imediat, ce aprovizionarea va fi terminată.
— Este foarte grăbit căpitanul dumneavoastră! Remarcă cu glas tare guvernatorul.
— Credeţi?
— E atât de grăbit, încât locotenentul său nici nu pomeneşte de piei şi de grăsimi.
— Nu avem nevoie decât de alimente proaspete şi de apă dulce, domnule Glass.
— Nu-i nimic, răspunse guvernatorul, puţin înciudat parcă ceea ce nu ia Halbrane, vor lua alte corăbii.
Apoi reveni:

— Când ne părăsiţi şi, de fapt, unde merge goeleta dumneavoastră?

— Spre Insulele Falkland, pentru reparaţii.

— Dumneavoastră… Nu sunteţi decât pasager, presupun?

— Aţi ghicit, domnule Glass, şi aveam chiar intenţia să rămân la Tristan-da-Cunha pentru câteva săptămâni… Am fost nevoit însă să-mi schimb acest proiect.

— Îmi pare rău, domnule, îmi pare foarte rău, declară guvernatorul. Am fi fost bucuroşi să vă oferim ospitalitatea noastră, în aşteptarea altei corăbii.

— Ospitalitate care mi-ar fi fost foarte preţioasă, răspunsei. Din nefericire, nu mă pot bucura de ea.

Şi nu minţeam de loc: în sinea mea luasem hotărârea definitivă să nu părăsesc goeleta. De îndată ce-şi va fi terminat popasul, se va îndrepta spre insulele Falkland, unde se vor face pregătirile necesare în vederea unei expediţii în mările antarctice. Voi merge, prin urmare, până în insulele Falkland, unde speram că voi găsi, fără să aştept prea mult, un mijloc de a mă îmbarca pentru America, şi aveam presimţirea că Len Guy nu va refuza să mă ducă până acolo.

Deodată, ex-caporalul, care tăcuse câteva clipe, îmi spuse oarecum contrariat:

— De fapt, nu i-am văzut nici culoarea părului, nici faţa căpitanului dumneavoastră.

— Nu cred c-ar avea intenţia să vie pe uscat, domnule Glass.

— Este cumva bolnav?

— Nu cred, sau mai degrabă, nu ştiu. Dar cred că asta vă interesează foarte puţin, din moment ce a pus pe locotenentul său să-l înlocuiască.

— Oh! Nu-i de loc vorbăreţ, domnul ăsta! Abia dacă-i poţi smulge două vorbe, când şi când. Din fericire, piaştrii îi ies mai uşor din pungă, decât vorbele lui din gură.

— Şi asta este, cred, cel mai important lucru.

— Cum spuneţi, domnule?

— Jeorling, din Connecticut.
— Mă bucur, în sfârşit, vă ştiu numele. În timp ce pe al căpitanului HalbraneI…
— Se numeşte Guy,… Len Guy
— Englez?
— Da… englez.
— Putea să se deranjeze pentru a face o vizită unui compatriot, domnule Jeorling! Dar… ia staţi,… am mai cunoscut un căpitan cu acest nume… Guy… Guy…
— William Guy? Întrebai
— Întocmai… William Guy.
— Care comanda goeleta Jane?
— Exact Jane.
— O goeletă engleză venită să poposească la Tristan-da-Cunha acum unsprezece ani.
— Unsprezece ani, domnule Jeorling. Eram de şapte ani instalat pe insulă, când m-a vizitat căpitanul Jeffrey din Londra, comandantul lui BEWICK, în anul 1824. Îmi amintesc bine de acest William Guy. Parcă-l văd, un om cumsecade, foarte deschis, şi căruia i-am livrat o încărcătură mare de piei de focă. Era un gentleman… cam mândru… dar bun la suflet.
— Şi Jane? Îl întrebai.
— Parc-o măi văd încă, acolo, în acelaşi, loc unde a ancorat Halbrane, în fundul golfului. Un vas frumos de o sută optzeci de tone, cu partea dinainte subţire… subţire… Portul de bază era Liverpool.
— Da! Aşa e! Totul este adevărat repetai.
— Şi Jane continuă să navigheze, nu, domnule Jeorling?
— Nu, domnule Glass.
— A pierit cumva?
— E mai mult ca sigur, şi cea mai mare parte a echipajului a dispărut o dată cu corabia!
— Vreţi să-mi spuneţi cum s-a întâmplat aceast nenorocire, domnule Jeorling?

— Bucuros. Plecată de la Tristan-da-Cunha, Jane se îndrepta spre insulele Auroras şi celelalte, pe care William Guy spera să le recunoască după informaţiile pe care i le dădusem chiar eu mă întrerupse ex-caporalul. Ei bine celelalte insule pot să ştiu dacă Jane le-a descoperit?

— Nu, nici pe ele, nici Auroras, cu toate că William Guy a rămas timp de câteva săptămâni prin locurile acelea, alergând de la est la vest şi având tot timpul o santinelă la postul de observaţie din vârâul catargului.

— Probabil că acest loc i-a scăpat, domnule Jeorling, căci dac-ar fi să credem ce spuneau oameni de pe unele baleniere, aceste insule există şi era chiar vorba să li se dea numele meu.

— Şi aşa ar fi şi drept, răspunsei eu politicos.

— Dar dacă nu vor fi descoperite niciodată, va fi destul de neplăcut adăugă guvernatorul, care părea să aibă p bună doză de vanitate.

— Atunci, reluai eu povestirea, căpitanul William Guy încercă să realizeze un vis al său, care-l obseda de multă vreme şi la a cărui desăvârşire îl îndemnau doi din pasagerii de pe bordul Janei.

— Arthur Gordon Pym strigă Glass şi Dirk Peters care fuseseră salvaţi dintr-un naufragiu de goeletă.

— I-aţi cunoscut, domnule Glass? Întrebai eu repede.

— Dacă i-am cunoscut, domnule Jeorling! Oh; Acest Arthur Pym era un om ciudat, totdeauna dornic să se arunce în aventuri riscante, un american îndrăzneţ… capabil să plece şi în lună! Din întâmplare, nu cumva. S-a dus şi acolo?

— Nu, domnule Glass,. Acolo nu, însă, în timpul călătoriei sale, se pare că goeleta lui Wiiliam Guy a trecut cercul polar, a depăşit banchiza şi a înaintat mai departe decât oricare altă corabie dinaintea ei.

— Iată o campanie într-adevăr uimitoare, strigă Glass.

— Dar, din nefericire, Jane nu s-a mai întors niciodată.

— Prin urmare, Arthur Pym şi Dirk Peters, un fel de metis indian grozav de puternic, în stare să tină piept la şase

oameni, ar fi pierit.

— Nu, n-au pierit. Arthur Pym şi Dirk Peters s-au salvat din catastrofa căreia i-a căzut victimă majoritatea oamenilor de pe Jane. Au revenit chiar în America… cum au reuşit să se întoarcă, nu ştiu. După ce s-au întors, Pym a murit. Dar nu cunosc împrejurările. Iar metisul, după ce a locuit scurtă vreme în Illinois, a plecat într-o bună zi, fără să spună cuiva unde se duce, şi de atunci, nimeni n-a mai auzit de el.

— Şi Wiliiam Guy? Întrebă Glass.

Ii povestii cum fusese găsit pe un gheţar cadavrul lui Patterson, secundul de pe Jane, adăugind ca aveam motive să credem că cinci mateloţi şi comandantul Janei mai trăiau încă pe o insulă din regiunile australe, la o distanţă de cel mult şapte grade de pol.

— Ah! Domnule Jeorling – se entuziasma Glass

— Dacă ar putea fi salvaţi vreodată Wiliiam Guy şi mateloţii săi, care mi s-au părut oameni foarte de treabă!

— Este tocmai ce va încerca cu siguranţă Halbrane, de îndată ce va fi pregătită, pentru că Len Guy, căpitanul ei, este frate bun cu Wiliiam Guy…

— Nu este cu putinţă, domnule Jeorling! Strigă Glass. Ei bine, cu toate că nu-l cunosc pe căpitanul dumneavoastră, îndrăznesc să afirm că cei doi fraţi nu seamănă de loc, după felul cum s-au purtat cu guvernatorul insulei Tristan-da-Cunha.

Văzui că ex-caporalul era foarte jignit de indiferenţa lui Len Guy, care nu l-a învrednicit nici cu onoarea unei vizite. Şi când te gândeşti că el era stăpânul acestei insule independente, a cărui putere se întindea şi peste celelalte două, Inaccesible şi Nightingale! Se consola însă, fără îndoială, la gândul că va lua pe marfă cu douăzeci şi cinci la sută mai mult decât merita.

Un lucru este sigur, căpitanul Len Guy nu manifestă nici o clipă intenţia de a veni pe uscat. Şi era cu atrt mai ciudată rezerva lui, cu cât ştia sigur că la această coastă de nord-vest a insulei Tristan-da-Cunha, poposise Jane înainte de-a

pleca spre mările australe. Mi s-ar fi părut cel puţinnormal să caute să vorbească, cu ultimul european care-l văzuse şi-i strânsese ultima dată mâna fratelui său dispărut.

Cu toate acestea, doar Jem West şi oamenii săi fură singurii care coborâră pe uscat în timpul escalei. Echipajul descarcă în cea mai mare grabă minereul de cositor şi de cupru cu care era încărcată goeleta, îmbarcară alimente şi umplură butoaiele cu apă. Căpitanul. Len Guy rămase pe bord, fără a urca măcar o singură dată pe punte, fiind probabil foarte ocupat, fiindcă prin geamul cabinei sale, îl vedeam aplecat, toi timpul deasupra mesei de lucru. Pe masă se aflau desfăşurate tot felul de hărţi şi cărţi deschise. Nu mai încăpea îndoială că erau hărţi ale regiunilor australe, iar cărţile cuprindeau povestiri despre călătoriile înaintaşilor Janei, în regiunile necunoscute ale Antarctidei.

În această harababură se mai afla un volum care fusese citit şi recitit de o sută de ori. Multe dintre paginile lui aveau colţurile îndoite şi marginile erau pline de însemnări mărunte, scrise cu creionul… Pe coperta cărţii strălucea un titlu, scris parcă cu litere de foc: „Aventurile lui Arthur Gordon Pym”.

1.8. SPRE INSULELE FALKLAND.

În seara zilei de 8 septembrie, îmi luai rămas bun de la Excelenţa sa guvernatorul general al arhipelagului Tristan-da-Cunha cum se intitula oficial acest cumsecade Glass, fost caporal în artileria britanică. A doua zi, înainte de ivirea zorilor, Halbrane îşi întinse pânzele.

Cititorul a înţeles probabil că obţinusem de la căpitanul Len Guy învoirea să mai rămân pasagerul său până la insulele Falkland. Întreprindeam o călătorie de două mii de mile, care n-ar fi ţinut mai mult de cincisprezece zile, dacă navigam în condiţii la fel de favorabile, ca în drumul de la insulele Kerguelen la Tristan-da-Cunha.

Len Guy nu păru de loc surprins de cererea mea, mai curând părea că se aşteptase la acest lucru. La rândul meu, aşteptam ca el să reia discuţia asupra lui Arthur Pym, de

care nu-mi mai vorbise de la întâlnirea cu cadavrul nefericitului Patterson, care adeverise afirmaţiile lui referitoare la cartea lui Edgar Poe.

Cu toate că de atunci nu mai încercase, îşi propunea s-o facă la timpul şi locul său. De altfel, asta nu putea influenţa cu nimic proiectele lui viitoare, fiind ferm hotărât să-şi conducă goeleta până în ţinuturile îndepărtate, unde pierise Jane.

Înconjurarăm Herald-Point-ul şi cele câteva căsuţe de la Ansiedlung dispărură după coasta Falmouth-Bay-ului. Cu etrava orientată spre sud-vest, ajutată de o briză bună de la est, goeleta porni cu toată viteza. In primele ore ale dimineţii, golful Elephanten, Hardy-Roch, West-Point, Cotton-Bay şi promontoriul Daley, fură lăsate pe rând în urmă. Totuşi, aproape o zi întreagă nu pierdurăm din ochi vulcanul din Tristan-da-Cunha, cu înălţimea lui gigantică de opt mii de picioare, al cărui vârf înzăpezit abia către sfârşitul zilei se ascunse vederii noastre, învăluit de umbrele înserării.

În cursul primei săptămâni, navigarea, se desfăşură în condiţii foarte bune şi dacă ne menţineam, astfel, până la sfârşitul lunii septembrie am fi zărit primele înălţimi ale grupului insulelor Falkland. Această călătorie ne ducea cam mult spre sud, trebuind să coborâm de la paralela treizeci şi opt până la cincizeci şi cinci de grade latitudine. Deoarece căpitanul avea intenţia să pătrundă în adâncimile Antarctidei, este, cred, absolut necesar pentru lămurirea cititorilor, să amintesc pe scurt încercările care se făcuseră pentru a se ajunge la polul sud, sau măcar la vestul continentului sudic, al cărui punct central pare să fie. Îmi este cu atât mai uşor să fac rezumatul acestei călătorii, cu cât căpitanul Len Guy mi-a pus la dispoziţie o mulţime de cărţi, în care se povesteşte cu belşug de amănunte încercările atâtor oameni curajoşi, şi mai ales aveam în biblioteca sa întreaga operă a lui Edgar Poe, acele Povestiri extraordinare, pe care, sub influenţa straniilor întâmplări

prin care trecusem până acum, le reciteam cu adevărată pasiune. Este de la sine înţeles că dacă Arthur Pym a crezut necesar să citeze principalele descoperiri ale primilor navigatori, era firesc să se oprească la cele anterioare anului 1828. Dar, cum eu scriu aceste rânduri cu doisprezece ani mai târziu, este de datoria mea să povestesc întâmplările urmaşilor lui până la actuala călătorie a HalbraneI, din anii 1839-1840.

Zona cea mai de sud a globului pământesc, care geograficeşte este cunoscută sub denumirea de vânători de foci zăriră pământurile Trinităţii, dar niciunul nu se aventură mai departe. In 1819, vasele VOSTOK şi MIRNI din marina rusă, comandate de căpitanul Bellingshausen şi locotenentul Lazarew, după ce întâlniră în drum insula Georgia şi înconjurară pământulinsulelor Sandwich, înaintară cu 600 de mile spre sud, până la paralela şaptezeci. O nouă încercare de-a ajunge la 160° longitudine estică nu duse la nici un rezultat. Totuşi, cu această ocazie descoperiră insulele, pe care le botezară Petru I şi Alexandru I, despre care se bănuia că au legătură cu pământul semnalat de americanul Palmer.

Căpitanul James Weddell, din marina engleză, fu cel care, în 1822, atinse, dacă povestirea lui nu este cumva exagerată, latitudinea de 74°15', ajungând la o mare eliberată de gheţuri, ceea ce-l făcu să nege existenţa unui continent polar. Atrag atenţia cititorului că drumul acestui navigator îl va urma, cu şase ani mai târziu, Jane a lui Arthur Pym.

În 1823, americanul Benjamin Morrell, îmbarcat pe goeleta VASH, întreprinse, tot prim luna martie, o primă campanie, ajungând până la latitudinea de 69T5', apoi la 70°14', pe o mare liberă, cu temperatura aerului de patruzeci şi şapte grade Fahrenheit

(plus 8° şi 33 Celsius) şi a apei de patruzeci şi patru de grade (plus 6° şi 6 Celsius) observaţii care concordă perfect

cu cele făcute de echipajul Janei, trecând prin ţinuturile insulei Tsalal.

Căpitanul Morrell afirmă că, în cazul când le-ar fi ajuns proviziile, ar fi atins cu siguranţă, dacă nu polul austral, cel puţin paralela optzeci şi cinci. In 1829 şi 1830, o nouă expediţie pe vasul Antarctic îl duse de la 116° longitudine, până la 70°30', fără a întâlni vreun obstacol, şi descoperi ţinutul Sud-Groenland. La epoca când Arthur Pym şi William Guy ajunseră mai departe decât înaintaşii lor, englezii Foster şi Kendall, însărcinaţi de Amiralitate să determine forma pământului, cu ajutorul oscilaţiilor pendulului în locuri diferite, nu reuşiră să depăşească 64°45' latitudine meridională.

În 1830, John Biscoe, comandând vasele Tuba şi Lively, proprietatea fraţilor Enderby, fu însărcinat să exploreze regiunile australe, cu scopul de a vâna balene şi foci. În ianuarie 1831, el trecu de paralela şaizeci, atinse 68°51' la zece grade latitudine estică, oprindu-se în faţa unor gheţari de netrecut, şi descoperi, la 65°57' latitudine şi patruzeci şi cinci grade longitudine estică, un ţinut foarte întins, căruia îi dădu numele de Enderby, dar nu putu să acosteze la ţărmul lui.

În 1832, Biscoe întreprinse a doua campanie, dar nu reuşi să treacă cu mai mult de douăzeci şi şapte de minute, de şaizeci şi şase de grade. Cu toate acestea, găsi o insulă pe care o numi Adelaida, situată în faţa unei întinderi de pământ ale cărei margini nu putură fi stabilite, având un relief destul de înalt, format parcă numai din coline, pe care o numi Jinutul lui Graham. Această descoperire determină Societatea Regală de Geografie de la Londra să tragă concluzia că între patruzeci şi şapte şi şaizeci şi nouă de grade longitudine estică se afla un continent, la şaizeci şi şase sau şaizeci şi şapte de grade latitudine.

Totuşi, Arthur Pym a avut dreptate, susţinând că această concluzie n-ar fi cea mai bună, deoarece Weddell navigase

printre aceste pretinse ţ'nuturi, iar Jane urmase aceeaşi direcţie până dincolo de paralela şaptezeci şi patru.

În 1835, un alt navigator, locotenentul englez Kemp, plecă din insulele Kerguelen spre sud. După ce descoperi urme de pământ, la 70° longitudine estică, atinse şaptezeci şi şase de grade, întâlni o coastă, care probabil se lega de ţinutul Enderby, şi nu mai putu înainta spre sud.

În sfârşit, la 7 februarie 1839, căpitanul Balleny, pe corabia Elizabeth Scott, depăşea 67°7' latitudine şi 140°25' longitudine vestică, şi descoperea şiragul de insule care îi poartă numele, apoi în martie, la 65°10' latitudine şi 116°10' longitudine estică, descoperi ţinutul căruia îi dădu numele de Sabrina. Acest marinar, un simplu pescuitor de balene după cum am aflat mai târziu – adăugase noi indicaţii, care prin preciziunea lor, lăsau să se presupună existenţa unui continent polar, în această parte a oceanului austral.

În sfârşit, după cum v-am mai spus, la începutul acestei povestiri, în timp ce Halbrane plănuia o tentativă care trebuia ş-o ducă mai departe decât ajunseseră navigatorii din perioada anilor 1772 – 1839, locotenentul Charles Wilkes din marina Statelor Unite, comandând o divizie de patru vase, Vincennes, Peacock, Porpoise, Flying-Fish şi alte câteva ambarcaţiuni mai mici care le însoţeau, căuta să-şi deschidă drum spre pol, pe la o sută două grade longitudine orientală.

Pe scurt, la acea epocă mai erau nedescoperite aproape cinci milioane mile pătrate din Antarctida. Acestea sunt campaniile întreprinse în mările australe, înaintea goeletei Halbrane, comandată de căpitanul Len Guy. In rezumat, cei mai îndrăzneţi dintre aceşti descoperitori, sau dacă vreţi, cei mai norocoşi, n-au depăşit decât, Kemp – paralela şaizeci şi şase; Balleny – şaizeci şi şapte; Biscoe – şaizeci şi opt; Bellingshausen şi Morrell – şaptezeci; Cook – şaptezeci şi unu şi Weddell – şaptezeci şi patru…

Şi ca să meargă în ajutorul supravieţuitorilor de pe Jane, Len Guy trebuia să străbată, dincolo de paralela optzeci şi trei, deqi cu aproape 550 mile mai departe decât toţi ceilalţi. Trebuie să mărturisesc că de la întâlnirea cu gheţarul lui Patterson, oricât de practic aş fi fost şi oricât de puţin imaginativ, căzusem totuşi într-o stare de bizară supraexcitare. Simţeam cum o nervozitate crescândă punea stăpânire pe mine. Imaginaţia îmi era chinuită de apariţia lui Arthur Pym şi a tovarăşilor săi, părăsiţi în mijlocul pustietăţilor Antarctidei. Simţeam cum se naşte în mine dorinţa de a lua parte la campania proiectată de căpitanul Len Guy. Începusem să mă gândesc fără încetare la acest lucru. În definitiv, nimic nu mă rechema în America. Prin urmare, n-avea nici o importanţă dacă absenţa mea se prelungea cu şase luni, sau chiar cu un an.

Este adevărat că pentru acest lucru era necesar asentimentul comandantului HalbraneL în fond, de ce ar refuza să mă păstreze ca pasager? Oare n-ar simţi o satisfacţie destul de firească dovedindu-mi „materialmente” că el a avut dreptate, conducându-mă prin vasta. Scenă a teatrului unei catastrofe, pe care am considerat-o fictivă, arătându-mi la Tsalal rămăşiţele Janei, să mă debarce pe o insulă a cărei existenţă o negasem, să mă pună faţă în faţă cu fratele său William şi, în sfârşit, să mă aducă în faţa adevărului, care nu mai putea ii contestat.

Aşteptam să mi se ivească ocazia de a vorbi căpitanului Len Guy, înainte de a lua o hotărâre definitivă. De altfel, n-aveam niciun. Motiv să mă grăbesc. După zece zile de la plecarea noastră din Tristan-da-Cunha, în timpul cărora vremea se menţinu frumoasă, favorizând astfel navigaţia, veniră o zi şi o noapte de acalmie absolută. În dimineaţa următoare, începu să bată vântul dinspre sud. Halbrane mergea mai încet acum şi furăm nevoiţi să strângem o parte din pânze, din cauza vântului rece, care se înteţise. De acum încolo, nu se mai putea conta pe iuţeala de o sută de mile, pe care o făceam în medie de la un răsărit de soare

la al Iul. Din această cauză, timpul necesar drumului se dubla, fără să mai pun la socoteală o eventuală furtună, care ne-ar fi întârziat şi mai mult.

Din fericire, după cum am constatat mai târziu, goeleta se ţinea bine. Avea catarge puternice şi nu ne era teamă de ruperea lor, chiar dacă am fi întins toate pânzele, Pe de altă parte, Jem West, cu toată îndrăzneala lui şi oricât de priceput cârmaci era, avea totdeauna prudenţa să strângă clinurile, ori de câte ori rafalele puternice ale vuitului ameninţau să răstoarne corabia. Era sigur deci, că din partea lui Jem West nu ne puteam teme de vreo imprudenţă, sau vreo neîndemânare.

Timp de douăsprezece zile, de la 22 septembrie la 3 octombrie, făcurăm foarte puţin din drum. Deriva spre coasta americană era destul de mare şi dacă n-am fi fost ajutaţi de un curent, pe dedesubt, care îndreptă goeleta şi o menţinu contra vântului, am fi ajuns poate pe coastele Patagoniei. In tot acest timp, căutai zadarnic o ocazie să stau de vorbă singur cu Len Guy. Căpitanul nu ieşea din cabina sa decât pentru a lua masa, lăsând, ca de obicei, toată grija manevrării corăbiei secundului său, şi foarte rar, când soarele se strecura timid printre nori, apărea pe punte pentru a determina latitudinea şi longitudinea la care ne aflam.

Mai adăugaţi la asta faptul că Jem West era sprijinit cu nădejde de echipajul său, în frunte cu bosseman-ul, şi veţi înţelege că ar fi fost greu să aduni la un loc zece oameni mai îndemânatici, mai îndrăzneţi, mai hotărâţi.

În dimineaţa de 4 octombrie, vremea se schimbă brusc. Vântul se linişti, talazurile se potoliră puţin câte puţin şi în ziua următoare, briza tindea să se stabilească spre nord-vest. Nici nu puteam spera într-o schimbare mai fericită. Clinurile fură strânse, întinzându-se doar pânzele mari, huna, papagalul şi săgeata, cu toate că vântul începea să bată mai rece. Dacă se menţinea astfel, santinela de pe catarg va semnala în mai puţin de zece zile, primeleânălţimi

ale insulelor Falkland. De la 5 la 10 octombrie briza fu constantă, suflând cu regularitatea unui alizeu. Nu fu nevoie nici de manevrarea unei scote. Cu toate că puterea vântului scăzu treptat, direcţia sa rămase tot timpul aceeaşi. Ocazia pe care o căutam, pentru a sta de vorbă cu căpitanul Len Guy, se ivi în după amiaza zilei de 11. Chiar el fu acela care mă ajută, deschizând primul discuţia. Şedeam în bătaia vântului, lângă copastie, pe puntea mică, când el, ieşind din cabină, mă văzu, se întoarse şi se aşează lângă mine. Era evident că vroia să-mi vorbească. Şi despre ce altceva putea fi vorba, dacă nu despre ceea ce-l absorbise cu totul?

Cu o voce mai puţin domoală ca de obicei, începu direct:

— De la plecarea noastră din Tristan-da-Cunha, n-am avut încă plăcerea să stau de vorbă cu dumneavoastră, domnule Jeorling.

— Am regretat şi eu acest lucru, căpitane, îi răspunsei, păstrând o anumită rezervă, să văd unde vrea să ajungă.

— Vă rog să mă iertaţi, reluă el. Sunt frământat de atâtea griji! Să organizezi un plan de acţiune în care să nu laşi nimic neprevăzutului. Vă rog să nu fiţi supărat.

— Dar nu sunt supărat de loc, vă rog să mă credeţi.

— Ne-am înţeles, domnule Jeorling. Şi acum, pentru că vă cunosc şi v-am putut aprecia, mă felicit că vă am ca pasager, până la sosirea noastră în insulele Falkland.

— Vă sunt foarte recunoscător, căpitane, pentru ceea ce aţi făcut pentru mine, şi asta îmi dă curaj sa…

Momentul mi se părea potrivit pentru a-i face propunerea să rămân mai departe pe vas, când căpitanul Len Guy mă întrerupse, ca de obicei:

— Ei bine, domnule Jeorling, mă întrebă el, acum sunteţi convins de realitatea călătoriei vasului Jane, sau încă mai consideraţi cartea lui Edgar Poe o operă de pură imaginaţie.

— Nu, căpitane.

— Nu mai puneţi la îndoială că Arthur Pym şi Dirk Peters ar fi existat, nici că William Guy, fratele meu, şi cinci din tovarăşii lui, ar mai fi în viaţă.

— Ar trebui să fiu cel mai îndărătnic dintre oameni şi acum nu mai am decât o singură dorinţă ca cerul să vă ajute să salvaţi naufragiaţii de pe Jane.

— Voi depune toate eforturile, domnule Jeorling, şi cu ajutorul lui Dumnezeu cel atotputernic, voi reuşi!

— V-o doresc din toată inima, căpitane şi am certitudinea ca dacă aţi consimţi…

— N-aţi avut cumva prilejul să vorbiţi despre toate acestea cu un anume Glass, ex-caporalul englez; care se pretinde guvernatorul insulei Tristan-da-Cunha mă întrebă căpitanul, întrerupându-mă iar.

— Am vorbit – răspunsei eu, fără să mă necăjesc de întrerupere şi ceea ce mi-a spus acest om a avut darul să-mi spulbere şi ultimele îndoieli, transformându-le în certitudini.

— Aha! A făcut afirmaţii?

— Da, îşi aminteşte perfect de corabia Jane pe când poposea, acum unsprezece ani.

— Jane… a fratelui meu…?

— Glass susţine că a cunoscut personal pe căpitanul William Guy.

— Şi i-a vândut mărfuri căpitanului Janei?

— Da după cum a vândut şi comandantului HalbraneI.

— Ancorase în golful acela?

— In acelaşi loc unde a ancorat goeleta dumneavoastră, căpitane

— Şi Arthur Pym, Dirk Peters?

— Se pare că i-a întâlnit destul de des, în timpul popasului.

— A întrebat ce s-a întâmplat cu ei?

— Desigur. Şi i-am făcut cunoscută moartea lui Arthur Pym, pe care-l considera ca pe un cutezător nemaipomenit, un temerar capabil de acţiunile cele mai aventuroase.

— Spuneţi mai bine un nebun, şi încă unul periculos, domnule Jeorling. Nu Pym este acela care a împins pe nenorocitul meu frate în această funestă campanie?

— Într-adevăr, după cele povestite de el, cam aşa ar fi.

— Şi nu trebuie să fie uitat niciodată lucrul acesta, adăugă repede căpitanul Len Guy.

— Glass, reluai, a cunoscut şi pe secundul Janei, Patterson.

— Era un marinar minunat, domnule Jeorling. O inimă bună, caldă. Curajos şi încercat. Patterson avea numai prieteni, îi era devotat cu trup şi suflet fratelui meu.

— Cum vă este Jem West dumneavoastră, căpipitane.

— Ah! De ce a trebuit să-l regăsim pe nenorocitul de Patterson mort pe gheţar mort de atâtea săptămâni.

— Prezenţa lui v-ar fi fost foarte folositoare în cercetările pe care vreţi să le întreprindeţi, spusei.

— Întocmai, răspunse Len Guy. Ştie Glass unde se află acum naufragiaţii de pe Jane?

— I-am spus eu, căpitane, după cum i-am spus ceea ce aţi hotărât să faceţi pentru salvarea lor.

Crezui că e de prisos să-i mai spun cit de surprins fusese Glass, văzând că Len Guy nici nu se gândeşte să-l viziteze, cum aştepta ex-caporalul, considerând, în vanitatea lui exagerată, că nu era de demnitatea guvernatorului unei insule ca Tristan-da-Cunha să se plece în faţa unui simplu căpitan de goeletă.

Schimbând vorba, Len Guy îmi spuse:

— Vroiam să vă întreb, domnule Jeorling, dacă acum credeţi că. Cele scrise în jurnalul lui Arthur Pym, dat publicităţii de Edgar Poe, sunt adevărate.

— Cred, dar mai am totuşi câteva rezerve în această privinţă răspunsei dat fiind ciudatul caracter al eroului acestor aventuri, şi bizara povestire a anumitor fenomene pe care le semnalează în ţinuturile de dincolo de Tsalal. Şi, cu siguranţă că în ceea ce priveşte pe William Guy şi tovarăşii săi, vedeţi că Arthur Pym s-a înşelat afirmând că au pierit în surparea colinei de la Klock-Klock.

— Oh! Dar nu afirmă acest lucru, domnule Jeorling, răspunse căpitanul Len Guy. Spune numai că atunci când el şi Dirk Peters au ajuns la crăpătura din stâncă, prin care puteau zări câmpia, secretul cutremurului de pământ fu descoperit. Şi cum peretele colinei s-a rostogolit în fundul văgăunei, nu se mai îndoi de soarta pe care o avuseseră fratele meu şi douăzeci şi opt din oamenii echipajului. De aceea a fost tentat să creadă că Dirk Peters şi cu el erau singurii oameni albi rămaşi în viaţă pe insula Tsalal. El nu spune decât atât… şi nimic mai mult! Veţi fi de acord că nu erau decât presupuneri, e drept, uşor de admis, dar rămân totuşi simple presupuneri.

— Recunosc acest lucru.

— Acum însă, datorită carnetului lui Patterson, avem certitudinea că fratele meu şi cinci din tovarăşii lui au scăpat de la această îngrozitoare pieire, pregătită de băştinaşi.

— Şi asta este adevărat, căpitane. Dar ce-au devenit supravieţuitorii Janei, dacă au fost capturaţi de indigenii din Tsalal, ai căror prizonieri ar mai fi încă, dacă sunt liberi sau nu, notele lui Patterson nu spun nimic, după cum nu spun nici de împrejurările datorită cărora el însuşi a fost obligat să se despartă de tovarăşii săi.

— Asta, o vom afla, domnule Jeorling. Da. O vom afla. Important este să ştim sigur dacă fratele meu şi mateloţii lui mai trăiau încă acum aproape patru luni, părăsiţi pe insula Tsalal. De data aceasta, nu mai este vorba de un roman semnat de Edgar Poe, ci de o povestire adevărată, semnată Patterson.

— Căpitane spusei atunci vreţi să fiu tovarăşul dumneavoastră până la sfârşitul aceste; campanii, pe care o întreprindeţi cu Halbrane prin mările, antarctice.

Căpitanul Len Guy mă privi, cu o privire pătrunzătoare, ca un cuţit ascuţit, şi din nou, pentru a nu ştiu câta oară, mi se păru că nu e de loc surprins de această propunere, pe care parcă o aştepta

— Iar la sfârşitul acestei examinări, nu spuse decât un singur cuvânt: Bucuros!

1.9. PREGĂTIREA HALBRANEI.

Imaginaţi-vă un dreptunghi lung de şaizeci şi cinci de leghe de la est la vest şi lat de patruzeci, de la nord la sud, închideţi în perimetrul lui două insule mari şi vreo sută de insuliţe între 60°10' şi 64c36, longitudine occidentală, şi 51° şi 52345' latitudine meridională – şi veţi găsi la mijloc arhipelagul denumit de geografi insulele Falkland, sau Maluine, situat la trei sute de mile de strâmtoarea lui Magellan, constituind ün fel de post înaintat al celor două mari oceane ale globului, Atlantic şi Pacific.

Arhipelagul fusese descoperit în anul 1592 de John Davis, vizitat în 1593 de piratul Howkins şi botezat prin anul 1689 de Strong – toţi trei englezi. Cu aproape un secol mai târziu, francezii expulzaţi din Canada încercară să fondeze în „acest arhipelag o bază de aprovizionare pentru corăbiile din Pacific. Şi cum cea mai mare parte erau corsari din Saint-Malo, botezară aceste insule Maluine, nume pe care-l mai poartă şi acum alături de cel de Falkland. Compatriotul lor, Bougainville, puse primele temelii ale coloniei în 1763, aducând cu el doar douăzeci şi şapte de oameni, dintre care cinci erau femei, apoi mai veniră alţii şi alţii, şi aşa se făcu că în mai puţin de zece luni, numărul colonişti1or crescu la o sută cincizeci. Acest lucru supără Marea Britanie, care îşi reclama dreptul primului venit în insule. Amiralitatea britanică trimise aci vasele Tamar şi Dauphain, comandate de Byron.

În 1766, după ce sfârşiră o campanie în strâmtoarea lui Magellan, englezii plecară spre insulele Falkland, se mulţumiră cu descoperirea insulei Port-Egmont, situată mai la vest de arhipelag, şi-şi continuară călătoria spre mările Sudului.

Colonia, franceză nu se putu consolida aci şi peste ei veniră spaniolii, care pretinseră dreptul de stăpânire a insulelor, pe baza unei concesii papale, anterioară înfiinţării

coloniei. Guvernul lui Ludovic al XV-lea se grăbi să recunoască aceste drepturi, în schimbul unor despăgubii, băneşti şi în 1767, Bougainville veni să predea insulele Falkland reprezentanţilor regelui Spaniei.

Toate aceste schimbări, aceste „treceri" din mină în mână, duseră la rezultatul inevitabil la care ajung toate expediţiile coloniale: spaniolii fură alungaţi de englezi. Din 1833 aceşti avizi acaparatori sunt stăpânii insulelor Falkland. Trecuseră şase ani de când grupul insulelor se număra printre posesiunile britanice din Atlanticul meridional, când goeleta noastră acostă, în dimineaţa zilei de 16 octombrie, la Port-Egmont. Cele două insule mari, după felul cum sunt situate una „faţă de alta, se numesc Falkland de Est sau Soledad şi Falkland de Vest. La nordul celei de-a doua, se află intrarea în Port-Egmont.

După ancorarea HalbraneI în acest port, căpitanul Len Guy dădu o învoire de douăsprezece ore întregului echipaj. Chiar de-a doua zi urma să înceapă o verificare serioasă şi amănunţită a chereslelii şi echipamentului corăbiei, fără de care nu se putea concepe o navigare prelungită prin mările antarctice.

Len Guy, contrar obiceiului, coborî imediat pe uscat pentru a discuta cu guvernatorul insulelor numit în funcţie prin decret semnat chiar de regina Angliei cu privire la aprovizionarea grabnică a goeletei. Era dispus să nu se uite la cheltuială, ştiind din experienţă proprie că o economie fără rost poate compromite succesul unei campanii atât de grele ca aceea pe care se pregătea s-o între prindă.

Eram gata să-l ajut, şi-i făcui cunoscut acest lucru angajându-mă să acopăr o parte din cheltuielile expediţiei, cu banii mei. Îmi dădeam bine seama că eram prins de uimitorul neprevăzut, de bizara înlănţuire a tuturor acestor întâmplări. Mi se părea că sunt eroul Ţinutului Arnheiâ, că o călătorie în mările Sudului se potriveşte oricărei fiinţe pentru care izolarea completă, o viaţă absolut izolată de

lume, greutatea de a intra şi de a ieşi, ar fi „minunea minunilor.

Iată unde am ajuns dacă mi-a plăcut să citesc fantastica operă a lui Edgar Poe. Apoi, era vorba să dăm ajutor unor nenorociţi. Şi aş fi făcut orice să pot contribui personal la salvarea lor. Dacă Len Guy coborî pe uscat, Jem West însă, după obiceiul lui, nu părăsi de loc bordul. În timp ce echipajul se odihnea, secundul nu-şi îngădui nici o clipă de răgaz şi până seara târziu, controla neobosit interiorul calei, pereţii vasului.

Eu n-avusei chef să debarc decât a doua zi. Mă gândeam că în timpul popasului voi avea tot timpul să explorez împrejurimile Port-Egmont-ului, şi să-mi fac cercetările cu privire la mineralogia şi geologia insulei.

Vorbăreţul Hurliguerly avu din nou prilejul să lege o conversaţie cu mine, ceea ce şi făcu.

— Sincerele şi viile mele complimente, domnule Jeorling, îmi spuse el, cum mă zări.

— Dar pentru ce, bosseman?

— Pentru cele ce-am auzit: că ne veţi însoţi până în străfundurile mărilor antarctice.

— Oh! Nu cred să fie atât de departe şi nu poate fi vorba să depăşim paralela optzeci şipatru.

— Ce poţi să ştii! Răspunse el. In orice caz, Halbrane va câştiga mai multe grade latitudine, decât are gârbace la clinii brigantinii sau scări la hobane.

— Vom vedea!

— Cum, şi asta nu vă înspăimântă, domnule Jeorling?

— De loc.

— Pe noi nici atâta, vă rog să mă credeţi spuse serios Hurliguerly. Ehei! Vedeţi, căpitanul nostru, ce-i drept, nu-i prea vorbăreţ, dar are alte părţi bune. Trebuie doar să ştii cum să-l iei. Deşi la început refuzase cu încăpăţânare, v-a luat totuşi până la Tristan-da-Cunha şi iată că acum va duce până la pol.

— Nu-i vorba de pol, bosseman!

— Bine! Dar într-o zi vom ajunge şi acolo.

— Asta nu se poate şti dinainte. De altfel, după părerea mea, nu prezintă un interes prea mare şi nici n-am ambiţia să-l cuceresc eu., în orice caz, numai spre Insula Tsalal

— La Insula Tsalal… bine, am înţeles! Răspunse Hurliguerly. Cu toate acestea, trebuie să recunoaşteţi că comandantul nostru s-a arătat foarte îngăduitor faţă de dumneavoastră.

— Prin urmare, înseamnă că-i sunt foarte obligat, bosseman, şi de asemenea şi dumitale mă grăbii să adaug, pentru că datorită influenţei pe lângă căpitan, am putut face această călătorie.

— Aceasta şi cea pe care o veţi mai face…

— Nu mă îndoiesc, bosseman.

Nu era exclus ca Hurliguerly în fond un om de treabă, cum constatai mai târziu să fi simţit ironia din răspunsul meu. Totuşi, nu lăsă să se vadă nimic, hotărât să-şi păstreze faţă de mine rolul său de protector. De altfel, discuţia cu el îmi putea fi de un real folos, pentru că cunoştea bine insulele Falkland, aşa cum cunoştea toate insulele din Atlanticul de Sud, ca unul care le vizita de atâţia ani de zile.

Discuţia cu bosseman-ul mă ajută foarte mult şi a doua zi, când luntrea care mă ducea pe uscat acostă la un mal care-şi prelungea până în mare covorul său de iarbă moale, pus parcă acolo pentru a luneca mai uşor micile ambarcaţiuni, eram bine documentat asupra insulei pe pământul căreia coboram.

Pe vremea aceea, insulele Falkland nu cunoşteau înflorirea de acum. Mai târziu, la Soledad, a fost descoperit portul Stanley pe care geograful francez Elisée Reclus l-a numit „ideal”.

Adăpostit din trei părţi de coastele uscatului, este aşa de mare, că ar putea adăposti toată flota Marii Britanii. Halbrane a acostat în Port-Egmont pe coasta de nord a West-Falkland-ului, sau Falkland-ului propriu zis.

Ei bine, dacă după două luni aş fi navigat legat la ochi până în port, fără să cunosc calea urmată de goeletă şi ajuns în port aş fi fost întrebat în primele ore ale acestui popas: „Sunteţi în insulele Ealkland sau în Norvegia?”… răspunsul meu ar fi arătat o oarecare încurcătură.

În faţa acestor coaste crestate de golfuleţe, înaintând adâne în uscat, ca nişte fiorduri, în faţa acestor munţi stâncoşi cu coastele abrupte, în faţa acestor faleze pline de stânci cenuşii în formă de trepte, este exclus să nu fii încurcat. Până şi climatul maritim, ferit de treceri brusce de la cald la frig, este comun celor două ţări. Şi ploile dese ale Scandinavici cad la fel de dese şi de îmbelşugate din cerul magellanic. Apoi, negurile adânci de primăvară şi toamnă, şi vânturile de o violenţă care smulge până şi legumele din grădini.

Este adevărat că mi-ar fi ajuns câteva plimbări pentru a-mi da seama că ecuatorul mă desparte totuşi de ţinuturile Europei septentrionale.

Într-adevăr, în împrejurimile Port-Egmont-ului, pe care îl explorai în primele zile, ce-mi fu dat să văd? Doar urmele unei vegetaţii pipernicite şi nu putui descoperi un singur arbore, cât de mic. Ici colo, creşteau arbuşti şi aceştia destul de rari, în locul minunatului brădet al munţilor norvegieni, bolox-ul, un fel de gladiolă, îngust ca o trestie de şase-şapte picioare, care distilează o gumă aromată, valeriane, şi nişte plante semănând a ţelină roşii şi albe atât de binefăcătoare contra afecţiunilor scorbutice. Apoi, la suprafaţa solului, din turbă atât de moale, încât se lipea de picioare, se întinde un covor împestriţat cu tot felul de muşchi şi licheni… Nu! Nu era ţinutul acela atrăgător, unde răsunau ecourile saga-lelor, nu era poeticul ţinut al lui Odin, Erselor şi Walkyriilor!

La suprafaţa apelor adinei ale strâmtorii falklandeze, care desparte cele două insule principale, se ridica o vegetaţie acvatică extraordinară, acele bandeux, care seamănă cu un

şirag de mici băşicuţe umflate cu aer şi care aparţin numai florei din Falkland.

Trebuie să mai adaug că golfurile acestui arhipelag, unde balenele începeau să se împuţineze, erau frecventate de alte mamifere marine, foarte mari focile otarii împodobite cu nişte coame enorme, lungi de douăzeci şi cinci de picioare şi înalte de douăzeci, cârduri de elefanţi, lupi sau lei de mare, de proporţii tot atât de uriaşe.

Nici nu-şi poate cineva închipui cât de puternice sunt strigătele pe care le scot aceste amfibii, mai ales femelele şi puii. Îuzindu-le, crezi că plaja a fost năpădită de turme mari de boi. Vânătoarea acestor animale nu este nici grea, nici periculoasă. Pescarii le omoară cu lovituri de ciomag, când stau întinse pe nisipul plajelor.

Iată deci particularităţile care deosebesc Scandinavia de insulele Falkland, fără a mai vorbi de numărul nesfârşit de păsări, care-şi luau zborul când mă apropiam, dropii, cormorani, pescăruşi, lebede cu capul negru şi mai ales acele triburi de ciungi sau pinguini, din care se vânează anual câteva sute de mii.

Într-o zi, când văzduhul, răsuna de zbierete asurzitoare, întrebai pe un marinar bătrân de la Port-Egmont:

— Sunt măgari prin împrejurimi?

— Nu, domnule, îmi răspunse el, nu sunt măgari, strigătele pe care le auziţi sunt scoase de pinguini.

Aşa o fi, dar înşişi măgarii s-ar fi înşelat, auzind zbieretele acestor stupide păsări. In zilele „de 17, 18 şi 19 octombrie, Jem West puse să se facă o revizie foarte amănunţită a cherestelei goeletei. Cu această ocazie, se constată că nu suferise nici o avarie. Etrava era destul de solidă, pentru a sparge gheţurile de la marginea banchizei. Se făcură o serie de reparaţii de întărire la grinda din spate a corăbiei, în care este fixată cârma, în aşa fel ca jocul ei să fie destul de liber, fără riscul de a fi ruptă de izbituri.

Goeleta fu. Înclinată spre tribord şi apoi spre babord şi cusăturile îi fură călăfătuite şi smolite cu multă grijă. Ca cea

mai mare parte a corăbiilor care navighează în mările reci, Halbrane nu era căptuşită cu aramă, lemnul fiind mai rezistent la întâlnirea cu ice-fields-urile19 ale căror vârfuri ascuţite pot deteriora cu uşurinţă carnea. O parte din ţăruşii care legau bordajul de cheresteaua corăbiei fură înlocuiţi şi sub conducerea lui Hardie, maistrul calafagiu, maiurile de lemn „cântară” o simfonie originală, prevestitoare de bine.

În după amiaza zilei de 20, întovărăşiţi de bătrânul marinar despre care am vorbit un om foarte de treabă sensibil la momeala unui piastru stropit cu un pahar de gin mă conduse mai de parte spre partea de vest a golfului. Insula West-Falkland depăşeşte în întindere pe vecina ei Soledad, şi mai are un port la extremitatea vârfului meridional al Byron's-Sound-ului însă mi se păru prea îndepărtat ca să mă duc până acolo. N-aş putea evalua – nici chiar aproximativ la cât se ridică populaţia acestui arhipelag. Poate că nu avea pe atunci decât două până la trei sute de locuitori, în cea mai mare parte englezi, apoi câţiva indieni, portughezi, spanioli, gauchos din pampas-urile argentiniene, locuitori din Ţara de Foc.

Reprezentanţii rasei ovine se cifrau la mii şi mii, împrăştiaţi pe toată suprafaţa insulei. În fiecare an, peste cinci sute de mii de oi furnizează lină în valoare de aproape patru sute de mii de dolari. Pe insulă mai cresc şi cornute mari, ale căror dimensiuni par a fi crescut, în detrimentul celorlalte patrupede, cai, porci, iepuri care trăiesc în stare de sălbăticie. Singurul care aminteşte în această ţară de neamul carnasierilor este câinele vulpe, o specie de patruped care nu se găseşte decât în fauna Falkland-ului.

Pe drept cuvânt a fost numit acest, pământ „ferma de vite”. Ce păşuni nesfârşite sunt aici, în care creşte din belşug iarba gustoasă, aşa numita tus sock, pe care natura o oferă animalelor cu atâta dărnicie! Australia, atât de bogată în această privinţă, nu oferă o hrană mai suculentă musafirilor ei din speciile ovină şi bovină.

Prin urmare, insulele Falkland sunt foarte căutate de corăbiile care au nevoie să-şi împrospăteze proviziile. Acest arhipelag este la fel de important, atât pentru navigatorii care se îndreaptă spre strâmtoarea Magellan, ca şi pentru cei care vor să pescuiască în vecinătatea ţinuturilor polare. Terminând lucrările de întărire a lemnăriei vasului, locotenentul se ocupă de catarge şi de echiparea corăbiei cu materialele necesare, ajutat de şeful velier Martin Hoit, care se arăta foarte priceput la asemenea treabă.

— Domnule Jeorling, îmi spuse în ziua de 21 octombrie căpitanul Len Guy după cum vedeţi, nimic nu este neglijat în vederea asigurării succesului campaniei noastre. A fost prevăzut totul. Şi dacă Halbrane va pieri într-o catastrofă, asta în seamnă că nu stă în puterea oamenilor să se împotrivească vrerii lui Dumnezeu.

— V-o repet, căpitane, că nădăjduiesc mult în succesul expediţiei. Goeleta şi echipajul dumneavoastră merită toată încrederea.

— Aveţi dreptate, şi vom avea condiţii destul de bune ca să putem pătrunde printre gheţari. Nu ştiu ce rezultat va da aburul într-o bună zi; mă îndoiesc însă că vase cu roţi, care pe lângă că încurcă locul, mai sunt şi şubrede, preţuiesc cât o corabia cu pânze, pentru navigaţia australă… Şi apoi, va fi veşnic nevoie de aprovizionare cu cărbune… Nu! Este mai înţelept să navighezi cu o corabie uşor de cârmit, să te serveşti de vântul care, oricum ar fi, îl poţi folosi pe cele trei cincimi ale compasului, încredinţându-te pânzelor unei goelete care poato duce până aproape de cinci carturi.

— Sunt de aceeaşi părere, căpitane, că din punct ele vedere marinăresc, niciodată nu se va găsi o corabie mai bună. Dar în cazul când campania s-ar prelungi poate că alimentele.

— Vom lua cu noi atâta cât ne-ar ajunge pentru doi ani, domnule Jeorling, şi lucruri de bună calitate. Am găsit la Port-Egmont tot ce ne-a fost necesar.

— Altă întrebare, dacă-mi permiteţi?

— Poftim!

— Nu veţi avea nevoie de un echipaj mai numeros pe bordul Halbrane1? Dacă oamenii ei sunt în număr suficient pentru manevra vasului, poate va fi nevoie să atacăm sau să ne apărăm, în drumul spre ţinuturile mării Antarctice? Să nu uităm că, după cum povesteşte Arthur Pym, indigenii din insula Tsalal se numărau cu miile. Şi clacă fratele dumneavoastră, William Guy, şi tovarăşii lui sunt prizonieri.

— Sper, domnule Jeorling, că Halbrane va fi mai bine apărată de artileria pe care o are, decât a fost Jane de a ei. La drept vorbind, îmi dau seama că actualul echipaj n-ar fi de ajuns pentru nevoile unei expediţii de felul acesta. M-am gândt să recrutez un supliment de mateloţi.

— Vă va fi greu?

— Da şi nu, fiindcă am promisiunea guvernatorului că mă va ajuta la această treabă.

— Cred, căpitane, că va trebui să câştigăm pe aceşti noi angajaţi, dându-le o plată mai bună.

— Leafă dublă, domnule Jeorling, cum de altfel voi plăti întregului echipaj.

— Ştiţi, căpitane, aş fi dispus… aş dori să contribui la cheltuielile acestei campanii. Vreţi să mă consideraţi asociatul dumneavoastră?

— Toate se vor aranja la timp, domnule Jeorling. Şi vă sunt foarte recunoscător pentru intenţia dumneavoastră. Acum, cel mai important lucru este să ne completăm armamentul de care mai avem nevoie. În opt zile, trebuie să fim gata de plecare.

Vestea că goeleta va face o călătorie prin mările Antarctidei, produse oarecare senzaţie în insulele Falkland, la Port-Egmont, ca şi în celelalte porturi ale insulei Soledad. În timpul acela, se aflau acolo mulţi marinari fără ocupaţie

dintre acei care aşteaptă trecerea balenierelor pentru a-şi oferi serviciile, de obicei bine retribuite. Dacă ar fi fost vorba numai de-o campanie de pescuit la limitele cercului polar, între ţinuturile insulelor Sandwich şi Noua-Georgie, s-ar fi găsit atâţia mateloţi, încât căpitanul Len Guy n-ar mai fi ştiut pe care să-i aleagă. Dar să te înfunzi dincolo de banchiză, vrând să pătrunzi mai departe decât a reuşit vreun navigator până atunci şi mai ales cu scopul de a merge în ajutorul unor naufragiaţi, punea pe gânduri mulţi curajoşi, făcându-i să ezite.

Trebuie să fii asemenea acestor vechi marinari de pe Halbrane, ca să nu-ţi pese de pericolele unei astfel de expediţii, pentru a consimţi să-ţi urmezi şeful, oricât de departe ar fi avut el chef să meargă. In realitate, era vorba, nici mai mult nici mai puţin, decât de triplarea echipajului goeletei. Socotind pe căpitan, bosseman, bucătar şi pe mine, eram treisprezece oameni la bord. De la treizeci şi doi la treizeci şi patru de oameni, nu era mare diferenţă, şi să nu uităm că pe Jane se aflau treizeci şi opt.

Dar să-ţi dublezi mateloţii încercaţi, care formau acum echipajul, cu oameni străini, în care nu ştiai dacă poţi avea încredere, nu era lucru uşor. Marinarii aceştia din insulele Falkland, la dispoziţia balenierelor în trecere, ofereau oare toate garanţiile când era vorba de o corabie ca Halbrane.

Dacă angajarea a patru sau cinci marinari, pe bordul unui vas al cărui personal este şi aşa destul de numeros, nu comportă cine ştie ce riscuri, nu acelaşi lucru se putea spune despre goeleta noastră, care avea nevoie de un număr la fel de mare ca al echipajului existent. Totuşi, căpitanul Len Guy spera că nu va avea ocazia să se căiască de alegerile lui, din moment ce autorităţile arhipelagului îi dădeau sprijin la recrutarea oamenilor. Guvernatorul dovedi multă bunăvoinţă în rezolvarea acestei afaceri, interesându-se din toată inima de completarea echipajului.

La început, nu se prea găseau amatori, dar pe măsură ce se află de lefurile mari pe care le ofeream, primirăm mult

mai multe oferte decât aveam nevoie. Aşa se făcu că în ajunul plecării, fixată pentru data de 27 octombrie, echipajul era complet. Este, cred, inutil să vă prezint pe noii angajaţi, cu numele şi calităţile fiecăruia din ei. Îi veţi cunoaşte şi-i veţi judeca după munca lor viitoare. Erau printre ei şi buni, şi răi. Cert este că ar fi fost cu neputinţă să găseşti alţii mai buni, sau dacă vreţi mai puţin răi ca aceştia pe care-i găsirăm.

Mă voi mărgini, prin urmare, să observ numai că printre noii angajaţi se numărau şase inşi, de origine engleză, şi printre ei un oarecare Hearne din Glasgow. Cinci erau americani din Statele Unite şi opt de naţionalităţi mai îndoielnice – unii de origine olandeză, iar ceilalţi, jumătate spanioli şi jumătate din Ţara de Foc. CeJ mai tânăr avea nouăsprezece ani, iar cel mai vârstnic – patruzeci şi patru. Majoritatea nu erau străini de meseria de marinari, fiindcă de multe ori navigaseră fie pe vase de comerţ, fie participând la pescuitul balenelor, focilor şi altor amfibii din ţinuturile antarctice. Angajarea celorlalţi n-avea alt scop decât să întărim personalul necesar apărării goeletei.

Erau în total nouăsprezece recruţi, angajaţi pe toată durata campaniei, al cărei termen nu putea fi prevăzut, dar care nu trebuia să ducă mai departe de insula Tsalal. In ceea ce priveşte leafa, ea era atât de mare că niciunul din aceşti mateloţi nu-şi amintea să fi avut mai mult de jumătate din remuneraţia de acum, în cursul navigării lor anterioare în afară de mine, echipajul, euprinzând pe căpitan şi pe locotenentul Halbrane1, se ridica la treizeci şi unu de oameni, plus un al treizeci şi doilea, asupra căruia trebuie să vă atrag în mod special atenţia.

În ajunul plecării, căpitanul Len Guy fu oprit pe chei de un individ – cu siguranţă un marinar după cum se vedea din îmbrăcăminte, din mersul şi lirribăju! Său. Acest individ i se adresă cu o voce aspră şi greu de înţeles:

— Căpitane, am să vă fac o propunere.

— Care?

— Ascultaţi-mă… mai aveţi un loc pe bord?
— Pentru un matelot?
— Pentru un matelot.
— Da şi nu, răspunse căpitanul Len Guy.
— Este şi, da”? Întrebă omul.
— Da, dacă cel care se oferă îmi convine.
— Şi… eu v-aş conveni?
— Eşti marinar?
— Am navigat douăzeci şi cinci de ani.
— Unde?
— În mările Sudului.
— Departe?
— Da… departe.
— Vârsta dumitale?
— Patruzeci şi patru de ani.
— Eşti din Port-Egmont?
— De trei ani la Crăciunul viitor.
— Intenţionai să te îmbarci pe bordul vreunei baleniere în trecere pe aici?
— Nu
— Atunci, ce faci aici?
— Nimic şi nici nu mă gândeam să navighez.
— Şi cum de te-ai decis totuşi să te îmbarci?
— Să vă spun… S-a răspândit vestea despre expediţia pe care o va face. Goeleta dumneavoastră. Doresc să fac şi eu parte cu cansimţământul dumneavoastră, bineînţeles!
— Eşti cunoscut la Port-Egmont?
— Cunoscut şi de când sunt aici, niciodată n-am supărat pe cineva.
— Fie, răspunse căpitanul Len Guy. Voi cere informaţii.
— Cereţi, căpitane, şi dacă o să spuneţi da, sacul meu va fi deseară pe bord.
— Cum te numeşti?
— Hunt!
— Şi de ce neam eşti?
— American.

Acest Hunt era un om de talie mică, cu un obraz ars de soare, cărămiziu, cu pielea bătând în gălbui, ca a unui indian, avea un cap mare, fixat pe bustul voinic, susţinut de două picioare foarte strâmbe, arcuite. Membrele lui dovedeau o vigoare nemaipomenită, mai ales braţele, terminate cu nişte mâini de o mărime care atrăgea atenţia… Părul începuse să-i încărunţească, semănând cu blana aspră a unui animal. Ceea ce imprima fizionomiei acestui individ un caracter deosebit – şi asta nu-l avantaja de loc era privirea ascuţită a ochilor săi mici, gura aproape fără buze, despicată parcă de la o ureche la cealaltă, plină de dinţi lungi, sănătoşi, care se vedeau că n-au fost niciodată atacaţi de scorbut, boală atât de răspândită printre marinarii latitudinilor înalte.

Hunt locuia de trei ani în insulele Falkland, mai întâi. Într-un port din insula Soledad, la intrarea în golful Francezilor, şi în ultimul timp, la Port-Egmont. Cum nu era prea vorbăreţ din fire, trăia singur, ţinându-şi zilele cu ceea ce primea dintr-o pensie de bătrâneţe, obţinută nu se ştia cum.

Hunt se ocupa cu pescuitul şi această îndeletnicire ar fi fost de ajuns să-i asigure existenţa, fie că s-ar fi hrănit cu rodul muncii sale, fie că ar fi făcut comerţ cu el.

Informaţiile pe care le primi căpitanul Len Guy despre Hunt nu puteau fi decât foarte incomplete, în afară de purtarea sa de când locuia la Port-Egmont. Află atât că omul nu făcea scandaluri, nu bea niciodată peste măsură şi avea o putere de Hercule.

Despre trecutul lui, nu se ştia mare lucru, dar era cu siguranţă acela al unui marinar. Şi Hunt vorbi despre acest trecut căpitanului Len Guy, mai mult decât a vorbit vreodată cuiva. În ceea ce priveşte viaţa lui intimă, el tăcu încăpăţânat, ori de câte ori i se ceru informaţii asupra familiei sale, cât şi asupra locului unde a văzut lumina zilei. De altfel, asta nu interesa pe nimeni, atâta timp cit matelotul îşi făcea cu conştiinciozitate datoria.

Totul era gata pentru plecare. Halbrane îmbarcase merinde pentru doi ani, carne afumată, diferite legume, o mare cantitate de sosuri preparate cu oţet, ţelină şi cochlerias, foarte indicate pentru prevenirea sau combaterea afecţiunilor scorbutice. În cală se aflau depozitate butoaie cu rachiu şi o bogată provizie de făină şi biscuiţi, achiziţionate de la magazinele din port. Trebuie să mai adaug că din ordinul guvernatorului ni se dădură cantităţi mari de muniţii, praf de puşcă, ghiulele, gloanţe şi tunuri care trăgeau cu ghiulele de piatră. Căpitanul Len Guy îşi procurase chiar şi plase de abordaj de la o corabie care eşuase de curând pe stâncile de la intrarea golfului.

În dimineaţa zilei de 27, în prezenţa autorităţi-lor arhipelagului, terminarăm ultimele pregătiri. Comandantul îşi luă rămas bun de la autorităţi şi urcă pe punte. Apoi ancora ieşi încet din apă şi goeleta porni, cu toate pânzele sus. Vântul sufla de la nord-vest, uşor, şi Halbrane, navigând cu toată forţa pânzelor sale, se îndreptă spre trecătoare. O dată în larg, luă cap la compas spre est înconjurân.cl vârful Tamar-Hart, de la extremitatea strâmtorii care desparte cele două insule. După amiază trecurăm de insula Soledad, pe care o ocolirăm, lăsând-o în urma noastră, la babord. Pe înserat, capurile Dolphin şi Pembroke dispărură în negurile orizontului.

Campania începuse. Numai Dumnezeu ştia dacă aceşti oameni curajoşi, pe care un instinct de umanitate îi mâna spre cele mai înspăimântătoare regiuni ale Antarctidei, vor avea norocul să izbândească în întreprinderea lor.

1.10. ÎNCEPUTUL CAMPANIEI.

La 27 septembrie 1830, corăbiile Tuba şi Lively, comandate de căpitanul Biscoe, plecaseră de la insulele Falkland spre insulele Sandwich, al căror cap septentrional îi ocoliră la 1 ianuarie următor.

Este adevărat că şase săptămâni mai târziu, din nefericire, Lively eşua pe coastele insulelor Falkland, dar, speram ca goeleta noastră nu va avea aceeaşi soartă. Căpitanul Len

Guy plecă din acelaşi punct ca şi Bisooe, căruia îi trebuiră cinci săptămâni ca, să ajungă la insulele Sandwich. Din primele zile însă, forţat de gheţurile care veneau de dincolo de cercul polar, navigatorul englez fu nevoit să schimbe direcţia spre sud-est, până la. Patruzeci şi cinci de grade longitudine orientală. Această împrejurare duse la descoperirea ţinutului Enderby. Căpitanul ne arătă, mie şi lui Jem West, acest itinerar pe harta lui, adăugind:

— De altfel, noi n-ar trebui s-o luăm pe urmele lui Biscoe, ci pe ale lui Weddell, ale cărui călătorii în zona australă, în 1822 – una pe Beaufoy, iar cealaltă pe vasul Jane.

— Jane! Nume predestinat, domnule Jeorling. Insă această Jane a lui Biscoe fu mai norocoasă decât aceea a fratelui meu şi nu se pierdu dincolo de banchiză.20

— Să mergem înainte, căpitane, răspunsei eu

— şi dacă nu-l urmăm pe Biscoe, să-l urmăm pe Weddell. Deşi nu era decât un simplu vânător de foci, acest îndrăzneţ marinar a ajuns mai aproape de pol decât toţi ceilalţi predecesori ai săi, ba mai mult, ne indică şi ce direcţie trebuie să luăm.

— Şi această direcţie o s-o luăm., domnule Jeorlinq. De altfel, dacă nu vom avea nici o întârziere, Halbrane ar întâlni banchiza pe la jumătatea lui decembrie şi ar însemna că sosim prea devreme, într-adevăr, Weddell ajunsese la paralela şaptezeci şi doi în primele zile ale lunii februarie, şi după cum spunea el, nu se vedea nici o bucăţică de gheaţă". La 20 februarie, corabia nu mai putu înainta şi se opri cu prova spre sud, la şaizeci şi patru grade şi treizeci şi şase de minute. Nici o corabie nu mersese mai departe – niciuna, afară de Jane, care nu s-a mai întors… Prin urmare, în această parte a ţinuturilor antarctice există totuşi o tăietură adâncă între al treizecelea şi al patruzecelea meridian, deoarece William Guy, venind după Weddell, a putut să se apropie la o distanţă mai mică de şapte grade de polul austral, Conform obiceiului său, Jem West ascultă fără să scoată un cuvânt, măsurând doar, cu o privire atentă,

distanţele pe care căpitanul le închidea între vârfurile compasului. Rămânea întotdeauna omul care aşteaptă ordine, executându-le fără să le discute vreodată, mergând numai unde i s-a ordonat să meargă.

— Căpitane, începui eu, fără îndoială că intenţia dumneavoastră este să urmaţi cu exactitate itinerarul Janei.

— Atât de exact cât voi putea.

— Ei bine, după Câte ştiu, fratele dumneavoastră William s-a îndreptat de la Tristan-da-Cunha spre sud, pentru a căuta insulele Auroras şi nu le-a găsit, cum n-a găsit nici insulele cărora ex-caporalul guvernator, Glass, ar fi fost atât de mândru să le poată da numele său. Atunci, punându-şi în aplicare proiectul despre care discutase atâta cu Arthur Pym, la 1 ianuarie tăie cercul polar, între patruzeci şi unu şi patruzeci şi două grade longitudine.

— Ştiu acest lucru, răspunse căpitanul este tocmai ceea ce face goeleta noastră pentru a ajunge la insula Bennet, apoi la Tsalal… Şi să dea Cel de Sus ca Halbrane să ajungă la acea mare liberă, ca Jane şi corăbiile lui Weddell!

— Dacă vom ajunge la limita banchizei, când locul va fi prins încă de gheţuri, nu vom avea altceva de făcut decât să mai aşteptăm în larg.

— Asta este şi intenţia mea, domnule Jeorling, aş prefera chiar să ajungem acolo ma; din timp. Banchiza este ca un zid înalt, în care se deschide deodată o poartă, apoi se închide numaidecât. Trebuie să fii acolo la deschiderea porţii gata să treci dincolo fără să te gândeşti dacă te mai întorci sau nu.

Cât despre întoarcere, cred că nimeni nu se mai gândeşte la aşa ceva. Forward! Înainte! Era singurul strigăt care ar fi ieşit din toate piepturile. Jem West făcu următoarea reflecţie:

— Datorită informaţiilor pe care le conţine povestirea lui Arthur Pym, n-avem de ce regreta absenţa tovarăşului său Dirk Peters.

— Şi asta este un mare noroc, răspunse căpitanul cu toate că era mai bine dacă-l regăseam pe metis, dar când m-am dus eu după el, dispăruse de mult din Illinois, Trebuie să ne mulţumim numai cu indicaţiile pe care ni le dă Arthur Pym, referitoare la locul unde se află insula Tsalal.

— Numai să nu fie nevoie de cercetări dincolo de optzeci şi patru de grade, atrasei eu atenţia.

— Şi de ce-ar fi nevoie, domnule Jeorling, din moment ce naufragiaţii de pe Jane ri-au părăsit, încă insula Tsalal? Nu stă scris oare destul de lămurit acest lucru în notele lui Patterson?

În sfârşit, cu toate că Dirk Peters nu era pe bord să ne călăuzească, nimeni nu se îndoia că Halbrane îşi va ajunge ţinta. Dar pentru aceasta nu trebuia să uităm trei virtuţi de bază. Ale marinarului: atenţie încordată, îndrăzneală, perseverenţă. Iată-mă, prin urmare, aruncat în viitoarea unei aventuri, care, după toate probabilităţile, va depăşi pe oricare din călătoriile mele anterioare. Cine ar fi crezut aşa ceva despre mine? Eram însă luat de un vârtej, care mă trăgea spre necunoscut, acest necunoscut al ţinuturilor polare, acest necunoscut ale cărui secrete au încercat în zadar să le pătrundă atâţia cutezători. Şi cine ştie dacă sfinxul regiunilor antarctice nu va vorbi acum pentru prima dată, unor urechi omeneşti? Nu uitam totuşi că era vorba numai de un act umanitar. Sarcina HalbraneI era să salveze pe căpitanul William Guy şi pe cinci tovarăşi ai lui. Şi, pentru a-i regăsi, goeleta noastră trebuia să urmeze itinerarul Janei. Sfârşind această treabă, Halbrane n-avea decât să se întoarcă în mările vechiului continent, din moment ce nu mai trebuiau căutaţi nici Arthur Pym, nici Dirk Peters, reîntorşi nu se ştie cum, dar reîntorşi totuşi din extraordinara lor călătorie.

În primele zile, oamenii noi din echipaj trebuiră să se acomodeze cu serviciul, şi mateloţii vechi foarte de treabă oameni, le uşurară cum putură munca. Cu toate că Len Guy nu avusese timp destul să aleagă, se părea totuşi că a avut

noroc. Aceşti mateloţi, de naţionalităţi atât de diferite, arătară mult zel şi multă bunăvoinţă. Ştiau do altfel că nu era de glumit cu ordinele ofiţerului secund. Hurliguerly. Le spusese în mare taină, că Jem West este în stare să-i spargă capul aceluia care n-armerge drept pe diurnul indicat de el. În 'această privinţă, căpitanul îi lăsa libertate deplină.

— O libertate, adăuga Hurliguerly, carese obţine numai privind de sus şi cu pumnul strâns.

In, acest fel de avertizare, recunoşteam bine pe bosse. Man-ul meu. Cei noi o luară de bună şi nu se ivi nici un motiv care să prilejuiască pedepsirea vreunui matelot. In ceea ce priveşte pe Hunt, chiar dacă se comporta ca un adevărat marinar, rămânea totuşi permanent deoparte, nu vorbea cu nimeni, se culca în acelaşi colţ pe punte şi nu vroia să ocupe nici o funcţie în rândul echipajului.

Timpul era încă rece. Oamenii păstraseră pe ei bluzele marinăreşti şi rufăria de lână. Pantalonii de postav gros şi mantaua impermeabilă de pânză, cu glugă, era cea mai indicată ţinută pentru a-i feri de zăpezi, ploi şi de talazurile mării.

Intenţia căpitanului Len Guy era să ia ca punct de reper, în drumul spre sud, insulele Sandwich, după ce ar fi făcut o recunoaştere a insulei Noua Georgie, situata la opt sute de mile de insulele Falkland. Goeleta se afla atunci la aceeaşi longitudine cu drumul Janei, şi n-avea decât să urmeze acest drum pentru a ajunge la paralela optzeci şi patru.

Navigând astfel, la 2 noiembrie ajunsesem la locul unde unii navigatori susţin că s-ar afla insulele Auroras, la 53°15' latitudine şi 47c33' longitudine occidentală. Ei bine, cu toate afirmaţiile suspecte după părerea mea, ale căpitanilor de pe vasele Aurora, în 1762, San Miguel, în 1769, Pearl, în 1779, Prinicus şi Dolores, în 1790, şi Antrevida, în 1794, care susţineau că au descoperit, cele trei insule ale grupului, ajunşi în aceste locuri, n-am zărit nici urmă de pământ pe toată distanţa parcursă.

Aceasta era situaţia pe vremea cercetărilor lui Weddell în 1820 şi ale lui William Guy cu şapte animai târziu. La fel s-a întâmplat şi cu pretinsele insule ale vanitosului Glass. N-am întâlnit nici măcar o insuliţă, pe poziţia indicată, cu toată atenţia deosebită a santinelei de pe catarg. Nu era exclus, nişă, ca Excelenţa sa guvernatorul insulei Tristan-da-Cimha să-şi vadă odată şi odată numele figurând în nomenclatura geografică.

Era la, 6 noiembrie. Timpul continua să rămână neschimbat. Această călătorie promitea să fié mai scurtă decât a Janei; Şi apoi, nici nu aveam pentru ce să ne grăbim. După cum am mai spus, gdeleta noastră trebuia, să ajungă înainte ca porţile banchizei să se închidă.

Două zile la rând, Halbrane fu pusă la grele încercări de vijeliile amestecate cu ploaie, obligând pe Jem West să strĕnga o parte din pânze: hună, papagalul, săgeata şi focul mare. Descotorosită de pânzele mari, goeleta rezista bine asalturilor vijeliei, luând, doar puţină apă, uşor de scos din copastie.

Cu prilejul acestor manevre, noul echipaj se dovedi destul de priceput. Şi osseman-ul nu întârzie să-şi felicite mateloţii. Hurliguerly fu nevoit să recunoască că Hunt, cit părea de greoi şi de stĕngaci, valora singur cât trei oameni.

— Un recrut fără pereche, minunat, îmi spuse el.

— Într-adevăr, îi răspunsei, şi a sosit tocmai la momentul cel mai potrivit.

— Este adevărat, domnule Jeorling, dar ce mutră are acest Hunt.

— In Far-West, am întâlnât mulţi oameni ca acesta, răspunsei, şi n-aş fi de loc surprins ca Hunt să aibă sânge indian în vine.

— Bine, spuse bosseman-ul, dar în Lancashire şi în comitatul Kent sunt compatrioţi de-ai noştri care fac cât şi el.

— Te cred, bosseman printre aceia eşti şi dumneata de pildă.

— Ei! Valorez ceea ce valorez, domnule Jeorling.

— Ai stat vreodată de vorbă cu Hunt? Întrebai.

— Puţin, domnule Jeorling. Şi ce să scoţi de la un om posac care stă deoparte şi nu scoate nici un cuvânt? Şi doar nu pentru că n-ar avea gură. In viaţa mea n-am mai văzut una ca a lui. Merge de la tribord la babord, ca pânza mare. Dacă cu asemenea unealtă îi vine greu să fabrice vorbe. Şi ce mâini are. I-aţi văzut mâinile? Domnule Jeorling, să nu i le întindeţi pe-ale dumneavoastră, dacă vrea să vi le strĕnga. Sunt sigur că din zece degete, cinci i le lăsaţi lui.

— Din fericire, bosseman, Hunt nu pare să fie certăreţ… Toată atitudinea lui e aceea a unui om liniştit, care nu caută să abuzeze de forţa cu care l-a dăruit natura.

— Nu, afară de cazul când trage de un odgon, domnule Jeorling. Doamne! Mă tem întotdeauna ca scripetele să nu vie jos, cu vergă cu tot.

Dacă mă gândeam bine, Hunt era într-adevăr o fiinţă ciudată, care nu se putea să treacă neobservat, Când şedea proptit de scripete sau în picioare, la pupa, cu mâinile pe roata cârmei, îl priveam vreme îndelungată, cu o nestăpânită curiozitate.

De câteva ori, mi se păru că nici el nu mă ocoleşte, iar într-un rând, crezui chiar că mă urmăreşte cu oarecare insistenţă. Cunoştea, probabil, calitatea, mea pe bordul goeletei şi condiţiile în care mă asociasem acestei campanii. Nu puteai bănui că acest om se gândeşte să meargă spre altă ţintă decât a noastră… dincolo de insula Tsalal, după ce am fi salvat pe naufragiaţii de pe Jane. De altfel, căpitanul Len Guy nu mai înceta să repete care era scopul călătoriei:

— Datoria noastră este de a ne salva compatrioţii, insula Tsalal este singurul punct spre care trebuie să ne îndreptăm atenţia, şi am speranţa că nu va fi nevoie să ne ducem corabia mai departe.

Cam pe la ora două, în după amiaza zilei de 10 noiembrie, se auzi strigătul santinelei de pe catarg:

— Pământ la tribord!

Privirăm sextantul şi stabilirăm că ne aflăm la 55°7' latitudine şi 41°13' longitudine vestică. După părerea noastră, acest pământ nu putea fi decât insula Sfântul Petru, sau, după cum o mai numesc englezii, Georgia-Australă, Noua-Georgie ori insula Regelui George, care, prin aşezarea ei, aparţine regiunilor circumpolare.

Prin 1675, deci înaintea lui Cook, ea a fost descoperită de francezul Barbe. Fără să ţină seama însă că el nu era decât al doilea descoperitor, celebrul navigator englez îi dădu seria de nume pe care o poartă şi azi.

Goeleta se îndreptă spre această insulă, ale cărei înălţimi acoperite de zăpadă, formate din mase de stânci vechi, gneiss şi şist argilos, urcă până la o mie două sute de stânjeni, străpungând negurile gălbui care stăpânesc aceste locuri,.

Căpitanul Len Guy intenţiona să facă o escală de douăzeci şi patru de ore în Golful Regal, pentru a-şi reînnoi provizia de apă, fiindcă butoaiele, cu acest preţios conţinut, se încălzesc repede în fundul calei. Mai târziu, când Halbrane va naviga în mijlocul gheţurilor, vor avea apă dulce din belşug. Dar până atunci în aceeaşi după amiază, goeleta ocoli capul Buller de la nordul insulei, lăsă Ia tribord golfurile Possession şi Cumberland, intrând în Golful Regal, strecurându-se printre rămăşiţele gheţarului lui Ross. Pe la ora şase seara, ancora fu aruncată la şase brasse adâncime, şi pentru că se înnopta, amânarăm debarcarea pentru a doua zi.

Noua-Georgie are o lungime de aproximativ patruzeci de leghe şi o lăţime de vreo douăzeci. Deşi este situată la numai cinci sute de leghe de strâmtoarea Magellan, ea ţine de insulele Falkland. Administraţia britanică nu are nici un reprezentant, întrucât insula nu este locuită, cu toate că, s-ar putea locui pe pământul ei cel puţin în timpul verii.

A doua zi, în timp ce oamenii plecară în căutarea Unui izvor, eu porni să mă plimb singur prin împrejurimile Golfului Regal. Locurile erau pustii, fiindcă nu începuse

sezonul vânătoarei de foci, până atunci trebuind să mai treacă o lună încheiată. Fiind aşezată în drumul curentului polar antarctic, Noua-Georgie este mult frecventată de mamiferele marine. Am văzut cârduri mari de amfibii zbenguindu-se de-a lungul. Stâncilor, până în fundul grotelor de pe litoral. Cete numeroase de pinguini stând nemişcaţi, în şiruri nesfârşite, protestau prin ţipete asurzitoare împotriva unui intrus care pătrundea în împărăţia lor – şi acela, bineînţeles, eram eu.

La suprafaţa apei şi a nisipului plăjii, zburau stoluri de ciocâiiii, al căror cântec îmi amintea de ţara cea mai bogată dăruită de natură. Din fericire, aceste păsări n-au nevoie de crenguţe pentru a-şi face cuibul, fiindcă pe tot întinsul Noii-Georgii nu există nici un fel de arbore. Ici-colo, vegetează câteva fanerogame, un muşchi pe jumătate mort şi iarba aceea atât de bogată, acel tussock care îmbracă coastele până la înălţimea de cinci sute de stânjeni şi a cărui recoltă ar asigura hrana multor cirezi de vite.

La 12 noiembrie, Halbrane porni cu pânzeâe strânse. După ce ocoli vârful Charlotte de la extremitatea Golfului Regal, luă cap la compas spre sudsud-est, în direcţia insulelor Sandwich, situate la patru sute de mile depărtare. Până aici nu întâlnisem nici un gheţar plutitor. Asta din cauză că soarele de vară nu-i desprinsese încă, fie de banchiză, fie de ţinuturile australe. Mai târziu, curentul îi va duce până la limita paralelei cincizeci, care, în emisfera septentrională, corespunde aceleia a Parisului sau Quebecului.

Cerul începea să se schimbe, întunecându-se către răsărit. Un vânt rece, prevestitor de ploaie şi grindină, sufla cu putere. Pentru că ne era favorabil, nu aveam de ce ne plânge. Scăparăm uşor de furia lui, înfundându-ne mai bine pe cap glugile mantalelor.

Mai supărătoare erau negurile dese, care îmbrăcau în valuri de pâclă orizontul. Cu toate acestea, pentru că locurile”nu prezentau pericolul unor întâlniri cu packs-uri

sau aisberguri, târâte de curenţi până aici, Halbrane putu să-şi continue fără grijă drumul către sud-est, spre insulele Sandwich.

Prin mijlocul acestor ceţuri, zburau contra vântului stoluri de păsări, scoţând ţipete asurzitoare şi abia mişcându-şi aripile, petreli, cufundări, alcioni, stenii, albatroşi, îndreptându-se spre uscat, de parcă ar fi vrut să ne arate drumul.

Din cauza negurilor, căpitanul Len Guy nu putu să identifice insula Traversey, descoperită de Bellingshausen la sud-vest, între Noua-Géorgie şi insulele Sandwich, şi nici pe cele patru insule mici Welley, Polker, Prince's Island şi Christmas, a căror poziţie o stabilise americanul James Brown de pe schooner-ul Pacific după indicaţiile lui Fanning. De altfel, n-avea nici un rost să te iei după urmele lor, când abia puteai cuprinde cu privirea o distanţă de la 400 până la 600 de metri. Datorită acestui fel de a naviga, pe bord se statornici o supraveghere severă şi santinelele de pe catarguri erau cu ochii în patru, semnalând orice î. ntâlneau în larg, când vreo înseninare bruscă şi de scurtă durată permitea lărgirea câmpului vizual.

În noaptea de 14 spre 15, nişte licăriri slabe tremurară luminând cerul spre vest. Căpitanul crezu că aceste licăriri proveneau de la un vulcan, poate acela din insula Traversey, al cărui crater este deseori învăluit de flăcări. Cum urechea nu putu prinde niciuna din puternicile bubuituri care întovărăşesc de. Obicei erupţiile vulcanice, traserăm concluzia că goeleta se ţinea la o distanţă destul de mare de stâncile şi recifurile acestei insule. N-aveam nici un motiv care să ne oblige la schimbarea drumului şi menţinurăm direcţia spre insulele Sandwich.

În dimineaţa zilei de 16, ploaia încetă şi vântul îşi schimbă direcţia spre nord-vest. Schimbarea aceasta ne bucura, fiindcă, după cum observarăm, datorită noii direcţii a vântului, ceţurile se risipiră foarte repede. Când atmosfera se limpezi, matelotul Stern, care era de gardă la vergă,

semnală o corabie mare cu trei catarge, al cărei felinar din greement se distingea la nord-est. Spre regretul nostru, acest vas dispăru, înainte de a-i fi putut stabili naţionalitatea. Poate că era una din corăbiile expediţiei lui Wilkes, sau vreo balenieră care se ducea la pescuit, pentru că cetaceele sunt foarte numeroase prin aceste locuri.

În dimineaţa zilei de 17 noiembrie, pe la ora zece, zărirăm arhipelagul căruia Cook îi dădu mai întâi numele de Southern-Thule, ţinutul cel mai meridional descoperit în acea epocă, şi căruia tot Cook îi dăduse actualul nume de Sandwich, cu care acest grup de insule este însemnat pe hărţile geografice şi sub care erau cunoscute încă din anul 1830, când Biscoe plecase să caute trecerea polului pe la est. De atunci încoace, insulele Sandwich au fost vizitate de mulţi navigatori şi de vânători de balene, caşaloţi şi foci, care mişună în apele arhipelagului.

În 1820, căpitanul Morrell debarcă aici, sperând că va găsi lemne de foc, de care ducea mare lipsă. Din fericire, Len Guy nu se opri acolo cu un scop asemănător. Ar fi fost şi de prisos, întrucât climatul acestor insule nu este favorabil creşterii şi dezvoltării arborilor.

Goeleta făcea o escală de patruzeci şi opt de ore în insulele Sandwich, numai pentru că Len Guy vroia să viziteze toate aceste insule ale regiunilor australe, întâlnite în drumul nostru. Se putea să găsim vreun document, vreun indiciu, vreo urmă. Cum a fost târât Patterson de gheţar, nu putea să se întâmple acelaşi lucru cu încă unul din tovarăşii lui.

Prin urmare, era bine să nu neglijăm nimic, cu atât mai mult cu cât nici nu trebuia să ne grăbim. După Noua-Georgie, Halbrane merse la insulele Sandwich. De la insulele Sandwich va merge spre New-South-Orkneys şi de acolo spre cercul polar, îndreptându-se direct spre banchiză.

Debarcarăm chiar în aceeaşi zi, la adăpostul stâncilor insulei Bristol, în fundul unui mic port natural, de pe coasta

orientală. Acest arhipelag, situat la 59° latitudine şi 30° longitudine occidentală, se compune din mai multe insule, dintre care cele mai importante sunt Bristol şi Thule. Celelalte nu merită decât denumirea de insuliţe.

Lui Jem West îi reveni misiunea să se ducă la Thule, pe o luntre mare, pentru a căuta punctele abordabile, în timp ce căpitanul şi cu mine coboram pe plajele Bristolului.

Ce ţară dezolantă, în care singurii locuitori sunt tristele păsări ale speciilor antarctice. Vegetaţia rară seamănă cu a Noii-Georgii. Muşchi şi licheni acoperă goliciunea unui pământ foarte sărac. Pe coastele dezgolite ale colinelor ei, cresc câţiva pini aproape desfrunziţi, care merg până la o înălţime considerabilă, de unde când şi când se desprind şi, cad cu zgomot asurzitor mase mari de stânci. Peste tot stăpâneşte îngrozitoarea singurătate. Pe insula Bristol nimic nu aminteşte de trecerea vreunei fiinţe omeneşti, sau de prezenţa unor naufragiaţi. Cercetările pe care le făcurăm în prima şi a doua zi, nu duseră la nici un rezultat.

Acelaşi rezultat avu şi călătoria locotenentului West, la Thule, a cărei coastă îngrozitor de ciopârţită, fu în zadar cercetată. Câteva lovituri de tun trase de goeleta noastră nu avură alt efect decât acela că alungară mai departe de mal cetele de petreli şi de sterni şi speriară pinguinii înşiraţi pe litoral. In timp ce mă plimbam pe plajă cu căpitanul Len Guy, spusei:

— Fără îndoială că ştiţi care a fost părerea lui Cook cu privire la grupul insulelor Sandwich, după ce le-a descoperit. La început crezu că a pus piciorul pe un nou continent. După părerea lui, de aci se desprindeau munţii de gheaţă pe care valurile îi târau dincolo de marea Antarctică. Mai târziu, îşi dădu seama că insulele Sandwich nu erau decât un arhipelag. Cu toate acestea, nu renunţă la credinţa sa referitoare la existenţa unui continent polar, mai la sud.

— Ştiu acest lucru, domnule Jeorling, răspunse căpitanul. Şi dacă acest continent există; trebuie să tragem concluzia

că el prezintă o mare trecătoare într-un loc, aceea prin care Weddell şi fratele meu au putut pătrunde spre pol, la şase ani distanţă unul de celălalt. Se prea poate ca marele nostru navigator să nu fi avut norocul să descopere această trecătoare din moment ce s-a oprit la paralela şaptezeci şi unu! Dar au făcut-o alţii, după el, şi o vor mai face.

— Şi noi vom fi dintre aceia, căpitane.

— Da, cu ajutorul lui Dumnezeu. Deşi Cook susţine că nimeni nu va reuşi vreodată să meargă mai departe decât el, şi că pământul, dacă există, nu va fi niciodată descoperit, viitorul îi va arăta că s-a înşelat. Pământul se întinde până dincolo de optzeci şi trei de grade latitudine.

— Şi cine ştie, spusei, poate mai departe, după cum pare să susţină acest extraordinar Arthur Pym

— Se prea poate, domnule Jeorling. Dar acum n-avem de ce să ne mai preocupăm de Arthur Pym, deoarece el şi Dirk Peters au revenit în America.

— Dar dacă n-au revenit?

— Consider că e mai bine să ignorăm această eventualitate, răspunse simplu căpitanul Len Guy.

1.11. DE LA INSULELE SANDWICH LA CERCUL POLAR.

După şase zile de la pornire, ţinând direcţia spre sud-vest, goeleta favorizată de vreme bună, sosi în largul grupului New-South-Orkneys. Arhipelagul se compune din două insule principale: la vest cea mai întinsă, numită Coronation, al cărei creştet uriaş se înalţă până la două mii cinci sute de picioare, şi Laurie la est, care se termină spre vest cu capul Dundas.

Împrejur, apar la suprafaţa oceanului insule mai mici, Saddler, Powell şi alte numeroase insuliţe ţuguiate, ca. Nişte căpăţâni de zahăr. In sfârşit, la vest se mai află insula Inaccesible şi insula Desperării, botezate astfel de un navigator care n-a putut să acosteze la prima şi pe care îl cuprinse desperarea, neputând ajunge la cealaltă.

Acest arhipelag a fost descoperit de americanul Palmer şi englezul Botwell, în 1821-4822. El se găseşte cuprins între

meridianul patruzeci şi patru şi patruzeci şi şapte şi este tăiată de paralela şaizeci şi unu.

Apropiindu-ne de aceste insule, puturăm distinge spre nord o scoarţă veche, încreţită, presărată cu morne abrupte, ale căror coaste, mai ales ale celor de pe insula Coronation, se pierdeau în pantă lină spre litoral. Către margini se grămădeau gheţari monstruoşi, care peste două luni vor fi luaţi de valuri şi târâţi în apele temperate.

Atunci începe sezonul pescuitului de „souffleurs”, în timp ce o parte din oamenii de pe baleniere vor coborî pe uscat, pentru vânătoarea focilor şi elefanţilor de mare.

Oh! Ce nume potrivite au aceste pământuri de doliu şi tristeţe, în timpul când primele raze ale verii australe n-au mângâiat încă linţoliul alb al iernii. Grijuliu să nu fie prins în strâmtoarea plină de recife şi de sloiuri, care desparte grupul insular în două, căpitanul Len Guy se opri la extremitatea de sud-est a insulei Laurie, unde petrecurăm ziua. De 24, apoi înconjurând capul Dundas, ajunserăm la coasta meridională a insulei Coronation, Ia care goeleta acostă în dimineaţa zilei de 25 noiembrie. Cercetările noastre cu privire la marinarii de pe Jane nu aduseră nimic nou, nici de data aceasta.

În septembrie 1822, Weddell intenţiona să-şi procure blănuri de focă în acest arhipelag, dar îşi pierdu timpul de pomană, pentru că iarna fusese destul de aspră. Acum, Halbrane ar fi putut face o încărcătură serioasă din aceste amfibii. Mii de păsări zburau peste întinderile insulelor. Fără a mai vorbi de pinguini, care acopereau stâncile căptuşite cu un strat gros de gunoi, sau de numeroşii porumbei albi, din care văzusem foarte de aproape câteva exemplare, mai trăiau aici un neam de păsări cu picioarele lungi, cu pliscul conic, puţin alungit, cu pleoapele încercănate cu roşu, care puteau fi vânate cu multă uşurinţă.

În New-South-Orkneys, datorită reliefului aspru în care domină şistul de cuarţ, regnul vegetal este reprezentat

doar de licheni cenuşii şi câţiva ficuşi rari, din specia laminarelor. Pe plajă mişunau o mulţime ele patele, un fel de scoici bune de mâncat, iar de-a lungul stâncilor găsirăm midii, din care făcurăm provizii bogate.

De asemenea, bosseman-ul şi oamenii săi nu scăpară ocazia să ucidă cu lovituri de ciomag câteva duzini de pinguini. Această barbară vânătoare n-o făcură dintr-uh condamnabil instinct de distrugere, ci numai din dorinţa foarte legitimă de a-şi procura hrană proaspătă.

— Carnea de pinguin e tot atât de bună ca şi cea de pui, domnule Jeorling, îmi spuse Hurliguerly.

— Dumneavoastră n-aţi mâncat aşa ceva la Kerguelen?

— Ba da, bosseman, însă acolo erau preparaţi de Atkins.

— Ei bine, aici vor fi de Endicott şi veţi vedea că nu e nici o deosebire.

Într-adevăr, atât ofiţerii, cât şi echipajul, se ospătară cu multă poftă din aceşti pinguini, cu care ocazie apreciarăm cum se cuvine talentele culinare ale şefului nostru bucătar.

Halbrane porni cu toate pânzele întinse, în dimineaţa de 26 octombrie, luând direcţia spre sud. Ea pluti o vreme de-a lungul meridianului patruzeci şi trei, pe care-l stabilirăm foarte exact. Era acelaşi drum pe care mersese Weddell, apoi William Guy şi dacă goeleta nu se abătea de pe această cale, nici la est, nici la vest, vom da cu siguranţă peste insula Tsalal. Totuşi, mai trebuia să ţinem seama şi de greutăţile navigaţiei.

Vinturile de la est băteau cu stabilitate şi acest lucru ne convenea de minune. Goeleta, cu toate pânzele întinse, alerga cu o viteză între unsprezece şi douăsprezece mile pe oră. Dacă această viteză continua să rămână aceeaşi tot restul drumului, timpul necesar călătoriei de la South-Orkneys la cercul polar va fi foarte mult scurtat.

Ştiam că acolo va fi nevoie să înfnngem poarta banchizei groase sau ceea ce ar fi şi mai practic să descoperim o trecere liberă prin brâul de gheaţă.

Discutând despre acest lucru cu căpitanul Len Guy, spusei:

Până acum, Halbrane a avut tot timpul vintul sub vergă şi dacă acest lucru se menţine, vom ajunge la banchiză înaintea dezgheţului.

— Poate că da, poate că nu… domnule Jeorling, pentru că vara polară este extraordinar de timpurie anul acesta. Am constatat că în insula Coronation blocurile încep să se desprindă de pe acum de ţărmurile ei, şi asta cu şase săptămâni mai devreme ca de obicei.

— Fericită împrejurare, căpitane! Şi poate va fi posibil ca goeleta noastră să treacă de banchiză în primele săptămâni ale lui decembrie, în timp ce majoritatea corăbiilor nu izbutesc acest lucru decât spre sfârşitul lui ianuarie.

— Într-adevăr, blândeţea anotimpului ne este de mare folos, admise Len Guy.

— Îmi amintesc, reluai, că la a doua expediţie a sa, Biscoe nu a acostat decât pe la mijlocul lui februarie, în acest ţinut dominat de munţii Wijliam şi Stowerby, 1a şaizeci şi patru de grade longitudine. Cărţile de călătorie pe care mi le-aţi dat, susţin cu tărie acest lucru.

— Şi este foarte adevărat, domnule Jeorling.

— Atunci, peste o lună, căpitane…

— Ba chiar mai devreme, sper să regăsesc dincolo de banchiză marea liberă semnalată de Weddell şi de Arthur Pym, şi atunci vom naviga în condiţii normale până la insula Bennet şi de acolo la insula Tsalal. Pe. Această mare liberă, ce obstacol ar mai putea să ne oprească sau să ne provoace întârzieri.

— Nu întrevăd niciunul, căpitane, după ce vom trece în spatele banchizei. Această trecere este punctul cel mai greu şi trebuie să constituie obiectul preocupărilor noastre permanente dacă, bineînţeles, vânturile de la est se vor menţine.

— Se vor menţine, domnule Jeorling, şi toţi. Navigatorii din mările australe au putut constata, cum am făcut şi eu, de: altfel, că aceste vânturi sunt constante. Ştiu sigur că între paralela treizeci şi şaizeci, rafalele vin de obicei dinspre

vest. Mai. Departe însă, din cauza unei răsturnări de curenţi toarte simţitoare, vânturile opuse înving şi după cum ştiţi, o dată ce am depăşit această limită, ele încep să sufle cu regularitate din cealaltă direcţie.

— Asta este adevărat şi mă bucur foarte mult, căpitane. De altfel, vă mărturisesc şi nu mi-e ruşine de loc încep să devin superstiţios.

— Şi adică de ce n-ar fi aşa, domnule Jeorling? Este. Oare atât de nelogic să admiţi intervenţia' unei puteri supranaturale în cele mai obişnuite împrejurări din viaţă? Şi nouă, marinarilor de pe Halbrane, ne-ar fi oare permis să ne îndoim? Amintiţi-vă de întâlnirea cu nefericitul Petterson în drumul goeletei noastre, gheţarul acela adus până în locuri atât de îndepărtate de pol, care se topea văzând cu ochii. Gândrţi-vă puţin, domnule Jeorling, aceste întâmplări n-au oare ceva providenţial? Merg mai departe şi afirm cu convingere că, după cite am făcut pentru a salva pe compatrioţii noştri de pe Jane, Dumnezeu nu ne va părăsi.

— Sunt de aceeaşi părere cu dumneavoastră. Nu! Intervenţia providenţei nu poate fi negată şi, după părerea mea, nu este adevărat că hazardul joacă pe scena vieţii rolul pe care i-l atribuie spiritele mai slabe. Toate întâmplările sunt strâns legate între ele de ceva misterios. Un fel de lanţ.

— Bine spus, un lanţ, domnule Jeorling, un lanţ a cărui primă verigă, în cazul nostru, este gheţarul lui Patterson, iar ultima va fi insula Tsalal. Ah! Fratele meu, sărmanul meu frate. Părăsit acolo de unsprezece ani. Cu tovarăşii lui de captivitate, fără să-şi poată păstra măcar speranţa că vor fi cândva salvaţi. Când mă gândesc la aceste tragedii, mi se strânge inima şi suferinţa mea nu va slăbi, domnule Jeoriing, decât în clipa când nefericitul meu frate va fi iarăşi la pieptul meu.

Căpitanul era pradă unei emoţii atât de puternice încât, ascultându-l, simţii cum ochii mi se împăienjenesc de lacrimi. Nu! N-aş fi avut curajul să-i răspund că salvarea lor

nu prea avea şanse de reuşită! Cu siguranţă că acum şase luni, William Guy şi cinci mateloţi de pe Jane se mai aflau încă pe insula Tsalal, fiindcă aşa scria în carnetul lui Patterson… Dar care. Era situaţia lor adevărată? Erau la discreţia insularilor pe care Arthur Pym îi socotea la câteva mii, fără a mai vorbi de locuitorii insulelor situate mai la vest? In acest caz, nu trebuia oare să ne aşteptăm din partea acelui TooWit, stăpânul insulei Tsalal, la vreun atac căruia Halbrane sa nu-i poată rezista mai mult ca Jane.

Da, mai bine era să crezi în providenţă. Intervenţia ei o simţiserăm de câteva ori până acum şi pentru a duce la bun sfârşit această misiune care ni se părea dată de însuşi Dumnezeu, vom face tot ceea ce era omeneşte cu putinţă.

Menţionez că echipajul goeletei, însufleţit de aceleaşi sentimente, împărtăşea aceleaşi speranţe, mă refer la marinarii vechi de pe Halbrane, care erau atât de devotaţi căpitanului. În ce priveşte pe noii angajaţi, se prea poate să le fi fost indiferent, sau aproape, rezultatul pe care-l va avea campania, din moment ce-şi aveau asigurate câştigurile promise la angajarea lor.

Cel puţin aşa îmi spunea bosseman-ul, exceptându-l totuşi pe Hunt. Nu părea de loc că acest om ar fi fost îndemnat să-şi ia sarcina atras de leafă sau de alte beneficii. Un lucru era sigur, că nu vorbea niciodată despre acestea, fiindcă, în general, nu vorbea cu nimeni.

— Şi cred că nici nu gândeşte prea mult 1 îmi spuse Hurliguerly. Nu sunt încă lămurit ce e cu el. Discuţia cu acest Hunt nu merge mai departe decât ar merge un vas ancorat.

— Nici cu mine nu vorbeşte mai mult, bosseman.

— După părerea mea, domnule Jeorling, ştiţi care e cel mai interesant lucru la el.

— Spune!

— Ei bine, faptul că acest om a călătorit departe în mările australe, da departe, cu toate că tace ca un peşte şi nu spune nimic despre acest lucru. De ce tace, îl priveşte. Dar

dacă urâtul ăsta n-a trecut de cercul antarctic, şi chiar de banchiză cu cel puţin zece grade, primul val să mă ia cu el peste bord.

— Din ce ai dedus asta, bosseman?

— După ochii lui, domnule Jeorling, după ochii lui. In fiecare clipă şi oricare ar fi direcţia goeletei, privirile lui rămân mereu aţintite spre sud şi ochii aceia care nu lucesc niciodată, care rămân veşnic ficşi, ca focurile de poziţie.

Hurliguerly, contrar obiceiului său, nu exagera de loc, remarcasem şi eu aceste priviri. Pentru a folosi expresia lui Edgar Poe, Hunt avea ochii ageri, ca ai şoimului.

— Când nu-i de serviciu reluă bosseman-ul sălbaticul ăsta stă tot timpul rezemat de balustradă, nemişcat şi mut. De fapt, cel rnai bun loc pentru el ar fi la capătul etravei noastre, unde ar face o interesantă figură de prova pentru Halbrane. O figură de sperietoare, de exemplu. Observaţi-l când este la cârmă, domnule Jeorling! Mâinile lui enorme ţin mânerele de parcă ar fi una cu roata. Când se uită la cutia busolei, s-ar părea că-i atras de magnetul compasului. Eu mă laud că sunt bun cârmaci, dar de talia lui Hunt recunosc că nu sunt. Cu el ia cârmă, acul rămâne fix pe axa corăbiei, oricât de puternică ar fi smucitura. Daca în timpul nopţii s-ar stinge lampa de la habitaclu, sunt sigur că Hunt n-ar avea nevoie s-o aprindă clin nou. Numai cu focul din ochii săi ar lumina cadranul şi ar menţine direcţia vasului.

Hotărât lucru, bosseman-ul voia să se despăgubească cu mine, de lipsa de interes a căpitanului sau a lui Jem West pentru nesfârşitele lui flecăreli. şi dacă Hurliguerly şi-a făcut despre Hunt părerea pe care o cunoaştem, trebuie să mărturisesc că atitudinea ciudatului personaj îl îndreptăţea la aceasta. Hotărât lucru, îl puteai situa fără grijă încategoria fiinţelor semifantastice. Şi ca să înţelegeţi mai bine, dacă Edgar Poe l-ar fi cunoscut, este sigur că l-ar fi luat ca model în zugrăvirea unuia dintre cei mai stranii eroi ai săi.

Timp de mai multe zile, navigarăm în condiţii excelente, fără nici un incident, fără ca cel mai neînsemnat lucru să întrerupă monotonia călătoriei. Ajutată de un vânt bun de la est, goeleta obţinea maximum de viteză, după cum se vedea din dârade spumă lăsată în urmă, netedă şi lungă de mai multe mile.

Pe de altă parte, se simţea bine apropierea primăverii polare. Începură să apară cârduri de balene. Prin aceste locuri, o săptămână ar fi fost de ajuns pentru ca vasele de mare tonaj să-şi umple hârdaiele cu preţioasa untură a acestor gigantice mamifere marine. Noii mateloţi, mai ales americanii, nu-şi puteau ascunde regretul, văzând cu câtă indiferenţă privea căpitanul animalele, a căror greutate însemna tot atâta aur, de care erau pline apele prin care treceau, cum nu mai văzuseră ei niciodată, în acest timp al anului.

Din tot echipajul, cel mai nemângâiat era Hearne, un vânător de balene foarte ascultat de tovarăşii lui. Avea o purtare de brută şi o îndrăzneală sălbatică, dezvăluind o personalitate care se impuse celorlalţi mateloţi. Acest sealing-master21 avea vârsta de patruzeci şi patru de ani şi era de naţionalitate americană. Îndemânatic şi puternic, mi-l închipuiam în picioare pe baleniera lui, cu două prove, învârtind în mână harponul şi aruncându-l în coasta unei balene, apoi răsucindu-i strâns coarda. Un asemenea spectacol trebuie să fi fost minunat. Dată fiind puternica lui pasiune pentru această îndeletnicire, nu m-aş fi mirat de loc să-l văd arătându-şi făţiş nemulţumirea.

La urma urmelor, goeleta noastră nu era pregătită pentru pescuitul balenelor. Şi nu aveam pe bord nici uneltele necesare acestui anevoios lucru. De când naviga pe Halbrane, căpitanul Len Guy s-a mărginit numai să facă negoţ între insulele meridionale ale Atlanticului şi cele ale Pacificului. Orice s-ar spune, numărul de balene pe care-l vedeam pe o rază de câteva sute de metri, trebuie să fie considerat ca nemaipomenit de mare.

Într-una din zile, cam pe la ora trei după amiază, şedeam rezemat de bordaj, la prova, urmărind zbenguielile câtorva perechi din aceste enorme animale. Hearne le arăta cu mina tovarăşilor săi, în timp ce din gură îi ieşeau fraze întretăiate:

— Acolo! Acolo! Este un finback22, uite chiar doi, trei cu înotătoarea de pe spinare de cinci şase picioare. Le vedeţi acolo, între două valuri, liniştite, fără să sară. Ah! Dacă aş avea un harpon, pun capul rămăşag că l-aş trimite drept într-una din cele patru pete gălbui care îi se văd pe spate. Dar în cutia asta de negoţ, nu se poate face nimic, nici măcar să-ţi dezmorţeşti braţele. Mii de draci! Când navighezi pe mările astea, faci pentru a pescui nu pentru. Se întrerupse, scoţând o înjurătură furioasă.

— Şi cealaltă balenă! Strigă el.

— Aceea cu cocoaşă ca un dromader? Întrebă unul din mateloţi.

— Da, aceea este un humpback23, răspunse Hearne. Vezi burta lui încreţită şi înotătoarea de pe spinare mai lungă decât a celorlalţi? Sunt capturaţi destul de greu aceşti humpbacks, căci au obiceiul să se afunde la adâncimi mari şi halesc mulţi metri de coardă. Zău c-am merita să ne dea ăsta o lovitură de coadă în coastă, dacă nu-i trimitem noi un harpon în coasta lui.

— Atenţie! Atenţie! Strigă bosseman-ul.

Nu era de temut acea formidabilă lovitură de coadă dorită atâta de pescar. Nu! Dar o balenă enormă înotă un timp de-a lungul goeletei, apoi, prin nările ei, cu un zgomot asemănător unei detunături îndepărtate de tun, aruncă o trombă de apă murdară. Toată pupa corăbiei fu inundată, până lingă pânza mare.

— Bine ne-a făcut, mormăi Hearne, ridicând nepăsător din umeri, în timp ce tovarăşii lui se scuturară de apă, înjurând balena care-i stropise. In afară de aceste două specii de cetacee, mai vedeam, şi right-whales sau balene france, cum li se mai spune, o specie foarte răspândită în mările

australe. Acestea sunt lipsite de aripioare, dar în schimb au un strat foarte gros de untură. Urmărirea lor nu implică mari pericole. Balenele france sunt des întâlnite în aceste ape antarctice în care mişună cu miliardele crustacee mici, aşa numitele „hrană a balenei”, de altfel singura ei hrană.

Cu siguranţă că la mai puţin de şase sute de metri de goeletă, plutea una din aceste balene care măsura şaizeci de picioare lungime, adică atât cit îţi ajungea să umpli o sută de butsaie cu untură. Aceasta este cantitatea de produse pe care o dau uriaşele animale clin care numai trei exemplare ajung să facă încărcătura unui vas de tonaj mijlociu.

— Da! Este o balenă francă! Strigă Hearne. O recunosc după jetul ei gros şi scurt. Iată ceea ce vedeţi acolo, la babord ca o coloană de fum este o right-whale. Şi toate astea ne trec pe la nas fără nici un folos. Douăzeci de dumnezei. Să nu-ţi umpli hârdaiele când se poate atât de uşor, nu înseamnă să arunci saci întregi cu piaştri în apă. Şi acest îndrăcit de căpitan care lasă să se piardă atâta marfă, fără să mai socoteşti câtă pagubă face echipajului.

— Hearne, spuse o voce poruncitoare în spatele nostru, urcă-te la vergi. De acolo vei putea număra mai în voie balenele. Era vocea lui Jem West.

— Locotenente!

— Lasă. Vorba, sau, te voi tine acolo sus până mâine. Hai, şterge-o!

Şi înţelegând că n-avea rost să mai discute,: pescarul se supuse fără a crâcni. La urma urmelor, Halbrane nu venise la aceste latitudini pentru pescuitul mamiferelor marine iar mateloţii n-au fost recrutaţi în insulele Falkland pentru o asemenea treabă. Se ştia care este unica ţintă a campaniei noastre şi nimic nu trebuia să ne îndepărteze de ea.

Goeleta plutea pe suprafaţa unei ape roşiatice, colorată de bancuri de crustacee, un fel de creveţi aparţinând ordinului thysanopodelor. Vedeai balenele culcate leneş pe o coastă, adunând cu firele din cerul gurii, întinse ca o plasă, între

fălcile lor uriaşe şi înghiţind deodată zeci de mii de asemenea vietăţi, în enormul lor stomac.

Dacă în luna noiembrie, în această parte a Atlanticului meridional cetaceele de diferite specii erau atât de numeroase, acest lucru se datoreşte faptului că sezonul era de o precocitate într-adevăr nemaipomenită. Totuşi, prin aceste locuri atât de indicate pentru pescuitul cetaceelor nu văzurăm nici o balenieră.

Nu e mai puţin adevărat că de la începutul secolului, vânătorii de balene părăsiseră aproape complet mările emisferei boreale, unde nu întâlneau decât rareori balenoptere, din cauza distrugerii lor nesocotite. Pentru un asemenea pescuit, care nu se mai putea face decât cu mare greutate, sunt căutate acum de către francezi, englezi şi americani, regiunile de sud ale Atlanticului şi Pacificului. Este foarte probabil ca o industrie, atât de prosperă altă dată, să ia sfârşit. Iată cum se explică extraordinara adunătură de cetacee.

De când căpitanul Len Guy avusese cu mine discuţia privitoare la romanul lui Edgar Poe, devenise mai puţin tăcut. Stăteam adeseori de vorbă şi într-una din zile, în timpul unei asemenea discuţii, îmi spuse:

— În general, prezenţa balenelor este un indiciu că nici coasta nu-i departe şi iată de ce în primul rând, crustaceele care servesc drept hrană cetaceelor nu se îndepărtează niciodată prea mult de uscat. Al doilea motiv îl constituie faptul că femelele, pentru a-şi depune puii, au nevoie de ape cu o adâncime mai mică.

— Dacă aşa stau lucrurile, răspunsei eu, cum se face, căpitane, că n-am întâlnit nici un grupde insule între New-South-Orkneys şi cercul polar?

— Observaţia dumitale este justă, răspunse căpitanul, dar pentru a da. De vreo coastă, ar trebui să ne abatem cu vreo cincisprezece grade spre vest, unde se află insulele New-South-Shetlands ale'lui Bellingshausen, insulele Alexandru

şi Petru şi, în sfârşit, ţara lui Graham, care a fost descoperită de Biscoe.

— Prin urmare, reluai eu, prezenţa balenelor nu indică întotdeauna apropierea pământului?

— Nu prea ştiu ce să vă răspund, domnule Jeorling, şi este posibil ca observaţia despre care v-am vorbit să nu fie pe deplin întemeiată. Aşa că mi se pare -mai rezonabil să atribuim prezenţa în număr atât de mare a acestor animale condiţiilor climatice excepţionale cu care începe anotimpul.

— Nici nu văd altă explicaţie, îi răspunsei, şi ele altfel, prima nu este în concordanţă nici cu propriile noastre constatări.

— Ei bine, ne vom grăbi să profităm de împrejurări, conchise Len Guy.

— Şi fără să ţinem seamă de imputările unei părţi a echipajului adăugai eu.

— Şi de ce ne-ar putea învinui aceşti oameni? Strigă el. Ei n-au fost recrutaţi în vederea pescuitului, după câte îmi amintesc. Ei ştiu bine pentru ce s-au îmbarcat şi bine a făcut Jem West că le-a retezat-o de la început. Vezi, domnule Jeorling, ce rău am făcut că nu m-am mulţumit numai cu oamenii mei. Din nefericire, acest lucru nu era cu putinţă, având în vedere populaţia indigenă a Insulei Tsalal.

Mai adaug că orice fel de pescuit era permis pe bordul HalbraneI, cu excepţia pescuitului de balene. Datorită vitezei vasului, ar fi fost greu să pescuieşti cu năvodul sau cu plasa cu trei reţele. Însă bosseman-ul lega mai multe undiţe una de alta, şi masa zilnică se îmbogăţea cu mâncăruri proaspete, spre marea satisfacţie a stomacurilor noastre care se arătau cam obosite de atâta carne sărată. In undiţe se prindeau gabii, somoni, moruni, macrouri, ţipari de mare, muleţi şi papagali de mare. Harpoanele se înfigeau fie în delfini, fie în marsuinii cu carne negricioasă, care nu displăceau de loc echipajului, şi ai căror muşchi şi ficaţi făceau deliciul meselor noastre.

Cât priveşte păsările, veneau totdeauna aceleaşi dinspre orizont, poli el i de diferite soiuri, unii albi, alţii albaştri, alcioni, cufundări, damieni şi altele în stoluri nenumărate. Văzui, de asemenea, din depărtare, bineînţeles un pescăruş uriaş, ale cărui dimensiuni provocară o mare mirare. Era unul din acei guebrantahuesos, cum îi numesc spaniolii. Privii cu mult interes această pasăre din ţinuturile strâmtorii lui Magellan, cu imensele ei aripi a căror deschidere în zbor era de treisprezece până la paisprezece picioare, ca aceea a albatroşilor mari. Nici albatroşii nu lipseau şi printre aceste puternice zburătoare descoperii o specie cu penele ca funinginea, oaspeţi obişnuiţi ai latitudinilor reci, care se întorceau în zona glacială.

Dacă Heame şi o parte din tovarăşii lui dintre recruţi arătau atâta interes şi totodată regrete la vederea cârdurilor de cetacee pe lângă care treceau, aceasta se datora faptului că americanii sunt aceia care făceau cele mai multe expediţii în mările australe. Îmi amintesc bine că pe la 1827, o anchetă întreprinsă de Statele Unite demonstra că numărul vaselor amenajate pentru pescuitul balenelor în aceste mări se ridica la două sute, însumând un total de 50.000 tone, transportând fiecare o mie şapte sute de butoaie pline cu untură, provenind de la opt mii de balene, fără a mai socoti pe cele aproape două mii care, scăpând din harpoane, se pierduseră în nemărginirea apelor oceanului.

Acum patru ani, după a doua anchetă, numărul balenierelor crescuse la patru sute şaizeci, capacitatea lor la şaptezeci şi două de mii cinci sute de tone, adică a zecea parte din întreaga marină comercială a Uniunii, valorând aproape un milion opt sute de mii de dolari, iar în aceste afaceri erau angajate patruzeci de milioane de dolari.

După cele de mai sus se va putea înţelege mai uşor de ce maistrul harponar şi alţi câţiva erau atât de pasionaţi după această meserie atât de grea dar atât de fructuoasă. Ar fi bine ca americanii să nu se dedea la distrugeri nesocotite.

S-ar putea ca încetul cu încetul balenele să se răărească în aceste mări ale Sudului şi vor fi nevoiţi să meargă în căutarea lor până dincolo de banchize. La această observaţie pe care o făcui căpitanului Len Guy, el îmi răspunse că englezii s-au arătat tot deauna mai ponderaţi, lucru care ar merita să fie relevat.

În ziua de 30 noiembrie, după observaţiile făcute cu ajutorul tabelelor orare la ora zece dimineaţa, poziţia fu precis stabilită abia către amiază. Ne aflam la 66°23'3” latitudine. Prin urmare, Halbrane traversase cercul polar, care închide zona antarctică.

1.12. DE-A LUNGUL BANCHIZEI.

Cu toate că ţinuturile de dincolo de cercul polar au iost destul de răscolite, trebuie să recunoaştem însă că goeleta noastră pătrundea. Într-un ţinut nou, în „acest imperiu al Dezolării şi al Tăcerii”, cum îl numeşte Edgar Poe, în această magică închisoare de splendoare şi de glorie, unde cântăreţul Eleonorei doreşte să fie închis pentru vecie, în acest imens ocean de nespusă lumină.

După părerea mea, pentru a mă opri la chestiuni mai puţin fanteziste, această regiune a Antarctidei, cu o suprafaţă care depăşeşte cinci milioane de mile pătrate, a rămas întocmai cum era întreaga sferă terestră în timpul erei glaciale. Se ştie că pe timpul verii, în Antarctida este zi continuă, datorită razelor pe care. Astrul. Strălucitor, în spirala lui ascendentă, le proiectează pe orizontul ei. Apoi, de îndată ce soarele dispare, începe noaptea lungă, noaptea iluminată doar de iradiaţiile aurorelor polare.

Prin urmare, goeleta noastră va străbate aceste regiuni ele temut, în timpul sezonului luminos. Şi această lumină ne va însoţi permanent până în insulele Tsalal unde nu ne îndoiam, că vom regăsi pe naufragiaţii de pe Jane. O fire mai fantezistă ar fi încercat, fără îndoială, senzaţii ciudate chiar din primele ore petrecute pe limita noii zone, vedenii, coşmaruri, halucinaţii de om Care nu cunoaşte somnul… Ar fi avut impresia că e transportat într-un mediu

supranatural. La apropierea de aceste ţinuturi antarctice, s-ar fi întrebat ce se afla după vălul nebulos care ascundea o mare întindere. Va descoperi oare elemente noi în câmpul celor trei regnuri, mineral, vegetal, animal, fiinţe de un „omenesc” special, după cum afirmă Arthur Pym că a văzut? Ce-i va oferi acest teatru de meteori, pe scena căruia mai continuă încă să fie lăsată cortina de neguri? Sub puternica impresie a visurilor sale halucinante, când se va gândi la reîntoarcere, nu-şi va pierde oare orice speranţă? Nu va auzi oare, străbătând din. Versurile celui mai straniu dintre poeme, corbul poetului, strigârtdu-i cu vocea lui croncănitoare: „Never more”… Niciodată! Niciodată!

Este adevărat că nu mă găseam într-o asemenea stare mintală, şl cu toate că devenisem, foarte surescitat în ultima vreme, reuşeam totuşi să-mi păstrez nealterat simţul realităţii. Nu mai aveam decât o singură dorinţă: ca marea şi vântul să ne fie tot atât de prielnice şi dincolo de cercul polar, cum ne-au fost până aici.

Căpitanul Len Guy. Şi locotenentul anunţară că goeleta trecuse de paralela şaizeci şi şase, vestea trecu ca un suflu nou printre vechii mateloţi ai echipajului, iar pe trăsăturile lor aspre, pe feţele lor pârlite de soare, se întipări o puternică satisfacţie. A doua zi, cu acelaşi ton glumeţ şi vesel totodată, cu faţa numai zâmbet, Hurliguerly îmi ieşi înainte pe punte:

— Ei! Ei! Domnule Jeorling!, spuse el, iată-l rămas în urma noastră faimosul cerc.

— Încă nu-i destul, bosseman, încă nu-i destul.

— O să vină şi asta o să vină. Sunt însă foarte dezamăgit.

— De ce?

— Pentru că n-am făcut şi noi ce se face de obicei pe bordul corăbiilor care trec cercul polar

— Regreţi mult acest lucru? Îl întrebai.

— Ba bine că nu, adică Halbrane n-ar fi meritat. Ceremonia unui botez austral?

— A unui botez? Şi pe cine ai fi botezat, bosseman, din moment ce toţi oamenii noştri au mai navigat, ca şi dumneata de altfel, dincolo de această paralelă?

— Noi da! Dar dumneavoastră nu, domnule Jeorling! Şi de ce, mă rog, nu s-ar face această ceremonie în cinstea dumneavoastră?

— Este adevărat, bosseman, că de când călătoresc pe mări, acum am ajuns pentru prima oară la o latitudine atât de înaltă

— Şi acest lucru n-ar fi meritat un botez, domnule Jeorling? Fără mare tărăboi şi surle şi fără intervenţia moşului Antarctic, cu mascarada lui obişnuită dacă îmi permiteţi să vă binecuvântez.

— Fie, Hurliguerly, dă-i drumul, răspunsei eu, ducând mâna la buzunar. Binecuvântează şi botează cât vrei! Ţine un piastru, ca să bei în sănătatea mea, la cea mai apropiată crâşmă.

— Asta nu se va întâmpla decât pe insula Bennet, sau în insula Tsalal, dacă bineînţeles există hanuri în insulele astea sălbatice şi dacă s-au găsit de-alde Atkins să se stabilească acolo.

— Ascultă, bosseman, revin iar la Hunt. El pare tot atât de bucuros ca şi vechii mateloţi de pe Halbrane că a depăşit cercul polar?

— Cine ştie! Răspunse Hurliguerly. Face pe mutul tot timpul şi nu poţi scoate nimic de la el. Dar după cum v-am mai spus, dacă ăsta n-a mai pipăit până acum gheţarii şi banchiza.

— Ce te face să crezi asta?

— Totul şi nimic, domnule Jeorling! Lucrurile astea se simt. Hunt este un bătrân lup de mare, care şi-a cărat după el sacul prin toate colţurile lumii.

Împărtăşeam întrutotul părerea bosseman-ului şi nu ştiu din ce presentiment nu încetam să-l observ pe Hunt, omul acesta dându-mi foarte mult de gândit.

Vântul se liniştise, dar în primele zile ale lui decembrie începu din nou, având parcă tendinţa să-şi schimbe direcţia spre' nord-vest. Dar de la aceste regiuni ale nordului, ca şi de la cele ale sudului în emisfera australă, nu te poţi aştepta la nimic bun. Timp rău, iată ce capeţi în mod obişnuit, sub formă de rafale sau vijelii puternice. Cu toate acestea, dacă vântul nu se întorcea de la sud-vest, nu prea aveam de ce ne piânge. În acest caz, goeleta ar fi fost abătută din calea ei sau ar fi trebuit să lupte ca să se menţină şi să nu se îndepărteze de meridianul pe care-l urma de la plecarea noastră din, New-South-Orkneys.

Această modificare prezumativă a stării atmosferice pricinuia nelinişte căpitanului Len Guy. În plus, viteza HalbraneI suferi o micşorare simţită, pentru că briza începu să slăbească, din timpul zilei, iar în noaptea de 4 spre 5 decembrie încetă complet.

Dimineaţa, pânzele atârnau inerte şi dezumflate de-a lungul catargelor, legănându-se dintr-o parte într-alta. Cu toate, că nici o adiere nu ajungea până la noi şi suprafaţa oceanului era netedă ca oglinda, oscilaţiile hulei venind de la vest, făceau ca goeleta să se clatine destul de tare.

— Marea simte ceva, îmi spuse căpitanul Len Guy, şi în partea aceea, continuă el întinzând mâna spre apus, trebuie să fie timp rău.

— Orizontul este într-adevăr înceţoşat, răspunsei. Poate că soarele spre amiază nu prea are putere la această latitudine, chiar în timpul verii, domnule Jeorling!

— Jem!

Locotenentul se apropie.

— Ce crezi despre cer?

— Nu pot spune nimic sigur trebuie să fim pregătiţi pentru orice, căpitane. Voi pregăti pânzele mari, trebuie să strâng focul mare şi să am gata focul mic. S-ar putea ca orizontul să se lumineze în timpul după amiezii. Dar dacă totuşi vine furtuna, vom fi pregătiţi să ne luptăm cu ea.

— Esenţialul, Jem, este să ne păstrăm direcţia la aceeaşi longitudine.

— Vom face tot ce se poate, căpitane, ca să rămânem pe drumul cel bun.

— Santinela de pe catarg n-a semnalat încă primele gheţuri aduse de valuri? Întrebai eu.

— Ba da, răspunse căpitanul, şi într-o ciocnire cu aisbergurile, cele mai păgubite n-ar fi ele. Prin urmare, dacă prudenţa cere să ne depărtăm spre est sau spre vest, o vom face, dar numai în caz de forţă majoră.

Santinela nu greşise de loc. în timpul după amiezii fură zărite mase care se deplasau încet spre sud, câteva insuliţe de gheaţă, însă nu prea mari, nici ca întindere, nici ca înălţime. In cantităţi mai mari, pluteau, la suprafaţa apei rămăşiţe de ice-fields-uri. Erau ceea ce englezii numesc packs-uri, adică sloiuri lungi de trei până la patru sute de picioare, de care se lovesc vasele, denumite palchs-uri când sunt în: formă de cerc, şi streams, când au formă lunguiaţă.

Aceste rămăşiţe, uşor de evitat, nu puteau stingheri navigarea HalbraneI. E adevărat că dacă vântul a ajutat-o până aici să-şi păstreze direcţia, acum nu înainta aproape de loc şi, lipsindu-i viteza, cârmitul era foarte anevoios. Mai neplăcut era însă faptul că marea, adâncă şi puternică, se năpustea asupra noastră şi era din ce în ce mai greu să rezistăm asalturilor ei.

Pe la ora două, puternicii curenţi atmosferici ne prinseră în vârtejurile lor, când dintr-o parte, când dintr-altă. Vântul sufla din toate părţile. Goeleta fu zgâlţâită îngrozitor şi bosseman-ul fu nevoit să lege de punte unele obiecte, care începuseră să se desprindă din cauza ruliului şi al tangajului. Pe la ora trei, dinspre vest-nord-vest se dezlănţuiră nişte rafale cu o forţă nemaipomenită. Locotenentul strânse brigantina, pânza mare şi trineheta. Spera ca în felul acesta să se menţină împotriva vijeliei şi să apere goeleta de a nu fi azvârlită spre est, deviind de la itinerarul lui Weddell. Este adevărat că gheţurile plutitoare,

aşa numitele drifts, aveau' tendinţa să se îngrămădească în partea aceea, şi nimic nu este mai periculos pentru o corabie decât să se lase prinsă într-un asemenea labirint mişcător.

Sub loviturile uraganului, însoţite de o hulă puternică, goeleta se lăsa câteodată pe o parte. Din fericire, încărcătura nu se putea deplasa, fiind bine aşezată, şi acest lucru ajuta vasul să se redreseze. N-aveam nici un motiv să ne temem de o soartă ca aceea a lui Grampus, a cărui răsturnare se produsese datorită proastei aşezări a mărfurilor în cală, fapt. Care a dus şi la pierzania lui. N-a uitat nimeni că bricul acesta s-a răsturnat cu tălpoaia în sus, şi că Arthur Pym şi Dirk Peters au rămas câteva zile agăţaţi de lemnăria epavei.

Cu toată furtuna, pompele nu scoaseră nici o picătură de apă din cala HalbraneI. Niciuna din încheieturile bordajului şi punţii nu se desfăcu, datorită reparaţiilor făcute cu atâta grijă în timpul escalei din insulele Falkland. Nici cel mai bun meteorolog n-ar fi putut spune cât va ţine această: furtună. Douăzeci şi' patru de ore de vreme, rea, două zile, trei, niciodată nu poţi şti ce-ţi rezervă mările australe.

La o oră după ce vijelia se abătu asupra noastră, începu să cadă' grindină, apoi veni lapoviţă şi zăpadă, sau mai bine zis averse de zăpadă. Temperatura scăzuse foarte mult. Termometrul arăta treizeci şi şase de grade Fahrenheit (plus 2° şi 22 Celsius) iar coloana barometrică douăzeci şi şase de şchioape (0,265 m) şi opt linii (721 milimetri).

Era ora zece seara, seară, e un fel de a spune, fiindcă soarele se afla tot deasupra orizontului. Mai trebuiau să treacă vreo cincisprezece zile până va atinge punctul culminant al orbitei sale la o distanţă de 23 de grade de pol, dar până atunci nu înceta să-şi trimită oblic, pe întinsurile Antarctidei, razele lui palide. La ora zece şi treizeci şi cinci de minute, vijelia se înteţi.

Nu mă hotărâm totuşi să intru în cabină şi mă adăpostii după copastie. La câţiva paşi de mine, căpitanul Len Guy sta

de vorbă cu locotenentul. În mijlocul acestei dezlănţuiri a elementelor naturii, abia se mai auzeau unul pe altul; la nevoie, marinarii se înţeleg între ei numai prin gesturi.

Era vădit lucru să goeleta se apropia de gheţari spre sud-est şi că nu va trece mult până să-i întâlnească, deoarece aceste mase se mişcau mai încet decât ea. Aveam de două ori ghinion: întâi că ne abăteam din drumul nostru şi al doilea că eram expuşi la ciocniri periculoase. Corabia se clătina atât de tare, încât catargele erau ameninţate să se rupă, îndoinclu-se sub loviturile furtunii. Când cădeau puhoaiele din înalt, aveai senzaţia că Halbrane va fi tăiată în două. Nu puteai vedea de la pupa la prova corăbiei.

În larg, câteva înseninări scurte lăsau să se vadă o mare înfuriată, izbind cu furie în coastele aisbergurilor ca în stâncile litoralului, acoperindu-i cu stropi mari de spumă, luaţi de vânt. Cura numărul sloiurilor rătăcitoare creştea, puteam spera că furtuna va grăbi dezgheţul, făcând mai accesibile marginile banchizei. Era foarte important să rezistăm vântului şi să ne ţinem, la adăpost. Goeleta obosea îngrozitor, luată de valuri, scufundându-se între ele, ori ridicându-se în zguduiri violente. De fugit, nici nu putea fi vorba, fiindcă în această viteză, goeleta se expunea pericolului de a fi acoperită de talazuri până în vârful teugei.

Cu capa prinsă sub hună, la straiul de jos, cu focul mic în faţă şi turmentinul24 în spate, Halbrane s-ar găsi în condiţii favorabile pentru a rezista vijeliei şi valurilor, gata să împuţineze din pânze, dacă timpul s-ar fi înrăutăţit şi mai mult.

Matelotul Drap se postă la cârmă. Lângă el, căpitanul urmărea atent mişcările navei.

În faţă, la prova, echipajul era gata să. Execute ordinele lui Jem West, în timp ce şase oameni, sub îndrumarea bosseman-ului erau ocupaţi cu instalarea unui turmentin în locul brigantinei. Acest turmentin era o bucată triunghiulară de pânză foarte groasă, croită ca un foc care

se înalţă la vârful catargului mic, se strĕnge la picior ţi se bordearía la spatele catargului. Ca să întinzi eli nurlie hunei trebuia să te urci până la vergele catargului mare şi pentru astfel de treabă, ajungeau patru oameni.

Primul care se avântă pe scara de frânghie fu Hunt. Al doilea, Martin Hoit, şeful velier. Matelotul Burry şi unul din cei noi îi urmară imediat. Niciodată n-aş fi crezut că un om ca Hunt poate da dovadă de atâta agilitate şi îndemânare. Mâinile şi picioarele lui de abia atingeau scara de frânghie. Ajuns la înălţimea, vergilor, se întinse pe trepte până la unul din capetele vergei, pentru a desface frânghiile hunei.

Martin Hoit merse în partea opusă, iar ceilalţi doi stăteau la mijloc. O dată ajunşi la pânză, nu le mai rămânea decât s-o strĕnga, înfăşurând-o până la clinul de jos. Apoi, după ce Hunt, Martin Hoit şi ceilalţi mateloţi vor fi coborât, cei de jos o vor întinde şi înălţa cât vor putea de mult.

Căpitanul Len Guy şi locotenentul ştiau că cu pânzele astfel aşezate, Halbrane va putea ţine piept furtunii. În timp ce Hunt şi ceilalţi lucrau, bosseman-ul pregăti turmentinul şi nu aştepta decât ordinul locotenentului pentru a-l înălţa de tot. Vijelia creştea cu o furie nemaipomenită. Hobanele şi şarturile, întinse de păreau că sunt gata să se rupă, zbârnâiau ca nişte strune de metal. Te întrebai dacă slăbind pânzele, vânlul nu le-ar fi sfâşiat în mii de bucăţi.

Deodată, o zguduitură puternică răsturnă totul pe punte. Câteva butoaie, desfăcându-se din legăturile lor, se rostogoliră până la bastingaj, iar goeleta se înclină atât de mult spre tribord, încât apa năvăli în interiorul vasului. Răsturnat de această răbufnire lângă copastie, nu mă putui mişca timp de câteva clipe. Goeleta se aplecase atât de mult, încât capătul vergei de la hună intră cu vreo trei-paţru picioare în creasta unui val. Când verga ieşi din apă, Martin Hoit, care se proptise la capătul ei pentru a-şi termina lucrul, dispăruse.

Se auzi un ţipăt, ţipătul şefului velier, luat de hulă, ale cărui braţe se agitau cu desperare în mijlocul valurilor

înspumate. Mateloţii alergară la tribord să arunce o funie, un butoi, sau un butuc de brad, orice obiect care putea să plutească şi de care s-ar fi putut agăţa nefericitul Martin Hoit. In clipa când apucai un ţăruş ca să nu mă răstorn din nou, zării ceva care spintecă aerul şi dispăru în furia valurilor.

Era oare un nou accident? Nu! Era un act voluntar. Un act de devotament. După ce termină de legat ultimul nod la clin, Hunt, dându-şi drumul de-a lungul vergei, se aruncă în ajutorul şefului velier.

De pe bord se auzi strigătul:

— Doi oameni peste bord! Mai bine zis spre locul care-l înghiţise pe acest nenorocit.

După ce Jem West slăbise scotele focului mic şi turmentinul, goeleta înaintând sub vânt, se apropiase cu vreo sută de metri.

Atunci, noi strigăte dominară zgomotul furtunii dezlănţuite.

— Ura! Ura! Ura! Izbucni tot echipajul. Cu braţul stâng, Hunt îl susţinea pe Martin Hoit, care nu se mişca de loc, bălăbănindu-se doar ca o epavă. Cu celălalt braţ, înota cu putere, înaintând spre goeletă.

— Strĕnge vântul! Strĕnge vântul! Comandă Jem West timonierului.

Cârma fu întoarsă sub vânt şi pânzele trosniră ca nişte pocnitori de puşcă. Goeleta cârmi în aşa fel, încât huna, focul mic şi turmentinul puteau duce cit şi capa 1 normală. Halbrane ieşi din valuri, asemenea unui cal nărăvaş, care se ridică în două picioare când îl tragi de căpăstru, de-i trosnesc încheieturile gurii.

Lăsată în voia valurilor şi a tangajului, s-ar fi spus că tropăie pe loc, pentru a continua comparaţia de care m-am servit. Se scurse un minut care păru nesfârşit. Cu greu se mai puteau distinge în mijlocul apelor învolburate cei doi oameni, dintre care doar unul singur mai lupta cu valurile.

În sfârşit, Hunt ajunse la goeletă şi apucă odgonul care atârna peste bord.

— Vino încoace! Vino încoace! Strigă locotenentul, făcând semn matelotului de la cârmă. Într-o clipă, Hunt şi Martin Hoit fură ridicaţi pe punte, unul întins la piciorul catargului mare, iar celălalt grăbindu-se să ajute cârmaciului.

Hoit primi îngrijirile care se impuneau în starea în care se afla. Respiraţia îi reveni puţin câte puţin, după scurtul început de asfixie. Câteva frecţii energice îl readuseră în simţiri, şi deschise încet ochii.

— Martin Hoit, îi spuse căpitanul Len Guy, care se aplecase asupra lui, iată c-ai revenit dedeparte…

— Da… da… Căpitane! Răspunse Martin Hoit, căutând în jur cu privirea. Dar cine a venit după mine?

— Hunt, strigă bosseman-ul, Hunt, care şi-a pus viaţa în primejdie ca să te scoată de acolo.

Martin Hoit se ridică puţin, se rezemă în cot şi se întoarse spre Hunt. Cum acesta era mai în spate, Hurliguerly îl împinse spre Martin Hoit, ai cărui ochi exprimau cea mai vie recunoştinţă.

— Hunt! Spuse el, tu m-ai salvat de la moarte. Fără tine eram pierdut, îţi mulţumesc.

Hunt nu răspunse.

— Ei bine Hunt, i se adresă căpitanul tu nu auzi?

Se părea că Hunt nu auzise într-adevăr nimic.

— Hunt! Spuse din nou Martin Hoit, apropie-te îţi mulţumesc, aş vrea să-ţi strâng mâna.

Şi întinse mâna spre el.

Hunt se dădu câţiva paşi înapoi şi clătină din cap, cu aerul omului care n-are nevoie de atâtea mulţumiri pentru un lucru aşa de simplu. Apoi, dându-se înapoi, fugi spre prova, făcându-şi de lucru, înlocuind una din scotele focului mic, pe care o rupsese un val atât de puternic, încât goeleta fusese zdruncinată de la tălpoaie până în vârful catargului.

Hotărât lucru, acest Hunt este un exemplu minunat de devotament şi de curaj. Dar e tot aşa de adevărat că-i o fire

închisă, care nu reacţiona în nici un fel şi nici în ziua aceea bosseman-ul nu putu cunoaşte „gustul vorbelor lui”.

Violenţa furtunii, insă, nu ne dădea nici un pic de răgaz, ba în câteva rânduri ne îngrijorarăm serios, în mijlocul furiilor ei, ne-am temut de o suta de ori că deşi pânzele fuseseră strânse în parte, catargele puteau să se rupă. Da! De o sută de ori şi cu toate că Hunt ţinea cârma în mâna lui sigură şi puternică, goeleta scuturată de zgâlţâieturi care nu puteau fi evitate luă direcţie şi era gata să pornească. A fost nevoie să strângem şi huna, şi să ne mulţumim cu turmentinul şi focul mic, pentru a păstra echilibrul navei.

— Jem! Chemă căpitanul Len Guy, către ora cinci dimineaţă, dacă crezi că trebuie să fugim.

— Putem fugi, căpitane, dar asta înseamnă că vom fi înghiţiţi de mare.

Într-adevăr, nimic nu era mai periculos decât această împingere din spate a vântului, care nu se foloseşte decât atunci când nu mai poţi stăpâni vasul sub capă. Şi apoi, dacă s-ar fi îndreptat spre est, Halbrane ar fi deviat de la drumul ci, ajungând poate în mijlocul haosului de gheţuri îngrămădite în această direcţie.

Timp de trei zile, 6, 7 şi 8 decembrie, furtună se dezlănţui în toată grozăvia ei, întovărăşită de zăpadă, care provocă o simţită scădere a temperaturii. Cu toate acestea, vasul putu fi menţinut sub capă, după ce focul mic, sfâşiat de o rafală, fusese înlocuit cu o altă pânză mai rezistentă. E de prisos să mai spun că Len Guy se dovedi un adevărat marinar, că Jem West era atent la tot ce se întâmplă, că echipajul acţiona cuhptărâre şi supunere, că Hunt era totdeauna primul unde se simţea nevoie de priceperea şi forţa lui, sau era, de făcut vreo manevră periculoasă.

Într-adevăr, cu greu îţi puteai face o idee despre acest om. Ce deosebire între el şi majoritatea mateloţilor recrutaţi în insulele Falkland, mai ales între el şi vânătorul de balene Hearjie. De la aceştia era greu să obţii ceea ce aveai dreptul să aştepţi şi să ceri de la ei. E drept că se supuneau

ordinelor, căci, mai de voie, mai de nevoie, trebuia să te supui unui ofiţer ca Jem West. Dar în spate, câte nemulţumiri, câte acuzaţii! Şi de acestea îmi era teamă, fiindcă ele nu prevesteau nimic bun pentru viitor.

Se înţelege că Martin Hoit îşi reluă fără întârziere ocupaţiile, dar nu-l mai auzeam bombănind. Foarte priceput în meseria lui, era singurul care, ca iscusinţă şi tragere de inimă, putea fi comparat cu Hunt.

— Ei, Hoit, îl întrebai într-o zi, pe când sta devorbă cu bosseman-ul, în ce relaţii eşti acum cu diavolul de Hunt? De când te-a salvat, s-a arătat mai vorbăreţ?

— Nu, domnule Jeorling, răspunse Hoit, mi se pare chiar că mă evită.

— Te evită? Mă mirai eu.

— La fel cum făcea şi înainte, de altfel.

— Ciudat lucru.

— Ciudat, clar adevărat, adăugă Hurliguerlyi Am observat şi eu asta în câteva rânduri.

— Atunci înseamnă că fuge de dumneata ca şi de ceilalţi?

— De mine mai mult ca de ceilalţi.

— Din ce cauză?

— Nu ştiu, domnule Jeorling!

— Asta nu te împiedică de loc ca tu să-i fii foarte recunoscător, Hoit declară bosseman-ul. Ii datorezi doar o candelă veşnic aprinsă. Dar nu încerca să-i arăţi c-o aprinzi în cinstea lui, îl cunosc bine. Ar fi în stare să sufle în ea. Eram surprins de ceea ce auzeam. Observându-l puţin, îmi dădui seama că într-adevăr Hunt evita orice ocazie de a veni în contact cu şeful velier. Nu-şi dădea seama că are drept la recunoştinţă din partea lui pentru că-i salvase viaţa? Cu siguranţă, purtarea acestui om era cel puţin ciudată.

După miezul nopţii, spre dimineaţa zilei de 9 decembrie, vântul arătă tendinţa de a se muta spre est, fapt care ar fi dus la oarecare îmbunătăţire a vremii. Dacă se întâmpla acest lucru, Halbrane. Putea să câştige timpul pierdut din

cauza furtunii, reluându-şi itinerarul pe meridianul'patruzeci şi trei. Cu toate că marea nu se liniştise încă, spre ora două dimineaţa reuşirăm să întindem, fără mari riscuri, câteva din pânze. Astfel, cu pânza mare şi brigantina în doi clini, trinca şi focul mic umflate la babord, Halbrane ajunse din nou pe drumul de la care o îndepărtase vijelia.

În această parte a mării antarctice, întâlnirăm numeroase gheţuri purtate de valuri şi acest lucru ne făcea să credem că furtuna, grăbind dezgheţul, rupsese înspre est barierele banchizei.

1.13. INTRE CERCUL POLAR ŞI BANCHIZA.

De când Halbrane depăşise această curbă imaginară, trasată la douăzeci şi trei de grade şi jumătate de pol, părea că intrase într-o zonă în care călătoria se desfăşura în condiţii excepţionale. Şi ce noroc nemaipomenit am avea dacă Halbrane, începând cu această primă jumătate a lunii decembrie, va găsi deschis drumul lui Weddell. Iată, am ajuns să spun drumul lui Weddell, de parcă ar fi vorba de o şosea terestră bine întreţinută, mărginită de borne kilometrice şi de stâlpi, purtând placarde indicatoare: Drumul spre polul sud.

Toată ziua de 10 decembrie goeleta putu manevra fără greutate, prin mijlocul sloiurilor de gheaţă izolate, aşa numitele floes şi brashs. Direcţia vântului n-o obligă să se abată din drumul ei, ba îi ajută chiar să urmeze linia dreaptă prin trecătorile dintre ice-fields-uri. Cu toate că mai era o lună până să înceapă bine dezgheţul, căpitanul Len Guy, obişnuit cu aceste fenomene, îşi dădu seama că dezgheţul general, care se producea de obicei în ianuarie, se va întârnpla anul acesta cu o lună mai devreme.

Echipajului nu-i fu greu să evite numeroasele blocuri rătăcitoare. Greutăţi se părea că nu vom întâmpina până în ziua când goeleta va începe să-şi deschidă drum prin banchiză, Până atunci, nu ne aşteptam la nici o surpriză.

Prezenţa gheţurilor era semnalată printr-un colorit aproape gălbui al atmosferei pe care vânătorii de balene îl numesc blink. Acesta este un fenomen de refracţie a luminii, întâlnit numai în zonele glaciale, care nu înşeală niciodată pe observator.

Cinci zile la rând, Halbrane naviga fără avarii şi fără teamă de vreo ciocnire.

Este adevărat că pe măsură ce avansam spre sud, numărul gheţarilor creştea şi trecătorile deveneau din ce în ce mai strimte. În ziua de 14, stabilirăm că ne aflăm la 72°37' latitudine, longitudinea rămânând mereu aceeaşi, între meridianul patruzeci şi doi şi patruzeci şi trei. Eram la un punct pe care puţini navigatori îl atinseseră şi cu toate că trecuseră dincolo de cercul antarctic, nici Balleny şi nici Bellingshausen nu ajunseseră până aici. Eram numai cu două grade mai jos decât James Weddell.

Navigaţia goeletei deveni mai anevoioasă printre aceste sfărâmături de gheaţă spălăcite şi gălbui, pe care îşi lăsaseră gunoiul păsările. Câte unul avea înfăţişarea unui lepras. În comparaţie cu proporţiile gigantice ale gheţarilor, cât de mică părea corabia noastră, cu catargele ei dominate de aisberguri.

În ceea ce priveşte mărimea acestor mase de gheaţă, ea era în deplină armonie cu varietatea formelor lor. Efectul era splendid, când îngrămădirile de gheaţă apăreau clin neguri, răsfrângând, ca nişte uriaşe nestemate, razele soarelui polar. Câteodată, lespezile de gheaţă apăreau învăluite în culori roşiatice, apoi se colorau treptat în violet şi albastru, datorită probabil unor fenomene de refracţie.

Nu mă săturam admirând acest spectacol, atât de frumos descris în povestirea lui Artbur Pym, ici piramide cu vârful ascuţit, colo domuri rotunjite, ca turlele unei biserici bizantine sau umflate ca ale bisericilor ruseşti ori având formele curioase ale dolmenilor25, kromlech-urilor26 – şi menhirilor27, ca pe câmpul de la Karmac, roase, sparte şi sfărâmate, ca nişte cupe răsturnate – în sfârşit, tot ceea ce

ochii unui om cu imaginaţie se străduiesc câteodată să găsească în formele capricioase ale norilor. Şi norii, nu sunt ei oare gheţarii rătăcitori ai mă rilor cereşti?

Trebuie să recunosc că Len Guy, cu toată marea lui îndrăzneală, nu era lipsit de o înţeleaptă prudenţă. Nu trecea niciodată sub vântul unui aisberg, dacă distanţa nu-i garanta succesul oricărei manevre, care ar deveni necesară pe parcurs. Familiarizat cu toate întâmplările unei asemenea'navigaţii, ştia când să se aventureze în mijlocul acestor flotile de drifts-uri şi packs-uri. In ziua aceea îmi spuse:

— Domnule Jeoriing, nu-i prima dată când vreau să pătrund în marea polară. Ei bine, dacă încercam s-o fac atunci, când mă bazam numai pe simple presupuneri în legătură cu soarta Janei, de ce n-aş face-o azi, când aceste presupuneri s-au transformat în certitudini.

— Vă înţeleg, căpitane, şi după părerea mea, experienţa pe care o aveţi în navigaţia prin aceste locuri, sporeşte şansele noastre de reuşită.

— Fără îndoială, domnule Jeorling. Dar să nu uităm, totuşi, că dincolo de banchiză mai este, pentru mine, încă necunoscutul, ca pentru atâţia alţi navigatori!

— Necunoscutul? Nu-i chiar aşa, căpitane, din moment ce suntem în posesia rapoartelor atât de precise cile lui Weddell şi mai ales ale lui Arthur Pym

— Da! N-am uitat acest lucru. Ei sunt singurii care au vorbit despre marea liberă.

— Şi nu credeţi…

— Ba da! Cred! Cred că această mare exista şi din. Alte raţiuni care-şi au importanţa lor. Într-adevăr, este un lucru stabilit că aceste mase, denumite ice-fields-uri şi aisberguri, nu se formează în larg, şi numai datorită violenţei furtunilor se desprind de continentele sau de insulele de la această latitudine înaltă. Curentele le mână spre apele mai temperate, unde ciocnindu-se între ele, se opresc, în timp.

Ce temperatura mai ridicată acţionează asupra lor, topindu-le marginile, care sunt mai expuse acestei acţiuni.

— Este foarte adevărat, încuviinţai eu.

— Prin urmare, continuă căpitanul, aceste mase n-au venit nicidecum de la banchiză. Ele sunt aduse de valuri şi lovesc banchiza pe care câteodată o sfarmă în unele locuri, şi prin aceste spărturi se strecoară în larg. De altfel, zona australă nu trebuie judecată după zona boreală. Condiţiile geofizice nu sunt aceleaşi. Astfel, Cook afirmă că în mările Groenlandei n-a văzut niciodată munţi de gheaţă de mărimea celor întâlniţi în mările australe, chiar la o latitudine mai ridicată.

— Din ce cauză? Întrebai eu.

— Din cauză că în ţinuturile boreale predomină influenţa vânturilor din sud; or, ele nu ajung acolo decât după ce au luat din aerul fierbinte al Americii, Asiei şi Europei, contribuind astfel la ridica rea temperaturii atmosferice. Aici, dimpotrivă, ţinuturile cele mai apropiate care se termină cu Capul Bunei Speranţe, Patagonia şi Tasmania nu modifică de loc curenţii atmosferici. De aceea, temperatura rămâne mai uniformă în ţinutul antarctic.

— Este foarte importantă această observaţie, căpitane, şi ea justifică pe deplin părerea dumnea voastră privitoare la existenţa mării libere.

— Da, liberă cel puţin la vreo zece grade în spatele banchizei. Prin urmare, să începem prin a trece banchiza şi greutatea cea mai mare va fi învinsă. Aveaţi perfectă dreptate, domnule Jeoiiing, când spuneaţi că existenţa acestei mări libere a fost oficial recunoscută de Weddell.

— Şi de Arthur Pym, căpitane?

— Şi de Arthur Pym.

Începând de la 15 decembrie, o dată cu creşterea numărului gheţarilor, se înmulţiră şi greutăţile navigaţiei. Vântul continua totuşi să ne fie favorabil, variind de la nord-est la nord-vest, fără tendinţa de a-şi schimba direcţia dinspre sud. Nici o clipă nu ne gândirăm să ocolim

aisbergurile şi icefields-urile, nici să navigam noaptea cu velafură redusă, manevră grea şi periculoasă întotdeauna.

Briza se înteţea câteodată şi eram nevoiţi să mai strângem clin pânze. Atunci se vedea marea aruncându-se spumegând asupra gheţarilor, acoperindu-i cu stropi de spumă, ca pe stâncile unei insule plutitoare, fără a reuşi să le oprească din mersul lor.

Jem West măsură de câteva ori unghiurile înălţimii aparente şi din calculele sale rezultă că înălţimea reală a acestor blocuri era în general cuprinsă între. Zece şi o sută de stânjeni. In sinea mea, mă convingeam tot mai mult de adevărul celor ce-mi spusese căpitanul, şi-mi dădeam seama că asemenea mase nu se puteau forma decât de-a lungul unui litoral, poate acela al unui continent polar. Şi dacă acest continent exista, avea desigur multe golfuri, fiind mâncat de apele mării şi tăiat de strâmtori, prin care Jane a putut ajunge la insula Tsalal.

Şi la urma urmelor, aceste pământuri polare nu sunt ele acelea care împiedică încercările descoperitorilor de a ajunge până la polul arctic sau antarctic? Nu sunt ele pentru munţii de gheaţă un punct de sprijin solid, de care nu se desprind decât în timpul dezgheţului? Dacă aceste calote, boreală şi australă, n-ar fi fost acoperite decât de ape, n-ar fi reuşit corăbiile să-şi croiască drum pe acolo?

Se poate deci presupune că, după ce a pătruns până la paralela optzeci şi trei, căpitanul William Guy de pe Jane, călăuzit fie de instinctul său de navigator, fie de întâmplare, a plutit prin vreo largă trecătoare a mării.

Echipajul fu foarte impresionat văzând cum o porneşte goeleta prin mijlocul acestor mase mişcătoare – cel puţin cei noi, pentru că vechiul echipaj al Janei mai trecuse prin asemenea împrejurări. Este adevărat că se obişnuiră repede şi nu se mai lăsară impresionaţi de alte noutăţi ale acestei călătorii.

Ceea ce trebuia organizat cu multă grijă, era supravegherea neîncetată a navigaţiei. De aceea Jem West

puse să se înalţe în vârful catargului mare un butoi, ceea ce se numeşte în limbaj marinăresc „cuib de cioară”, unde făcea de gardă un om din echipaj. Halbrane, ajutată de o briză regulată, înainta cu repeziciune. Temperatura ajungea cam la patruzeci şi două de grade, (adică plus 4° până la 5° Celsius). Pericolul venea de la neguri, care învăluiau adeseori aceste mări, îngreunând evitarea eventualelor ciocniri cu gheţarii.

Spre seara zilei de 16, oamenii echipajului cădeau de oboseală. Intre ice-packs-uri şi driitpacks-uri, nu erau decât trecători înguste şi foarte întortocheate, care ne obligau să schimbăm des direcţia pânzelor. De patru-cinci ori pe ceas, răsunau ordine ca acestea: „Păstraţi direcţia vântului!”… „Lasă vântul larg „.

Omul de la cârmă nu şedea degeaba, în timp ce mateloţii nu mai încetau cu strânsul pânzelor mari, sau cu întinsul celor mici; în aceste împrejurări, mateloţii munceau cu tragere de inimă, iar Hunt era mai activ decât toţi ceilalţi. Dar acest om, marinar până în adâncul fiinţei sale, se dovedea mai folositor când vasul trebuia ferit de blocada sloiurilor. Atunci el sărea pe vreun gheţar în care fixa o ancoră, prin scripeteie căreia trecea un cablu de sârmă ale cărui capete se aliau pe goeletă. Mateloţii trăgeau la edec, de capul liber al cablului, şi corabia îşi schimba încetişor direcţia, ocolind obstacolul.

Când trebuiau fixate ancore auxiliare, pentru a ocoli vreun colţ ameninţător al gheţarului, Hunt sărea într-o luntre, îndreptându-se spre mijlocul grămezii de sloiuri şi debarca pe suprafaţa lor lunecoasă, de unde conducea manevrarea vasului.

Datorită acestor fapte de mare curaj şi îndemiri are, căpitanul şi întregul echipaj îl considerau pe Hunt un matelot excepţional. Aerul acela misterios din toată făptura lui nu înceta însă de a ne aţâţa curiozitatea în cel mai înalt grad. Se întâmpla deseori ca Hunt şi Martin Hoit să se îmbarce în aceeaşi luntre, pentru vreo manevră

periculoasă, pe care o îndeplineau împreună. Dacă şeful velier îi dădea vreun ordin, Hunt îl executa cu conştiinciozitate şi îndemânare. Numai că nu vorbea cu el niciodată.

Halbrane nu mai putea fi prea departe de banchiză. Dacă-şi continua drumul în această direcţie, cu siguranţă că va ajunge la ea în scurtă vreme rămânându-i doar să-şi caute un loc de trecere. Până alunei, însă, pe deasupra ice-fields-urilor sau printre vârfurile capricioase ale aisbergurilor, santinela de pe catarg nu zări nici o creastă care să nu fie năpădită de gheţuri.

Ziua de 16 ne obligă la precauţii mari şi cu atât mai necesare, cu cât cârma, zdruncinată de hurducăturile corăbiei, ameninţa să se rupă. Multe zguduituri erau provocate de sloiurile care se frecau de carena vasului, acestea fiind mai periculoase chiar decât blocurile mari. Izbiturile în coastele corăbiei produceau fără îndoială şocuri violente, dar Halbrane fiind solid construită, nu risca să-şi spargă bordajul, nici să-şi strice căptuşeala, fiindcă, după cât ştim, nu era căptuşită.

Jem West ordonă să se fixeze bine cârma pe care o întăriră cu butuci lungi de brad, înţepeniţi pe axa ei, destul de rezistenţi pentru a o feri de avarii. Să nu credeţi cumva că mamiferele marine ar fi părăsit aceste locuri ticsite de mase plutitoare de toate mărimile şi de toate formele. Balenele în special erau foarte numeroase. Şi ce spectacol minunat ofereau trombele de apă, ţâşnind cu atâta putere din jeturile lor! Laolaltă cu fin-backs-urile şi humpbacks-urile, trăiau marsuini de o mărime nemaiîntâtnită, cântărind câteva sute de livre28 fiecare, pe care Hearne îi lovea cu harponul său când îi venea la îndemână. Aceşti marsuini, după ce treceau prin mâinile lui' Endicott, care-i prepara cu o adevărată artă, erau întotdeauna bine primiţi şi apreciaţi la mesele echipajului.

Păsările antarctice, petrelii, damierii şi cormoranii, zburau, ţipând, în stoluri numeroase, iar de pe marginea

ice-fields-urilor ne priveau legiuni întregi de pinguini. Ei sunt, de fapt, adevăraţii locuitori ai acestor triste singurătăţi şi natura n-ar fi putut crea o fiinţă mai potrivită cu dezolarea care domneşte în zona glacială.

În dimineaţa zilei de 17, omul „din cuibul ciorii” semnală în sfârşit banchiza.

— Cu direcţia la tribord, înainte! Strigă el.

La cinci sau şase mile spre sud, se înălţa o culme nesfârşită, crestată ca dinţii unui ferăstrău, profilându-se pe orizontul limpede al cerului antarctic, de-a lungul căreia pluteau mii de sloiuri. Această barieră nemişcată se întindea de Ia nord-vest spre sud-est, şi chiar dacă ar fi plutit numai de-a lungul ei, goeleta noastră tot mai câştiga câteva grade spre sud.

Cine vrea să-şi facă o părere exactă despre diferenţa dintre banchiză şi bariera de gheaţă, iată ce trebuie să reţină: aceasta din urmă, după cum am mai spus, nu se formează niciodată în plină mare. Este absolut necesar ca ea să se sprijine pe o bază solidă, fie pentru a-şi ridica planurile verticale de-a lungul unui litoral, fie pentru a-şi întinde în spate piscurile munţilor de gheaţă. Dacă însă această barieră nu poate părăsi punctul fix care o susţine, ea este aceea care, după cum spun navigatorii cei mai competenţi, furnizează aisberguri şi ice-fields-uri, drifts-uri, packs-uri, floes-uri şi brasks-uri, a căror continuă plutire o zăream în larg. Coastele pe care se sprijină sunt supuse influenţei curenţilor, veniţi din mările mai calde.

Pe timpul mareelor de echinocţiu, a căror înălţime este câteodată destul de mare, bariera se roade, crapă, se macină şi în câteva ore sute de blocuri enorme se desprind cu, zgomot asurzitor, cad în mare, scufundându-se în mijlocul unor viitori formidabile şi apoi revin la suprafaţă. Aceştia sunt munţii de gheaţă, din care nu iese la suprafaţa apei decât o treime şi care plutesc până în clipa când influenţa climatică a latitudinilor joase le grăbeşte topirea.

Într-o zi, pe când vorbeam cu căpitanul Len Guy despre acest lucru, îmi spuse:

— Aceasta este explicaţia cea mai justă, şi de aceea bariera de gheaţă opune navigatorilor un obstacol de netrecut, pentru că are la bază stabilitatea unui litoral. Nu acelaşi lucru se întâmplă cu banchiza. Ea se formează mai departe de uscat, chiar pe ocean, prin amestecul neîncetat al sfărâmăturilor aduse de valuri. Expusă asalturilor hulei şi valurilor oceanului, în timpul verii ea se dizlocă, lăsând trecători prin care vasele pot pătrunde dincolo.

— Este adevărat deci, observai eu, că banchiza nu constitue o masă neîntreruptă, pe care n-ai putea s-o ocoleşti.

— Aşa a putut şi Weddell să treacă dincolo, domnule Jeorling, datorită împrejurărilor excepţionale de temperatură şi primăverii timpurii. Din moment ce aceste împrejurări ni se prezintă şi nouă, nu este o îndrăzneală prea mare să încercăm a ne folosi de ele.

— Cu siguranţă, căpitane. Şi acum că banchiza a fost semnalată.

— Ne vom apropia de ea cât va fi cu putinţă, şi voi conduce goeleta prin cea dintâi trecătoare pe care o vom descoperi. Dacă nu găsim niciuna, o să plutim de-a lungul banchizei până la extremitatea ei orientală, ajutaţi de curentul care merge în această direcţie, cu condiţia ca briza să se menţină la nord-est.

Navigând spre sud, goeleta întâlni ice-fields-uri de dimensiuni uriaşe. Măsurarea acestor ice-fieldsuri cu ajutorul unghiurilor luate cu cercul şi a laturilor măsurate cu lochul, ne ajută să stabilim suprafaţa lor la cinci până la şase sute de stânjeni pătraţi. Trebuia manevrat cu multă precizie şi prudenţă, pentru a evita săfim blocaţi într-un coridor de gheaţă, a cărui ieşire de multe ori nu se vedea.

Când Halbrane ajunse la trei mile de banchiză, se opri în mijlocul unui bazin larg, care-i lăsa toată libertatea de manevrare. Fu desprinsă o luntre de pe bord, şi lansată pe

apă. Căpitanul Len Guy şi bosseman-ul coborâră în ea însoţiţi de patru mateloţi la vâsle şi unul la cârmă. Luntrea se îndreptă spre meterezul masiv, în care oamenii sperau să găsească trecătoarea prin care s-ar fi putut strecura goeleta, dar după trei ore de cercetări zadarnice, se înapoiară pe bord dezamăgiţi şi frânţi de oboseală.

Pe deasupra, mai începu şi o ploaie amestecată cu zăpadă, care făcu să scadă temperatura la treizeci şi. Şase de grade (plus 2 grade şi 22 Cclsius) de nu mai puturăm vedea banchiza. Prin urmare, nu. ne mai rămase altceva de făcut decât să punem capul la compas spre sud-est şi să navigam printre sloiuri; să trecem peste ele, ar fi însemnat să ne expunem la riscuri serioase, fără nici un rost.

Jem West ordonă să se sucească vergile în aşa fel încât să plutim cit mai mult cu putinţă în direcţia vântului. Echipajul lucră cu multă îndemânare, şi goeleta, însufleţită de o viteză care crescu pină la şapte opt mile, înclinată la tribord, se avântă prin mijlocul sloiurilor grămădite în calea ei. Ştia parcă să evite atingerea cu ele, atunci când această întâlnire i-ar fi dăunat, iar când era vorba doar de straturi subţiri de gheaţă, se arunca asupra lor spărgându-le cu etrava ei, care făcea în aceste cazuri oficiul de berbece29. Apoi, după câteva atingeri uşoare, urmate de trosnituri, care curtemurau câteodată toată lemnăria corăbiei, Halbrane găsea din nou ape libere şi drumul. Continua o vreme nestingherit.

Esenţialul era să se ferească mai ales de ciocniri cu aisbergurile. Nu era de loc greu să navighezi pe un cer senin, care-ţi îngăduia să manevrezi la timp, pentru a mări sau micşora viteza goeletei. Totuşi, cu negurile care apăreau destul de des, limitând câmpul vizual la două până la patru sute de metri, navigarea continua să fie destul de periculoasă.

Dar, fără a mai vorbi de aisberguri, Halbrane nu risca oare să se ciocnească de ice-fields-uri? Incontestabil, şi numai cine n-a văzut asemenea spectacol nu-şi poate imagina câtă

forţă au aceste mase în mişcarea lor, care pare atât de înceată.

În ziua aceea, văzurăm cu ochii noştri unul din aces, te ice-fields-uri, care abia se mişca, izbindu-se de altul ce părea nemişcat. Ei bine, acest câmp de gheaţă Iu sfărâmat şi atât de tare se zdruncină, încât în scurtă vreme nu mai rămase din el aproape nimic. Pe locul unde fusese câmpul de gheaţă, pluteau acum, împingându-se unele într-altele, bucăţi enorme de gheaţă, hummocks-uri înalte până la o sută de picioare şi câteva calfs-uri, care se scufundau încet în adâncuri.

Se poate să nu te cuprindă cel puţin mirarea în faţa. Unui asemenea lucru, cinci greutatea câmpului de gheată care se apropia de celălalt, trecea de câteya milioane de tone.

Se scurseră astfel douăzeci şi patru de ore, timp în care goeleta se menţinu la distanţă de trei-patru mile departe de banchiză. Să ne apropiem mai mult, ar fi însemnat -să ne angajăm degeaba într-o serie de încurcături, din care nu se ştie dacă mai puteam ieşi.

Len Guy ardea de nerăbdare să facă acest lucru, dar se şi temea să nu-şi mâne goeleta, fără să observe, către deschizătura vreunei trecători

— Dacă am avea un vas să ne însoţească, îmi spuse el, aş merge mai aproape de banchiză, şi acum îmi dau seama ce avantajos lucru este să pleci cu două corăbii într-o expediţie ca aceasta. Dar Halbrane e singură, şi dacă am rămâne fără ea. Cu toată prudenţa manevrării, goeleta noastră era expusă totuşi la mari pericole.

Abia parcurserăm vreo sută de stânjeni, când furăm nevoiţi să ne oprim brusc şi să schimbăm direcţia vasului cu o clipă înainte ca vârful catargului din faţă, care era foarte aplecat, să se izbească într-un gheţar.

Ore întregi, Jem West fu obligat să schimbe viteza şi-i trebui multă atenţie pentru a evita o ciocnire cu un câmp de gheaţă. Din fericire, vântul sufla de la est spre nord-nord est, fără să se schimbe, ceea ce ne permise să menţinem

toate pânzele întinse. Dacă s-ar fi transformat. Însă în furtună, nu ştiu ce s-ar fi ales de goeleta noastră, sau mai bine zis ştiu foarte bine: ar fi fost pierdută şi ea, şi oamenii.

În acest caz, n-am fi avut cum să fugim şi Halbrane ar fi eşuat pe gheţurile de la poalele banchizei. După o lungă recunoaştere, căpitanul Len. Guy fu nevoit să renunţe deocamdată la nădejdea de a găsi o trecătoare prin acest zid de gheaţă. N-aveam altceva de făcut, decât să ne îndreptăm spre sud-est. De altfel, urmând această direcţie, nu pierdeam nimic în latitudine. Şi într-adevăr, în ziua de 18, stabilirăm că Halbrane se afla pe paralela şaptezeci şi trei.

Repet totuşi, că niciodată nu s-a navigat în mările antarctice în condiţii mai fericite, datorită desprimăvărării timpurii, permanenţei vânturilor dinspre nord şi temperaturii pe care termometrul o indica la patruzeci şi nouă de grade, adică plus 9° şi patruzeci şi patru Celsius. Este de la sine înţeles că aveam o zi continuă şi timp de douăzeci şi patru de ore razele solare ne înconjurau din toate punctele orizontului.

Aisbergurile începuseră să se topească şi sute de pârâiaşe se scurgeau la vale, săpând adânc în pereţii de gheaţă, ca apoi să se unească în cascade fremătătoare. Trebuia să ne ferim cu mare grijă, ca să nu ne dea peste cap, când prin topirea bazei lor îşi schimbau centrul de greutate şi se rostogoleau în apele adânci ale oceanului.

De vreo două-trei ori, ne apropiarăm de banchiză până la o distanţă mai mică de două mile. Era cu neputinţă ca în actualele condiţii climaterice să nu se fi produs rupturi în câteva locuri. Nici de data aceasta cercetările noastre nu duseră la vreun rezultat şi din nou furăm nevoiţi să ne lăsăm în voia curentului care trecea de la vest spre est.

De altfel, acest curent ne era folositor şi nu regretam decât faptul că am fost târâţi dincolo de meridianul patruzeci şi trei, către care va fi necesar să ducem din nou goeleta pentru a ne îndrepta spre insula Tsalal. Speram că

de data aceasta vântul o va purta din nou spre itinerarul său.

Trebuie să mai spun că în timpul ultimei recunoaşteri, n-am descoperit pe tot parcursul nici urmă de pământ sau ceva care să semene a pământ, conform hărţilor întocmite de navigatorii care trecuseră pe aici înaintea noastră, hărţi incomplete, fără îndoială, dar în linii mari destul de precise. S-a întâmplat ca pe locurile indicate că ar fi pământ, să fi mers corăbii. Totuşi, acest lucru nu era admisibil, în ceea ce priveşte insula Tsalal. Dacă Jane a putut ajunge la ea, înseamnă că această parte a mării antarctice era liberă şi într-un an atât de timpuriu, n-avem să ne temem de vreun obstacol care s-ar fi putut ivi în drum.

În sfârşit, în ziua de 19, între orele două şi trei după amiază, la verga catargului mare se auzi strigătul santinelei:

— Ce s-a întâmplat? Întrebă Jem West.

— Banchiza este spintecată la sud-est.

— Şi mai departe?

— Nu se mai vede nimic.

Locotenentul urcă pe hobane şi în câteva clipe ajunse la capelajul catargului hunei. Noi aşteptam jos, cuprinşi de nerăbdare. Dacă santinela s-a înşelat? Poate a avut vreo iluzie optică, în orice caz, Jem West nu va greşi. După zece minute de aşteptare, zece minute care mi se părură nesfârşite, vocea lui clară ajunse până la noi pe punte:

— Marea liberă! Strigă el.

I se răspunse printr-un „ura” puternic, ieşit din toate piepturile. Goeleta luă cap la compas spre sud-est, cu vântul strâns cât mai aproape. După două ore, capătul banchizei fu ocolit şi în faţa privirilor noastre se întindea o mare strălucitoare, complet eliberată de gheţuri.

1.14. VOCEA DIN VIS.

Pe de-a-ntregul eliberată de gheţuri? Nu. Ar fi fost prea devreme pentru acest lucru. Câteva aisberguri mai albeau în depărtare, iar drifts-uri şi packs-uri mai pluteau încă spre

est. Dezgheţul era în toi în partea aceea, iar marea era complet liberă, din moment ce o corabie putea naviga cu uşurinţă.

Nu încape nici o îndoială că prin aceste locuri, plutind pe un braţ al mării, un fel de canal săpat prin continentul antarctic, au ajuns corăbiile lui Weddell la şaptezeci şi patru de grade latitudine, pe care Jane trebuie să le fi depăşit cam cu şase sute de mile.

— Dumnezeu ne-a venit în ajutor, îmi spuse căpitanul Len Guy, şi bine ar fi să ne conducă paşii până la capăt.

— In opt zile, îi răspunsei eu, goeleta noastră poate să fie în largul insulei Tsalal.

— Da, cu condiţia ca vânturile de la est să persiste, domnule Jeorling, Nu uitaţi însă că, plutind de-a lungul banchizei până la extremitatea ei orientală, Halbrane s-a îndepărtat de itinerarul său şi trebuie readusă spre vest.

— Briza este cu noi, căpitane…

— Şi vom profita de ea, pentru că intenţia mea este să mă îndrept spre insula Bennet. Acolo a debarcat mai întâi fratele meu William. Din clipa când vom întâlni această insulă, putem fi siguri că mergem pe drumul cel bun.

— Cine ştie, căpitane, dacă nu vom găsi acolo noi indicii.

— Şi asta. Se poate, domnule Jeorling. Prin urmare, azi, după ce voi face punctul şi voi stabili exact poziţia noastră, punem capul la compas spre insula Bennet.

Este de la sine înţeles că trebuia consultată imediat călăuza cea mai sigură pe care o aveam la dispoziţie. Vorbesc de cartea lui Edgar Poe, în realitate, povestirea adevărată a lui Arthur Gordon Pym. După ce o recitii cu toată atenţia pe care o meritä, ajunsei la următoarea concluzie: că fondul era adevărat, că Jane descoperise şi acostase la insula Tsalal, nu mai încăpea nici o îndoială, după cum nu exista îndoială asupra existenţei celor şase supravieţuitori ai naufragiului, la data când Patterson a fost luat de gheţarul în derivă.

Asta era partea adevărată, sigură, neîndoielnică, însă, cealaltă parte nu trebuia pusă oare pe socoteala imaginaţiei povestitorului, imaginaţie uimitoare, excesivă, bolnăvicioasă, dacă ţii seama de portretul pe care şi l-a făcut el însuşi. Şi trebuia să iei drept sigure întâmplările stranii pe care pretinde că le-ar fi observat în această îndepărtată Antarctidă. Trebuia admisă existenţa unor oameni şi animale ciudate. Era adevărat oare că solul acestei insule ar fi de o natură specială şi apele ei curgătoare au o componenţă deosebită? Existau oare acele prăpăstii înspăimântătoare, a căror descriere o făcea cu atâta minuţiozitate Arthur Pym? Era oare de crezut că culoarea albă producea asupra insularilor atâta. Groază? Şi la urma urmelor, de ce nu, deoarece culoarea albă, haina iernii, culoarea zăpezilor, le anunţa apropierea timpului rău, care-i închidea într-o închisoare de gheaţă.

Într-adevăr, ce trebuie să gândeşti despre aceste fenomene neobişnuite semnalate dincolo, despre vaporii cenuşii ai orizontului, întunecarea spaţiului, transparenţa luminoasă a adâncimilor mării, albeaţa cascadei aeriene, şi, în sfârşit, despre acel uriaş alb care se ridică pe pragul polar. Asupra acestor lucruri îmi aveam rezervele mele şi mă hotărâsem să aştept. În ceea ce-l priveşte pe căpitanul Len Guy, se arăta foarte indiferent faţă de tot ceea ce în povestirea lui Athur Pym nu se referea direct la cei părăsiţi de pe insula Tsalal, a căror salvare era unica şi permanenta lui preocupare.

Or, din moment ce aveam în faţa ochilor povestirea lui Arthur Pym, mă hotărâsem să-l verific pas cu pas, să deosebesc adevărul de minciună, realitatea de fantezie. Şi convingerea mea era că nu voi găsi nici urmă de aceste lucruri stranii, care trebuie să fi fost inspirate de acel „înger al bizarului”, personajul principal al uneia din cele mai sugestive nuvele ale poetului american.

La data de 19 decembrie, goeleta noastră se afla deci cu un grad şi jumătate mai la sud decât fusese Jane cu

optsprezece zile mai târziu. De aici, această concluzie că împrejurările, mările, direcţia vântului, sezonul frumos, foarte timpuriu, ne-au fost extrem de favorabile. O mare liberă, sau oricum navigabilă, se întindea în faţa căpitanului Len Guy, cum se întinsese şi în faţa căpitanului William Guy, şi în spatele lor, banchiza îşi desfăşura, de la nord-vest spre nord-est, enormele ei mase solidificate.

În primul rând, Jem West vru să se convingă dacă curentul mergea spre sud în acest braţ de mare, după cum susţinea Arthur Pym. La ordinul său, bosseman-ul aruncă o undiţă de două sute de brasse, având o greutate destul de mare şi se constată că direcţia curentului era aceeaşi, prin urmare, foarte prielnică goeletei noastre.

La ora zece şi la amiază se mai făcură două observaţii cu mare exactitate, cerul fiind de o extraordinară puritate. Calculele arătară 74°45' latitudine şi ceea ce nu ne surprinse de loc 39°15' longitudine. Se vede că înconjurul pe care ni l-a impus prelungirea banchizei, şi pe care l-am făcut din necesitatea de a ocoli pe la extremitatea ei orientală, obligaseră goeleta să se avânte cam cu patru grade la est. Punctul fiind stabilit, căpitanul Len Guy luă cap la compas spre sud-est, pentru a reveni la meridianul patruzeci şi trei, ţinând totuşi direcţia sud.

Nu mai este, cred, nevoie să reamintesc că, cuvintele „dimineaţa” şi „seara” de care mă voi folosi, în lipsă de altele, nu implicau nici răsăritul şi nici apusul soarelui. Discul fierbinte al astrului zilei nu încetă să lumineze spaţiile, în drumul lui neîntrerupt.

Câteva luni mai târziu, el va dispare pentru un timp. Totuşi, în această perioadă rece şi întunecată a iernii antarctice, cerul este aproape zilnic luminat de aurorele polare. Poate, mai târziu, vom fi martorii acestor fenomene de-o splendoare ce nu poate fi exprimată îndeajuns şi a căror influenţă electrică se manifestă cu atâta putere.

După cum povesteşte Arthur Pym, de la 1 la 4 ianuarie a anului 1828, călătoria Janei continuă cu multă greutate, pe

o vreme rea, cum nu mai avuseseră până atunci. O furtună puternică de la nord-est aduse cu ea munţi de sloiuri care erau gata-gata să-i sfarme cârma. După ce scăpă de furtună, îşi văzu drumul închis de o banchiză groasă care, din fericire, putu fi trecută. De-abia în dimineaţa zilei de 5 ianuarie, la latitudinea de 73°15', scăpă de ultimele obstacole, continuându-şi liniştită drumul. În timpul când Jane trecea pe aici, temperatura aerului era de treizeci şi trei de grade, (plus 0°56 Celsius), iar acum, Ia trecerea noastră, se ridica la patruzeci şi nouă de grade, sau, cum s-ar mai putea spune, la plus 9°44 Celsius. Acul busolei noastre se găsea într-o poziţie identică cu acela al Janei, indicând 14°28' spre est.

Voi face o ultimă observaţie, pentru a indica în mod exact diferenţa sau apropierea de situaţie între cele două goelete. Jane a avut nevoie de cincisprezece zile, de la 5 la 19 ianuarie, ca să parcurgă cele zece grade, echivalând cu şase sute de mile, care o despărţeau de insula Tsalal, în timp ce Halbrane, la 19 decembrie, se găsea la mai puţin de şapte grade, adică la patru sute de mile. Dacă vântul se menţinea până la sfârşitul săptămânii, am fi văzut apărând la orizont insula Tsalal sau cel puţin mica insulă Bennet, de la care mai aveam de mers vreo cincizeci de mile, unde căpitanul Len Guy voia să facă o escală de douăzeci şi patru de ore.

Navigarea continuă în condiţii excelente. Nu întâlnirăm tot drumul decât vreo câteva sloiuri, pe care curenţii îi târau spre sud-vest, cu o iuţeală de un sfert de milă pe oră. Dar goeleta noastră le ocolea cu multă uşurinţă. Cu toate că briza se înteţise, Jem West nu slăbise pânzele de sus şi Halbrane luneca încetişor pe o mare uşor fremătândă.

Nu se zărea niciunul din aisbergurile întâlnite de Arthur Pym la această latitudine, care, după mărturisirile lui, atingeau înălţimea de o sută de brasse în timpul dezgheţului. Timpul era frumos şi echipajul nostru nu era obligat să manevreze pe ceaţă, cum se întâmplase cu cel al

Janei. Nu avurăm de luptat nici cu rafalele de grindină, sau de zăpadă, care o asaltaseră pe Jane, nici cu scăderile de temperatură, din cauza cărora echipajul ei avusese atâta de suferit.

Din când în când, întâlneam în calea noastră floes-uri pline de pinguini, semănând cu nişte turişti, care navigau pe bordul unui iaht de plăcere, şi de foci negricioase, înfipte în suprafeţele albe, ca nişte enorme lipitori. Deasupra acestei flotile zburau neîncetat petreli, damieri, puffini negri, cufundări, grebe, steme, cormorani şi albatroşi de culoarea funinginei, care trăiesc în ţinuturile latitudinilor înalte. Pe apă, pluteau ici-colo meduze mari, împodobite cu cele mai gingaşe culori, deschizându-se ca nişte umbreluţe. Mai dădurăm în drum de peşti uriaşi, un fel de dorode, lungi de trei picioare, cu carnea tare şi gustoasă, din care făceam provizii îmbelşugate, cu ajutorul undiţelor şi harpoanelor.

A doua zi de dimineaţă, după o noapte calmă, în timpul căreia briza slăbise, bosseman-ul mă întâmpină vesel şi surâzător, cu alura omului pe care micile necazuri ale vieţii nu-l supără prea mult.

— Bună dimineaţa, domnule Jeorling, bună dimineaţa, îmi spuse el, de cum mă zări.

În aceste regiuni australe, la epoca de care vorbesc, nu se putea spune „bună seara”, pentru bunul motiv că nu există seară, nici bună, nici rea.

— Bună dimineaţa, Hurliguerly, îi răspunsei, foarte dispus să încep o conversaţie cu acest om vesel şi vorbăreţ.

— Ei, cum vi se par mările de dincolo de banchiză?

— Le-aş putea compara foarte bine cu marile lacuri din Suedia sau America.

— Da, fără îndoială, numai că cele de aici sunt înconjurate de aisberguri, în loc de munţi!

— Nici nu ne-am fi putut dori ceva mai bun, bosseman, cu condiţia ca şi restul călătoriei să ţină tot aşa până la insula Tsalal.

— De ce nu până la pol, domnule Jeorling?

— Până la pol? E departe polul şi nu se ştie ce e pe acolo.
— O să ştim, după ce-l vom vizita, răspunse bosseman-ul, fiindcă, dacă te gândeşti bine, este singura posibilitate de a putea afla!
— Ai dreptate, Hurliguerly… dar Halbrane n-a plecat să descopere polul sud. Dacă Len Guy va reuşi să salveze naufragiaţii de pe Jane, înseamnă că-şi va fi îndeplinit misiunea şi nu ştiu dacă ar trebui să încerce mai mult.
— Bineînţeles, domnule Jeorling, bineînţeles. Totuşi, când va ajunge la trei sau patru sute de mile de pol, nu va fi tentat oare să meargă până la capătul axei, pe care pământul se învârteşte ca un pui în frigare replică râzând bosseman-ul.
— Asta ar merita osteneala de a înfrunta noi pericole şi este oare atât de interesant, încât să împingem până acolo pasiunea noastră pentru cuceririle geografice.
— Da şi nu, domnule Jeorling. Mărturisesc totuşi că am ajuns mai departe decât navigatorii dinaintea noastră poate mai departe chiar decât vor merge vreodată cei ce vor veni după noi, şi asta-i destul pentru orgoliul unui marinar ca mine.
— Da ţi se pare că nu s-a făcut mai nimic, pe lângă ceea ce mai e de făcut, bosseman.
— Chiar aşa, domnule Jeorling, şi dacă ni s-ar propune să ne înfundăm la câteva grade mai de-parte de insula Tsalal,. Fiţi sigur că n-aş fi eu celcare s-ar opune.
— Bosseman, nu cred ca Len Guy să se fi gândit vreodată, la aşa ceva.
— Nici eu, răspunse Hurliguerly, cred că de îndată ce-şi va salva fratele şi pe cei cinci mateloţi de pe Jane, nu va şti cum să se întoarcă mai repede în Anglia.
— Asta este şi probabil, şi logic în acelaşi timp, bosseman. Dacă oamenii vechi din echipaj sunt gata să meargă oriunde i-ar duce şeful lor, nu acelaşi lucru s-ar întâmpla cu cei noi. Ei n-au fost angajaţi pentru o campanie atât de

lungă şi de periculoasă, cum ar fi aceea care ne-ar duce prnă la pol.

— Aveţi dreptate, domnule Jeorling, şi chiar dacă s-ar hotărî la o asemenea treabă, ar fi nevoie de momeala unei prime serioase, pentru fiecare paralelă trecută dincolo de insula Tsalal.

— Şi nici aşa nu-i sigur că se vor învoi, spusei eu.

— Ba ceva mai mult, Hearne şi tovarăşii lui, recrutaţi în insulele Falkland, care formează majoritatea pe bord, sperau că nu vom putea trece de banchiză şi deci navigarea nu va depăşi în nici un caz cercul antarctic! Se arată foarte nemulţumiţi de faptul că am mers atât de departe, în sfârşit, nu ştiu ce-o mai fi de acum încolo, însă acest Hearne este un tip cam suspect şi eu îl supraveghez de multă vreme.

Într-adevăr, nemulţumirea care mocnea în noii mateloţi constituia, dacă nu un pericol, cel puţin o complicaţie pentru viitor. In noaptea, sau mai exact în timpul când ar fi trebuit să fie noaptea de 19 spre 20, somnul îmi fu tulburat de un vis ciudat. Da! Nu putea fi decât un vis! Cred că trebuie să-l menţionez totuşi în această povestire, ca să se înţeleagă cât de obsedată începea să fie mintea mea de întâmplările prin care treceam.

Timpul era rece încă, şi după ce m-am întins în pat, m-am înfăşurat bine în păturile mele groase. De obicei, somnul mă cuprindea pe la orele nouă seara şi dormeam fără întrerupere până la cinci dimineaţa. Eram în toiul somnului, să fi fost cam două după miezul nopţii, când mă trezi brusc un fel de murmur, întrerupt de suspine. Deschisei, sau mai curând mi se păru că deschid ochii. Oblonul geamului era lăsat şi în cabină domnea un întuneric adânc.

Cum murmurul se repetă, ascultai atent şi mi se păru că aud o voce, o voce care n-o cunoşteam, şoptind aceste cuvinte:

— Pym… Pym… sărmanul meu Pym!

Desigur, asta nu putea fi decât o halucinaţie sau, dacă era altfel, însemna că cineva intrase în cabina mea, pe care n-o încuiasem la culcare.

— Pym! Continuă vocea. Nu trebuie… bietul Pym nu trebuie uitat niciodată!

De data aceasta auzii distinct cuvintele pronunţate chiar lângă urechea mea. Ce însemna această recomandaţie şi de ce îmi era adresată mie? Să nu uit pe Arthur Pym? Nu murise oare după întoarcerea lui în America de-o moarte subită şi grozavă, ale cărei amănunte nu le cunoştea nimeni?

Aveam senzaţia că aiurez şi mă trezii de-a binelea, de data aceasta cu senzaţia că fusesem tulburat de un vis nemaipomenit, care se datora vreunei tulburări cerebrale. Dintr-o săritură, ajunsei la fereastră şi deschisei oblonul. Scosei capul prin deschizătură şi privii puntea. La pupa goeletei nu era nimeni, afară de Huni care sta în picioare la roata cârmii, cu ochiul pe cadranul busolei. Nu aveam altceva de făcut decât să mă culc din nou. Ceea ce şi făcui, şi cu toate că mi se păru că aud din nou numele lui Arthur Pym pronunţat lângă urechea mea, aţipii repede şi dormii tun până dimineaţa.

Când mă sculai, nu-mi mai rămăsese decât o foarte vagă amintire a incidentului de peste noapte, care şi începuse să se şteargă din mintea mea. Recitind povestirea lui Arthur Pym, de cele mai multe ori împreună cu căpitanul, ca şi cum această povestire ar fi fost jurnalul de bord al Halbranei, îmi atrase atenţia următorul fapt, petrecut în ziua de 10 ianuarie: In timpul după amiezii s-a produs un accident foarte regretabil şi tocmai în apele prin care treceam atunci. Un american, originar din New-York, numit Peter Vredenburgh, unul din cei mai buni mateloţi ai echipajului de pe Jane, lunecă şi căzând între două blocuri de gheaţă, dispăru fără a mai putea fi salvat.”

Era prima victimă a acestei funeste campanii şi câţi alţii aveau să se mai înscrie în necrologul nenorocitei goelete! In

legătură cu aceasta, înţeleserăm că, după spusele lui Arthur Pym, frigul fusese puternic în ziua de 10 ianuarie şi starea atmosferică foarte tulbure, datorită rafalelor de zăpadăşi grindină care veneau de la nord-est.

Este adevărat că la acea dată, banchiza mai era încă departe spre sud, ceea ce explică motivul pentru care Jane n-o înconjurase pe la vest. După cum mai povesteşte tot Arthur Pym, Jane nu ajunsese acolo decât la 14 ianuarie. O mare „în care nu era nici un sloi de gheaţă” se desfăşura până în depărtările orizontului, străbătută de curenţi care se mişcau cu o iuţeală de o jumătate de milă pe oră. Temperatura era de treizeci şi patru de grade (plus 1° şi 11 Celsius) şi în scurtă vreme se ridică la cincizeci şi unu grade, adică plus 10° şi 56 Celsius. Era aceeaşi temperatură de care se bucura şi Halbrane şi la fel ca Arthur Pym, puteam spune cu uşurinţă, că nimeni nu s-ar fi îndoit că aveam posibilitatea să atingem polul”.

În ziua aceea, observaţia căpitanului Janei arătă 81°21' latitudine şi 42°5' longitudine. La o diferenţă de câteva minute de arc, această constatare era întâmplător la fel cu aceea pe care o făcuserăm şi noi în dimineaţa zilei de 20 decembrie. Prin urmare, ne îndreptam direct spre insula Bennet şi, în mai puţin de douăzeci şi patru de ore, ea apăru la orizont. In timpul navigării prin aceste locuri, nu am de relatat nici un incident. La bordul goeletei noastre nu se întâmplă nimic deosebit, în timp ce jurnalul Janei, la data de 17 ianuarie, înregistra o serie de întâinplări destul de ciudate.

Iată pe cea mai interesantă, care furniza lui Arthur Pym şi tovarăşului său Dirk Peters prilejul să-şi arate curajul şi devotamentul lor. Spre ora trei după amiază, santinela de la catarg remnală prezenţa unui banc de gheaţă în derivă, ceea ce dovedeşte că sloiurile reapăruseră la suprafaţa mării libere. Pe acest banc se afla un animal uriaş. Căpitanul William Guy ordonă să fie înarmată cea mai mare din luntre, în care luă loc Arthur Pym, Dirk Peters şi

secundul Janei, nefericitul Patterson, al cărui cadavru l-am găsit în drumul de la insulele Prinţul Eduard la Tristan-daCunha.

Animalul era un urs de Arctica, măsurând cincisprezece picioare lungime, cu părul ţepos, foarte creţ şi de o albeaţă imaculată, cu botul rotund ca al unui buldog. Cele câteva focuri care-l atinseră nu fură de ajuns pentru a-l doborî. Aruncându-se în mare, puternicul animal înotă spre luntre şi, agăţându-se de ea, era cât pe-aci s-o răstoarne, dacă Dirk Peters, repezindu-se asupra lui, nu i-ar fi implântat cuţitul. În spate. Rănit de moarte, ursul târî după el şi pe metis, căruia trebui să i se arunce o funie, ca să poată urca din nou pe bord. Ursul fu adus pe puntea Janei, dar în afară de mărimea lui excepţională, nu prezenta nimic anormal pentru ca să poată fi trecut printre patrupedele ciudate, semnalate de Arthur Pym în regiunile australe;

Dar să revenim la Halbrane. Briza de la nord, care încetase definitiv, nu mai reveni şi doar curentul mai îndrepta goeleta spre sud. Din aceste motive avuserăm o mică întârziere, care din cauza nerăbdării noastre, ni se păru nemaipomenit de mare.

În sfârşit, în ziua de 21, constatarăm că ne aflăm la 82°50' latitudine şi 42°20' longitudine vestică. Insula Bennet, dacă exista, nu mai putea fi departe. Pe la ora şase seara, strigătul unuia dintre oameni semnală pământ în faţa babordului.

1.15. INSULA BENNET.

Halbrane înaintase cam opt sute de mile dincolo de cercul polar şi acum naviga în largul apelor insulei Benne. Oamenii echipajului aveau mare nevoie de odihnă, pentru că, în timpul ultimelor ore, obosiseră vâslind la luntrele lor, de care remorcaseră goeleta cu pânzele atârnând, nemaiputând să înainteze pe această mare calmă. Aşa că debarcarea fu amânată pentru a doua zi, iar la auzul ordinului, mă dusei să stau trântit în cabina mea.

De data aceasta nici un murmur nu-mi tulbură somnul şi la cinci dimineaţa fusei printre primii pe punte. Jem West luase toate măsurile de prevedere pe care le cerea o navigare prin aceste locuri suspecte. Pe bord domnea cea mai severă supraveghere. Tunurile erau încărcate, ghiulele şi cartuşe se aflau la îndemână din belşug, puştile şi pistoalele la fel, plasele de abordaj gata să fie întinse.

Nu puteam uita că Jane fusese atacată de băştinaşii din insula Tsalal. Goeleta noastră se afla atunci la mai puţin de şaizeci de mile de teatrul acestei catastrofe. Noaptea, trecuse în linişte. Când se lumină de ziuă, nu zărirăm nici o luntre în apele HalbraneI şi nici un indigen pe plajă. Locul părea pustiu şi-mi adusei aminte că nici căpitanul William Guy de pe Jane nu descoperise aici vreo urmă de fiinţă omenească. Pe litoral nu se distingeau colibe, nici fum în depărtare, şi asta îmi întări convingerea că insula Bennet nu este locuită.

Un singur lucru interesant văzui aci, remarcat de altfel şi de Arthur Pym, o terasă stâncoasă, a cărei circumferinţă măsura cam o leghe, atât de stearpă încât nu zării pe tot întinsul ei nici urmă de vegetaţie. Goeleta noastră aruncase ancora la o milă spre nord.

Căpitanul Len Guy mă făcu atent că insula Bennet nu era o ficţiune.

— Domnule Jeorling, îmi spuse el, vedeţi promontoriul acela care se înalţă spre nord-est?

— Îl văd, căpitane.

— Nu-i oare format dintr-o îngrămădire de stânci asemănătoare unor baloturi de bumbac făcute sul?

— Într-adevăr, aşa cum e menţionat în povestire.

— Prin urmare, nu ne mai rămâne decât să debarcăm pe promontoriu, domnule Jeorling. Cine ştie dacă nu vom găsi acolo vreo urmă a oamenilor de pe Jane, în cazul când ar fi reuşit să fugă de pe insula Tsalal.

Şi acum, câteva cuvinte despre starea de spirit care domnea pe bordul HalbraneI. La câteva sute de metri se

afla insula pe care, cu unsprezece ani în urmă, puseseră piciorul Arthur Pym şi William Guy. Când Jane ajunse aci, situaţia pe bord începuse să fie din ce în ce mai grea, din cauza împuţinării alimentelor şi a simptomelor de scorbut care începuseră să se manifeste printre oamenii echipajului.

Pe bordul goeletei noastre, dimpotrivă, îţi făcea plăcere să priveşti aceşti oameni plini de sănătate şi dacă între noii recruţi se mai iveau unele mici neînţelegeri, cei vechi se arătau plini de zel şi de speranţă şi foarte mulţumiţi că ne apropiasem atât de mult de ţinta călătoriei noastre.

Aşa stând lucrurile cu echipajul, se poate ghici uşor care trebuie să fi fost gândurile şi dorinţele căpitanului Len Guy. Devora cu ochii insula Bennet. Pe bord mai era însă cineva ale cărui priviri fixau cu şi mai multă încăpăţânare insula: matelotul Hunt. De când ancorase goeleta, el nu se mai culcase în locul lui de pe punte, cum avea obiceiul, nici chiar două-trei ceasuri. Rezemat de bastingajul de la tribord, şedea acolo încremenit în muţenie, cu gura lui mare strânsă, cu fruntea aceea săpată de mii de creţuri, nepărăsind o clipă din ochi malul, care putea ascunde atâtea.

Reamintesc cititorilor că insula, primul pământ descoperit în această parte a Antarctidei fusese botezată Bennet de căpitanul Janei, în cinstea asociatului său. Înainte de a părăsi bordul HalbraneI, Len Guy recomandă locotenentului să fie cu ochii în patru, recomandare de care Jem West nu avea însă nevoie. Explorarea noastră nu ne-ar fi luat mai mult de o jumătate de zi. În cazul când n-am fi venit până la vremea amiezii, o altă luntre urma să plece în căutarea noastră.

— Fii atent mai cu seamă cu noii angajaţi, adăugă căpitanul Len Guy.

— Fiţi liniştit, căpitane, răspunse locotenentul. Dacă aveţi nevoie de patru oameni la vâsle, cred că ar fi bine să-i

alegeţi dintre cei noi. În acest caz, vom avea patru încăpăţânaţi mai puţin pe bord.

Sfatul lui era înţelept, pentru că sub influenţa nenorocită a lui Hearne, nemulţumirea tovarăşilor săi de pe insula Fandând avea tendinţa să crească. Luntrea fu pregătită şi patru din noii angajaţi luară loc în faţă, la vâsle, iar Hunt ceru îngăduinţa să stea la eârmă. Căpitanul Len Guy, bosseman-ul şi cu mine, ne aşezarăm în spate, bine înarmaţi, şi pornirăm către partea de nord a insulei.

O jumătate de oră mai târziu, ocoleam promontoriul care, văzut de aproape, nu mai semăna cu o îngrămădire de baloturi. Mai înaintarăm puţin şi dădurăm de golfuleţul în fundul căruia acostaseră luntrele Janei. Spre acest golf ne orienta Hunt. De altfel, puteai avea toată încrederea în instinctul său. Îl urmărirăm cum manevra cu o remarcabilă precizie, ocolind vârfurile stâncoase care apăreau brusc din apă. La un moment dat, puteai crede că a mai fost prin aceste ape şi cunoştea toate locurile unde se poate acosta.

Explorarea insulei nu ne putea lua mult timp, Căpitanul William Guy stătuse aci numai câteva ceasuri şi dacă exista într-adevăr vreo urmă sau un indiciu cit de mic, fără îndoială că ele nu vor scăpa atenţiei noastre. Acostarăm în fundul golfului, pe nişte stânci îmbrăcate într-un lichen sărăcăcios, pe jumătate uscat. Mareea începuse să-şi schimbe direcţia, lăsând liberă un fel de plajă, presărată cu blocuri negricioase, roase de valuri, semănând cu capetele unor cuie gigantice.

Căpitanul Len Guy îmi atrase atenţia asupra unei mulţimi de moluşte, care acopereau nisipul plăjii, de o formă lunguiaţă, a căror lungime varia între trei şi optsprezece şchioape30 şi groase de una până la opt şchioape. Unele se odihneau tolănite pe pântecele lor turtite, altele se târau căutând lumina soarelui şi hrana preferată, acele mici animacules31 care ajută la formarea stâncilor de coral. Şi într-adevăr, în două-trei locuri, observai vârfurile unui banc pe cale de a se forma.

— Această moluscă – mă lămuri căpitanul Len Guy, se numeşte melc de mare, o delicatesă foarte apreciată de chinezi. Vă atrag atenţia asupra moluştelor, domnule Jeorling, pentru că Jane a vizitat locurile prin care trecem acum, tocmai cu scopul de a-şi procura acest melc de mare. N-aţi uitat, cred, că William tratase cu Too-Wit, şeful insularilor din Tsalal, livrarea unei mari cantităţi de moluşte, că aproape de coastă au fost construite şoproane şi că trei din oamenii echipajului trebuiau să se ocupe de prepararea produsului pe insulă, în timp ce goeleta îşi continua drumul spre pol. In sfârşit, vă amintiţi cum corabia a fost atacată şi distrusă. Da! Toate aceste amănunte erau clare în memoria mea, ca şi acelea pe care le dă Arthur Pym referitor la melcul de mare, gasteropoda pulmonifera, a lui Cuvier. Această moluscă seamănă cu un fel de vierme, cu o omidă fără cochilie şi fără labe, înzestrată numai cu un fel de inele elastice.

După ce au fost adunate de pe nisip, se despică în lungime, li se scot măruntaiele, se spală bine, apoi se fierb şi se îngroapă în nisip câteva ore, după care sunt scoase şi întinse la soare până se usucă; o dată uscate sunt aşezate în butoaie şi expediate în China. Fiind foarte căutate pe pieţele Imperiului Ceresc, la fel ca şi cuiburile de rândurftcă, şi considerate ca un întăritor, ajung să se vândă până la nouăzeci de dolari baniţa, când sunt de primă calitate, adică o sută treizeci şi trei do livre şi jumătate, la Canton, ca şi la Singapore, Batavia sau Manilla.

Ajunşi la stânci, acostarăm lăsâncl doi oameni de pază la luntre. Întovărăşiţi de ceilalţi doi, căpitanul Len Guy, bosseman-ul şi cu mine ne îndreptarăm spre mijlocul insulei Bennet. Hunt mergea în fruntea noastră, tăcut, în timp ce eu mai schimbam o vorbă cu căpitanul Len Guy şi cu bosseman-ul. După siguranţa cu care mergea înaintea noastră, metisul părea o călăuză care-şi conducea vizitatorii prin locuri bine cunoscute şi nu-mi putui reţine unele observaţii. Bineînţeles că nu spusei nimănui nimic din

gândurile care mă stăpâneau. La urma urmelor, asta nici nu mă interesa. Esenţialul era să nu ne înapoiem pe bord, înainte de aface o recunoaştere completă a insulei.

Pământul pe care-l călcam era extrem de arid. Uscat şi sărăcăcios, impropriu deci oricăror culturi, n-ar fi putut furniza nici cele mai reduse posibilităţi de trai, chiar unor sălbatici. Cum s-ar fi putut deci trăi aici, din moment ce pe toată suprafaţa insulei nu creştea altă plantă decât un fel de arbust spinos, cu care nu se puteau mulţumi nici cele mai sălbatice rumegătoare?

Dacă William Guy şi tovarăşii săi nu avuseseră alt refugiu după catastrofa Janei, decât această insulă, e sigur că vor fi murit cu toţii de foame. De pe dâmbuşorul care se rotunjea în mijlocul insulei Bennet, puturăm îmbrăţişa cu privirea toată suprafaţa ei. Nimic nicăieri, nimic. Poate se păstrase urmele trecerii unor oameni pe aici. Vetrele focurilor, ruinele colibelor, în sfârşit, dovezi materiale că supravieţuitorii de pe Jane veniseră aici.

Dornici să verificăm acest lucru, hotărârăm să înconjurăm insula, urmând litoralul, începând de la micul golf unde lăsasem luntrea. Coborând deluşorul, Hunt o luă înainte, ca şi cum s-ar fi hotărât de la început ca el să fie conducătorul expediţiei. Şi noi îl urmarăm, în timp ce el se îndrepta spre extremitatea meridională a insulei.

După o bucată bună de mers, Hunt îşi roti privirea spre stâncile din jur, se aplecă şi scoase dintre nişte pietre o bucată de scândură, pe jumătate putrezită.

— Îmi amintesc de ea, strigai eu. Arthur Pym vorbeşte de această bucată de lemn, probabil restul etravei vreunei corăbii, după cum se poeite deduce din urmele de sculpturi.

— Printre care fratele meu crezu c-a descoperit desenele unei broaşte ţestoase, adăugă căpitanul.

— Într-adevăr, reluai eu, dar descoperirea căpitanului Janei a fost declarată îndoielnică de Arthur Pym. În sfârşit, asta n-are importanţă. Un lucru e sigur: din moment ce bucata de lemn a rămas încă pe locul indicat în povestire,

înseamnă că de la escala Janei, nici un echipaj n-a mai pus piciorul pe insula Bennet. Cred că ne pierdem timpul zadarnic căutând aici alte indicii. Numai în insula Tsalal ne vom putea lămuri.

— Da, în insula Tsalal! Încuviinţă căpitanul Len Guy.

Ne întoarserăm în direcţia golfului, de-a lungul falezei stâncoase, aproape de locurile părăsite de maree. Întâlnirăm din nou câteva bancuri de corali abia mijite. Melcul de mare era atât de numeros, încât goeleta noastră ar fi putut face o încărcătură completă numai cu această moluscă. Tăcut ca întotdeauna, Hunt mergea agale, cu oehii plecaţi în jos. Din când în când, ne îndreptam privirile spre larg, dar nu se zărea decât imensa întindere de apă a oceanului. Spre nord, Halbrane îşi arăta catargul mare, legănându-se uşor.

Spre sud, ochii noştri nu întâlneau nici urmă de pământ şi, în orice caz, insula Tsalal n-am fi putut-o identifica în această direcţie, pentru că ea se afla la patruzeci de minute de arc spre sud, adică la treizeci de mile marine de aici.

După ce am fi făcut înconjurul insulei, urma să revenim la bord şi să pornim fără întârziere spre insula Tsalal. Urcam plaja de la est, la câţiva paşi în urma lui Hunt care mergea, ca de obicei, în fruntea coloanei, când acesta se opri brusc şi, pentru prima dată de când îl cunoşteam, ne făcu semn să venim repede.

Într-o clipă furăm lângă el. Dacă Hunt nu arătase nici o surpriză la găsirea bucăţii de lemn, atitudinea lui se schimbă complet când îngenunche în faţa unei scânduri, mâncată de carii, înfundată în nisipul plajei. Îşi trecu mâinile lui enorme pe suprafaţa ei, fnângâind-o de parcă ar fi vrut să-i simtă asperităţile, căutând acolo nişte crestături care puteau avea vreo semnificaţie.

Această scândură de stejar, lungă de cinci-şase picioare şi lată de şase şchioape, rămăsese probabil aici de la vreun vas de dimensiuni mari poate o corabie de câteva sute de tone. Culoarea neagră, cu care fusese vopsită cândva,

dispăruse aproape complet sub stratul gros de mâl şi de muşchi care oacoperea. P'ărea o scândură desfăcută de la pupa unei corăbii. Bossemam-ul fu acela care remarcă acest lucru.

— Da, da, repeta căpitanul, făcea parte din pupa corăbiei, poate de la teugă.

Hunt, stând tot timpul în genunchi, ridică capul lui mare, aruncând o privire aprobatoare spre noi.

— Această scândură nu putea ajunge pe insula Bennet decât în urma unui naufragiu, spusei eu. Probabil că a fost prinsă în largul mării, de curenţi potrivnici, şi…

— Dacă ar fi oare? Strigă căpitanul Len Guy. Acelaşi gând ne venise la amândoi în acelaşi timp.

Şi, care ne fu surpriza şi nemaipomenita noastră emoţie, când Hunt ne arătă şapte sau opt litere înscrise pe scindară, nu pictate, cum se găsesc la unele corăbii, ci săpate, încât se simţeau când pipăia! Lemnul cu degetele.

Se deosebeau destul de uşor literele a două nume, aşezate astfel: an Lie pool Jane din Liverpool. Goeleta comandată de căpitanul. William Guy. Ce importanţă mai avea faptul că timpul ştersese celelalte litere. Cele care rămăseseră nu erau de ajuns peintru a afla numele corăbiei şi al portului de bază? Jane din Liverpool.

Căpitanul Len Guy luă în. Mâini seândura şi-şi apăsă buzele pe ea, iar din. Ochi i se rostogoli pe obraz o lacrimă. Ţinea în mâini o rămăşiţă a Janei, una din acelea pe care le împrăştiase explozia, adusă fie de contracurenţi, fie de un sloi de gheaţă, până aici, pe această plajă.

Fără să scot o vorbă, aşteptai ca Len Guy să se liniştească, după această puternică emoţie. In ceea ce-l priveşte pe Hunt, niciodată nu văzusem o privire atât de scânteietoare ieşind din ochii lui, ochii aceia cu privirea oţelie ca a şoimului, aţintind orizontul spre sud. Căpitanul Len Guy se ridică. Hunt, fără o vorbă, săltă scândura pe umăr şi drumul continuă. După ce făcurăm înconjurul insulei, nu trecu mult şi ne oprirăm la locul unde lăsasem luntrea în paza celor doi

mateloţi, şi spre orele două şi jumătate după amiază eram din nou pe bord.

Căpitanul Len Guy se hotărî să rămână până a doua zi pe loc, sperând că până atunci vânturile de la nord sau de la est se vor stabili. Acest lucru era şi de dorit, pentru că cine s-ar fi putut gândi ca Halbrane să navigheze remocrată de luntrele ei, până în largul insulei Tsalal? Cu toate că eram ajutaţi de curent, mai ales în timpul fluxului, ne-ar fi trebuit mai mult de două zile pentru a face acest drum de vreo treizeci de mile.

Plecarea fu amânată deci pentru a doua zi dimineaţa. Şi cum pe la trei după miezul nopţii începu să adie o briză uşoară, începurăm să sperăm că goeleta îşi va atinge fără prea mare întârziere scopul final al călătoriei sale.

În ziua de 23 decembrie, pe la ora şase şi jumătate dimineaţa, cu toate pânzele sub vânt, Halbrane se îndreptă spre sud, luându-şi rămas bun de la insula Bennet.

Descoperirea de pe insulă, pe care o duceam cu noi, era o nouă şi neîndoielnică mărturie despre catastrofa al cărui teatru fusese insula Tsalal. Briza ne împingea destul de slab şi de multe ori pânzele dezumflate băteau catargele. Din fericire, curentul îşi menţinea direcţia spre sud. Este adevărat că din cauza mersului încet, lui Len Guy îi trebuiau cam treizeci şi şase de ore până la insula Tsalal.

În timpul zilei, observai cu atenţie apele prin care pluteam şi mi se părură de un albastru mai deschis decât susţinea Arthur Pym. N-am întâlnit niciuna din tufele de spini cu boabe roşii, cum întâlniseră cei de pe Jane, nici monstrul acela al faunei australe, un animal lung de trei picioare, înalt de şase şchioape, având patru picioare scurte, cu ghiare de culoarea coralului, cu părul mătăsos şi alb, coadă de şoarece, capul de pisică, cu urechile atârnând ca la câini şi cu dinţii de un roşu aprins. De altfel, multe din aceste detalii păreau îndoielnice şi le puneam pe socoteala spiritului său prea imaginativ.

Mă instalasem la pupa, cu cartea lui Edgar Poe în mână, şi cu toate că citeam destul de atent, remarcai pe Hunt care, făcându-şi serviciul lângă ruf, nu înceta să mă privească cu o insistenţă deosebită.

Ajunsesem cu lectura tocmai la sfârşitul capitolului al XVII-lea, în care Arthur Pym recunoaşte că este răspunzător de „tristele şi sângeroasele evenimente care, fără sfaturile sale, nu s-ar fi produs niciodată".

El a fost într-adevăr acela care, învingând ezitările căpitanului William Guy, îl împinse, să profite de un prilej atât de ispititor pentru a dezlega taina pretinsului continent antarctic. De altfel, acceptând această responsabilitate, nu merită totuşi laudele noastre, ca unul care, făcându-se instrumentul acestor descoperiri, a servit sfintei cauze a ştiinţei, deschizându-i ochii asupra unuia din cele mai de nepătruns secrete, care i-au acaparat vreodată atenţia.

În ziua aceea, numeroase balene se zbenguiră împrejurul HalbraneI. Mai văzui, de asemenea, numeroase stoluri de albatroşi, îndreptându-se către sud. De gheţari, nici urmă. Deasupra orizontului, nu se vedea obişnuita strălucire a ice-fields-urilor. Vântul ne arăta tendinţa de a se înteţi şi neguri uşoare acopereau soarele.

Pe la ora cinci după amiază, ultimele contururi ale insulei Bennet se şterseră în depărtare. Ce puţin înaintaserăm de dimineaţă până acum. Busola, pe care o observam din oră în oră, arăta o variaţie neînsemnată ceea ce confirma cele spuse în povestire. Făcurăm diferite sonslaje, dar nu dădurăm de fund, cu toate că bosseman-ul întrebuinţa funii lungi de două sute de brasse. Din fericire, direcţia curentului ajută goeletei să se îndrepte câte puţin spre sud cu o viteză de o jumătate de milă.

De la ora şase, soarele dispăru după o perdea groasă de neguri, continuându-şi drumul său obişnuit fără ca să ne mai putem bucura de lumina şi căldura sa. Briza nu se mai simţea aproape de loc, fapt pe care-l suportarăm roşi de

nerăbdare. Ce ne vom face dacă întârzierile se prelungeau, sau vântul îşi schimba direcţia?

Această mare nu era de loc la adăpost de furtuni şi dacă o vijelie arunca goeleta spre nord, am fi „făcut jocul” lui Hearne şi al tovarăşilor săi, justificând într-o oarecare măsură învinuirile lor. Dar nu fu aşa. După miezul nopţii, vântul se înteţi şi Halbrane putu să înainteze vreo douăsprezece mile. A doua zi, în 24, se făcu punctul şi constatarăm că ne aflăm la 83°29' latitudine şi 43°5' longitudine.

Halbrane se găsea la numai optsprezece minute de arc de insula Tsalal, adică cu mai puţin de o treime de grad, sau mai puţin de douăzeci de mile.

Dar nu ne fu dat să ne bucurăm prea mult, fiindcă începând de la amiază, vântul se opri din nou. Spre norocul nostru, curentul ne ajută şi către seară, la ora şase şi patruzeci şi cinci de minute, observatorul de pe catarg semnală la orizont insula Tsalal. Cum aruncarăm, ancora, ne puserăm pe veghe cu cea mai mare străşnicie, cu tunurile încărcate, puştile la îndemână,. Şi plasele de abordaj la locul iar Halbrane nu risca să fie luată prin surprindere. Prea mulţi ochi vegheau pe bordul ei, mai cu deosebire ochii lui Hunt, care nu se dezlipiră o clipăde acest orizont al zonei australe.

1.16. INSULA TSALAL.

Noaptea trecu fără incidente. Nici o luntre nu părăsise insula, nici un indigen, nu. Se, arătase pe litoral. Această linişte ne făcu să tragem concluzia că populaţia ocupa probabil interiorul insulei. E. drept că în povestirea lui, Arthur Pym spunea că trebuie să mergi trei sau patru ore până la principala aşezare din insula Tsalal.

Se putea deci ca Halbrane să nu fi fost văzută de. Insulari, şi la urma urmelor poate, că era mai bine aşa. La ora şase, ridicarăm ancora şi goeleta, ajutata de o uşoară briză matinală, ancoră din nou la o jumătate de milă distanţă de o centură de corali, asemănătoare celor din oceanul Pacific.

La această distanţă, era uşor să cuprinzi cu privirea toată insula. O bucată de pământ, cu perimetrul de nouă până la zece mile, ceea ce Arthur Pym menţionase cu coaste foarte abrupte, la care se ajungea cu greutate, cu întinse câmpii aride, negricioase, încadrate de un şir de coline de o altitudine mijlocie, aşa arăta insula Tsalal. Repet, ţărmul insulei era gol, Nu se vedea nici o luntre, nici în larg, nici în golfuleţe. Deasupra stâncilor, nu se ridica nici un fir de fum şi bănuirăm că în partea aceasta nu locuia nimeni.

Ce se petrecuse oare aici, de unsprezece ani încoace? Poate că şeful indigenilor, acel Too-Wit, nu mai trăia? Poate, dar populaţia relativ numeroasă; şi William Guy şi supravieţuitorii goeletei engleze?

Jane fusese prima corabie care apăruse prin aceste locuri şi de aceea locuitorii insulei Tsalal erau aşa de miraţi la vederea ei. La sosirea lor pe bord, o luaseră drept un animal enorm, catargurile drept membrele lui, pânzele, poate drept haine. De data aceasta ştiau despre ce este vorba. Dacă nu se iveau pe nicăieri şi nici nu căutau să ne facă o vizită, ce trebuia să înţelegem din această purtare, deosebit de rezervată?

— Luntrea cea mare pe apă! Comandă Len Guy, cu o voce nerăbdătoare.

În timp ce ordinul se executa în grabă, căpitanul spuse locotenentului:

— Jem, să coboare opt oameni cu Martin Hoit şi Hunt la cârmă. Dumneata rămâi pe bord şi ai grijă să supraveghezi atât ţărmul, cât şi marea.

— Fiţi liniştit, căpitane.

— Noi coborâm pe uscat şi vom încerca să ajungem la satul Klock-Klock. Dacă în larg intervine ceva, anunţă-ne prin trei lovituri de tun.

— Am înţeles, trei lovituri trase la intervale de un minut, răspunse locotenentul.

— Dacă vezi că până seara nu ne-am întors, trimite a doua luntre, bine înarmată, cu zece oameni sub comanda

bosseman-ului, care să aştepte la două sute de metri de ţărm, pentru a ne lua cu ei.

— Am înţeles.

— In nici un caz, şi orice s-ar întâmpla, nu părăsi bordul, Jem.

— In nici un caz, am înţeles, căpitane.

— Dacă, totuşi, nu vom fi găsiţi, cu toate eforturile care stau în puterea voastră, ia comanda goeletei şi întoarce-te în insulele Falkland.

— Am înţeles.

Luntrea cea mare fu pregătită repede. În ea se îmbarcară opt oameni, între care erau, după cum ceruse Len Guy, Martin Hoit şi Hunt, toţi înarmaţi cu puşti, pistoale, cu cartuşierele pline şi cuţitele la cingătoare. In clipa aceea, înaintai spre comandantul HalbraneI şi-i spusei:

— Nu mi-aţi putea îngădui să vă însoţesc, căpitane?

— Dacă asta vă face plăcere, domnule Jeorling. Îmi luai puşca din cabină, o puşcă de vânătoare cu două ţevi, cornul cu pulbere, sacul cu alice, câteva cartuşe şi coborâi lângă Len Guy, care-mi păstrase un loc în spate.

Luntrea porni, minată de un vânt puternic, îndreptându-se către recifurile ţărmului pentru a descoperi canalul prin care trecuseră Arthur Pym şi Dirk Peters la 19 ianuarie 1828, într-o luntre a Janei.

Atunci apăruseră sălbaticii pe pirogile lor lungi, atunci le arătase William Guy o batistă albă, în semn de prietenie, atunci răspunseea ei prin strigăte de anamoo-moo şi lama-lama şi tot atunci căpitanul le permise să vie pe bord cu şeful lorToo-Wit.

Povestirea mai spune că între sălbatici şi oamenii de pe Jane se stabiliră relaţii amicale. Tot atunci se luă hotărârea ca la întoarcerea goeletei, care la insistenţele lui Arthur Pym se îndrepta spre sud, să, se îmbarce o încărcătură de melci de mare. Câteva zile mai târziu, la 1 februarie, după cum se ştie, căpitanul William Guy şi treizeci şi unu din oamenii lui căzuseră victimele unei curse întinse de indigeni

în văgăuna de la Klock-Klock, iar din cei şase oameni rămaşi de pază pe Jane, care fusese distrusă de explozie, nu se putu salva niciunul.

Timp de douăzeci de minute, luntrea noastră merse de-a lungul recifului. Trecătoarea fu în sfârşit descoperită de Hunt şi pătrunserăm în ea, îndreptându-ne spre un canal îngust, tăiat în stâncile coastei. Pe luntre rămaseră doi mateloţi, care traversară înapoi micul canal, larg de două sute de stânjeni şi ancorară chiar la intrarea în trecătoare.

După ce urcarăm prin trecătoarea care dădea spre creasta ţăimului, micul nostru grup, cu Hunt în frunte, se îndreptă spre centrul insulei.

În timpul drumului, schimbam păreri cu căpitanul, privitoare la ţinut, care, după spusele lui Arthur Pym, „se deosebea complet de toate ţinuturile vizitate până atunci de oamenii civilizaţi”. Vom vedea dacă era într-adevăr aşa. În orice caz, pot spune că culoarea câmpiilor era mai neagră, ca şi cum humusul ar fi fost făcut dintr-un praf de lavă vulcanică, şi nicăieri nu se vedea ceva „care să se poată numi alb”.

Cum ieşirăm din trecătoare, Hunt începu să alerge spre o enormă masă stâncoasă. Cum ajunse, se caţără pe ea cu agilitatea unei căprioare şi, ajungând în vârf, îşi îndreptă trupul lui uriaş, rotindu-şi privirile pe o distanţă de câteva mile.

Hunt avea atitudinea unui om „care nu recunoaşte locurile”.

— Ce se întâmplă? Mă întrebă căpitanul, după ce-l observase cu atenţie.

— Nu ştiu ce e cu omul ăsta, căpitane, răspunsei eu. După cum ştiţi şi dumneavoastră, totul este aşa de ciudat la el, în felul lui de a se purta cu oamenii: în toată fiinţa lui este ceva inexplicabil, şi în unele privinţe ar merita să figureze printre fiinţele noi, pe care Arthur Pym pretinde că le-ar fi întâlnit pe această insulă'. S-ar spune chiar că…

— Că…? Repetă Len Guy.

Şi, fără să termin fraza începută, strigai:

— Căpitane, sunteţi sigur că aţi obţinut observaţia exactă ieri, când aţi făcut punctul?

— Desigur.

— Şi ce rezultat v-a dat?

— Mi-a dat 83c20' latitudine şi 43°5' longitudine.

— Sigur?

— Precis.

— Prin urmare, nu se poate pune la îndoială că acest pământ nu este al insulei Tsalal?

— Nu, domnule Jeorling, dacă, bineînţeles, insula Tsalal se află în locul indicat de Arthur Pym.

Deci nu se putea să fi greşit. Dacă Arthur Pym nu se înşelase asupra locului exprimat cu atâta precizie în grade şi minute, ce trebuie să crezi în fideli tatea povestirii lui, privitoare la regiunea pe care o traversa micul nostru grup, condus de Hunt. El vorbeşte despre ciudăţenii pe care nu le mai întâlnise nicăieri. Vorbeşte de arbori din care niciunul nu seamănă cu cei din zona toridă, nici din zona temperată, nici ai zonei glaciale de nord, nici ai latitudinilor inferioare meridionale, după cum se exprimă el. Vorbeşte despre nişte roci cu o structură curioasă, fie prin compoziţia lor, fie prin stratificarealor. Vorbeşte de râuri uimitoare pe albia cărora curge un lichid care nu poate fi descris, aproape opac, un fel de gumă arabică foare diluată, brăzdată de vinişoare sclipind ca mătasea, a căror coeziune foarte redusă nu le unea, dacă erau despărţite de lama unui cuţit, de pildă.

Ei bine, nu exista nimic din toate acestea. Nici un pom, nici un arbust nu văzurăm pe tot întinsul câmpiei… Despre colinele împădurite, dincolo de care trebuia să se întindă satul Klock-Klock, nici urmă, Iar râurile acelea, clin apa cărora oamenii de pe Jane nu îndrăzniră să bea, nu fură zărite pe nicăieri. Nu găsirăm nici o picătură de apă, nici obişnuită, nici neobişnuită. Peste tot, îngrozitoarea, dezolanta, absoluta ariditate. Hunt mergea repede, găsind drumuri bune, fără să-şi piardă mult vremea. Se părea că

era condus de un instinct natural, asemenea rândunelelor sau porumbeilor călători, care se reîntorc pe cel mai scurt drum, la locul de unde au plecat, sau ca albinele, de exemplu. Nu ştiu ce presentiment ne îndemna să-l urmăm, ca pe cea mai bună călăuză, ca pe Ciorap de Piele sau Vulpe Şireată! la urma urmelor, poate că era compatriotul acestor eroi ai lui Fenimore Cooper. Vă repet că în faţa ochilor noştri nu se desfăşura ţinutul ca clin poveşti, descris de Arthur Pym.

Călcam pe un pământ chinuit, frământat, pustiu. Era negru, da, negru şi ars, de parcă ar fi fost vărsat de măruntaiele pământului zdrumicat de mâini plutoniene. S-ar fi spus că un cataclism îngrozitor şi puternic l-ar fi zdruncinat din temelie. Iar din animalele despre care se vorbeşte în povestire, n-am văzut niciunul – nici raţele de soiul „anas valisneria", nici broaştele ţestoase de Galapagos, niŁi boubies negre, nici acele păsări negre, asemănătoare uliilor, nici porcii negri, cu coada stufoasă şi cu picioarele lungi ca ale antilopei, nici oile acelea cu lâna neagră, nici uriaşii albatroşi cu penajul negru… Chiar pinguinii, atât de răspândiţi în ţinuturile antarctice, păreau c-au fugit din aceste ţinuturi neprimitoare.

Peste tot stăpânea apăsătoarea singurătate a celui mai îngrozitor deşert!

Şi nici o fiinţă omenească, nimeni, nici pe insulă, nici pe ţărmul ei. In mijlocul acestei singurătăţi, mai puteam oare spera să-l regăsim pe William Guy şi pe ceilalţi supravieţuitori de pe Jane. Priveam pe Len Guy. Pe faţa aceea palidă, cu fruntea brăzdată de cute adinei, citeam lămurit că îndoiala începea să se cuibărească şi în inima lui. Ajunserăm, în sfârşit, la valea care adăpostea altădată satul Klock-KIock. Acolo ne întâmpină aceeaşi singurătate lugubră. Nici o locuinţă şi cât de primitive erau ele pe vremea aceea nici corturile numite yampoos, făcute dintr-o piele neagră, întinsă pe trunchiul unui arbore, retezat la patru picioare înălţime de la pământ, nici colibele făcute din

ramuri, sau găurile de troglodiţi, scobite în pereţii de piatră neagră ai colinelor, care seamănă atât de mult cu argila smectică, sau săpunul de pământ, cum i se mai spune.

Şi râul acela care se rostogolea clipocind pe coastele văgăunilor unde se ascunsese şi încotro îşi mâna acum undele lui ciudate, care se rostogoleau odinioară pe o albie căptuşită cu nisip negru. Şi locuitorii insulei Tsalal, oamenii aceia aproape goi, unii acoperindu-şi corpul doar cu o blană neagră, ale căror arme erau doar suliţa şi măciuca; femeile acelea zvelte, înalte, bine făcute, „înzestrate cu o graţie pe care n-o găseşti nici în societatea civilizată”, după cum se exprimă Arthur Pym, şi mulţimea aceea gălăgioasă de copii, care anima decorul. Ce devenise lumea aceea de indigeni cu pielea neagră, cu părul negru, cu dinţii negri, pe care culoarea albă îi umplea de groază.

În zadar căutam coliba lui Too-Wit, făcută din patru piei mari, unite între ele cu mici cuie de lemn, prinse la colţuri cu ţăruşi bătuţi în pământ. Nu mai recunoşteam nici locul. Şi totuşi, aici fuseseră primiţi, cu toată cinstea, William Guy, Arthur Pym, Dirk Peters şi tovarăşii lor, în timp ce mulţimea insularilor se aduna afară… Aici a fost servită masa, la care s-au adus măruntaiele mişcând încă, ale unui animal necunoscut, pe care Too Wit şi ai lui le devorau cu o plăcere dezgustătoare. Şi deodată, simţii cum în mintea mea începe să se facă lumină. Ghiceam ce se petrecuse pe insulă, care era cauza acestei pustietăţi, a acestei răscoliri a pământului, ale cărei urme se mai vedeau încă.

— Un cutremur! Izbucnii eu. Da! Au fost de ajuns două-trei zguduituri bune, atât de obişnuite în locurile acestea, prin care apa mării se Infiltrează atât de uşor. Într-o bună zi, cantităţi mari de vapori acumulaţi îşi caută ieşirea la suprafaţă şi izbucnind, nimicesc totul în drumul lor.

— Aşa e, că numai un cutremur putea să schimbe în felul acesta insula Tsalal, murmură căpitanul Len Guy.

— Da, căpitane, şi el a distrus vegetaţia aceea neobişnuită, acele râuri cu apă ciudată, acele curiozităţi naturale, caie

se află acum îngroapte în afundul pământului şl din care n-a mai rămas nici urmă. Nimic din ce-a văzut Arthur Pym n-a scăpat distrugerii.

Hunt, care se apropiase, asculta atent, mişcându-şi când într-o parte, când în alta, capul său enorm, în semn de aprobare.

— Oare ţinuturile acestea din marea australă nu sunt vulcanice? Reluai eu. Dacă am fi mers cu Halbrane până la insula Victoria, n-am fi găsit acolo vulcanii Erebus şi Terror în plină erupţie?

— Bine, ne atrase atenţia Martin Hoit, dar dacă s-ar fi produs o erupţie, s-ar vedea lava.

— Eu nu spun c-a avut loc o erupţie îi răspunsei, am susţinut numai că pământul a fost zguduit din temelii de un cutremur de pământ.

Dacă te gândeai bine, această explicaţie era singura care merita să fie luată în consideraţie. Atunci îmi amintii că, după cum povestea Arthur Pym, Tsalal-ul aparţinea unui grup de insule, care se întindea mult spre vest. Dacă populaţia nu fusese distrusă, se putea presupune că ar fi fugit pe una din insulele vecine. Prin urmare, trebuia să cercetăm tot arhipelagul, unde supravieţuitorii de pe Jane găsiseră poate un refugiu după părăsirea insulei Tsalal, care, lovită de cataclism, nu le mai putea oferi nici o resursă de trai. Spusei acest lucru căpitanului Len Guy.

— Da, zise el, şi din ochi îi picurară lacrimi

— Da… se poate! Şi totuşi, cum ar fi găsit fratele meu şi nefericiţii lui tovarăşi, mijloace să fugă? Nu e oare mai uşor de admis c-au pierit cu toţii în cutremurul acela?

La un gest al lui Hunt, care însemna: veniţi! Ne grăbirăm spre el. Metisul înaintase pe fundul văii, ca la. Două bătăi de puşcă, când ceva îl făcu să se oprească.

Când îl ajunserăm, un spectacol cumplit se arăta, în toată grozăvia lui, privirilor noastre! Acolo zăceau grămădite maldăre de oase, mormane de sternuri, tibii, femuri, vertebre şi alte părţi componente ale scheletului omenesc,

goale, fără pic de carne, îngrămădiri de cranii pe care mai rămăseseră fire răzleţe de păr, în sfârşit, o grămadă înspăimântătoare de oase albise tot locul acela.

În faţa acestui neînchipuit morman de oseminte, simţeam cum mă cuprinde groaza. Oare ceea ce vedeam noi era tot ce mai rămăsese din cele câteva mii de oameni care formau populaţia insulei? Dacă muriseră până la ultimul în cutremurul acela catastrofal, cum se explica faptul că rămăşiţele se împrăştiaseră la suprafaţa pământului şi nu se aflau îngropate în măruntaiele lui? Se putea admite oare că indigenii aceştia, bărbaţi, femei, copii şi bătrâni, fuseseră luaţi aşa de pe neaşteptate, încât nu mai avuseseră nici timpul necesar să fugă cu luntrele lor, pe celelalte insule ale grupului?

Şedeam acolo încremeniţi, copleşiţi, înfricoşaţi, incapabili să scoatem un cuvânt!

— Fratele meu sărmanul meu frate! Murmură înlăcrimat Len Guy, îngenuncheat pe pământul alb de oase.

Oricât m-aş ii gândit, mintea mea refuza totuşi să admită unele ipoteze. Cum se puteau contrazice întâmplările de aici cu notele din carnetul lui Patterson? Acolo se preciza că secundul Janei îşi lăsase, cu şapte luni înainte, tovarăşii pe insula Tsalal. Nu era deci cu putinţă să fi pierit în timpul cutremurului, întrucât, după cum se vedea din starea în care se aflau osemintele, acesta s-a produs cu mulţi ani în urmă şi după plecarea lui Arthur Pym şi a lui Dirk Peters, deoarece în povestire nu se pomenea nimic de el.

După cum se vede, aceste fapte se contraziceau. Dacă cutremurul se produsese de curând, atunci nu lui trebuia să-i atribuim prezenţa acestor schelete albite de vreme. În orice caz, nu se aflau printre ele şi acelea ale oamenilor de pe Jane. In cazul acesta unde erau ei? Cum valea de la Klock-Klock nu era prea lungă, furăm nevoiţi să ne întoarcem pentru a ne urma drumul pe litoral.

Abia înaintaserăm vreo jumătate de milă de-a lungul povârnişului, când Hunt se opri din nou, în faţa câtorva oase

răzleţe, măcinate de vreme, care nu păreau să fie ale unei fiinţe omeneşti. Erau oare resturile unuia din acele bizare animale descrise de Arthur Pym, din care nu văzuserăm niciunul până atunci. Un strigăt, sau mai degrabă un răget sălbatic, ieşi din pieptul lui Hunt. Mâna lui enormă se întindea spre noi, ţinând sus o zgardă de metal.

— Da! O zgardă de aramă, un colier pe jumătate acoperit de cocleală, pe care se mai putea descifra cu greu câteva litere gravate. Din aceste litere se formau trei cuvinte: Tigru-Arthur-Pym.

Tigru! Era câinele Terra-Nova, care salvase viaţa stăpânului său, când acesta fusese ascuns în calabric-ului Grampus… Tigru, care dăduse semne de turbare… Tigru, care în timpul revoltei echipajului sărise în gâtul matelotului Jones, ajutând pe Diric Peters să-l dea mai repede gata.

Prin urmare, credinciosul animal nu pierise în naufragiul lui Grampus fusese luat pe bordul Janei o dată cu Arthur Pym şi cu metisul. Totuşi, în povestire nu se mai pomenea de el dinainte ca naufragiaţii de pe Grampus să fie salvaţi de goeleta Jane.

Mii de contradicţii se învălmăşeau în creierul meu. Nu ştiam cum să împac faptele între ele. Nu mai rămânea nici o îndoială că Tigru fusese salvat din naufragiu de Arthur Pym, pe care l-a urmat până în insula Tsalal, supravieţuind prăbuşirii colinei de la Klock-Klock şi, în sfârşit, găsindu-şi moartea în această catastrofă, care nimicise populaţia insulei Tsalal.

De aici, concluzia că William Guy şi cei cinci mateloţi ai săi nu puteau fi printre aceste schelete care acopereau fundul văii, fiindcă naufragiaţii mâi erau în viaţă acum şapte luni, la plecarea lui Patterson, pe când catastrofa se produsese cu mulţi ani în urmă.

După trei ore, ne aflam din nou pe bordul HalbraneI, fără să fi descoperit ceva. Căpitanul Len Guy se încuie în cabina

lui şi nu apăru nici la cină. Crezui că e mai bine să-l las singur cu durerea lui şi nu încercai să-l revăd.

A doua zi, dornic să mă întorc din nou pe insulă şi să reiau singur cercetările de la un litoral la altul, rugai pe locotenent să-mi dea oameni care să mă conducă acolo. Jem West fu de acord, după ce obţinuse mai întâi aprobarea căpitanului, care nu mai veni cu noi.

Hunt, bosseman-ul, Martin Hoit şi încă patru oameni, luarăm loc în luntre neînarmaţi, fiind siguri că nu mai aveam de ce ne teme. Acostarăm în acelaşi loc, în care debarcasem înajun, şi Hunt ne conduse din nou spre colina de la Klock-Klock. O dată ajunşi acolo, urcarăm cărarea îngustă prin care Arthur Pym, Dirk Peters şi matelotul Allen, despărţiţi de William Guy şi de cei douăzeci şi nouă de tovarăşi ai lui, se înfundară prin această crăpătură, tăiată într-un fel de steatită, destul de fragedă.

În locul acela nu mai era nici urmă din pereţii care dispăruseră probabil în timpul cutremurului, nici crăpătura deasupra căreia se aplecau pe atunci câţiva aluni, nici întunecatul coridor al labirintului în care Allen muri sufocat, nici terasa de unde Arthur Pym şi. Metisul urmăriseră cum luntrele indigenilor atacaseră goeleta şi văzuseră explozia care făcuse mii de victime.

Nu mai rămăsese nimic nici din colina fărâmiţată de cutremurul artificial, de care căpitanul Janel, secundul său Patterson şi cinci oameni abia putuseră scăpa. Acelaşi lucru se întâmplase şi cu labirintul, ale cărui coridoare întortocheate aveau săpate pe pereţi două rânduri de litere, formând la rândul lor cuvinte din care se compunea o frază reprodusă în textul lui Arthur Pym, fraza aceea împărţită în două, a cărei primă parte însemna „fiinţă albă”, iar a doua, „regiunea sudului”.

Deci dispăruseră colina, satul Klock-Klock şi tot ceea ce dădea insulei Tsalal un aspect supranatural. Acum, fără îndoială că misterul acestor descoperiri de necrezut nu mai putea fi niciodată dezvăluit cuiva.

Nu aveam altceva de făcut decât să ne înapoiem pe goeletă, ocolind pe partea de est a litoralului. Hunt ne conduse spre locul unde fuseseră construite barăcile pentru prepararea melcilor de mare, din care nu mai rămăseseră decât dărâmături. Este de prisos să mai adaug că strigătul tekeli-li nu mai fu auzit de urechile noastre, ţipătul acela pe care-l scoteau insularii şi uriaşele păsări negre, de care vorbeşte Pym. Peste tot, tăcere, părăsire. Ultimul popas îl făcurăm pe locul unde Arthur Pym şi Dirk Peters luaseră luntrea, care-i dusese spire cele mai înalte latitudini, până la perdeaua aceea întunecată de ceţuri, prin care zăriseră gigantica faţă omenească, uriaşul alb. Hunt rămăsese mut, cu braţele încrucişate, privind cu ochi pierduţi nesfârşiia întindere a mării.

— Ei, Hunt! Îl strigai eu.

El păru că n-a auzit externarea mea, fiindcă nu se mişcă. Nici nu întoarse măcar capul spre mine.

— De ce ne-am oprit aici, îl întrebai din nou, atingându-i umărul.

Acest, gest îl făcu să tresară şi să-mi arunce una din privirile acelea care mă pătrundeau până în inimă.

— Ei, Hunt, îi strigă şi Hurliguerly, vrei să prinzi rădăcini pe stânca asta. Nu vezi că Halbrane ne aşteaptă? Hai, la drum! Mâine o pornim mai departe. Nu mai avem ce face aici.

Mi se păru că de pe buzele tremurânde ale lui Hunt scăpă un cuvânt, „nimic”, în timp ce toată fiinţa lui se opunea cuvintelor bosseman-ului.

Luntrea ne readuse curând pe bordul HalbraneI. Căpitanul Len Guy nu-şi părăsise ele loc cabina. Jem West măsura cu paşi apăsaţi puntea de la pupa, în aşteptarea ordinului de plecare. Eu mă lăsai să cad obosit la piciorul catargului mare, privind marea deschisă şi liberă din faţa noastră. In clipa aceea, căpitanul ieşi din cabină, cu faţa palidă şi răvăşită.

— Domnule Jeorling, îmi spuse el, m-am gândit mult şi am conştiinţa împăcată c-am făcut tot ceea ce era omeneşte cu putinţă. Fratele meu William şi tovarăşii lui, în cazul când mai trăiesc, mai pot spera oare de acum înainte? Nu! Trebuie să plecăm de aici înainte ca iarna… îşi înălţă trupul robust şi mai aruncă o ultimă privire insulei Tsalal. Mâine Jem, spuse el, vom porni mâine dimineaţă.

În clipa aceea, o voce aspră, rosti aceste cuvinte:

— Dar Pym… bietul Pym?

Şi atunci o recunoscui. Era aceeaşi voce pe care o auzisem în vis.

Sfârşitul primei părţi.

PARTEA A II-a

2.1. DAR PYM?

Hotărârea căpitanului de a părăsi chiar a doua zi insula Tsalal, reluându-şi drumul spre nord, după această campanie terminată fără rezultat pozitiv, această renunţare definitivă de'a căuta în alte părţi ale mării antarctice pe naufragiaţii goeletei engleze, îmi tulbură foarte mult mintea.

Cum era cu putinţă ca şase oameni, care, după cele scrise în carnetul lui Patterson, mai erau încă cu câteva luni în urmă prin aceste locuri, să fie părăsiţi aşa de uşor, când se ştie cât ne-am străduit până aici?

Echipajul HalbraneI nu-şi va face datoria până la capăt, aşa cum i-o cerea umanitatea. Nu va încerca imposibilul chiar, pentru a descoperi continentul sau insula pe care reuşiseră poate să se refugieze supravieţuitorii de pe Jane, când insula Tsalal devenise de nelocuit în urma cutremurului.

Nu eram decât la sfârşitul lui decembrie, a doua zi de Crăciun, deci la începutul sezonului frumos. Două luni încheiate de vară ne-ar fi fost de ajuns pentru a cerceta toată partea aceasta a Antarctidei. Am fi avut destul timp să ne întoarcem la cercul polar înainte de începutul îngrozitorului sezon austral… Şi când colo, iată că Halbrane

se pregătea să se întoarcă spre nord. Da, acest argument venea în sprijinul problemei. Nu e mai puţin adevărat că, sunt silit s-o mărturisesc, mai erau încă destule contra argumente, de un necontestat adevăr.

Mai întâi, este ştiut că Halbrane nu pornise de loc într-o aventură. Urmând itinerarul indicat de Arthur Pym, ea se îndrepta spre un punct bine determinat, insula Tsalal. Însemnările nefericitului Patterson afirmau că pe această insulă, a cărei poziţie era stabilită precis, se aflau naufragiaţii pe care căpitanul nostru trebuia să-i găsească şi să-i salveze: pe William Guy şi cei cinci mateloţi scăpaţi din cursa întinsă de indigenii de la KIock-Klock. Noi nu mai găsirăm însă în insula Tsalal pe nimeni, nici chiar rămăşiţe ale populaţiei aceleia, nimicită nu se ştie în ce catastrofă, a cărei dată n-o cunoşteam.

Reuşiseră oare să fugă înainte de catastrofa survenită după plecarea lui Patterson, adică de mai puţin de şapte-opt luni? Oricum ar fi fost, problema se reducea la această chestiune foarte simplă: sau oamenii de pe Jane muriseră şi-atunci Halbrane urma să se întoarcă fără întârziere; sau supravieţuiseră şi, în cazul acesta, cercetările nu trebuiau părăsite.

Ei bine, dacă ţineam seama de cea de-a doua posibilitate, ce trebuia să facem, dacă nu să scormonim insulă cu insulă, grupul de la vest semnalat în povestirea lui Pym, pe care poate cutremurul îl cruţase. De altfel, admiţând că n-ar fi existat acest grup, fugarii de pe insula Tsalal nu putuseră să se ducă în altă parte a Antarctidei. Nu existau oare numeroase arhipelaguri în mijlocul acestei mări libere pe care luntrea lui Arthur Pym şi a metisului o parcursese nu se ştia până unde?

Dacă luntrea lor fusese dusă dincolo de gradul optzeci şi patru, unde putuse să se oprească din moment ce suprafaţa acestei imense câmpii lichide nu era străpunsă de nici o bucată de pământ insular, sau continental. Şi, repet pentru a nu ştiu câta oară, că sfârşitul povestirii conţinea numai

ciudăţenii, lucruri neverosimile, confuzii născute din halucinaţiile unui creier cvasi-bolnav. Ah! Ce folositor ne-ar fi fost acum Dirk Peters, dacă Len Guy ar fi. Fost atât de norocos să-l descopere acolo, în Illinois, unde se retrăsese, şi l-am fi îmbarcat cu noi pe Halbrane.

Dar, să revin, în cazul când s-ar fi hotărât să ne continuăm campania, spre care punct al acestor regiuni misterioase trebuia să se îndrepte goeleta noastră. N-ar fi fost şi inutil, şi dezavantajos, s-o pornească aşa la întâmplare. Şi apoi, oamenii din echipajul HalbraneI vor consimţi ei oare să se expună-greutăţilor unei călătorii în necunoscut, să se înfunde mai adânc prin regiunile pustii ale polului, stăpâniţi de teama de a se întâlni cu vreo banchiză care le-ar putea închide întoarcerea în mările Americii sau ale Africei.

Câteva săptămâni încă, şi iarna antarctică va sosi cu cortegiul ei de lapoviţă şi de frig. Marea aceasta, liberă acum, va îngheţa, devenind o grămadă de sloiuri pe care nu s-ar mai putea naviga. Şi să fii sechestrat în mijlocul gheţurilor timp de şapte sau opt luni, fără să ai cel puţin siguranţa că vei putea acosta undeva, aceasta n-ar face oare şi pe cel mai curajos navigator să dea înapoi? Aveam oare dreptul să riscăm viaţa oamenilor noştri pentru infima speranţă că vom găsi pe supravieţuitorii Janei, de urma cărora nu dădusem în insula Tsalal?

La acest lucru se gândise mult căpitanul Len Guy. Apoi, cu inima zdrobită şi fără speranţă de a-şi mai găsi fratele, comandă, cu o voce pe care emoţia o făcea nesigură:

— Plecarea pe mâine, dis-de-dimineaţă!

După mine, îi trebuia tot atâta putere morală pentru a se întoarce, câtă a avut ca să ajungă până aici. Hotărârea era luată şi el ştia să-şi înăbuşe durerea nemărginită pricinuită de nereuşita acestei campanii. In ceea ce mă priveşte, vă mărturisesc deschis că încercam o vie dezamăgire şi eram cum nu se poate mai mâhnit de faptul că expediţia noastră se termina în aceste condiţii dezolante. După ce mă pasionasem atâta de aventurile Janei, aş fi dorit ca

cercetările să nu fie suspendate cât mai puteau fi continuate încă prin aceste ţinuturi ale Antarctidei.

Şi în locul nostru câţi navigatori n-ar fi dorit din toată inima, să dezlege misterul care învăluia polul austral! Halbrane înaintase acum dincolo de regiunile vizitate de corăbiile lui Weddeil, pentru că insula Tsalal se găseşte la mai puţin de şapte grade de punctul unde se încrucişează meridianele. Nici un obstacol nu părea să i se pună în drum, ca ea să nu poată ajunge până la ultimele latitudini.

Datorită timpului excepţional de bun, vânturile şi curenţii o vor duce poate până la extremitatea axului terestru şi, ţinând seama de locul unde ne aflam, nu mai rămăsese până acolo decât patru sute de mile. Dacă marea liberă se întindea atât de departe, nu mai aveam nevoie decât de câteva zile. Dacă exista însă un continent antarctic, ar fi fost necesare câteva săptămâni. In realitate însă, nimeni dintre noi nu se gândea la polul sud. Şi Halbrane nu înfruntase pericolele oceanului antarctic pentru a-l cuceri!

Admiţând că Len Guy, voind să ducă mai departe investigaţiile sale, s-ar fi înţeles cu Jem West, cu bosseman-ul şi cu ceilalţi mateloţi vechi din echipaj, ar fi putut el însă convinge şi pe cei douăzeci de oameni angajaţi în insulele Falkland, cărora Hearne, meşterul harponar, nu înceta să le aţâţe spiritele şi aşa destul de agitate. Nu! Căpitanului i-ar fi fost imposibil să stăpânească aceşti oameni, care formau majoritatea echipajului şi pe care abia îi dusese până la insula Tsalal. Ar fi refuzat cu siguranţă să se aventureze mai departe, prin mările antarctice şi asta trebuie să fi fost una din raţiunile pentru care căpitanul luase hotărârea să se întoarcă spre nord, cu toată durerea pe care o încerca.

Prin urmare, noi consideram campania terminată, şi vă puteţi da seama ce uluiţi am fost când auzirăm aceste cuvinte:

— Dar Pym… bietul Pym? Mă întorsei brusc.

Hunt era acela care vorbise. Nemişcat, lângă copastie, acest straniu personaj scruta cu privirile orizontul. Vocea lui

fusese atât de puţin auzită pe bordul goeletei, erau poate chiar primele cuvinte pe care le pronunţase de faţă cu toată lumea de la îmbarcarea lui, încât oamenii se apropiară curioşi de el. Avui presentimentul că intervenţia aceasta anunţa o revelaţie uimitoare.

Locotenentul trimise cu un gest hotărât tot echipajul spre prova. Nu mai rămaseră lângă el decât Jem West, bosseman-ul, şeful velier Martin Hoit şi maistrul calafagiu Hardie, care se considerară îndreptăţiţi să rămână cu noi.

— Ce-ai spus? Întrebă Len Guy, apropiindu-se de Hunt.

— Am spus: „Dar Pym… bietul Pym?”

— Bine, dar ce vrei, ce urmăreşti tu amintin du-ne tocmai acum, numele omului ale cărui sfaturi nenorocite au târât pe fratele meu până în insula unde Jane a fost distrusă, unde cea mai mare parte a echipajului a fost masacrată, unde n-am mai găsit pe niciunul din cei care se mai aflau încă acolo acum şapte luni?

Hunt tăcea.

— Răspunde! Strigă Len Guy, care, doborât de durere, nu se mai putea stăpâni.

Ezitarea lui Hunt nu se datora faptului că nu ştia ce să răspundă, ci, după cum se va vedea, din greutatea de a-şi exprima ideile. Totuşi, erau foarte clare, cu toate că fraza îi ieşea de pe buze întreruptă, iar cuvintele abia se legau între ele. Avea un limbaj al lui, plin de imagini, dar în pronunţarea cuvintelor se simţea un puternic accent aspru, asemănător indienilor din Far-West.

— Iată, spuse el. Eu nu ştiu să povestesc frumos, limba mi se poticneşte, înţelegeţi. Am vorbit de Pym… de bietul Pym… Nu?

— Da, răspunse scurt locotenentul, şi ce-ai să ne spui despre Arthur Pym.

— Să vă spun că nu trebuie să-l părăsim.

— Să nu-l părăsim? Strigai eu emoţionat.

— Nu! Niciodată! Reluă Flunt. Gândiţi-vă ar fi crud, prea crud! Să mergem să-l căutăm.

— Să-l căutăm? Repetă căpitanul Len Guy.

— Înţelegeţi-mă, pentru asta m-am îmbarcat eu pe Halbrane, da, pentru a-l regăsi pe bietul Pym.

— Şi unde este el? Întrebai eu, dacă nu se află în fundul unui mormânt în cimitirul oraşului său natal?

— Nu, este acolo unde a rămas singur, singur de tot răspunse Hunt, arătând cu mâna spr/e sud, şi de atunci până acum soarele s-a ridicat de unsprezece ori deasupra acestui orizont.

Că Hunt vroia să înţeleagă prin asta regiunile antarctice, era evident. Dar ce mai vroia el?

— Tu nu ştii oare că Arthur Pym e mort? Spuse căpitanul Len Guy.

— Mort! Spuse repede Hunt, subliniind acest cuvânt cu un gest energic. Nu! Ascultaţi-mă cunosc faptele, înţelegeţi-mă, nu este mort.

— Ei, Hunt, reluai eu, aminteşte-ţi în ultimul capitol al aventurilor lui Arthur Pym, Edgar Poe nu povesteşte oare că sfârşitul lui a fost subit şi deplorabil?

Este adevărat că poetul american nu arăta în ce fel se sfârşise această viaţă extraordinară, şi, după cum v-am mai spus, lucrul îmi păruse întotdeauna destul de suspect. Oare secretul acestei morţi va fi, în sfârşit, dezvăluit, deoarece, după spusele lui Hunt, Arthur Pym n-ar fi revenit niciodată din regiunile polare?

— Explică-te, Hunt! Ordonă căpitanul Len Guy, care îmi împărtăşea surpriza. Gândeşte-te nu te pripi şi spune limpede ce ai de spüs!

Şi în timp ce Hunt îşi trecea mina pe frunte ca pentru a-şi aduna amintirile îndepărtate, îl făcui atent pe Len Guy:

— In intervenţia acestui om este ceva ciudat şi, dacă nu cumva este nebun.

La aceste cuvinte bosseman-ul clătină aprobativ din cap, căci pentru el era clar că Hunt nu putea fi în toate minţile. Acesta îl înţelese şi, cu o voce aspră, spuse:

— Nu, nu sunt nebun, strigă el. Nebunii acolo, în preerie, sunt respectaţi dacă nu sunt crezuţi! Şi pe mine trebuie să mă credeţi! Nu! Pym nu este mort!

— Dar Edgar Poe susţine acest lucru, îi răspunsei eu.

— Da, ştiu, Edgar Poe din Baltimore dar el nu l-a văzut niciodată pe sărmanul Pym niciodată.

— Cum? Strigă căpitanul Len Guy. Aceşti doi oameni nu se cunoşteau?

— Nu!

— Şi nu Arthur Pym a fost acela care şi-a povestit singur aventurile lui Edgar Poe?

— Nu căpitane, nu! Răspunse Hunt. Acela la Baltimore n-a avut decât însemnările scrise de Pym din ziua în care se ascunsese pe bordul lui Grampus scrise până în ultima clipă ultima.

Teama lui Hunt era că nu va fi înţeles şi repeta acest cuvânt fără încetare. De altfel, nu pot tăgădui că ceea ce declara el părea cu neputinţă de admis. După el, Arthur Pym n-ar fi vorbit niciodată cu Edgar Poe. Poetul american ar fi luat numai cunoştinţă de însemnările lui zilnice din timpul acestei neverosimile călătorii.

— Dar cine a adus atunci acest jurnal? Întrebă căpitanul, apucând mâna lui Hunt.

— Tovarăşul lui Pym, acela care îl iubea ca pe un fiu, pe bietul lui Pym. Metisul Dirk Peters care s-a întors singur de acolo.

— Metisul Dirk Peters?! Strigai eu.

— Da!

— Singur?

— Singur!

— Şi atunci Arthur Pym ar fi…

— Acolo! Spuse Hunt cu o voce puternică, arătând din nou spre acele regiuni ale sudului, către care privirile sale rămâneau aţintite cu încăpăţânare.

O asemenea afirmaţie se putea bucura de încrederea noastră? Evident că nu! De aceea Martin Hoit împinse cu

cotul pe Hurliguerly, şi amândurora păru să le fie milă de Hunt, în timp ce Jem West îl observa, fără să i se poată citi pe faţă gândurile. Căpitanul Len Guy îmi făcu semn că nu se putea afla nimic serios de la acest diavol, ale cărui facultăţi mintale trebuie să-i fi fost tulburate de mult timp. Şi, cu toate acestea, examinându-l pe Hunt, crezui că surprind un fel de sclipire de adevăr lucindu-i în ochi.

Atunci îmi veni ideea să-l interoghez pe Hunt, punându-i întrebări precise şi stăruitoare, la care el se strădui să răspundă cum putu mai bine, prin afirmaţii succesive şi, după cum se va vedea, fără să se contrazică.

— Ascultă-mă, spusei, după ce a fost salvat, împreună cu Dirk Peters, de pe epava lui Grampus, Arthur Pym a rămas pe bordul Janei până în insula Tsalal?

— Da.

— În timpul unei vizite a căpitanului William Guy în satul KIock-Klock, Arthur Pym s-a despărţit de tovarăşii lui, împreună cu metisul şi unul din mateloţi?

— Da, răspunse Hunt. Matelotul Allen care, după prăbuşirea aceea a murit îngropat sub dărâmături.

— După aceea, Dinte şi Pym: au asistat de sus, de pe colină, la atacul şi la distrugerea goeletei?

— Da.

— Pe urmă, la puţin timp după nenorocire, au părăsit amândoi insula, cu una din luntrele indigenilor, scăpând astfel de la o moarte sigură?

— Da.

— Şi douăzeci de zile mai târziu, ajunşi în faţa perdelei de ceaţă, au fost târâţi tot amândoi, în vâltoarea cataractei?

De data asta, Hunt nu dădu un răspuns categoric ezitând, bâlbâind cuvinte vagi, neînţelese Părea că încearcă, să reaprindă focul pe jumătate stins al memoriei lui, în sfârşit, mă privi.

— Nu, nu amândoi. Înţelegeţi-mă, Dirk Peters nu mi-a spus niciodată.

— Dirk Peters, întrebă iute căpitanul Len Guy. L-ai cunoscut pe Dirk Peters?

— Da.

— Unde?

— La Vandalia, Statul Illinois.

— Şi de la el ai tu toate amănuntele asupra călătoriei?

— De la el.

— Şi el s-a întors singur singur de acolo lăsându-l pe Arthur Pym?

— Singur!

— Dar vorbeşte o dată, vorbeşte, pentru numele lui Dumnezeu! Strigai eu, începând să-mi ies din fire.

Fierbeam de nerăbdare. Cum! Hunt cunoscuse pe Dirk Peters de la care aflase lucruri pe care le credeam condamnate să rămână veşnic neştiute! Cunoştea deznodământul acestor extraordinare aventuri.

Atunci silii pe Hunt să răspundă, ce-i drept prin fraze întretăiate, dar care totuşi puteau fi înţelese.

— Da, acolo, o perdea de ceaţă mi-a spus adesea metisul, înţelegeţi-mă. Amândoi, Arthur Pym şi cu el erau în luntrea de la Tsalal. Apoi un sloi de gheaţă, un gheţar mare venise spre ei. Din cauza izbiturii, Dirk Peters căzu în mare. Putu însă să se agate de gheţar… să se urce pe el şi înţelegeţi-mă, văzu luntrea luată de curent şi dusă departe foarte departe din ce în ce mai departe! În zadar încercă Pym să-şi ajute tovarăşul. Nu fu în stare. Luntrea mergea, mergea! Şi Pym, sărmanul Pym a fost luat de curent. El este acela care nu s-a mai întors şi este acolo este încă acolo.

Eram de-a dreptul buimăciţi. Dacă omul acesta ar fi fost chiar Dirk Peters în persoană, n-ar fi vorbit cu mai multă emoţie, cu mai multă convingere şi mai din inimă, despre „bietul şi dragul Pym!”

Totuşi, aşa stăteau lucrurile şi de ce ne-am fi îndoit?

Prin urmare, în faţa acestei perdele de ceaţă se despărţiseră Arthur Pym şi metisul? Bine, dar dacă Arthur Pym continuase să înainteze spre latitudini mai mari, cum

putuse tovarăşul lui, Dirk Peters, să se întoarcă înapoi, să treacă banchiza, să revină de dincolo de cercul polar şi să ajungă în America, unde adusese însemnările acelea, comunicate lui Edgar Poe? Întrebările acestea fură puse lui Hunt şi el răspunse la toate, cu precizie, după cum, susţinea el, îi povestise şi lui adeseori metisul. Dirk Peters avea în buzunar carnetul lui Arthur Pym, când se agăţă de gheţar şi astfel fu salvat jurnalul pe care îl dăduse romancierului american.

— Înţelegeţi-mă, repeta Hunt, vă povestesc lucrurile aşa cum le ştiu şi eu de la Dirk Peters. In timp ce era luat de valuri, strigă din toate puterile sale Pym, sărmanul Pym, dispăruse însă în mijlocul perdelei de neguri. Cât despre metis, hrănindu-se cu peştii cruzi pe care-i putu prinde, fu luat de un curent şi dus spre insula Tsalal, unde ajunse pe jumătate mort de foame.

— In insula Tsalal? Strigă căpitanul Len Guy. Şi de cât timp plecase de acolo?

— De trei săptămâni, da cel mult trei săptămâni, după câte spunea Dirk Peters.

— Atunci, el trebuie să-i fi regăsit pe cei care mai rămăseseră din echipajul Janei întrebă căpitanul, pe fratele meu William Guy, şi pe cei care supravieţuiseră împreună cu el.

— Nu, răspunse Hunt, şi Dirk era convins că. Pieriseră până la unul, da, toţi. Pe insulă nu mai era nimeni.

— Nimeni? Repetai, peste măsură de surprins, auzind această afirmaţie.

— Nimeni! Declară Hunt.

— Dar populaţia insulei Tsalal?

— Nimeni, vă asigur nimeni. Insula era pustie. Da! Pustie!

Asta contrazicea total unele întâmplări, de care noi eram siguri. La urma urmelor, se putea ca la întoarcerea lui Dirk Peters în insula Tsalal, populaţia, cuprinsă de nu se ştie ce groază, să-şi fi căutat refugiu pe una din insulele grupului de la sudvest, iar William Guy şi tovarăşii săi ar mai fi stat

încă ascunşi prin văgăunile trecătorilor de la Klock Klock. Astfel se explica de ce nu-i întâlnise metisul şi de ce supravieţuitorii de pe Jane nu mai aveau a se teme de insulari, în timpul celor unsprezece ani, cât trăiseră pe insulă. Pe de altă parte, dacă Patterson îi lăsase acolo cu şapte luni în urmă, iar noi nu-i mai găseam, era probabil că părăsiseră şi ei.

Insula Tsalal, unde nu mai aveau cu ce trăi, în urma cutremurului.

— Deci, la întoarcerea lui Dirk Peters, nu se mai afla nici un locuitor pe insulă? Întrebă căpitanul.

— Nimeni, repetă Hunt, nimeni, metisul nu întâlni acolo nici un indigen.

— Şi ce-a făcut atunci Dirk Peters? Întrebă bosseman-ul.

— Înţelegeţi-mă! Răspunse Hunt. Acolo era o luntre părăsită în fundul golfului în care găsi carne uscată şi câteva butoaie cu apă dulce. Metisul se aruncă în ea. Un vânt de la sud da, de la sud, foarte puternic, acela care, împreună cu contracurentul, dusese gheţarul pe care venise el în insula Tsalal, îl duse, timp de săptămâni întregi. Spre banchiză şi reuşi să se strecoare prin una din trecătorile ei. Credeţi-mă. Pentru că eu nu fac decât să repet ceea ce mi-a spus de o sută de ori Dirk Peters. Da! şi el trecu cercul polar.

— Şi după aceea? Întrebai eu.

— După aceea fu luat de o balenieră americană, Sandy-Itook, pe bordul căreia reveni în America.

Iată, prin urmare, dacă era adevărată povestea lui Hunt, şi părea cu putinţă să fie, ce deznodământ a avut, cel puţin în ceea ce-l privea pe Dirk. Peters, această îngrozitoare dramă, petrecută în regiunile antarctice. Întors în Statele Unite, metisul se puse în legătură cu Edgar Poe, pe vremea aceea editor al lui „Southern Literary Messenger”, şi din însemnările lui Arthur Pym a ieşit acea uimitoare povestire, pe care mulţi nu o crezuseră şi căreia îi lipsea deznodământul suprem.

Partea imaginativă în opera autorului american consta, fără îndoială, în ciudăţeniile din ultimele capitole, dacă. Nu cumva Pym, în prada unui delir, n-ar fi crezut că vede aievea, prin perdeaua de ceaţă, aceste fenomene uimitoare şi supranaturale totodată.

Oricum ar fi fost, un fapt rămânea sigur, Edgar Poe nu cunoscuse niciodată pe Arthur Pym. Din acest motiv, vrând probabil să lase cititorilor o incertitudine plină de frământări, îl făcu să moară, de moartea aceea „pe cât de subită, pe atât de deplorabilă", a cărei natură şi cauză nu le indica.

Dacă Arthur Pym nu revenise niciodată din regiunile antarctice, se putea admite oare că n-ar fi murit la scurtă vreme, după despărţirea de tovarăşul său… şi c-ar mai trăi încă, cu toate că trecuseră unsprezece ani de la dispariţia lui?

— Da, da! Răspunse Hunt.

Şi afirmă acest lucru cu acea convingere pe care Dirk Peters i-o strecurase în suflet, pe când locuiau amândoi în târguşorul Vandalia din fundul Illinois-ului. Acum sosise momentul să te întrebi dacă Hunt era în toate minţile… Nu era tot el acela care, în timpul unei crize mintale, nu mă mai uadoiarn de acest lucru, se introdusese în cabina mea şi-mi şoptise aceste cuvinte la ureche: „Dar Pym.,. Sărmanul Pym?" Da! Nu visasem…

Pe scurt, dacă tot ce spusese Hunt era adevărat, clacă nu era decât raportul fidel al secretelor pe care i le-a încredinţat Dirk Peters, trebuia crezut, când repeta cu un ton stăruitor şi totodată plin de rugăminţi; „Pym nu e mort! Pym e acolo! Sărmanul Pym nu trebuie părăsit!"

După ce terminai cu interogatoriul lui Hunt, căpitanul Len Guy, deşi profund tulburat, îşi schimbă deodată atitudinea de om doborât de loviturile decepţiilor, şi, cu o voce hotărâtă, comandă:

— Tot echipajul pe puntea de la pupa!

Când oamenii se adunară în jurul lui, spuse:

— Ascultă-mă, Hunt, şi gândeşte-te bine la întrebările pe care ţi le voi pune.

Hunt îşi săltă fruntea şi-şi plimbă privirea aceea ca oţelul, pe feţele mateloţilor HalbraneI.

— Mai susţii că tot ceea ce ai spus despre Arthur Pym este adevărat?

— Da, răspunse Hunt, accentuând cu un gest; aspru, hotărât, afirmaţia lui.

— L-ai cunoscut pe Dirk Peters?

— Da.

— Ai locuit, în acelaşi oraş din Illinois, cu el, câtva ani?

— Timp de nouă ani.

— Şi-ţi povestea adesea întâmplările acestea?

— Da.

— Şi tu nu pui la îndoială că ţi-ar fi spus adevărul adevărat?

— Nu.

— Ei bine, nu s-a gândit el niciodată că o parte din oamenii de pe Jane ar fi putut rămâne pe insula Tsalal?

— Nu.

— Credea că William Guy şi tovarăşii lui pieriseră cu toţii în prăbuşirea aceea de la Klock-Klock?

— Da şi după cum mi-a repetat adeseori şi Pym credea acelaşi lucru.

— Şi unde l-ai văzut tu pe Dirk Peters pentru ultima dată?

— La Vandalia.

— De mult?

— Mai mult de doi ani.

— Şi dintre voi doi, tu sau el cine a părăsit primul Vandalia?

Mi se păru că surprind la Hunt o uşoară ezitare în clipa când vroi să răspundă.

— Am părăsit împreună Vandalia, spuse el.

— Şi încotro te-ai dus?

— In insulele Falkland.

— Şi el?

— El! Repetă Hunt, şi privirea lui se opri, în sfârşit, asupra lui Martin Hoit, şeful velier, căruia îi salvase viaţa cu pericolul vieţii lui, în timpul furtunii.

— Ei bine, reluă căpitanul Len Guy, înţelegi ce vreau de la tine?

— Da.

— Atunci, răspunde!

— Când Dirk Peters a plecat din Illinois, a părăsit America?

— Da.

— Şi unde s-a dus? Vorbeşte!

— În insulele Falkland!

— Şi unde este el acum?

— În faţa dumneavoastră!

2.2. SE IA O HOTĂRÂRE.

Dirk Peters! Hunt era metisul Dirk Peters, devotatul tovarăş al lui Arthur Pym, acela pe care căpitanul Len Guy îl căutase zadarnic atâta vreme prin Statele Unite şi a cărui prezenţă ne va furniza poate un nou motiv pentru a continua această campanie.

Că cititorului i-ar fi fost de ajuns puţină agerime pentru a bănui încă cu multe pagini în urmă, în personajul Hunt, pe Dirk Peters, nu m-ar mira, ba aş putea spune că contrariul m-ar surprinde.

Într-adevăr, nimic nu era mai natural şi mai uşor decât să faci un raţionament ca acesta: cum era posibil ca Len Guy şi cu mine, care citiserăm de atâtea ori cartea lui Edgar Poe, unde portretul fizic al lui Dirk Peters este făcut cu toată minuţiozitatea şi precizia, cum, zic, n-am bănuit noi nici o clipă că omul care se îmbarcase la Falkland şi metisul erau una şi aceeaşi persoană.

Şi totuşi, asta se explică într-o oarecare măsură. Da, la Hunt totul trăda originea sa indiană, ca şi la Dirk Peters, deoarece aparţine tribului Upsarokas din Far-West, şi asta ar fi trebuit poate să ne sară de prima dată în ochi. Trebuie să ţinem seama însă de împrejurările în care Hunt se prezentase căpitanului Len Guy, împrejurări în care nu se

mai gândea nimeni să pună la îndoială identitatea lui. Hunt locuia în insulele Falkland, foarte departe de Illinois, în mijlocul acelor mateloţi de toate naţionalităţile, care nu aşteaptă decât vremea pescuitului pentru a urca pe bordul balenierelor, fiind tot timpul exagerat de rezervat.

Acum îl auzeam vorbind pentru prima dată şi nimic până atunci, în toată atitudinea lui, nu te făcea să bănuieşti că şi-ar fi ascuns adevăratul nume. Şi, după cum s-a văzut, nu-şi spusese adevăratul nume decât în urma stăruinţelor căpitanului nostru şi de teamă că-l vom părăsi pe Pym. Este adevărat că Hunt era o creatură extraordinară, o fiinţă destul de deosebită, pentru a ne atrage atenţia. Da… pe măsură ce-l analizam mai profund, îmi reveneau în memorie purtările lui ciudate, de când goeleta trecuse cercul antarctic, navigând în apele mării libere… privirile lui îndreptate fără încetare spre orizontul sudului mâna lui, care se întindea instinctiv în direcţia aceea. Apoi mi se păruse că mai vizitase şi altădată insula Bennet, pe care găsise o rămăşiţă din bordajul Janei, şi, în sfârşit, cercetarea aceea a insulei Tsalal. Acolo, el mergea în frunte iar noi îl urmam ca pe o călăuză prin câmpia răscolită de cataclism, până la satul Klock-Klock, prin intrarea prăpastiei din apropierea colinei în care erau săpate labirinturile, dispărute acum fără să se mai cunoască vreo urmă. Da, toate acestea ar fi trebuit să ne atragă atenţia, să mă facă cel puţin pe mine să gmdesc că acest Hunt ar putea fi amestecat în aventurile lui Arthur Pym.

Ei bine, nu numai căpitanul Len Guy, dar şi pasagerul, Jeorling, avusese un văl pe ochi. Eram ca doi orbi, în timp ce anumite pagini din cartea lui Edgar Poe ne-ar fi putut deschide atât de uşor ochii. La urma urmelor, n-aveam nici un motiv să punem la îndoială faptul că Hunt ar fi în realitate Dirk Peters. Deşi îmbătrânise cu unsprezece ani, mai semăna încă destul de bine cu cel pe care îl descrisese Arthur Pym. Este adevărat că aspectul feroce despre care vorbeşte povestirea, dispăruse; de altfel, chiar după spusele

lui Arthur Pym, metisul nu avea decât o „ferocitate aparentă”. Prin urmare, în aspectul lui fizic nu se produsese aproape nici o schimbare, talia mică, musculatura puternică, membrele „ca turnate într-un tipar herculean”, şi mâinile lui „atât de groase şi mari că abia păstrau forma omenească”, braţele şi picioarele arcuite, capul de o mărime uimitoare, gura despicată pe toată lăţimea feţei, „şi dinţii lungi, pe care buzele lui nu-i acopereau niciodată în întregime”.

Aceste semnalmente se potriveau de minune recrutului nostru din insulele Falkland. Pe faţa lui însă, nu mai stăruia expresia aceea care nu semăna a veselie şi mai degrabă părea „rânjetul unui demon”.

Metisul se schimbase o dată cu vârsta, experienţa, loviturile vieţii, grozavele greutăţi la care participase, incidente, cum le numea Arthur Pym, „atât de nemaipomenite, depăşind cu totul hotarele înţelegerii omeneşti”.

Da! Aceste grele încercări au săpat adânc, măcinând moralul lui Dirk Peters! Cu toate acestea, el rămânea acelaşi tovarăş credincios, căruia Arthur Pym îi datora salvarea sa din multe împrejurări grele, fiindcă acest Dirk Peters îl iubea ca pe fiul său şi niciodată nu-şi pierduse speranţa de a-l regăsi cândva în mijlocul îngrozitoarelor pustietăţi ale Antarctidei.

Dar nu pricepeam de ce Dirk Peters se ascundea în insulele Falkland sub numele de Hunt şi de ce, de la îmbarcarea lui pe Halbrane, îşi păstrase acest incognito şi nu spusese cine era, din moment ce cunoştea intenţiile căpitanului Len Guy, ale cărui eforturi se îndreptau către salvarea compatrioţilor săi de pe Jane. De ce, fără îndoială, de teamă ca numele lui să nu provoace oroare. Într-adevăr, nu era acesta numele omului amestecat în îngrozitoarele întâmplări de pe Grampus care ucisese pe matelotul Parker hrănindu-se cu carnea lui şi potolindu-şi setea cu sângele lui. Metisul riscase uluitoarea mărturisire, sperând că

dându -şi în vileag numele, Halbrane va încerca să-l regăsească pe Arthur Pym.

Dacă, după ce trăise câţiva ani în Illinois, metisul venise totuşi să se instaleze în insulele Falkland, o făcuse, fără îndoială, cu intenţia de a se reîntoarce cu prima ocazie care i s-ar fi oferit, în mările antarctice. Îmbarcându-se pe Halbrane, spera să hotărască pe căpitanul Len Guy, după ce-şi va fi salvat compatrioţii părăsiţi pe insula Tsalal, să meargă către latitudini mai mari, prelungind expediţia în căutarea lui Arthur Pym.

Se putea să gândească astfel, cu toate că ce om cu mintea întreagă ar fi admis că acest nenorocit mai trăia, după unsprezece ani petrecuţi în ţinuturile antarctice? Existenţa căpitanului William Guy şi a tovarăşilor săi era asigurată cel puţin de resursele insulei Tsalal şi însemnările lui Patterson afirmau că naufragiaţii se mai aflau acolo când îi părăsise el. Cât despre Arthur Pym…

Şi totuşi, faţă de afirmaţia lui Dirk Peters, care de altfel n-avea nici o bază pozitivă, mintea mea nu se revolta, cum ar fi fost normal s-o facă. Nu! Şi când metisul ne strigă: „Pym nu e mort… Pym este acolo., Bietul Pym nu trebuie părăsit!”, strigatul lui îmi provocă o tulburare adâncă. Şi atunci mă gândii la Edgar Poe, întrebându-mă care ar fi fost atitudinea lui, sau mai bine zis cât de mare ar fi fost încurcătura lui dacă Halbrane readucea în lumea civilizată pe acela a cărui moarte, pe cât de subită, pe atâta de deplorabilă”, o anunţase el.

Cu siguranţă că de când mă hotărâsem să iau parte la campania HalbraneI nu mai eram acelaşi om, omul practic şi rezonabil de altădată. Iată, numai la auzul numelui de Arthur Pym, simţeam că-mi bate inima, la fel cu a lui Dirk Peters. Ca să părăsesc insula Tsalal pentru a reveni spre nord, spre Atlantic, mi se părea că aş dezerta de la o datorie umanitară, datoria de a alerga în ajutorul unui nenorocit părăsit în pustiurile îngheţate ale Antarctidei.

Este adevărat, ca să ceri căpitanului Len Guy să-şi ducă goeleta mai departe în mările acestea, într-o călătorie care cerea noi eforturi din partea echipajului, după atâtea pericole înfruntate fără folos, ar fi însemnat să te expui unui refuz sigur şi, în definitiv, nu eram eu cel mai indicat să intervin în această chestiune… Şi totuşi, simţeam că Dirk Peters se bizuia pe mine, pentru a pleda cauza sărmanului său Pym.

Declaraţia metisului fu urmată de o tăcere destul de lungă. Cu siguranţă că nimeni nu se gândea să-i pună la îndoială sinceritatea. El spusese scurt: Sunt Dirk Peters”, şi toţi erau convinşi că el era într-adevăr Dirk Peters.

Faptul că Arthur Pym nu revenise niciodată în America, că fusese despărţit de tovarăşul său după ciocnirea cu gheţarul, apoi târât de luntrea din Tsalal şi dus spre regiunile polului, erau întâmplări uşor de admis, prin însăşi natura lor şi nimic nu ne putea face să credem că Dirk Peters n-ar fi spus adevărul. Dar că Arthur Pym ar mai trăi încă, după cum se încăpăţâna să creadă metisul, şi că datoria ne impunea să pornim în căutarea lui, expunându-ne atâtor noi pericole, era cu totul altceva.

Cu toate acestea, mă, hotărâi să-l susţin pe Dirk Peters, dar temându-mă să dau lupta pe un teren slab, riscând să fiu bătut înainte de a începe, revenii la argumentul cel mai indicat, repunând în cauză pe căpitanul William Guy şi pe cei cinci mateloţi ai lui, de a căror urmă nu dădurăm în insula Tsalal.

— Prieteni, începui eu, înainte de a lua o hotărâre definitivă, ar fi, cred, înţelept să judecăm cu sânge rece situaţia. N-ar însemna oare să regretăm toată viaţa şi să avem remuşcări chinuitoare la gândul că am fi abandonat expediţia noastră, tocmai în clipa când ni se iveşte poate vreo şansă de reuşită? Gândiţi-vă la acest lucru, căpitane, şi voi de asemenea, tovarăşii mei. Cu mai puţin de şapte luni în urmă, compatrioţii voştri erau cu toţii în viaţă pe insula Tsalal, când i-a părăsit nefericitul Patterson. Dacă atunci

mai erau acolo, înseamnă că timp de unsprezece ani au găsit pe insulă suficiente resurse de trai, care le-au asigurat existenţa, fără a se mai teme de insulari, care, fie că muriseră în împrejurările pe care le bănuim, fie că, presimţind catastrofa, s-au refugiat pe vreo insulă vecină… Aceasta pare să fie realitatea şi nu văd ce obiecţiuni s-ar putea ridica contra acestui raţionament.

Nimeni nu răspunse cuvintelor mele; de altfel, nici nu prea aveau ce.

— Dacă noi n-am găsit pe căpitanul Janei şi pe oamenii lui, reluai eu cu mai multă însufleţire, este probabil că de la plecarea lui Patterson, ei au fost constrânşi să părăsească insula Tsalal. Care să fi fost motivul? După părerea mea, acest lucru s-a întâmplat din cauza cutremurului care a răvăşit atât de puternic insula, încât devenise de nelocuit. Ar fi fost de ajuns o singură luntre indigenă, pentru ca, ajutaţi de curentul de la nord, să ajungă fie pe altă insulă, fie într-un punct oarecare al continentului antarctic. Cred că nu exagerez de loc afirmând că lucrurile s-au petrecut întocmai aşa. In orice caz oprindu-ne aici, repet, ar însemna că n-am făcut nimic şi ne-am străduit degeaba să ajungem până la această latitudine, dacă nu continuăm cercetările de care depinde salvarea compatrioţilor noştri.

Întrebai cu privirea auditoriul. Nu obţinui nici un răspuns. Căpitanul Len Guy, în prada unei puternice emoţii, îşi plecă ochii, înţelegând cită dreptate aveam când, invocând datoriile umanitariste, arătam singura conduită pe care trebuiau s-o aibă oamenii de inimă.

— Şi, în fond, despre ce este vorba? Reluai, după o scurtă tăcere: să mai trecem doar peste câteva. Grade în latitudine, şi asta numai dacă marea e navigabilă, iar sezonul ne asigură două luni de timp frumos, fără să ne temem de iarna australă, ale cărei asprimi nu v-aş cere să le înfruntaţi. Şi putem noi ezita, când Halbrane este aprovizionată din belşug, când echipajul său este sănătos şi complet, şi când nici o boală n-a izbucnit pe bord. Să ne

speriem de pericole imaginare. Nu vom avea oare curajul să mergem înainte. Şi le arătai orizontul spre sud, în timp ce Dirk Peters făcea acelaşi lucru, fără a scoate o vorbă, cu un gest atât de lămurit, care vorbea în locul lui.

Privirile rămaseră fixate asupra noastră, dar nici de data aceasta nu primii vreun răspuns. Cu siguranţă că goeleta putea, fără să rişte prea mult, să se aventureze prin aceste locuri, timp de opt sau nouă săptămâni. Nu eram decât la 26 decembrie, iar expediţiile anterioare avuseseră loc în ianuarie, februarie şi chiar în martie, a lui Bellingshausen, Biscoe, Kendall şi Weddell, care reuşiseră să ia direcţia spre nord. Înainte ca gerul să le fi închis trecerile.

Dacă corăbiile lor nu se aventuraseră atât de departe în regiunile australe, n-o făcuseră din cauza timpului nefavorabil, dar noi puteam spera că vom fi mai norocoşi, dată fiind primăvara timpurie din acel an.

Mă străduii să pun în valoare toate aceste argumente, pândind o aprobare, a cărei responsabilitate însă nu voia nimeni să şi-o asume. Tăcere absolută, toţi ochii se plecau în jos. Nu pronunţasem niciodată numele lui Arthur Pym şi nici nu sprijinisem direct propunerea lui Dirk Peters. Dacă aş fi făcut-o, mi s-ar fi răspuns poate cu ridicări din umeri… sau poate aş fi fost ameninţat direct.

Mă întrebam tocmai dacă reuşisem să le insuflu oamenilor această credinţă, de care era plin sufletul meu, când căpitanul Len Guy luă cuvântul.

— Dirk Peters, spuse el, susţii că după plecarea ta şi a lui Pym din Tsalal, aţi întrezărit pământ în direcţia sudului?

— Da, pământ, răspunse metisul, insule sau continent, înţelegeţi-mă, într-acolo cred sunt sigur, că Pym, sărmanul meu Pym aşteaptă ajutor.

— Acolo unde aşteaptă poate şi William Guy cu tovarăşii lui, adăugai eu, pentru a readuce discuţia pe un făgaş mai prielnic.

Acest pământ întrezărit de Peters constituia o ţintă, o ţintă uşor de atins. Halbrane nu va naviga deci la întâmplare. Va

merge într-acolo, unde se putea să se fi refugiat supravieţuitorii Janei.

Căpitanul Len Guy, se gândi o clipă, apoi continuă:

— Dirk Peters, este adevărat că dincolo de gradul optzeci şi patru orizontul este închis de o perdea de ceaţă, aşa cum se menţionează în povestire? Ai văzut-o cu ochii tăi? Şi acele cataracte aeriene şi vâltoarea în care a fost târâtă luntrea lui Arthur Pym?

Metisul ne privi pe fiecare, apoi îşi clătină capul său mare.

— Nu ştiu, răspunse el. Ce vreţi de la mine, căpitane? O perdea de ceaţă? Da, poate şi de asemenea urme de pământ spre sud.

Era evident că Dirk Peters nu citise niciodată cartea lui Edgar Poe, poate nici nu ştia să citească. După ce predase jurnalul lui Arthur Pym editorului, nu se mai îngrijise de publicarea lui. Trăind retras, la început în Illinois, apoi în insulele Falkland, nici nu bănuia vâlva pe care o făcuse lucrarea şi nici deznodământul fantastic şi neverosimil pe care-l dăduse marele poet acestor stranii aventuri.

Nu era cu putinţă oare ca Arthur Pym, cu înclinarea lui spre supranatural, să fi avut numai impresia că văzuse aievea acele lucruri uimitoare, datorită firii sale mult prea imaginative. În clipa aceea, pentru prima oară de la începutul discuţiei, vorbi Jem West. N-aş fi putut spune dacă locotenentul era de părerea mea, sau argumentele mele îl înduioşaseră, făcându-l partizanul ideii de-a continua campania. În orice caz, se mărgini doar să întrebe:

— Căpitane, ordinele dumneavoastră?

Len Guy se întoarse spre echipaj. În jurul lui erau strânşi toţi mateloţii, şi cei vechi, şi ceinoi, numai Hearne, maistrul harponar, rămăsese mai la distanţă, gata să intervie, când ar fi socotit el că e necesar.

Căpitanul întrebă cu privirea pe bosseman şi pe camarazii lui, al căror devotament îi era cunoscut. Nu-mi dădui seama dacă erau de acord cu propunerea mea de-a ne continua călătoria, dar auzii răzbătând până la urechile mele şoapte

ca acestea: Ah! Dacă n-ar depinde decât de mine… dacă toţi ar fi de acord!”

Şi pe bună dreptate, fără o înţelegere comună, nu ne puteam aventura spre noi cercetări. În clipele acelea de cumpănă, Hearne, încruntat, luă cuvântul şi începu să vorbească, aspru şi tăios, aşa cum îi era obiceiul.

— Căpitane, spuse el, iată, au trecut mai mult de două luni de când am părăsit insulele Falkland. Eu şi tovarăşii mei am fost angajaţi pentru o călătorie care nu trebuia să ne ducă mai departe de insula Tsalal.

— Nu-i adevărat! Strigă căpitanul Len Guy, pe care această ieşire a lui Hearne începuse să-l enerveze. Nu-i adevărat! V-am recrutat pe toţi pentru o campanie pe care am dreptul s-o prelungesc până unde-mi place.

— S-avem iertare, căpitane, reluă Hearne, cu un ton sec, uite, am ajuns acolo unde, până acum, n-a mai ajuns nici un navigator, unde nici o corabie, afară de Jane, nu s-a încumetat să meargă niciodată. Prin urmare, atât camarazii mei cât şi eu, suntem de părere c-ar fi timpul să ne întoarcem în insulele Falkland, înainte de a începe timpul rău. De acolo veţi putea reveni în insula Tsalal şi chiar mai departe, să zicem până la pol dacă aşa vă place.

Se auzi un murmur de încuviinţare. Nu mai încăpea îndoială că Hearne se făcea ecoul gândurilor majorităţii, care, după cum se ştie, se compunea din oamenii cei noi ai echipajului. Să nu fii de părerea lor, şi să le ceri supunere acestor oameni, care nu prea erau. Dispuşi să se supună, aventurându-se prin ţinuturile îndepărtate ale Antarctidei, ar fi fost o totală nechibzuinţă, ba aş putea spune, un act de nebunie, care cine ştie la ce catastrofă mai putea duce, Cu toate acestea, Jem West nu se putu stăpâni şi privindu-l pe Hearne cu ochii săi pătrunzători, îi spuse, cu o voce în care se ghicea ameninţarea:

— Cine ţi-a dat voie să vorbeşti, matelot?

— Ne-a întrebat căpitanul, răspunse Hearne fără să se tulbure, şi când sunt întrebat, am dreptul să răspund.

Cuvintele acestea fură spuse pe un ton atât deobraznic, încât locotenentul, foarte stăpân pe el de obicei, era gata să-şi dea drumul furiei, când căpitanul Len Guy îl opri cu un gest, spunându-i:

— Linişteşte-te, Jem! Nu putem face nimic dacă nu suntem cu toţii de acord.

Apoi se adresă bosseman-ului:

— Părerea dumitale, Hurliguerly?

— Este foarte limpede, căpitane, mă voi supune ordinelor dumneavoastră, oricare ar fi ele. Este de datoria noastră să nu-l părăsim pe William Guy şi pe ceilalţi, atâta timp cât ne mai rămâne o şansă şi e păcat să nu ne folosim de ea, încercând să-i regăsim.

Bosseman-ul se opri o clipă, în timp ce câţiva mateloţi, Drap, Rogers, Gratian, Stern, Burry, arătau prin semne că aprobă întru totul cele spuse de şeful echipajului.

— În ceea ce-l priveşte pe Arthur Pym, începu Hurliguerly.

— Nu-i vorba de Arthur Pym, îl întrerupse, enervat parcă, Len Guy, ci de fratele meu William şi de tovarăşii lui.

Simţind că Dirk Peters era gata să protesteze, îi apucai braţul şi înţelegând, nu scoase o vorbă, cu toate că tremura tot de indignare. Nu! Nu era momentul să revenim asupra cazului Pym. Nu ne rămânea altceva de făcut decât să aşteptăm şansele pe care ni le-ar fi oferit viitorul, gata pregătiţi să tragem foloase din întâmplările acestei călătorii, lăsând oamenii să se entuziasmeze singuri, cu bună ştiinţă sau numai din instinct. Atunci îmi dădui seama că trebuie să-i viiv^n ajutor lui Dirk Peters prin acţiuni mai directe.

Căpitanul continua să-şi întrebe echipajul. Vroia să cunoască oamenii pe care se putea bizui. Toţi cei vechi îi aprobară propunerea, angajându-se sa nu-i discute niciodată ordinele şi să-l urmeze până unde va voi el să meargă.

Din cei noi, doar trei mateloţi de naţionalitate engleză se declarară alături de aceşti oameni de ispravă din vechiul

echipaj. Bineînţeles că majoritatea rămânea totuşi de partea lui Hearne. Pentru aceştia, campania HalbraneI se terminase în insula Tsalal. De aici, refuzul lor de a merge mai departe şi cererea hotărâtă de a se reîntoarce imediat spre nord, vrând să prindă epoca cea mai favorabilă pentru trecerea banchizei.

Cei care vorbeau astfel erau aproape douăzeci ia număr şi nu mai încăpea îndoială că Hearne mărturisise adevăratele lor sentimente. Cerându-le să dea ajutor la manevrarea goeletei, în timp ce ea şi-ar fi continuat drumul spre sud, ar fi însemnat să-i îndemne la revoltă.

Pentru a-i atrage de partea noastră pe cei instigaţi de Hearne, nu era altceva de făcut decât să le aţâţi pofta de câştig, făcând să vibreze coarda interesului. Luai cuvântul din nou şi, cu o voce hotărâtă, care n-ar fi lăsat pe nimeni să se îndoiască de seriozitatea propunerii mele, spusei:

— Marinari de pe Halbrane, ascultaţi-mă! După cum au făcut unele ţări pentru călătoriile care aveau drept scop descoperirile în regiunile polare, ofer o primă echipajului goeletei. Veţi primi câte două mii de dolari pentru fiecare grad pe care-l vom trece dincolo de paralela optzeci şi patru.

Asta însemna cam şaptezeci de dolari de om şi vădaţi seama că puteau fi ispitiţi.

Simţii mai mult intuitiv că nimerisem unde trebuia.

— Acest angajament, adăugai, îl vor semna căpitanului Len Guy, care va fi împuternicitul vostru, iar sumele câştigate le veţi primi la reîntoarcerea voastră, oricare ar fi împrejurările în care vă veţi întoarce. Aşteptai efectul promisiunii mele şi constatai cu mulţumire că aşteptarea nu fu lungă.

— Ura! Strigă bosseman-ul, pentru a-şi însufleţi camarazii, care se alăturară aproape cu toţii uralelor lui.

Nici Hearne nu se mai împotrivi. Îşi rezerva dreptul să-şi spună părerea în împrejurări mai favorabile. Prin urmare,

reuşii să închei acest pact şi vă mărturisesc că, pentru a-i hotărî, eram dispus să sacrific o sumă şi mai mare.

Şi apoi, nu eram decât la şapte grade de polul austral şi dacă Halbrane trebuia să ajungă până acolo, acest lucru nu mă costa decât paisprezece mii de dolari

2.3. ARHIPELAGUL DISPĂRUT.

În dimineaţa zilei de 27 decembrie, Halbrane porni la drum în direcţia sud-vest. Serviciul pe bord se făcea ca de obicei, cu aceeaşi supunere şi cu aceeaşi regularitate. Această călătorie nu comporta nici pericole în plus, nici oboseală mai mare ca până acum. Timpul se menţinea frumos şi marea era calmă. Dacă aceste condiţii nu se schimbau, germenii nesupunerii, aşa nădăjduiam cel puţin, vor dispare şi nu vom întâmpina noi greutăţi. De altfel, creierul lucrează mai puţin la fiâtye mai dure. Oamenii ignoranţi şi lacomi nu prea se lasă furaţi de imaginaţie. Mărginindu-se la prezent, viitorul nu-i preocupă prea mult şi deci nu le face nici griji. Numai acţiunea brutala, care-i pune faţă în faţă cu realitatea, îi mai scoate din nepăsarea lor. Se va produce oare acest fenomen?

Dar Dirk Peters, a cărui identitate era cunoscută acum, nu-şi va schimba de loc felul lui de a fi, va rămâne tot aşa de puţin vorbăreţ ca înainte? Trebuie să mai spun că de la această descoperire, echipajul nu arăta antipatie faţă de el, cu toate că le erau cunoscute întâmplările de pe Grampus, fapte care, la urma urmelor, puteau fi scuzate, dacă socoteam împrejurările. Şi puteau ei uita atât de repede că metisul îşi riscase viaţa pentru a o salva pe a lui Martin Hoit.

Cu toate acestea, el continua să se ţină deoparte, mâncând retras într-un colţ, dormind în altul, „navigând în largul” echipajului. Pentru ce se purta astfel, avea oare vreun motiv pe care noi nu-l cunoşteam şi pe care viitorul ni-l va descoperi?

Vanturile persistente dinspre nord, care împinseseră pe Jane până la insula Tsalal şi luntrea lui Arthur Pym la câleva

grade mai departe, favorizau mersul goeletei noastre. Punând amurele la babord şi strângând vântul de aproape, Jem West putu să ridice toate pânzete sus, folosindu-se de o briză puternică şi regulată. Etrava HalbraneI spinteca cu iuţeală apele limpezi ca cristalul, lăsând în urmă o dâră lungă de spumă, ca o nesfârşită dantelă albă.

Căpitanul plecă să se odihnească, după oboselile zilei trecute. Câte gânduri obsedante nu-i tulburară această odihnă! Pe de o parte, speranţa legată de noi cercetări, iar pe de alta, răspunderea mare pe care şi-o asuma într-o asemenea expediţie prin Antarctida.

A doua zi mă aflam pe punte, când el ieşi din cabină, făcu semn locotenentului să-şi lase pentru o clipă ocupaţiile şi ne chemă pe amândoi lângă ei.

— Domnule Jeorling, mi se adresă el, să nu credeţi că mi-a fost uşor să iau hotărârea de a întoarce goeleta noastră spre nord. Îmi dădeam seama că nu făcusem totul pentru a-i salva pe nefericiţii noştri compatrioţi. Dar înţelegeam bine că majoritatea echipajului se ridica împolriva mea, dacă vroiam să-l duc dincolo de insula Tsalal.

— Într-adevăr, căpitane, îi răspunsei, pe bord a fost un început de indisciplină şi nu se ştie dacă n-ar fi degenerat într-o revoltă.

— Revoltă pe care am fi înăbuşit-o, spuse rece Hem West, chiar dacă aş fi fost silit să-i sparg capul acestui Hearne, care nu încetează să-i aţâţe pe nemulţumiţi.

— Ai fi făcut foarte bine, Jem, spuse căpitanul. Dar după aceea, ce-ar fi devenit înţelegerea de care avem atâta nevoie?

— Aveţi dreptate, căpitane, recunoscu locotenentul, E mai bine că lucrurile s-au petrecut fără violenţă. Ar fi şi mai bine însă, ca pe viitor să-şi bage minţile în cap.

— Tovarăşii lui, reluă căpitanul, sunt momiţi acum de primele care le-au fost promise. Dorinţa de câştig îi va face mai răbdători şi mai supuşi. Generozitatea domnului Jeorling a reuşit acolo unde rugăminţile noastre ar fi dat greş, fără îndoială îţi mulţumesc.

— Căpitane, spusei, încă de pe când ne aflam în insulele Falkland, v-am făcut cunoscută dorinţa mea de a mă asocia băneşte întreprinderii dumneavoastră. Prilejul s-a ivit, l-am folosit, şi pentru asta nu merit nici o mulţumire. Să ne ajungem scopul, salvând pe fratele dumneavoastră William şi pe cei cinci mateloţi de pe Jane. E tot ceea ce doresc eu.

Căpitanul Len Guy îmi întinse mâna, pe care i-o strânsei cu căldură.

— Domnule Jeorling, mai adăugă el, aţi observat desigur că Halbrane nu se îndreaptă spre sud, cu toate că pământul întrezărit de Dirk Peters, sau cel puţin aparenţele de pământ, pare a se afla în această direcţie.

— Am observat acest lucru, căpitane.

— Totodată, spuse Jem West, să nu uităm că povestirea lui Arthur Pym nu conţine nimic relativ la aceste aparenţe de pământ spre sud şi că noi ne călăuzim numai după declaraţiile metisului.

— Asta-i adevărat, locotenente, răspunsei eu. Dar poţi oare suspecta pe Dirk Peters? Purtarea lui, de când s-a îmbarcat, nu inspiră oare toată încrederea?

— N-am nimic să-i reproşez, şi-a făcut ca nimeni altul datoria, răspunse Jem West.

— Şi n-avem motiv să punem la îndoială nici curajul, şi nici cinstea lui, adăugă căpitanul. Nu numai felul în care s-a purtat pe bordul HalbraneI, ci tot ceea ce a făcut de când a navigat la bordul lui Grampus, şi apoi al Janei, ne îndreptăţeşte să avem o părere bună despre el.

— Şi pe care o merită cu siguranţă! Adăugai eu.

Nu ştiu de ce eram aşa de pornit să iau apărarea metisului. Poate pentru că, după cum presimţeam, mai avea să joace un rol important încursul acestei expediţii, sau pentru că mai credea cu atâta putere în regăsirea lui Arthur Pym, de care, curios lucru, mă interesam aşa. De mult, încât mă miram şi eu ce m-a găsit. In fundul sufletului, eram convins totuşi că ideile lui Dirk Peters privitoare la vechiul lui tovarăş erau duse până la absurd.

Parcă ghicindu-mi gândurile, căpitanul sublinie acest lucru.

— Domnule Jeorling, spuse el, nu trebuie să uităm că metisul a păstrat speranţa de a-l mai regăsi pe Arthur Pym, care, după ce a fost târit prin marea antarctică, putea să ajungă la un pământ mai meridional, unde ar mai trăi încă.

— Să trăiască, după unsprezece ani, spuse Jem West.

— Mărturisesc că acest lucru e foarte greu de admis, răspunsei eu. Şi totuşi, dacă te gândeşti bine, ar fi oare absolut exclus ca Arthur Pym să fi întâlnit mai la sud, o insulă asemănătoare insulei Tsalal, unde William Guy şi tovarăşii lui au putut trăi tot atâta timp?

— Cu neputinţă, nu, domnule Jeorling. Dar mi-e foarte greu să cred, totuşi.

— Şi fiindcă suntem la capitolul ipoteze, de ce compatrioţii dumneavoastră, părăsind insula Tsalal, n-ar fi fost duşi de acelaşi curent, spre o insulă unde l-ar fi întâlnit pe Arthur Pym, şi acolo.

Nu-mi terminai vorba, pentru că această presupunere nu putea fi acceptată, orice aş fi spus, şi mai ales nu era momentul să insist acum asupra proiectului meu de a merge în căutarea lui Arthur Pym, decât după ce îi vom fi găsit pe oamenii de pe Jane, dacă, bineînţeles, i-am mai fi găsit.

Căpitanul Len Guy reveni atunci la scopul discuţiei şi cum conversaţia aceasta, plină de digresiuni, fusese destul de abătută din drumul ei, cum ar fi spus bosseman-ul, era normal s-o readucem pe drumul cel bun.

— După cum vă spuneam, reluă căpitanul Len Guy, nu m-am îndreptat spre sud, pentru că intenţionez să merg mai întâi în recunoaştere prin insulele vecine cu Tsalal-ul, din grupul acela situat la vest.

— Înţeleaptă idee, aprobai eu, şi poate că vizitând aceste insule, vom reuşi să ne dăm seama când se va fi produs cutremurul acela.

— De curând asta nu mai poate fi pus la îndoială, afirmă căpitanul, şi desigur, după plecarea lui Patterson, din moment ce secundul Janei şi-a lăsat compatrioţii pe insulă.

Se ştie că aveam motive foarte serioase să ne menţinem părerea în această privinţă.

— În povestirea lui Arthur Pym nu se vorbeşte de un grup de opt insule? Întrebă Jem West.

— Opt sau cel puţin atâtea, răspunsei eu, după cum a aflat Dirk Peters de la sălbaticul pe care îl luaseră cu ei, când fugiseră din insula Tsalal. Acest nu, nu pretindea chiar că arhipelagul era guvernat de unsuveran, un fel de rege unic, numit Tsalemon, care-şi avea reşedinţa pe cea mai mică

dintre insule, şi la nevoie, am putea cere metisului să ne vorbească despre acest amănunt.

— După cum ar fi cu putinţă ca puternicul cutremur să nu-şi fi întins ravagiile până la acel grup de insule, care poate mai este încă locuit, de aceea în apropierea lor trebuie să fim foarte prevăzători.

— Acest arhipelag nu poate fi departe, adăugai eu. Şi apoi, căpitane, cine ştie dacă fratele dumneavoastră şi mateloţii lui nu s-au refugiat pe una din aceste insule.

Eventualitate uşor de admis, dar foarte puţin liniştitoare, fiindcă se putea ca aceşti nenorociţi să li căzut din nou în mâimTe sălbaticilor, de care scăpaseră în timpul şederii pe insula Tsalal. Şi apoi, pentru a-i salva, dacă viaţa le fusese cruţată, Halbrane n-ar fi silită să folosească forţa şi, în cazul acesta, va reuşi oare încercarea ei.

— Jem, reluă căpitanul Len Guy, plutim cu opt până la nouă mile pe ceas şi în scurtă vreme s-ar putea ca pământul să fie semnalat. Dă ordin să se vegheze cu toată grija.

— Am înţeles, căpitane.

— Este un om la „cuibul de cioară”, pe catarg?

— Da, Dirk Peters, care s-a oferit singur.

— Bine, Jem, în el ne putem pune toată încrederea.

— Cum ne putem încrede şi în ochii lui, adăugai eu, fiindcă l-a înzestrat natura cu o vedere uimitoare.

Goeleta îşi urmă drumul spre vest, până la ora zece, fără ca vocea metisului să se facă auzită. Mă întrebam dacă nu vom păţi ca în drumul spre insulele Auroras sau Glass, pe care le căutasem zadarnic între insulele Falkland şi Noua-Georgie. La suprafaţa mării nu ieşea nici o ridicătură, nici o urmă de uscat nu se desena pe orizont. Poate că insulele acelea nu aveau un relief prea înalt şi nu puteau fi zărite decât de la o milă sau două depărtare.

De altfel, în timpul dimineţii, briza slăbi mult. Goeleta fu hărţuită, chiar mai mult decât ne-am fi aşteptat, de un curent de la sud. Din fericire, pe la ora două după amiază

vântul se înteţi şi Jem West făcu în aşa fel încât recâştigă timpul pe care-l pierdusem din cauza derivei.

Timp de două ore, Halbrane merse fără să-şi schimbe direcţia, cu o viteză de şapte până la opt mile pe oră, şi nici cea mai mică înălţime nu apăru în larg.

— Este foarte curios că n-am dat încă de arhipelagul acela, îmi spuse căpitanul Len Guy, pentru că, după spusele lui Arthur Pym, Tsalal-ul aparţine unui grup insular foarte vast.

— Se poate, dar el nu spune că ar fi văzut vreo insulă în timpul cât Jane a stat ancorată, îi atrasei eu atenţia.

— Aveţi dreptate, domnule Jeorling. Dar cum Halbrane a parcurs nu mai puţin de cincizeci de mile de azi dimineaţă, şi fiind vorba de insule destul de apropiate unele de altele.

— În cazul acesta, căpitane, trebuie să tragem concluzia, şi nu mi se pare de loc neverosimil, că grupul de care depindea insula Tsalal a dispărut cu totul în cutremurul acela.

— Pământ la tribord, în faţă! Ne întrerupse strigătul lui Dirk Peters.

Toate privirile se îndreptară într-acolo, dar nimeni nu observă nimic pe toată întinderea de ape. Din vârful catargului mare, unde era cocoţat, metisul putea să vadă ceea ce niciunul din noi n-ar fi putut vedea. Şi apoi, ochii aceia ageri, cu vederea puternică, obişnuinţa lui în cercetarea orizonturilor, nu se puteau înşela. Şi într-adevăr, după un sfert de oră, cu ajutorul ocheanelor, puturăm deosebi câteva insuliţe risipite pe suprafaţa apei, luminată pieziş de razele soarelui, la o depărtare de două până la trei mile spre vest.

Locotenentul dădu ordin să se strângă o parte din pânze şi Halbrane rămase numai cu brigantina, pânza mare şi focul mare. Trebuia oare ca goeleta să-şi ia de pe acum măsuri de apărare, să se monteze armele pe punte, să se încarce tunurile şi să-şi întindă plăşile de abordaj?

Înainte de a ordona aceste măsuri, căpitanul Len Guy crezu că poate, fără prea mari riscuri, să se apropie mai

mult de insule. Ce se întâmplase oare, ca aceste locuri să fie atât de schimbate? În locul unde Arthur Pym spunea că se aflau insule mari, întinse, se zăreau doar câteva insuliţe, cel mult o jumătate de duzină, ieşind deasupra apei cu opt până la zece stânjeni. În clipa aceea metisul, care se lăsase în jos de-a lungul şartului de la tribord, sări pe punte.

— Ei bine, Dirk Peters, îl întrebă căpitanul, ai recunoscut acest grup?

— Grupul? Întrebă, clătinând din cap, metisul. Nu… n-am văzut decât cinci sau şase vârfuri. Nu e nici o insulă, doar câteva pietre!

Într-adevăr, câteva vârfuri, sau mai degrabă câteva culmi rotunjite, era tot ce mai rămăsese din grupul de insule, cel puţin din cele situate în partea occidentală. Dacă arhipelagul se întindea pe mai multe grade, s-ar putea ca fosta zguduitură să nu fi distrus decât insulele dinspre vest. De altfel, asta ne şi propusesem să verificăm, după ce am fi cercetat fiecare insuliţă în parte şi am fi reuşit să determinăm cu aproximaţie la care dată avusese loc cutremurul de pe urma căruia rămăsese pe Tsalal urme ce nu puteau fi discutate.

Pe măsura ce goeleta înainta, puteam distinge cu uşurinţă aceste rămăşiţe ale grupului, a cărui parte occidentală era distrusă în întregime. Suprafaţa celor mai mari insule nu depăşea cincizeci până la şaizeci de stânjeni pătraţi, iar cele mai mici, trei până la patru stânjeni. Acestea din urmă păreau o îngrămădire de stânci răsărite la suprafaţa apei, pe care talazurile mării, veşnic în mişcare, le împodobeau cu ciucuri albi de spumă.

E de la sine înţeles că Halbrane nu se putea aventura printre aceste recifuri, fiind expusă să-şi distrugă coastele sau tălpoaia. Ne vom mulţumi să facem doar înconjurul grupului pentru a cerceta dacă scufundarea arhipelagului fusese completă. Va fi totuşi necesar să debarcăm în câteva puncte, pentru a culege poate unele indicii.

Ajunşi la câteva sute de metri de insula principală, căpitanul ceru să se facă un sondaj. Se dădu de fund la vreo douăzeci de brasse, de unde traserăm concluzia că aici fusese scufundată o insulă, a cărei parte centrală se înălţa deasupra nivelului mării cu aproximativ cinci până la şase stânjeni. Goeleta se apropie şi mai mult, iar când apa nu mai avu decât o adâncime de cinci brasse, aruncarăm ancora.

Jem West ar fi vrut să îndrepte pânzele în aşa fel, încât corabia să nu se poată mişca din loc în timpul cât va dura explorarea insulei. Dar, din cauza curentului puternic care o târa spre sud, goeleta ar fi fost luată de valuri. De aceea se gândiră că e mai bine să ancoreze în apropierea grupului. Acolo marea era mai liniştită, iar cerul nu lăsa să se bănuiască nici o schimbare atmosferică.

După ce ancorarăm, în una din luntre coborârăm căpitanul, bosseman-ul, Dirk Peters, Martin Hoit, doi oameni şi eu. Eram la un sfert de milă de prima insulă. Parcurserăm repede această distanţă, strecurându-ne prin trecători înguste. Vârfurile stâncoase apăreau şi dispăreau în valuri care creşteau o dată cu hula. Măturate de vânturi şi spălate de ape, stâncile n-ar mai fi putut păstra nici o mărturie despre timpul când s-a produs cutremurul. În mintea noastră, nu mai era nici o îndoială în această privinţă.

Luntrea porni printre stânci. Dirk Peters, în partea dinapoi, cu cârma între picioare, se străduia să evite colţurile ascuţite ale recifurilor care ieşeau ameninţătoare din valuri.

Prin apa destul de limpede, nu vedeam, cum ar fi fost normal, stratul acela de nisip presărat cu scoici, cum se întâlneşte foarte des la mici adâncimi, ci blocuri negricioase de piatră, acoperite cu vegetaţie terestră, tufe de plante care nu aparţin florei marine, din care unele pluteau la suprafaţa apei. Asta dovedea că solul care le dăduse naştere se prăbuşise de curând.

Când luntrea atinse malul insulei, unul din oameni aruncă cangea, al cărei vârf pătrunse adânc într-o crăpătură. După ce legară odgonul de ţărm, debarcarea se putu face cu uşurinţă. Aceasta era una din insulele mari ale grupului, redusă acum la un oval neregulat, cu circumferinţa de vreo sută cincizeci de stânjeni, înălţându-se până la douăzeci şi cinci-treizeci de picioare deasupra nivelului mării.

— Oare mareele se ridică vreodată până la această înălţime? Întrebai pe căpitanul Len Guy.

— Niciodată, îmi răspunse el, şi n-ar fi exclus ca spre mijlocul acestei insule să descoperim rămăşiţe de vegetaţie, urme de colibe sau chiar de aşezări omeneşti mai mari.

— Cel mai bun lucru ar fi să-l urmăm pe Dirk Peters, care ne-a luat-o cam mult înainte, spuse bosseman-ul. Acest diavol de metis este în stare să vadă cu ochii lui de lynx32 ceea ce noi n-am reuşi să descoperim niciodată.

După câteva minute de mers, ajunserăm în punctul cel mai înalt al insulei. Aci descoperirăm, într-adevăr, o mulţime de urme, probabil rămăşiţe ale acelor animale domestice despre care vorbeşte în jurnalul său Arthur Pym, păsări de curte, raţe de soiul cauwassback şi porcii aceia cu pielea încreţită, acoperită de un păr lung, moale şi mătăsos.

Demn de reţinut ni se păru faptul că între osemintele acestea şi cele din insula Tsalal exista o deosebire în felul cum erau împrăştiate, şi ne dădurăm seama că grămezile de oase datau de cel mult câteva luni. Acest fapt se potrivea foarte bine cu ipoteza noastră că cutremurul se produsese de curând.

Ici-colo înverzeau ţeline, cochlearias şi mai descoperirăm câteva buchete de floricele, care nu se uscaseră încă.

— Şi care sunt din anul acesta! Strigai eu. Iarna australă n-a trecut încă peste ele.

— Sunt cu totul de părerea dumneavoastră, domnule Jeorling, spuse Hurliguerly. Şi nu credeţi că s-ar putea ca ele să fi crescut acolo înainte de distrugerea grupului?

— Asta mi se pare imposibil, răspunsei eu, cu hotărârea omului care nu vrea să renunţe cu nici un chip la ideile lui.

Ici-colo creşteau nişte arbuşti sărăcăcioşi, un fel de aluni sălbatici, din care Dirk Peters rupse o creangă plină de sevă. Pe ea aliniau, alune, asemănătoare acelora pe care el şi Pym le mâncaseră când au fost prinşi între crăpăturile colinei de la Klock-Klock sau în fundul prăpastiilor din care nu mai găsiseră nici urmă în insula Tsalal.

Dirk Peters dezghioca câteva alune din coaja lor verde şi le sparse în dinţii lui atât de puternici, că ar fi sfărâmat şi bile de fier. După aceste descoperiri, nu mai putea încăpea nici o îndoială asupra datei cataclismului care se produsese cu siguranţă după plecarea lui Patterson. Prin urmare, nimicirea populaţiei din Tsalal, ale cărei oseminte acopereau împrejurimile satului Klock-Klock, nu se datora acestui cataclism. In ce-l privea pe căpitanul William Guy şi pe cei cinci mateloţi de pe Jane, era aproape sigur că reuşiseră să fugă la timp, pentru că nu se găsise pe insulă corpul nici unuia din ei.

Atunci unde ar fi putut să se refugieze, după ce au părăsit Tsalal-ul? Aceasta era întrebarea care ne frământa fără încetare minţile şi ce răspuns am fi putut găsi. După părerea mea, lucrul acesta nu mi se părea cel mai neobişnuit din câte se iviseră în tot cursul acestei povestiri. Cred că nu e nevoie să insist prea mult asupra explorării acestui grup de insule. Înconjurul lui ne luă treizeci şi şase de ore. Pe celelalte insule făcurăm aceleaşi descoperiri, plante şi rămăşiţe, care ne întăriră primele concluzii cu privire la tulburările seismice al căror teatru au fost acele locuri. Căpitanul Len Guy, locotenentul, bosseman-ul şi cu mine, eram de data aceasta siguri de completa nimicire a indigenilor. Halbrane deci nu mai avea nici un motiv să se teamă de vreun atac, şi această constatare o făcurăm cu oarecare bucurie.

Dar de aici trebuia să tragem concluzia că William Guy şi cei cinci mateloţi, după ce au ajuns pe una din aceste insule,

ar fi pierit şi ei, o dată cu scufundarea arhipelagului?

Iată raţionamentul pe care îl admise căpitanul Len Guy în această privinţă:

— După părerea mea, începui, prăbuşirea artificială a colinei de la Klock-Klock a cruţat un anumit număr din oamenii de pe Jane, cel puţin şapte, împreună cu Patterson, şi în acelaşi timp a scăpat şi câinele Tigru, ale cărui rămăşiţe le-am găsit în apropierea satului. Apoi, la scurtă vreme după distrugerea unei părţi a populaţiei Tsalal-ului, datorită unei cauze pe care n-o cunosc, indigenii care au supravieţuit dezastrului au părăsit insula, refugiindu-se pe celelalte insule ale arhipelagului. Rămaşi singuri şi fiind în perfectă siguranţă prin plecarea insularilor, căpitanul William Guy şi tovarăşii săi au putut trăi uşor acolo, unde înaintea lor trăiseră mii de sălbatici. Anii trecură, zece sau unsprezece, fără ca ei să poată părăsi această închisoare, cu toate că trebuie să fi încercat de multe ori, fie cu una din luntrele indigenilor, fie cu o luntre construită de ei. În sfârşit, cam cu şapte luni în urmă, după dispariţia lui Patterson, un cutremur a zdruncinat insula Tsalal, înghiţind şi insulele vecine. După mine, abia atunci William Guy şi însoţitorii săi, dându-şi seama că nu mai puteau locui acolo, fură nevoiţi să se îmbarce încercând să se reîntoarcă la cercul antarctic.

N-ar fi foarte posibil ca această tentativă să nu fi reuşit şi în cele din urmă, sub influenţa curentului care îi târa spre sud, să fi ajuns la pământul zărit de Dirk Peters şi Arthur Pym la latitudinea de dincolo de al optzeci şi patrulea grad? Prin urmare, în această direcţie trebuie îndreptată Halbrane, căpitane. După ce vom mai trece încă două sau trei paralele, de-abia atunci am putea avea şansa să-i regăsim. Acesta ne este ţelul şi care dintre noi nu şi-ar sacrifica chiar viaţa pentru a-l atinge?

2.4. DE LA 29 DECEMBRIE LA 9 IANUARIE.

Se spune ca se poate observa o asprire a climei cu cit avansezi spre sud prin oceanul Antarctic, dar am constatat

că lucrurile se întâmplă tocmai pe dos. Să fi încercat acum să te întorci spre nord, ar fi fost o nebunie curată, mai ales în această perioadă atât de înaintată a sezonului. Un singur drum mai rămânea încă deschis speranţei. Ne hotărârăm să înaintăm cu curaj spre sud, unde mai existau pentru noi oarecare şanse de a descoperi alte insule şi unde presupuneam că vom da peste un climat din ce în ce mai dulce.

Dacă Arthur Pym judeca astfel, cu atât mai mult trebuia să gândim noi astfel. In 29 februarie, anul 1828 fusese bisect, fugarii se treziră pe oceanul „imens şi dezolant”, dincolo de paralela optzeci şi patru. Noi eram abia la 29 decembrie, Halbrane avea un avans de două luni asupra luntrei, care, fugită din insula Tsalal, era ameninţată de apropierea iernii lungi de la pol. Pe de altă parte, goeleta noastră, bine aprovizionată şi bine echipată, inspira mai multă încredere decât luntrea lui Arthur Pim, cu scheletul de răchită, lungă de vreo cincizeci de picioare şi lată de vreo patru sau şase, şi care nu ducea cu ea decât trei broaşte ţestoase pentru hrana a trei oameni.

Aşa stând lucrurile, îmi puteam pune fără teamă multe speranţe în reuşita celei de-a doua părţi a campaniei noastre, care abia începuse. După câteva ore de mers, ultimele insule ale arhipelagului dispărură la orizontul privirilor noastre. Marea era aşa cum o văzusem de la insula Bennet încoace, fără pic de sloi, lucru explicabil deoarece temperatura apei arăta patruzeci şi trei de grade, sau plus 6 grade şi 11 Celsius. Curentul era destul de puternic, patru-cinci mile pe oră, şi venea de la nord spre sud cu o regularitate constantă. Stoluri de păsări împânzeau spaţiul, mereu aceleaşi şi aceleaşi specii, alcioni, pelicani, pescăruşi, albatroşi. Trebuie să vă mărturisesc însă ca albatroşii aceştia nu aveau dimensiunile uriaşe de care vorbea în jurnalul său Arthur Pym şi niciunul nu scotea strigătul acela: tekeli-li! Care părea a fi, de altfel, cuvântul cel mai întrebuinţat în limba indigenilor din Tsalal.

Trecură aşa două zile, timp în care nu se întâmplă nimic deosebit. Nu fu semnalat nici pământ, nici aparenţă de pământ. Oamenii de pe bord pescuiră din belşug în aceste ape în care mişunau papagali de mare33, batogul, calcani, ţipari de mare, delfini de o culoare azurie şi alte soiuri de peşti. Talentele combinate ale lui Hurliguerly şi Endicott făcură ca masa să fie variată, plăcută şi cred că meritele celor doi prieteni erau egale în această colaborare culinară.

A două zi, la 1 ianuarie 1840, şi acesta se întâmplă să fie tot an bisect, o ceaţă uşoară voala soarele în primele ore ale dimineţii, dar din atâta lucru nu traserăm concluzia că s-ar anunţa vreo schimbare în situaţia atmosferică. Se împlineau patru luni şi şaptesprezece zile de când părăsisem insulele Kerguelen, şi două luni şi cinci zile de când Halbrane plecase din insulele Falkland.

Cât timp va ţine această călătorie? Preocuparea de frunte nu era însă durata călătoriei, ci punctul până la care ne va duce prin ţinuturile antarctice. In aceste zile făcui o constatare: metisul începuse să-şi schimbe atitudinea de până atunci, şi dacă faţă de căpitan şi de oamenii echipajului această schimbare se producea mai încet, faţă de mine se manifesta fără nici o rezervă. Înţelegând poate că mă interesam foarte serios de soarta lui Arthur Pym, căuta să fie cât mai mult în preajma mea şi, de ce să n-o spun deschis, „ne înţelegeam” fără a fi nevoie să schimbăm o vorbă măcar. Câteodată, când mă găsea singur, îşi ieşea din mutismul lui obişnuit. Când avea timp liber şi obligaţiile serviciului îi permiteau, se furişa spre banca din spatele copastiei, pe care îmi plăcea să stau de obicei. În trei-patru rânduri, încercarăm să stăm de vorbă, dar nu reuşirăm. Dar de îndată ce căpitanul, locotenentul sau bosseman-ul veneau spre noi, el se îndepărta.

În ziua aceea, pe la ora zece, cum Jem West era de cart, iar căpitanul se închisese în cabina lui, metisul veni de-a lungul punţii, spre mine, cu paşi furişaţi, vrând fără îndoială să stăm de vorbă, şi e uşor de ghicit despre ce vroia să-mi

vorbească. Când ajunse aproape de banca pe care şedeam, vrând să-l ajut, îi spusei:

— Hai, Dirk Peters, apropie-te. Vrei să vorbim despre el?

Ochii lui scânteiară ca. Jarul, asupra căruia sufli să-l aprinzi.

— El! Murmură metisul.

— Dirk Peters, ai rămas credincios amintirii lui?

— Să-l uit domnule? Niciodată!

— E veşnic aici în faţa dumitale.

— Tot timpul, înţelegeţi, am înfruntat atâtea pericole împreună. Asta ne-a făcut să. Fim ca fraţii, nu un tată cu fiul său. Da, îl iubesc ca pe copilul meu. După ce: am mers împreună atât de departe, prea departe, el nu s-a mai întors. Eu am fost văzut în America, eu, dar Pym, bietul Pym, mai este încă acolo.

Din ochii lui se rostogoleau şiroaie de lacrimi. Privindu-l, mă întrebam cum de nu se usucă la flacăra arzătoare care-i ţâşnea din ochi.

Îl întrebai:

— Dirk Peters, n-ai nici o idee de drumul pe care l-ai făcut împreună cu Arthur Pym, în luntrea aceea cu care v-aţi salvat de pe insula Tsalal?

— De loc, domnule! Bietul Pym nu mai avea instrumentele, ştiţi, maşinile de marină, să privească la soare. Nu mai puteai şti. Totuşi, ţin minte că timp de opt zile, curentul ne-a împins spre sud, şi vântul de asemenea. Briza era bună şi marea frumoasă. Două vâsle săltate în picioare, în chip de catarg şi cămăşile noastre în loc de pânze.

— Da, îi răspunsei, cămăşi de pânză albă, care-l îngrozeau aşa de mult pe prizonierul vostru nu?

— Poate. Nu-mi dau seama bine, dar dacă Pym a spus acest lucru, Pym trebuie crezut.

Se părea că o parte din fenomenele despre care vorbea jurnalul adus de metis în Statele Unite nu păreau să-i fi atras atenţia. Astfel, mă încăpăţânai să cred că ele nu existaseră, probabil, decât în imaginaţia înfierbântată peste

măsură a lui Arthur Pym. Totuşi, vroiam să aflu de la Dirk Peters, cit mai mult în legătură cu această călătorie. Deci reluai:

— Şi în timpul celor opt zile, aţi putut face rost de hrană?

— Da domnule şi în zilele următoare. Noi şi sălbaticul, ştiţi, cele trei broaşte ţestoase care erau pe bord. Animalele acestea, ehei, conţin o provizie de apă dulce şi carnea lor e bună chiar dacă o mănânci crudă. Oh! Carnea crudă domnule.

Pronunţă aceste cuvinte cu o voce abia şoptită, de parcă i-ar fi fost teamă să nu-l audă cineva şi aruncă o privire fugară în jurul lui. Prin urmare, acest suflet se mai înfiora încă la amintirea îngrozitoarelor scene de pe Grampus. Nu-şi poate nimeni închipui înspăimântătoarea expresie întipărită pe figura metisului, în clipa când vorbi de carne crudă. Şi nu avea expresia unui canibal din Australia sau din Noile Hebride, ci aceea a omului care încearcă o repulsie puternică faţă de el însuşi.

După o tăcere destul de lungă, abătui discuţia spre scopul ei:

— Nu-i aşa, Dirk Peters, că la 1 martie, după povestirea tovarăşului dumitale, aţi zărit pentru prima oară acel văl mare de aburi cenuşii, străpuns de raze luminoase şi tremurătoare.

— Nu mai ştiu domnule. Dar dacă aşa a spus Pym, trebuie să credem ce-a spus Pym.

— Nu ţi-a vorbit niciodată de „nişte raze de foc care cădeau din. Cer…”, reluai eu, nevoind să mă servesc de cuvintele „auroră polară”, pe care metisul poate că nici nu le-ar fi înţeles.

Reveneam astfel la ipoteza că aceste fenomene se datorau poate intensităţii emanaţiilor electrice, atât de puternice la latitudinile mari, admiţând că acest fenomen s-ar fi produs în realitate.

— Niciodată domnule, spuse Dirk Peters, gândindu-se un timp, înainte de a răspunde.

— N-ai observat nici dacă culoarea mării se schimba, pierzându-şi transparenţa, devenind albă ca laptele iar la suprafaţă, în jurul bărcii voastre, se tulbura.

— Dacă era aşa domnule nu ştiu, înţelegeţi-mă, nu mai vedeam nimic din ce se întâmpla în jurul meu, barca plutea, şi o dată cu ea plutea şi capul meu.

— Dar, ia spune-mi, praful acela foarte fin, care cădea de sus, fin ca cenuşa, ca o cenuşă albă.

— Nu-mi amintesc.

— Nu cumva era zăpadă?

— Zăpadă? Da, nu era cald ce-a spus Pym? Trebuie să credem ce-a spus Pym.

Înţelesei, în sfârşit, că întrebându-l în continuare pe metis despre aceste întâmplări neverosimile, nu voi obţine nici o explicaţie. Presupunând chiar că ar fi observat fenomenele descrise de Pym în ultimele capitole ale povestirii, el nu-şi mai amintea nimic acum.

Cu o voce scăzută, îmi spuse:

— Pym vă va povesti însă despre toate astea domnule, el ştie. Eu nu ştiu, el le-a văzu şi-l veţi crede.

— Da, Dirk Peters, îl voi crede, îl voi crede, răspunsei eu, nevoind să-l supăr.

— Şi după aceea, nu-i aşa că vom merge să-l căutăm?

— Sper!

— După ce vom fi găsit pe William Guy şi mateloţii Janei?

— Da după aceea…

— Şi chiar dacă nu-i găsim?

— Chiar dacă nu-i găsim Dirk Peters, credcă voi reuşi să-l conving pe căpitanul nostru.

— Cine ar putea refuza să dea ajutor unui om unui om ca el.

— Nu, nu va refuza! Dar dacă William Guy şi ceilalţi care sunt cu el mai trăiesc, poţi admite că Arthur Pym.

— Mai trăieşte? Da! Trăieşte! Strigă metisul. Pe sfântul spirit al strămoşilor mei. Trăieşte mă aşteaptă, sărmanul meu Pym. Şi cât de mare va fi bucuria lui când se va arunca

la pieptul batonului său Dirk, dar eu, bucuria mea când îl voi simţi aici, şi pieptul lat şi puternic al lui Dirk Peters se agita ca o mare în hulă.

După aceste vorbe, plecă, lăsându-mă în prada unei agitaţii sufleteşti nemaipomenite. Fiindcă înţelesesem ce se petrece în inima acestui om, pe jumătate sălbatic, cită milă şi spirit de jertfă, pentru nefericitul lui tovarăş, pentru acela pe care el îl numea copilul său.

Goeleta plutea fără încetare spre sud, şi timp da trei zile, 2, 3 şi 4 ianuarie, nu întâlnirăm nici urmă de pământ. La orizont rămânea neschimbată aceeaşi linie conturată slab între apa mării şi bolta cerească. Omul care sta de veghe în „cuibill de cioară” din vârful catargului nu semnală în această parte a Antarctidei nici un continent, nici o insulă.

Puteai pune la îndoială spusele lui Dirk Peters cu privire la pământul pe care-l zărise în trecere pe aici? În aceste regiuni, iluziile optice sunt destul de frecvente. Stând de vorbă cu căpitanul, îi atrasei atenţia ca de când părăsise insula Tsalal, Arthur Pym nu mai avea instrumentele cu care ar fi putut face punctul.

— Ştiu asta, domnule Jeorling, îmi răspunse el, şi este foarte posibil ca pământul să se găsească la estul sau la vestul itinerarului nostru. Regretabil este faptul că nici Arthur Pym şi nici Dirk Peters n-au debarcat acolo. N-am mai fi avut acum nici o îndoială asupra existenţei lui, oricum destul de problematică, şi am fi reuşit să-l descoperim mult mai uşor.

— Îl vom descoperi, căpitane, poate la câteva grade mai la sud.

— Fie, dar mă întreb, domnule Jeorling, dacă nu era mai bine să explorez ţinuturile cuprinse între meridianul patruzeci şi patruzeci şi cinci.

— Nu uita că timpul ne este limitat, îi răspunsei eu, şi procedând astfel, ar însemna să pierdem câteva zile degeaba, şi noi n-am ajuns încă nici o indicaţie, pentru simplul motiv că ar fi fost despărţiţi unul de celălalt.

— Şi aţi vrea să-mi spuneţi care este latitudinea aceea, domnule Jeorling? În povestire nu se dă nici o indicaţie, pentru simplu motiv că ar fi fost cu neputinţă s-o calculeze.

— Este adevărat, căpitane. Şi la fel de adevărat este că luntrea trebuie să fi fost purtată foarte departe de Tsalal, dacă te referi la pasajul acela din ultimul capitol.

Şi într-adevăr, capitolul despre care vorbea căpitanul conţinea următoarele rânduri: „Ne continuarăm drumul fără nici o întâmplare mai importantă, timp de şapte-opt zile; în această perioadă, înaintaserăm probabil pe o distantă enormă, fiindcă vântul ne favoriza tot timpul şi un curent puternic ne împingea, fără încetare, tocmai în direcţia pe care vroiam noi s-o urmăm.”

Căpitanul cunoştea pasajul acesta, deoarece îi citise de nenumărate ori. Spusei:

— În povestire se spune: o distanţă enormă„, şi asta la 1 martie. Călătoria s-a prelungit însă pina la 22 ale lunii martie. Şi, după cum indică Arthur Pym. Mai departe, barca alerga mereu spre sud, sub influenţa unui curent puternic”, după propriile lui cuvinte. Din toate acestea, căpitane, se poate trage concluzia…

— Că ar fi mers până la pol, domnule Jeorling?

— Şi de ce nu, pentru că plecând din insula Tsalal, nu mai avea până acolo decât patru sute de mile.

— La urma urmelor, n-are importanţă! Reluă Len Guy. În definitiv, Halbrane nu merge în căutarea lui Arthur Pym, ci în căutarea fratelui meu şi a tovarăşilor lui. Important pentru noi este să aflăm clacă au reuşit să ajungă la pământul întrezărit.

Asupra acestei chestiuni, căpitanul Len Guy avea dreptate. De aceea mă temeam tot timpul că va da ordin ca goeleta să ia direcţia spre est sau spre vest. Totuşi, cum metisul afirma că luntrea sa o luase spre sud şi pământul despre care vorbea se afla în partea aceea, direcţia goeletei nu fu schimbată. Mă mai gândeam că vasul să nu se fi menţinut pe alt itinerar, decât acela al lui Arthur Pym.

De altfel, aveam convingerea că dacă pământul despre care se vorbea atâta exista într-adevăr, trebuia să-l întâlnim la latitudini mult mai mari decât cele la care ne aflam.

Nici în zilele de 5 şi 6 ianuarie nu se întâmplă vreun fapt deosebit. Nu văzurăm nimic din perdeaua de ceţuri tremurătoare, nimic schimbător în păturile superioare ale apelor mării. Cât despre căldura excesivă a apei, „încât mina n-o putea suporta”, nici pomeneală. Temperatura nu depăşea cincizeci de grade, plus 10 grade Celsius, dar, oricum, era destul de ariormaiă în această parte a zonei Antarcticei. Şi cu toate că Dirk Peters nu înceta să-mi repete: „Trebuie să crezi ce-a spus Pym!”, eu mă îndoiam totuşi de realitatea acestor fenomene. Noi nu văzurăm nici un fel de neguri, nici ape cu aspect lăptos şi nici ploaie de praf albicios.

Tot prin aceste locuri, zăriseră cei doi fugari unul din acele enorme animale albe, care pricinuiau atâta groază indigenilor din Tsalal. În ce împrejurări ajunseră aceşti monştri să fie văzuţi din luntre? În povestire nu se dau prea multe lămuriri asupra acestui lucru.

În drumul HalbraneI, nu întâlnirăm niciunul dintre mamiferele marine sau păsările acelea uriaşe, carnasierii cei mai de temut ai regiunilor polare. Mai adaug că nimeni de pe bord nu suferi acea influentă ciudată despre care vorbeşte Arthur Pym, toropeala aceea care cuprindea trupul şi mintea omului, moleşindu-l până la inactivitate, un fel de nepăsare, care ne-ar fi făcut incapabili de cel mai mic efort. Poate această stare de amorţire, care-l cuprinsese subit, l-a făcut să creadă că vede acele fenomene, care se datorau vreunei tulburări a minţii?

În sfârşit, la 7 ianuarie, după spusele lui Dirk Peters, care nu se putea orienta decât după cât timp se scursese de la plecarea din Tsalal, ajunserăm la locul unde sălbaticul Nu-Nu, întins pe fundul luntrei, îşi dăduse sufletul.

Două luni şi jumătate mai târziu, la 22 martie, se termină jurnalul extraordinarei călătorii. În răstimpul acela văzură

ei întunecimi adânci plutind peste limpezimea nefirească a apelor, în care se reflecta o perdea de ceată albicioasă întinsă pe orizont.

Halbrane nu fu martora nici uneia din aceste minuni, iar soarele, urmându-şi drumul de veacuri, lumina tot timpul orizontul. Cerul polar nu se cufundase în întuneric şi acest lucru ne bucura, pentru că altfel ne-ar fi fost cu neputinţă să mai facem punctul.

În ziua de 9 ianuarie, eram la 86°33' latitudine, longitudinea rămânând aceeaşi între meridianul patruzeci şi doi şi patruzeci şi trei.

După câte îşi amintea metisul, în locul acesta se despărţise de prietenul său, după ciocnirea cu gheţarul. Se punea însă o întrebare: dacă gheţarul care l-a târât pe Dirk Peters spre insula Tsalal se abătuse înspre nord, nu însemna oare că era supus acţiunii unui contracurent? Desigur că aşa se mtâmplase, pentru că de două zile, goeleta noastră nu mai era sub influenţa curentului căruia i se supusese de la plecarea din insula Tsalal. Şi nu e de mirare, fiindcă totul este atât de schimbător în aceste mări australe.

Din fericire, briza puternică de la nord-est nu se muiase şi Halbrane, cu toate pânzele sub vânt, continua să înainteze spre latitudini tot mai mari, ajungând cu treisprezece grade mai departe decât corăbiile lui Weddell şi cu două grade mai mult chiar decât Jane. Nu reuşirăm să descoperim nici o bucată de pământ, pe care căpitanul Len Guy spera să-l zărească anărând pe întinderea apelor imensei mări. Simţeam că-şi pierdea puţin câte puţin încrederea, şi aşa destul de zdruncinată, după atâtea cercetări zadarnice.

În ceea ce mă privea, eram obsedat de dorinţa de a-l salva pe Arthur Pym şi pe supravieţuitorii de pe Jane. Se putea crede totuşi c-ar fi putut supravieţui? Dar în inima mea începeam să fiu aproape sigur. Metisul era convins că-l va regăsi în viaţă. Şi mă întrebam, ce atitudine ar fi luat Dirk Peters dacă Len Guy ar fi dat ordin de întoarcere. Poate că mai degrabă s-ar fi aruncat în mare, decât să se înapoieze

spre nord. Din această cauză, când auzea că majoritatea mateloţilor protestau împotrivă, acestei călătorii fără rost şi se vorbea de o înapoiere apropiată, mă temeam întotdeauna să nu izbucnească violent, mai ales împotriva lui Hearne, care îşi aţâţa pe ascuns camarazii din Falkland la nesupunere.

Era foarte important ca indisciplina şi descurajarea să nu-şi facă loc pe bord. Tocmai de aceea, într-una din zile Len Guy, vrând să-şi mai însufleţească oamenii, după cum ne sfătuisem împreună, adună echipajul lângă catargul mare şi vorbi astfel:

— Marinari de pe Halbrane, de la plecarea noastră din insula Tsalal, goeleta a mai înaintat două grade spre sud şi, conform angajamentului semnat de domnul Jeorling, vă anunţ că aveţi de primit patru mii de dolari, adică două mii de dolari pentru fiecare grad, bani pe care îi veţi primi la sfârşitul călătoriei.

Se auziră câteva murmure de satisfacţie şi atâta tot. Iar uralele bosseman-ului, unite cu ale bucătarului Endicott, nu reuşiră să declanşeze entuziasmul celorlalţi şi rămaseră fără nici un ecou.

2.5. O ZGUDUITURA PUTERNICA.

Chiar dacă oamenii vechi ai echipajului s-ar fi alăturat bosseman-ului, bucătarului şef, căpitanului Len Guy, lui Jem West şi mie pentru continuarea campaniei, cei noi formau însă majoritatea care hotăra să se întoarcă şi noi n-aveam cum să-i biruim. Paisprezece oameni, printre care şi Dirk Peters, împotriva a nouăsprezece, nu însemna mare lucru. Şi era înţelept oare să te bizui pe toţi oamenii vechi de pe bord? Nu vor fi oare cuprinşi de groază când vom începe navigaţia prin regiunile acelea care păreau alte tărâmuri decât cele pământeşti? Vor rezista ei la neîncetatele aţâţări ale lui Hearne şi ale camarazilor săi? Nu li se vor alătura lor şi vor cere reîntoarcerea spre banchiză? Şi, pentru a spune tot ce gândesc, oare căpitanul Len Guy nu se va sătura tot prelungind o campanie care părea că nu duce la nici un

rezultat? Nu va renunţa el în curând la ultima speranţă de a mai găsi pe mateloţii de pe Jane în ţinuturile acelea îndepărtate? Ameninţat de apropierea iernii australe, de frigurile de nesuportat, de furtunile polare, cărora goeleta nu le putea rezista, nu va da oare în sfârşit ordin de întoarcere? Şi ce importanţă vor avea argumentele şi rugăminţile mele, oricât de fierbinţi, când voi rămâne singurul partizan al continuării călătoriei? Singur? Nu, Dirk Peters mă va susţine. Dar se va mai găsi oare cineva care să ne asculte pe noi?

Dacă Len Guy, cu toată durerea care-i sfâşia inima, îşi înăbuşea suferinţa părăsindu~şi fratele şi compatrioţii, însemna că ajunsese la capătul răbdării şi descurajarea pusese stăpânire şi pe el. Cu toate acestea, el nu se abătu de loc de la linia pe care o stabilise de când părăsise insula Tsalal. Părea că Halbrane e legată printr-un magnet submarin de drumul Janei şi să dea cerul ca nici curenţii şi nici vânturile să nu ne îndepărteze de această longitudine. Forţelor naturii trebuie să te supui, dar împotriva neliniştilor sufleteşti născute din teamă, trebuie să lupţi.

Se mai ivi încă o împrejurare fericită, care ne favoriza mersul spre sud. După ce slăbise timp de câteva zile, curentul se întări din nou, ajungând la o viteză de trei până la patru mile pe oră. Era evident că, după cum îmi atrase atenţia căpitanul Len Guy, în marea pe care pluteam domina acest curent, cu toate că din când în când era abătut din drumul său, ori era respins de contracurenţi, foarte greu de stabilit chiar cu aproximaţie pe hărţile maritime. Din nefericire, ceea ce nu putem noi determina, deşi ne-ar fi fost de mare folos, era. Drumul făcut de luntrea care-l ducea pe William Guy şi pe ceilalţi plecaţi din insula Tsalal şi sub influenţa căror curenţi navigase această şubredă ambarcaţiune.

Nu trebuie uitat că acţiunea lor asupra bărcii trebuie să fi fost mult mai mare decât a vântului; şi de asemenea să nu uităm că barca nu avea pânze, ca de altfel mai toate

ambarcaţiunile acestor insulari, care nu se serveau decât de lopeţi.

În ceea ce ne privea, aceste două forţe naturale, curenţii şi vântul, se acordau perfect pentru a duce goeleta noastră spre hotarele zonei polare. Aşa se întâmplă în zilele de 10, 11 şi 12 ianuarie. Nu se produse nici un fapt deosebit, afară de o oarecare scădere a temperaturii. În aer reveni la patruzeci şi opt de grade sau plus 8°89 Celsius, iar a apei era de treizeci şi trei, plus 0°56 Celsius. Ce deosebire între acestea şi cele indicate de Arthur Pym, care, dacă trebuia crezut, susţinea că temperatura apei era atât de ridicată, încât mâna n-o putea, suporta.

La urma urmelor, nu eram decât în a doua săptămână a lunii ianuarie. Mai erau încă două luni până când iarna ar fi pus în mişcare aisbergurile, ar fi durat întinsele ice-fields-uri şi drifts-urile, consolidând enormele mase ale banchizei şi solidificând câmpiile lichide ale Antarctidei. În orice caz, un lucru era sigur, existenţa unei mări libere în timpul verii polare, pe locul cuprins între paralela şaptezeci şi doi şi optzeci şi şapte.

Această mare a fost străbătută la latitudini diferite de corăbiile lui Weddell, de Jane, de Halbrane şi apoi de ce-ar fi domeniul austral mai puţin privilegiat deeât cel boreal, sub acest raport.

În ziua de 13 ianuarie avusei o convorbire cu bosseman-ul, care-mi dovedi cât de îndreptăţită era neliniştea mea cu privire la proasta dispoziţie a echipajului.

Oamenii se aflau la masă, în afară de Drap şi Stern, care îşi făceau cartul la prova. Goeleta spinteca apele cu toate pânzele întinse, ajutată de o briză puternică. Francis, la cârmă, conducea spre sud-sud-vest în aşa fel încât pânzele erau tot timpul sub vânt.

Mă plimbam pe puntea dintre cele două catarge, privind cârdurile de păsări care treceau pe deasupra noastră, scoţând ţipete asurzitoare, dintre care unele, mai ales

pescăruşii, se cocoţau câteodată sus de tot, pe capetele vintrelelor.

Nu ne oboseam să-i prindem sau să-i împuşcăm. Ar fi fost o cruzime inutilă, deoarece carnea lor, grasă şi tare, nu este bună de mâncat.

După ce privi un timp păsările, Hurliguerly se apropie de mine şi îmi spuse:

— Observ un lucru, domnule Jeorling.

— Care, bosseman?

— Că păsările acestea nu mai zboară spre sud tot atât de întins cum o făceau până acum. Unele se pregătesc parcă s-o ia spre nord.

— Şi eu am observat asta, Hurliguerly.

— Şi încă ceva, domnule Jeorling, pun rămăşag că cele care mai sunt încă acolo nu vor întârzia să plece după astea.

— Şi ce concluzie tragi de aici?

— Că păsările simt apropierea iernii.

— A iernii?

— Fără îndoială.

— Eroare, bosseman. Temperatura este destul de ridicată şi ele n-ar fi nevoite să plece atât de timpuriu spre locuri mai puţin reci.

— Oh! Atât de timpuriu, domnule Jeorling.

— Ei bine, bosseman, dar noi ştim că navigatorii dinaintea noastră au putut rămâne prin ţinuturile antarctice, până în luna martie!

— Este adevărat, dar nu la această latitudine, răspunse Fiurliguerly, nicidecum la o astfel de latitudine! Şi nu uitaţi că mai există şi ierni timpurii, după cum sunt şi veri timpurii. Sezonul frumos din anul acesta a luat-o înainte cu două luni bune şi s-ar putea ca şi timpul rău să înceapă mai devreme.

— Asta s-ar putea, ce-i drept, îi răspunsei eu. Dar la urma urmelor, ce ne interesează, din moment ce campania

noastră se va sfârşi cu siguranţă peste cel mult trei săptămâni.
— Dacă nu se iveşte vreo piedică până atunci, domnule Jeorling.
— Şi care ar putea fi piedica?
— Să zicem un continent care s-ar întinde la sud şi ne-ar închide calea spre pol.
— Un continent, spui, Hurliguerly?
— Eh, domnule Jeorling, n-aş fi din cale afară de mirat.
— E drept, nici nu prea ai avea de ce să te miri, îi răspunsei eu.
— Dar în ceea ce priveşte pământul zărit de Dirk Peters, reluă Hurliguerly – unde s-ar fi putut refugia oamenii de pe Jane, nu cred nimic.
— De ce?
— Pentru că William Guy, care nu dispunea probabil decât de o barcă de dimensiuni reduse, nu se putea avânta atât de departe în mările acestea.
— Nu sunt de aceeaşi părere cu dumneata, bosseman.
— Cu toate acestea, domnule Jeorling.
— Şi ce e surprinzător în faptul că William Guy ar fi ajuns undeva pe uscat, ajutat de forţa unor puternici curenţi. Presupun că nu stă de opt luni pe bordul bărcii lui. El şi tovarăşii lui au putut debarca fie pe o insulă, fie pe un continent, şi asta constituie un motiv destul de puternic să nu întrerupem cercetările.
— Fără îndoială. Dar vedeţi că nu toţi oamenii din echipaj sunt de aceeaşi părere, răspunse Hurliguerly, dând din cap.
— Ştiu acest lucru, bosseman, şi asta mă preocupă cel mai mult. Oare proasta dispoziţie creşte?
— Mă tem că da, domnule Jeorling. Bucuria de a fi câştigat câteva sute de dolari s-a micşorat foarte mult, iar perspectiva altor câteva sute nu-i împiedică să bombăne toată ziua. Totuşi, prima pe care aţi instituit-o este ademenitoare. Din insula Tsalal până la pol, admiţând că am putea ajunge până acolo, sunt şase grade. Or, şase grade a

câte două mii de dolari fiecare, fac douăsprezece mii, o duzină de mii de dolari, împărţită la treizeci de oameni, fac tocmai patru sute dolari de cap. Frumoasă sumă pe care s-o bagi în buzunar, la întoarcerea Halbranei. Cu toate acestea, blestematul de Hearne îşi aţâţă cu atâta răutate camarazii, încât îl văd în stare să distrugă cârma şi să rupă odgoanele, cum s-ar spune.

— Din partea noilor recruţi aş mai înţelege, bosseman, dar cei vechi?

— Hm! Dintre aceştia, trei sau patru au şi început să se gândească. Şi se arată îngrijoraţi că navigarea se prelungeşte.

— Cred că Len Guy şi locotenentul său vor şti să se facă ascultaţi când va trebui.

— Vom vedea, domnule Jeorling. S-ar putea întâmpla ca bravul nostru căpitan să se descurajeze şi el că sentimentul răspunderii pe care o are faţă de echipaj să-l biruie şi oricât de greu i-ar veni, să fie nevoit să renunţe la prelungirea acestei campanii.

— Da! De asta mă temeam şi eu, şi mi se părea că boala aceasta e fără leac.

— În ce-l priveşte pe amicul meu Endicott, răspund de el cum răspund de mine, domnule Jeorling, Vom merge la capătul pământului, admiţând că pământul ar avea un capăt, dacă voinţa căpitanului va fi să mergem acolo. E adevărat că numai noi doi, Dirk Peters şi dumneavoastră, înseamnă cam puţin pentru a face legi care să fie respectate de alţii.

— Dar, ce cred ceilalţi despre metis? Întrebai eu pe neaşteptate.

— Pe legea mea, mi se pare că tocmai pe el îl acuză oamenii noştri de prelungirea călătoriei. Domnule Jeorling, dacă vă interesează această expediţie, lăsaţi-mă să vă spun şi eu o vorbă. Dumneavoastră plătiţi, şi încă bine în timp ce căpăţânosul de Dirk Peters susţine mereu cu aceeaşi îndărătnicie că bietul lui Pym mai trăieşte încă, când poate

el a murit de mult, înecat, îngheţat sau strivit, în sfârşit, mort într-un fel sau altul de-acum unsprezece ani.

Era şi părerea mea şi nu mai discutai niciodată cu metisul despre acest lucru.

— Vedeţi, domnule Jeorling, reluă bosseman-ul, la începutul călătoriei, Dirk Peters inspira o oarecare curiozitate, apoi asta se transformă în interes, după ce-l salvă pe Martin Hoit. Desigur că n-a devenit nici mai familiar, nici mai vorbăreţ ca înainte; ştiţi că ursul iese rar şi greu din vizuina lui. Acum însă, ştim ce e cu el. Şi, pe legea mea, mărturisirile acelea nu l-au făcut mai simpatic în orice caz, vorbind despre nişte pământuri care s-ar afla la sud de insula Tsalal, el a hotărât pe căpitanul nostru să conducă goeleta în direcţia aceea şi dacă acum ne găsim dincolo de optzeci şi şase de grade latitudine, aceasta i se datoreşte lui.

— Sunt de aceeaşi părere, bosseman.

— Aşa că mi-e teamă şi mă gândesc tot timpul, domnule Jeorling, să nu se pună ceva la cale împotriva lui.

— Dirk Peters poate să se apere şi-l plâng pe necugetatul care ar îndrăzni să-l atingă măcar cu un deget.

— De acord, domnule Jeorling. Sunt de acord şi nu-l invidiez pe acela care ar intra în mâinile lui, ce pot îndoi ca pe nimic, bucăţi groase de fier. Totuşi, dacă vor fi mulţi, nu le va fi prea greu să-l răpună, cu toată forţa de care dispune metisul, şi să-l închidă în fundul calei.

— În sfârşit, sper că lucrurile nu vor ajunge până acolo şi mă bizui pe dumneata, Hurliguerly, pentru a preîntâmpina orice tentativă împotriva lui Dirk Peters. Fă-i pe oamenii dumitale să. Înţeleagă, fă-i să înţeleagă că mai avem timp să ne întoarcem în insulele Falkland, înainte de sfârşitul sezonului frumos. Nu trebuie ca certurile lor să-l facă pe căpitanul nostru să se înapoieze înainte de a-şi fi atins scopul.

— Vă puteţi bizui pe mine, domnule Jeorling. Vă voi servi cu tot vântul sub vintre.

— Şi nu te văicări, Hurliguerly. Nimic mai uşor decât să adaug un zero la cei patru sute de dolari, care vor fi plătiţi fiecărui om, pentru fiecare grad depăşit spre sud, şi dacă acest om este mai mult decât un simplu matelot chiar dacă nu îndeplineşte decât funcţia de bosseman pe bordul Halbranei.

Îl atinsei pe acest original în punctul cel mai sensibil. Şi privindu-l, începui să fiu sigur de tot sprijinul lui. Da! Va face totul pentru a zădărnici maşinaţiile unora, va încuraja pe alţii, va veghea asupra lui Dirk Peters. Va reuşi el oare să împiedice izbucnirea unei revolte pe bord?

În zilele de 13 şi 14 nu se întâmplă nimic deosebit, înregistrarăm doar o nouă scădere de temperatură. Asupra acestui lucru mă făcu atent căpitanul Len Guy, arătându-mi numeroasele stoluri de păsări, care zburau fără încetare spre nord.

Ascultându-l vorbind, simţeam că ultimele lui speranţe începeau să se stingă. Şi nu mă miram de loc. De pământul indicat de metis, nici pomeneală, deşi ne aflam la peste o sută optzeci de mile de insula Tsalal.

În toate direcţiile compasului se vedea numai apă, nimic altceva decât apă, marea imensă, nemărginită, cu orizontul ei pustiu, de care discul soarelui se apropia de la 21 decembrie, atingându-l în treacăt la 21 martie şi dispărând apoi pentru a face loc celor şase luni de noapte australă.

Oricât de optimist ai fi fost, puteai admite că William Guy şi cei cinci tovarăşi ai lui ar fi putut parcurge o astfel de distanţă pe o barcă şubredă şi există oare unu la sută şanse să-i găsim şi să-i salvăm?

O observare foarte exactă, făcută la 15 ianuarie, ne arătă că suntem la 43°13' longitudine şi 98°15' latitudine. Halbrane se afla deci la mai puţin de două grade de pol, sau mai puţin de o sută douăzeci mile marine.

Căpitanul Len Guy nu căuta să ascundă de loc rezultatul acestei observări şi mateloţii erau destul de familiarizaţi cu calculele navigaţiei pentru a-şi; da seama de locul unde ne

aflam. De altfel, dacă ar fi fost vorba de explicaţii suplimentare, n-aveau ei şefii lor, pe Martin Hoit şi Hardie? Apoi Hearne, nu era acolo pentru a exagera până la absurd?

Aşa că, în timpul după amiezii, înţelesei fără pic de îndoială că Hearne făcuse în aşa fel ca să aţâţe cât mai mult spiritele. Oamenii se adunaseră, şezând pe jos la piciorul catargului mare şi şuşoteau încet, aruncând spre noi priviri răutăcioase. Se făceau conciliabule.

Doi sau trei mateloţi, întorşi spre prova, nu-şi precupeţeau de loc gesturile ameninţătoare. Pe scurt, discuţia se sfârşi printr-o gălăgie atât de violentă, încât Jem West nu putu să nu audă.

— Linişte! Strigă el.

Şi înaintând, spuse scurt:

— Primul care mai deschide gura va avea de-a tace cu mine.

Căpitanul Len Guy era închis în cabina lui. Din clipă în clipă mă aşteptam să iasă afară şi, după o privire aruncată în larg, să dea ordin de întoarcere. Cu toate acestea, a doua zi goeleta mai urma încă aceeaşi direcţie. Timonierul ţinea mereu capul la compas spre sud. Din nefericire, negurile începuseră să se ridice în larg. Mărturisesc că nu mai puteam sta locului. Temerile mele se dublau. Era vădit lucru că locotenentul nu aştepta decât ordinul de a schimba direcţia. Cu toată mâhnirea de moarte pe care o încerca, înţelegeam prea bine că Len Guy nu întârzia să dea acest ordin. De câteva zile, nu mai zărisem pe metis şi nici nu mai schimbasem vreo vorbă cu el. Fiind desigur pus la carantină, în clipa când apărea pe bord, toţi se îndepărtau de el. Când se rezema de parapetul babordului, oamenii treceau îndată la tribord. Singur bosseman-ul nu-l ocolea, adresându-i uneori câte un cuvânt. Dar întrebările lui rămâneau de obicei fără răspuns.

Trebuie să spun că pe Dirk Peters nu-l prea necăjea această stare de lucruri. Absorbit de gândurile lui, poate că

nici nu observase ostilitatea echipajului. Dacă l-ar fi auzit pe Jem West strigând: „Capul la compas spre nord”, nu ştiu la ce acte de violenţă s-ar fi dedat. Şi cum se părea că mă evită, mă întrebam dacă acest lucru nu provenea dintr-o anumită rezervă „pentru a nu mă compromite prea mult”. Totuşi, în după amiaza zilei de 17, metisul manifestă intenţia de a-mi vorbi şi niciodată nu mi-aş fi putut închipui, oricâtă imaginaţie aş fi avut, ce voi afla în timpul acestei convorbiri.

Era cam ora două şi jumătate. Obosit şi frământat de gânduri, intrai în cabina mea şi deschisei geamul lateral, pregătindu-mă să-l închid pe cel din spate; deodată auzii o bătaie uşoară în uşa care dădea spre careul copastiei.

— Cine e? Întrebai eu.

— Dirk Peters.

— Vrei să-mi spui ceva?

— Da.

— Vin afară numaidecât.

— Dacă vreţi, aş prefera… Pot intra în cabina dumneavoastră?

— Intră.

Metisul împinse uşa, se strecură înăuntru, apoi o închise bine în urma lui.

Fără să mă ridic de pe patul pe care mă întinsesem, îi făcui semn să se aşeze în fotoliu. El rămase însă în picioare. Cum nu se prea grăbea să înceapă vorba, vădit încurcat după cum îi era obiceiul, îi spusei:

— Ce doreşti de la mine, Dirk Peters?

— Să vă spun ceva, înţelegeţi-mă, domnule. Pentru că mi se pare că e bine ca dumneavoastră să ştiţi. Şi veţi fi singurul care veţi şti acest lucru. În echipaj n-ai putea bănui niciodată.

— Dacă e ceva grav, şi te temi de vreo indiscreţie din. Partea mea, de ce-mi mai spui, Dirk Peters?

— Vedeţi, trebuie, da trebuie. E cu neputinţă să păstrez taina numai pentru mine. Mă apasă aici ca o stâncă, şi

metisul se izbi violent cu mâna în piept.

— Da, tot timpul mi-e frică să nu izbucnesc prin somn şi să nu se audă, pentru că tot timpul visez asta.

— Visezi? Îi răspunsei eu. Şi ce visezi?

— Pe el, aşa că de aceea dorm prin colţuri singur, de frică să nu i se afle adevăratul nume.

Atunci avui presentimentul că metisul îmi va răspunde poate la o întrebare pe care nu i-o pusesem încă, cu privire la acel punct rămas nelămurit în mintea mea: de ce, după ce părăsise Illinois, venise să trăiască în insulele Falkland sub numele de Hunt?

Când îi pusei întrebarea, îmi răspunse:

— Nu despre asta e vorba, nu, nu asta vreau.

— Insist asupra întrebării mele, Dirk Peters, şi vreau să ştiu mai întâi din ce cauză n-ai rămas în America, din ce cauză ai ales insulele Falkland?

— Din ce cauză domnule? Pentru că vroiam să mă apropii de Pym, de sărmanul meu Pym, pentru că speram că la Falkland să găsesc o ocazie de a mă îmbarca pe o balenieră cu destinaţia mării australe.

— Dar numele de Hunt?

— Nu mai vroiam să-l port pe al meu. Nu mai vroiam, din cauza întâmplării de pe Grampus.

Metisul făcea aluzie la scena aceea întâmplată pe bordul bricului american, după naufragiu, când Auguste Barnard, Arthur Pym, Dirk Peters şi matelotul Parker se hotărâră ca unul din ei să fie sacrificat. Pentru a servi de hrană celorlalţi. Îmi reaminteam de rezistenţa încăpăţânată a lui Arthur Pym şi cum fu obligat să participe la „jocul deschis” în tragedia grozavă care se va juca după propria lui expresie, oribilul act a cărui crudă amintire otrăvea zilele tuturor celor care i-au supravieţuit.

— Da! Acea tragere la sorţi cu ţăndări mici de lemn, aşchiuţe de diferite lungimi, pe care Arthur Pym le ţinea în mână, cea mai scurtă va desemna pe cel ce trebuia să fie jertfit şi mai vorbeşte despre acea involuntară ferocitate pe

care o încerca de a-şi înşela tovarăşii, de a „trişa”, acesta e cuvântul de care se serveşte. Dar nu făcu acest lucru şi era mâhnit că se gândise măcar. Să se imagineze cineva într-o situaţie asemănătoare. Apoi, cum se hotărăşte şi întinde mâna cu cele patru aşchii.

Dirk Peters trage primul, soarta l-a favorizat, nu are de ce să se mai teamă. In clipa aceea, Arthur Pym se mai gândeşte că mai există o şansă în plus împotriva lui. Trage apoi şi Auguste Bernard. Salvat, de asemenea, şi el. Arthur' Pym îşi dă seama că şansele silit egale acum pentru el şi Parker.

În clipa aceea simte cum toată ferocitatea tigrului i se îngrămădeşte în suflet şi pune stăpânire pe el. Are pentru bietul lui camarad, pentru semenul lui, ura cea mai puternică şi cea mai feroce. Trec aproape cinci minute până ce Parker îndrăzneşte să tragă. Până atunci, Arthur Pym stă cu ochii închişi, neştiind dacă soarta era cu el sau împotrivă, când deodată simte că o mână i-o prinde pe a lui. Era mâna lui Dirk Peters. Pym scăpase de la moarte. Metisul se aruncă atunci asupra lui Parker şi-l doborî cu o lovitură dată în spate. Apoi urmează îngrozitorul ospăţ şi „vorbele n-au destulă putere pentru a lovi sufletul cu îngrozitoarea oroare a realităţii.

Da, cunoşteam cumplita poveste, al cărei adevăr îl contestasem multă vreme. Iată ce se întâmplase pe bordul lui Grampus la 16 iulie 1827 şi în zadar mă străduiam să înţeleg motivul pentru care voia Dirk Peters să-mi reîmprospăteze amintirea faptelor acestora. Trebuie neapărat să aflu, şi fără întârziere. De aceea îi spusei:

— Bine, Dirk Peters, clar cum se face că deşi ţineai să-ţi ascunzi identitatea, te-ai dat totuşi în vileag atunci când Halbrane era ancorată lângă insula Tsalal. De ce nu ţi-ai păstrat vechiul nume de Hunt?

— Domnule, înţelegeţi-mă, ezitaţi să mergeţi mai departe vroiaţi să mă înapoiaţi. Era lucru hotărât şi atunci m-am gândit că spunând că sunt Dirk Peters, maistrul frânghier

de pe GRAMPUS, tovarăşul bietului Pym, voi fi ascultat. Că vor crede, cum cred şi eu că mai trăieşte încă, că veţi merge în căutarea lui. Şi totuşi era grav pentru că mărturisind că eram Dirk Peters cel care omorâse pe Parker. Dar foamea, foamea care ne chinuia.

— Ei, lasă, Dirk Peters, îl linişti eu, exagerezi. Dacă sorţii ar fi hotărât ca dumneata să fii sacrificat, nu trebuia să te supui? Nu te poate acuza nimeni pentru asta.

— Domnule înţelegeţi-mă, oare familia lui Parker ar fi vorbit ca dumneavoastră?

— Familia lui? Avea deci familie?

— Da şi de aceea în povestire Pym îi schimbase numele. Parker se numea aşa… Se numea…

— Arthur Pym a făcut foarte bine, îl întrerupsei eu, şi în ce mă priveşte, nu vreau să ştiu adevăratul nume al lui Parker. Păstrează-ţi secretul.

— Nu, vi-l spun. Mă apasă prea mult şi asta mă va uşura poate, trebuie să vi-l spun, domnule Jeorling.

— Nu, Dirk Peters, nu vreau să te ascult.

— Se numea Hoit, Ned Hoit.

— Hoit? Strigai eu; Hoit acelaşi nume cu al şefului velier de pe goeleta noastră?

— Da, şi este fratele lui bun, domnule.

— Martin Hoit, fratele lui Ned?

— Da, înţelegeţi-mă, fratele lui.

— El crede însă că Ned Hoit a pierit ca şi ceilalţi, în naufragiul lui Grampus. Nu este aşa dac-ar afla că eu am…

În clipa aceea, o zguduitură puternică mă azvârli jos din pat. Goeleta avu o înclinare atât de mare spre tribord, încât era gata să se răstoarne. Auzii o voce enervată strigând:

— Cine-i câinele de la cârmă?

Era vocea lui Jem West şi cel pe care-l numea aşa era Hearne. Ieşii repede afară din cabină.

— Ce-ai făcut, mizerabile? Ai dat drumul roţii? Ai lăsat-o? De ce? De ce? Repeta Jem West, apucându-l furios pe Hearne de gulerul bluzei.

— Locotenente, nu ştiu.

— Ba da, să-ţi spun eu. I-ai dat drumul din mână, nemernicule. Încă puţin şi goeleta ar fi rămas pe o coastă.

Era vădit lucru că Hearne, pentru un motiv necunoscut, părăsise o clipă cârma.

— Gratian, strigă Jem West la unul din mateloţi, preia cârma, iar tu, Hearne, du-te în fundul calei.

În clipa aceea, răsună strigătul aşteptat de atâta vreme: „Pământ!” şi toate privirile se îndreptară spre sud.

2.6. PĂMÂNT?

Acesta este cuvântul cu care începe capitolul al XVII-lea din cartea lui Edgar Poe. Il folosesc şi eu, urmat de un semn de întrebare, şi îi pun titlu capitolul al VI-lea al povestirii mele.

Cuvântul acesta, aruncat din înălţimea catargului mare, însemna oare o insulă sau un continent? Şi orice ar fi fost, nu ne aştepta acolo vreo decepţie? Vom găsi pe acest pământ de la capătul lumii, oamenii pentru care veniserăm până aici? Şi Arthur Pym, care, fără îndoială că era mort, cu toate asigurările lui Dirk Peters, pusese vreodată piciorul pe pământul acesta?

Când pe bordul Janei răsună acest strigăt, la 17 ianuarie 1828, zi plină de incidente, după cum, spune în jurnalul său Arthur Pym, observatorul, spuse cam acelaşi lucru: „Pământ la grinda ancorei spre tribord!” Tot aşa putea să fi răsunat strigătul şi pe bordul Halbranei.

Într-adevăr, în aceeaşi parte se desenau câteva contururi, uşor pronunţate pe linia care desparte marea de cer. Pământul acela, care fusese astfel anunţat marinarilor de pe Jane, era mica insulă Bennet, aridă şi pustie, căreia îi urmă la mai puţin de un grad spre sud, insula Tsalal, pe atunci fertilă, bogată, locuită, pe pământul căreia căpitanul Leu Guy sperase să-şi întâlnească compatrioţii. Dar ce va însemna pentru goeleta noastră necunoscuta care se afla la cinci grade mai departe de Tsalal, pierdută în imensităţile mării australe? Era ea ţelul atât de mult dorit, spre care

năzuiam cu atâta încăpăţânare? Aici îşi vor cădea oare unul în braţele celuilalt cei doi fraţi Len şi William Guy? Halbrane se găsea oare la capătul unei călătorii încununate de succes prin repatrierea supravieţuitorilor de pe Jane? Îmi dădeam seama că sunt în aceeaşi situaţie cu metisul. Ţelul nostru nu era numai acesta şi nici acest succes, succesul nostru. Dar pentru că se ivise pământ în faţa noastră, trebuia mai întâi să-l cercetăm. După aceea vom vedea ce va mai fi. Trebuie să vă mai spun că acest strigăt produse o schimbare subită în atitudinea echipajului. Până şi eu uitasem aproape confidenţa pe care mi-o făcuse Dirk Peters, poate că şi metisul uitase, căci se avântă spre prova şi rămase acolo cu privirea aceea pe care i-o cunoşteam, scrutând orizontul. Chiar Jem West, pe care nimic nu-l putea face să-şi uite îndatoririle serviciului, pentru prima dată de când îl cunoşteam, repetă ordinul.

Gratian se postă la cârmă, iar Hearne fu închis în cală. Pedeapsă dreaptă la urma urmelor şi împotriva căreia nimeni n-ar fi trebuit să protesteze, deoarece neatenţia lui Hearne putea să ducă la naufragiu goeleta.

Cu toate acestea, câţiva mateloţi din Falkland scăpară totuşi câteva murmure. Un gest al locotenentului îi făcu să tacă şi să se întoarcă la posturile lor. Se înţelege că la strigătul santinelei şi căpitanul Len Guy ieşise din cabina lui şi scruta cu o privire arzătoare pământul de care ne mai despărţeau zece douăsprezece mile.

După cum am mai spus, nu mă mai gândeam la secretul pe care mi-l încredinţase Dirk Peters. De altfel, atâta timp cât acest secret va rămâne între noi doi, pentru că nici el nici eu nu l-am fi trădat n-aveam de ce ne teme.

Dar dacă, printr-o întâmplare nenorocită, Martin Hoit ar afla că numele fratelui său fusese schimbat în acela de Parker că nefericitul nu pierise în naufragiul lui Grampus, că soarta îl alesese să fie sacrificat pentru ca tovarăşii lui să nu moară de foame, că Dirk Peters, căruia el, Martin Hoit, îi datora viaţa, îi ucisese fratele. Iată deci motivul pentru care

metisul refuza cu încăpăţânare mulţumirile lui Martin Hoit iată de ce fugea de Martin Hoit, fratele omului din carnea căruia el se ospătase.

Bosseman-ul bătu clopotul de bord, anunţând că este ora trei. Goeleta plutea cu prudenţa necesară navigării în aceste ţinuturi necunoscute. Poate că acolo erau înălţimi ale fundului mării sau şiruri de recife la suprafaţa apei, pe care ar fi riscat să eşueze sau să-şi spargă coastele.

O eşuare în împrejurările în care se găsea Hlbrane, admiţând chiar că putea fi uşor repusă pe linia de plutire, ne-ar fi făcut totuşi imposibilă reîntoarcerea înainte de venirea iernii. Trebuia să ne asigurăm toate şansele şi pentru asta nici o măsură nu era de prisos.

Jem West dăduse ordin să se mai strângă din pânze. După ce bosseman-ul strânsese papagalul, huna şi săgeata, Halbrane rămăsese sub vânt numai cu brigantina, cu pânza mare şi focurile, care ajungeau pentru a parcurge în câteva ore distanţa care o despărţea de pământul semnalat.

Len Guy luă adâncimea apei, care atingea în locul acela vreo sută douăzeci de brasse. Alte sondaje ne indicară o coastă foarte abruptă, care se prelungea probabil în apă, printr-un perete vertical. Totuşi, cum era cu putinţă ca fundul mării să se înalţe brusc, în loc să se lege cu litoralul printr-o pantă lină, nu înaintam decât cu sonda în mână.

Timpul frumos se menţinea, cu toate că cerul era uşor înnegurat de la sud-est spre sud-vest. Din această cauză, întâmpinam o oarecare greutate în a recunoaşte contururile vagi care se profilau ca un abur plutind pe cer, dispărând şi apărând printre cecuri.

Acest pământ părea să aibă o înălţime de douăzeci şi cinci până la treizeci de stânjeni, cel puţin în părţile cele mai ridicate. Nu! Nu era cu putinţă să fim victimele unei iluzii, deşi minţile noastre atât de înfierbântate se temeau de acest lucru. La urma urmelor, nu era normal ca inima să fie asaltată de mii de temeri la apropierea deznodământului suprem? De acest litoral întrezărit numai, se legau atâtea

speranţe, şi câtă descurajare ne-ar cuprinde dacă n-am găsi acolo decât fantoma lor, o umbră de nădejde care nu putea fi prinsă. La gândul acesta, simţeam cum mi se înfierbântă creierul şi mă trezeam gândind aiurea. Mi se părea că Halbrane se micşora, reducându-se la dimensiunile unei bărci, pierdută în această pustietate, contrar celor ce se întâmplau în marea aceea de neînţeles despre care vorbeşte Edgar Poe, în care corabia părea că se dezvoltă ca un corp viu.

Când hărţile marine, sau chiar simple portulante dau desluşiri asupra hidrografiei coastelor cu locurile unde se poate acosta sau asupra adâncimii şi fundurilor golfurilor şi golfulţelor, poţi naviga cu oarecare îndrăzneală. În oricare altă parte, fără să fie considerat prea îndrăzneţ, un căpitan n-ar fi amânat pe a doua zi ordinul de a ancora aproape de ţărm. Aici însă, se impunea multă prudenţă. Şi să nu uităm că în faţa noastră nu era nici un obstacol. Nici atmosfera nu-şi pierdu nimic din limpezimea ei, în timpul însoritei nopţi polare. La acea epocă, astrul strălucitor nu apune încă pe orizontul de la vest, iar razele lui scăldau neîncetat în lumină vastul domeniu al Antarctidei.

Jurnalul de bord consemnă, începând de la acea dată, că temperatura nu înceta să sufere o scădere continuă. Termometrul nu arăta mai mult de treizeci şi două de grade la umbră, adică 0° Celsius. Dacă era cufundat în apă, indica douăzeci şi şase, adică minus 3° şi 33 Celsius. De unde venea această scădere, când noi eram în plină vară antarctică? Oricum, echipajul fu nevoit să-şi îmbrace hainele groase pe care le scosese cu o lună în urmă, când trecuserăm de banchiză.

Goeleta plutea cu o viteză mare în direcţia brizei, aşa încât primele încercări ale frigului le simţirăm mai puţin. Înţelegeam cu toţii că trebuie să ne grăbim spre ţelul călătoriei noastre. Să fi pierdut vremea în această regiune, expunându-ne pericolului de a petrece iarna aici, ar fi însemnai să-l înfruntăm pe Dumnezeu.

Cu ajutorul unor sonde grele, căpitanul Len Guy căută în câteva rânduri să stabilească direcţia curentului şi-şi dădu seama că acesta începea să devieze.

— Poate să fie un continent sau o insulă în faţa noastră, spuse el, dar nimic nu ne îndreptăţeşte încă să facem vreo afirmaţie. Dacă este un continent, se poate trage concluzia că curentul îşi schimbă drumul spre sud-est.

— S-ar putea ca această parte solidă a Antarctidei să se reducă la o simplă calotă polară, pe care nu ne-ar fi greu s-o ocolim, spusei eu. Ar fi bine să notăm observaţiile acestea, care, oricum, sunt ceva mai precise.

— Tocmai asta şi fac, domnule Jeorling. Vom duce cu noi o mulţime de. Însemnări asupra acestei părţi a mării australe, care pe viitor vor fi de mare folos navigatorilor.

— Dacă vor mai fi de aceia care să se aventureze prin aceste locuri, căpitane! Ca să răzbatem până aici, am fost ajutaţi de împrejurări deosebite, de sezonul frumos şi foarte timpuriu, de o temperatură superioară celei obişnuite şi de un dezgheţ; rapid. Dar peste douăzeci de ani… Poate peste cincizeci asemenea împrejurări se ivesc numai o dată.

— Eu, domnule Jeorling, mulţumesc providenţei că pământul acesta mi-a reînviat speranţele. Cum timpul a fost frumos, de ce fratele şi compatrioţii mei n-ar fi putut acosta pe coasta aceasta, duşi de vânturi şi de curenţi? Ceea ce a făcut goeleta noastră putea să facă foarte bine şi barca lor. Nu cred că au plecat fără să-şi fi făcut provizii pentru o călătorie care se putea prelungi la infinit. De ce adică n-ar fi găsit şi aici resurse de trai ca acelea pe care le-au avut în insula Tsalal timp de atâţia ani? Ei aveau şi arme, şi muniţii. Peşte se găseşte din belşug prin aceste ape, vânat acvatic de asemenea. Da, îmi simt inima plină de speranţă şi aş vrea să fiu mai bătrân cu câteva ore. Fără să mă las stăpânit de optimismul căpitanului, mă bucuram totuşi că îşi biruise îndoiala. Poate dacă cercetările vor reuşi, voi obţine continuarea călătoriei şi în interesul lui Arţhur Pym, chiar pe pământul acesta, de care nu mai eram departe.

Halbrane plutea încet, pe suprafaţa unor ape limpezi, în care mişunau peşti din speciile întâlnite până aici. Păsările de mare erau mai numeroase şi nu păreau prea speriate de noi, zburând chiar în jurul catargelor, sau cocoţându-se pe vântrele. Oamenii aduseră pe bord nişte şiraguri albicioase, lungi de cinci-şase picioare. Păreau nişte şiruri de mătănii cu milioane de boabe, formate dintr-o aglomerare de moluşte mici, de un colorit scânteietor.

În larg apărură balene, aruncând lungi trâmbe de apă prin eventurile lor, şi remarcai că toate luau drumul sudului. Aveam prin urmare, motive să admitem că marea se întindea mai departe în această direcţie.

Goeleta mai pluti două sau trei mile fără să-şi mărească viteza. Coasta aceasta, pe care o vedeam pentru prima oară, se întindea oare de la nord-vest la sud-est? In această privinţă, nu încape nici o îndoială. Totuşi, ocheanele nu putură prinde nici un amănunt, chiar după trei ore de navigare.

Echipajul, adunat pe puntea de la pupa corăbiei, privea tăcut, fără ca vreunul să-şi exteriorizeze într-un fel ceea ce simţea. Jem West se urcase pe barele catargului mare, unde rămase zece minute, dar observările sale nu aduseră nimic precis. Stam în spatele copastiei, spre babord, rezemat de bastingaj, şi urmăream cu privirea linia cerului şi a mării, întreruptă numai la est. În clipa aceea, bosseman-ul se apropie de mine şi-mi spuse:

— Domnule Jeorling, pot să vă spun părereamea?

— Desigur, bosseman, dar să ştii că nu mi-o însuşesc în cazul când n-ar fi cea mai bună, răspunsei eu.

— Este, şi pe măsură ce ne apropiem, îmi dau seama că ar trebui să fie cineva orb să nu şi-o însuşească.

— Şi care e părerea dumitale?

— Că ceea ce se vede în faţa noastră, nu este pământ.

— Ce spui bosseman?

— Priviţi cu atenţie, şi urmăriţi direcţia, iată pe grinda de la tribord.

Făcui ce-mi cerea Hurliguerly.

— Vedeţi? Reluă el. Să dea Dumnezeu să-mi pierd pentru toată viaţa pofta de a-mi bea paharul meu de whisky, dacă masele acelea nu se deplasează.

— Şi ce concluzie tragi dumneata?

— Că sunt aisberguri în mişcare.

— Aisberguri?

— Cu siguranţă, domnule Jeorling. Bosseman-ul nu se înşela oare? Ne aştepta o nouă decepţie? În loc de coasta unui pământ, în larg nu erau decât munţi de gheaţă în derivă.

În scurtă vreme nu mai exista îndoială în această privinţă şi echipajul nu mai credea în existenţa pământului pe care bănuiau că l-au descoperit în această direcţie. După zece minute, omul care veghea în „cuibul de cioară”, anunţă că mai multe aisberguri coborau de la nord-vest, căzând oblic pe drumul Halbranei, ce efect jalnic produse pe bord această noutate. Ultima noastră speranţă se spulbera dintr-o dată. Şi ce lovitură pentru căpitanul Len Guy. Pământul acela din zona australă va trebui căutat la latitudini mai mari, fără a fi cel puţin sigur că-l vom întâlni vreodată. Şi-apoi, strigătul acela care răsună pe Halbrane:

— Toată lumea la posturi, fiţi gata să viraţi. Fiţi gata să viraţi!

Cei din Falkland îşi manifestau făţiş nemulţumirea, cerând cu insistenţă reîntoarcerea, cu toate că Hearne nu mai era acolo pentru a-i aţâţa la indisciplină, şi trebuie să mărturisesc că majoritatea celor din vechiul echipaj păreau să fie de acord cu ei.

Jem West nu îndrăzni nici el să le impună tăcere, ci aşteptă ordinele şefului său. Gratian, cu mâna pe cârmă, era gata să sucească roata, în timp ce camarazii lui prinseseră frânghiile de la opritori, pregătiţi să dezlege scotele. Dirk Peters, rezemat de catargul mare, cu capul în pământ, îndoit de mijloc, cu gura strânsă, aştepta nemişcat, fără ca de pe buzele lui să iasă un cuvânt. Dar iată-l, se întoarse

spre mine şi-mi aruncă o privire, o privire plină de rugă şi de furie în acelaşi timp.

Nu ştiu ce putere supraomenească mă împinse să intervin personal, să protestez încă o dată! Un ultim argument stăruia în mintea mea, argument a cărui valoare nu putea fi contestată. Luai deci cuvântul, hotărât să-l susţin pe faţă şi împotriva tuturor şi o făcui cu atâta convingere, că nimeni nu încercă să mă întrerupă. In rezumat, vorbii cam astfel:

— Nu! Nu trebuie să părăsim şi ultima speranţă. Pământul nu poate fi departe… Noi n-avem în faţa noastră una din acele banchize care se formează în largul oceanului prin acumulare de gheţuri. Acestea sunt aisberguri şi aceste aisberguri trebuie să se fi desprins cu siguranţă de o bază solidă, de un continent sau de o insulă. Dar, cum în această epocă a anului începe dezgheţul, deriva nu i-a dus decât de scurtă vreme, în spatele lor trebuie să întâlnim coasta pe care s-au format, încă douăzeci şi patru de ore, cel mult patruzeci şi opt, şi dacă pământul nu se arată, căpitanul Len Guy va ordona întoarcerea spre nord.

Convinsesem oare echipajul, sau trebuia să-l ispitesc prin momeala unei noi prime băneşti, profitând de faptul că Hearne nu era în mijlocul camarazilor săi, că nu putea să-i aţâţe, să le strige că au fost ademeniţi pentru ultima oară, că asta ar însemna să ducă goeleta la pieire.

Bosseman-ul îmi veni în ajutor, şi cu tonul omului bine dispus, zise:

— Foarte bine gândit, şi în ce mă priveşte, sunt cu totul de părerea domnului Jeorling. Cu siguranţă că pământul este aproape. Căutându-l dincolo de aceste aisberguri, îl vom descoperi fără multă greutate şi fără prea mari pericole. Ce înseamnă un grad spre sud, când e vorba să mai bagi câteva sute de dolari în buzunar… Şi să nu uităm că dacă e plăcut să intre în buzunar, nu este mai puţin plăcut să-i cheltuieşti.

Bucătarul Endicott sări şi el în ajutorul prietenului său Hurliguerly.

— Da, foarte bun dolarii! Strigă el, arătându-şi două rânduri de dinţi de o albeaţă strălucitoare.

Echipajul se va lăsa oare înduplecat de argumentaţia lui Hurliguerly, sau va protesta în clipa când Halbrane va porni în direcţia aisbergurilor? Căpitanul Len Guy luă din nou ocheanul, îl în dreptă spre masele acelea în mişcare şi după ce le observă cu atenţie, comandă cu o voce puternică:

— Capul la compas spre sud-sud-vest. Jem West se grăbi să execute manevra. Mateloţii părură să ezite o clipă, apoi se supuseră, răsuciră uşor vântrelele, întăriră scotele şi goeleta, cu pânzele umflate de vântul care creştea, luă viteză.

Când manevra se termină, mă apropiai de Hurliguerly şi luându-l la o parte, îi şoptii:

— Bosseman, îţi mulţumesc.

— Ei! Domnule Jeorling, de data asta a fost bine, răspunse el clătinând din cap. Dar să nu întindem aţa prea mult. Toată lumea s-ar porni împotriva mea. Poate chiar şi Endicott.

— N-am emis o părere care n-ar fi cel puţin probabilă, răspunsei eu.

— Nu pun la îndoială acest lucru, şi chestiunea poate fi susţinută cu oarecare aparenţă de adevăr.

— Da, Hurliguerly, da ceea ce am spus, am şi gândit şi eu nu mă îndoiesc că până la urmă vom da de pământ dincolo de aisberguri.

— Foarte posibil, domnule Jeorling, foarte posibil. Dar bine ar fi să apară înainte de a trece cele două zile, căci, pe legea mea de bosseman, nimic nu va mai putea împiedica schimbarea direcţiei spre nord.

În timpul celor douăzeci şi patru de ore care urmară, Halbrane ţinu direcţia neschimbată spre sud-sud-vest. E drept că în mijlocul gheţurilor furăm nevoiţi să schimbăm de multe ori direcţia, fapt care ducea la micşorarea direcţiei vasului. Navigarea se îngreuna şi mai mult, când goeleta intră între aisberguri, pe care trebuia să le

ocolească cu grijă. Spre norocul nostru, nu întâlnirăm nici packsuri, nici drifts-uri, care se îngrămădeau la marginile banchizei de la paralela şaptezeci, nimic din dezordinea pe care o găsisem în ţinuturile îngheţate de la cercul polar.

— Bătute de furtunile antarctice. Masele enorme de gheaţă pluteau cu o încetineală nemaipomenită. Blocurile păreau, noi-nouţe", pentru a folosi o expresie potrivită, şi formarea lor nu se produsese, poate, decât cu câteva zile în urmă. Erau înalte de o sută până la o sută cincizeci de picioare, iar greutatea lor trebuie să fi fost de mii de tone.

În tot acest timp, Jem West nu părăsi o clipă puntea de comandă, veghind ca vasul să nu se ciocnească de vreun gheţar. In zadar încercam să descopăr, printre trecătorile dintre aisberguri, urme de pământ la orizont, care ar fi orientat mersul goeletei noastre, făcând-o să înainteze mai direct spre sud. Nu zării însă nimic.

Până acum, căpitanul Len Guy putea să fie sigur de exactitatea indicaţiilor compasului. Polul magnetic era la o depărtare de câteva sute de mile şi cum longitudinea lui este orientală, nu avea nici o influenţă asupra busolei. În locul variaţiilor de şase-şapte unghiuri din cele 32 ale rozei vânturilor, care zăpăcesc busola la apropierea acestui pol, acul îşi păstra stabilitatea şi ne puteam încrede în el. Cu toate că eram convins şi mă bazam pe argumente foarte serioase – nu zării nici urmă de pământ şi mă întrebam dacă n-ar trebui să deviem direcţia mai spre vest, riscând chiar să îndepărtăm goeleta de punctul extrem, unde se întretaie meridianele globului.

Pe măsură ce treceau orele, din cele patruzeci şi opt câte mi se acordaseră, spiritele reveneau puţin câte puţin la starea de descurajare dinainte şi înclinau din nou spre indisciplină. Peste o zi şi jumătate nu voi mai putea să înlătur această slăbiciune care devenea generală… goeleta se va înapoia definitiv spre nord.

Echipajul manevra în linişte, ascultâncl supus ordinele lui Jem West, micşorând viteza când trebuia să ne strecurăm

prin trecătorile dintre gheţari, mărind viteza cu toate pânzele sub vânt, când trebuia să evităm vreo ciocnire sau plutind încet, aproape fără vânt. Cu toată supravegherea locotenentului şi îndemânarea mateloţilor, cu toată promptitudinea şi exactitatea manevrelor, din când în când coastele goeletei se frecau de gheţuri, lăsând în trecere urme de gudron pe colţurile ascuţite ale aisbergurilor.

La drept vorbind, oricât de curajos ar fi fost cineva, nu şi-ar fi putut stăpâni măcar o strângere de inimă la gândul că în fiecare clipă bordajele s-ar putea găuri şi apa ar năvăli prin spărturi, inundând cala vasului.

Mai adaug că baza acestor munţi plutitori era foarte abruptă. O debarcare pe vreunul din ei, ar fi fost de-a dreptul imposibilă. Nu văzurăm niciuna din focile care de obicei sunt atât de numeroase, prin locurile unde abundă ice-fields-urile, nici măcar un cârd din pinguinii aceia gălăgioşi, care te asurzesc cu ţipetele lor, şi pe care Halbrane, în trecerea ei, îi silea să se arunce în apă cu zecile de mii. Chiar păsările erau mai rare şi mai puţin prietenoase. Regiunile acestea triste şi pustii împrăştiau spaimă şi teroare, apăsând spiritul atât de puternic, încât niciunul dintre noi nu putea să se sustragă stării dezolante care ne cuprindea. Cum maiputeam nădăjdui că supravieţuitorii de pe Jane, dacă fuseseră târâţi prin singurătăţile acestea îngrozitoare, îşi putuseră găsi adăpost şi hrana necesară pentru a putea rezista până acum? Şi dacă Halbrane ar naufragia la rândul ei, s-ar păstra măcar o cât de slabă mărturie, despre nenorocirea ei?

Ne dădurăm seama că din ajun, de când deviasem direcţia spre sud pentru a tăia drumul aisbergurilor, trecând printre ele, se petrecuse o schimbare vizibilă în atitudinea obişnuită a metisului. Sta mai tot timpul chircit lângă piciorul catargului mare, cu privirile pierdute în larg şi nu se ridica de acolo decât pentru a da o mână de ajutor la vreo manevră. Dar, fără a mai pune în munca Iui zelul şi încordarea de altădată. La drept vorbind, era un

descurajat. Nu c-ar fi renunţat să mai creadă că tovarăşul lui de pe Jane mai trăia… Un asemenea gând nu se putea naşte în capul lui. Instinctiv însă, simţea că mergând în această direcţie, nu va da de urmele bietului său Pym.

Încercam să ghicesc ce se petrece în mintea lui. „Domnule, mi-ar fi spus el, înţelegeţi-mă, nu pe aici, nu pe aici trebuie să mergem.” Şi eu ce i-aş fi putut răspunde?

Cam pe la ora şapte seara se lăsă o ceaţă deasă, care făcea mai anevoioasă şi mai periculoasă navigarea, goeletei, şi aşa destul de grea. Ziua aceasta, cu emoţiile şi îndoielile ei, mă obosise foarte mult. Intrai în cabină şi mă trântii pe pat, aşa îmbrăcat cum eram. Nu puteam adormi, obsedat de gânduri care-mi tulburau imaginaţia, mie, omul atât de calm numai cu câteva luni în urmă, şi care devenisem acum atât de agitat. Oare faptul că citisem tot timpul operele lui Edgar Poe în acest mediu extraordinar pe unde trecuseră eroii lui, exercitase asupra mea o influenţă, de care eu nu-mi dădeam seama? Mâine se vor sfârşi cele patruzeci şi opt de ore, ultima pomană pe care mi-o făcuse echipajul la insistenţele mele deznădăjduite.

— Lucrurile nu merg cum aţi dori dumneavoastră, îmi aruncase în treacăt bosseman-ul în clipa când intram în copastie.

Nu! Cu siguranţă, pentru că pământul nu se arătase de loc în spatele flotilei de aisberguri. Dacă nu se descoperea dincolo de aceşti coloşi nici o urmă de pământ, nici mâine, căpitanul Len Guy va da ordin de întoarcere, cu direcţia spre nord. Ah! Doamne, de ce nu eram eu stăpânul acestei goelete. Dacă aş fi putut s-o cumpăr, plătind chiar toată averea mea, dacă oamenii aceştia ar fi fost sclavii mei, pe care să-i supun la nevoie cu biciul, Halbrane n-ar fi abandonat niciodată această campanie. Chiar dacă aş fi târât-o până la acel punct axial al Antarcticei, deasupra căruia Crucea sudului îşi aruncă razele ei seânteietoare.

În creierul meu tulburat se adunau mii de gânduri, mii de regrete, mii de dorinţi. Când vroiam să mă ridic, mi se

părea că o mână apăsătoare, grea, căreia nu-i puteam rezista, mă ţintuieşte de pat. Şi în aceste clipe, vroiam să părăsesc cabina în care mă zbăteam, prins de coşmarurile unei somnolente înspăimântătoare. Să arunc în mare una din bărcile Halbranei. Să sar în ea împreună cu Dirk Peters, care n-ar fi ezitat o clipă să mă urmeze şi împreună să ne lăsăm în voia curentului care mergea spre sud. Şi o făceam da. Făceam acest lucru în vis: „Eram a doua zi, Căpitanul Len Cuy scrută pentru ultima oară orizontul şi apoi dădu ordin de întoarcere. Una din bărci e pe apă, priponită la prova goeletei. Previn pe metis, ne furişăm fără să fim văzuţi. Tăiem mărul, în timp ce goeleta mergea înainte, noi rămânem în urmă, luaţi de curent. Mergem aşa un timp, pe o mare liberă, în sfârşit, barca noastră se opreşte. Se vede pământ. Cred că zăresc un fel de sfinx, care domină calota australă, Sfinxul Gheţarilor, mă duc spre el, îl întreb ceva. El îmi destăinuie secretul acestor misterioase regiuni. Şi atunci în jurul monstrului mitologic apar toate fenomenele acelea despre care vorbeşte Arthur Pym. Vălul de ceţuri tremurătoare, străpuns de faze luminoase, se rupe. Dar, în faţa ochilor mei vrăjiţi de ceea ce văd, nu se înalţă figura aceea omenească, de o mărime supranaturală. Ci aceea a lui Arthur Pym. Păzitor neînfricat, sălbatic, al polului sud, desfăşurând în bătaia vântului de la latitudinile cele mai mari, pavilionul Statelor Unite ale Americii.”

Fie că visul se întrerupse brusc, fie că se schimba după capriciul imaginaţiei mele înfierbântate, nu-mi dau bine seama, dar avui senzaţia că sunt trezit brusc. Mi se păru că legănatul goeletei se schimba, ba mai mult, că se înclina uşor pe tribord, şi luneca la suprafaţa acestei mări atât de liniştite… Şi totuşi, nu era clătinatul obişnuit al corăbiei… Simţii tangajul.

Deodată, mă trezii ridicat în sus, ca şi cum patul devenise nacela unui aerostat… iar corpul meu şi-ar fi pierdut greutatea. Nu mă înşelasem. Şi din vis, revenii la realitate. Deasupra capului meu răsunară nişte lovituri a căror cauză

încă n-o cunoşteam. În interiorul cabinei, pereţii ei subţiri îşi schimbau poziţia verticală, în aşa fel, încât crezui că Halbrane se lăsase pe o coastă. Fără să înţeleg ce se întâmplă, o smucitură mă zvârli din pat şi atât de neaşteptată fu izbitura, încât era gata să-mi sparg capul de colţul mesei.

Mă ridicai cu greu, agăţându-mă de marginea oblonului ferestruii, şi mă proptii de uşa dinspre careu, care cedă sub apăsarea picioarelor mele.

În clipa aceea se auziră trosnituri şi pârâituri în coastele babordului. Se întâmplase oare o ciocnire între goeletă şi una din colosalele mase plutitoare pe care Jem West nu putuse s-o evite din cauza ceţurilor? Deodată, la pupa, deasupra copastiei, izbucniră câteva voci violente, apoi strigăte de groază amestecate cu glasurile înnebunite de spaimă ale echipajului. În clipa aceea simţii o nouă zguduitură şi Halbrane rămase nemişcată.

2.7. ROSTOGOLIREA GHEŢARULUI.

Mă târâi pe duşumeaua copastiei şi ajungând la uşă, ieşii pe punte. Căpitanul Len Guy, care ieşise şi el din cabină, se târa pe genunchi, atât de înclinată era goeleta, şi se agăţă de rastelul pe care se strângeau pânzele, La prova, între vârful corăbiei şi catargul mare, câteva capete ieşeau dintre pliurile trinchetei, care, doborâtă aşa, semăna cu un cort ale cărui funii fuseseră tăiate sau rupte de vânt. La hobanele tribordului rămăseseră suspendaţi Dirk Peters, Hardie, Martin Hoit şi, mai la urmă, Endicott, care scotea la iveală o mutră neagră, cornplet năucită.

Cred că în momentul acela, atât el, cât şi bosseman-ul ar fi renunţat bucuroşi la jumătate din primele care li se cuveneau, de la paralela optzeci şi patru înainte. Un om ajunse, căţărându-se, până la mine, pentru că înclinarea punţii, de cel puţin cincizeci de grade, nu-i permitea să meargă în picioare. Era Hurliguerly, care se clătina ca omul de pe vântrele, întins cât eram de lung, cu picioarele proptite în tocul uşii, nu mă temeam că voi luneca spre

puntea mică. Întinzând mâna bosseman-ului, îl ajutai să ajungă, cu oarecare greutate, lângă mine.

— Ce s-a întâmplat? Îl întrebai.

— Am eşuat, domnule Jeorling!

— Suntem lângă coastă? Strigai eu.

— Un ţărm presupune şi pământ, răspunse ironic bosseman-ul dar pământul n-a existat decât în închipuirea acestui diavol de Dirk Peters.

— Bine, dar, în sfârşit, ce s-a întâmplat?

— În ceaţă s-a ivit un aisberg, un aisberg de care nu ne-am putut feri.

— Un aisberg, bosseman?

— Da, un aisberg căruia i-a venit chef tocmai acum să se dea peste cap. Rostogolindu-se, a dat de Halbrane pe care a luat-o pe sus, cum adună racheta de tenis o minge de pe jos. Şi iată-ne acum eşuaţi la mai bine de o sută de picioare deasupra nivelului mării antarctice. Şi-ar fi putut închipui cineva un deznodământ mai teribil al aventuroasei noastre campanii? În mijlocul acestor ţinuturi uitate de Dumnezeu, unicul nostru mijloc de transport ne-a fost smuls din elementul său firesc, luat pe spinarea unui aisberg şi târât la dracu-n praznic, la o înălţime de peste o sută de picioare Da, repet, ce deznodământ! Să piei în timpul furtunii, să te atace sălbaticii, să fii zdrobit de gheţuri, sunt pericole la care se expune orice corabie care navighează prin mările polare. Dar ca Halbrane să fie luată pe sus de un munte plutitor în clipa când acesta se rostogolea, şi să eşueze tocmai aproape de vârful lui, asta depăşea cea mai cutezătoare imaginaţie.

Cu mijloacele de care dispuneam, vom reuşi oare să coborâm goeleta de la înălţimea aceea? Asta nu mai ştiam. Ceea ce ştiam însă, era faptul că Len Guy, locotenentul şi oamenii vechi din echipaj, după ce-şi vor reveni din prima spaimă, nu se vor descuraja, orieât de grea ar fi fost situaţia în care ne găseam. De asta nu mă îndoiam. Da. Toţi se vor strădui să ieşim din situaţia desperată în care ne aflam. În

ce priveşte măsurile care se impuneau pentru salvarea noastră, nimeni n-ar fi putut spune încă nimic.

Un văl de ceaţă, un fel de zăbranic cenuşiu, mai acoperea încă aisbergul. Din masa lui enormă nu se vedea nimic, afară de scobitura îngustă în care era înţepenită goeleta şi nu ne puteam da seama nici de locul pe care-l ocupa în mijlocul flotilei de gheţari, în derivă spre sud-est.

Prudenţa cea mai elementară ne obliga să evacuăm goeleta care putea luneca din clipă în clipă, în cazul unei zguduituri mai puternice a aisbergului. Puteam fi măcar siguri că gheţarul şi-a luat o poziţie definitivă la suprafaţa mării. Puteam fi noi siguri că nu se va rostogoli din nou? Şi dacă goeleta aluneca în gol de pe coastele de de neaşteptată, încât oamenii nu mai avură timp să se agate de ceva, şi cu siguranţă că niciodată nu vor mai fi regăsite cadavrele lor, pe care curentul le târâse probabil în larg.

După ce constatarăm dispariţia celor cinci mateloţi, desperarea cuprinse toate inimile. Atunci, apăru mai clar ca oricând îngrozitoarea perspectivă a pericolelor care ameninţă o expediţie prin zona antarctică.

— Dar Hearne? Spuse o voce.

Martin Hoit era acela care rostise acest nume în mijlocul liniştii generale. Sealing-master-ul34 pe care noi îl uitasem, nu fusese oare zdrobit în cămăruţa îngustă din cală, unde era închis?

Jem West se repezi spre goeletă, se caţără pe un odgon care atârna la prova, şi ajunse la locul prin care se putea pătrunde în cală. Noi aşteptam tăcuţi şi nemişcaţi veşti despre soarta lui Hearne, cu toate că acest geniu rău al echipajului nu prea era demn de milă. Totuşi, câţi dintre noi nu se gândeau atunci că, dacă sfaturile lui ar fi fost ascultate, dacă goeleta s-ar fi întors spre nord, n-am fi ajuns în situaţia de acum, când atâţia oameni nu avem ca unic refugiu decât un munte de gheaţă în derivă. În aceste împrejurări, nu prea îndrăzneam să-i privesc în ochi, eu, care îi îndemnasem atâta ia prelungirea acestei campanii.

În sfârşit, locotenentul reapăru pe punte însoţit de Hearne. Printr-o minune, pereţii destul de subţiri, lemnăria corăbiei şi bordajul nu cedaseră în locul unde se afla sealing-master-ul. El merse de-a lungul goeletei, coborî pe gheaţă şi se apropie, fără a scoate o vorbă, iar noi, văzându-l salvat, nu ne mai ocuparăm de el.

Spre ora şase dimineaţa, ceaţa se risipi din cauza unei scăderi foarte mari a temperaturii. Nu era vorba de vapori' care, condensându-se, îngheaţă complet, ci de aşa numitul „frost-rime” sau fum îngheţat, fenomen care se produce câteodatu la aceste latitudini înalte.

Căpitanul Len Guy recunoscu acest fenomen după milioanele de ace de gheaţă, cu vârfurile orientate în direcţia vântului, care acopereau ca o crustă subţire coastele aisbergului. Acest frost-rime nu putea fi confundat cu promoroaca albă din zonele temperate, a cărei solidificare nu se. Face decât după depunerea vaporilor de apă pe suprafaţa solului.

Abia după împrăştierea cetii ne dădurăm seama de mărimea masivului pe care stăm şi cu siguranţă că văzută de jos, goeleta nu părea mai mare decât yola unui vas de comerţ.

Acest aisberg, a cărui circumferinţă putea să fie de trei-patru sute stânjeni, măsura în înălţime cam o sută treizeci până la o sută patruzeci de picioare. După cum se ştie, munţii aceştia intră în apă la o adâncime de patru-cinci ori mai mare decât înălţimea şi socotind astfel, gheţarul nostru putea să cântărească milioane de tone.

Iată ce se întâmplase: După ce fusese desprins de la baza lui de apele cu o temperatură mai caldă, aisbergul se ridicase puţin câte puţin. În mers, centrul său de greutate se schimbă şi nu-şi putu restabili echilibrul decât prin răsturnarea aceea bruscă care aduse deasupra nivelului mării partea de dedesubt. Prinsă în timpul rostogolirii, Halbrane fu luată pe sus ca de braţul enorm al unei pârghii. Multe aisberguri se răstoarnă astfel pe suprafaţa mărilor

polare, şi acesta este unul din cele mai mari pericole pentru corăbiile care navighează în apropierea lor.

Goeleta noastră era prinsă îritr-o scobitură din partea de vest a aisbergului. Sta înclinată pe tribord cu pupa ridicată în sus, cu prova înfiptă în gheaţă. Ne gândeam cu groază că, la cea mai mică zguduitură, putea să alunece de-a lungul coastelor abrupte pana în mare. În partea de unde venise gheţarul, şocul fusese destul de violent, pentru a-i sparge lemnăria în câteva locuri, pe o lungime de doi stânjeni. De la prima izbitură, bucătăria, care se afla priponită în faţa catargului mare, se desfăcuse din frânghiile care o susţineau şi se rostogolise până la intrarea copastiei, a cărei uşă fusese smulsă din ţâţâni.

Catargele, care susţin huria şi săgeata, căzură pe punte, o dată cu ruperea şarturilor, lăsând să se vadă ruptura proaspătă la înălţimea butucului care leagă catargul superior de cel inferior. Sfărâmături de tot felul, vântrele, bulumaci de brad, pânze, butoaie, lăzi şi cuşti cu păsări, pluteau acum la baza masivului, deplasându-se o dată cu el.

Deosebit de îngrijorător însă, în situaţia noastră, era faptul că din cele două bărci ale HalbraneI, cea de la tribord se sfărâmase în clipa ciocnirii şi nu mai rămânea decât a doua ce-i drept şi cea mai mare suspendată de scripeţii ei, sub grinzile îndoite ale tribordului. Înainte de toate, ea trebuia pusă în siguranţă, pentru că s-ar fi putut să rămână unicul nostru mijloc de salvare.

După o atentă examinare, descoperirăm catargele interioare ale goeletei la locul lor şi gândirăm că ne-am putea folosi de ele, dacă am reuşi s-o eliberăm de gheţar. Dar cum s-o scoţi din mormanul de gheţuri, în care se înţepenise, s-o refaci, cum era la început, într-un cuvânt să-i, dai drumul” la apă, cum se lansează de obicei, un vas mare?

Rămânând singur cu căpitanul Len Guy, locotenetul şi Hurliguerly, le cerui părerea asupra acestui lucru.

— E drept că această treabă atrage după sine riscuri mari, răspunse Jem West, dar din moment ce trebuie s-o facem, o vom face. Cred că va fi nevoie să scobim în gheaţă un fel de jghiab până la baza aisbergului.

— Şi fără nici o întârziere, adăugă căpitanul Len Guy.

— Ai auzit, bosseman, reluă Jem West. Începând chiar de astăzi, pornim la treabă.

— Am înţeles şi toată lumea se va pune pe lucru, răspunse Hurliguerly. Totuşi, dacă-mi permiteţi, căpitane, aş avea de făcut o observaţie.

— Care?

— Înainte de a începe munca, ar fi bine să mergem pe corabie, să vedem ce avarii are, şi dacă se mai pot repara. La ce-ar folosi lansarea unei corăbii cu scheletul sfărâmat, care dând de apă, s-ar scufunda imediat?

Observaţia bosseman-ului era justă. Ceaţa se risipise şi un soare vesel lumina partea orientală a aisbergului, de unde puteam îmbrăţişa cu privirea o bună întindere din mare. În partea aceasta, piciorul putea găsi puncte de sprijin, datorită coastelor pline de scobituri şi ieşiturilor gheţei, semănând a metereze sau a platouri unde era mai uşor de aşezat o tabără provizorie.

Trebuia totuşi să ne punem la adăpost de loviturile blocurilor enorme care, neavând un echilibru stabil, se rostogoleau din vârful gheţarului la cea mai mică zdruncinătură. Numai în prima dimineaţă; câteva din aceste blocuri se desprinseră şi lunecară cu un zgomot asurzitor de avalanşă, până în apa mării.

În general, aisbergul părea foarte solid echilibrat pe noua bază. Şi dacă centrul lui de greutate se afla sub nivelul liniei de plutire, nu ne puteam teme de o, nouă răsturnare. După catastrofă, nu avusesem ocazia să stau de vorbă cu Dirk Peters. Cum răspunsese la apelul nominal, ştiam că nu se număra printre victime, îl zării, stând nemişcat, în picioare, pe un colţ ieşit în afară, şi puteţi ghici cu uşurinţă în ce parte se îndreptau privirile lui.

Eu, „căpitanul, locotenentul, bosseman-ul, Harclie şi Martin Hoit, pornirăm spre goeletă pentru a face un examen amănunţit al lemnăriei vasului. In partea babordului treaba era uşoară, pentru că Halbrane era înclinată pe coasta opusă. De partea cealaltă trebuia să te strecori cu grijă, săpând în gheaţă până la tălpoaia vasului, dacă vroiai ca nici o parte a bordajului să nu rămâie necercetată.

După o examinare, care ţinu aproape două ceasuri, se constată că avariile nu erau prea mari, şi comportau unele reparaţii uşor de efectuat. Două sau trei scânduri de la bordaj, rupte de violenţa izbiturii, lăsau să se vadă încheieturile goale ale unor grinzi îndoite. În interior, lemnăria era intactă şi coastele corăbiei rezistaseră loviturii; vasul nostru, construit special pentru navigarea prin mările polare, rezistase, în timp ce altul, mai slab, s-ar fi sfărâmat în bucăţele. Ce e drept, cârma fusese demontată din ferecăturile el, dar se putea pune uşor la loc.

După ce terminarăm inspecţia pe dinafară şi pe dinăuntrul goeletei, stabilirăm că stricăciunile erau mult mai mici decât ne temeam noi şi ne mai liniştirăm puţin în această privinţă. Liniştiţi, da, dacă vom reuşi s-o punem din nou pe apă. După micul dejun, se hotărî ca oamenii să înceapă săparea unui şanţ în gheaţă, pe care Halbrane va luneca până la baza aisbergului. Dea Domnul ca operaţia să reuşească, pentru că să înfrunţi asprimile iernii australe în aceste condiţii, petrecând şase luni pe o masă de gheaţă plutitoare, târât Dumnezeu ştie unde, însemna să-ţi iscăleşti singur sentinţa unei morţi groaznice. Dacă ne prindea iarna aici, niciunul din noi n-ar fi scăpat de cea mai teribilă moarte, moartea prin îngheţ.

În clipa aceea, Dirk Peters care, la vreo două sute de paşi, observa orizontul de la sud la vest, strigă cu o voce puternică:

— Oprire!

Oprire? Ce înţelegea prin asta metisul, dacă nu că plutirea aisbergului încetase deodată. Nu era acum momentul cel mai potrivit să cercetăm cauza acestei opriri, nici să ne întrebăm ce urmări va avea.

— E totuşi adevărat ce spune el, zise bosseman-ul. Aisbergul nu mai pluteşte, şi poate că s-a oprit pe loc, imediat după răsturnare.

— Cum, spusei eu, nu se mai deplasează?

— Nu, răspunse locotenentul, şi o dovadă e faptul că cele care trec prin faţa lui îl lasă în urmă.

Într-adevăr, în timp ce cinci sau şase munţi de gheaţă coborau spre sud, al nostru stătea nemişcat, ca şi cum el însuşi ar fi eşuat pe o înălţime a fundului mării.

Explicaţia cea mai simplă ar fi că noua lui bază se lovise de un prag submarin, de care se lipise, şi aderenţa aceasta nu va înceta decât în cazul când partea cufundată în apă s-ar fi ridicat la suprafaţă, provocând o nouă răsturnare.

Complicaţii destul de grave pentru că pericolele unei imobilizări definitive în aceste ţinuturi erau atât de mari, încât preferam de o mie de ori să plutim la întâmplare, decât să stăm pe loc. Plutind, aveam cel puţin speranţa că vom întâlni un continent, o insulă, sau dacă curenţii nu se schimbau şi marea rămânea liberă, speram să putem trece de limitele regiunii australe.

Iată, prin urmare, în ce situaţie ne aflam după trei luni de la începutul acestei teribile campanii. Mai putea fi vorba de William Guy şi de tovarăşii lui? De Arthur Pym? Toate mijloacele de care mai dispuneam nu trebuiau oare folosite în scopul salvării noastre Şi mai era de mirare că mateloţii de pe Halbrane s-ar fi revoltat în sfârşit, ascultând de sfaturile lui Hearne, făcând răspunzători pe şefii lor, şi mai ales pe mine, de dezastrele acestei expediţii? Şi ce se putea întâmpla într-o astfel de împrejurare, fiindcă, cu toate că pierduseră patru din oamenii lor, camarazii sealing-master-ului ne erau totuşi superiori numericeşte.

Înţelegeam că la asta se gândea şi căpitanul Len Guy, şi Jem West. Chiar dacă cei recrutaţi în Falkland nu erau decât cincisprezece oameni, iar noi, împreună cu metisul, treisprezece, cine putea garanta că din oamenii noştri nu se vor alătura câţiva lui Hearne? Cuprinşi de desperare, cine ştie dacă aceşti vechi camarazi nu plănuiau să-şi însuşească unica barcă pe care o mai aveam, şi să se întoarcă spre nord, părăsindu-ne pe acest aisberg? Deci, lucrul cel mai important era ca barca noastră să fie pusă în siguranţă şi supravegheată tot timpul.

Pe lângă aceasta, în căpitanul Len Guy se produsese o mare schimbare, în urma ultimelor întâmplări. Părea să se fi transformat în vederea pericolelor care aveau să vină. Până acum, cu gândul numai la regăsirea compatrioţilor săi, lăsase locotenentului toată comanda goeletei şi, la drept vorbind, nici nu o putea încredinţa unui secund mai destoinic şi mai devotat. Dar din ziua aceea, urma să-şi reia atribuţiile de şef, exercitându-le cu energia cerută de împrejurări, şi redevenind pe bord singurul stăpân după Dumnezeu.

Dădu un ordin şi oamenii se adunară în jurul lui, pe un platou, cam în partea dreaptă a Halbranei. Se aflau acolo, de partea celor vechi, maiştrii Martin Hoit şi Hardie, mateloţii Rogers, Francis, Gratian, Burry, Stern, bucătarul Endicott şi lor îl adaug şi pe Dirk Peters, iar de partea celor noi, Hearne şi alţi paisprezece marinari clin Falkland. Aceştia formau un grup aparte, al căror purtător de cuvânt era sealing-master-ul, care avea asupra lor o influentă nenorocită.

Căpitanul Len Guy aruncă o privire hotărâtă întregului echipai şi, cu o voce răsunătoare, spuse:

— Mateloţi de pe Halbrane, trebuie să vă vorbesc mai întâi despre cei care au dispărut. Cinci dintre tovarăşii noştri au pierit în această catastrofă.

— Aşteptând să pierim şi noi la rândul nostru, în mările acestea unde am fost târâţi, fără…

— Gura, Hearne, strigă Jem West, palid de furie, gura, că de nu…

— Hearne a spus ce crede el, zise cu răceală căpitanul Len Guy, dar îi ordon să nu mă mai întrerupă a doua oară.

Poate că Hearne ar fi răspuns, simţindu-se susţinut de majoritatea echipajului. Dar Martin Hoit se duse iute la el şi-l apucă de mină, făcându-l să tacă.

Căpitanul Len Guy se descoperi şi cu o emoţie care ne pătrunse până în fundul sufletului, continuă:

— Trebuie să ne rugăm pentru cei care au murit în această campanie periculoasă, întreprinsă în numele umanităţii. Dumnezeu să le ia în seamă devotamentul pentru semenii lor şi să asculte ruga noastră. În genunchi, mateloţi de pe Halbrane!

Îngenunchearăm cu toţii pe gheaţă şi un murmur de rugăciune urcă spre cer. Aşteptarăm ca Len Guy să se ridice şi apoi ne ridicarăm şi noi.

— Acum, reluă el, după cinstirea morţilor să, ne ocupăm de cei care au. Supravieţuit. Acestora le spun. Că, chiar în împrejurările de faţă, vor trebui să se supună ordinelor mele. Nu voi îngădui nici o rezistenţă, nici o ezitare. Toată răspunderea salvării noastre îmi revine mie şi nu voi ceda nimic, nimănui. Comand aici, ca şi pe bord.

— Pe bord, când corabia nu mai există, îndrăzni Hearne.

— Te înşeli, Hearne, răspunse el calm. Vasul este aici şi-l vom pune în stare de plutire. De altfel, chiar dacă n-am mai avea decât luntrea, tot eu sunt căpitanul. Şi vai de cel care va uita acest lucru!

În ziua aceea făcurăm punctul, folosind sextantul şi stabilirăm ora cu cronometrul care scăpaseră nestricate. Căpitanul Len Guy obţinu următorul rezultat:

Latitudine sudică 83°55' şi longitudine vestică 39'12'. Halbrane nu mai era decât la un grad şi cinci minute de polul austral, adică la şaizeci şi cinci de mile.

2.8. LOVITURA DE GRAŢIE.

La lucru, spusese căpitanul Len Guy, şi chiar în după amiaza acelei zilei fiecare se apucă cu râvnă de muncă. Nu aveam nici o clipă de pierdut. Cu toţii înţeleseseră că problema timpului le domina pe toate celelalte.

În privinţa merindelor, nu ne făceam griji, fiindcă goeleta mai avea provizii pentru cel puţin optsprezece luni. Prin urmare, foamea nu ne ameninţa şi nici setea, cu toate că o parte din butoaiele cu apă dulce plesniseră în timpul zguduiturii şi tot lichidul din ele se scursese prin fisurile bordajului.

Din fericire, butoaiele cu gin, whisky, bere şi vin din cală, fiind aşezate în partea care avusese mai puţin de suferit, erau aproape intacte. Aici nu se pierduse nimic, iar în privinţa apei de băut, chiar aisbergul ne-o va furniza. După cum se ştie, gheaţa, fie că e făcută din apă dulce, fie din apa mării, nu este sărată. Prin transformarea ei din stare lichidă în stare solidă, clorura de sodiu este pe de-a-ntregul eliminată. Se pare deci că n-are importanţă de la ce fel de gheaţă este obţinută apa potabilă. Cu toate acestea, este de preferat apa obţinută prin topirea anumitor blocuri foarte uşor de recunoscut după transparenţa şi culoarea lor aproape verzuie. Acestea sunt de fapt picături de ploaie solidificate, care dau o apă infinit mai bună la băut decât cea scoasă din topirea gheţarilor.

Desigur că Len Guy, obişnuit să navigheze prin mările polare, ar fi recunoscut fără greutate blocurile acestea pe aisbergul nostru, dar nu cred că se mai găseau, pentru că partea lui de la suprafaţă era înainte de răsturnare scufundată în apă.

Căpitanul Len Guy şi Jem West hotărâră mai întâi să debarce tot ce era pe bord, în scopul de a uşura goeleta. Catargele, pânzele, frânghiile, fură strânse şi transportate pe platou. Era absolut necesar să nu se lase în corabie decât minimum de greutate, debarasând-o chiar de lest, în vederea grelei şi periculoasei operaţii a lansării pe apă.

Era de preferat ca plecarea să fie amânată cu câteva zile, dacă această întârziere ar fi oferit condiţii mai bune. Reîncărcarea proviziilor se va face apoi fără mare greutate. Această chestiune odată rezolvată, aduse după sine alta, la fel de importantă. Şi într-adevăr, ar fi fost o imprudenţă de neiertat să laşi proviziile în cămările HalbraneI, aflându-se în situaţia aceea atât de nesigură pe coasta aisbergului. Nu era oare de ajuns o nouă zguduire pentru a se desprinde? Nu ar dispărea oare punctul de sprijin, dacă blocurile din scobitura în care se prinsese goeleta s-ar li deplasat? Şi o dată cu ea n-ar fi dispărui, şi proviziile care trebuiau să ne asigure existenţa pe acest gheţar?

În ziua aceea se începu descărcarea lăzilor cu carne sărată, a legumelor uscate, făinii, pesmeţilor, ceaiului, cafelei şi butoaielor cu gin, whisky, vin şi bere, care fură scoase din cală şi din magazia de provizii, punându-le în siguranţă prin scobiturile gheţarului din apropierea HalbraneI. Luntrea trebuia de asemenea ferită de vreun accident, mai cu seamă de Hearne şi câţiva din ceata lui, care nutreau intenţia să şi-o însuşească pentru a face cale întoarsă spre banchiză.

Barca cea mare, cu toate vâslele, cu cârma, cu mărul, ancora ei mică, catargele şi pânzele, fură puse la adăpost la vreo treizeci de picioare spre stânga goeletei, în fundul unei scobituri uşor de supravegheat. În timpul zilei, n-aveam nici o teamă. În timpul nopţii, sau mai bine zis în timpul somnului, bosseman-ul sau vreunul dintre şefi va face de gardă lângă ea şi puteam fi siguri că barca era la adăpost de tentativa vreunui îndrăzneţ.

În zilele de 19, 20 şi 21 ianuarie, se făcu transportul încărcăturii şi demontarea catargelor goeletei. Mai târziu poate, Jem West va înlocui catargul hunei şi săgeţii de care, pentru moment, ne lipseam, putând ajunge şi fără ele, fie în insulele Falkland, fie în alt port unde am fi iernat. După ce terminarăm cu descărcatul proviziilor, ne întocmirăm o tabără pe platoul despre care am mai vorbit, în apropierea

HalbraneI. Făcurăm câteva corturi, aşezate pe butuci de brad, fixate de braţe false, în care adăpostirăm aşternuturile luate din cabine şi care ofereau un adăpost destul de bun împotriva vitregiilor naturii destul de frecvente în această epocă a anului.

Timpul se menţinea frumos, o briză permanentă adia de la nord-est, iar temperatura urcă la patruzeci şi şase de grade sau plus 7° şi 78 Celsius. Bucătăria lui Endicott fu instalată către fundul platoului, sprijinită de un perete de gheaţă, pe a cărui pantă foarte alungită se putea ajunge la vârful cel mai înalt al aisbergului.

Trebuie să recunosc că în timpul acestor zile, cit munca fu încordată şi foarte obositoare, nu i se putu reproşa nimic lui Hearne. Poate că ştiindu-se obiectul unei supravegheri speciale şi avertizat că Len Guy nu-l va cruţa, dacă s-ar fi gândit să-şi instige camarazii la nesupunere, se liniştise. Era supărător că apucăturile lui rele îl împinseseră să joace acest rol de intrigant, pentru că energia, îndemânarea şi inteligenta cu care era înzestrat, puteau face din el un om preţuit şi niciodată nu se arătase mai folositor ca în împrejurările acestea. Revenise oare la sentimente mai bune. Îşi dăduse seama poate că de înţelegerea comună depinde şi salvarea comună? Se putea să fie şi aşa, dar eu n-aveam nici un pic de încredere în el, ca'şi Hurliguerly, de altfel.

E de prisos, cred, să insist asupra zelului pe care-l punea metisul în imuncile acestea grele, fiind întotdeauna primul acolo unde era nevoie şi plecând ultimul, muncind cât patru, dormind pe apucate, neodihnindu-se decât în timpul mesei, pe care o lua ca de obicei singur şi izolat.

De când goeleta fusese victima acestui teribil accident, nu prea stătuserăm de vorbă. Şi ce mi-ar fi putăt spune? Nu gândeam oare la fel, că trebuie să renunţăm la orice speranţă de a duce mai departe această nenorocită campanie? Câteodată mi se întâmpla să zăresc pe Martin Hoit şi pe metis, unul lângă altul, ocupaţi cu vreo manevră

mai grea. Şeful velier nu pierdea nici o ocazie de a se apropia de Dirk Peters, care fugea de el din motivele pe care le cunoşteam. Şi când mă gândeam la confidenţa pe care mi-o făcuse cu privire la aşa-zisul Parker, fratele bun al lui Martin Hoit, la îngrozitoarea scenă de pe Grampus, mă cuprindea o oroare cumplită. Şi dacă, cine ştie cum, secretul ar fi fost dezvăluit, e sigur că metisul ar fi căzut victimă dezgustului tuturor. Nimeni n-ar mai fi văzut în el pe salvatorul şefului velier, iar acesta, aflând că fratele lui. Din fericire, numai Dirk Peters şi cu mine eram singurii păstrători ai acestui groaznic secret, în timp ce se făcea descărcarea HalbraneI, căpitanul Len Guy şi locotenentul studiau problema lansării vasului.

Trebuia coborâtă înălţimea aceasta de vreo sută de picioare, cuprinsă între scobitura în care se afla goeleta şi nivelul mării, pe un şanţ săpat în gheaţă, urmând o linie oblică' pe coasta de vest a aisbergului. În timp ce prima echipă, condusă de bosseman, se ocupa cu descărcarea goeletei, a doua, sub ordinele iui Jem West, începu însemnarea traseului printre blocurile care umpleau coasta muntelui plutitor. Nu ştiu de ce folosesc cuvântul acesta, pentru că gheţarul nu mai plutea. Cum sta nemişcat ca o insulă, nimic nu te făcea să crezi că va mai începe vreodată să plutească. În larg se vedeau trecând o mulţime de aisberguri, îndreptându-se spre sud-est, în timp ce al nostru continuă să rămână în pană, după cum spunea Dirk Peters. Va reuşi el oare să se desprindă de fundul submarin? Sau va veni oare vreo masă grea de gheaţă să se arunce asupra lui şi izbitura aceea îl va putea mişca din loc? Nimeni n-ar fi putut să prevadă ce se va întâmpla şi nu ne puteam bizui pe Halbrane, ca să părăsim definitiv aceste locuri.

Lucrările pregătitoare ţinură până la 24 ianuarie. Atmosfera era calmă, temperatura constantă, iar coloana termometrului marca două sau trei grade deasupra lui zero. Numărul aisbergurilor venite de la nord-vest sporea

mereu şi începurăm să ne temem de vreo ciocnire care putea să aibă, pentru noi, cele mai grave urmări.

Maistrul calafagiu Hardie începu mai întâi repararea lemnăriei corăbiei, schimbând cuiele de lemn rupte, înlocuind în unele locuri scândurile bordajului şi călăfătuind cusăturile. Nu-i lipsea nimic din materialele de care avea nevoie şi eram sigur că va face un lucru bun.

În mijlocul liniştii care stăpânea aceste locuri, răsunau surd loviturile de ciocan cu care se băteau cuiele în îmblănitura vasului şi loviturile de maiuri în cusăturile lui, care erau astupate cu câlţi. La aceste zgomote se mai adăugau ţipetele asurzitoare ale pescăruşilor, raţelor negre, albatroşilor şi petrelilor, zburând în cercuri largi în jurul vârfului aisbergului.

Când rămâneam singur cu căpitanul Len Guy şi Jem West, principalul subiect al discuţiei noastre era situaţia în care ne găseam, posibilităţile de a ieşi din încurcătură şi calculam şansele pe care le aveam pentru a o scoate la capăt. Locotenentul era foarte încrezător în reuşita încercării şi, în cazul când nu s-ar fi produs un nou incident, se şi vedea pe bordul goeletei, pusă din nou pe apă, în stare de plutire.

Căpitanul Len Guy era ceva mai rezervat. Ghidul că trebuia să renunţăm definitiv la speranţa de a-şi regăsi compatrioţii de pe Jane îi sfâşia inima. Şi când Halbrane va fi gata să-şi reia călătoria, când Jem West îl va întreba ce direcţie să ia, va îndrăzni el oare să ordone: „Cap la compas spre sud”? Nu, şi de data aceasta celor noi li se va alătura şi majoritatea vechilor mateloţi din echipaj. Încercând să-şi continue cercetările în această direcţie, trecând dincolo de pol, fără să aibă siguranţa că va ajunge la oceanul Indian şi nu la oceanul Atlantic, ar fi fost o îndrăzneală pe care nici un navigator din acele vremuri nu şi-a fi putut-o îngădui. Şi dacă marea era închisă în partea aceea de vreun continent, goeleta nu se expunea să rămână înfundată acolo, printre

aisberguri, fără să se poată elibera înainte de începutul iernii australe?

În aceste condiţii, orice încercare de a obţine de la căpitanul Len Guy continuarea campaniei, ar fi întâmpinat sigur un refuz categoric. Şi tocmai acum, când apropierea iernii polare ne impunea o cit mai grabnică întoarcere spre nord, fără să mai întârziem măcar o zi în această parte a mării antarctice. Dacă mă hotărâsem să nu-i mai vorbesc despre asta căpitanului Len Guy, nu scăpăm totuşi nici o ocazie să aflu ce gândeşte bosseman-ul. Adeseori, după terminarea lucrului, Hurliguerly venea lângă mine. Găsindu-ne un loc măi ferit, ne dădeam la vorbă, reînviind întâmplările mai vechi clin timpul călătoriei.

Într-o zi, cum şedeam amândoi pe o ieşitură a aisbergului cu privirile aţintite spre orizontul acela amăgitor, îmi spuse:

— Cine s-ar fi gândit, domnule Jeorling, atunci când Halbrane părăsea insulele Kerguelen, că după şase luni şi jumătate va sta cocoţată la această latitudine, pe vârful unui munte de gheaţă!

— Este cu atât mai neplăcut, răspunsei eu, fiindcă fără întârzierea provocată de acest accident, ne-am fi atins ţelul şi acum am fi fost pe drum spre nord.

— S-ar putea să aveţi dreptate, răspunse bosseman-ul, dar dumneavoastră spuneţi că ne-am fi atins ţelul, prin asta înţelegeţi că. Puteau fi găsiţi compatrioţii, noştri?

— Poate, bosseman.

— Eu însă nu cred de loc acest lucru, domnule Jeorling, cu toate că asta ar fi fost principalul şi chiar unicul scop al călătoriei noastre prin mările polare.

— Unicul scop, da, la început, insinuai eu. Dar după destăinuirile metisului cu privire la Arthur Pym…

— Ah! Încă vă mai gândiţi la asta, domnule Jeorling, ca şi acest cumsecade Dirk Peters?

— Încă, Hurliguerly, şi a trebuit să se întâmple accidentul acesta nenorocit tocmai când ne aşteptam mai puţin, şi să eşuăm aproape de liman.

— Da, în orice caz e o eşuare nemaipomenită declară bosseman-ul. În loc să dai de o bază solidă, să rămâi spânzurat în aer.

— Aşa că am dreptul s-o numesc întâmplare nenorocită, Hurliguerly.

— Nenorocită, fără îndoială, şi după părerea mea, asta ar putea fi luată şi ca avertisment.

— Cum adică?

— Adică avertismentul că nu e îngăduit să te aventurezi atât de departe în aceste regiuni, şi după părerea mea, însuşi creatorul interzice făpturilor sale să se caţăre până în vârful polilor pământului.

— Şi cu toate acestea, unul din vârfuri nu este decât la vreo şaizeci de mile.

— Este adevărat, domnule Jeorling. Dar aceste şaizeci de mile fac cât o mie, când n-ai nici un mijloc de a le străbate. Şi dacă lansarea goeletei nu reuşeşte, iată-ne condamnaţi să iernăm în condiţii pe care le-ar refuza chiar şi urşii polari.

Nu răspunsei decât printr-o clătinare din cap, care nu-l putea înşela pe Hurliguerly.

— Ştiţi la ce mă gândesc adesea, domnule Jeorling, reluă el.

— La ce, bosseman?

— La insulele Kerguelen, la care nu ne mai putem întoarce. Cu siguranţă că în timpul iernii trebuie sa fie un frig pe aici. Nu-i mare diferenţa între acest arhipelag şi insulele de la limitele mării antarctice. Dar, în sfârşit, acolo eram în apropierea Capului şi dacă vroiaţi să mergeţi la el, pentru a vă încălzi picioarele, nu dădeaţi de nici o banchiză care ar fi barat trecerea. Pe când de aici, din mijlocul acestor nesuferiţi gheţari, poţi pleca la dracu şi nu se ştie niciodată dacă vei găsi şi la el uşa deschisă.

— Îţi repet, bosseman, că fără acest stupid accident, totul ar fi fost sfârşit acum, într-un fel sau altul. Am fi avut mai mult de şase săptămâni ca să ieşim din mările australe. La

urma urmelor, se întâmplă rar ca o corabie să fie pusă într-o situaţie atât de grea cum este goeleta noastră şi asta datorită unui ghinion nemaipomenit care venea după împrejurări atât de fericite.

— S-au dus şi aceste împrejurări, domnule Jeorling, şi tare mă tem.

— Cum şi dumneata, bosseman, dumneata, omul cel mai încrezător?

— Odată şi odată, domnule Jeorling, se toceşte şi încrederea, ca fundul pantalonilor. Ce vreţi! Când mă compar cu cumătrul Atkins, instalat în hemul lui primitor, când mă gândesc la Cormoranul Verde, la sala mare de jos, la mesele acelea mici unde să tot stai cu un prieten la un păhărel de whisky sau de gin, în timp ce soba trosneşte şi sfârâie mai tare ca sfârleaza de pe acoperiş, ei bine, ce să mai spun, comparaţia nu este de loc în avantajul nostru şi, după părerea mea, cred că jupân Atkins a înţeles viaţa mai bine decât noi.

— Eh! Lasă, bosseman, că-l vei revedea pe acest cumsecade Atkins, şi Cormoranul Verde, şi Insulele Kerguelen. Pentru Dumnezeul. Nu te descuraja. Dacă şi dumneata, un om atât de optimist şi de hotărât, te laşi cuprins de desperare.

— Oh! Dacă ar fi vorba numai despre mine, domnule Jeorling, răul n-ar fi atât de mare.

— Oare echipajul?

— Da, şi nu, răspunse Hurliguerly, deşi îmi dau bine seama că nu sunt de loc mulţumiţi.

— Hearne a început din nou să-şi aţâţe camarazii?

— Pe faţă, încă nu, cel puţin aşa se pare, şi de când îl supraveghez, n-am simţit şi n-am auzit nimic. De altfel, ştie el ce-l aşteaptă dacă încearcă să facă vreo mişcare. Aşa că şi nu cred că mă înşel, vulpoiul acesta şi-a schimbat tactica. Dar ceea ce mi se pare normal la el, mă miră la Martin Hoit.

— Ce vrei să spui, bosseman?

— În ultima vreme, pare că s-au împrietenit foarte mult. Să observaţi cum Hearne îl caută pe Martin Hoit şi cum stau amândoi de vorbă, iar şeful velier îi acordă destulă atenţie.

— Presupun că Martin Hoit nu este omul care să se lase influenţat de Hearne, răspunsei eu, nici să-i urmeze sfaturile, dacă sealing-master-ul ar încerca să-i îndemne pe oameni la revoltă.

— Nu, fără îndoială, domnule Jeorling. Totuşi, nu-mi place de loc să-i văd împreună. Acest Hearne este un om periculos şi lipsit de conştiinţă, în care Martin Hoit se încrede prea mult.

— Îmi pare rău pentru Hoit, bosseman.

— Şi mie, dar ştiţi despre ce vorbeau într-o zi, când din întâmplare îmi ajunseră la urechi câteva frânturi din conversaţia lor?

— Nu voi şti decât după ce-mi vei spune, Hurliguerly.

— Ei bine, în timp ce flecăreau pe puntea Halbranei, i-am auzit vorbind despre Dirk Peters şi Hearne spunea: „Meştere Hoit, nu trebuie să te necăjeşti că metisul n-a vrut să-ţi vorbească nici odată şi nici să-ţi primească mulţumirile, cu toate că nu-i decât o brută, are în schimb un mare curaj şi a dovedit-o scoţându-te dintr-o situaţie grea, punându-şi viaţa în pericol. Dar nu trebuie să uiţi că el făcea parte din echipajul lui Grampus din care, dacă nu mă înşel, făcea parte şi fratele dumitale Ned.

— A spus el asta, bosseman, strigai eu? A spus el Grampus?

— Da, Grampus.

— Şi Ned Hoit?

— Precis, domnule Jeorling.

— Şi ce-a răspuns Martin Hoit?

— A răspuns cam'aşa: „Nici nu ştiu în ce condiţii a pierit nenorocitul meu frate. Poate în timpul unei revolte din cele care izbucniseră pe bord. Viteaz şi cinstit cum era el, nu

cred să-şi fi trădat căpitanul şi cine ştie dacă n-a fost măcelărit împreună cu ceilalţi.

— Şi Hearne a mai insistat, bosseman?

— Da, adăugind: „E foarte trist pentru dumneata, meştere Hoit. Căpitanul de pe Grampus după câte îmi amintesc, a fost părăsit într-o barcă, însoţit de doi sau trei din oamenii lui. Şi cine ştie dacă nu era şi fratele dumitale printre ei.

— Şi după aceea?

— După aceea, a mai adăugat: „Cum de nu ţi-a dat prin minte să-l întrebi pe Dirk Peters, care se afla pe vas în timpul acela?”; „Ba mi-a dat, răspunse Martin Hoit şi l-am întrebat pe metis, dar niciodată nu mi-a fost dat să văd un om mai deprimat şi mai îngrozit ca el, când mi-a răspuns: „Nu ştiu, nu ştiu nimic…” Şi a pronunţat cuvintele cu o voce atât de stinsă, că abia îl înţelegeam, apoi a fugit, ascunzându-şi capul în mâini.

— Asta-i tot ce-ai auzit din discuţia lor, bosseman?

— Atâta tot, domnule Jeorling. Dar mi s-a părut destul de ciudată şi mi-am zis că e bine să vă spun şi dumneavoastră.

— Şi la ce concluzie ai ajuns

— La niciuna, decât că-l' privesc pe Hearne ca pe un ticălos de ultima speţă, în stare să urzească în secret vreun plan ticălos, asociindu-l şi pe Martin Hoit.

Într-adevăr, ce însemna această nouă atitudine a lui Hearne? De ce căuta să se apropie de Martin Hoit, unul din cei mai buni marinari ai echipajului? De ce-i reamintea scenele de pe Grampus? Oare Hearne ştie ceva despre Dirk Peters şi Ned Hoit? Cunoştea el înfiorătorul secret ai cărui păstrători nu eram decât eu şi metisul?

Mărturisirea bosseman-ului îmi pricinui o nelinişte serioasă. Mă hotărâi totuşi să nu-i spun nimic lui Dirk Peters. Dacă ar fi bănuit că Hearne trăncănea despre întâmplările de pe Grampus, dacă ar fi aflat că acest ticălos, cum îl numea pe bună dreptate Hurliguerly, nu înceta să-i amintească lui Martin Hoit de fratele său Ned, nu ştiu ce s-ar fi întârnplat.

Oricare ar fi fost intenţiile lui Hearne, era destul de neplăcut că şeful velier, pe care se bizuia atât de mult căpitanul Len Guy, acorda ticălosului atâta încredere. Hearne avea cu siguranţă motive serioase să se poarte în felul acesta… Care erau acestea, nu puteam ghici. Deci, cu toate că echipajul părăsise orice gând de revoltă, o supraveghere severă se impunea, mai ales în ce-l privea pe Hearne.

De altfel, în curând această situaţie va lua sfârşit, cel puţin în ce privea goeleta. După două zile, reparaţiile fură terminate. Se terminase repararea lemnăriei şi săpatul şanţului de lansare a corăbiei până la poalele muntelui de gheaţă.

La acea epocă, gheaţa era mai moale la suprafaţă, şi munca aceasta n-a cerut eforturi prea mari târnăcoapelor şi hârleţelor. Patul pe care trebuia lansată corabia înconjura flancul de vest al aisbergului, în aşa fel încât panta se mai îndulcea. Priponită de nişte odgoane de sârmă, lunecarea vasului părea să se facă uşor şi fără nici o pagubă. Singurul lucru de care mă temeam era ca ridicarea temperaturii să nu îngreuneze lunecarea ei pe fundul patului de gheaţă.

Este de la sine înţeles că nici încărcătura, nici catargele, ancorele, lanţurile şi toate celelalte materiale nu fuseseră duse din nou pe bord. Cum corabia era destul de grea, chiar fără încărcătură, ne străduirăm s-o uşurăm cât mai mult cu putinţă. După ce goeleta ar fi fost iar pe apă, reîncărcarea se putea face în câteva zile.

În după amiaza zilei de 28 se luară ultimele măsuri. Pe alocuri, unde topirea gheţii se accentua, şanţul fu întărit pe margini cu stâlpi. Apoi, de la ora patru după amiază, toată lumea merse să se odihnească. Căpitanul dădu ordin să se împartă raţii duble de whisky şi de gin oamenilor care meritau într-adevăr acest spor de băutură, pentru că toată săptămâna munciseră din greu.

Părea că orice urmă de nesupunere se topise în fiecare, de când Hearne nu-şi mai aţâţa camarazii. Echipajul nu era

preocupat decât de marea şi greoaia operaţie a lansării. O dată ce Halbrane era din nou pe mare, însemna că vom pleca. Ne vom reîntoarce. Numai pentru Dirk Peters şi pentru mine, plecarea însemna părăsirea definitivă a lui Arthur Pym.

Noaptea aceea fu cea mai călduroasă noapte din câte petrecusem până atunci. Termometrul arăta cincizeci şi trei de grade, adică plus 11° şi 67 Celsius. Dimineaţa, îndată ce soarele se ridică pe orizont, gheaţa începu să se topească curgând în mii de pârâiaşe pe pereţii gheţarului până în mare.

Cei mai nerăbdători se treziră de la ora patru şi printre aceştia mă aflam şi eu. Dormisem foarte puţin, şi-mi închipui că Dirk Peters nu putuse dormi de loc, la gândul că trebuia să se înapoieze. Operaţia lansării era hotărâtă pentru ora zece. Punând la socoteală toate întârzierile posibile şi având în vedere toate precauţiile unei munci aşa de anevoioase, căpitanul Len Guy socotea totuşi ca va sfârşi această treabă înainte de a se întuneca. Nimeni nu se îndoia că până seara goeleta nu va fi coborâtă cel puţin la poalele aisbergului.

Este de la sine înţeles că toţi trebuia să dăm o mână de ajutor la această grea manevră. Fiecăruia îi era fixat locul unde trebuia să se afle, unii la uşurarea lunecuşului, folosind tăvălugi de lemn pe care să lunece tălpoaia, dacă ar fi fost cazul, alţii, dimpotrivă, pentru a-i frâna lunecuşul în cazul când coborârea ar fi prea repede, trebuind ca vasul să fie reţinut cu ajutorul odgoanelor şi pârghiilor pregătite în vederea acestui scop.

Masa pe care o luarăm în corturi se termină la ora nouă.

Mateloţii noştri băură ultimul rând pentru succesul operaţiei şi noi însoţirăm uralele noastre, ce-i drept cam premature, cu entuziasmul lor. De altfel, măsurile fuseseră luate cu atâta înţelepciune şi competenţă de către căpitanul Len Guy şi de locotenent, încât lansarea nici n-avea cum să nu reuşească.

Eram gata să părăsim tabăra şi să mergem la posturile noastre, când deodată tăcerea fu străbătută de strigăte de groază şi furie neputincioasă. Un spectacol înspăimântător se petrecu sub ochii noştri, şi cu toate că nu ţinu mult, lăsă o amintire groaznică şi de neuitat în sufletele noastre. Unul din enormele blocuri de pe povârnişul scobiturii în care se înţepenise Halbrane, dezechilibrat din cauza topirii, se desprinsese de la locul lui şi acum se rostogolea în salturi pe coasta de gheaţă. O clipă mai târziu, goeleta nemaiavând sprijin în partea aceea, începu să se clatine, ameninţând să se prăbuşească.

Pe puntea de la prova se afla Rogers şi Gratian, în zadar încercară nenorociţii mateloţi să sară peste bastingaj, dar nu mai avură timp, fiindcă vasul îşi înteţi oscilaţiile şi, cu un zgomot' asurzitor, se prăbuşi.

Da, am văzut cu ochii mei acest lucru. Am văzut goeleta noastră răsturnându-se, aplecându-se întâi pe coasta stingă, apucând dedesubt pe unul din noii mateloţi, care nu mai avu timp să se dea la o parte, apoi sărind din colţ în colţ până la poalele gheţarului, şi căzând în gol. După câteva clipe, sfărâmată, cu bordajul atârnând, cu lemnăria făcută ţăndări, Halbrane dispărea în valuri, făcând să sară până la poalele aisbergului o trâmbă enormă de apă.

2.9. CE-I DE FĂCUT?

Eram năuciţi, acesta e cuvântul, năuciţi, după această nenorocită întâmplare, în urma căreia corabia sfărâmată se prăbuşise în adâncurile mării polare. Din Halbrane a noastră nu mai rămăsese nimic, nici măcar epava. Înainte cu câteva clipe, trona la o sută de picioare deasupra mării şi acum, acum era la cinci sute de picioare în fundul ei.

Da! Eram năuciţi, şi care dintre noi ar fi avut curajul să se mai gândească la pericolele pe care ni le rezerva viitorul? Eram atât de uimiţi, că ne pierise şi graiul, iar ochilor nu le venea să creadă că au văzut aievea ceea ce se întâmplase.

După prima uimire, urmă o stare dezolantă, care la urma urmei era firească, după această nouă catastrofă. Nu se

auzi nici un strigăt, nu făcu nimeni nici un gest. Rămăseserăm nemişcaţi, cu picioarele ţintuite parcă pe gheaţă. Ce cuvinte ar putea zugrăvi grozăvia situaţiei în care ne găseam.

După ce goeleta dispăru înghiţită de valuri, din ochii locotenentului Jem West se rostogoliră pe obrajii aspri boabe mari de lacrimi.

Această Halbrane, pe care o iubea atât de mult, nu mai era. Jem West, omul acesta cu o fire atât de tare, plângea. Trei dintre oamenii echipajului pieriseră şi în ce împrejurări tragice. Pe Rogers şi Gratian, doi dintre cei mai credincioşi mateloţi ai noştri, îi văzuserăm agitându-şi desperaţi braţele, apoi azvârliţi de salturile goeletei şi dispărând o dată cu ea. Şi celălalt, falklandezul, strivit între coasta goeletei şi gheaţă, din care nu mai găsirăm decât o masă informă zăcând într-un lac de sânge. Încă trei victime înscrise în ultimele zece zile, în necrologul acestei funeste campanii.

Soarta care ne favorizase până când Halbrane fusese luată de gheţar, ne lovea acum cu cea mai mare furie. Şi dintre toate loviturile, aceasta nu era oare cea mai grea şi nu va fi ea lovitura de graţie?

Tăcerea care domnise o clipă fu întreruptă de o gălăgie infernală, din care răzbăteau strigăte desperate, fireşti de altfel, după această nenorocire. Poate mulţi se gândeau că era mai bine să se fi aflat pe bordul Halbranei, în timpul rostogolirii ei pe coastele aisbergului. Totul s-ar fi sfârşit, cum s-a întâmplat cu Rogers şi Gratian. Această expediţie, pe care începeam s-o consider şi eu nesăbuită, avea un deznodământ dintre cele mai tragice şi desperarea împinge de multe ori pe oameni la imprudenţe, sau îi face capabili de o îndrăzneală, pe care, în împrejurări normale, nici n-ai bănui-o. După prima zăpăceală, instinctul, de conservare izbucni şi fără ca Hearne să se amestece, camarazii lui strigară:

— La barcă, la barcă!

Nenorociţii aceştia nu mai erau stăpâni pe ei. Groaza îi scosese din minţi. Alergau cu toţii spre scobitura unde fusese pusă la adăpost, după descărcarea goeletei, unica noastră barcă, prea mică pentru a încăpea toţi în ea.

Căpitanul Len Guy şi Jem West ieşiră în grabă din tabără. Mă luai şi eu după ei, urmat de bosseman. Aveam arme şi eram hotărâţi să facem uz de ele, dacă ar fi nevoie. Trebuia să împiedicăm cu orice preţ pe furioşii aceştia să pună stăpânire pe barcă în fond, nu era numai dreptul unora ci al tuturor.

— Mateloţi, înapoi, strigă Len Guy.

— Înapoi, repetă Jem West, sau trag în primul care mai face un pas.

Amândoi ameninţau cu pistoalele întinse, Bosseman-ul, la rându-i, îşi îndreptă puşca spre ei. Eu îmi ţineam carabina gata pregătită, doar s-o pun la ochi. Dar cu toate somaţiile noastre, nu reuşirăm să-i oprim. Aceşti oameni înnebuniţi nu înţelegeau de nimic, nu vroiau să audă de nimic, iar primul care era tocmai să sară peste ultimul bloc, care-l mai despărţea de barcă, se rostogoli, lovit de glontele locotenentului. Mâinile lui încercară să se agate de ceva, dar puterile îl părăsiră şi, lunecând pe clinul coastelor îngheţate, dispăru în abis.

Era oare începutul unui masacru? Acestuia îi vor urma alţii împuşcaţi pentru nesupunere, aici, pe gheţarul acesta. Oamenii vechi din echipaj vor trece oare de partea celor din Falkland? Atunci observai că Hardie, Martin Hoit, Francis Burry, Stern ezitau să treacă de partea noastră, în timp ce Hearne stătea nemişcat mai la câţiva paşi, abţinându-se să dea vreun semn de încurajare revoltaţilor.

Nu-i puteam lăsa totuşi să fie stăpâni pe barcă, s-o dea jos de unde era aşezată, ca zece sau doi sprezece să se îmbarce pe ea, lăsându-ne pe noi, ceilalţi, părăsiţi pe acest aisberg, în neputinţă de a mai ajunge pe mare. Şi cum pericolul îi adusese în ultimul hal de inconştienţă, rămânând surzi la ameninţări, un alt matelot, gata să

ajungă la barcă, fu doborât de glontele bosseman-ului, care-l ţintise drept în inimă.

Tabăra lui Hearne se micşorase cu încă doi dintre cei mai hotărâţi partizani ai lui, un american şi unul din Ţara de Foc. Deodată, lângă barcă se ivi un om. Era Dirk Peters, care se urcase pe panta opusă, fără să fie văzut. Metisul puse una din mâinile lui enorme pe etravă şi cu cealaltă făcu semn furioşi lor să se îndepărteze.

Dacă Dirk Peters era acolo, nu mai era nevoie de armele noastre, fiindcă el singur era de ajuns pentru a apăra barca. Şi ne convinserăm foarte curând de acest adevăr, pentru că în momentul când un grup de cinci-şase mateloţi înainta, el le ieşi înainte, îl apucă pe cel mai apropiat de centură şi ridicându-l în sus, îl zvârli ca pe nimic; acesta se rostogoli vreo zece paşi şi cum n-avea de ce se agăţa, nenorocitul ar fi căzut în mare, dacă Hearne n-ar fi reuşit să-l prindă la timp. Era de-acum prea mult, după cei doi căzuţi sub gloanţe. După intervenţia metisului, revoltaţii se potoliră ca prin farmec. Intre'timp, ajunserăm lângă barcă şi împreună cu noi, mai ajunseră câţiva dintre oamenii a căror ezitare nu durase mult. Cu toate acestea, ceilalţi rămâneau superiori ca număr.

Căpitanul Len Guy apăru înfuriat lângă barcă, urmat de Jem West, care îşi păstra atitudinea aceea indiferentă, de totdeauna. Câteva clipe, comandantul nu putu să rostească o vorbă, privirile lui însă spuneau tot ceea ce gura Iui nu putea rosti. În sfârşit, cu o voce tunătoare, începu:

— Ar trebui să mă port cu voi cum te porţi cu nişte bandiţi, şi cu toate acestea nu vreau să văd în voi decât nişte oameni ieşiţi din minţi. Această barcă nu aparţine numai câtorva, ne aparţine tuturor. Ea constituie acum unicul nostru mijloc de salvare, şi voi aţi vrut s-o furaţi, s-o furaţi ca nişte laşi. Să vă intre bine în cap, ceea ce vă repet pentru ultima oară. Barca aceasta este a Halbranei, este însăşi Halbrane. Eu sunt căpitanul ei şi vai de acela care nu-mi va asculta ordinele.

Rostind ultimele cuvinte, Len Guy îl privi pe Hearne, fapt care însemna că lui în mod special i se adresează. Hearne nu fusese amestecat de loc în ultima întâmplare, cel puţin nu pe faţă. Dar nimeni nu se îndoia că el era acela care-i îndemnase pe falkIandezi să-şi însuşească barca şi tot el îi va aţâţa din nou.

— Toată lumea în tabără, ordonă căpitanul Len Guy, iar tu, Dirk Peters, rămâi aici de pază.

Drept răspuns, metisul îşi clătină papul său mare în semn că a înţeles şi se instala lângă barcă. Echipajul se întoarse în tabără, fără să facă cea mai mică opoziţie. Unii se întinseră pe aşternuturile lor, iar alţii se împrăştiară prin împrejurimile taberei.

Hearne nu căută să se întâlnească cu nimeni şi nici de Martin Hoit nu se apropie. Acum, când mateloţii nu mai aveau nici o treabă de făcut şi erau condamnaţi la trândăvie, aveam destul timp să examinăm situaţia, înrăutăţită foarte mult prin pierderea HalbraneI şi să născocim vreun mijloc de-a ieşi din ea.

Căpitanul, locotenentul şi bosseman-ul ţinură sfat, ia care participai şi eu. Căpitanul Len Guy începu:

— Ne-am apărat barca şi vom continua s-o apărăm.

— Pină la moarte, declară Jem West.

— Cine ştie dacă în scurtă vreme nu vom fi siliţi să ne îmbarcăm în ea spusei eu.

— În cazul acesta, reluă căpitanul Len Guy, pentru ca nu vom încăpea cu toţii, vom trebui să tragem la sorţi. Soarta îi va alege prin urmare pe aceia care vor pleca şi nu cer decât să fiu considerat la fel cu ceilalţi.

— Încă n-am ajuns acolo, ce dracu răspunse bosseman-ul. Aisbergul este solid şi nu văd nici un pericol de topire înainte de sosirea iernii.

— Nu, afirmă Jem West. De asta nu ne putem teme. Ceea ce avem de făcut este să veghem cu străşnicie asupra bărcii şi merindelor.

— Din fericire, adăugă Hurliguerly, am pus încărcătura la adăpost. Sărmană şi dragă Halbrane. Va rămâne şi ea în mările acestea, ca şi Jane, sora ei mai mare.

Da, mă gândeam eu, una distrusă de sălbaticii din insula Tsalal, cealaltă, victima unei catastrofe, pe care nici o putere omenească n-o poate stăvili.

— Ai dreptate, Jem, spuse şi căpitanul Len Guy. Trebuie să-i împiedicăm pe oamenii noştri de la jaf. Avem provizii pentru mai mult de un an, fără să mai punem la socoteală ceea ce ne va furniza pescuitul.

— şi este cu atât mai necesară veghea, căpitane, cu cât. Am văzut că unii dau târcoale butoaielor de whisky şi gin, spuse bosseman-ul.

— Şi ce n-ar fi în stare să facă aceşti nenorociţi, înfierbântaţi de nebunia şi furiile beţiei, spusei eu.

— Voi lua măsuri în această privinţă, răspunse locotenentul.

Atunci eu îndrăznii:

— Este 'de presupus ca vom fi siliţi sa iernăm pe acest aisberg?

— Să ne ferească cerul de o astfel de eventualitate îngrozitoare, răspunse căpitanul.

— La urma urmelor, dacă va fi nevoie, zise bosseman-ul, o s-o facem şi pe asta, domnule Jeorling. Vom săpa firide în gheaţă, ca să ne punem la adăpost de asprimea frigului polar şi atâta timp cât vom avea cu ce să ne potolim foamea.

În clipa aceea se iviră în mintea mea cumplitele scene de pe Grampus, când Dirk Peters ucisese pe Ned Hoit, fratele şefului velier de pe goeleta noastră. Vom ajunge oare şi noi la astfel de situaţii desperate? Totuşi, înainte de a începe să ne instalăm pentru o iarnă de şapte sau opt luni, cel mai bun lucru n-ar fi să părăsim aisbergul, dacă bineînţeles ne va fi cu putinţă?

Atrasei atenţia căpitanului şi lui Jem „West asupra acestei chestiuni.

Răspunsul era greu de dat şi fu precedat de o lungă tăcere.

În sfârşit, Len Guy se hotărî:

— Da, ar fi cel mai bun lucru pe care l-am putea face şi dacă barca ar fi destul de mare să încăpem toţi, cu proviziile necesare pentru o călătorie care va dura cel puţin trei până la patru săptămâni, n-aş şovăi o clipă să mă reîntorc pe mare, luând direcţia spre nord.

— Vom fi însă obligaţi să navigam împotriva vântului şi împotriva curenţilor, şi nici goeleta nu cred că ar fi rezistat. Pe când, dacă am continua drumul spre sud, aruncai eu.

— Spre sud? Repetă căpitanul, fixându-şi privirea asupra mea, de parcă voia să-mi citească până în fundul sufletului.

— De ce nu, îi răspunsei eu. Dacă aisbergul nu s-ar fi oprit din drumul său, se putea să ajungă până la vreun pământ în această direcţie şi ceea ce ar fi făcut el, n-ar putea să facă şi barca noastră?

Căpitanul clătină din cap şi nu răspunse, iar Jem West aştepta în linişte, ca de obicei.

— Eh! Aisbergul nostru tot va ridica ancora într-o bună zi spuse Hurliguerly. Nu e statornic ca insulele Falkland sau Kerguelen. Prin urmare, cel mai bun lucru este să aşteptăm pentru că în barcă nu putem încăpea douăzeci şi trei de oameni.

— Nici nu e nevoie să ne îmbarcăm toţi, insistai eu. E de ajuns cinci sau şase care să meargă în recunoaştere. Vreo douăsprezece sau cincisprezece mile spre sud.

— Spre sud, repetă din nou Len Guy.

— Fără îndoială, căpitane, reluai eu. Ştiţi, desigur, că geografii noştri susţin că regiunile antarctice sunt făcute dintr-o calotă continentală.

— Geografii nu ştiu nimict şi nici nu pot şti mare lucru, răspunse cu răceală locotenentul.

— Ar fi păcat să nu lămurim noi această enigmă a continentului polar, din moment ce suntem atât de aproape, insistai eu.

Nu crezui că trebuie să vorbesc mai mult, cel puţin în clipa aceea. Şi, orice s-ar zice, să trimitem unicul nostru mijloc de salvare în cercetări bazate numai pe presuneri, însemna să ne expunem la pericole zadarnice, fiindcă barca putea să fie târâtă de curenţi prea departe sau să nu ne mai regăsească în acelaşi loc. Dacă aisbergul se va desprinde şi-şi va relua mersul întrerupt aici, ce-ar fi devenit oamenii care plecaseră în recunoaştere?

Toată nenorocirea se trăgea de la faptul că barca. Era prea mică pentru a ne lua pe toţi, încărcând totodată şi provizii îndestulătoare. Dintre cei vechi de pe bord, rămăseseră zece oameni, socotindu-l şi pe Dirk Peters. Iar falklandezii erau treisprezece în total douăzeci şi trei. Ei bine, barca noastră nu putea duce decât unsprezece sau cel mult doisprezece inşi. Prin urmare, însemna ca jumătate din echipaj să fie părăsit pe această insulă de gheaţă şi pe care i-ar fi ales soarta? Şi ce-ar fi devenit aceştia?

Hurliguerly îşi dădu o părere care ni se păru că merită cel puţin să fie discutată:

— Dacă te gândeşti bine, spuse el, nu poţi şti dacă cei care s-or îmbarca ar avea mai mult noroc decât cei care ar rămâne… Eu mă cam îndoiesc că ar fi mai bine aşa şi ca o dovadă, iată, cedez bucuros locul meu oricui îl vrea.

Poate că bosseman-ul avea dreptate. Dar în sinea mea, cerând ca barca să fie folosită, nu mă gândeam decât la o recunoaştere în jurul aisbergului.

În concluzie, se hotărî luarea de măsuri în vederea iernării pe aisberg, chiar dacă acesta ar reîncepe să plutească.

— Iată ce va fi foarte greu să-i faci pe oamenii noştri să înţeleagă, spuse Hurliguerly.

— Vom face tot ce trebuie făcut, răspunse locotenentul, şi, începând chiar de azi, toată lumea la treabă!

Neînchipuit de tristă fu ziua aceea în care începurăm pregătirile. Singurul care începu lucrul fără să discute, fu bucătarul nostru Endicott. Acest negru, căruia viitorul nu-i făcea griji prea mari, cu firea lui domoală se resemna,

împăcându-se uşor cu soarta, care-i era hărăzită, Şi dacă te gândeşti bine. Poate că acesta este adevăratul sens al vieţii. Pe el puţin îl interesa dacă era vorba să facă mâncare aici sau în altă parte, din moment ce maşinile de gătit erau instalate undeva.

Şi cu surâsul acela larg şi bun, întipărit pe mutra lui neagră, spuse prietenului său, bosseman-ul:

— Din fericire, ' bucătăria meu nu mers la fund şi să vedem dumneata, Hurliguerly, dacă nu facem şi aici bucate tot aşa bun ca pe bordul Halbrana, atâta vrei, să dai la Endicott provizii.

— Eh! Meştere Endicott, nu vor lipsi aşa de repede, răspunse bosseman-ul. Nu de foame trebuie să ne temem, ci de frig, un frig care te aduce în stare de gheţar, în clipa când încetezi să mai baţi din picioare, un frig care face să-ţi crape pielea şi să-ţi trosnească oasele căpăţânii. Dacă am mai avea câteva sute de tone de cărbuni. Dar cu multă chibzuială, abia ne-a mai rămas să fierbem cazanele cu mâncare.

— Şi asta sfânt! Spuse Endicott. Strict oprit să atingi cineva de el. Bucătăria nainte de tot.

— Al dracului arăpilă. De aceea nu te plângi tu de nimic. Nu eşti tu sigur c-o să-ţi încălzeşti totdeauna labele la căldura maşinii de gătit?

— Ce sa face, bosseman, eşti bucătar şef, sau nu eşti? Când eşti, profiţi, dar eu promit să ai un locşor la mine, în faţa plitei încins.

— Asta-i bine Endicott, asta-i bine. Fiecare la rândul lui. Nici o favoare, chiar pentru un bosseman. Acesta-i un drept al tău, fiindcă nu eşti tu omul însărcinat cu făcutul supei? Şi la urma urmelor, mai bine este să fii la adăpost de foamete, frigul mai poate fi combătut, se mai poate îndura. Vom săpa găuri în aisberg, ne vom înghesui în ele. Şi de ce adică n-am locui cu toţii la un loc, într-o grotă, ca într-o adevărată cazarmă. Am auzit că gheaţa ţine căldură. Ei bine, eu nu-i cer mai mult decât să ne-o lase pe a noastră.

Sosise ora când trebuia să intrăm în tabără să ne culcăm. Dirk Peters, la refuzul său de a fi scutit de gardă, rămase să păzească barca şi nimeni nu se gândi să-i dispute acest drept. Căpitanul Len Guy şi Jem West nu intrară în corturi decât după ce se asigurară că Hearne şi acoliţii lui erau la locurile lor.

La scurtă vreme mă culcai şi eu. N-aş putea spune cât am dormit şi nici ce ora era, când o zguduitură puternică mă dădu de-a rostogolul. Ce se mai întâmplase? Se răsturna din nou aisbergul? Într-o clipă, eram cu toţii în picioare, ieşind grăbiţi şi curioşi din corturi, în lumina minunată a nopţii polare.

O altă masă plutitoare, de dimensiuni enorme, se izbise de aisbergul nostru, care, cum spun marinarii, „ridicase ancora” şi plutea spre sud.

2.10. HALUCINAŢII.

Situaţia se schimbase într-un chip nesperat. Care vor fi consecinţele faptului că ne desprinsesem de locul acela? După ce fusesem imobilizaţi în apropierea punctului unde se întretaie meridianele treizeci şi nouă şi optzeci şi nouă, iată-ne plutind din nou, târâţi de un curent puternic, în direcţia polului. Primului sentiment de bucurie şi uşurare îi urmară toate îndoielile şi spaimele necunoscutului care se deschidea în faţa noastră.

Dirk Peters era poate singurul care se bucura din toată inima, văzându-se din nou pe drumul pe care se încăpăţâna să susţină că va da de urmele bietului său Pym. Dar ce gânduri treceau oare prin capul tovarăşilor săi. Căpitanul Len Guy nu mai avea nici o speranţă să-şi regăsească compatrioţii. Nu mai încăpea nici o îndoială că William Guy şi cei cinci mateloţi părăsiseră insula Tsalal, de aproape opt luni dar unde se refugiaseră oare? În treizeci şi cinci de zile noi am parcurs o distanţă de aproape patru sute de mile, fără să descoperim ceva. Chiar dacă ar fi ajuns la acel continent polar, căruia compatriotul meu, Maury, în ingenioasele lui ipoteze, îi atribuie o lăţime de vreo mie de

leghe, care parte a acestui continent o aleseserăm noi pentru cercetările noastre? Dacă această extremitate a axului terestru este scăldată de apele mării, supravieţuitorii de pe Jane nu pieriseră oare în abisurile ei, care în curând vor fi acoperite de carapacea gheţii?

Prin urmare, chiar dacă îşi pierduse orice speranţă, căpitanul Len Guy avea datoria să-şi readucă echipajul spre nord, pentru a trece de cercul antarctic, cât timp îi mai permitea sezonul, iar noi eram târâţi spre sud. Aşa cum v-am mai spus, după prima senzaţie de uşurare, groaza puse stăpânire pe noi, la gândul că aisbergul era purtat. În direcţia aceea, spre locuri necunoscute.

Şi cititorul să ţină seama de un lucru, dacă nu eşuam undeva, nu însemna că nu trebuia să ne pregătim pentru o iernare lungă, pierzând speranţa de-a mai întâlni vreuna din balenierele care pescuiau între Insulele South-Orkneys, Noua Georgie şi Insulele Sandwich.

În urma ciocnirii, care pusese aisbergul nostru în stare de plutire, multe din lucrurile care făcuseră încărcătura goeletei căzuseră în. Mare: tunurile de pe Halbrane, ancorele, lanţurile, o parte din catarge şi butucii de brad. În ce priveşte restul încărcăturii, datorită inventarului făcut cu o zi în urmă, puturăm verifica cu satisfacţie că nu suferă pierderi prea mari.

Ce-am fi devenit noi dacă rezervele de hrană ar fi fost distruse de această zguduire? Din observaţiile pe care le făcu în cursul dimineţii, căpitanul stabili că muntele nostru de gheaţă mergea spre sud-est. Prin urmare, nu se produsese nici o schimbare a direcţiei pe care o avea curentul. Nici celelalte mase plutitoare nu se abătură de la această direcţie şi una din ele se ciocnise de coasta de est a aisbergului nostru. Acum cei doi coloşi de gheaţă deveniseră unul singur, care se deplasa cu o viteză de două mile pe oră.

Merita să te gândeşti la acest curent, care, de la banchiză încoace străbătea apele mării libere până spre polul

austral. Dacă, după părerea lui Maury, exista un vast continent antarctic, sau curentul acesta îl ocolea, sau continentul era despărţit în două, de un braţ de mare foarte lat, care oferea un drum de ieşire maselor lichide şi maselor plutitoare târâte de curent prin apele mărilor Sudului. După părerea mea, nu va trece mult şi ne vom lămuri şi asupra acestei presupuneri. Mergând cu iuţeala de două mile, ne erau de ajuns treizeci de ore, pentru a ajunge punctul axial, în care se întâlnesc meridianele globului terestru.

În ce priveşte curentul, ori trecea chiar pe la pol, ori exista acolo un ţinut pe care-l ocolea şi în cazul acesta, aveam unde să acostăm. Împărtăşii părerile mele bosseman-ului:

— Ce să vă spun, domnule Jeorling, începu el, dacă curentul trece pe la pol, vom trece şi noi. Dacă nu trece el, nu trecem nici noi. Nu mai suntem stăpânii lui, să mergem unde ne place. Un gheţar nu este o corabie şi cum n-are nici pânze, nici cârmă, merge încotro îl poartă curentul.

— Suntem de acord, Hurliguerly, dar mă gândeam că dacă ne-am îmbarca doi-trei, în luntrea aceea a noastră.

— Mereu această chestie. După cum văd, ţineţi mult la barcă.

— Fără îndoială, şi dacă, în sfârşit, există pământ undeva, n-ar fi cu putinţă oare ca oamenii de pe Jane…

— Să fi mers până acolo, domnule Jeorling, la patru sute de mile de insula Tsalal.

— Cine ştie, bosseman?

— Fie cum ziceţi dumneavoastră, dar îngăduiţi-mi să vă spun că aceste raţionamente ar avea rost când se va arăta pământul, dacă se va arăta vreodată. Căpitanul nostru va şti ce trebuie să facă, amintindu-şi că timpul trece şi că suntem grăbiţi. Nu mai putem întârzia mult prin mările polare, şi la urma urmelor, dacă aisbergul nu ne duce nici spre insulele Falkland, nici spre insulele Kerguelen, ce mai contează pe unde vom ieşi?

Important este să trecem de cercul polar înainte ca iarna să-l facă de netrecut. Trebui să recunosc că Hurliguerly avea perfectă dreptate. În timp ce se executau pregătirile pentru iarnă, conform ordinelor căpitanului, sub supravegherea lui Jem West, urcai în câteva rânduri până în vârful aisbergului. Acolo, aşezat pe vârful cel mai înalt, cu ocheanul la ochi, scrutam vreme îndelungată orizontul.

Din când în când, linia lui circulară era întreruptă de trecerea vreunui munte plutitor sau se ascundea după vreo fâşie de ceaţă. Din locul unde mă aflam, la o înălţime de o sută cincizeci de picioare deasupra nivelului mării, privirea mea străbătea mai bine de douăsprezece mile. Până atunci, nici un contur, cât de îndepărtat, nu se profila pe linia orizontului. În două rânduri, căpitanul se urcă până în vârf şi făcu punctul.

În ziua de treizeci ianuarie, rezultatul observaţiei fu următorul: longitudine vestică: 67°19' iar latitudine sudică 89°21'. Din aceste observaţii înţeleserăm două lucruri: întâi, că de la ultima stabilire a poziţiei noastre longitudinale, curentul ne abătuse cam cu douăzeci şi patru de grade spre sud-est şi al doilea, aisbergul nostru nu mai era 'decât la vreo patruzeci de mile de polul austral.

În timpul zilei cea mai mare parte a încărcăturii fu dusă în interiorul unei grote adinei şi destul de înalte., pe care o descoperise bosseman-ul pe coasta de est, unde., chiar în cazul unei noi ciocniri, lăzile şi butoaiele ar fi fost în siguranţă.

Maşina de gătit a lui Endicott fu instalată cu ajutorul oamenilor între două blocuri solide şi, pentru mai multă siguranţă, grămădiră împrejurul ei câteva tone de cărbuni.

Aceste munci se executară fără cea mai mică discuţie şi nu se auzi măcar un murmur cât de slab. Era vădit că tăcerea aceasta, pe care o păstra echipajul, era voită. Se supuneau căpitanului Len Guy şi locotenentului, fără să criciiească şi executau cu stricteţe şi grabă toate ordinele. Oare cu timpul descurajarea nu-i va cuprinde din nou pe oamenii

aceştia? Oare autoritatea comandanţilor., recunoscută acum de toţi, nu va fi contestată peste câtva timp? Ne puteam bizui pe bosseman, pe maistrul Hardie, poate chiar şi pe Martin Hoit şi încă doi sau trei dintre cei vechi, în ce-i privea pe ceilalţi, şi mai ales pe cei recrutaţi în insulele Falkland, vor rezista oare ei tentaţiei de a pune mina pe barcă pentru a fugi cu ea?

După părerea mea, atâta timp cât aisbergul nostru plutea, nu trebuia să ne fie teamă de nimic, fiindcă el mergea cu o iuţeală pe care barca n-ar fi putut-o atinge niciodată. Dar dacă eşua pentru a doua oară, dacă se izbea de litoralul unui continent sau al unei insule, ce-ar fi făcut aceşti nenorociţi pentru a scăpa de greutăţile iernării.

Acesta fu subiectul discuţiei noastre, tot timpul cât ţinu masa de prânz. Len Guy şi Jem West fură de aceeaşi părere cu mine, că atâta timp cât masa plutitoare va continua să se deplaseze,. Hearne şi tovarăşii lui nu vor face nici o încercare. Supravegherea nu trebuia slăbită totuşi nici o clipă. Hearne era prea deocheat pentru a nu fi ţinut sub observaţie tot timpul. După masă, în timpul orelor de odihnă acordată echipajului, avui o nouă convorbire cu Dirk Peters.

Mă dusei să-mi reiau locul meu obişnuit în vârful gheţarului, iar căpitanul Len Guy şi locotenentul coborâseră la poalele aisbergului pentru a stabili punctele de reper pe linia de plutire. Aceste puncte trebuiau stabilite o dată la douăsprezece ore, pentru a şti dacă adâncimea apei creşte sau scade şi dacă nu cumva se producea schimbarea de gravitate care ar fi dus la o nouă răsturnare.

Mă aflam de vreo jumătate de ceas la postul meu de observaţie, când văzui pe metis urcând cu paşi grăbiţi panta. Venea şi el să cerceteze orizontul, în speranţa că va descoperi undeva pământ, sau, ceea ce mi se părea mai probabil, vroia să-mi comunice vreo noutate privitoare la Arthur Pym.

De când aisbergul se pusese în mişcare, abia schimbasem trei-patru cuvinte. Ajuns lângă mine, se opri, îşi plimbă privirea lui ageră pe întinsul mării care ne înconjura, căutând ceea ce căutam şi eu, fără să găsească ceva, aşa cum nu găsisem nici eu. Trecură câteva minute până se hotărî să vorbească şi părea atât de preocupat de cercetarea orizontului, încât mă întrebam dacă-mi observase prezenţa. In sfârşit, îl văzui sprijinindu-se de un bloc şi bănuii imediat despre ce-mi va vorbi, dar nu se întâmplă ce crezui eu.

— Domnule Jeorling, începu el, vă mai amintiţi, în cabina dumneavoastră de pe Halbrane, v-am spus ceva, afacerea de pe Grampus.

Dacă-mi aminteam? Puteam să uit vreodată ce-mi povestise despre îngrozitoarea scenă, al cărui principal interpret a fost el?

— V-am spus atunci, continuă el, fără să aştepte răspunsul meu, că Parker nu se numea de fapt Parker, se numea Ned Hoit, fratele lui Martin Hoit.

— Ştiu asta, Dirk Peters, îi răspunsei eu. Dar de ce crezi că e nevoie să mai revenim asupra acestui trist subiect?

— De ce, domnule Jeorling? Nu-i aşa, că dumneavoastră n-aţi spus niciodată nimic nimănui?

— Nimănui! Afirmai eu. Cum crezi că aş fi putut să fiu atât de nesocotit şi de imprudent să dezvălui secretul dumitale. Un secret care nu trebuie să iasă niciodată din gura noastră, un secret care a rămas îngropat pentru totdeauna în sufletul meu.

— Îngropat, da, îngropat, murmură metisul. Şi totuşi înţelegeţi-mă, mi se pare că în echipaj se ştie, se ştie ceva.

În clipa aceea făcui legătura între ce-mi spunea metisul şi cele ce aflasem ele la bosseman, despre o conversaţie surprinsă de el, în care Hearne îl aţâţa pe Martin Hoit să întrebe pe metis în ce condiţii murise fratele său pe bordul lui Grampus. Oare se ştia, într-adevăr, ceva din groaznicul

secret, sau teama asta nu. Exista decât în imaginaţia lui Dirk Peters?

— Vorbeşte mai lămurit, îi cerui eu.

— Înţelegeţi-mă, domnule Jeorling, eu nu ştiu de loc cum să vorbesc. Da, ieri, de atunci n-am încetat o clipă să mă gândesc la asta. Ieri Martin Hoit m-a luat deoparte, departe de ceilalţi, spunându-mi că vrea să-mi vorbească.

— Despre Grampus?

— Da, despre Grampus, şi despre fratele lui, Ned Hoit. Pentru prima dată i-a pronunţat numele în faţa mea, numele celui pe care şi totuşi, iată că în curând se vor face trei luni de când navigam împreună.

Vocea metisului devenise atâ't de şoptită că deabia îl auzeam.

— Înţelegeţi, reluă el, mi s-a părut că în vocea lui Martin Hoit, nu, nu m-am înşelat, parcă era o bănuială.

— Dar vorbeşte o dată, Peters, strigai eu, enervat. Ce-a vrut Martin Hoit?

Înţelegeam bine că Hearne îi sugerase lui Martin Hoit o asemenea întrebare. Gândindu-mă totuşi că eră mai bine ca metisul să nu ştie nimic de intervenţia lui Hearne, pe cât de îngrijorătoare, pe atât de inexplicabilă, mă hotărâi să nu-i spun nimic din cele ce ştiam de la bosseman.

— Ce m-a întrebat, domnule Jeorling, răspunse el. M-a întrebat dacă nu cumva îmi amintesc despre Ned Hoit de pe Grampus. Dacă pierise în lupta împotriva revoltaţilor sau în naufragiu. Dacă nu se afla printre cei părăsiţi pe mare împreună cu căpitanul Barnard, în sfârşit, dacă i-aş putea spune cum a murit fratele lui. Ah, în ce fel, în ce fel…

Cu câtă oroare pronunţă metisul cuvintele din urmă, care dovedeau un dezgust atât de profund de el însuşi.

— Şi tu ce i-ai răspuns, Dirk Peters?

— Nimic., nimic!

— Trebuia să-i spui că Ned Hoit a pierit în naufragiul bricului.

— N-am putut, mă înţelegeţi, n-am putut. Cei doi fraţi semănau atât de mult. În Martin Hoit, crezui că-l văd pe Ned Hoit. Mi s-a făcut frică, şi-am fugit.

Metisul se ridică brusc, iar eu, cu capul în mâini, mă gândeam. Nu mă îndoiam că întrebările acestea ale lui Martin Hoit, cu privire la fratele său, erau roadele instigării lui Hearne. Aflase el oare secretul lui Dirk Peters, acolo, în Falkland, secret despre care eu nu suflasem o. vorbă nimănui.

Şi ce urmărea Hearne, instigându-l pe Hoit să-l interogheze pe metis? Ce scop urmărea el? Vroia numai să-şi potolească ura ce i-o purta lui Dirk Peters, pentru că era singurul dintre mateloţii falklandezi, care rămăsese totdeauna de partea căpitanului Len Guy, împiedicând pe tovarăşii lui să pună mina pe barcă?

Aţâţându-l pe Martin Hoit, spera să-l îndepărteze pe maistrul velier de echipajul vechi şi să-l atragă de partea lui Se gândea poate că va avea nevoie de Martin Hoit, unul dintre cei mai buni marinari ai echipajului, ca să-i conducă barca prin aceste ţinuturi, fiindcă el şi ceilalţi oameni n-ar fi putut-o face.

În mintea mea se năşteau puzderie de ipoteze şi la situaţia aceasta destul de complicată se mai adăugau alte complicaţii. Când ridicai ochii, Dirk Peters nu mai era lângă mine. Dispăruse fără să-mi dau seama când, spunându-mi ce avea de spus şi, în acelaşi timp, asigurându-se că nu i-am trădat secretul. Cum se făcuse târziu, mai aruncai o ultimă privire asupra orizontului şi coborâi foarte tulburat şi măcinat de nerăbdare, aşteptând ziua următoare.

Seara fură luate precauţiunile obişnuite şi nimeni nu avu permisiunea să iasă din tabără, nimeni afară de metis, care rămase de pază la barcă. Fiind foarte obosit, sufleteşte şi fiziceşte, mă cufundai repede într-un somn adânc şi dormii lângă căpitanul Len Guy până pe la miezul nopţii, când acesta fu sculat de locotenent pentru veghea a doua, după

care se culcă şi el, căzând frânt de oboseală în culcuşul căpitanului.

A doua zi, în dimineaţa de 31 ianuarie, mă sculai şi dădui la o parte pânza cortului. Ce-mi văzură ochii? Totul era învăluit într-o ceaţă deasă, dar nu din aceea care se risipeşte o dată cu primele raze de soare. Nu! Era o ceaţă gălbuie, mirosind a mucegai, ca şi cum luna ianuarie din Antarctica ar fi fost brumarul35 emisferei septentrionale. Mai mult. Observai şi o scădere mare de temperatură. Semn prevestitor poate al iernii australe. De sus, cădeau învălmăşite mase de vapori, în care se pierdea vârful muntelui de gheaţă. Era o ceaţă care nu se transformă în ploaie, semănând cu un văl imens de vată, întins pe orizont.

— A dracului vreme, spuse bosseman-ul, pe un timp ca ăsta chiar dacă am trece pe lângă vreun uscat, tot nu-l putem vedea.

— Şi cu viteza cum stăm? Întrebai eu.

— E mai mare decât ieri, domnule Jeorling. Căpitanul a dat ordin să se facă un sondaj, crede că nu-i mai mică de trei-patru mile.

— Ei, şi ce concluzie tragi de aici, Hurliguerly?

— Cred că ne aflăm la intrarea unei mări închise, din moment ce curentul capătă atâta putere. Nu m-aş mira de loc dacă am descoperi pământ la tribord sau la babord, la zece-cincisprezece mile de aici.

— S-ar putea să existe un fel de strâmtoare care ar despărţi în două continentul antarctic?

— Da, cel puţin căpitanul nostru aşa crede.

— Şi având această părere, nu va încerca oare să acosteze pe unul din malurile strâmtorii, Hurligueiiy?

— În ce fel?

— Cu barca!

— Cu barca prin negurile astea, spuse bosseman-ul încrucişându-şi braţele. Vă gândiţi la asta, domnule Jeorling? Să aruncăm ancora şi să aşteptăm? Am avea toate

şansele să n-o mai vedem niciodată. Ei, dacă am fi acum pe Halbrane.

Din păcate, Halbrane nu mai era. În ciuda greutăţilor pe care le prezenta ascensiunea printre vaporii pe jumătate condensaţi, urcai totuşi în vârful aisbergului. Cine ştie dacă prin vreo spărtură de nori nu voi zări pământ la est sau la vest. Când ajunsei în vârf, încercai să străpung cu privirea haina cenuşie care acoperea locurile acestea triste.

Stam aici, scuturat de vântul de la nord-est, care părea să se înteţească şi acest lucru mă făcu să nădăjduiesc că poate va împrăştia şi ceaţa. Cu toate acestea, se adunau mereu valuri de vapori împinşi de enorma putere a curenţilor mării libere. Sub dubla acţiune a curenţilor, marini şi atmosferici, înaintam cu o viteză din ce în ce mai mare, simţind parcă cum fremăta aisbergul.

Deodată mă cuprinse o stare de moleşeală şi-mi dădui seama că sunt victima unei halucinaţii, o halucinaţie stranie, care tulburase probabil şi mintea lui Ârthur Pym. Mi se părea că-mi însuşesc extraordinara lui personalitate. Credeam, în sfârşit, că văd ceea ce văzuse şi el. Ceaţa aceasta de nepătruns era perdeaua de vapori care se afla întinsă pe orizont, în faţa ochilor săi, provocându-i o stare de spirit vecină cu nebunia.

Căutam trâmbele acelea de raze luminoase, despre care spunea el că brăzdau cerul de la răsărit la apus. Căutam supranaturala flacără strălucitoare, care cădea în şuvoaie de lumină din înaltul bolţii cereşti. Căutam acele tremurări fosforescente ale spaţiului ş. i ale apelor luminoase, din străfundurile oceanului. Căutam cataracta aceea fără de sfârşit, rostogolindu-se în tăcere din înălţimea unui meterez imens, pierdut în tăriile zenitului. Căutam ferestrele acelea de cer, în care se agita un haos de imagini nedesluşite, tremurând în suflarea puternică a curenţilor de aer. Căutam gigantul alb, uriaşul stăpân al polului.

Pină la urmă, raţiunea birui. Tulburarea, rătăcirea aceasta a minţii, dusă pină la limitele cele mai. Absurde, se risipi

încet, şi gândindu-mă încă la clipele acestea stranii, coborâi în tabără. Ziua întreagă fu la fel de mohorâtă. Perdeaua de ceţuri nu se dădu nici o clipă la, o parte din faţa ochilor noştri şi dacă aisbergul, care din ajun se deplasase cu vreo patruzeci de mile, trecuse de extremitatea axului terestru, n-o vom şti nici odată.

2.11. ÎN MIJLOCUL NEGURILOR

— Ei, domnule Jeorling, îmi spuse bosseman-ul, a două zi când ne întâlnirăm, trebuie să purtăm doliu.

— Doliu, Hurliguerly, după cine?

— După polul sud, căruia nu i-am zărit nici nasul.

— Da, şi care trebuie să fie acum la vreo douăzeci de mile în urma noastră.

— Ce vreţi, a suflat vântul în lampa asta australăşi a stins-o tocmai în clipa când treceam noi.

— Iată pierdută o ocazie cu care cred că n-o să ne mai întâlnim36.

— Chiar aşa, domnule Jeorling. Dar eu cred că putem renunţa uşor la plăcerea de a simţi vreodată frigarea terestră între degetele noastre.

— Faci nişte comparaţii minunate, bosseman!

— Şi la cele ce am spus mai adaug că vehiculul nostru de gheaţă ne duce la dracu' în praznic, în loc să cârmească spre Cormoranul Verde. Ei, ce să-i faci, o campanie pierdută, o campanie neizbutită, pe care n-o vom relua aşa de curând, în orice caz, o campanie care trebuie terminată cât mai repede, fără hoinăreli care ne-ar întârzia, pentru că iarna e gata să-şi scoată nasul ei roşu, buzele crăpate şi mâinile pline de degerături. Campanie în timpul căreia căpitanul Len Guy nu şi-a regăsit fratele, nici noi compatrioţii, şi nici Dirk Peters pe sărmanul lui Pym.

Tot ce spunea bosseman-ul, era, din nenorocire, adevărat şi cele câteva cuvinte rezumau necazurile noastre, ghinioanele şi dezamăgirile pe care le îndurasem! Fără să mai vorbim de Halbrane, această expediţie costase până acum viaţa a nouă oameni. Din cei treizeci şi doi care ne

îmbarcaserăm pe goeletă, mai rămăseserăm douăzeci şi trei şi cine ştie câţi dintre noi vor mai rămâne până la sfârşit.

De la polul austral la cercul antarctic sunt cam douăzeci de grade, adică o mie două sute de mile marine care trebuiau parcurse într-o lună, sau cel mult şase săptămâni. Fiindcă altfel, timpul rău ar închide banchiza şi deci ne-ar fi tăiată orice cale spre nord. Nimeni dintre noi n-ar fi putut supravieţui unei ierni petrecute în această parte a Antarctidei.

Pierdusem de altfel orice speranţă de a mai găsi pe supravieţuitorii de pe Jane şi echipajul nu mai avea decât o singură dorinţă, să traverseze cât mai repede cu putinţă aceste pustietăţi înspăimântătoare. De unde până la pol deriva se făcea spre sud, acum, după trecerea lui, pluteam spre nord, şi în cazul când curenţii ne-ar fi ajutat, puteam să ajungem la un liman care ar fi compensat toate necazurile noastre. În orice caz, pentru a întrebuinţa o expresie cunoscută, nu puteai face altceva decât să te laşi în voia sorţii.

Ce importanţă mai avea acest lucru, din moment ce mările spre care se îndrepta aisbergul nostru nu mai erau acelea ale Atlanticului meridional, ci ale Oceanului Pacific, şi dacă pământurile cele mai apropiate, în loc să fie Insulele South-Orkneys, Sandwich sau Falkland, Capul Horn sau Insulele Kerguelen, ar fi Australia sau Noua Zeelandă! De aceea avea dreptate Hurliguerly, când spunea, spre marele lui regret de altfel, că la întoarcere nu-şi va mai bea păhărelul la jupân Atkins, în sala joasă a Cormoranului Verde.

— La urma urmelor, domnule Jeorling, îmi repeta el, mai există hanuri primitoare şi la Melbourne, la Hobart-Town, la Dunedin. Totul este să ajungem mai repede într-un port ca lumea.

Cum ceaţa nu se ridicase de loc în zilele de 2, 3, şi 4 februarie, ar fi fost greu să stabilim deplasarea aisbergului nostru, de când trecuse polul. Căpitanul Len. Guy şi Jem

West credeau că înaintaserăm vreo două sute cincizeci de mile.

Se părea că într-adevăr curentul nu-şi micşorase viteza şi nu-şi schimbase nici direcţia. Credeam tot mai mult c-am fi fost târâţi printr-un braţ de mare, care despărţea în două presupusul continent Antarctic, o parte la est, alta la vest, formând vastul domeniu al Antarctidei. Eram foarte necăjiţi că nu puteam acosta la unul din ţărmurile acestei mari strâmtori, a cărei suprafaţă avea să fie în curând podită de gerul iernii polare.

Stând de vorbă cu Len Guy, primii singurul răspuns logic:

— Ce vreţi, domnule Jeorling, suntem neputincioşi, nu mai e nimic de făcut şi ghinionul, care ne urmăreşte de atâta vreme, ne-a mai adus pe cap şi negurile acestea. Nici nu mai ştiu unde ne aflăm îmi e cu neputinţă să mai fac punctul şi asta tocmai acum când soarele va dispare timp de atâtea luni de zile.

Adusei iar vorba despre barcă, hotărându-mă s-o fac pentru ultima dată.

— Cu barca nu s-ar putea încerca oare?

— Să mergem după descoperiri, la asta vă gândiţi Ar fi o imprudenţă pe care n-aş comite-o niciodată. Şi nici echipajul nu m-ar lăsa s-o fac.

Eram gata să-i strig în faţă: chiar dacă fratele dumitale William şi compatrioţii lui s-ar fi refugiat undeva, într-un loc pe acest pământ? N-o făcui însă. La ce-ar fi folosit să mai răscolesc durerile căpitanului nostru? Trebuie să se fi gândit el la această eventualitate şi dacă întrerupsese cercetările, n-o făcuse decât dându-şi seama de zădărnicia şi inutilitatea unor ultime încercări.

La urma urmelor, poate că-şi făcuse următoarea socoteală, care în fond merita oarecare atenţie: William Guy şi oamenii lui părăsiseră insula Tsalal la începutul sezonului de vară. În faţa lor se deschidea marea liberă, străbătută de curenţii aceia de la sud-est, a căror influenţă o simţisem şi noi mai întâi pe Halbrane, apoi pe aisberg. Pe lingă curenţi, ei

trebuie să fi fost favorizaţi, cum am fost şi noi, de brizele permanente de la nord-est. De aici concluzia că barca lor, în cazul când n-ar fi fost victima vreunui accident marin, trebuie să fi urmat aceeaşi direcţie, pe care o urmam noi şi au ajuns până la aceste ţinuturi, trecând ca şi noi prin strâmtoarea asta. Şi de atunci, având faţă de noi un avans de câteva luni, se putea presupune că au urcat pe la nord, străbătând marea liberă şi trecând de banchiză, aşa cum se putea foarte bine ca barca lor să fi ieşit din cercul antarctic, iar William Guy şi tovarăşii lui să fi întâlnit vreo corabie, care să-i fi repatriat până acum?

Admiţând că Len Guy ar fi făcut o asemenea presupunere, care, ce-i drept, era mai mult decât îndrăzneaţă, nu-mi vorbi totuşi niciodată de ea. Poate pentru că în general omului îi place să-şi păstreze iluziile, poate de teama să nu fie găsite părţile slabe ale acestui raţionament.

Într-o zi vorbii cu Jem West despre acest lucru. Locotenentul, puţin, sensibil, şi fără să se lase impresionat de imaginaţia mea, nu era de aceeaşi părere. Să pretinzi că nu-i găsisem pe oamenii de pe Jane pentru că părăsiseră aceste locuri înaintea sosirii noastre, întorcându-se într-o barcă în mările Pacificului! Asta era prea mult şi spiritul practic al lui Jem West nu putea admite o asemenea presupunere.

Vorbii şi cu bosseman-ul despre această eventualitate:

— Ştiţi, domnule Jeorling, îmi spuse el, totul este cu putinţă, sau cel puţin aşa se spune în teorie. Dar practic, ca William Guy şi oamenii săi să fie acum la un păhărel de rachiu bun, de gin sau de whishy, în unul din cabaretele de pe vechiul sau noul continent, asta nu pot admite. Nu se poate. Este tot aşa de imposibil cum ne-ar fi nouă să ne aflăm mâine la o masă în sala mare a Cormoranului Verde.

În timpul celor trei zile ceţoase, nu-l văzusem de loc pe Dirk Peters, sau mai bine zis nu căutase el să mă întâlnească, rămânând permanent de pază lângă barcă. Întrebările lui Martin Hoit cu privire la fratele său Ned mă

făceau să bănuiesc că secretul său era cunoscut, cel puţin ceva din el. El se ţinea deoparte mai mult ca oricând, dormind în timpul orelor de repaus, veghind în timpul orelor de somn. Mă întrebam chiar dacă nu-i părea cumva rău că mi se încredinţase, sau dacă nu cumva îşi închipuia că mărturisirea mi-ar fi provocat dezgust faţă de el. Dar nu-mi era antipatic de loc, din contra, aveam pentru bietul metis o milă adâncă.

N-aş putea spune cât de triste, greoaie, nesfârşite mi se părură orele care se scurseră de când ne cuprinsese ceaţa, a cărei perdea groasă n-o sfâşia vântul. Nici cu cea mai mare atenţie nu puteai bănui, indiferent ce oră ar fi fost, în ce loc se găsea soarele deasupra orizontului, pe care cobora puţin câte puţin în mersul său veşnic.

Datorită acestui lucru, nu se putea stabili latitudinea şi nici longitudinea la care se afla aisbergul. Era foarte probabil că după ce trecusem de pol, să plutim mereu spre sud-est, sau mai bine zis spre nord-vest. Mergând cu viteza curentului, ai cărui prizonieri eram, cum ar fi putut determina căpitanul Len Guy deplasarea, când ceaţa îl împiedica să ia cel mai neînsemnat punct de reper. Chiar dacă am fi stat pe loc, pentru noi ar fi fost acelaşi lucru, pentru că vântul se liniştise, cel puţin aşa presupuneam, şi nu se simţea nici o adiere.

Flacăra felinarului atârnat în faţa taberei nu tremura de loc. Numai ţipetele păsărilor, un fel de croncănit slab, străbătând atmosfera, vătuită de neguri, întrerupeau arareori liniştea spaţiului. Stoluri de pescăruşi şi albatroşi. Treceau în zbor deasupra piscului pe care mă urcam deseori să cercetez zările. În ce direcţie fugeau aceste zburătoare pe care apropierea iernii le alunga dincolo de hotarele Antarctidei.

Într-o zi, bosseman-ul se urcă până în vâ'rful gheţarului, încercând să străbată perdeaua de ceţuri şi să privească în larg, când fu izbit în piept atât de violent de un puternic quebranta huesos, acel pescăruş gigant al sudului, ale cărui

aripi desfăcute măsoară cam douăsprezece picioare, încât veni pe spate şi, în cădere, era gata să-şi frângă gâtul.

— Blestemată fiară, îmi spuse el, când coborî în tabără, şi-am scăpat uşor. Dintr-o lovitură, poc, mă trezii cu copitele în aer, ca o gloabă răsturnată pe spate. M-am agăţat, şi eu de ce-am putut, la un moment dat însă, mâinile îmi alunecară. Ştiţi, colţurile astea de gheaţă îţi fug ca apa printre degete. Când văzui aşa, îi strigai bestiei: „Nu poţi să căşti ochii pe unde zbori? Chiorule…” Aş, credeţi că a zis ceva? Nici nu s-a scuzat măcar, păcătosul.

Fapt este că din lovitura aceea bosseman-ul. Putea să se rostogolească din bloc în bloc, până în mare. Tot în. Aceeaşi zi, către, amiază, auzirăm nişte răgete asurzitoare, care veneau din jos. După cum ne spuse Hurliguerly, cum prin aceste locuri nu existau măgari, zbieretele nu puteau fi scoase decât de pinguini. Până acum, aceşti locuitori numeroşi ai regiunilor polare nu crezuseră de cuviinţă să ne însoţească pe insula noastră plutitoare şi cât vedeai cu ochii, nu zărisem picior de pinguin nici la poalele aisbergului, nici pe alţi gheţari care treceau pe lângă noi. De data aceasta, nu mai încăpea îndoială că erau acolo câteva sute sau poate mii, pentru că originalul concert creştea cu o intensitate care nu lăsa nici un pic de îndoială asupra numărului executanţilor.

Se ştie că aceste vietăţi locuiesc de preferinţă pe litoralele continentelor şi insulelor de la latitudini 'mari sau pe ice-fieids-urile clin apropierea uscatului. După această teorie, prezenţa lor nu indica oare că pământul se află aproape? Ne aflam în situaţia desperatului care, pe cale să se înece, se agaţă de un pai, eram dispuşi să ne agăţăm de cea mai slabă licărire de speranţă, pe care ne-o puteam furniza. Şi de câte ori paiul acesta salvator nu se duce la fund sau e luat de valuri, tocmai în clipa când nefericitul este gata să pună mâna pe el. Nu ne aştepta şi pe noi aceeaşi soartă în climatul acesta îngrozitor?

Întrebai pe căpitanul Len Guy ce părere avea de apariţia bruscă a pinguinilor.

— Aceeaşi pe care o aveţi şi dumneavoastră, domnule Jeorling. De când suntem în derivă, nici uriul n-a căutat încă refugiu pe aisbergul nostru, iar acum, iată-i năvălind în cârduri destul de mari, judecind după ţipetele lor asurzitoare. De unde au venit oare? Fără îndoială de pe vreo coastă de care suntem poate foarte aproape.

— Asta e şi părerea locotenentului, mai întrebai eu?

— Da, domnule Jeorling, şi ştiţi că el nu e omul care să se pripească când face o afirmaţie.

— Adevărat!

— Şi mai este ceva care l-a izbit ca şi pe mine, de altfel, dar se pare că dumitale nu ţi-a atras atenţia.

— Despre ce-i vorba?

— De mugetele acelea care se amestecă cu ţipetele pinguinilor, ascultaţi atent şi le veţi deosebi numaidecât.

Îmi încordai auzul şi constatai că orchestra era mai completă decât mi s-a părut la început.

— Într-adevăr, disting nişte mugete tânguitoare. Prin urmare sunt şi foci sau morse, căpitane.

— Desigur, domnule Jeorling. Şi am observat că aceste animale, păsări şi mamifere, foarte rar întâlnite în drumul de la insula Tsalal până aici, sunt destul de numeroase prin locurile acestea. Cred că nu exagerez prea mult, făcând o astfel de afirmaţie.

— Nu, de loc, căpitane. Şi sunt gata să cred şi în existenţa pământului prin apropiere. Da' ce ghinion să fim înconjuraţi de ceaţa asta de nepătruns, care nu te lasă să vezi. Nici la un sfert de milă în larg.

— Şi care ne împiedică să coborâm chiar până la poalele aisbergului, adăugă Len Guy. Acolo am fi putut constata dacă apele au adus cu ele salpas, laminare, fucus, fapt care ne-ar da un nou indiciu.

— Aveţi dreptate, Suntem mari ghinionişti.

— De ce n-am încerca totuşi, căpitane?

— Nu, domnule Jeorling. Ar însemna să ne expunem la prea mari riscuri şi n-aş permite nimănui să părăsească tabăra. Şi dacă prin apropiere se află pământ, bănuiesc că aisbergul nostru nu va întârzia să se oprească la el.

— Şi dacă nu se va întâmpla aşa, răspunsei eu?

— Dacă nu s-ar întâmpla aşa, ce-am putea face?

Eu credeam că va trebui totuşi să folosim barca, Căpitanul Len Guy era de părere să mai aşteptăm şi cine ştie dacă în împrejurările prin care treceam nu era hotărârea cea mai înţeleaptă. Nimic n-ar fi fost mai periculos decât să bâjbâim ca orbii pe pantele acelea întunecoase, până la poalele aisbergului. Cel mai îndemânatic om din echipaj şi cel mai puternic, chiar Dirk Peters, n-ar fi reuşit să facă un asemenea lucru fără riscuri. Această funestă campanie făcuse până acum prea multe victime, pentru ca să le mai mărim cu bună ştiinţă numărul.

Ar fi greu să vă închipuiţi pătura aceea groasă de ceţuri care ne învăluia, iar în timpul serii se îngroşa şi mai mult. După ora cinci, era cu neputinţă să distingi ceva la câţiva paşi de corturi. Umblam încet, bâjbâind cu mâinile şi abia aşa ne găseam unul pe altul. Nu era de ajuns să vorbeşti tare, fiindcă glasul nu străbătea mai departe ca văzul. Din felinarul cel mare aprins în faţa taberei, nu se zărea decât o luminiţă gălbuie. Strigătele nu ajungeau la ureche decât foarte slabe şi numai ţipetele pinguinilor destul de numeroşi mai puteau ajunge până la noi.

Mai adaug că nu trebuie să se confunde ceaţa aceasta cu „frost-rime”, fumul acela îngheţat pe care-l observasem mai înainte. De altfel, acest „frost-rime”, care avea o temperatură destul de ridicată, se lasă de obicei la nivelul apelor mării şi numai sub influenţa vreunei brize puternice, se ridică până la vreo sută de picioare. Ceaţa care ne învăluia depăşea însă cu mult această altitudine şi cred că n-am fi putut scăpa de ea decât cu condiţia ca aisbergul să fie mai înalt cu vreo cincizeci de stânjeni.

Către ora opt seara, negurile deveniră atât de compacte, încât trebuia să faci eforturi pentru a merge câţiva paşi. Părea că aerul e mai greu şi aveai impresia că a început să se solidifice. În clipele acelea îmi veniră în minte ciudăţeniile insulei Tsalal, apa aceea bizară, ale cărei molecule erau supuse unei curioase coeziuni. Era cu neputinţă să-ţi dai seama dacă ceaţa avea vreo influenţă asupra busolei. Ştiam că fenomenul fusese studiat de meteorologi, care afirmau că această acţiune nu influenţează cu nimic acid magnetic.

De când lăsasem în urmă polul sud, nu mai aveam nici o încredere în acele compasului, care se zăpăceau pe măsură ce ne apropiam de polul magnetic. Prin urmare, niciunul din instrumentele noastre nu ne putea ajuta să stabilim direcţia aisbergului. La ora nouă seara, totul se cufundă într-un întuneric adânc, cu toate că soarele la acea epocă nu se cobora încă în ascunzătoarea sa de sub orizont. Căpitanul Len Guy, vrând să se asigure că oamenii erau cu toţii în tabără şi pentru a preveni orice imprudenţă din partea lor, făcu apelul.

Toată lumea era prezentă şi cum răspundea, fiecare intra la locul său în corturi, unde felinarele abia mai păstrau o vagă luminiţă gălbuie, sau se stinseseră de tot. Când i se pronunţă numele, repetat de câteva ori cu voce puternică de către bosseman, metisul nu răspunse la apel.

Hurliguerly aşteptă câteva minute. Dar Dirk Peters tot nu se arătă. Rămăsese poate lingă barcă, lucru foarte posibil, dar fără folos, pentru că pe ceaţa asta, cine ar fi îndrăznit să fure barca?

— Cine a văzut pe Dirk Peters în timpul zilei? Întrebă căpitanul.

— Nimeni, răspunse bosseman-ul.

— N-a fost nici la masa de prânz?

— Nu, căpitane, deşi nu-mi vine să cred că ar mai fi avut provizii.

— Să i se fi întâmplat oare vreo nenorocire?

— N-aveţi nici o grijă! Zise bosseman-ul. Aici Dirk Peters este în elementul său şi cred că se simte la fel de bine în mijlocul negurilor, ca şi ursul polar. A mai ieşit el din încurcătură şi altădată, se va descurca şi de data aceasta.

Îl lăsarăm pe Hurliguerly să vorbească, dar eu ştiam de ce se ţinea deoparte metisul. În orice caz, Dirk Peters se încăpăţâna să nu răspundă, deşi strigătele bosseman-ului ajunseseră până la el, fiind sigur că pe o asemenea vreme nu vom merge în căutarea lui.

În noaptea aceea, sunt convins că nimeni, afară de Endicott poate, nu putu să doarmă. Ne sufocam în corturile acelea lipsite de oxigen. Aproape toţi eram într-o stare de surescitare foarte ciudată, pradă unui presentiment bizar, simţeam că trebuie să se întâmple ceva, că situaţia noastră se va schimba în curând, poate în mai bine sau în mai rău, admiţând că se putea concepe o situaţie şi mai rea decât cea de faţă.

Noaptea se scurse fără nici un incident şi la ora şase dimineaţa ieşirăm din corturi, crezând că ne vom putea umple plămânii cu aer curat. Dar ne amăgirăm degeaba, fiindcă situaţia meteorologică era la fel ca în ajun. Neguri de o densitate extraordinară acopereau spaţiul. Constatarăm că termometrul se urcase, cam iute însă pentru ca această urcare să fie naturală. Coloana de mercur marca treizeci de şchioape şi două zecimi (767 milimetri) maximul pe care-l atinsese de când Halbrane trecuse de cercul antarctic. Mai erau şi alte schimbări de care trebuia să ţinem seama.

De când depăşisem polul austral, vântul se înteţea de la sud, şi nu întârzie să sufle cu şi mai multă putere, o briză de doi clini, cum spun marinarii. Zgomotele dinafară se auzeau mai distinct prin spaţiul care se primenea sub mângâierea curenţilor atmosferici.

Pe la ora nouă, aisbergul îşi aruncă deodată gluga de vapori. Schimbare de decor foarte greu de descris şi pe care o baghetă magică n-ar fi îndeplinit-o mai repede şi cu

mai mult succes. În câteva clipe, cerul se lumină până departe, iar marea apăru în toată splendoarea nemărginirii ei, pe luciul căreia soarele arunca pieziş polei de argint. Talazuri tumultuoase scăldau în spuma albă poalele aisbergului nostru şi el plutea împreună cu alţi uriaşi de gheaţă, împinşi de dubla forţă a vântului şi a curentului spre est-nord-est.

— Pământ!

Acest strigăt căzu ca un trăsnet din vârful insulei plutitoare şi când ridicarăm ochii, descoperirăm pe Dirk Peters în picioare, pe blocul cel mai înalt, cu mina întinsă spre nord.

Metisul nu se înşela. De data aceasta, da, era pământ, desfăşurându-şi coastele negricioase la vreo trei sau patru mile de noi. Şi când după o dublă observaţie, la ora zece şi la amiază, făcurăm punctul, constatarăm că ne aflăm la 86°12' latitudine sudică şi 114°17' longitudine estică.

Aisbergul se afla cu aproape patru grade dincolo de polul antarctic, şi după longitudinile occidentale, de care goeleta noastră nu se depărtase urmând itinerarul Janei, trecurăm acum la longitudinile orientale.

2.12 TABĂRA.

Aproape de amiază ajunsesem cam la o milă de pământul din faţa noastră. Totul era să ne dăm seama dacă curentul ne va duce mai departe.

Adevărul e că, dacă am fi fost puşi în situaţia să alegem între acostarea la acest litoral şi continuarea drumului, n-am fi ştiut ce să facem. Începusem să le vorbesc, căpitanului şi lui Jem West, despre temerile mele, când acesta din urmă mă întrerupse:

— Aş vrea să vă întreb ce rost are să mai discutăm această eventualitate, domnule Jeorling?

— Într-adevăr, din moment ce tot nu avem ce face, îl sprijini căpitanul. S-ar putea ca aisbergul să se izbească de coastă, după cum se poate la fel de bine s-o ocolească, dacă se va menţine în direcţia curentului.

— Aşa e, spusei eu, dar repet totuşi întrebarea: E mai bine să debarcăm, sau să rămânem pe gheţar?

— E mai bine să rămânem, îşi dădu cu părerea Jem West.

Şi cred că avea dreptate. Dacă am fi încăput toţi în barcă, şi am fi putut lua provizii necesare unei navigări de cinci-şase săptămâni, n-am fi ezitat să ne continuăm astfel călătoria, fiindcă, ajutaţi de vântul de la sud, puteam trece prin marea liberă. Dar cum în barcă nu încăpeau decât cel mult unsprezece sau doisprezece oameni, ar fi fost nevoie să tragem la sorţi. Şi cei care ar fi rămas aici, erau condamnaţi să piară de frig şi de foame, pe pământul acesta pe care iarna nu va întârzia să-l acopere cu brumă groasă şi gheţuri.

Dacă aisbergul îşi continua deriva, urmând această direcţie, însemna, la urma urmelor, că o bună parte din drum îl făcusem în condiţii acceptabile. Este adevărat că se putea să rămânem şi fără vehiculul nostru de gheaţă, dacă eşua din nou, se răsturna sau nimerea în drumul unui contracurent, care l-ar abate din calea sa, în timp ce barca, plutind în direcţia vântului, în cazul când acesta ne-ar fi devenit potrivnic, tot ne ducea spre ţintă, dacă nu era prinsă de furtuni, iar banchiza îşi lăsa deschise trecătorile. Dar, vorba lui Jem West, era acum momentul să discuţi de o asemenea eventualitate?

După cină, ne îndreptarăm cu toţii spre blocul cel mai înalt, pe care îşi făcuse observatorul Dirk Peters. La apropierea noastră, metisul coborî pe povârnişul opus şi când ajunserăm pe culme, el dispăruse. Eram adunaţi cu toţii în locul acela, toţi, afară de Endicott, căruia nu-i venea să-şi lase cratiţele singure.

Uscatul, care se vedea bine acum spre nord, îşi desena pe o zecime a orizontului litoralul său de prundiş întretăiat de golfuleţe, dantelat cu limbi de pământ, care se prelungeau mult în mare, lăsând să se ghicească în fund lanţuri de coline destul de înalte, cu relieful foarte accidentat.

Era un continent sau cel puţin o insulă, a cărei întindere însă trebuie să fi fost neînchipuit de mare. În partea de est, pământul se prelungea cât vedeai cu ochii. Spre vest, se alungea un cap destul de ascuţit, pe care se ridica o colină, semănând foarte mult cu un cap enorm de focă. Dincolo de acest cap, părea că marea se întinde la nesfârşit.

Cu toţii înţelegeam perfect situaţia. Numai de curent, de el singur, depindea acostarea la ţărm; sau ne purta aisbergul spre viitoarea care-l va abate din drum, sau va continua să-l poarte mereu spre nord. Care ipoteză era mai uşor de admis?

Căpitanul Len Guy, locotenentul, bosseman-ul şi eu discutarăm din nou situaţia, iar oamenii din echipaj, strânşi în grupuri, schimbau la rândul lor păreri, contrazicându-se cu înerşunare. După câte ne dam seama, curentul tindea mai degrabă să ne ducă la nord-est de acest pământ.

— Chiar dacă este locuibil în timpul lunilor de vară, nu pare să aibă locuitori, pentru că nu se vede nici o fiinţă omenească pe litoral, spuse căpitanul.

— Dar uitaţi, căpitane, îi răspunsei eu, că aisbergul nu atrage atenţia, cum ar fi atras goeleta noastră

— Cu siguranţă, domnule Jeorling. Dacă eram pe Halbrane, am fi scos până acum câţiva indigeni pe mal. Dacă, bineînţeles, ar fi existat pe aici asemenea fiinţe.

— Din ceea ce nu se vede, nu putem trage concluzii, căpitane.

— Desigur, răspunse el. Sunteţi însă de acord că acest pământ nu seamănă de loc cu al insulei Tsalal, pe vremea când Jane acostase acolo. Atunci insula avea coline înverzite, păduri dese, pomi înfloriţi, păşuni întinse, iar aici, nu întâlneşte ochiul decât pustiul dezolant al unui ţinut sterp.

— Sunt de acord. Dar vă întreb totuşi, căpitane, dacă nu aveţi intenţia să debarcaţi aici?

— Cu barca?

— Da, cu barca, în cazul când curentul ar îndepărta aisbergul nostru.

— Nu avem nici o oră de pierdut, domnule Jeorling, şi câteva zile de întrerupere a călătoriei ne-am putea condamna la o iernare grea, dacă am ajunge prea târziu la trecătorile banchizei.

— Şi chiar aşa nu ştiu dacă vom mai ajunge la timp, adăugă Jem West.

— Sunt de acord cu dumneavoastră. Dar, să ne îndepărtăm de pământul acesta, fără să fi pus măcar piciorul, pe el, fără să ne fi asigurat că am păstrat urmele vreunei tabere, dacă fratele dumneavoastră, căpitane, tovarăşii lui.

Ascultându-mă, căpitanul clătina neîncrezător din cap. Apariţia acestei coaste, cu câmpiile ei sterpe, nefertile, cu colinele dezgolite, cu litoralul străjuit, de un cordon de stânci negricioase, nu-i putea reda speranţa pierdută, cum ar fi putut naufragiaţii să găsească aici mijloace de trai de câteva luni încoace?

Noi arboraserăm pavilionul britanic, pe care briza îl desfăşura pe vârful aisbergului şi William Guy l-ar fi recunoscut şi ar fi alergat de mult spre mal, dacă s-ar fi aflat acolo.

Nimeni, nimeni nu se vede pe nicăieri. Jem West, care luase câteva puncte de reper, spuse:

— Să ne grăbim, şi să ne gândim bine înainte de a lua o hotărâre. În mai puţin de o oră vom şti sigur ce avem de făcut. Se pare că aisbergul şi-a încetinit mersul şi s-ar putea ca un vârtej să ne ducă direct spre coastă.

— Asta e şi părerea mea, declară bosseman-ul, şi dacă maşina noastră plutitoare nu s-a oprit, nu mai are mult până atunci. S-ar spune că se învârteşte pe loc.

Jem West şi Hurliguerly nu se înşelau. Dintr-o cauză oarecare, aisbergul tindea să iasă din drumul curentului pe care-l urmase tot timpul. O mişcare circulară schimbase mişcarea de derivă, datorită acţiunii unui vârtej submarin,

care ducea spre litoral. Câţiva munţi de gheaţă, care ne-o luaseră înainte, eşuaseră în golfurile ţărmului.

Prin urmare, era inutil să mai discutăm dacă trebuia sau nu să dăm drumul bărcii pe mare. Pe măsură ce ne apropiam, ne dădeam tot mai mult seama de pustietatea aceea neprimitoare şi dezolantă, iar perspectiva unei şederi pe timpul celor şase luni de iarnă în aceste locuri ar fi umplut de groază şi deznădejde inimile cele mai îndrăzneţe. Pe scurt, către ora cinci după amiază, aisbergul pătrunse într-o scobitură adâncă a coastei, care se termina spre dreapta printr-un vârf prelungit şi rămase nemişcat.

— Pe uscat, pe uscat!

Strigătul acesta ieşi din toate gurile. Echipajul cobora grăbit pe povârnişul aisbergului, când Jem West strigă:

— Aşteptaţi ordinul ele debarcare!

Oamenii parcă ar fi ezitat să execute ordinul locotenentului, mai ales Hearne şi câţiva dintre ai lui. Dar cum atitudinea lui nu admitea replică, veniră cu toţii şi se strânseră în jurul căpitanului lor.

Nu fu nevoie să dea drumul bărcii pe apă, fiindcă aisbergul se lipise de mal, puţind deci coborî fiecare destul de uşor. Căpitanul Len Guy, bosseman-ul şi eu, urmaţi de ceilalţi, părăsirăm tabăra şi trecurăm pe pământul acesta nou, pe care fără îndoială nu călcase picior omenesc.

Solul vulcanic era presărat cu sfărâmături de piatră, bucăţi de lavă, feldspat semănând a sticlă, pietre-ponce şi zgură. Dincolo de cordonul nisipos al plajei, începeau să urce poalele colinelor înalte şi abrupte, care se formau spre fundul insulei, la o jumătate de milă de litoral.

Ne apropiarăm de una din colinele acelea, înaltă de vreo mie două sute de picioare. Din vârful ei puteam cuprinde cu privirea până departe şi în orice direcţie. Urcarăm douăzeci de minute pe un pământ tare şi arid, pe care nu creştea nici un fel de vegetaţie. Nimic nu amintea de fertilele câmpii ale Tsalal-ului dinainte de cutremurul care zguduise insula clin temelii, nici de pădurile acelea dese, despre care vorbeşte

Arthur Pym, nici de râurile cu apa ciudată, nici de povârnişurile de pământ semănând a săpun şi nici de masivele de steatită, în care era săpat labirintul hieroglific. Aici, peste tot găseam doar stânci de origine vulcanică, straturi de lavă tare, praf de zgură şi cenuşă, dar nici un pic din humusul acela cu care s-ar fi mulţumit şi cea mai modestă vegetaţie.

Căpitanul, bosseman-ul şi eu reuşirăm, după multe greutăţi, să ajungem în vârful colinei, după mai mult de o oră de mers. Cu toate că venise seara, nu era întuneric, deoarece soarele nu se hotărâse încă să dispară dincolo de orizontul Antarctidei. Din vârful colinei puteam cuprinde cu privirea toată panorama, până la treizeci-treizeci şi cinci de mile, şi iată ce văzură ochii noştri. În spate se întindea marea liberă, pe apele căreia pluteau munţi de gheaţă, din care unii se grămădeau lângă litoral, făcându-l imposibil de atins.

La vest, ţinutul avea un relief foarte accidentat, ale cărui margini nu se vedeau; la est era scăldat de o mare fără de sfârşit. Nu ne puteam da seama dacă eram pe-o insulă mare sau chiar pe continentul antarctic. Fixându-şi ocheanul şi privind cu multă atenţie spre est, căpitanului i se păru că zăreşte câteva contururi vagi, estompate pe negurile uşoare, care se ridicau din larg.

— Priviţi! Spuse el.

Bosseman-ul şi cu mine luarăm pe rând ocheanul şi privirăm cu atenţie.

— Mi se pare că se zăreşte într-adevăr o coastă, spuse Hurliguerly.

— Aşa cred şi eu, răspunsei.

— Prin urmare, există o trecătoare prin care ne-a purtat deriva, conchise Len Guy.

— O trecătoare, da, întări bosseman-ul, prin care curenţii merg de la nord la sud şi de la sud la nord.

— Deci se poate deduce că această trecătoare taie în două continentul polar? Întrebai eu.

— În această privinţă nu mai încape nici o îndoială, răspunse căpitanul.

— Ah, dacă am fi avut-o acum pe Halbrane a noastră, oftă Hurliguerly.

Da, pe bordul goeletei, şi chiar pe acest aisberg, care stătea lângă ţărm ca o corabie avariată, am mai fi putut parcurge câteva sute de mile, poate până la banchiză, poate până la cercul antarctic sau numai la ţinuturile învecinate. Dar n-aveam decât o barcă fragilă, în care abia încăpeau vreo doisprezece oameni, iar noi eram douăzeci şi trei.

Nu ne mai rămânea altceva de făcut decât să coborâm pe ţărm, aducând corturile cu noi şi să ne luăm toate măsurile în vederea iernării, la care ne obligau împrejurările. Este de Ia sine înţeles că solul nu avea nici o urmă de paşi omeneşti, nici cel mai mic semn că ar fi locuit vreodată cineva aici. De acum înainte, puteam afirma cu toată tăria că supravieţuitorii de pe Jane nu puseseră piciorul pe acest pământ, pe acest „domeniu neexplorat", cum îl numeau hârtiile cele mai noi. Voi adăuga că nici ei şi nici altul râu călcase pe aici şi desigur că nici pe această coastă nu a găsit Dirk Peters urmele lui Arthur Pym.

Mai înţeleseserăm acest lucru şi din faptul că singurele fiinţe vii de pe aici nu se speriau de loc la apropierea noastră. Focile şi morsele nu se cufundau în apă, petrelii şi cormoranii nu mai fugeau ca vântul, iar pinguinii, în şiruri nemişcate, ne priveau cu ochi curioşi, văzând în noi, fără îndoială, nişte zburătoare de-o specie curioasă şi atâta tot. Da, era pentru prima dată în viaţa lor când vedeau oameni, fiindcă aceşti locuitori ai Antarctidei nu părăseau niciodată locurile acestea pentru a se aventura către latitudini mai mici.

Întorcându-ne la ţărm, bosseman-ul descoperi cu satisfacţie câteva caverne spaţioase, scobite în faleza de granit, destul de mari pentru a ne adăposti pe noi şi încărcătura salvată de pe Halbrane. Oricare ar fi fost hotărârea pe care urma s-o luăm, nu aveam, altceva mai

bun de făcut decât să ne punem proviziile la adăpost, instalându-ne cum puteam mai bine, pe uscat.

Cum ajunserăm la tabără, căpitanul dădu ordin să se adune oamenii. Nu lipsi niciunul, afară de Dirk Peters, care rupsese desigur orice relaţie cu echipajul. În ceea ce-l privea, eram de mult lămuriţi asupra atitudinii lui în caz de revoltă. El va fi totdeauna cu cei credincioşi comandantului împotriva revoltaţilor, şi ne puteam bizui pe el în orice împrejurare.

Când oamenii se adunară în jurul lui, căpitanul le vorbi calm, stăpânit şi vocea lui nu trăda nici cel mai mic accent de descurajare. El le arătă situa {ia exactă, descriind-o şi analizând-o pâriă în cele mai mici amănunte. Primul lucru care se impunea era coborârea încărcăturii pe uscat şi amenajarea uneia din cavernele litoralului.

În ce privea hrana, proviziile de făină, carne conservată şi legume uscate, ne vor ajunge pentru toată iarna, oricât ar fi fost ea de lungă şi de grea. Nici combustibilul necesar bucătăriei nu va lipsi, cu condiţia să nu se facă risipă, şi acest lucru se putea face, fiindcă pătura de zăpadă şi de gheţuri va ţine destulă căldură şi oamenii vor putea înfrunta frigurile zonei polare.

Asupra acestei probleme, căpitanul Len Guy dădu asigurări precise, în stare să împrăştie orice nelinişte. Nu puteam crede că siguranţa şi liniştea cu care vorbea erau prefăcătorii, fiindcă vedeam cum Jem West aproba întrutotul cele spuse de căpitan. Mai rămânea o problemă, plină de contradicţii, făcută parcă anume să provoace invidia şi furiile echipajului, care fu ridicată de Hearne. Trebuia luată o hotărâre cu privire la felul cum va fi întrebuinţată unica barcă de care dispuneam. Era mai bine s-o păstrăm pentru nevoile iernării sau să ne servim de ea pentru a ne întoarce spre banchiză?

Căpitanul Len Guy nu vru să se pronunţe încă. Ceru numai ca hotărârea să fie amânată cu douăzeci şi patru sau patruzeci şi opt de ore. Nu trebuia să uităm că barca,

încărcată cu proviziile necesare unei călătorii mai lungi, nu putea lua decât un număr mic de oameni. Prin urmare, era necesar să ne instalăm pe ţărmul acesta şi dacă barca ar trebui totuşi să plece, pasagerii ei vor trage la sorţi.

Căpitanul mai declară că Jem West, bosseman-ul, eu sau el, nu ceream nici un privilegiu şi ne vom supune hotărârii sorţii. Maiştrii de pe Halbrane, Martin Hoit sau Hardie, erau destul de capabili să conducă barca până la locurile de pescuit, pe care poate că balenierele nu le părăsiseră încă. Pe de altă parte, cei care vor pleca, nu trebuiau să uite pe tovarăşii lor, care rămâneau să ierneze pe paralela optzeci şi şase şi o dată cu reîntoarcerea sezonului de vară, să trimită o corabie care să-i salveze. Repet că toate acestea fură spuse pe un ton calm şi hotărât. Trebuie să mărturisesc că Len Guy creştea în ochii noştri în aceeaşi măsură cu gravitatea împrejurărilor. Nu-l întrerupsese nimeni, nici chiar Hearne, şi nimeni nu făcu nici cea mai mică obiecţiune. Şi ce-ar fi putut să obiecteze cineva când toţi ne supuneam deopotrivă sorţii, în condiţii de perfectă egalitate?

Când sosi ora mesei, oamenii intrară în tabără, îşi luară cina preparată de Endicott şi fiecare adormi cu gândul că era ultima noapte pe care o mai petreceam pe gheţar. Dirk Peters nu se arătă de loc şi zadarnic mă străduii să dau de el.

A doua zi, la 7 februarie, toată lumea se puse pe-o muncă încordată. Timpul era frumos, briza adia slab, cerul era acoperit de ceţuri uşoare şi temperatura ajungea abia la patruzeci şi şase de grade, adică plus 7° şi 78 Celsius. Mai întâi coborâră barca la poalele aisbergului, cu toate precauţiile pe care le cerea această operaţie. De acolo oamenii o traseră pe un loc uscat, pe o mică plajă nisipoasă, la adăpost de talazurile mării. Fiind în perfectă stare, ne puneam în ea mari speranţe la gândul că odată ne va fi de folos. Rosseman-ul se ocupă apoi de încărcătura de pe Halbrane, mobilă, aşternuturi, pânze, îmbrăcăminte,

instrumente, unelte. În fundul unei caverne aceste obiecte nu vor mai fi expuse la distrugere, aşa cum erau ameninţate pe aisberg. Lăzile de conserve, sacii cu făină şi cu legume, butoaiele cu vin, whisky, gin, bere fură ridicate şi transportate pe ţărm cu ajutorul macaralelor, apoi depozitate, ca şi celelalte mărfuri, într-o cavernă a litoralului. Dădui şi eu o mână de ajutor, cum făcură de altfel şi căpitanul Len Guy şi locotenentul, pentru că o asemenea treabă nu suferea nici o întârziere.

Dirk Peters veni şi el să se alăture muncii celorlalţi, fără să scoată un cuvânt. Renunţase oare la speranţa de a mai regăsi pe Arthur Pym, sau mai nădăjduia încă? Nu ştiam ce să cred.

În ziua de zece februarie, toată treaba era terminată şi către seară eram instalaţi destul de bine pentru încărcătură, fu găsit un loc bun în interiorul unei grote spaţioase, în care se intra printr-o deschizătură îngustă. Grota era vecină cu aceea în care trebuia să locuim noi, iar Endicott, sfătuit de bosseman, îşi instala bucătăria în viitoarea locuinţă, în felul acesta vom profita de căldura maşinii, care astfel va servi şi la gătitul mâncărurilor şi la încălzitul cavernei în timpul zilelor lungi, sau mai bine zis al nopţii iernii australe.

Se făcuse opt seara când intrarăm în caverna cu pereţii uscaţi, aşternută cu un covor de nisip fin şi destul de luminată prin orificiile ei, care ne va servi de-aeum încolo de locuinţă. Situată lângă un izvor, avea o aşezare care ne apăra de rafalele puternice ale viscolelor şi vârtejurilor de zăpadă pe timp rău. Mai încăpătoare decât copastiile şi cabinele goeletei, putu încăpea înăuntru o dată cu aşternuturile de pat, mese, dulapuri, scaune, mobilă îndestulătoare pentru câteva luni de., iernare.

În timpul instalării, nu surprinsei nimic suspect în atitudinea lui Hearne şi a celor din Falkland. Toţi dădură dovadă de supunere, de disciplină şi desfăşurară o

activitate demnă de toată lauda. Totuşi, metisul rămase de pază la barcă, care acum era mult mai uşor de furat.

Hurlygurly, care supraveghea foarte atent pe Hearne şi pe, camarazii lui, era ceva mai liniştit. În orice caz, trebuia să luăm o hotărâre în privinţa plecării şi cit-mai neîntârziat, dacă voiam ca cei aleşi de soartă să mai poată prindetimpul bun. Eram la 10 februarie. Peste o lună, sau cel mult şase. Săptămâni, se închidea sezonul pescuitului în ţinuturile cercului antarctic şi admiţând că barca noastră ar fi trecut cu bine banchiza, la ce ne-ai fi folosit dacă nu întâlnea nici o balenieră, fiindcă, oricum, şubreda ambarcaţiune nu putea să înfrunte Pacificul până la coastele Australiei sau ale Noii-Zeelande.

Seara, după ce se adunase toată lumea, căpitanul anunţă că a doua zi va fi discutată chestiunea plecării, adăugind că, în cazul când majoritatea va hotărî plecarea, soarta va fi consultată pe loc. Comunicarea aceasta nu provocă nici o discuţie, şi după părerea mea, nu mai aveam ce discuta serios decât atunci când se va hotărî dacă plecarea va avea loc sau nu.

Era târziu. Afară domnea o semiobscuritate plăcută, iar soarele se târa obosit pe orizont, sub linia căruia voia să se ascundă. Mă trântii în pat, aşa îmbrăcat cum eram, şi dormii câteva ore, când fui trezit brusc de nişte strigăte care se auzeau în apropiere. Dintr-o-săritură, ajunsei afară din peşteră, o dată cu locotenentul şi căpitanul Len Guy, care fuseseră smulşi ca şi mine din somn.

— Barca, barca, strigă deodată Jem West.

Eram uluiţi. Barca nu mai era la locul ei, acolo unde îl lăsasem de pază pe Dirk Peters. După ce-i dăduseră drumul pe apă, trei oameni încărcaseră în ea butoaie şi lăzi, iar alţi zece încercau să-l imobilizeze pe metis.

Hearne. Era printre ei, însoţit de Martin Hoit, care părea că nu vrea să se amestece. Prin urmare, aceşti mizerabili voiau să pună mâna pe barcă şi să plece înainte ca sorţii să-şi fi spus cuvântul. Vroiau să ne părăsească aici, în

pustietatea asta. Îl surprinseseră pe Dirk Peters şi l-ar fi omorât cu siguranţă, dacă el nu s-ar fi apărat, luptându-se cu îndârjire.

În faţa acestei revolte, dându-şi seama de inferioritatea noastră numerică, neştiind dacă se putea bizui pe toţi cei vechi de pe bord, căpitanul Len Guy şi cu locotenentul intrară în peşteră şi-şi luară arme, cu ajutorul cărora sperau să supună pe Hearne şi complicii săi, care de asemenea erau înarmaţi.

Mă pregăteam să fac şi eu ca ei, când q discuţie, de care mă temeam de mult, mă ţintui locului. Copleşit de număr, metisul fu până la. Urmă doborât. În clipa aceea însă, Martin Hoit, din recunoştinţă pentru omul care-i salvase viaţa, sări în ajutorul lui, dar Hearne strigă la el:

— Mai la. Să-l dracului şi mai bine hai cu noi!

Şeful velier păru că ezită.

— Da, mai lasă-l, reluă Hearne, pe acest Dirk Peters, care nu este altcineva decât ucigaşul fratelui tău Ned.

— Ucigaşul fratelui meu? Strigă Martin Hoit.

— Da, al fratelui tău, omorât pe bordul lui Grampus.

— Omorât de Dirk Peters.

— Da, omorât şi mâncat. Mâncat, da, mâncat, repetă Hearne urlând înfuriat aceste oribile cuvinte.

La un semn al lui, doi oameni îl apucară pe Martin Hoit şi-l duseră cu sila în barca supraîncărcată. Hearne se luă după el, împreună cu toţi complicii săi, pe care şi-i asociase la această mârşăvie. În clipa aceea, Dirk Peters se ridică dintr-o săritură, se năpusti asupra unui falklandez, tocmai în clipa când omul sărea în barcă, îl ridică în mâinile sale puternice şi învârtindu-l în aer, îl sfărâmă de o stâncă.

Atunci se auzi o pocnitură de pistol. Metisul, lovit în umăr de glontele lui Hearne, căzu pe plajă, în timp ce barca era minată cu putere în larg.

Căpitanul Len Guy şi Jem West ieşiră din grotă cu armele în mâini, scena durase 40 de secunde şi alergară pe fâşia de

pământ care înainta în mare, urmaţi de bosseman, maistrul Hardie, mateloţii Francis şi Stern.

Barca, favorizată de curent şi de mareea în scădere, se depărtase cam vreo două sute de metri. Jem West îşi duse puşca la ochi, trase un foc şi unul dintre mateloţi căzu fulgerat pe fundul bărcii. Al doilea foc, tras de căpitan, atinse uşor pieptul lui Hearne, pierzându-se între blocurile de gheaţă tocmai în clipa când barca dispărea după un aisberg.

Nu ne mai rămânea decât să mergem pe partea cealaltă a capului, unde curentul îi va apropia fără îndoială de coastă pe aceşti mizerabili, înainte de a se deplasa spre nord. Dacă treceau la o bătaie de puşcă şi un glonte l-ar atinge pe Hearne poate că tovarăşii lui ar intra în panică şi s-ar întoarce la mal.

Trecu astfel un sfert de oră. Când barca apăru în spatele capului, era la o distanţă atât de mare, încât armele noastre n-ar fi putut-o ajunge. Hearne întinsese pânza şi împinsă de curent şi de briză, în scurtă vreme, barca nu mai fu decât un punct alb care se pierdea la orizont.

2.13. DIRK PETERS PE MARE.

Problema iernării era rezolvată. Din cei treizeci şi trei de oameni îmbarcaţi pe Halbrane la plecarea sa din insulele Falkland, douăzeci şi trei ajunseseră pe acest pământ, şi din aceştia, treisprezece fugiseră către locurile de pescuit din cealaltă parte a banchizei. Şi nu fuseseră aleşi de soartă să plece. Pentru a scăpa de ororile iernării dezertaseră ca nişte laşi. Din nenorocire, Hearne nu-şi atrăsese numai falklandezii lui, doi dintre oamenii noştri, matelotul Burry şi maistrul velier Martin Hoit trecuseră de partea lui. Martin Hoit nedându-şi poate seama de ceea ce face, sub influenţa loviturii pe care i-o dăduse mărturisirea îngrozitoarei întâmplări de pe Grampus, strigată în gura mare de sealing-master.

La urma urmelor, pentru cei pe care soarta nu i-ar fi hărăzit plecării, situaţia nu se schimbase de loc. Nu mai

rămăsesem decât nouă oameni: căpitanul Len Guy, locotenentul Jem West, bosseman-ul Hurliguerly, maistrul calafagiu Hardie, bucătarul Endicott, mateloţii Francis şi Stern, Dirk Peters şi eu. La ce încercări avea să ne mai pună îngrozitoarea iarnă polară care se apropia? Ce friguri îngrozitoare vom avea de îndurat, mai aspre decât în orice alt punct al globului pământesc, învăluiţi într-o noapte care ţine şase luni încheiate? Nu te puteai gândi, fără strângere de inimă, la energia morală şi fizică de care vei avea nevoie ca să poţi rezista unor asemenea încercări atât de deosebite de cele pe care le poate suporta un om. Dar dacă te gândeai bine, cei care ne părăsiseră puteau nădăjdui la ceva mai bun? Vor găsi ei marea liberă şi trecătorile banchizei deschise? Vor reuşi să ajungă cu bine la cercul antarctic? Şi dincolo de el, vor întâlni ei oare ultimele vase care închideau sezonul de pescuit? Nu vor termina proviziile înainte de sfârşitul acestei călătorii de peste o mie de mile? Ce putuseră pune în barca şi aşa supraîncărcată cu treisprezece persoane? Care erau cei mai ameninţaţi, noi sau ei? Iată o întrebare la care numai viitorul putea să răspundă.

Când fugarii se pierdură vederii noastre, căpitanul Len Guy şi cei care-l întovărăşeam ne înapoiarăm la peşteră. Învăluiţi de o noapte nesfârşită, aici, în grota aceasta, urma să ne petrecem iarna. Deodată îmi amintii de. Dirk Peters, care mai zăcea pe nisipul plajei, rănit de arma lui Hearne, în timp ce noi ne grăbeam să ajungem în cealaltă parte a capului.

Când ajunsei la peşteră, nu-l văzui pe metis. Fusese oare rănit atât de grav, că nu se putuse târî până aici? Aveam să plângem moartea acestui om atât de credincios nouă şi sărmanului Pym? În adâncul inimii noastre, speram că rana lui nu era prea gravă. Dar poate că avea nevoie de îngrijiri urgente şi, gândind astfel, îi alergarăm în ajutor, dar Dirk Peters dispăruse.

— S-o pornim în căutarea lui, domnule Jeorling, propuse bosseman-ul.

— Să mergem, încuviinţai eu.

— Vom merge cu toţii, interveni căpitanul Len Guy. Dirk Peters era de-ai noştri. Niciodată nu ne-ar fi părăsit şi nici noi nu-l vom părăsi pe el.

— Se va reîntoarce oare, nenorocitul, acum când ştiu toţi ceea ce credea că nu ştim decât eu şi el? Le spusei tovarăşilor mei de ce, în povestirea lui Arthur Pym numele, lui Ned Hoit fusese schimbat în acela de Parker şi în ce împrejurări aflasem de la metis această întâmplare.

Mă străduii să arăt lucrurile într-o lumină cât mai favorabilă nenorocitului metis.

— Hearne susţine că Dirk Peters a lovit pe Ned Hoit, spusei eu. Da, este adevărat, Ned Hoit era îmbarcat pe Grampus, iar fratele său, Martin, putea crede că a dispărut fie în timpul revoltei, fie în naufragiu. Ei bine, lucrurile nu s-au petrecut aşa. Ned Hoit a supravieţuit împreună cu Auguste Barnard, Arthur Pym şi metisul şi în scurtă vreme toţi patru se aflară în prada torturilor foamei. Unul din ei trebuia sacrificat, cel pe care l-ar fi hotărât soarta. Se trase la sorţi. Ned Hoit avu ghinion, căzu răpus de cuţitul lui Dirk Peters. Dar dacă metisul ar fi fost ales de soartă, n-ar fi servit el ca hrană celorlalţi?

Căpitanul Len Guy spuse următoarele:

— Domnule Jeorling, aţi fost. Singurul om căruia Dirk Peters i-a încredinţat acest secret.

— Da, numai mie, căpitane.

— Şi l-aţi păstrat?

— Până acum.

— Nu-mi pot explica, totuşi, cum de-a ajuns la urechile lui Hearne.

— La început, m-am. Gândit ca nu cumva Dirk Peters să fi vorbit prin somn şi că numai întâmplător Hearne aflase acest secret Gândindu-mă mai bine, mi-am amintit de următoarea împrejurare: când metisul mi-a povestit

întâmplarea de pe Grampus, destăinuindu-mi că. Parker nu era altul decât Ned Hoit, el se afla în cabina mea, al cărei oblon lateral era deschis, cred că discuţia noastră a fost ascultată de omul care se afla atunci, la cârmă. Şi acel om, acum îmi dau bine seama, era Hearne care, pentru a prinde mai bine ceea ce vorbeam, părăsise cârma, din care cauză Halbrane suferi o smucitură şi era gata să se lase pe o coastă.

— Îmi amintesc şi eu, interveni Jem West,. Atunci l-am certat pe mizerabil, trimiţându-l la arest în fundul calei.

— Ei bine, căpitane, spusei eu, din ziua aceea Hearne se împrieteni tot mai mult cu Martin Hoit, după cum mi-a spus o dată Hurliguerly.

— Aşa este, răspunse bosseman-ul, şi n-a calculat rău ticălosul; şi fiindcă el nu era în stare să conducă barca pe care avea de gând să pună mâna, s-a gândit să-şi apropie un marinar ca Martin Hoit.

— Astfel, Hearne nu înceta o clipă să-l aţâţe pe Hoit, ca acesta să-l întrebe pe metis de soarta fratelui său, şi dumneavoastră ştiţi în ce împrejurări află şeful velier adevărul asupra acestui îngrozitor secret. Mărturisirea de pe plajă căzu ca un trăsnet asupra lui Hoit, înnebunindu-l aproape. Ceilalalţi profitară de cumpăna lui şi acum este de partea lor.

Fiecare înţelese cum se petrecuseră lucrurile. Şi dându-şi seama că se cunoaşte secretul său, nu era firesc ca Dirk Peters, în starea în care se afla, să se sustragă privirilor noastre? Va consimţi el oare să-şi mai reia locul la care avea dreptul printre noi? După aceste discuţii, părăsirăm grota şi, după un ceas de căutare, îl găsirăm pe metis.

Când ne zări păru că vrea s-o ia la fugă. Hurliguerly şi Francis reuşiră însă să se apropie de el, iar metisul nu opuse nici o rezistenţă. Îi vorbii mai întâi eu, apoi ceilalţi, căpitanul îi întinse mâna. La început, lui Dirk Peters nu-i veni să creadă, privea uluit, apoi luă mâna căpitanului şi, fără un cuvânt, reveni cu noi pe plajă.

Din ziua aceea, nimeni nu mai aduse vreodată vorba despre cele întâmplate pe bordul lui Grampus. Rana lui Dirk Peters nu era gravă. Glontele nu pătrunsese decât deasupra umărului stâng, fără să atingă articulaţia şi putu fi scos foarte uşor, apăsând încet cu mâna. Pe rană i se aplică o bucată din pânza corăbiei, peste care îl legarăm strâns, îmbrăcându-şi peste pansamentul acesta bluza, şi chiar de-a doua zi, fără să manifeste vreo slăbiciune sau să arate că-l doare, îşi reluă viaţa obişnuită.

Ne organizarăm bine viaţa în vederea timpului rău care se apropia. Iarna era aproape şi de câteva zile soarele abia se mai arăta printre neguri. Temperatura scăzu la treizeci şi şase de grade, adică plus 2° şi 22 Celsius, şi nu speram să se mai urce. Razele soarelui, aruncându-şi umbrele nemăsurat de lungi asupra pământului, nu mai încălzeau de loc.

Căpitanul Len Guy ne sfătui să ne îmbrăcăm de pe acum cu haine groase de lână, fără să mai aşteptăm ca frigul să se înăsprească. Între timp, aisbergurile, packs-urile, streamsurile şi drifts-urile treceau dinspre sud în număr clin ce în ce mai mare. Unele se mai lipeau de litoralul nostru plin de gheţuri, dar majoritatea dispăreau înspre nord-est.

— Toate sloiurile acestea, îmi spuse bosseman-ul, sunt materialele care consolidează banchiza. Dacă barca ticălosului de Hearne nu le-o ia înainte, cred că el şi ceilalţi vor găsi poarta închisă şi, cum n-au cheie s-o deschidă.

— Prin urmare, dumneata, Hurliguerly, crezi că vom avea de înfruntat mai puţine pericole iernând aici, decât dacă am fi plecat cu barca?

— Bineînţeles, şi am fost de părerea asta şi până acum, domnule Jeorling. Şi mai ştiţi ceva, adăugă. El, întrebuinţând formula obişnuită.

— Spune, Hurliguerly.

— Ei bine, pariez că cei care au plecat cu barca vor fi mai la strâmtoare decât noi, şi vă repet că dacă soarta m-ar fi ales, aş fi cedat bucuros locul meu altuia. Vedeţi dumneavoastră, e cu totul altceva să simţi pământ solid sub picioare. Şi cu toate că ne-au părăsit ca nişte laşi, nu doresc moartea nimănui. Dacă Hearne şi cu ceilalţi nu reuşesc să treacă de banchiză, dacă sunt condamnaţi să petreacă iarna în mijlocul gheţurilor, numai cu proviziile acelea care nu le vor ajunge decât pentru câteva săptămâni, ghiciţi ce soartă îi aşteaptă.

— Da, mai rea ca a noastră încuviinţai eu.

— Şi mai adaug, continuă bosseman-ul, că ajungând chiar la cercul antarctic, dacă balenierele au părăsit locurile de pescuit, barca asta supraîncărcată nu va putea rezista unei călătorii până la ţărmurile australiene.

Aşa gândeam şi eu, şi la fel cu mine gânde. A căpitanul şi Jem West. Navigând în condiţii favorabile, fără să fie supraîncărcată, ducând cu ea provizii pentru mai multe luni, în sfârşit, având toate şansele de, partea ei, poate că barca ar fi fost în stare să termine această călătorie. Dar aşa stăteau oare lucrurile, cu siguranţă că nu.

În zilele următoare, 14, 15, 16 şi 17 februarie, ne ocuparăm de instalarea noastră şi a materialului. Făcurăm câteva călătorii de recunoaştere, avântându-ne mult spre interiorul acestui uscat. Solul era peste tot la fel de arid, neproducând decât plantele acelea spinoase, ca nişte rachete de tenis, care cresc în nisip, acoperind aproape toată plaja.

Dacă Len Guy ar mai fi păstrat o cit de mică speranţă cu privire la regăsirea fratelui său şi a mateloţilor de pe Jane dacă ar fi admis că, plecând din insula Tsalal, cu o barcă, curenţii îi ajutaseră să. Ajungă până la ţărmul acesta, aici,

la faţa locului, trebuia să recunoască însă că nu exista nici urmă de debarcare.

Într-una din incursiunile noastre, merserăm aproape patru mile, până la poalele unui munte uşor de urcat, datorită povârnişurilor lui coborând în pantă lină, înalt de şase până la şapte sute de stânjeni. În drumul acesta, pe care îl făcui împreună cu Len Guy, locotenentul şi matelotul Francis, nu descoperirăm nimic. Spre nord şi spre vest se întindeau aceleaşi şiruri de coline pleşuve, crestate la vârf, şi mă gândeam că atunci când vor fi acoperite de imensul covor al zăpezii, ne va fi greu să le deosebim de aisbergurile imobilizate de frig pe suprafaţa mării.

Ceea ce luaserăm drept pământ, spre est, era de fapt o coastă, ale cărei înălţimi, luminate de soarele amiezii, apărură destul de clar în faţa lentilei ocheanului nostru. Să fi existat totuşi un continent care se întindea cle-a lungul strâmtorii, sau ceea ce vedeam era numai o insulă? În orice caz, şi una şi alta trebuie să fi fost la fel de sărace ca şi pământul dinspre vest, şi la fel de pustiu ca şi el.

Şi când gândurile mă purtau îndărăt la insula Tsalal, al cărei solavea o vegetaţie atât de bogată şi de variată, după cum îl descria Arthur Pym, simţeam cum mă încearcă deznădejdea. Numai privind pustietatea dezolantă a acestor triste locuri şi aveai în faţă imaginea cea mai completă a aceea ce înseamnă regiunile australe. Şi totuşi, arhipelagul tsalalez, situat aproape la aceeaşi latitudine, era fertil şi populat, înainte de ă fi distrus de cutremur.

Într-una din zile, căpitanul ne propuse să dăm o denumire ţinutului acestuia, pe care ne azvârlise aisbergul. Îi dădurăm numele de Halbraneland, în amintirea goeletei noastre. Şi, ca să le înfrăţim pentru totdeauna în amintirea noastră, dădurăm şi strâmtorii, care separa cele două părţi ale continentului polar, numele de Jane-Sund. Ne ocuparăm apoi de vânatul pinguinilor, care mişunau pe stânci, şi capturarăm un număr destul de mare din amfibiile care se zbenguiau de-a lungul plajei.

Simţeam nevoia să mâncăm carne proaspătă. Carnea de focă şi de morsă, preparată de Endicott, mi se păru destul de gustoasă. Pe de altă parte, untura acestor animale putea servi foarte bine atât la încălzitul grotei, cât şi la gătitul bucatelor. Nu trebuia să uităm nici o clipă că cel mai de temut inamic rămânea tot frigul, şi trebuia să ne folosim de toate mijloacele pe care le aveam la îndemână, pentru a-l combate. Rămânea de văzut dacă la apropierea iernii, aceste amfibii nu vor pleca în căutarea unui climat mai dulce, înspre latitudini 'mai mici.

Din fericire, mai existau încă sute de alte animale, care ne-ar fi furnizat hrana şi la nevoie apa de băut. Pe plajă se găseau numeroase broaşte ţestoase, din neamul Galapagos, cărora, nu ştiu de ce, li s-a dat numele arhipelagului din oceanul echinoxial. Despre unele ca acestea vorbeşte Artliur Pym că serveau de hrană insularilor din Tsalal, pe care el şi Dirk Peters le găsiseră în fundul bărcii cu care fugiseră din insulă, după atentatul indigenilor asupra echipajului Janei.

Aceste cheloniene enorme, cu mersul măsurat, greoi şi încet, cu gâtul subţire şi lung de aproape două picioare, cu capul triunghiular ca de viperă, pot trăi ani întregi fără să mănânce. De altfel aici, în lipsă de felină, de pătrunjel şi de iarbă grasă, se hrăneau cu spinii care creşteau printre pietrele litoralului.

Dacă Arthur Pym şi-a permis să compare broaştele ţestoase antarctice cu dromaderele, a făcut-o pentru că acestea, ca şi rumegătoarele cu cocoaşe, au la încheietura gâtului o pungă plină cu apă proaspătă, bună de băut, având o capacitate de două până la trei galioane. După cum povesteşte Pym, înaintea tragerii la sorţi de pe Grampus, o broască ţestoasă Galapagos îi salvase de la o moarte sigură prin foame şi tot datorită acestui animal avuseseră cu ce-şi potoli setea. Dacă ar fi să-l credem, neamul acesta de broaşte ţestoase, care trăiesc la fel de bine pe uscat sau în apă ajung până la-greutăţi de o mie două sute până la o mie

cinci sute de livre. Chiar dacă cele din Halbraneland nu depăşeau şapte-opt sute de livre, carnea lor era la fel de gustoasă şi de hrănitoare.

Prin urmare, cu toate că trebuia să ne pregătim pentru o iernare la aproape cinci grade de pol, şi oricât de aspru ar fi fost frigul, situaţia nu era totuşi atât de desperată pentru nişte inimi tari. Singura chestiune care ne frământa şi ne îngrijora în acelaşi timp, era problema reîntoarcerii, care trebuia rezolvată imediat ce timpul rău ar fi trecut. Ca această problemă să poată fi rezolvată, trebuia mai întâi ca tovarăşii noştri fugiţi cu barca să se fi repatriat, şi în al doilea rând, ca prima lor grijă să fi fost trimiterea unui vas în căutarea noastră, în lipsă de altceva mai bun, speram. Că Martin Hoit nu ne va uita. Dar va reuşi oare el şi camarazii lui să ajungă la pământurile Pacificului, pe bordul unei baleniere? Şi viitorul sezon de vară va fi oare favorabil unei călătorii atât de îndepărtate prin mările antarctice? Discutam adesea între noi toate probabilităţile. Dintre toţi, bosseman-ul continua să se arate mereu încrezător şi plin de optimism, datorită firii lui vesele şi răbdării cu care ne uimea.

Bucătarul Endicott îi împărtăşea încrederea, sau cel puţin nu se arăta necăjit de loc de ceea ce ne-ar fi rezervat viitorul, văzându-şi de bucătăria lui de parcă n-ar fi fost într-o grotă din Antarctida, ci lângă maşina de gătit, a Cormoranului Verde. Mateloţii Stern şi Francis ascultau tăcuţi, fără să scoată un cuvânt, şi cine ştie dacă în fundul sufletului lor nu regretau că nu-l urmaseră pe Hearne şi pe ceilalţi. In ce-l privea pe maistrul calafagiu Hardie, el aştepta evenimentele viitoare fără să-şi bată capul să ghicească ce întorsătură vor lua ele peste cinci sau şase luni.

Căpitanul Len Guy şi locotenentul erau, ca de obicei, de aceeaşi părere, ajungând întotdeauna la aceleaşi concluzii şi luând, de comun acord, aceleaşi hotărâri. Vor face tot ce vor putea şi vor încerca totul pentru salvarea noastră.

Neliniştiţi asupra sorţii care ar fi putut s-o aibă barca, se gândeau poate să încerce o călătorie spre nord, traversând pe jos ice-fields-urile şi sunt sigur că niciunul dintre noi n-ar fi ezitat să-i urmeze. Cum clipa unei asemenea încercări nu sosise încă, gândeam că mai rămăsese timp să ne hotărâm, atunci când marea va fi podită de gerul puternic, până la cercul antarctic.

Astfel se prezenta situaţia şi se părea că nimic nu putea s-o schimbe, când în ziua de 19 februarie se produse o întâmplare, providenţială aş putea spune, pentru acei care cred în amestecul ei în viaţa oamenilor. Era pe la opt dimineaţa. Vremea se arăta liniştită, cerul limpede, iar termometrul arăta numai treizeci şi două de grade Fahrenheit (zero grade Celsius). Ne aflam cu toţii în grotă, afară de bosseman, aşteptând micul dejun pe care-l pregătea Endicott şi tocmai eram gata să ne aşezăm la masă, când de afară sa auzi strigând cineva. Nu putea fi decât Hurliguerly, şi cum apelurile lui se repetau cu insistenţă, lăsarăm masa şi ieşirăm în grabă afară.

Când ne zări, strigă:

— Veniţi, veniţi încoace!

În picioare, pe o stâncă, la poalele unei mici coline dinspre capul Halbraneland-ului, ne arăta marea.

— Ce s-a întâmplat? Întrebă căpitanul Len Guy.

— În largul coastei se vede o barcă.

— O barcă, strigai eu.

— Să fie oare aceea a Halbranei, care ne părăsise, şi pentru un motiv sau altul se înapoiază, presupuse căpitanul Len Guy.

— Nu, nu-i barca noastră, răspunse Jem West.

Într-adevăr, o barcă ce nu putea fi confundată cu aceea de pe goeleta noastră, plutea în direcţia coastei pe care ne aflam. Părea mai degrabă părăsită şi lăsată în voia curentului. Pe toţi ne fulgeră acelaşi gând, să punem mâna cu orice preţ pe această barcă, cu care ne-am fi putut salva. Dar cum să ajungem la ea, cum s-o aducem până la acest

cap al Halbraneland-ului? Barca se afla la o depărtare de o milă şi în mai puţin de douăzeci de minute va trece pe lângă colina pe care ne aflam, va merge mai departe, şi cum în largul coastei nu erau vârtejuri care s-o aducă la ţărm, după alte douăzeci de minute va dispărea din nou. Şedeam pironit acolo, pe stâncă, privind cum barca îşi continua deriva, fără intenţia de a se apropia de litoral. Părea că, dimpotrivă, se îndepărtează. Deodată, la poalele dealului, se auzi plescăitul pe care-l face un corp căzând în apă. Ne îndreptarăm privirile într-acolo şi văzurăm pe Dirk Peters care, aruncându-se din vârful unei stânci în apa rece şi adâncă, înota voiniceşte în direcţia bărcii.

Din piepturile noastre ieşiră strigăte de admiraţie, amestecată cu teamă. Metisul întoarse o clipă capul şi cu o mişcare bruscă, sări în sus, din freamătul uşor al valurilor, aşa cum fac de obicei marsuinii, a căror forţă şi iuţeală părea s-o aibă şi el. Nu văzusem niciodată ceva asemănător, dar la câte nu ne mai puteam aştepta de la un astfel de om.

Va reuşi oare Dirk Peters să ajungă la barcă înainte ca ea să fie prinsă de curent şi târâtă spre nord-est? Şi dacă va ajunge până la ea, va reuşi el s-o readucă fără vâsle spre ţărmul de care se îndepărta? Dar uralele noastre, aruncate ca o încurajare metisului, amuţiră; aşteptam nemişcaţi, cu inimile bătând, gata să ne spargă piepturile. Singur bosseman-ul striga din când în când:

— Hai Dirk hai, curaj!

În scurtă vreme, metisul parcursese câteva sute de metri în direcţia bărcii. Nu-i mai puteam zări decât capul, ca un punct negru pe suprafaţa agitată a mării. Mai mulf înţelegeam decât puteam vedea, că nu dădea de loc semne de oboseală. Bfaţele şi picioarele respingeau metodic apa, iar viteza se menţinea sub acţiunea uniformă a celor patru propulsoare puternice, mâinile şi picioarele.

Nu mai încăpea îndoială că Dirk Peters va ajunge la barcă. Dar până la urmă, nu va fi târât de ea dacă, cu puterea lui

uimitoare, n-ar fi putut s-o remorcheze înotând până la ţărm?

— La urma urmelor, de ce n-ar avea barca asta şi vâsle, spuse bosseman-ul. Vom vedea când Dirk Peters va fi urcat în ea şi până atunci nu mai era mult, pentru că barca se apropia văzând cu ochii.

— În orice caz, spuse Jem West, ar fi bine s-o pornim în josul apei. Dacă barca ajunge la uscat, asta nu se va întâmpla decât mult mai departe de locul unde ne aflăm noi.

— A prins-o, a ajuns-o. Ura Dirk, ura, strigă bosseman-ul, căruia i se alătură şi prietenul său Endicott, ca un puternic ecou.

Într-adevăr, metisul, după ce prinse barca, se ridică pe jumătate din apă, apucându-se cu mâinile lui enorme de marginea ei, încât era gata s-o răstoarne şi încălecând parapetul, sări înăuntru zdrobit de oboseală, aşezându-se o clipă pentru a-şi trage sufletul după un efort ca acela ai căror martori fusesem.

Dar deodată îl văzurăm apleeându-se şi un strigăt puternic, neomenesc, ieşi din pietul lui, ajungând până la noi. Ce găsise oare pe fundul bărcii? Ah, da, nişte vâsle, pentru că imediat îl văzurăm instalându-se cu ele în mână, către prova bărcii, şi, luând direcţia ţărmului, vâsli cu putere spre noi, ieşind din calea curentului.

— Repede, să mergem, spuse căpitanul Len Guy.

Înconjurarăm poalele dealului şi alergarăm cit puturăm de repede pe plaja presărată cu bolovani negricioşi. La trei sau patru sute de stânjeni, locotenentul ne opri. Dirk Peters se îndreptase către vârful unui cap, care se afla în locul acela, şi înţeleserăm că va acosta acolo. Barca nu mai era decât la vreo câteva sute de metri de ţărm şi vârtejurile o apropiau tot mai mult, când Dirk Peters, lăsând vâslele din mână, se aplecă spre fundul bărcii şi ridică în braţe un corp omenesc. În clipa aceea, lângă noi izbucni un ţipăt sfâşietor.

— Fratele meu, e fratele meu.

Len Guy recunoscuse în corpul acela, care părea lipsit de viaţă, pe William Guy.

— Trăieşte, trăieşte, ne strigă Dirk Peters.

O clipă mai târziu, barca acostase şi căpitanul Len Guy, cu lacrimi în ochi, îşi îmbrăţişa fratele regăsit. Trei din tovarăşii lui zăceau în nesimţire pe fundul bărcii. Patru oameni, iată ce mai rămăsese din tot echipajul Janei.

2.14. UNSPREZECE ANI IN CÂTEVA PAGINI.

Titlul pe care l-am crezut cel mai indicat pentru acest capitol, vă arată că aventurile lui William Guy şi ale tovarăşilor săi, după distrugerea goeletei engleze şi greutăţile vieţii lor pe insula Tsalal, după plecarea lui Arthur Pym şi a lui Dirk Peters, vă. Vor fi povestite cât mai pe scurt.

William Guy şi cei trei mateloţi Trinkle, Roberts şi Covin, fură transportaţi în grotă şi după multe sforţări, readuşi în simţiri. De fapt, numai foamea, nimic altceva decât foamea, îi adusese pe aceşti nenorociţi într-o stare de slăbiciune vecină cu moartea. Puţina hrană pe care le-o dădurăm încetul cu încetul şi câteva ceşti. De ceai fierbinte, în care turnarăm whisky, îi făcură să capete puteri.

Mi-e greu să descriu duioşia scenei care avu loc între cei doi fraţi, când William, deschizând ochii, îl recunoscu pe. Len; e destul să adaug că toţi furăm pătrunşi de emoţie până în aclâncul sufletului, oricât de împietriţi eram noi, şi această clipă n-o voi uita niciodată. Ochii ni se umplură de lacrimi, mulţumind în acelaşi timp, cu toţii, providenţei. Nimeni nu se mai gândea la ceea ce ne aştepta în viitor, bucurându-ne de prezent şi cine ştie dacă situaţia noastră nu avea să se schimbe în bine, tocmai datorită sosirii acestei bărci pe ţărmul Halbraneland-ului?

Înainte de a începe să ne povestească păţaniile lui, William Guy fu pus la curent cu propriile noastre aventuri. În puţine cuvinte, fratele său îi povesti despre întâlhirea cu cadavrullui Patterson, călătoria goeletei noastre până Ia insula Tsalal, plecarea ei către latitudini mari, naufragiul pe

aisberg. Şi în sfârşit, trădarea unora din echipaj, care ne părăsiseră pe acest pământ.

Mai află de asemenea ce ştia Dirk Peters despre Arthur Pym şi luă cunoştinţă de slabele ipoteze pe care îşi întemeia metisul speranţa de a-şi regăsi tovarăşul, a cărui moarte era sigură pentru William Guy, ca şi moartea celorlalţi marinari de pe Jane, zdrobiţi sub dărâmăturile colinelor de la Klock Klock. La această povestire, William Guy răspunse prin evocarea întâmplărilor celor unsprezece ani petrecuţi pe insula Tsalal.

Ziua de 8 februarie 1828 nu putea fi uitată; echipajul Janei, nebănuind de loc reaua credinţă a populaţiei din Tsalal şi a lui Too-Wit, debarcă, pentru a merge în satul Klock-Klock, lăsând pe bord şase oameni, care după socotelile comandantului, ar fi. Putut să apere goeleta de. Orice atac neaşteptat. Echipajul, socotind şi pe căpitanul William Guy, secundul Patterson, Arthur Pym şi Dirk Peters, forma un grup de treizeci şi doi de' oameni înarmaţi cu puşti, pistoale şi cuţite. Câinele Tigru îi însoţea.

Ajunsă la trecătoarea îngustă care ducea către sat, mica trupă a echipajului, însoţită de numeroşi războinici de-ai lui Too-Wit, se împărţi: Arthur Pym, Dirk Peters şi matelotul Allen o luară priritr-o potecuţă tăiată în peretele colinei. Din clipa aceea, tovarăşii lor nu aveau să-i mai revadă.

Într-adevăr, nu trecu mult şi se produse o zguduitură puternică. Colina se prăbuşi, îngropându-l pe William Guy şi pe cei douăzeci şi opt de tovarăşi ai săi. Dintre aceşti nenorociţi, douăzeci şi doi pieriră în această catastrofă, iar cadavrele lor nu mai fură găsite niciodată, rămânând îngropate sub masele de pământ ale insulei. Numai şapte dintre ei supravieţuiră dezastrului, scăpaţi ca prin minune în fundul unei văi adânci. Aceştia erau. William Guy, Patterson, Roberts, Covin, Trinkle, Forbes şi Lexton murind la scurtă vreme după această nenorocire. În ce-l privea pe Tigru, nu ştiau dacă scăpase sau pierise şi el în timpul prăbuşirii.

William Guy şi cei şase tovarăşi ai lui nu puteau rămâne în locul acela strimt şi întunecos, unde în scurtă vreme le va lipsi până şi aerul. După cum crezuse la început şi Arthur Pym, la fel bănulseră şi ei că sunt victimele unui cutremur. Dar, ca şi el, în curând aveau să-şi dea seama că trecătoarea era astupată cu peste un milion de tone de pământ şi piatră, iar această prăbuşire se vedea că fusese pregătită de către Too-Wit şi insularii din Tsalal. Ca şi Arthur Pym, se străduiră să scape cât mai grabnic din întunecimea care-i înconjura, de lipsa aerului, de miazmele acelea puturoase, sufocante, ale pământului tsalalez, chiar dacă, pentru a întrebuinţa expresiile povestitorului, ei se aflau exilaţi dincolo de hotarele cele mai îndepărtate ale speranţei, îngropaţi de vii, într-o situaţie care nu se deosebea prea mult de aceea a morţilor. Colinele de pe ambele părţi ale trecătorii erau străbătute de un fel de ganguri naturale, adevărate labirinturi prin care se târâră William Guy, Patterson şi ceilalţi, ajungând, după multă străduinie, la o deschizătură prin care lumina şi aerul pătrundeau din belşug. De acolo, urmăriră ei desfăşurarea evenimentelor care urmară prăbuşirii, atacarea Janei de cele şaizeci de pirogi, rezistenţa eroică a oamenilor rămaşi de veghe pe bord, tunurile vărsând foc şi bucăţi de schije peste atacatori, cotropirea goeletei de către sălbatici şi, în sfârşit, explozia care pricinui moartea a vreo mie de insulari şi distrugerea completă a goeletei.

Too-Wit şi tsalalezii lui fură la început îngroziţi de efectul acestei explozii, iar' mai târziu, dezamăgiţi. Instinctul lor de jaf nu era satisfăcut, pentru că din lemnăria corăbiei, din echipamentul ei, pânze, funii şi din toată încărcătura, nu mai rămăsese decât resturi, fără valoare. Şi cum presupuneau probabil că echipajul pierise în timpul prăbuşirii, nu se mai gândiseră să-i caute.

Datorită acestui lucru, fu. Cu putinţă ca Arthur Pym, Dirk Peters, William Guy şi oamenii lui, să rămână fără teamă în fundul labirinturilor de Ia Kloek-Klock, hrănindu-se cu

carne de stârci, pe care-i puteau prinde uşor cu mâna, şi cu fructele alunilor, care creşteau ca o adevărată pădure, pe coastele colinelor.

Focul îl aprindeau frecând între ele bucăţi de lemn moale şi uscat, care se găsea din belşug pe insulă. La douăzeci şi una de zile după această întâmplare, căpitanul Janei şi însoţitorii lui, care se mai aflau încă închişi în labirintul acela, văzură cu groază că păsările cu care se hrăneau se răresc, ameninţând să dispară cu totul. Pentru a scăpa de moartea prin foame, căreia îi erau hărăziţi, se gândiră la unicul mijloc de salvare: părăsirea insulei cu una din bărcile indigenilor.

De sete nu sufereau, fiindcă într-unui din coridoarele labirintului se afla un izvor cu apă bună de băut. Dar foamea începea să ameninţe. Unde să se ducă şi chiar dacă vor ajunge undeva, cât vor putea s-o ducă fără provizii? Cu toate acestea, nenorociţii n-ar fi ezitat să încerce aventura, dacă ar fi putut părăsi insula la adăpostul întunericului. Dar la acea epocă, soarele nu dispărea încă dincolo de orizontul paralelei optzeci şi patru. Şi e sigur că moartea ar fi pus capăt atâtor nenorociri, dacă situaţia nu s-ar fi schimbat pe neaşteptate.

În dimineaţa zilei de 22 februarie, William Guy şi Patterson se sfătuiau, chinuiţi de nelinişte, la intrarea dinspre câmpie a labirintului.

Îşi dădeau seama că în scurtă vreme nu vor mai putea face faţă nevoilor traiului, fiindcă de câtva timp se hrăneau numai cu alune, fapt care le provoca violente dureri de cap şi de stomac. Din locul acela vedeau nişte broaşte ţestoase mari, târându-se de-a lungul ţărmului. Dar cum puteau să ajungă la ele, când sute de insulari mişunau pe plajă, umblând fără rost de colo-colo, scoţând eternul lor strigăt „teke-li”. Deodată, mulţimea aceea fu cuprinsă de o agitaţie neobişnuită. Bărbaţi, femei, copii, se împrăştiară în toate părţile. Câţiva sălbatici săriră în bărci şi vâsliră spre larg, în

prada unei spaime care nu putea fi provocată decât de un pericol nemaipomenit.

Ce se întâmplase oare? In scurtă vreme, William Guy şi tovarăşii săi înţeleseră motivul agitaţiei de pe litoral, care băgase atâta groază în indigeni.

Din interiorul insulei, apăruse un animal patruped, care se năpustise în mijlocul sălbaticilor, muşcându-i cu furie de unde apuca, în timp ce din gâtlejul Iui ieşeau urlete de furie, iar din guri se scurgea o spumă albicioasă. Animalul acesta singur şi nu prea mare, putea fi izgonit cu pietre sau cu săgeţi de mulţimea care umplea plaja. Atunci de ce fugeau înnebuniţi de groază sute de sălbatici, fără a îndrăzni să se apere de animalul care se repezea asupra lor?

Poate pentru că apariţia aceasta neaşteptată avea părul alb şi numai văzându-l începuse panica, pe care am mai observat-o şi înainte, această inexplicabilă teamă de culoarea albă, care-i umplea de groază pe toţi indigenii din Tsalal. Nici nu-şi poate cineva închipui cită spaimă era în ţipetele lor: „tékéli-li, anamoo-moo şi ˇama-lama”. Ţi care nu fu surpriza căpitanului Janei şi tovarăşilor săi, când în arătarea înfuriată recunoscură pe câinele lor, Tigru.

Da! Era Tigru, care scăpase din prăbuşirea colinei, salvându-se în interiorul insulei şi după ce dăduse târcoale timp de câteva zile prin împrejurimile Klock-Klock-ului, iată-l întorcându-se şi semănând spaima printre sălbatici. Cititorii îşi amintesc cum sărmanul animal mai fusese încercat de crize de turbare în cala lui Grampus, ei bine, de data aceasta era turbat de-a binelea şi toată populaţia aceea era ameninţată de muşcăturile lui.

Iată din ce cauză o luaseră la fugă cea mai mare parte din tsalalezi, în frunte cu şeful lor Too-Wit şi wampos-ii, un fel de sfetnici ai căpeteniei din Klock-Klock. În aceste împrejurări, părăsiră ei nu numai satul, dar şi insula, unde nici o putere nu iar fi putut reţine şi unde nu aveau să se mai întoarcă niciodată.

Dacă bărcile erau de ajuns să-i transporte pe cei mai mulţi dintre ei în insulele vecine, câteva sute de indigeni fură nevoiţi să rămâie totuşi în Tsalal, pentru că nu avură cu ce fugi. Unii dintre ei, muşcaţi de Tigru, turbară, în această vreme. Atunci văzurăm un spectacol a cărui grozăvie este cu neputinţă de descris. Turbaţii se năpusteau unii asupra altora, sfâşiându-se cu dinţii. Osemintele întâlnite în împrejurimile Klock-Klock-ului erau ale sălbaticilor care pieriseră cu unsprezece ani în urmă pe locul acela. Nenorocitul câine muri într-un colţ al litoralului, unde Dirk Peters îi găsise scheletul, şi printre oasele lui, o zgardă pe care se afla gravat numele lui Arthur Pym.

Din cauza acestei catastrofe, forţa creatoare a lui Edgar Poe era cu siguranţă în stare s-o imagineze, insula Tsalal fu definitiv părăsită. Indigenii plecară pentru totdeauna din insulă, refugiindu-se în arhipelagul de la sud-vest; „animalul alb” adusese groază şi moarte. Când ultimii din cei care n-au putut fugi pieriră, chinuiţi de turbare, William Guy, Patterson, Trinkle, Covin, Roberts, Forbes, şi Lexton, îndrăzniră să iasă din ascunzătoarea lor, pe jumătate morţi de foame.

Cum se scursese viaţa lor în timpul anilor care urmară? Oricum, fusese mai puţin grea decât s-ar fi putut crede. Hrana le era asigurată de produsele naturale ale unui pământ extrem de fertil şi de animalele domestice care rămăseseră de la sălbaticii fugiţi. Nu le lipseau decât mijloacele cu care să părăsească insula, întorcându-se spre banchiză, apoi dincolo de cercul antarctic, a cărui trecere o forţase Jane cu preţul multor pericole, ameninţată de furia furtunilor şi ciocnirea cu gheţarii, de rafalele de grindină şi de zăpadă.

Cu ce ar fi putut William Guy şi tovarăşii lui să construiască o barcă în stare să înfrunte o călătorie atât de lungă şi de periculoasă, fără să aibă uneltele necesare, reduşi numai la armele lor, puşti, pistoale şi cuţite?

Prin urmare, nu le rămânea decât să se instaleze cât mai bine pe insulă, în aşteptarea unui prilej care le-ar îngădui s-o părăsească. Şi de unde s-ar fi putut să le vină salvarea, dacă nu dintr-o întâmplare ca acelea de care nufnai providenţa singură dispune? În primul rând, căpitanul şi secundul hotărâră să-şi instaleze tabăra pe coasta de nord-vest. Din satul Klock-Klock nu se vedea în larg. Or, important era ca ei să vadă tot timpul marea pentru cazul, din nefericire atât de puţin probabil, când ar apare vreun vas prin împrejurimile insulei Tsalal.

Căpitanul William Guy, Patterson şi cei cinci tovarăşi ai lor, coborâră prin văgăunile umplute pe jumătate de dărâmăturile colinei, pe poteci acoperite de zgura măruntă a blocurilor de granit negru şi de marnă, în care străluceau grăunţe de minereu. Astfel văzuse şi Arthur Pym aceste lugubre regiuni care, după cum spune el, „aminteau de cetatea Babilonului în ruine.

Înainte de a părăsi ascunzătoarea, William Guy explora trecătorile şi gangurile din peretele colinei pe unde dispăruseră Arthur Pym, Dirk Peters şi Allen. Dar găsind acea crăpătură astupată, nu putu să pătrundă în interiorul masivului. Aşa că nu ştiu niciodată nimic despre existenţa acestui labirint natural sau artificial, care era la fel cu acela pe care-l părăsise şi care comunicau poate unul cu celălalt sub albia secată a torentului.

După ce trecu de bariera care astupa drumul spre nord, micul grup se îndreptă către nord-vest. Merseră cam la vreo trei mile de Klock-Klock şi se instalară definitiv în fundul unei grote, asemănătoare cu aceea pe care o ocupam noi acum pe coasta Halbraneland-ului. Acolo, cei şapte supravieţuitori de pe Jane trăiră ani îndelungaţi, pierzându-şi orice nădejde de a se mai întoarce în lumea civilizată, ca şi noi de altfel, dar în condiţii de trai mai bune decât ale noastre, datorită bogăţiei pământului tsalalez, bogăţie care lipsea Halbraneland-ului. Deci, în timp ce noi eram condamnaţi să pierim de foame după terminarea

proviziilor, ei nu avuseseră nici o grijă de acest lucru. Ar fi putut aştepta acolo la nesfârşit, lucru pe care-l şi făcură, în mintea lor nu mai încăpea nici o îndoială că Arthur Pym, Dirk Peters şi Allen pieriseră în timpul prăbuşirii, şi după cum ştim, în ceea ce-l privea pe Allen, nu greşiseră de loc. Cine şi-ar fi putut închipui că Arthur Pym şi metisul, punând mâna pe o barcă, ar fi plecat în larg?

După cum ne spunea William Guy, nici un incident nu întrerupse monotonia vieţii pe care o duseră timp de unsprezece ani, nici măcar apariţia insularilor, pe care groaza îi făcuse să nu se mai apropie de insula Tsalal. În această perioadă nu-i ameninţase nici un pericol. Pe măsură ce trecea timpul, pierdeau din ce în ce mai mult speranţa de a mai fi salvaţi vreodată.

La începutul sezonului frumos, când marea redevenea liberă, se amăgeau crezând că se va trimite poate vreun vas în căutarea Janei. Dar pe măsură ce se scurgeau anii, speranţa lor se transformă într-o deznădejde de moarte. Înafară de ceea ce le oferea roditorul pământ al insulei, acele preţioase plante antiscorbutice, lingureaua sau cochelaria şi ţelina sălbatică, care creşteau din belşug prin împrejurimile grotei, naufragiaţii aduseseră din sat o mulţime de găini şi raţe, de un soi foarte bun, şi o turmă de porci negri, foarte răspândiţi pe insulă.

Cum nu erau siliţi să se folosească de arme pentru apărarea lor, te folosiră la doborârea bâtlanilor negri. Acestor resurse alimentare li se adăugau ouăle albatroşilor şi broaştelor ţestoase Galapagos, ascunse în nisipul plăjii; şi numai uriaşele broaşte ţestoase, cu carnea bună şi gustoasă, ar fi fost de ajuns celor care iernau în Antarctida.

Fără să mai vorbesc de inepuizabilele rezerve ale mării, a acelei Jane-Sund, unde mişunau tot soiul de peşti, până către fundul golfuleţelor, somoni, moruni, calcani, antoyşi, lini, roşioare, chefali, cambule, papagali de mare, moluşte, acei gustoşi melci de mare, din care goeleta engleză vroia

să facă o încărcătură bogată pentru pieţele Imperiului Ceresc.

Intre anii 1828 şi 1839, nu se întâmplă nimic deosebit. Iernile fură foarte aspre. Pe cât era vara de plăcut, pe atât era de aspru timpul rău în insulele arhipelagului tsalalez, acoperit de zăpezi mari, de ploi reci, de vijelii şi tot felul de neajunsuri. Un frig îngrozitor domnea peste tot ţinutul pământurilor antarctice. Marea plină de gheţuri amorţea pentru şase-şapte luni. Trebuia aşteptată reapariţia binefăcătoare a soarelui, pentru a se aventura până la marea liberă, pe care o văzuse Arlhur Pym, pe care o. întâlnirăm şi noi dincoace de banchiză.

Cu toate acestea, viaţa fusese relativ uşoară pe insula Tsalal. Tot aşa va fi oare şi pe litoralul arid al Halbraneland-ului, unde ne aflam noi acum? Oricât de mari ar fi fost, proviziile noastre se vor termina totuşi odată şi odată, iar la căderea iernii, broaştele ţestoase nu se vor duce către latitudini mai mici?

Un lucru era sigur, cu şapte luni în urmă, căpitanul William Guy nu pierduse încă pe niciunul din cei care supravieţuiseră catastrofei de la Klock-Klock, şi asta datorită constituţiei lor robuste, marii lor răbdări, tăriei lor de caracter… Dar nenorocirea avea. Să se abată în curând asupra lor. O dată cu sosirea lunii mai, care corespunde lunii noiembrie din emisfera septentrională, începea deriva, în largul insulei Tsalal, şi începutul ei pornea gheţurile pe care curentul le târa spre nord.

Într-o zi, unul din cei şapte oameni nu se mai întoarse la grotă. Îl strigară, îl aşteptară, se duseră în căutarea lui. Dar totul fu zadarnic. Căzuse victimă vreunui accident sau se înecase, nimeni nu putea şti, dar el nu se mai întoarse. Şi nici n-avea să se mai întoarcă vreodată. Dispărutul nu era altul decât Patterson, secundul Janei, tovarăşul cel mai credincios al lui William Guy.

Pierderea unuia dintre cei mai buni, provocă acestor oameni viteji o durere nemărginită. Nu era oare aceasta o

prevestire a catastrofelor care aveau să vină de aci încolo?

Abia acum află William Guy, în ce împrejurări, nu se va şti niciodată, că Patterson fusese luat de un gheţar, pe care avea să moară de foame. Pe acest gheţar, ajuns la nivelul insulelor Prinţul Eduard, ros de apele calde, aproape gata să se topească, bosseman-ul nostru descoperise cadavrul secundului Janei.

Când Len Guy povesti cum se îndreptase Halbrane spre mările Antarcticei, datorită însemnărilor găsite în buzunarul nefericitului secund, William nu-şi putu opri lacrimile care-i potopeau ochii. Şi cum o nenorocire nu vine niciodată singură, după pierderea lui Patterson se mai iviră altele. Din cei şapte supravieţuitori de pe Jane, mai rămăseseră şase, şi în scurtă vreme n-aveau să mai rămână decât patru, şi aceştia fiind nevoiţi să-şi găsească salvarea în fugă.

Abia trecuseră cinci luni de la dispariţia lui Patterson, când pe la mijlocul lunii octombrie, insula fu zguduită de un cutremur care o făcu de nerecunoscut, nimicind aproape în întregime grupul de la sud-vest.

Nimeni nu-şi poate închipui cât de violent fu cutremurul. Ne-am putut convinge de acest lucru atunci când barca noastră acostase la faleza stâncoasă, indicată de Arthur Pym. Cu siguranţă că William Guy şi cei cinci tovarăşi ai lui ar fi murit în acest cataclism, dacă nu găseau mijlocul să fugă din insula devenită de nelocuit.

După două zile, la câteva sute de stânjeni de grota care-i adăpostea, curentul aduse o barcă dinspre arhipelagul de la sud-vest. Naufragiaţilor nu le rămânea decât să încarce barca cu atâtea provizii cit putea duce şi să se îmbarce pentru a părăsi insula cât mai neîntârziat. Din nefericire, bătea o briză puternică, ca urmare a fenomenelor seismice care tulburaseră adâncurile. Cu toate strădaniile lor, nu putură rezista tăriei vântului, care-i împinse spre sud, târâţi de acelaşi curent, căruia i se supunea şi aisbergul nostru, în derivă spre litoralul Halbraneland-ului.

Timp de două luni şi jumătate plutiră astfel prin marea liberă, fără a reuşi să schimbe direcţia bărcii. De-abia la 2 ianuarie a anului 1840 zăriră pământ, tocmai acela pe care-l scălda la est Jane Sund. După o recunoaştere a locurilor, stabilirăm că pământul acela nu era mai departe de cincizeci de mile de Halbraneland. Da! Asta era distanţa, destul de mică de altfel, care ne despărţea de aceia pe care noi îi căutasem atât de departe, prin îndepărtatele regiuni antarctice, pierzând aritoape nădejdea că-i vom mai revedea. Barca lui William Guy acostase mult mai la sudest decât noi. Câtă deosebire între locurile acestea şi insula Tsalal, sau mai bine zis câtă asemănare între ele şi Halbraneland! Un sol impropriu oricărei culturi, nimic altceva decât nisip şi stânci, nici pomi, nici arbuşti, nici un pic de vegetaţie! Cum proviziile lor se terminaseră, William Guy şi tovarăşii săi erau gata să moară de foame, iar doi dintre ei, Forbes şi Lexton, mai puţin rezistenţi, muriră chiar în primele zile. Ceilalţi patru, William Guy, Roberts, Covin şi Trinkle, se hotărâră să nu mai rămână nici o zi pe această coastă, unde erau condamnaţi să piară de foame. Cu puţinele provizii ce le mai rămăseseră, se îmbarcară şi pentru a doua oară se lăsară în voia cu rentului, fără a putea măcar, din lipsă de instrumente, să-şi stabilească poziţia geografică.

Navigară douăzeci şi cinci de zile la întâmplare. Şi după terminarea proviziilor, se abandonaseră, neputincioşi, soiţii, când barca lor, în fundul căreia zăceau în nesimţire, apăru în largul Halbraneland-ului.

Atunci îi zări bosseman-ul, şi Dirk Peters, aruncându-se în mare, îi ajunse, aducând barca la ţărm. Cum puse piciorul în barcă, metisul recunoscu pe căpitanul Janei şi pe mateloţii săi Roberts, Trinkle şi Covin. După ce se încredinţa că mai sunt încă în viaţă, vâsli cu toată puterea spre uscat şi ajungând la vreo două sute de metri de mal, ridică în braţe corpul iui William Guy, strigând cu o voce atât de puternică, încât ajunse până la noi:

— Trăieşte, trăieşte!

Acum cei doi fraţi erau din nou împreună, în acest colţ al Halbraneland-ului.

2.15. SFINXUL GHEŢARILOR.

La două zile după această întâmplare, pe litoralul antarctic nu mai rămăsese niciunul din supravieţuitorii de pe cele două goelete.

În ziua de 21 februarie, la ora şase dimineaţa, barca, în care ne înghesuiam treisprezece oameni, părăsi micul golf, ocolind pe la capul Halbranelahd-ului. În ajun, pusesem la punct problema plecării. Dacă toată lumea era de acord, nu mai trebuia îrhânătă nici o zi. Timp de cel mult o lună mai era posibilă navigarea în această parte a mării, cuprinsă între paralelele optzeci şi şase şi şaptezeci, adică până la latitudinile închise de banchiză. Dacă reuşeam să trecem de ea, poate am avea norocul să întâlnim vreo balenieră care-şi încheia campania de pescuit sau, cine ştie, poate chiar vreun vas englez, francez sau american, plecat într-o expediţie geografică la limitele oceanului austral? După prima jumătate a lunif martie, ţinuturile acestea vor fi părăsite de navigatori şi de pescari şi atunci n-ar mai fi fost nici o speranţă de salvare.

Ne întrebarăm mai întâi dacă nu era mai înţelept să iernăm aici, unde eram constrânşi s-o facem, înainte de sosirea lui William Guy, instalându-ne cit mai bine pentru a putea suporta cele şapte saii opt luni de iarnă polară, care în scurtă vreme vor fi acoperite de haina unei nopţi fără sfârşit. La începutul verii viitoare, când marea va fi din nou liberă, barca noastră se va îndrepta spre Oceanul Pacific, şi atunci poate că am fi avut mai multe şanse să întâlnim vreun vas, iar timpul ne-ar fi ajuns să parcurgem mia de mile care ne despărţea de locurile de mai mare circulaţie.

Nu era acest plan plin de prudenţă şi înţelepciune? Dar oricât de prudenţi şi de resemnaţi am fi fost, cum să nu te îngrozeşti la gândul că vei ierna pe coasta aceasta, cu toate că în grotă eram destul de adăpostiţi şi condiţiile de viaţă ar

fi fost asigurate aici, cel. Puţin în privinţa hranei? Da! Poţi fi resemnat atâta timp cât te obligă anumite împrejurări. Dar acum, când ni se ivea prilejul să plecăm, cum să nu faci un ultim efort, în vederea unei repatrieri apropiate, cum să nu încerci ce a încercat şi Hearne cu tovarăşii lui, când noi aveam condiţii mult mai favorabile? Examinarăm cu grijă toate eventualităţile care ne legau de această călătorie. După ce ne dădurăm fiecare în parte, părerea asupra ei, hotărârărăm că la nevoie, dacă am fi fost împiedicaţi de ceva, ne-am putea întoarce înapoi pe această coastă pe care o cunoşteam acum bine.

Căpitanul Janei era pentru o plecare cât mai neîntârziată, de ale cărei urmări Len Guy şi Jem West nu-şi făceau grijă. Mă asociai şi eu părerii lor, cu care de altfel, erau de acord toţi tovarăşii noştri. Singur Hurliguerly opuse oarecare rezistentă, i se părea o totală lipsă de prudenţă să părăsim un loc sigur pentru unul îndoielnic. Vor fi oare de ajuns trei sau cel mult patru săptămâni pentru a parcurge distanţa dintre Halbrane-land şi cercul antarctic? Şi dacă va fi nevoie, vom putea lupta împotriva curentului care mergea spre nord, pentru a ne înapoia aici?

În sfârşit, bosseman-ul aduse câteva argumente care meritau să fie luate în consideraţie. Trebuie să mai adaug că numai Endicott fu de părerea lui Hurliguerly, obişnuit să privească situaţia cu ochii prietenului său. Se mai purtară un timp discuţii, apoi Hurliguerly se declară gata să plece, din moment ce majoritatea era de această părere.

Pregătirile fură terminate repede şi în ziua de 21 la ora şapte dimineaţa, ajutaţi de dubla acţiune a curentului şi vântului, capul Halbraneland-ului rămase în curând la vreo cinci mile în urma noastră, în timpul după amiezii dispărură înălţimile care dominau această parte a litoralului, dintre care cea mai înaltă ne-a ajutat să vedem pământul de pe ţărmul de vest al Jane-Sund-ului.

Barca noastră era dintre acelea pe care le folosesc tsalalezii pentru comunicaţia între insulele arhipelagului.

Ştiam din povestirea lui Arthur Pym, că unele seamănă cu nişte plute sau luntre plate, iar altele cu nişte pirogi cu vâsle, dar majoritatea sunt foarte solide. A noastră intra în ultima categorie, lungă de vreo patruzeci de picioare, şi iată de şase, având două pupe, ca balenierele, ceea ce ne permitea să manevrăm uşor, evitând obstacolele care s-ar fi ivit, puţind fi minată de mai multe vâsle.

Mai atrag atenţia asupra faptului că în construcţia acestei bărci nu exista nici o bucată de fier, nici cuie, nici cepuri, nici la tălpoaie, nici la etravă, şi nici în grinda de dinapoi, în care se afla fixată cârma, metalul fiind cu totul necunoscut tsalalezilor. Nişte legături făcute dintr-un fel de liane, rezistente ca sârma de aramă, asigurau legătura bordajului cu tot atâta trăinicie, ca şi cele mai bune nituri. Câlţul era înlocuit cu un fel de muşchi, îmbibat cu o răşină care, în contact cu apa, se întărea, căpătând rezistenţa unui metal.

Aşa arăta barca noastră, căreia îi dădurăm, numele de Paracuta după numele unui peşte din ţinuturile acestea, care era grosolan sculptat pe platbordul luntrei noastre. Paracuta încărcase atâtea lucruri cât putea duce, fără a stingheri prea mult pe pasageri, îmbrăcăminte, pături, cămăşi, bluze, pantaloni subţiri şi groşi, mantale şi glugi, câteva pânze, câţiva bulumaci de brad, o ancoră-cange, vâsle, instrumente pentru stabilirea poziţiei geografice, arme şi muniţii de care poate am avea nevoie pe drum, puşti, pistoale, carabine, praf de puşcă, alice şi gloanţe. Proviziile se compuneau din câteva butoaie cu apă de băut, whisky şi gin, lăzi cu făină, carne uscată, legume şi o rezervă însemnată de ceai şi cafea. La toată încărcătura asta, am mai adăugat o maşină mică de gătit şi câţiva saci de cărbuni, care ar fi ajuns la gătitul mâncării timp de câteva săptămâni.

Dacă nu reuşeam să trecem de banchiză şi eram siliţi să iernăm în mijlocul ice-fields-urilor, iar rezerva de alimente s-ar fi terminat, trebuia să facem toate eforturile pentru a ne întoarce la Halbrane-lănd, unde restul încărcăturii

goeletei ne-ar fi asigurat existenţa timp de luni de zile. Şi chiar dacă n-am fi reuşit să trecem banchiza, trebuia să ne pierdem nădejdea? Nu, pentru că e în firea omului să se lege ele cea rriai slabă licărire de speranţă. Îmi amintesc ce spunea Edgar Poe despre „îngerul ciudăţeniei”, geniul nevăzut, care conduce întâmplările vieţii, pregătind acele accidente care provoacă admiraţia oamenilor, dar care în fond sunt zămislite de însăşi logica înlănţuirii faptelor.

În sinea mea, îmi ziceam: de ce, adică, n-ar apărea acest înger tocmai în clipa cea mai grea, aşa cum îi place lui să apară? Cea mai mare parte din încărcătura Halbranei fu lăsată în cavernă, la adăpost de intemperiile iernii, la dispoziţia cine ştie căror naufragiaţi pe care soarta i-ar fi aruncat pe ţărmul acesta. Un stâlp, pe care bosseman-ul îl înălţase pe o colină de la margine, le-ar atrage cu siguranţă atenţia. De altfel, după cele două goelete ale noastre, ce corabie ar mai îndrăzni să se mai aventureze la astfel de latitudini? Şi acum, iată cine se îmbarcase pe Paracuta: căpitanul Len Guy, locotenentul Jem West, bosseman-ul Hurliguerly, maistrul calafagiu Hardie, mateloţii Francis şi Stern, bucătarul Endicott, metisul Dirk Peters şi cu mine, toţi de pe Halbrane; apoi căpitanul William Guy cu mateloţii Roberts, Covin şi Trinkle de pe Jane. În total, treisprezece oameni, cifră fatală.

Înainte de a pleca, Jem West şi bosseman-ul fixară în mijlocul bărcii uri catarg. Acesta, susţinut de un odgon şi de nişte hobane, putea să tină o pânză destul de mare, tăiată din huna goeletei noastre. Paracuta avea o înălţime de şase picioare şi pânza de furtună măsura cam tot atât la bază, putând deci să prindă destul vânt în ea.

Este adevărat că un asemenea greement nu-ţi îngăduia să navighezi în derivă, dar cu vântul care bătea din spate, odată ajunşi în largul mării, această pânză putea să ne ducă cu viteză destul de mare, ca în cinci săptămâni, cu o viteză medie de treizeci de mile în douăzeci şi patru de ore, să parcurgem cele o mie de mile, care ne despărţeau de

banchiză. Nu exageram de loc contând pe această viteză, dacă briza şi curentul continuau să împingă cu aceeaşi putere Paracuta spre nord-est. De altfel, şi vâslele aveau să ne fie de folos, în cazul când vântul ar slăbi iar patru perechi, mânuite de opt oameni, mai puteau asigura destulă viteză bărcii.

În săptămâna care urmă, nu se întâmplă nimic important. Briza nu încetă să sufle cu aceeaşi putere de la sud. Între malurile Jane-'Sund-ului nu se ivi nici un contracurent. Atâta timp cât coasta Halbraneland-ului nu se îndepărta prea mult spre vest, cei doi căpitani erau de acord să mergem pe cât ne-ar fi fost cu putinţă, de-a lungul ei, păstrând o distanţă de trei pâhă la patru sute de. Metri de ţărm. Această măsură era bună pentru împrejurarea când vreun accident ne-ar fi făcut de nefolosit barca, obligându-ne să ne salvăm spre nord. Într-un asemenea caz, ce-am fi devenit noi, pe pământul acesta arid, la început de iarnă? Cel mai bun lucru era să nu ne gândim la această eventualitate prea era sumbră.

În primele opt zile, vâslind când briza slăbea şi odihnindu-ne când se înteţea din nou, Paracuta nu pierdu nimic din viteza medie necesară, pentru a ajunge la Oceanul Pacific îh timpul limitat care ne mai rămăsese. Pământul nu se schimba de loc, peste tot se întindea acelaşi sol nefertil, presărat cu blocuri vineţii, plăji nisipoase năpădite de scaieţi şi aceleaşi înălţimi abrupte şi golaşe străjuiau fundul golfuleţelor.

Prin strâmtoare începură să se mişte gheţuiile, drifs-uri, packs-uri lungi de o sută Cincizeci până la două sute de picioare, unele alungite mult, altele rotunde, şi aisberguri, pe care barca noastră le ocolea, depăşindu-le cu uşurinţă. Mai puţin liniştitor; era faptul că aceste mase se îndreptau spre banchiză şi nu vor închide oare trecătorile ei, care la această epocă a anului mai erau încă libere. Este de la sine înţeles că între cei treisprezece oameni de pe Paracuta domnea o înţelegere perfectă. De data aceasta nu ne mai

temeam de revolta unuia ca Hearne. Şi fiindcă veni vorba de el, mă întreb dacă soarta favorizase pe aceşti nenorociţi amăgiţi de maistrul harponar. Cum navigaseră ei pe bordul luntrei supraîncărcate, pe care cel mai mic talaz ar fi pus-o în pericol? Şi totuşi, cine ştie dacă Hearne nu va reuşi, în timp ce noi vom eşua, pentru că plecam cu zece zile mai târziu?!

Pe măsură ce ne îndepărtam de aceste locuri unde nu găsise nici o urmă a bietului său Pym, Dirk Peters era mai tăcut ca oricând şi ceea ce n-aş fi crezut niciodată, nici mie nu-mi mai răspundea când încercam să-i vorbesc. Cum anul 1840 era bisect, trecui în însemnările mele data de 29 februarie. Atunci aflai că e ziua de naştere a lui Hurliguerly şi bosseman-ul ceru ca această aniversare să fie sărbătorită pe bordul Paracutei cu oarecare fast.

— În definitiv, nu cer mare lucru, zise el cu o privire şugubeaţă, din moment ce n-o sărbătoresc decât la patru ani o dată.

Şi noi băurăm în sănătatea acestui om de treabă, cam prea vorbăreţ, ce-i drept, dar cel mai de nădejde şi cel mai răbdător'dintre toţi, care nu înceta o clipă sa ne dea şi nouă din veselia inimii lui bune.

Punctul din ziua aceea ne arătă că suntem la 79°7' latitudine şi 118°37' longitudine. Asta însemna că cele două maluri ale Jane-Sundului se întindeau între meridianul 118 şi 119, iar Paracuta nu mai avea de parcurs decât vreo douăsprezece grade până la cercul polar. După ce stabilirăm poziţia, lucru de altfel foarte greu din cauză că soarele era prea puţin ridicat deasupra orizontului, cei doi fraţi desfăşurară pe o bancă harta regiunilor antarctice, atât de incompletă pe vremea aceea. O studiam împreună cu ei, căutând să determinăm cu aproximaţie ce pământuri descoperite până atunci se mai aflau în această direcţie.

Nu trebuie să uităm că de când aisbergul nostru depăşise polul sud, intrasem în zona longitudinilor orientale, începând cu zero de la punctul Greenwich şi mergând până

la gradul o sută optzeci. Prin urmare, trebuia să ne luăm nădejdea de la insulele Falkland, sau de la vreo balenieră întârziată prin ţinuturile Sandwich, South-Orkneys sau Georgia de Sud. Iată la ce trebuia să ne aşteptăm, ţinând seama de poziţia noastră actuală.

Bineînţeles că William Guy nu ştia nimic despre călătoriile antarctice întreprinse de diferiţi navigatori după plecarea Janei. Nu cunoştea decât pe cele ale lui Cook, Krusenstern, Weddell, Bellingshausen, Morrell şi n-avea cum să ştie de campaniile ulterioare, adică de a doua călătorie a lui Morrell şi Kemp, care adăugaseră noi descoperiri în domeniul geografic, privind aceste ţinuturi îndepărtate.

După ce fratele său Len îl puse în curent cu aceste noutăţi, adăugind şi propriile noastre descoperiri, el luă ca sigur faptul că un braţ de mare foarte lat, Jane-Sund, împărţea regiunea australă în două vaste continente.

În ziua aceea, căpitanul Len Guy ne spuse că în cazul când strâmtoarea se prelungea între meridianele o sută optsprezece şi o sută nouăsprezece, Paracuta va trece foarte aproape de locul unde se crede că ar fi polul magnetic. După cum se ştie, în acest punct se întâlnesc toate meridianele globului, şi el este situat aproape de antipozii ţinuturilor arctice, spre care se îndreaptă întotdeauna acul busolei.

Pe atunci însă, nu se stabilise locul acestui pol, cu exactitate, lucru care s-a făcut mult mai târziu. Disputa geografilor n-avea nici o importanţă, după cum nici această constatare geografică nu prezenta vreun interes pentru noi. Mult mai importantă în momentul de faţă era constatarea că Jane-Sund se îngusta din ce în ce mai mult, ajungând la o lăţime de zece până la douăsprezece mile. Datorită acestui lucru, puteam vedea ambele maluri între care navigam.

— Ei drăcie, recunoscu, scărpinându-se în cap bosseman-ul, să sperăm că va mai rămâne destul loc şi pentru

„corabia” noastră. Dar ce te faci, Hurliguerly, dacă strâmtoarea asta se termină cu o fundătură.

— De acest lucru nu trebuie să ne temem, interveni căpitanul Len Guy. Din moment ce curentul merge în această direcţie, înseamnă că găseşte o ieşire spre nord, şi după părerea mea, cel mai bun lucru pe care-l avem de făcut este să-l urmăm.

De fapt, căpitanul rostise un mare adevăr. Paraşuta nu putea să aibă o călăuză mai bună decât acest curent. Dacă din nefericire, curentul era împotriva noastră, ar fi fost cu neputinţă să-l înfruntăm fără ajutorul unei brize foarte puternice.

Poate că totuşi cu câteva grade mai departe curentul va devia spre est sau spre vest, dată fiind conformaţia coastelor? La nord de banchiză însă, puteam afirma cu curaj că această parte a Pacificului scălda pământurile Australiei, ale Tasmanâei sau ale Noii-Zeelande. Veţi fi de acord că asta nu mai avea importanţă când totul era să ajungem undeva, indiferent în ce parte a lumii civilizate am fi nimerit.

Navigarăm în aceste condiţii vreo zece zile. Barca se ţinea bine, prinzând în pânză vântul din larg. Cei doi căpitani şi Jem West nu încetau să-i laude soliditatea, cu toate că, aşa cum v-am mai spus, la construcţia ei nu fusese întrebuinţată nici cea mai mică bucăţică de fier. N-a fost nevoie de nici o reparaţie la încheieturi, atât de bine erau legate între ele. Marea era liniştită şi pe suprafaţa ei abia se vedeau mici tremurături pierzându-se în neîncetatul freamăt al valurilor.

La zece martie, constatarăm că suntem la aceeaşi longitudine, numai latitudinea se modificase la 76 grade şi 13 minute. Paracuta parcursese cam şase sute de mile de la plecarea ei din Halbraneland şi acest drum îl făcuse în douăzeci de zile, de unde traserăm concluzia că barca obţinuse o viteză medie de treizeci de mile în douăzeci şi patru de ore.

Dacă această medie se va menţine timp de trei săptămâni, aveam toate şansele să găsim trecătorile banchizei deschise, sau cel puţin s-o putem ocoli, iar corăbiile să nu fi părăsit locurile de pescuit.

Acum soarele ajunsese lângă orizont şi se apropia epoca în care tot ţinutul Antarctidei va fi învăluit în bezna nopţii polare. Din fericire, mergând spre nord, ajungeam în ţinuturi din care lumina nu fusese încă izgonită. Într-una din zile, fuserăm martorii unui fenomen tot atât de neobişnuit ca acelea de care era plină povestirea lui Arthur Pym.

Timp de câteva ore, din părul şi din bărbile noastre ţâşniră scântei, însoţite de nişte zgomote ciudate. Peste tot ningea cu fulgi mari de zăpadă, încărcaţi cu electricitate, care ciocnindu-se, lăsau în urmă dâre luminoase, semănând cu cozile unor comete mici, căzătoare. Paracuta era gata să fie înghiţită de valurile care o izbeau cu furie şi după multă trudă, abia scăparăm din această încleştare.

Lumina zilei devenea din ce în ce mai slabă. O ceaţă deasă cobora deasupra apei, împiedicându-ne să vedem la mai mult de câteva sute de metri. Instituirăm o atentă veghe pentru a preîntâmpina eventuale ciocniri cu gheţurile plutitoare, care se deplasau ceva mai încet decât Paracuta noastră.

Dinspre sud, cerul era luminat deseori de licăriri puternice, din cauza iradiaţiilor aurorelor polare. Temperatura scăzu brusc până la douăzeci şi trei de grade, adică minus 9° Celsius. Această scădere ne pricinui mare nelinişte. Dacă nu putea să influenţeze curenţii a căror direcţie ne convenea de minune, schimba însă starea atmosferică. Din nefericire, atunci când vântul va slăbi din cauza creşterii frigului, viteza bărcii se va reduce la jumătate. Or, o întârziere de două săptămâni era de ajuns să ne compromită salvarea, obligându-ne totodată să iernăm la marginea banchizei. În cazul acesta, era mult mai bine să ne întoarcem la tabăra din Halbrane-land. Dar vom

mai găsi oare liberă trecătoarea Jane-Sund, pe care Paracuta o străbătuse în condiţii atât de bune? Mai favorizaţi decât noi, Hearne şi tovarăşii lui, care ne-o luaseră înainte cu zece zile, trecuseră oare până acum de bariera de gheţuri? După patruzeci şi opt de ore, căpitanul Len Guy şi fratele său, prinzând o scurtă înseninare, stabiliră din nou poziţia noastră geografică. Soarele abia se mai vedea deasupra orizontului meridional şi operaţia prezenta mari greutăţi. Reuşiră totuşi să facă punctul cu oarecare aproximaţie şi obţinură următoarele rezultate: latitudine sudică 75 17' şi longitudine estică 118°3.

Prin urmare, la data de 12 martie, nu ne mai despărţea de cercul antarctic decât o distanţă de patru sute de mile. Observarăm că strâmtoarea, care era foarte îngustă în dreptul paralelei şaptezeci şi şapte, se lărgea pe măsură ce înainta spre nord. Chiar cu ocheanele, spre est nu se mai vedea pământul. Acest lucru era destul de supărător, pentru că curentul, care nu mai era strâns între cele două coaste, avea să-şi micşoreze viteza şi va sfârşi prin a se pierde în imensitatea apelor mării.

În noaptea de 12 spre 13 martie, după o acalmie destul de lungă, se ridică o ceaţă groasă. O dată cu ceaţa, se mărea şi pericolul de a ne ciocni cu gheţurile care pluteau pe lângă noi. Apariţia cetii în aceste locuri nu ne mira prea mult. Ceea ce ne surprindea totuşi, era laptul că departe de-a. Se micşora, viteza bărcii noastre creştea simţitor, cu toate că briza se liniştise.

Cu siguranţă că această accelerare au se datora curentului, deoarece clipocitul apei, lovită de etravă în înaintare, dovedea că mergeam mai iute decât el.

Această situaţie ţinu până dimineaţa, fără să înţelegem ce se întâmplă, până pe la ora zece, când ceaţa începu să se risipească. Ţăjmul vestic reapăru, un litoral stâncos fără munţi, în lungul căruia plutea Paracuta.

Şi atunci, la un sfert de milă, văzurăm conturându-se o înălţime care domina împrejurimile cu vreo cincizeci de

stânjeni, pe o întindere de două până la trei sute. Cu forma lui stranie, masivul acesta putea fi uşor asemuit cu un sfinx enorm, ţinând capul sus, cu labele întinse, în atitudinea monstrului înaripat, pe care mitologia greacă l-a plasat pe drumul Tebei. Era oare un animal viu, un monstru gigantic, un mastodont de dimensiuni infinit mai mari decât elefanţii uriaşi ai regiunilor polare, ale căror fosile se mai găsesc şi acum?

În starea de spirit în care eram, mi se părea că acest mastodont uriaş se va năspusti asupra bărcii, strivind-o în ghearele lui. După ce prima nelinişte trecu, ne puturăm daseama că arătarea nu era decât un masiv de piatră, de-o formă ciudată, al cărui cap începea să se distingă dintre neguri. Dumnezeule! Sfinxul acela! Îmi amintii că în noaptea când se răsturnase aisbergul, luând pe spinarea lui goeleta noastră, visasem un animal ca din basme, de felul acestuia, aşezat la polul pământului, căruia numai unul ca Edgar Poe, cu intuiţia lui nemaipomenită, i-ar fi putut, smulge secretele. Dar în curând, fenomene şi mai ciudate aveau să ne înmărmurească de surpriză, ba chiar de groază.

După cum v-am mai spus, de câteva ore, viteza Paracutei creştea neîncetat. Acum ajunsese peste măsură de mare, depăşind cu mult pe-a curentului. Deodată, mica ancoră-cange de fier, pe care o luasem de pe Halbrane, agăţând-o în faţa bărcii sări afară din etravă, de parcă ar fi fost atrasă de-o putere irezistibilă, iar funia cu care era legată, se întindea gata să se rupă. Păream remorcaţi de această ancoră, care plutea la nivelul apei, înaintând spre ţărm.

— Ce se întâmplă? Strigă William Guy.

— Taie funia, bosseman, tai-o repede, ordonă Jem West, sau ne sfărâmăm de stânci.

Hurliguerly înainta spre pupa Paracutei să taie funia. Dar cuţitul îi fu smuls din mână, funia se rupse şi ancora zbură ca un proiectil, în direcţia masivului. Ca la comandă, toate obiectele de fier care se aflau în barcă, ustensilele de

bucătărie, armele, maşina de gătit a lui Endicott, cuţitele noastre, ne fură smulse din buzunare şi luară toate acelaşi drum, în timp ce barca, prinsă parcă şi ea de nebunia generală, alergă cu o viteză extraordinară şi se izbi de mal.

Ce se întâmplase oare şi cum se explicau aceste lucruri de neînţeles? Trebuia să admitem că ne aflam în regiunea curiozităţilor, pe care le atribuiam halucinaţiilor lui Arthur Pym? Nici vorbă de aşa ceva! Erau fenomene fizice, acelea la care asistam, şi toţi eram perfect sănătoşi, pentru a admite că aveam halucinaţii.

Nu era timp pentru asemenea gânduri, fiindcă de cum pusesem piciorul pe uscat, atenţia ne fu atrasă de o luntre care eşuase pe nisip.

— Luntrea Halbranei! Strigă Hurliguerly.

Într-adevăr, era luntrea pe care o furase Hearne. Zăcea acolo, cu bordajele sparte, cu lemnăria tălpoaiei împrăştiată, complet distrusă. Nimic altceva decât rămăşiţe şi îşi dă seama oricine ce mai rămâne dintr-o luntre pe care talazurile mării au izbit-o de stânci.

Deodată, observarăm că toată fierăria luntrei dispăruse, de parcă ar fi fost smulsă de cineva. Da, smulsă cuiele bordajului, fundul tălpoaiei, garniturile etravei şi ale grindei în care este fixată cârma, balamalele cârmii, totul. Ce însemnau toate astea?

La chemarea lui Jem West, ne adunarăm pe o mică plajă, în dreapta luntrei. Pe pământ, zăceau întinse cadavrele a trei oameni. Recunoscurăm pe Hearne, şeful velier Martin Hoit şi unul din falklandezi. Din cei treisprezece care-l întovărăşiseră pe maistrul harponar, rămăseseră doar aceştia, a căror moarte se produsese probabil cu câteva zile în urmă. Ce deveniseră ceilalţi zece, care lipseau? Muriseră în larg?

Făcurăm incursiuni de-a lungul litoralului, în golfuleţe, printre stânci. Nu găsirăm nimic, nici urma vreunei tabere, nici a vreunei debarcări.

— S-ar putea ea luntrea lor să se fi ciocnit în mare de un aisberg în derivă, spuse William Guy

— Cei mai mulţi din tovarăşii lui Hearne s-or fi înecat, iar aceştia trei or fi ajuns la mal, neînsufleţiţi.

— Dar cum explicaţi halul acesta în care se află luntrea întrebă bosseman-ul?

— Şi mai ales, cum de-i lipseşte toată fierăria, adaugă Jem West?

— Într-adevăr, spusei şi eu, parcă ar fi fost smulsă cu violenţă.

Lăsând Paracuta în paza a doi oameni, înaintarăm spre interior, continuându-ne cercetările. Ne apropiarăm de masiv, care se arătă în toată măreţia lui, apărând dintre ceţuri din ce în ce mai clar privirilor noastre.

După cum se ştie, masivul avea forma unui sfinx, un sfinx de culoarea funinginei, ca şi cum materia din care se compunea ar fi fost oxidată de îndelungatele intemperii ale climatului polar. Şi atunci, în. Mintea mea se făcu lumină şi-mi explicai toate aceste fenomene uimitoare.

— Ah! Strigai eu, un magnet, acolo, acolo este un magnet, cu o putere de atracţie uimitoare.

Toţi înţeleseră şi deodată catastrofa căreia îi căzuse victimă Hearne şi complicii săi se limpezi complet. Acest masiv nu era decât un magnet uriaş.

El smulsese legăturile de fier ale luntrei care zburase spre stâncă cu viteza unui proiectil aruncat de resortul unei catapulte. Tot el atrăsese, cu o forţă nemaipomenită, şi obiectele de fier de pe Paracuta. Şi barca noastră ar fi avut aceeaşi soartă, dacă la construirea ei s-ar fi întrebuinţat o singură bucată de fier. Oare apropierea de polul magnetic avea astfel de efecte?

La început ne gândirăm că numai aşa trebuie să fie. Dar chibzuind îndelung, ipoteza aceasta căzu. După câte ştiam, în locul unde se încrucişează meridianele magnetice, nu există alt fenomen decât poziţia verticală a acului busolei,

care se magnetizează în cele două puncte similare ale globului.

Acest fenomen, verificat mai demult, în regiunile arctice, la faţa locului, trebuia să fie identic în regiunile Antarctidei. Exista prin urmare şi aici un magnet de-o intensitate uimitoare, în a cărui zonă de atracţie intrasem şi noi.

Sub ochii noştri se produsese unul din acele efecte surprinzătoare, care până atunci erau considerate ca făcând parte din domeniul fanteziei. Cine ar fi admis vreodată că nişte corăbii puteau fi atrase de o forţă magnetică, căreia nu-i puteau rezista ferecăturile lor smulse, iar lemnăria desfăcută şi înghiţită de adâncimile nesăţioase ale mării?

Iată ce explicaţii s-ar putea da acestui fenomen. Vânturile alizee aduc, în mod constant, spre extremităţile axului terestru, nori şi ceţuri, conţinând cantităţi imense de electricitate, pe care furtunile n-au epuizat-o complet. Această nemaipomenită acumulare de electricitate magnetizată la poli se scurge în permanenţă spre pământ.

Aceasta este şi cauza aurorelor boreale şi australe, ale căror măreţii luminoase iradiază deasupra orizontului, mai ales în timpul îndelungatei nopţi polare, putând fi văzute până în zonele temperate, în momentul când ating înălţimea maximă deasupra orizontului.

Se poate admite chiar, deşi acest fapt nu este verificat, că în clipa când în regiunile arctice se produce o descărcare puternică de electricitate pozitivă, în regiunile antarctice se produc mari descărcări de electricitate negativă. Ei bine, aceste curente care există la poli, înnebunind busolele, trebuie să aibă o rază de influenţă extraordinară şi ar fi de ajuns ca o masă de fier să fie supusă acţiunii lor, pentru ca să se schimbe într-un magnet cu o putere de atracţie proporţională cu intensitatea curentului care a acţionat asupra ei, cu numărul turaţiilor pe care le face o elice electrică şi cu rădăcina pătrată a diametrului bucăţii de fier magnetizate.

Volumul acestui sfinx putea fi socotit, fără să greşesc prea mult, la câteva mii de metri cubi; un uriaş înălţându-se în acest punct al ţinuturilor australe. Dar ce se întâmpla ca uriaşul polului să aibă atâta putere de atracţie şi ce-l făcea să se magnetizeze atât de mult?

Nimic altceva decât un filon metalic, ale cărui nenumărate spirale treceau prin măruntaiele lui, întortochindu-se şi legându-se între ele subteran, la temelia colosului. Se mai putea crede că masivul acesta trebuie să fi fost plasat în raza magnetică, ca o năpastă gigantică din care ieşea fluidul acela nemaipomenit, ai cărui curenţi formau un acumulator inepuizabil, fixat la capătul pământului. Busola noastră nu putea arăta dacă ne găseam la polul magnetic, deoarece nu era construită pentru asemenea scopuri. Dar pot spune că acul ei, înnebunit şi în permanentă oscilaţie, nu mai avea nici o orientare.

Am ajuns să explic acest fenomen, pe cât am putut, mai mult călăuzit de instinct, decât de alte considerente. Nu mai încăpea nici o îndoială că ne aflam în apropierea unui magnet, a cărui putere producea efectele acelea pe cât de îngrozitoare, pe atâta de fireşti.

Împărtăşii impresia aceasta tovarăşilor mei şi ei fură de acord că era singura explicaţie logică, datorită întâmplărilor, ai căror martori oculari fusesem.

— Oare nu ne expunem la nici un fel de pericol înaintând către poalele masivului? Întrebă căpitanul Len Guy.

— La niciunul, răspunsei eu.

— Acolo! Acolo! Acolo!

N-aş putea să vă zugrăvesc impresia pe care o produseră asupra noastră aceste câteva cuvinte aruncate ca nişte strigăte, de pe alt tărâm, cum ar fi spus Edgar Poe. Dirk Peters era acela care vorbise şi întorcându-mă, îl văzui privind încordat în direcţia sfinxului, de parcă se schimbase într-o bucată de fier gata să fie atrasă de înfiorătorul magnet. Şi fără să mai aştepte, porni în fugă către gigant, urmat de tovarăşii lui, care-l urmau de aproape, alergând şi

ei, pe-un teren presărat cu pietre negricioase, dărâmături de morene şi resturi vulcanice.

Pe măsură ce ne apropiam de el, monstrul se mărea, fără să piardă ceva din asemănarea sa cu fratele său mitologic. Mi-e greu să descriu efectul pe care-l avea asupra noastră, privindu-l cum sta înfipt, izolat şi ameninţător, în mijlocul imensei întinderi de pământ pustiu. Există impresii pe care nici condeiul, nici cuvântul nu le pot descrie. Şi poate să fi fost numai o simplă iluzie, dar aveam impresia că suntem atraşi spre el de-o forţă căreia nimeni nu-i putea rezista.

Când ajunserăm la poalele lui, găsirăm o mulţime de obiecte de fier, asupra cărora se exercitase puterea de atracţie a sfinxului. Armele, vasele de bucătărie, ancora Paracutei, toate, toate şedeau lipite de coastele uriaşului magnet.

Tot acolo mai recunoscurăm obiecte provenind de la luntrea Halbranei, cuie, nituri, inelele vâslelor, căptuşeala tălpoaiei, fierăria cârmei. Prin urmare, mi mai era nici o îndoială asupra cauzei care distrusese luntrea furată de Hearne şi complicii lui. Atrasă de extraordinara forţă, luntrea se sfărâmase de stânci şi tot aşa ar fi sfârşit şi Paracuta noastră, dacă prin construcţia ei, la care nu se folosise fier de loc, n-ar fi scăpat de această formidabilă atracţie a magnetului. Puştile, pistoalele, vasele de bucătărie şi celelalte obiecte, erau atât de lipite de coasta masivului, încât furăm nevoiţi să renunţăm la ele.

Hurliguerly, furios că nu-şi putea lua cuţitul, care stătea lipit la o înălţime de vreo cincizeci de picioare, sfidându-şi parcă stăpânul, începu să strige către monstrul nepăsător, ameninţându-l cu pumnul său mare:

— Eşti un Sfinx care umblă cu furtişaguri, hoţule.

Nu e de mirare că în locul acela nu existau alte obiecte decât acelea care proveneau fie de pe Paracuta, fie de pe luntrea Halbranei. Cu siguranţă că nici o corabie nu ajunsese până la această latitudine a mării antarctice.

Hearne şi complicii lui, apoi căpitanul Len Guy şi noi ceilalţi, eram singurii oameni care călcaseră vreodată pe acest pământ al continentului.

Înconcluzie, oricare vas care s-ar fi apropiat de acest uriaş magnet ar fi mers la pierzare sigură, şi goeleta noastră ar fi avut soarta luntrei sale, din care nu mai rămăseseră decât sfărâmături.

Jem West, cu luciditatea lui obişnuită, ne atrase atenţia că era imprudent să ne prelugim şederea în acest „Ţinut al Sfinxului", cum numirăm noi ciudata împărăţie a gigantului, fără să ne gândim, pe atunci, că aşa-i va rămâne numele în vecii vecilor.

Timpul era scurt şi o întârziere de câteva zile ne-ar fi pus în situaţia de-a ierna la marginea banchizei. Se dădu ordin de întoarcere la ţărm, dar în clipa aceea vocea metisului răsună din nou. Dirk Peters nu pronunţă decât trei cuvinte, sau mai bine zis, scoase trei strigăte:

— Acolo! Acolo! Acolo!

Ocolind laba dreaptă a monstrului, îl zărirăm pe metis îngenuncheat, cu mâinile întinse spre un corp, sau mai degrabă un schelet îmbrăcat în piele, pe care frigul acestor regiuni îl conservase perfect, ţeapăn ca un cadavru. Avea capul aplecat, o barbă albă până la brâu, la mâini şi la picioare unghii lungi ca nişte gheare. Cum se lipise corpul acesta de coasta masivului, la doi stânjeni deasupra pământului? De-a curmezişid spatelui, agăţată de-o curea, se vedea ţeava unei puşti strâmbe, mâncată de rugină.

— Pym. Bietul meu Pym! Repeta Dirk Peters, cu o voce care-ţi sfâşia inima.

Încercă să urce pentru a se apropia de el, să îngenunche şi să sărute resturile osificate ale sărmanului său Pym. Genunchii i se muiară, sughiţuri de plâns îl înecau. Un spasm îi sfâşie inima şi căzu pe spate murise.

După despărţirea lor, luntrea îl dusese pe Arthur Pym prin regiunile acestea ale Antarctidei. Ca şi noi, trecând de polul austral, căzuse în zona de atracţie a monstrului. Şi în timp

ce luntrea lui era dusă de curenţi spre nord, prins de fluidul magnetic, înainte de-a lepăda arma pe care-o purta în spate, fusese atras şi rămase lipit de masiv.

Acum, credinciosul metis se odihneşte în „Ţinutul Sfinxului” lângă Arthur Gordon Pym, acest erou ale cărui stranii aventuri găsiseră în marele poet american un povestitor, cel puţin tot atât de straniu.

2.16. DOISPREZECE DIN ŞAPTEZECI.

În după amiaza aceleiaşi zile, Paracuta părăsea „Ţinutul Sfinxului”, pe care de la 21 februarie îl avusesem tot timpul la vest. Până la limita cercului antarctic mai aveam de parcurs cam patru sute de mile. O dată ajunşi în apele Pacificului, vom avea oare norocul să fim salvaţi de vreo balenieră întârziată la pescuit, sau chiar de vreun vas pornit într-o expediţie polară?

Cea de-a doua ipoteză nu era lipsită de raţiune. Nu se vorbea de-o expediţie a locotenentului Wilkes, din marina americană, încă de pe vremea când goeleta noastră poposise în insulele Falkland? Divizia lui, compusă din patru vase: Vincennes, Peacock, Porpoise şi Flying Fish nu părăsise oare Ţara de Foc în februarie 1839, împreună cu alte vase însoţitoare, întreprinzând o campanie prin mările australe?

Noi nu mai ştiam ce s-a întâmplat între timp. Dar după ce încercase să ajungă la longitudinile occidentale, de ce nu s-ar fi gândit Wilkes să caute un loc de trecere şi către cele orientale.

În cazul acesta e aproape sigur că Paracuta ar fi întâlnit unul din vasele sale. Mai greu era s-o luăm înaintea iernii, profitând de marea liberă, prin care în scurtă vreme navigaţia avea să devină cu neputinţă.

Prin moartea lui Dirk Peters, numărul pasagerilor de pe Paracuta se micşoră la doisprezece. Iată ce mai rămăsese din echipajele celor două goelete, prima având treizeci şi opt de oameni la bord, iar a doua treizeci şi doi, în total şaptezeci Nu trebuia să uităm însă că expediţia Halbranei

fusese întreprinsă pentru îndeplinirea unei datorii umane şi expediţia ei salvase patru vieţi ale supravieţuitorilor catastrofei de pe Jane.

Acum nu ne rămânea decât să ne grăbim cât puteam. Despre călătoria întoarcerii, favorizată de curenţi şi de o briză constantă, nu sunt prea multe de spus. De altfel, însemnările care mi-au servit la întocmirea acestei povestiri, n-au fost închise într-o sticlă aruncată în apă şi găsită printr-o întâmplare în mările Antarcticlei. Sunt însemnări făcute de mine însumi, în timpul acestei extraordinare campanii, şi cu toate că ultima parte a călătoriei a fost deosebit de obositoare, plină de mizerii de tot telul şi de mari pericole, care ne dădeau griji chinuitoare, ea avu un deznodământ din cele mai fericite, salvarea noastră.

La câteva zile după plecarea din „Ţinutul Sfinxului”, soarele apusese după orizontul de la vest şi n-avea să mai răsară toată iarna. Paracuta îşi urmă monotona ei navigare în semiobscuritatea nopţii australe. Este adevărat că aurorele polare, aceste minunate feerii cereşti, pe care Cook şi Forster le văzuseră pentru prima dată în 1773, apăreau destul de des. Câtă măreţie nepământească în desfăşurarea arcului lor luminos, în razele acelea care se lungesc sau se scurtează ca nişte minuni ale naturii, în strălucirea aceea de draperii bogat colorate cu dumnezeiască măiestrie, care cresc sau se micşorează*cu o iuţeală nemaipomenită, întinzând parcă mănunchiuri de raze multicolore spre cerul Antarctidei, într-un punct spre care acul busolei se îndreaptă şi rămâne aşa, supus şi nemişcat.

Cu ce se poate asemăna uimitoarea gamă de forme şi culori, care în şerpuirea fascicolelor luminoase, ascund mii de curcubee de la roşu sângeriu până la verdele smaraldului. Dar ce folos de aceste minunăţii. Soarele nu se mai vedea, dispăruse astrul de neînlocuit, care luminase, pentru noi, fără încetare, cerul verii antarctice. Noaptea

asta lungă de la pol, te prinde în plasa unei doborâri morale şi fizice, căreia nimeni nu i se poate sustrage, o obsesie funestă şi copleşitoare, care te apasă şi căreia cu greu îi poţi scăpa.

Dintre pasagerii Paracutei, numai bosseman-ul şi Endicott îşi păstraseră obişnuita lor voie bună, indiferenţi la grijile şi pericolele pe care le întâmpinarăm în această călătorie. Jem West era şi el mereu acelaşi, gata să facă faţă oricărei împrejurări, ca unul pe care asalturile vieţii îl găsesc întotdeauna pregătit. Fraţii Guy, fericiţi că se regăsiseră, uitau aproape de toate necazurile şi viitorul nu-i îngrijora. Nu pot elogia îndestul pe bravul nostru Hurliguerly, care te reconforta numai făcându-şi auzită vocea lui liniştitoare şi bonomă:

— Vom ajunge cu bine, prieteni, o să vedeţi. Şi dacă socotesc bine, am avut mai mult noroc decât ghinion în timpul călătoriei. Da, nu uit că am pierdut goeleta, biata Halbrane, luată pe sus ca un balon şi azvârlită în prăpastie ca o avalanşă. Dar în schimb aisbergul ne-a transportat până la coasta uncie luntrea tsalaleză ne-a adus pe căpitanul William Guy şi pe tovarăşii lui. Şi vă asigur că briza asta şi curentul, care ne-au împins până aici, ne vor împinge la fel şi de aci încolo. Nu vi se pare că balanţa norocului se apleacă în favoarea noastră? Cu atâtea atuuri în mână, este cu neputinţă să pierdem partida. Am un singur regret, că vom ajunge în Australia sau în Noua-Zeelandă, în loc să ancorăm în Insulele Kerguelen, aproape de cheiul Christmas-Harbour-lui, lingă „Cormoranul Verde”.

Într-adevăr, era o mare dezamăgire pentru prietenul jupânului Atkins, eventualitatea aceasta supărătoare la care luam parte cu toţii. Timp de opt zile, urmarăm acest drum fără să ne abatem la vest sau la est, şi de-abia în ziua de 21 martie, Paracuta pierdu din vedere Halbraneland-ul, pe care-l lăsarăm la babord. Păstrez numele pe care-l dăduserăm acestui ţinut, al cărui litoral se prelungea fără întrerupere până către latitudinea la care pluteam şi pentru

noi nu mai încăpea nici o îndoială că el constituia unui din vastele continente ale Antarctidei.

Dacă Paracuta nu mai urma litoralul, însemna că direcţia curentului se schimba spre nord, în timp ce coasta se îndepărta, rotunjindu-se înspre nord-est. Cu toate că apele, în această parte a mării, erau încă' libere, ele târau totuşi o adevărată flotilă de aisberguri şi ice-fields-uri, acestea din urmă semănând cu nişte bucăţi aparte dintr-un geam imens, cu suprafeţe şi înălţimi destul de însemnate. Din cauza lor, întâmpinam dificultăţi serioase şi neîncetate pericole, fiind nevoiţi să navigam prin mijlocul ccţurilor, punând o deosebită grijă în manevrarea bărcii şi aşa destui de anevoioasă printre masele în mişcare, alegând cu grijă locurile de trecere şi evitând ca barca să fie sfărâmată ca un grăunte între două pietre de moară, Acum, căpitanul Len Guy nu mai putea să stabilească poziţia geografică nici în latitudine, nici în longitudine. O dată cu dispariţia soarelui, nu se mai putea face punctul, orientându-ne numai după poziţia stelelor, dar acestea cereau calcule foarte complicate şi care nu se dovedeau totdeauna exacte. Paracuta se lăsă în voia curentului, care îşi păstră neschimbată direcţia spre nord, după cum indicau acele busolei. Ţinând seama de viteza medie a bărcii, puteam spera că pe la 27 martie ne vom afla între paralelele şaizeci şi opt şi şaizeci şi nouă, adică la numai şaptezeci de mile de cercul antarctic.

Dacă în cursul acestei periculoase călătorii n-am fi întâlnit nici un obstacol, iar distanţa de la această mare interioară a zonei australe, până la apele oceanului Pacific ar fi fost parcursă fără întârzieri, Paracuta putea ajunge în câteva zile la limita extremă a mărilor australe. Câteva sute de mile mai încolo, banchiza îşi desfăşura nemişcatul ei zid de gheţuri şi dacă nu găseam nici o trecătoare deschisă, am fi fost nevoiţi să ocolim tocmai pe la est sau vest. Dar şi dacă reuşeam să trecem de ea.

Ei bine, dar o dată ajunşi dincolo, ne vom găsi pe bordul unei bărci plăpânde, în teribilul Pacific, în timpul cel mai rău al anului, când furtunile se înteţesc atât de mult, încât nici vasele mai mari nu scapă nepedepsite de talazurile înfuriate.

Noi nu vroiam să ne gândim la acest lucru. Poate că cerul ne va veni în ajutor şi de data aceasta. Vom fi salvaţi, da, vom fi salvaţi de vreo corabie. Bossernan-ul afirma cu tărie acest lucru şi se putea să nu-l crezi pe bosseman?!

Marea începea să îngheţe la suprafaţă şi de câteva ori furăm nevoiţi să spargem ice-fields-urile, pentru a ne croi drum. Termometrul nu mai arăta decât patru grade, adică minus 15 grade şi 56 Celsius. Sufeream mult din cauza frigului şi a rafalelor de vânt, care izbeau peste barca noastră fără punte, cu toate că eram bine înveliţi în pături groase de lână.

Din fericire, mai aveam hrană pentru câteva săptămâni, conserve de carne, trei saci cu biscuiţi şi două butoaie cu gin. Apă de băut ne procuram topind blocuri de gheaţă. Timp de şase zile, până la 2 aprilie, Paracuta fu nevoită să se strecoare printre înălţimile banchizei, a cărei creastă se ridică la altitudinea de şapte, opt sute de picioare deasupra nivelului mării. Oricât ne străduirăm, nu-i puturăm vedea marginile şi dacă barca noastră nu întâlnea o trecătoare liberă, n-am li putut, trece dincolo de ea.

Datorită unor întâmplări fericite, dădurăm de o trecătoare şi cu preţul a mii de pericole, trecurăm dincolo. Fu nevoie de eforturi mari, de tot curajul şi toată îndemânarea oamenilor noştri, pentru a reuşi s-o scoatem la capăt. Căpitanilor Len şi William Guy, locotenentului Jem West şi bosseman-ului, le păstrez o veşnică recunoştinţă.

În sfârşit, după multe peripeţii, ajunserăm în apele Pacificului de Sud. În timpul acestei călătorii lungi şi grele, barca noastră suferise însă multe avarii. Călăfătuiala era uzată, bordajele ameninţau să se desfacă, iar prin unele încheieturi pătrundea apa. Tot timpul nu făceam altceva

decât s-o golim de apă, dar din cauza hulei, valurile se abăteau mereu peste bordaj.

Briza slăbise, marea începea să se liniştească încetul cu încetul şi abia acum ne dădurăm seama că adevăratul pericol nu venea de aici. Nu, pericolul cel mare era lipsa unui vas care nu se arăta cât vedeai cu ochii pe întinderea apelor, nici o corabie, nici o balenieră întârziată la pescuit. De obicei, vasele părăsesc apele acestea pe la începutul lui aprilie, iar noi ajungeam aici cu o întârziere de câteva săptămâni.

După câte am aflat mai târziu, dacă ajungeam în locurile acelea cu două luni mai devreme, întâlneam vasele expediţiei americane. La 21 februarie, locotenentul Wilkes, pe corabia Vincennes, explora mările acestea, descoperind la 95°50' longitudine şi 64°17' latitudine, o întindere de pământ care se desfăşura pe o distanţă de şaptezeci de grade de la este la vest. Cum simţi că se apropie timpul rău, exploratorul se înapoie la Habart-Town în Tasmania.

În acelaşi an, expediţia căpitanului francez Dumont d'Urville, plecată în 1838 în a doua încercare de-a ajunge la pol, descoperise, la 21 ianuarie, ţinutul Adelie, la 66°30' latitudine şi 38°21' longitudine orientală, iar la 29 ianuarie, dădu de coasta Clarie, la 64°30' şi 129°54'. Campania lor fiind terminată după aceste importante descoperiri, vasele Astrolabe şi Zelee părăsiră Oceanul Antarctic, îndreptându-se spre Hobart-Town.

Prin urmare, niciunul din aceste vase nu se afla prin locurile acelea, şi abia atunci când Paracuta, această coajă de nucă, rămase singură dincolo de banchiză, pe nemărginirea unei mări pustii, ne dădurăm seama că salvarea nu mai era cu putinţă.

Iarna începuse de o lună şi pe noi ne mai despărţeau o mie cinci sute de mile de pământul cel mai apropiat. Chiar Hurligueriy fu nevoit să recunoască, destul de necăjit, că ultima întâmplare fericită, pe care el conta atât de mult, nu se producea.

La 6 aprilie, ajunsesem la capătul puterilor, vântul se înteţea, iar barca, zguduită cu putere, era gata-gata să fie înghiţită de valuri, când se auzi strigătul:

— O corabie!

Strigătul acesta îl scoase bosseman-ul şi întorcându-ne în direcţia spre care arăta el, zărirăm un vas la cel mult patru mile spre nord-est, apărând din ceaţa care începea să se risipească. Imediat lansarăm semnale de alarmă, care fură văzute. Vasul se opri şi una din luntrele cele mari fu lăsată pe apă, îndreptându-se cu iuţeală spre noi. Era Tasman, un vas american cu trei catarge, din Charleston, pe care am fost primiţi cu căldură şi dragoste frăţească; căpitanul se purtă cu noi ca şi cum, toţi am fi fost compatrioţii lui, ba mai mult, prietenii lui.

Tasman venea din insulele Falkland, unde aflase că goeleta engleză Halbrane plecase, cu şapte luni în urmă, spre mările australe, în căutarea naufragiaţilor de pe Jane. Dar cum se scursese destul timp şi goeleta nu se mai arăta, toţi falklandezii crezuseră că vasul se pierduse cu oameni cu tot prin regiunile antarctice.

Această ultimă călătorie fu norocoasă şi nu ţinu nici mult. După cincisprezece zile, Tasman acosta la Melbourne, în provincia Victoria din Noua-Olandă, unde debarcară supravieţuitorii echipajelor celor două, goelete şi acolo, pe loc, li se plăti oamenilor noştrii primele pe care le câştigaseră cu atâta trudă şi pe care le meritau pe deplin.

Abia atunci, consultând hărţile noi, înţeleserăm că Paracuta intrase în Pacific între ţinuturile Clarie a lui Dumont d'Urville şi Fabricia, descoperit de Balleny în 1838. Aşa s-a terminat această campanie extraordinară, plină de aventuri, care, din nefericire, ne-a costat prea multe vieţi omeneşti.

Şi, la sfârşit, mai adaug că dacă noi, conduşi de întâmplare, am reuşit să mergem spre polul austral mai departe decât înaintaşii noştri, depăşind chiar punctul axial al globului terestru, câte descoperiri importante nu mai

rămân încă pentru exploratorii care ar merge dinadins, prin aceste îndepărtate ţinuturi de la marginea lumii.

Arthur Pym, acest erou al Sudului, evocat atât de minunat în povestirea lui Edgar Poe, ne-a arătat calea. Altora le revine datoria să plece pe urmele lui, alţii vor trebui să meargă pentru a smulge Sfinxului Gheţarilor ultimele taine ale acestei splendide şi misterioase Antarctide.

SFÂRŞIT

1 Stânjen – măsură de lungime în jurul lui 2 m. (n.t.)
2 Yard – măsură de lungime engleză egală cu 91 cm. (n.t.)
3 Milă marină – 1609 metri (n.t.)
4 Leghe – măsură de lungime în marină, de 5,555 km (n.t.)
5 Bosseman -şef de echipaj (n.t.)
6 Sextant – instrument marinăresc de măsurat unghiurile şi distanţele (n.t.)
7 Coy sau coq – bucătar pe bordul unui vas (n.t.)
8 Arborada – poziţia pânzelor (n.t.)
9 Chionişi – păsări din regiunea antarctică (n. t)
10 White Pigeons – în limba engleză, porumbei albi (n.t.)
11 Habitaclul – cutia în care se află busola (n.t.)
12 Attorney – autoritate comunală, un fel de procuror (n.t.)
13 Cymhopode – animale mici, marine, care se lipesc de carena şi tălpoaia corăbiei (n.t.)
14 Brasse – măsură marină, egală cu 1,62 m (n.t.)
15 Bowie-knife – un cuţit marinăresc (n.t.)
16 Marnă – amestec de humă şi var (n.t.)
17 Souffleur – cetacee (n.t.)
18 Morenă – rămăşiţe de stânci cărate de gheţari, (n.t.)
19 Ice-fields-uri – câmpuri de gheaţă, (n.t.)
20 Tot în insulele Falkland, şi mai precis la golful Soledad, în 1838, Dumont d'Urville, comandantul vasului Astrolab, îşi dădea întâlnire cu vasul care-i însoţea, ZELEE, pentru cazul

când cele două corvete ar fi despărţite, fie de timpul rău, fie de gheţuri. Cunoscute sub denumirile de „Pământurile lui Louis-Philippe şi de Joinville”. Expediţia din ianuarie 1840, dusă până, la extremitatea opusă a continentului polar – dacă într-adevăr există un continent polar avu ca urmare descoperirea ţinutului Adelie, între 63°3' sud şi 132°21' longitudine vestică, apoi, între 64°30' sud şi 129°54' longitudine estică, pământurile coastei Clarie. La data insă când părăsea insulele Falkland, D. Jeorling nu putea şti. Nimic despre aceste întâmplări, de-o importanţă ajit de mare pentru ştiinţele geografice. De atunci se mai făcură câteva încercări pentru a ajunge Ia latitudinile înalte ale mării antarctice. In afară de James Ross, e locul să mai citǎm un tânăr marinar norvegian, D. Borchegrevinch, care înainta mai mult decât navigatorul englez, apoi călătoria căpitanului Larsen, comandantul balenierei norvegiene JASON, care în 1893 găsi marea liberă la sudde ţinuturile Joinville şi Louis-Philippe, şi înainta până dincolo de paralela şaizeci şi opt. Aceste expediţii din 1837, 1838, 1839, 1840, după navigări periculoase, descoperiră o sută douăzeci de. Mile de coaste necunoscute, între a şaizeci şi treia şi a şaizeci şi patra paralelă sudică şi cincizeci şi optulea şi şaizeci şi doilea meridian, la vest de Paris.

21 Sealing master – maistru harponar (n.t.)

22 Finback – specie de mamifer marin din familia cetaceelor (n.t.)

23 Humpback – o altă specie de balenă (n.t.)

24 Turmentin – pânză de furtună la catargul din spate (n.t.)

25 Doltnen – monument natural druidic, de piatră, informă de masă (n.t.)

26 Kromlech – monument natural din pietre aşezate în formă de cerc în jurul unei pietre mai mari (n.t.)

27 Menhir – monument natural, foarte răspândit în Anglia (n.t.)

28 Livră – 1/2 kg (n.t.)

29 Berbece – în vechime maşină de război cu care se spărgeau zidurile cetăţilor (n.t.)

30 Şchioapă – măsură de 0,265 m (n.t.)

31 Animacules – vietăţi văzute la microscop, (n.t.)

32 Lynx – animal asemănător râsului din pădurile noastre (n.t.)

33 Papagali de mare – un soi de peşte viu colorat (n.t.)

34 Sealing-master – maistru harponar, vânător de balene, cel care aruncă harponul. (n.t.)

35 Brumar – 23 oct. – 23 nov., a doua lună a calendarului republican francez (n.t.)

36 Cu douăzeci şi opt de ani mai târziu, ceea ce domnul Jeorling nu putea măcar să bănuiască, un alt om punea piciorul pe acest punct al globului, la 21 martie 1868. Sezonul era mai avansat cu şase săptămâni şi pecetea iernii australe se imprima bine pe aceste regiuni pustii, care în curând vor fi învăluite în şase luni de întuneric. Dar asta puţin îl interesa pe extraordinarul navigator, a cărui amintire o evocăm acum. Cu minunatul lui vas submarin putea înfrunta frigul oricât de mare şi furtunile, cele mai puternice. După ce trecuse de. Banchiză, intrând sub carapacea de gheaţă a Oceanului Antarctic, putu să ajungă până la gradul 90. Acolo dădu de un sol vulcanic, acoperit cu bucăţi de bazalt, zgură cenuşie, lavă şi stânci negricioase. Pe suprafaţa litoralului mişunau amfibiile, focile, morsele. Pe sus zburau nenumărate stoluri de păsări cu picioare lungi, ibişi, chinois, alcioni, pescăruşi uriaşi, iar pinguinii se aliniau în rânduri nemişcate de-a lungul ţărmului. Apoi, printre dărâmăturile morenelor şi pietrelor ponce, personajul acela misterios sui povârnişurile repezi ale piscului, jumătate de porfir, jumătate de bazalt, din vârful polului austral. Şi în clipa când orizontul tăia în două părţi egale discul solar, el lua în stăpânire acest continent, în numele lui personal, pe care desfăşură pânza unui pavilion, în mijlocul căreia se afla brodat un N de aur. In

larg plutea vasul submarin Nautilus, al cărui căpitan se numea Nemo. (J. V.)